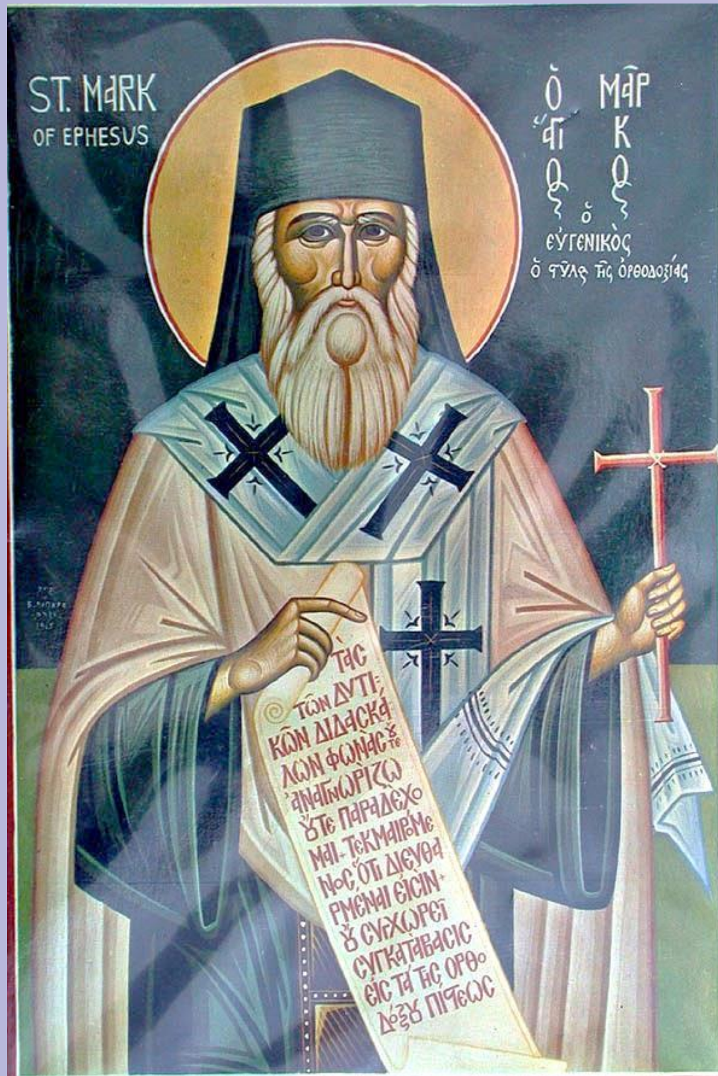
Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș

Praedicationes

(vol. 9)



Teologie pentru azi
București
2015

Predică la adormirea Maicii Domnului [2014]



© Biserica Măicăneasa[1]

O, iubiții mei[2],

praznicul de astăzi e praznic *plin de frumusețe*! De frumusețe *dumnezeiască*, care copleșește întreaga creație. Pentru că Fecioara și Maica cea prea-frumoasă, Stăpâna cerului și a pământului, *se mută* de pe pământ la cer, fiind plină de slavă dumnezeiască.

Și *mutarea* ei la cer o numim *adormire*, adică *un somn de scurtă durată*...și nu *moarte*.

Căci adormirea ei a fost *scurtă*, la fel ca cea a Fiului ei...

---

[1] Frescă preluată de aici: http://biserica-maicaneasa.crestinortodox.ro/.

[2] Predică scrisă în seara zilei de 13 august 2014. O zi de miercuri. Seară cu pace multă.

Astăzi, sufletul ei cel prea-curat și prea-frumos a fost primit de Domnul pe palmele Sale cele-preacurate și prea-sfinte. Așa cum arată icoana praznicului de deasupra, unde avem *o inversare* a îmbrățișării.



© Liviu Dumitrescu[3]

Căci Maica lui Dumnezeu e iconizată cel mai adesea *ținându-L în brațe* pe Fiul ei. Iar

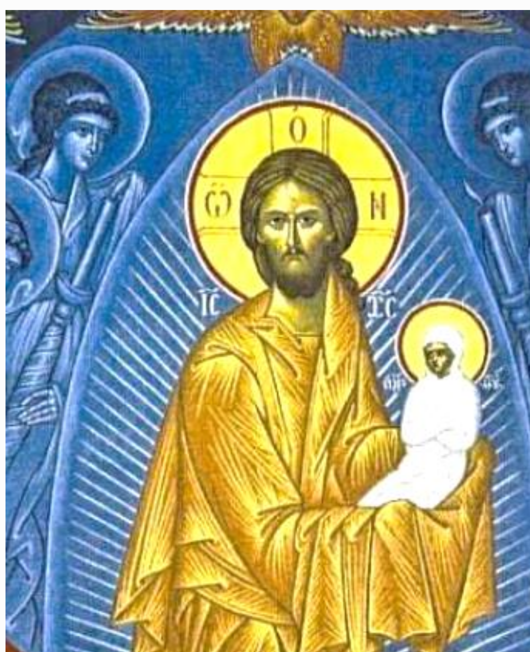
---

[3] Sfântă Icoană este preluată de aici: http://liviudumitrescu.wordpress.com/2011/01/17/pictura-icoane-pe-lemn/md-cu-pruncul-2/.

acum, la adormirea ei, Domnul *ține în brațe* sufletul Maicii Sale, care e ca o pruncă înfășată.

Iar ambele *țineri în brațe* ne vorbesc despre frumusețea dumnezeiască a dragostei curate, sfinte, copleșitoare. Căci ele arată dragostea Maicii pentru Fiul ei și dragostea Fiului pentru Maica Sa.

Și dragostea e pusă *în centrul*...icoanei.



Pentru că cea care este *purtată* de Fiul ei *pe brațe*, înconjurați fiind de Puterile cerești, e dusă în Împărăția lui Dumnezeu cu bucurie și cutremurare dumnezeiască imensă.

Sufletul ei *a intrat* astăzi în Împărăția lui Dumnezeu, pentru că mutarea celei preasfinte a fost o mutare de la *viață* la *și mai multă viață*, la viața cea veșnică.

Însă *Acatistul* zilei, la stihurile icosului al 7-lea, ne vorbește despre *o arătare* a Maicii Domnului, în văzduh, Sfântului Apostol Toma, prin care *i-a adeverit* acestuia mutarea

ei cu trupul la cer. Moment în care, în văzduh fiind, înălțându-se spre cer și cu trupul, ca o ființă vie și duhovnicească, i-a dat Sfântului Toma omoforul ei drept „podoabă de încredințare” a mutării sale cu trupul la cer[4].

Evenimentul duhovnicesc descris de către Acatist *nu s-a petrecut* în ziua îngropării sale. Trupul ei a fost *îngropat* de către Sfinții Apostoli și de către Sfinții ierarhi aduși, în mod dumnezeiesc, pe norii slavei dumnezeiești. Trupul Maicii Domnului a fost îngropat și a stat în mormânt timp de 3 zile.

Sfântul Apostol Toma a fost adus și el pe norii slavei dumnezeiești, însă *a 4-a zi* de la îngroparea Maicii Domnului. Și atunci...s-a întâlnit cu Maica Domnului, în văzduh, vie și duhovnicească, care era *ridicată* și cu trupul la cer.

Lucruri pe care ni le confirmă *Sinaxarul* zilei: „Iar Apostolii, sosind în satul Ghetsimani, au așezat trupul-de-viață-începător [al Maicii Domnului] în mormânt, și au stat trei zile lângă el, auzind neîncetat glasuri îngerești provenind din el.

Și de vreme ce, după dumnezeiasca rânduială, a lipsit unul dintre Apostoli, adică Toma, care nu a fost la preamărita [ei] îngropare, și a sosit *cu trei zile mai pe urmă*, [și] era mâhnit foarte și întristat, căci nu se învrednicise să vadă și el, ca toți ceilalți, care erau împreună-Apostoli cu el, s-a deschis, cu

[4] *Buchet de Acatiste ale Maicii Domnului*, tipărit cu binecuvântarea PS Galaction [Stângă], Episcopul Alexandriei și Teleormanului, Ed. Biserica Ortodoxă, Alexandria, 2001, p. 165-166.

sfătuire de obște, mormântul, pentru ca să se închine și el acelui prea-sfânt și prea-curat locaș, adică trupului Născătoarei de Dumnezeu.

[Însă dacă a deschis mormântul] și a privit în el, s-a minunat. Pentru că a aflat mormântul fără sfântul trup [în el] și era numai giulgiul, care rămăsese [drept] *mângâiere* Apostolilor, celor care erau întristați și tuturor credincioșilor, și [ca] *mărturie nemincinoasă* a mutării Născătoarei de Dumnezeu”[5].

Sinaxarul zilei ne confirmă *mutarea* Maicii Domnului cu trupul la cer *la 4 zile* de la îngroparea ei și faptul că prin Sfântul Apostol Toma s-a produs *adeverirea* acestui lucru. Însă nu ne confirmă și *întâlnirea mistică*, în văzduh, a lui Toma cu Maica Domnului, despre care ne vorbește *Acatistul* zilei, pe care l-am citat anterior.

În *Viețile Sfinților* avem aceeași mărturie ca în *Sinaxar*: Sfântul Toma a venit a 4-a zi de la înmormântarea Maicii Domnului, a intrat în mormânt și a văzut că trupul ei *nu mai e acolo*[6].

Însă tot aici, în continuare, găsim niște *amănunte tradiționale* foarte importante pentru noi: Sfinții Apostolii au văzut mor-

---

[5] *Mineiul pe luna august*, ed. BOR 1894, p. 170-171. Textul prezentat supra e *diortosit* de către mine.

[6] *Viețile Sfinților pe luna august*, retipărite și adăugite cu aprobarea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române după ediția din 1901-1911, Ed. Episcopiei Romanului, Mănăstirea Sihăstria, 1998, p. 207.

mântul gol, în el nefiind decât „cele de îngropare”[7], dar din mormânt...„ieșea *mare mirosire de bună mireasmă*. Sfinții [Apostoli] stăteau și se minunau și nu pricepeau ce este aceasta! Deci, sărutând cu lacrimi și cu cucernicie acea *pânză cinstită* și *curată* ce rămăsese în mormânt, *s-au rugat împreună* Domnului ca *să li se descopere* unde se aflã cinstitul trup al Maicii Domnului”[8].

Și astfel, noi avem aici un mormânt care *miroase dumnezeiește*...avem niște Sfinți Apostoli care *cinstesc cu evlavie* locul sfânt unde fusese *îngropată* Maica Domnului...și care fac rugăciune *în comun*, pentru ca Domnul *să le descopere* taina *negăsirii* trupului ei în mormânt.

Și însăși cea vie și prea-frumoasă, Maica lui Dumnezeu, mutată în acea zi cu trupul la cer, în mod duhovnicește, de către Dumnezeu, *li se arată* Sfinților Apostoli!

Sfinții Apostoli au parte de *o vedere extatică*...pentru că tot *vedere extatică* fusese și întâlnirea ei, în văzduh, cu Sfântul Toma.

O vedere *în slava* lui Dumnezeu. O vedere dumnezeiască...

Căci, „spre seară, Apostolii au șezut să-și întărească puțin trupurile cu hrană. Iar obiceiul mesei apostolice era într-acest chip: între dânșii lăsau un loc gol, cu o pernă pe dânsul, iar pe pernă, o bucată de pâine. [Pentru că] locul acela era în cinstea Mântuitorului Hristos. După masă, sculându-se și făcând mulțumire, au luat acea bucată de

---

[7] Ibidem.

[8] Ibidem.

pâine ce era menită Domnului, și au ridicat-o, slăvind numele cel mare al Preasfintei Treimi. [...]

[Însă când au făcut acest lucru], îndată s-a auzit un glas de cântare îngerească. [Și] ridicându-și ochii, au văzut-o vie, în văzduh, pe Preacurata Fecioară, pe Maica Domnului nostru, stând cu mulțime de Îngeri și strălucind cu negrăită slavă, și a zis către dânșii: *Bucurați-vă, căci eu sunt cu voi în toate zilele!*

Atunci ei, umplându-se de bucurie, în loc de *Doamne, Iisuse Hristoase*, au strigat: *Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, ajută-ne nouă!*

[Și] de atunci Sfinții Apostoli *s-au încredințat* despre aceasta și toată Biserica a crezut astfel, că Preacurata Născătoare de Dumnezeu *a fost înviată* a treia zi de Fiul și Dumnezeul său, și *a fost luată cu trupul* la ceruri”[9].

Încredințare *prin vedere extatică*!

Căci ei *au văzut-o* pe Maica lui Dumnezeu vie, în slava lui Dumnezeu, împreună cu Puterile cele cerești...și astfel au aflat *unde e trupul* ei. Căci ea a fost *înviată d*e către Fiul ei și mutată cu trupul la cer, a patra zi de la îngroparea ei.

În ediția românească a *Vieților Sfinților*, în *Viața și pătimirea Sfântului Apostol Toma*[10] nu găsim amănuntul *întâlnirii în văzduh* cu Maica Domnului. Însă, cum *venirea* lui pe

---

[9] Idem, p. 207-208. Text *diortosit* de mine.

[10] A se vedea:

http://paginiortodoxe.tripod.com/vsoct/10-06-sf_ap_toma.html.

norii slavei dumnezeiești era una minunată și la fel era și *mutarea* Maicii Domnului cu trupul la cer, vederea extatică a Maicii Domnului, înainte ca el să ajungă la mormânt, nu exclude dorința lui de *a vedea* trupul ei.

Pentru că putea să vadă, în mod extatic, doar *sufletul* Maicii Domnului, fără să vadă și trupul ei...dar în vederea extatică el să vadă sufletul ei *ca și când* ea ar fi fost *vie* și cu trupul. Lucru care se petrece cu mulți Sfinți, care sunt văzuți în mod extatic. Pentru că le vedem *doar sufletul*...însă ei ne apar în vedenie ca și când ar fi *și cu trupul* în slava lui Dumnezeu.

De aceea, Sfântul Toma, ca și în cazul Domnului, a vrut *să se încredințeze*. A mers la mormânt, a deschis mormântul...după care a văzut-o, alături de toți ceilalți Apostoli, în slava lui Dumnezeu, în mod extatic, pe Maica Domnului și a înțeles în mod mistic că ea a fost mutată *și cu trupul*, nu doar *cu sufletul* în Împărăția lui Dumnezeu.

Din acest motiv, Maica lui Dumnezeu e preaslăvită de către Biserică ca *o ființă vie*, care este și cu trupul și cu sufletul în Împărăția lui Dumnezeu, așa cum e Sfântul Profet Ilie, și el mutat *în mod dumnezeiește* cu trupul la cer.

Pentru că numai cu un trup *transfigurat*, îndumnezeit, poți *intra* în Împărăția lui Dumnezeu.

Și de aceea, noi, astăzi, deși vorbim despre *adormirea* ei...știm cu toții că ea *e vie*!

Fapt pentru care strigăm către Maica Domnului ca să nu ne uite, să nu ne lase, să nu ne părăsească în neputințele noastre, ci *să ne întărească* în fiecare clipă.

Așadar, iubiții mei, Maica Stăpânului și Ocrotitoarea noastră e bucuria vieții noastre!

Ea e *frumusețea* care ne împodobește viața.

Ea e *pacea* care ne mătură grijile.

Ea este *întăritoarea* noastră în ispite, *sprijinul* nostru în boli, *ridicarea* noastră din căderile noastre.

Să ne îmbrățișăm unii pe alții cu îmbrățișarea frățietății!

Să lăsăm la o parte ura, invidia, nesimțirea, intoleranța, dacă vrem să vedem *cum gâlgâie harul* lui Dumnezeu în ființa noastră.

Pentru că, dacă *nu iertăm*, dacă *nu iubim* pe Dumnezeu și pe aproapele nostru cu sfințenie, dacă *nu ne curățim* de păcate, nu vom ajunge niște *morți frumoși* ci niște *cadavre pustiite de frumusețe*.

Să fim *frumoși*, iubiții mei!

Să fim *plini* de frumusețea pe care fața Maicii Domnului o *revarsă* în viața noastră!

Pentru că frumusețea prea-dumnezeiască a feței sale ne umple de toată bucuria dumnezeiască.

La mulți ani, multă sănătate și pace!

Dumnezeu să ne întărească în toate zilele vieții noastre, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Sfinții Mucenici Brâncoveni [16 august 2014]



© Basilica[11]

Iubiții mei[12],

Doamna Maria Brâncoveanu, soția Sfântului Mucenic Constantin Brâncoveanu, a adus Sfintele Moaște ale soțului ei în Biserica *Sfântul Gheorghe Nou* din București, în 1720 și le-a îngropat acolo.

Și din *inscripția* de pe candela pe care a pus-o deasupra mormântului, aflăm că ele au fost îngropate la București pe 12 iulie 1720[13].

---

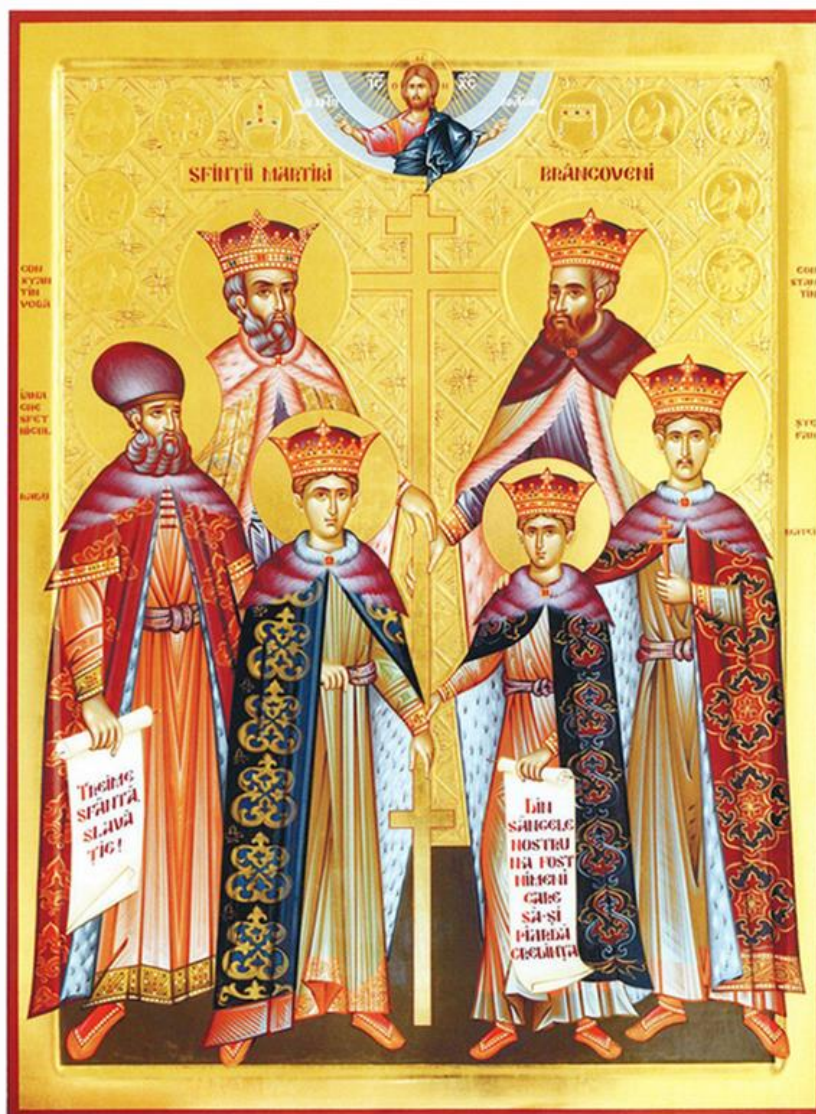
[11] Imaginea a fost preluată de aici:

http://basilica.ro/_upload/img/19634_p18vd2qnsi1ul2np71qp9f2218mdh.jpg.

[12] Predică scrisă în seara zilei de 15 august 2014. Zi de vineri cu mult har, cu multă întărire.

[13] A se vedea: http://basilica.ro/stiri/biserica-isfantul-gheorghe-noui-din-bucuresti-in-haine-de-sarbatoare_19634.html.

În fotografia supra este *fostul amplasament* al mormântului Sfântului Constantin, după ce Sfintele sale Moaște au fost puse în raclă și locul a fost reamenajat.



© Lumina[14]

În 2013[15] a fost pictată această Sfântă Icoană a Sfinților Mucenici Brâncoveni...de pe

---

[14] Idem: http://ziarullumina.ro/sites/default/files/styles/articol-content__normal/public/articol/2013-12/icoana-sf-brancoveni-scan--.jpg.

[15] Idem: http://ziarullumina.ro/actualitate/un-dar-al-manastirii-putna-pentru-patriarhul-romaniei.

care putem citi, în mod lizibil, *numele* Sfinților Brâncoveni pomeniți astăzi: Sfântul Constantin Voievod, Sfântul Constantin, Sfântul Ștefan, Sfântul Radu, Sfântul Matei (cei 4 copii ai Sfântului Constantin Brâncoveanu) și Sfântul Ianache Sfetnicul. Adică 6 Sfinți Mucenici.

Însă la București, în Biserica pomenită mai sus, noi găsim doar Sfintele Moaște ale Sfântului Constantin Brâncoveanu, racla cu Sfintele sale Moaște fiind aceasta:



© Patriarhia. Ro[16]

Iar Sfintele Moaște ale Sfântului Constantin Brâncoveanu, înainte de a fi introduse în raclă, arătau așa:

© Basilica[17]

---

[16] Idem: http://patriarhia.ro/include/showthumb_crop.php?img=http://patriarhia.ro/images/FotoEvenimente/2014/05/21d/141.JPG&width=170&height=130&quality=100.

[17] Idem:



Adică niște *oase pline de putere dumnezeiască*, pentru că slava lui Dumnezeu *a fost* și *este* în ele. Pentru că slava lui Dumnezeu *a fost* în Sfântul Constantin pe când el trăia, dar *a rămas* în Sfintele sale Moaște și după martirizarea lui.

Și vă vorbeam într-o predică anterioară[18] despre experiența mistică pe care am trăit-o,

---

http://basilica.ro/_upload/img/17128_p1804njkij1gbs1onp1i7b4il1adng.jpg.

[18] Idem:

http://www.teologiepentruazi.ro/2014/08/09/predica-la-duminica-a-9-a-dupa-rusalii-2014/.

Pasajul la care mă refer e acesta: „M-am rugat adesea Sfântului Constantin Brâncoveanu când Sfintele sale Moaște erau în mormânt. Și *m-a întărit* de fiecare dată. Când însă m-am dus prima oară ca să mă închin lui, după ce Sfintele sale Moaște au fost puse în raclă, am trăit o experiență duhovnicească unică: *o întărire dumnezeiască* în inimă pe care nu o mai experiasem până atunci. Aveam inima *de nebiruit*. Plină de bărbăție dumnezeiască, de încredere neclintită în Dumnezeu, de *încredințare*. Pentru că am trăit *o atingere harică* a lui de mine prin care *m-a întărit* în credință, în răbdare, în muncă”.

când m-am rugat, recent, la Sfintele sale Moaște. Și sunt convins că astfel de *trăiri duhovnicești* au mulți oameni care vin și se roagă Sfântului Constantin și sărută cu evlavie Sfintele sale Moaște.

Pentru că el e *viu* la Dumnezeu, el *se roagă* pentru noi, iar *simțirile sfinte* pe care le trăim *în apropierea sa* sunt *daruri* ale iubirii sale față de noi.

Căci nu numai noi facem *efortul* de a veni și de a i ne închina lui...ci și el vine, cu repeziciune dumnezeiască, în ajutorul nostru.

Pentru că *se roagă* pentru noi Prea Sfintei Treimi. Se roagă pentru Biserica lui Dumnezeu, pentru țara noastră, pentru întreaga lume, pentru mântuirea tuturor.

Pentru că Sfinții lui Dumnezeu doresc tot la fel de mult *mântuirea* lumii ca și Dumnezeul nostru. Căci în ei este slava lui Dumnezeu care *îi învață* pe Sfinți *să compătimească* cu lumea. Să se roage *neîncetat* pentru lume. Să voiască *mântuirea* și *sfințirea* oamenilor.

Sfinții Mucenici Brâncoveni au fost închiși la Istanbul în martie 1714[19]. În cetatea *Edikule*[20], care arată astăzi așa[21].

Era Săptămâna Patimilor. Li s-a cerut să se convertească la islam și ei au refuzat. Au fost chinuiți îndelung...și martirizarea lor a

---

[19] Idem: http://basilica.ro/stiri/sfintii-martiri-brancoveni_19635.html.

[20] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Edikule.

[21] Idem:
http://www.crestinortodox.ro/pelerinaje/edicule-inchisoarea-sfintilor-brancoveni-124669.html.

avut loc pe 15 august 1714, în ziua în care Sfântul Constantin Brâncoveanu a împlinit 60 de ani. Care s-a produs prin *tăierea capului*[22].

Primul cap tăiat a fost cel al Sfântului Mucenic Ianache Văcărescu Sfetnicul[23].

După care Sfântul Constantin Brâncoveanu *a văzut* cum îi sunt martirizați cei 4 fii...

Și turcii au început cu *cel mai mare* și au terminat cu *cel mai mic*: Sfinții Mucenici Constantin, Ștefan, Radu și Matei. Și se observă și din Icoana lor de deasupra *diferența* de vârstă. Ultimul a fost Sfântul Mucenic Constantin Brâncoveanu, cel care a fost *Domnul* Țării Românești între 1688 și 1714[24]. Adică pentru 26 de ani.

După care, capetele Sfinților Mucenici „au fost purtate de turci prin Constantinopol, în vârful suliţelor, iar trupurile le-au fost aruncate a doua zi în Bosfor. Nişte pescari creştini le-au găsit pe mare și le-au îngropat în mănăstirea grecească din insula Halki"[25]. Sultanul care i-a martirizat a fost Ahmed al

---

[22] Idem: http://basilica.ro/stiri/sfintii-martiri-brancoveni_19635.html.

[23] Idem: http://ziarullumina.ro/vietile-sfintilor/sfetnicul-pretios-al-domnitorului-brancoveanu.

[24] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Constantin_Br%C3%A2ncoveanu.

[25] Idem: http://basilica.ro/stiri/sfintii-martiri-brancoveni_19635.html.

III-lea[26], iar Sfintele lor Moaște „au fost înmormântate la Mănăstirea „Sfânta Maria" Camariotissa[27] de pe insula Halki"[28].

Nu știu unde sunt celelalte Sfinte Moaște ale Sfinților Brâncoveni...dar Sfintele Moaște ale Sfântului Constantin Brâncoveanu sunt *în mijlocul* Bucureștiului. Și dacă vrem *să ne întâlnim* cu el, prin Sfintele sale Moaște, o putem face.

Pentru că suntem *împreună* cu Sfinții noștri prin rugăciune și prin citirea vieților lor. Ei, cei martirizați, fiind *vii* la Domnul, ne aud și ne văd și ne pot ajuta pe noi în toată ziua și în tot ceasul.

Numai să strigăm spre ei.

Numai să strigăm spre ajutorul lor.

Numai să îi rugăm pe ei ca *să se roage* Dumnezeului nostru treimic pentru noi. Pentru noi și pentru întreaga umanitate vie și adormită.

Pentru că Sfinții lui Dumnezeu *știu cu adevărat să se roage*!...Noi credem că *știm* să ne rugăm, că știm ce să facem pentru mântuirea noastră...că mergem bine...Însă numai Sfinții lui Dumnezeu *ne pot învăța* să ne rugăm, să trăim bine, să ne vedem cu

---

[26] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Ahmed_al_III-lea.

[27] Idem: http://wikimapia.org/10105350/The-monastery-of-Virgin-Mary-Kamariotissa.

[28] Idem: http://ziarullumina.ro/actualitate-religioasa/constantin-brancoveanu-comemorat-la-yedikule.

adevărat. Și de aceea ei sunt *mereu* în viața noastră, ei, Sfinții lui Dumnezeu, și Îngerii Lui, și, mai ales, Prea Curata Stăpână, pentru că fără ei *nu știm nimic* serios, nimic sfânt, nimic curat despre Dumnezeu și viața ortodoxă.

Anul 2014 e *anul comemorativ al Sfinților Mucenici Brâncoveni* pentru că se împlinesc 300 de ani de la martirizarea lor[29]. Iar cărțile care s-au scris și care se vor scrie *despre ei* și despre oricare alt Sfânt al românilor, *ni-i va aduce tot mai aproape* de noi.

Numai *să citim* aceste cărți! Numai să vrem *să îi cunoaștem* pe Sfinți așa după cum ei *vor să intre* în viața noastră.

Pentru că Sfinții vor să intre în viața noastră *la modul definitiv*. Ei vor *să rămână* cu noi și noi să fim cu ei *pentru veșnicie*. Pentru că Sfinții vor să ne învețe *necesitatea absolută* a vieții cu Dumnezeu. Vor să ne facă și pe noi să fim *ca ei*.

De aceea, atunci când *ne rugăm* Sfinților lui Dumnezeu, să nu cerem de la ei *doar lucruri pământești*, deși și astea sunt *bune* și *necesare*. Și noi avem *nevoie* de ele din destul. Ci să le cerem Sfinților și *să nu ne părăsească nicicând*. Să fie mereu cu noi. Și *acum* și *veșnic*, pentru că *adevărata relație* nu e de trei clipe sau de trei ani, ci e *veșnică*.

Așadar, iubiții mei, în zilele acestea de *bucurie sfântă* ale praznicului Prea Curatei

---

[29] Idem: http://basilica.ro/stiri/banul-comemorativ-al-sfintilor-martiri-brancoveni-in-patriarhia-romanab_18305.html.

Stăpâne, praznicul de azi, de pe 16 august, e pentru noi, românii, și o zi în care trebuie *să conștientizăm* tot mai mult *ce contează* cu adevărat.

Pentru că, pentru Sfinții Mucenici Brâncoveni a contat *credința* și *viața ortodoxă* în primul rând.

Nu s-au putut *închipui* fără *a fi* și *a trăi ortodox*.

Iar când cel mai mic Mucenic de azi, Sfântul Matei, *a ezitat*[30]...tatăl său, Sfântul Constantin Brâncoveanu, *l-a întărit* și el *a primit să moară pentru Hristos* ca și frații săi.

Pentru că mucenicia e *alegere*, pentru că iubirea e *alegere*.

Și cine alege *să trăiască* și *să moară* pentru Dumnezeu, acela alege *să Îl iubească* pe El mai mult decât pe sine și decât întreaga lume.

Să ne lăsăm *învățați* de Sfinții Lui ce trebuie să facem, ce trebuie să simțim, cum trebuie să gândim, cum trebuie să acționăm în ziua de azi!

Să nu mai *copiem* gesturi și moduri de a vorbi și de a fi ale trecutului, ci să fim de un realism necruțător, dar totodată plini de o evlavie și de o teologie suplă și frumoasă.

Pentru că putem fi *ortodocși* și în hainele și în dogoarea vremii de acum. Putem fi ortodocși dacă ne lăsăm sufletul *să simtă* ce trebuie făcut *azi*, acum, în clipa de față.

---

[30] Idem: http://basilica.ro/stiri/banul-comemorativ-al-sfintilor-martiri-brancoveni-in-patriarhia-romanab_18305.html.

Pentru că numai astfel putem *trăi* pentru Dumnezeu și pentru oameni, adică slujind lui Dumnezeu și oamenilor. Pentru ca să îi facem pe oameni *să se îndrăgostească* de viața cu Dumnezeu, adică de viața sfântă.

Îndrăgostiți-vă de Dumnezeu, iubiții mei!

Îndrăgostiți-vă, fără nici cea mai mică *reținere*, de Maica lui Dumnezeu, de Sfinții Lui, de Îngerii Lui!

Îndrăgostiți-vă de oameni!

Adică de faptul de *a-i cunoaște* și de *a-i înțelege* pe oameni în adâncul lor, în frumosul lor, în binele de care sunt în stare.

Ajutați-i *să fie ei înșiși*!

Pentru că *a da aripi* unui om înseamnă *a-l ajuta*, prin rugăciunile tale, *să zboare*.

Și omul care e *ajutat* să zboare...care e *lăsat* să zboare...va zbura cu un zbor *fără seamăn* spre Dumnezeu, pentru că e plin de *iubirea* pe care El o revarsă în noi.

Mai pe scurt: lăsați-L pe Dumnezeu *să Își iubească* creația Sa! Lăsați-L *să ne învețe* ce trebuie să facem! Și *să Îi urmăm* Lui, pentru că El *ne duce la Sine*! Amin.

Predică la Duminica a 10-a după Rusalii [2014]



Fresca e preluată de aici[31].

Iubiții mei[32],

Evanghelia de azi [Mt. 17, 14-23] începe cu *o îngenunchere*! Adică cu *starea de rugăciune*.

Pentru că *un om* [v. 14], care în versetul al 15-lea este *tată*, pentru că are *un fiu*, îngenunchează în fața Domnului și Îi cere ajutorul pentru fiul său *lunatic* [σεληνιάζεται]/ epileptic.

---

[31] *Cf.* http://arhimaugustin.info/wp-content/uploads/2014/03/vindecarea-lunaticului.jpg.

[32] Scrisă în după-amiaza zilei de 16 august 2014. O zi foarte călduroasă și care, spre seară, a devenit înnorată.

Și din îngenuncherea lui învățăm că *dragostea se roagă*. Că dragostea *se pătrunde* de problema celui suferind.

Când *nu te interesează* de celălalt, nu te interesează pentru că *nu îți pasă*. Pentru că nu îl consideri *om*...deși el este *om*. Însă, pentru ca să înțelegi că celălalt e *om* ca și tine, trebuie *să îți asumi* viața lui. Să *îți pese* de el. Să gândești *și din perspectiva* lui lucrurile.

Iar noi tocmai de aceea *nu ne înțelegem* adesea: pentru că nu gândim lucrurile și *din perspectiva* celuilalt. Care ori înțelege *mai puțin* decât noi ori *mai mult* ori *deloc* o anumită latură a vieții.

Lipsa de *flexibilitate* interioară se bazează pe ideea că *doar perspectiva* noastră asupra existenței e bună. E completă din toate punctele de vedere. Și când crezi că nu ai *de învățat* nimic de la alții, tocmai de aceea *excluzi* orice idee, argument, soluție venită din partea altora.

Copilul avea o boală, o boală rea...

Din verbul σεληνιάζομαι (a fi lunatic/ epileptic), existent în v. 15 [GNT], am putea trage concluzia că el suferea de *o boală fizică*. Am putea trage această concluzie dacă nu am avea și versetul al 18-lea, unde ni se spune: „Și Iisus *l-a certat* pe el și a ieșit din el *demonul* [τὸ δαιμόνιον] și *s-a vindecat* copilul din acel ceas”.

Pentru că Domnul l-a certat pe demon și demonul a ieșit din copil, pentru că demonul e *ființă spirituală*.

A ieșit, pentru că nu este *idee* sau *ființă imaginară* ci duh, înger căzut, plin de răutate.

Și oamenii care sunt *vindecați* de demonizare, sunt vindecați de către *slava* lui Dumnezeu care *îi alungă* pe demoni din oameni.

Așadar, demonii *ies* din oameni pentru că sunt alungați din ei de *slava* lui Dumnezeu, adică de binele care *izvorăște* din Dumnezeu.

Demonii sunt alungați *prin bine* și nu *prin vrăji*!

Iar demonii au fost alungați de harul lui Dumnezeu din copil...ei care, în acest copil, produceau *o falsă epilepsie*, din cauza căreia copilul intra într-o stare de inconștiență și cădea ba în foc, ba în apă (v. 15).

Pentru că starea de demonizare este o stare *a extremelor rele*.

Demonii ne vor răul, răul veșnic...tocmai de aceea vor să ne facă *să păcătuim rău*, rău de tot...și apoi *să ne omoare* mai înainte de *a ne pocăi*, de a ne îndrepta...

De-a lungul timpului am fost *foarte atent* la manifestările demonilor *din* oameni și *prin* oameni. Pentru că demonii nu lucrează prin oameni doar în stări mari de demonizare lamentabilă, ci lucrează *prin oricine*.

Prin oricine, oricând, în orice context.

De aceea, în mine și în toți cei pe care i-am întâlnit, am observat *ce vor* demonii de la noi...Ce ne învață...unde vor să mergem...ce vor să spunem...să facem...să simțim...

Și am înțeles că *nu e clipă* a vieții noastre în care demonii să nu dorească ca noi *să*

păcătuim. Ei vor *să greșim* în vreun fel anume: cu fapta sau cu gândul, prin ceea ce spunem, prin ceea ce scriem, cu vreun simț anume, prin alegere sau imaginare.

Pentru că ne vor tulburați interior, răvășiți, întristați, dezamăgiți, plini de lehamite, de lene, de desfrânare, de egoism, de perversitate.

Și demonii ne influențează *pe măsura* capacităților noastre de a conlucra cu ei. Cu cei mai grei de cap, demonii lucrează imbecilități mari, fapte grele, abominabile, pe când cu cei cu minte ageră ei lucrează cele mai perverse și mai răutăcioase fapte.

Motiv pentru care, atunci când nu ești *exersat* în luptele cu demonii, nu înțelegi că gândurile tale și sentimentele tale și faptele tale sunt făcute *la îndemnul* demonilor, ci crezi că *îți aparțin*. Crezi că le-ai făcut *cu mintea ta*.

Mai pe urmă însă, când *îți recunoști* înșelarea imensă la nivel interior, când înțelegi că ai fost *o biată jucărie* în mâna demonilor și că tu ai făcut tot ceea ce *te-au învățat* ei, începi să vezi *diferența* dintre omul care gândește *împreună cu demonii* și cel care gândește fiind *luminat* și *plin de slava* lui Dumnezeu.

Pentru că demonii nu ne învață niciodată *un lucru bun*. Nu vor *să ne ajute* atunci când ne laudă sau ne împing la vreo faptă mârșavă, ci vor să ne murdărească întreaga ființă tot mai mult și mai mult.

Și da, în timp, înțelegi cât de *imensă* e plăcerea demonilor ca tu *să păcătuiești* cu

ceva! Să faci acolo ceva, ceva anume...prin care *să îți calci* pe conștiință, prin care să dezertezi din relația cu Dumnezeu...sau cât de mult *le place* să te sâcâie, să te descurajeze, să te umple de spaimă, de silă, de bună impresie despre tine însuți, de gelozie, de perversitate.

...Tatăl a venit *ca să se roage* pentru fiul lui. Și numai tații care *își iubesc* fiii *se roagă* pentru ei! Și nu sunt toți tații la fel și nici toate mamele la fel și nici toți fiii la fel. Cine *generalizează* nu vorbește *în termenii* adevă-rului. Ci fiecare om este așa cum *își dorește*. Cum *își alege să fie* în orice clipă.

Și pentru că fiecare clipă a noastră e *o alegere*, tocmai de aceea noi putem fi *alții*. Ne putem schimba. Ne putem schimba pentru că putem alege *acum*, în această clipă, să facem *altceva* decât am făcut ieri. Altceva în mod radical.

Și convertirea e ceva *radical* și *plin* de mare curaj duhovnicesc. Pentru că e plină de slava lui Dumnezeu, care *ne întărește* în noua noastră viață, în noua noastră sumă de alegeri.

De ce nu putem *să schimbăm* lucrurile din noi?: o întrebare a v. 16.

Iar răspunsul Domnului vine în v. al 21-lea al Evangheliei de azi: pentru că „acest neam [de demoni] *nu iese* [din noi] decât numai *în rugăciune* și *post* [εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ, GOC]".

Numai când începem să gândim, să trăim și să reacționăm duhovnicește, începem să ne despătimim. Să ne eliberăm de demoni.

Iar eliberarea de patimi e *reală* și este resimțită ca *o mare bucurie* la nivel interior!

Însă tot aici, în Evanghelia de azi, credința noastră este arătată ca foarte mică, ca foarte firavă...

Pentru că Domnul ne spune că o credință cât un grăunte de muștar are *putere* să mute munții din loc [v. 20, GNT]. Iar finalul v. al 20-lea este *copleșitor* prin măreția lui dumnezeiască. Pentru că Domnul ne asigură că „nimic nu va fi vouă *cu neputință* [οὐδὲν ἀδυνατήσει ὑμῖν]" [Mt. 17, 20, GNT].

O, Doamne, nimic nu ne e nouă *cu neputință* atunci când vine vorba despre despătimirea noastră și despre umplerea noastră de virtuți!

Toate virtuțile sunt cu putință și toate faptele cele bune, numai să ne dorim acest lucru. Numai să ne găsim bucuria și împlinirea întru ele.

Însă, pentru că suntem în cap. al 17-lea, început cu *Schimbarea la față*, unde, la coborâre, Domnul le-a vorbit despre moartea și învierea Lui [Mt. 17, 9, 12], și în finalul acestei Evanghelii de azi avem același lucru: Domnul le vorbește despre faptul că Fiul omului *va fi dat* în mâinile oamenilor și aceia Îl vor omorî, dar El va învia a treia zi [v. 22-23].

Și ne spune Sfântul Matei despre ce au făcut ei atunci, Apostolii Domnului: „s-au întristat foarte" [v. 23, GNT].

Însă la învierea Lui din morți, Sfinții Săi Apostoli s-au bucurat foarte mult și s-au umplut de slava vederii Lui. Pentru că L-au

văzut pe El cu umanitatea Sa plină de lumină dumnezeiască.

L-au văzut și s-au bucurat!

Însă s-au bucurat fiindcă bucuria e *darul* lui Dumnezeu, e revărsare de har în viața noastră.

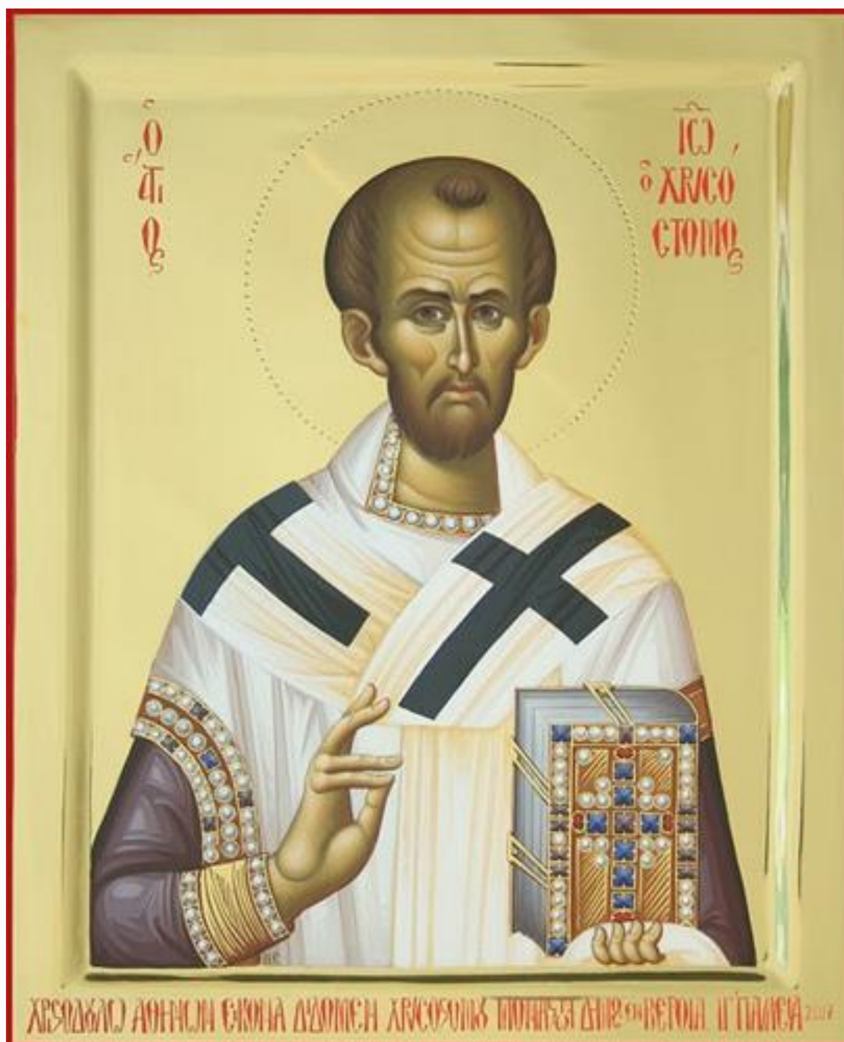
Mă rog, iubiții mei, ca Dumnezeu *să ne învețe* pe toți *bucuria* Lui!

Să ne învețe pe noi, care păcătuim mult și greu și în multe feluri, *cât de frumoasă* e pocăința Lui, curăția Lui, dorința Lui de a ne îndrepta continuu.

Mă rog...și să ne rugăm cu toții pentru ca să cunoaștem *împreună* înțelepciunea și slava Lui, puterea Lui care ne îndreaptă din căile noastre cele rele și ne dă să umblăm întru lumina vieții.

Pentru ca împreună cu toții să ne bucurăm de Dumnezeul mântuirii noastre, de Tatăl, de Fiul și de Sfântul Duh Dumnezeu, a Căruia este slava, cinstea și închinăciunea acum și în vecii vecilor. Amin!

A doua predică la comentariul hrisostomic la Romani



Iubiții mei,

Am scris prima predică[33] la *Comentariul* Sfântului Ioan Gură de Aur *la Epistola către Romani* în ziua de 6 martie 2014. Și ea a fost inclusă în *Praedicationes (vol. 8)*[34], p. 248-254.

---

[33] A se vedea:
http://www.teologiepentruazi.ro/2014/03/06/prima-predica-la-comentariul-hrisostomic-la-romani/.

[34] Idem:

Și în acea predică am vorbit despre *primele 3 omilii* ale comentariului ioaneic. De aceea, în predica de față, începem discuția pe baza conținutului celei de a patra omilii a Sfântului Ioan Gură de Aur.

Sfântul Ioan începe a 4-a omilie cu Rom. 1, 18, unde se vorbește despre „mânia lui Dumnezeu [ὀργὴ Θεοῦ]". Pentru că Dumnezeu dorește *să-i înfricoșeze* pe cei care trăiesc neevlavios[35]. Însă *mânia* lui Dumnezeu nu este o *figură de stil* a Scripturii, ci *modul cum Dumnezeu Se manifestă* față de păcatele noastre. De aceea, mânia lui Dumnezeu se descoperă „în foamete și boli și războaie [ἐν λιμοῖς καὶ λοιμοῖς καὶ πολέμοις]...[când] suntem pedepsiți fiecare în parte și toți în comun"[36].

Însă mânia lui Dumnezeu se manifestă în lumea de azi pentru ca noi *să ne îndreptăm* viața[37], subliniază Sfântul Ioan Gură de Aur. Și chiar dacă cutremurul, inundația, sărăcia, epidemia *ne atacă pe toți*, conștiința noastră ortodoxă trebuie să ne spună că *noi suntem vinovați*, fiecare în parte și toți la un loc, în mod profund, de situația lumii noastre.

Și dacă conștientizăm acest lucru, prin aceasta noi facem două *asumări* importante în același timp: ne asumăm atât *păcatele* noastre, cât și *iradierea lor* în lumea noastră. Pentru că păcatele noastre nu au consecințe

---

http://www.teologiepentruazi.ro/2014/08/15/praedicationes-vol-8/.

[35] Ed. Athanasiu, p. 37/ PG 60, col. 411.

[36] Idem, p. 38/ Ibidem.

[37] Ed. Athanasiu, p. 38.

nefaste numai asupra noastră, ci și asupra celor din jur și asupra întregii creații a lui Dumnezeu.

Căci mânia lui Dumnezeu se descoperă din cer, ne spune Sfântul Pavel la Rom. 1, 18, „peste toată neevlavia și nedreptatea oamenilor, care țin adevărul în nedreptate [ἐπὶ πᾶσαν ἀσέβειαν καὶ ἀδικίαν ἀνθρώπων τῶν τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ κατεχόντων]”.

Tocmai de aceea, mânia lui Dumnezeu, *pedepsind* neevlavia și nedreptatea noastră, provoacă multe tulburări în creație și în fiecare dintre noi. Și vedem în acest fel, cum orice păcat al nostru *stârnește* mânia lui Dumnezeu și pagube în creație, datorită manifestării mâniei Lui în viața lumii.

Lui Dumnezeu Îi place *evlavia* și *dreptatea*. Îi place manifestarea noastră plină de dragoste față de El și viața trăită după poruncile Lui. Însă atunci când *ținem adevărul în nedreptate*, atunci facem lucruri *rele* în mod premeditat, în mod conștient, deși știm care sunt *lucrurile bune* pe care trebuie să le facem.

Tot la fel, ne manifestăm *nedrept* față de adevăr, când *îl diluăm* cu minciuni. Când, în loc să mărturisim și să trăim tot adevărul ortodox cu evlavie și cu bucurie dumnezeiască, noi alegem, în mod sinucigaș, să îl *amestecăm* cu diverse erezii.

Dar ținem adevărul *în nedreptate* și atunci când *îl ideologizăm*. Atunci când, în loc de a-l propovădui ca *medicament* al mântuirii, noi îl transformăm în *armă de distrugere în masă*.

Însă adevărul *mântuie* și nu *omoară*!

Iar cine transformă adevărul dumnezeiesc și îndumnezeitor al Bisericii într-o *sperietoare* sau într-o *poveste răsuflată*, acela *îi privează* pe oameni de fericirea lor de acum și de cea veșnică.

Adevărul trebuie ținut *în dreptate*!

Adevărul lui Dumnezeu trebuie să ne facă *să trăim dreptatea* lui Dumnezeu în noi înșine.

Tocmai de aceea, cine *atentează* la adevărul lui Dumnezeu, cine îl schimonosește, cine îl strică cu minciuni, acela luptă împotriva *mântuirii* oamenilor. Împotriva *îndumnezeirii* oamenilor.

În Rom. 1, 19 se vorbește despre *cunoașterea lui Dumnezeu* ca despre o *realitate interioară*, pentru că Dumnezeu li S-a revelat oamenilor. Pentru ca la Rom. 1, 20 să se spună că *cele nevăzute* ale lui Dumnezeu se înțeleg din *cele ce se văd*. Adică: veșnica Lui putere și dumnezeire [ἀΐδιος Αὐτοῦ δύναμις καὶ θειότης] [Rom. 1, 20, GNT].

Pentru că, privind creația văzută, noi înțelegem că Cineva veșnic și plin de putere a creat toate cele care se văd și care, din interior, sunt sprijinite și ținute în existență de puterea Lui. Pentru că nimic nu este *la întâmplare* pe pământ și în cosmos.

Noi nu am făcut niciunul nici măcar un fir de iarbă...dar călcăm, cu o indiferență imensă, pe tone de iarbă.

Ne credem *stăpâni* peste iarba pe care nu noi am creat-o. Peste păduri, peste ape, peste aer, peste tot ceea ce vedem.

Ne credem *stăpâni* peste aerul pe care nu noi l-am creat și pe care nu mai știm cu ce să îl mai poluăm.

Noi nu putem să creăm munți, nu putem să săpăm și să umplem oceane doar cu cuvântul, nu putem să stopăm cutremure, nu putem să creăm ceva din nimic.

Toate acestea însă sunt *în puterea* lui Dumnezeu. Pentru că El le-a făcut pe toate. Dar putem fi *mulțumitori* lui Dumnezeu pentru toate cele pe care le-a făcut, le face și le va face *din iubire* față de noi.

Dacă nu suntem *mulțumitori* față de El, atunci *ne nevrednicim* în gândurile noastre și *ni se întunecă* inima, făcându-ne să fim niște oameni *fără înțelegere* [ἡ ἀσύνετος] [Rom. 1, 21].

Și de ce *ni se întunecă* inima și nu mai *înțelegem* voia lui Dumnezeu? Pentru că nu mai ne lăsăm *luminați* de slava Lui. De lumina cea veșnică a lui Dumnezeu.

Un substantiv compus: ἡ ἀσύνετος. Rămânem *fără înțelegere*, fără puterea de *a vedea* și de *a înțelege duhovnicește*, când, deși *Îl cunoaștem* pe Dumnezeu, nu Îl slăvim *ca pe* Dumnezeu și nu Îi mulțumim Lui [Rom. 1, 21, GNT]. Orbim duhovnicește atunci când nu suntem evlavioși și mulțumitori față de Dumnezeu.

Însă cel care rămâne *fără cunoaștere* duhovnicească, care nu Îl mai poate *simți* pe Dumnezeu, devine *un nebun*, *cf.* Rom. 1, 22. Pentru că cel care spune că e *înțelept*, fără să fie *un cunoscător* al lui Dumnezeu, este *un nebun*. Un om fără cunoașterea Lui. Fără

experiența slavei Lui. Fără viața lui Dumnezeu în el.

Și despre astfel de *nebuni*, Sfântul Ioan Gură de Aur spune că „s-au afundat în gândurile nebuniei [ἐβαπτίσθησαν τοῖς τῆς ἀνοίας λογισμοῖς]”[38]. În gândurile necredinței, ale hulei, ale disprețului, ale patimilor.

Și când stai în gândurile tale rele și începi să creezi în perimetrul lor, atunci *schimbi* slava Dumnezeului Celui nestricăcios cu *idoli*, *cf.* Rom. 1, 23. Pentru că idolii *stricăcioși* sunt *plăsmuirile* minții noastre. Și orice minciună proprie, prin care ne permitem să credem că *putem* „schimba” adevărul, este *o închinare la idoli*.

Însă *închinarea* la Sfinți și la Sfintele lor Moaște e o închinare *la slava* lui Dumnezeu din oameni. Pentru că nu-i mai putem *despărți* pe Sfinți de slava lui Dumnezeu din Sfinți. Nu putem să îi mai *scoatem* din relația cu Dumnezeu, pentru că ei sunt în mod veșnic cu El.

Pentru că sfințenia este *conlucrare* și *intimizare* cu Dumnezeu. Sfințenia e *îndumnezeire* a noastră. Iar Sfintele Moaște ale Sfinților sunt *rodul împreunei-lucrări* dintre Dumnezeu și Sfinți. Ele sunt *minunile personalizate* ale lui Dumnezeu, pentru că în relație cu El oamenii s-au sfințit. Însă când *nu te sfințești* în relația cu Dumnezeu, când nu vrei ca Dumnezeu *să locuiască în tine* prin slava Lui, atunci te plimbi printre idoli. Faci din tine un idol. Faci din patimile tale niște idoli pe care îi tămâiezi toată ziua.

---

[38] Ed. Athanasiu, p. 41/ PG 60, col. 413.

Dar dacă vrei *să dărâmi* idolii, toți idolii care se ridică împotriva cunoașterii lui Dumnezeu, atunci trebuie să începi să dărâmi *toate patimile* din tine, toate obiceiurile rele, toate ideile greșite, toate neștiințele tale păcătoase.

Și în această predică Sfântul Ioan Gură de Aur vorbește în mod deschis despre filosofii păgâni. În comparație cu noi, cei de azi, care avem simpatii *nefundamentate* pentru filosofii păgâni, Sfântul Ioan ne spune că nu trebuie *să ne minunăm* de Aristotel, Platon sau stoici, ci să-i respingem și să-i urâm pentru silogismele și sofismele lor[39]. Pentru că la ei se referă Rom. 1, 23. Ei fiind cei care *au schimbat* slava lui Dumnezeu cu închinarea la idoli.

Iar filosofii greci au învățat doctrinele lor de la egipteni[40], și, prin intermediul lor, demonii i-au făcut pe oameni idolatri[41].

Pentru că teologul adevărat e cel care poate *să despartă*, într-o scriere anume, adevărul de minciună. Și Sfântul Ioan Gură de Aur, știind în mod profund filosofia păgână sau, mai bine-zis, teologia păgână idolatră, tocmai de aceea *nu îi confunda* pe „marii" filosofi păgâni cu niște oameni *înțelepți*. Pentru el, *cu adevărat înțelepți* erau *Sfinții* lui Dumnezeu. Iar Sfinții lui Dumnezeu sunt oamenii Bisericii.

Asta nu înseamnă că noi nu trebuie să citim filosofie, literatură, teologie de tot felul.

---

[39] Ed. Athanasiu, p. 42/ PG 60, col. 414.

[40] Ibidem/ Ibidem.

[41] Idem, p. 43/ Ibidem.

Ci trebuie să privim, cu discernământ, ceea ce citim și să nu ne însușim idei care *contravin* dreptei-învățături și dreptei-viețuiri.

Dacă un fruct e bun, dacă o idee e bună, atunci sunt *bune* oriunde le găsim. Problema e să nu socotim *de bune* și lucrurile care *nu sunt bune* dar *par bune*. Adică *să nu decidem* că sunt *bune* lucrurile pe care nu le putem *judeca* și *înțelege* în mod profund.

Însă noi, cei care *dorim răul* și *ne găsim plăcerea în rău*, trebuie să știm că Dumnezeu *ne-a dat* în plăcerile inimilor noastre [Rom. 1, 24]. El îngăduie să trăim „întru necurăție [εἰς ἀκαθαρσίαν]" și să ne necinstim/ pângărim trupurile [Rom. 1, 24, GNT].

Și desfrânarea și preadesfrânarea și orice perversitate sexuală e *o pângărire* a trupului și a sufletului nostru. E necurăție. Dar *necurăția* noastră e *o facere păgână a voii noastre*.

Pentru că Dumnezeu *ne lasă în* dorințele, în poftele inimii noastre, ne lasă să vedem decadența, ne lasă să vedem *ce nu e* sfințenie și curăție și relație cu Dumnezeu.

Și e *o pedagogie dureroasă* această *lăsare* a noastră într-o viață după poftele noastre!

De aceea, iubiții mei, câți păcătuim cu gândul, cu cuvântul, cu fapta și cu lucrul, *să ne pocăim* pentru păcatele noastre!

Să recunoaștem în fața Lui că ceea ce am făcut rău e din pofta noastră rea, din alegerea noastră proastă, din alegerea noastră neînțeleaptă. Și să Îi cerem lui Dumnezeu să ne înțelepțească, să ne educe duhovnicește, să ne umple de curăție și de voie curată, pentru ca

să nu mai alegem ceea ce *ne spurcă*, ci ceea ce *ne împodobește* duhovnicește.

Și să îl rugăm și pe Sfântul Ioan, Părintele nostru, ca să ne întărească și pe mai departe să învățăm din teologia sa, pentru ca să ne îndreptăm în pace viața noastră. Amin!

Predică la Duminica a 11-a după Rusalii [2014]



Imaginea e preluată de aici[42].

Iubiții mei[43],

Evanghelia de azi [Mt. 18, 23-35] e o icoană a milei dumnezeiești! Care ne arată, în mod explicit, *diferența* dintre *mila lui Dumnezeu* și *mila noastră*. Pentru că Dumnezeu, atunci când îl iartă pe omul care se pocăiește,

---

[42] A se vedea: http://ziarullumina.ro/sites/default/files/styles/articol-content__normal/public/articol/2014-08/pilda-datornicului-nemilostiv.jpg.

[43] Scrisă în ziua de 23 august 2014, zi de sâmbătă, cu soare prin nori și vânt de toamnă.

îl iartă *din milă* față de om...*îl eliberează* pe om de păcate și *îi iartă* lui și *datoria* [τὸ δάνειον] păcătuirii sale [v. 27, GNT].

Pe când iertarea omului e pe măsura conștiinței lui.

Și oricât de mare ar fi iertarea omului, ea este totuși puțină, e firavă, e limitată în comparație cu mila Lui față de noi, care e fără margini, nelimitată, copleșitoare.

De aceea, în neiertarea noastră sau în iertarea noastră prudentă, precaută, cu jumătate de măsură, avem un motiv puternic de *a ne biciui* conștiința. De a ne *pocăi* pentru puținătatea dragostei și a milei noastre față de semeni.

Pentru că, dacă am avea iubire cât un grăunte de muștar, atunci am putea *să ridicăm* din noi și dintre noi *munții neiubirii* și *ai neiertării*.

Am putea să stricăm toți acești *pereți muți* și *surzi*, care ne fac să nu comunicăm unii cu alții, să nu ne îmbrățișăm, să nu ne bucurăm...

În parabola de azi, Domnul însă pune la antipodul milei Sale *lipsa noastră* de milă. Pentru că *cel iertat* de El îl aruncă pe confratele lui „întru închisoare [εἰς φυλακὴν]" [v. 30, GNT]. *Închisoare* care înseamnă singurătate, păcătuire din cauza neiertării lui, învârtoșare.

Cel iertat de Dumnezeu *nu a învățat să ierte*. Nu a învățat nimic din iertările lui multiple. Tocmai de aceea, atitudinea lui nefrățească, lipsită de conștiință, îl aruncă pe confratele lui în ispită. Îl determină să

păcătuiască. Iar păcătuirea este o închidere în sine, o baricadare în sine, o astupare a noastră cu pietre grele...de sub care numai Dumnezeu ne poate elibera.

Pentru că păcătuim mult și greu...dar nu ne putem ridica din păcatele noastre de unii singuri.

El ne dă mână de ajutor. El, Dumnezeul nostru!

El ne ridică prin iertarea Lui de păcate, prin împărtășirea cu El, prin vindecarea Lui pe care o revarsă în rugăciunea, în postul, în priveghere a noastră.

Cum e Împărăția cerurilor [v. 23]? E plină de milă [v. 33]! Pentru că în Împărăția Lui e Dumnezeul milei și al iubirii de oameni și cei care s-au împărtășit de mila Lui. Care s-au împărtășit de ea dar care au și urmat-o în viața lor. Pentru că și ei *s-au umplut de milă* față de confrații lor.

Și toate *venirile* Sfinților în viața noastră, toate *acoperirile* lor, toate *luminările* venite din partea lor sunt *manifestări* ale milei lor. Milă pe care *au învățat-o* de la Cel pururea-milostiv și iubitor de oameni.

De aceea, câți *nu îi cunoaștem* pe Sfinții Lui, nu știm *ce i-a învățat* Dumnezeul lor și al nostru. Nu știm cât de profunzi, de frumoși, de curați, de milostivi, de cuvioși sunt Sfinții Lui. Și de aceea nu știm *să ne pregătim pentru moarte*. Adică *pentru viața veșnică*. Pentru că dincolo de *poarta* morții, adevărata viață e viața cu Sfinții.

Și dacă de aici, din Biserica slavei Sale, nu învățăm, de la Sfinții Lui, *cum se trăiește*

cu Dumnezeu, unde vom învăța?! Pentru că noi avem *o singură viață* dată în dar de Dumnezeu, doar pe aceasta de aici, și după moarte vine judecata Lui. Și El ne va pune, după cum ne este viața, în Raiul Lui sau în Iad, departe de fața Lui.

O altă alternativă nu există. Nu există *purgatoriu*, după cum nu există *extincție totală*, adică *neființa* pentru om. După cum nu există nici *reîncarnare*.

Ci avem *o singură viață*, mai lungă sau mai scurtă, după voia lui Dumnezeu, și aceasta de acum e timpul înțelepțirii, al sfințirii, al mântuirii noastre.

Tocmai de aceea, Împărăția lui Dumnezeu e *învățarea* milei lui Dumnezeu. Pentru că prin învățarea milei Lui ne facem proprii Împărăției Lui. Împărăția Lui e învățarea *iertării* confraților noștri *din inimă* [v. 35].

Și când Domnul spune că iertarea noastră trebuie să fie *din inimă*, El ne spune că ea trebuie să fie *totală*, din toată ființa noastră și să fie *constructivă*.

Pentru că *pe iertare* trebuie *să construim* prietenia și iubirea dintre noi.

Și învățăm să construim relații reale, duhovnicești, personalizante, atunci când *iertăm cu adevărat* confraților noștri, pentru că trăim, în mod cotidian, iertarea lui Dumnezeu în viața noastră.

Cu alte cuvinte, iertarea lui Dumnezeu e *fundamentul* relațiilor noastre *autentice* cu oamenii. Suntem deschiși la dialog, la relații profunde, la angajamente profunde la nivel

social, pentru că vrem ca mila lui Dumnezeu *să nască* viață și bucurie în noi și între noi.

Știm că suntem niște *înviați* din morți. Știm că suntem niște *iertați* de Dumnezeu. Știm că suntem *umpluți* de Dumnezeu cu mila Lui.

De aceea, noi ne exprimăm recunoștința pentru marea milă a lui Dumnezeu revărsată în viața noastră prin faptul că ne comportăm ca niște *înviați* din morți, ca niște oameni *schimbați* de El.

Și, o, cât de mult *lipsesc* astăzi, din societatea noastră, *dovezile* că noi suntem oameni duhovnicești!

Toată lumea se așteaptă să ne comportăm *duhovnicește*, iar noi ne comportăm *teluric*.

Pentru că omul, oricare ar fi el, are nevoie de autenticitate, de oameni vii, de oameni frumoși, de oameni îndumnezeiți. Omul, din orice secol și de orice condiție, are nevoie de cei pe care Dumnezeu *îi înviază zilnic* din moartea Iadului, din moartea păcatelor, și *îi umple* de viața Lui.

De aceea, lipsa noastră de *autenticitate* înseamnă o tot mai mare afundare în *platitudine* a lumii din jurul nostru.

Pentru că nu e nimeni care să-i ducă la gânduri mari. Să îi facă să gândească la fapte profunde. Să îi facă să trăiască duhovnicește.

Și dacă nimeni nu *îi invită* la sfințenie, tocmai de aceea fac și ei...*ce face toată lumea*...Dar ce face „toată lumea” se numește „viață la întâmplare” și nu viața cu Dumnezeu.

Pentru că viața cu El e viață *eclesială*, e viață după poruncile Lui, e viață transfigurată prin pocăință, prin virtuți, prin experiențe îndumnezeitoare.

Împărăția lui Dumnezeu, iubiții mei, e plină de milă, și Biserica Lui și întreaga lume e plină de mila Lui!

Totul e plin de frumusețea Lui.

Totul e plin de profunzimea Lui inexprimabilă, incomprehensibilă, fără seamăn.

De aceea, *a învăța mila Lui* înseamnă *a pleda* pentru *binele pe care îl pot face oamenii*.

Înseamnă *a le da încredere* oamenilor că *se pot schimba*, că *pot fi alții*, că pot să facă lucruri uimitoare împreună cu Dumnezeu.

Dar nu o încredere vană, iluzorie, ci *reală*! Pentru că le arăți din viața ta *cum te-a schimbat pe tine* Dumnezeu.

Și *schimbarea* lui Dumnezeu în noi e *continuă*!

El *ne învață zilnic*, prin mila Lui prea-frumoasă și prea-dulce inimii noastre, ce *noutate* e schimbarea duhovnicească interioară. Ce *apă vie* izvorăște în noi, dacă, pe fiecare clipă, noi schimbăm încă ceva, facem încă ceva pentru limpezirea, înfrumusețarea, împodobirea noastră duhovnicească.

Așadar, iubiții mei, Domnul ne vorbește nouă și ne cere *să revărsăm* mila Lui în viața tuturor oamenilor pe care îi întâlnim!

Să revărsăm mila Lui prin fața noastră plină de har, prin cuvintele noastre pline de bunătate, prin faptele noastre atente și iubitoare!

Să fim *mărturii clare* ale prezenței Lui în noi și nu niște bieți actori care joacă pantomima de a părea „creștini”!

Căci El *știe* cine suntem, pe El nu Îl convingem cu vodeviluri, ci *cu bunul simț* al unei vieți creștine profunde și echilibrate.

Toată binecuvântarea și pacea de la Dumnezeul nostru treimic, de la Tatăl, de la Fiul și de la Sfântul Duh Dumnezeu, Cel care ne întărește și ne curățește și ne luminează și ne sfințește pe noi întotdeauna. Amin!

Predică la tăierea capului Sfântului Ioan Botezătorul [29 august 2014]



Iubiții mei[44],

pomenirea de azi a celui Drept – pomenire *cu laude* [μέτ' ἐγκωμίων][45], pentru că

---

[44] Predică scrisă în ziua de 28 august 2014, zi de joi, călduroasă, dar și cu nori.

[45] Aluzie la *Troparul* Sfântului, pe glasul al 2-lea, *cf. Mineiul lunei lui August*, tipărit cu aprobarea Sântului Sinod al Sântei nóstre Bisericĭ Autocefale Ortodoxe Române, Ed. Tipografia „Cărților Bisericesci", Bucuresti, 1894, p. 305.

așa e cultul Bisericii: este plin de *cântări duhovnicești*, sobre, pline de umilință, de pocăință –, este pentru *a-l cinsti* pe Profetul [Προφήτον], Înaintemergătorul [Προδρόμον] și Botezătorul [Βαπτιστόν] Domnului, pe Sfântul Ioannis [Ἰωάννης] Botezătorul[46].

Pentru *a-l cinsti* astăzi, la martirizarea sa, la tăierea capului său...când oamenii au crezut că *îl necinstesc*...Că îi fac *cel mai mare rău*, atunci când *l-au omorât* pentru credința lui, pentru viața lui dreaptă, pentru sfințenia vieții lui.

Căci, în aparență, Mucenicii Bisericii par a fi „cei mai răi oameni" de pe fața pământului, atâta timp cât mor din cauza unor morți cumplite.

Cei care știu *să profite* de oameni, care fac fărădelegi cu „acoperire legală", cei care „se pun bine" cu oamenii influenți, dar nu și cu Dumnezeu, cei care nu fac *mare lucru* pe această lume, mor „bine"...în aparență.

Mor cu onoruri, cu slujbe fastuoase...au morminte *culturale*, adevărate opere de artă.

...Pentru că moartea lor o privim cu ochi *orbi*, fără să vedem ce se petrece cu ei...în veșnicie, când trec *dincolo* de ușa morții.

Mucenicii însă mor „rău" în aparență.

Ei sunt arși de vii, sunt bătuți în mod cumplit, sunt aruncați la fiare, sunt întemnițați ani întregi.

Lor li se taie capul, membrele, li se scot ochii, li se taie limba. Ei sunt ciopârțiți în

---

Textul în limba greacă este *cf.* http://glt.xyz/texts/Aug/29.uni.htm.

[46] *Cf.* http://glt.xyz/texts/Aug/29.uni.htm.

mod sălbatic, demonic...după care sunt lăsați în drum, fără a fi îngropați.

Ei par „a nu fi făcut nimic bun”...dacă mor în acest fel...

Și când Mucenicii Domnului sunt minimalizați în mod incredibil de către oameni ajunși *neoameni*, atunci pare că barbaria *a învins* sfințenia.

Însă sfințenia nu va fi învinsă niciodată de barbarie! De neomenie, de cruzime...

Sfințenia biruiește întotdeauna cruzimea...

Ea face din moartea părut „de ocară” cea mai mare lecție de umanitate și de demnitate umană. Pentru că atunci când e omorât, în mod strigător la cer, cel Sfânt al Domnului, atunci se vede *adevăratul om*.

Omul deplin e omul care are *principii veșnice*. Care *nu își schimbă* viața cu Dumnezeu pentru lucruri de duzină.

Tocmai de aceea, moartea celui Sfânt, suferită în chinuri atroce, ne revelează adâncul iubirii sale pentru Dumnezeu, adâncul fără fund al curăției sale, al sfințeniei sale, al omeniei sale.

În fața lui...noi vedem cât de neoameni suntem.

În fața lui...noi ne vedem cu adevărat slabi, pătimași, comozi, fără râvnă, nestatornici în credință, lipsiți de puterea de a suferi toate pentru Dumnezeu.

De aceea, moartea celui Drept, a Sfântului Ioan Botezătorul, e *o moarte revelatoare* pentru fiecare dintre noi. Pentru că el ne-a arătat prin moartea lui, și mai pronunțat, și

mai direct, *prea-plinul* vieții și al iubirii sale pentru Domnul.

Pentru că numai cel care știe *ce fel* de Dumnezeu iubește, poate *să Îl aleagă* pe El mai presus de viața sa.

Când a fost martirizat Sfântul Ioan Botezătorul? La ziua de naștere [Mt. 14, 6] a lui Irodis tetrarhul [Ἡρῴδης ὁ τετραάρχης, Mt. 14, 1, GNT]. A lui Irod Antipa, fiul lui Irod cel Mare[47].

Iar dacă tatăl lui Irod Antipa, adică Irod cel Mare, a martirizat 14 mii de prunci[48] din dorința de *a-L omorî* pe Domnul, fiul lui poruncește *să i se taie capul* Sfântului Ioan, Înaintemergătorul și Botezătorul Domnului. Căci și Sfântul Ioan, atunci, la *marea ucidere a pruncilor*, scăpase...

Dar evreii l-au martirizat pe tatăl său, pe Sfântul Arhiereu Zaharia, „pe care l-au ucis între Templu și altar" [Mt. 23, 35, GNT][49], după ce îl martirizaseră pe Sfântul Simeon, Primitorul de Dumnezeu[50].

---

[47] *Cf. Viețile Sfinților pe luna august*, retipărite și adăugite cu aprobarea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române după ediția din 1901-1911, Ed. Episcopiei Romanului, Mănăstirea Sihăstria, 1998, p. 388.

[48] A se vedea:

http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-29-sf_14000_prunci_din_betleem.html.

[49] *Cf.*

http://www.calendar-ortodox.ro/luna/septembrie/septembrie05.htm.

[50] A se vedea:

http://paginiortodoxe.tripod.com/vsdec/12-29-sf_14000_prunci_din_betleem.html.

Prin cine s-a pus la cale această *fărădelege* a uciderii lui Ioan? Prin concubina lui Irod, *Irodias* [Ἡρῳδιάς, *cf.* Mt. 14, 6, GNT], care nu era nimeni alta decât *soția* fratelui său, Filippos [Φιλίππος, *cf.* Mt. 14, 3, GNT].

În limba greacă: *Irodias* este numele concubinei lui Irod *la nominativ*. În cultul nostru românesc se folosește însă forma nominală *Irodiada* [Ἡρῳδιάδα, *cf.* Mt. 14, 3, GNT], care e forma *de acuzativ* a numelui său în limba greacă.

Irodias [Irodiada], ne spune Sfântul Evanghelist Matei, a fost cea care l-a convins pe Irod *să îl lege în temniță* pe Ioan [Mt. 14, 3]. Motivul? Pentru că *îi amintea* faptul că *trăiește în concubinaj* [Mt. 14, 4].

Așadar, nu pentru *vreo faptă rea* a fost închis cel Sfânt, ci pentru că *mustra* păcatul falsei împărătese.

Împărăteasa nu era cea care trebuia.

Ea *uzurpase* demnitatea fiicei lui Areta, împăratul Arabiei, cu care Irod fusese căsătorit. Însă Irod, datorită patimii pentru Irodiada, și-a lăsat soția și a luat-o pe ea, pe cumnata lui[51]. Iar Sfântul Ioan mustra păcatul lor...și Irod *ar fi vrut* să îl omoare...dar „*se temea* de mulțime” [Mt. 14, 5].

De mulțimea care îl considera pe Sfântul Ioan drept Profet [Ibidem], ceea ce el și era.

Tocmai de aceea, având-l închis pe Ioan...Irodiada *aștepta* ziua în care să își arate cruzimea bădărană.

Și ziua a venit!...

---

[51] *Cf. Viețile Sfinților pe luna august*, ed. cit., p. 388.

O zi neagră...de beție...cu cântece și jocuri...

De ziua *de naștere* a lui Irod [Mt. 14, 6]...fiica Irodiadei, a concubinei, a dansat pentru Irod...iar mama ei a învățat-o să nu ceară nimic altceva de la Irod, cel beat și excitat...decât „capul lui Ioannis Botezătorul” [Mt. 14, 8, GNT].

Și pentru că împăratul și-a iubit mai mult *jurămintele* [τοὺς ὅρκους, Mt. 14, 19, GNT] făcute decât adevărul, „a trimis de s-a tăiat capul lui Ioannis în temniță” [Mt. 14, 10, GNT].

Adică, în aparență, Ioan a murit „cu o moarte de rușine”.

A fost omorât *departe* de ochii oamenilor, în temnița lui...ca și când ar fi fost *departe* și de ochii lui Dumnezeu și de privirile tuturor Puterilor cerești.

Însă el a fost martirizat *departe* de ochii oamenilor...dar prin moartea lui, el s-a făcut *al tuturor* oamenilor.

Pentru că Biserica întreagă și mulți din afara ei strigă spre Sfântul Ioan Botezătorul și îl au ca Părinte al lor, care îi ajută în necazurile fiecărei zile.

Moartea lui s-a făcut *spre viață*, spre viață veșnică...

Pentru că oricine moare *pentru* Domnul și *cu El*, acela moare *spre viață*.

Și toți Sfinții Lui sunt cu El pentru veșnicie și întristare nu mai cunosc, pentru că sunt plini de slava cea preafrumoasă a Celui preaveșnic.

...I s-a tăiat capul în temniță...

Dar capul lui a fost adus la această sărbătoare păgână *pe tavă* [ἐπὶ πίνακι, *cf.* Mt. 14, 11, GNT]...

Substantivul πίναξ, folosit de Sfântul Matei la 14, 11 se traduce prin *tavă* sau *blid*.

Biblia de la 1688, de la București, preferă la Mt. 14, 11 pe *blid*: „să aduse capul lui *în blid*". Iar *blidul* e *un vas adânc de lut*...pentru ca să nu curgă sângele pe jos.

Pe când ediția BOR 1988 preferă prima variantă, vorbind despre *tipsie*: „capul lui a fost adus *pe tipsie* și a fost dat fetei, iar ea l-a dus mamei sale". Și *tipsia* este *o tavă mare, rotundă*...care și ea poate ține sângele...

Sfântul Matei *nu vrea să dea* numele *jucătoarei*[52], așa cum o numesc *Viețile Sfinților*. El o numește „fiica lui Irodias" [Mt. 14, 6], pe când în v. 11 nu o mai numește *fiică* [θυγάτηρ] ci *fată/ tânără* [κοράσιον].

Și aceasta nu pentru ca *să minimalizeze* păcatul ei, ci pentru ca să sublinieze că *inițiatoarea* păcatului a fost *mama* ei. Ea, fiica, a fost *manipulată* de mamă, a fost *folosită* în mod abject, pentru ca *să își împlinească* scopul meschin.

Lucru pe care unele mame...îl fac până azi. Pentru că preferă să își dea fiicele *spre prostituție* sau *să le căsătorească din interes* și nu *spre folosul* lor. Nu le interesează *ce vor fiicele* lor...ci „contează" doar ceea ce *vor* ele.

Însă când vine vorba de *copii*...ceea ce contează e *binele lor real* și nu binele lor *aparent*...Iar *binele real* al copiilor înseamnă o viață cu Dumnezeu, o viață demnă, o viață

---

[52] Idem, p. 390.

plină de împlinire prin muncă și prin străduință onestă.

Onestitatea, adică cinstea, corectitudinea, e cea care ne face să fim *oameni de încredere*. Iar corectitudinea începe din relația noastră cu Dumnezeu, care ne învață să facem toate după voia Lui.

Fiica *nu are nume* în Scriptură...Nici la Sfântul Matei, în cap. 14, și nici la Sfântul Marcu, în cap. 6, ea nu are nume. Nu găsim *numele* fiicei Irodiadei nici în slujba zilei și nici în ediția românească a *Vieților Sfinților* la ziua de 29 august.

Însă, în slujba zilei, ea este „ucenița a tot vicleanului diavol”[53], „spurcata jucătoare”[54], „prea spurcată”[55], „fata cea prea cumplită”[56]. Pentru că e pusă față în față cu *marea curăție* a Sfântului Ioan Botezătorul...comparație în urma căreia, gestul ei apare ca plin de oroare, de dezgust...

Pe când, din *Viețile Sfinților*, aflăm că limba Sfântului Ioan *o mustra* pe Irodias și după moartea lui, pentru concubinajul ei. Pentru că Ioan a propovăduit și după moarte adevărul. Iar Irodias, plină de disperare și de ură...„*îi înțepa* cu acul limba”[57]...capului său tăiat...plin de sânge...

De aceea, când unii vor să vorbească despre *ură*...despre *invidie*...despre *răzbunare*

---

[53] *Mineiul lunei lui August*, ed. cit., p. 306.

[54] Ibidem.

[55] Idem, p. 308.

[56] Idem, p. 316.

[57] *Viețile Sfinților pe luna august*, ed. cit., p. 390.

prostească...îi rog să înceapă cu *Viețile Sfinților*.

Pentru că *ura reală*...invidia reală... răzbunarea prostească, cu duiumul, din disperare...apar numai față în față cu adevărații oameni, cu Sfinții.

Pentru că ura, invidia, răzbunarea sunt *iubiri bolnave*.

Și când iubești maladiv, patologic... atunci faci lucruri disperante. Lucruri care dezgustă și înfioară pe toată lumea...dar pe care, cei care le fac, le consideră „soluțiile lor" în relație cu Sfinții.

Însă Sfinții nu pot fi decât *iubiți*, *respectați, urmați*!

Cine *nu știe să iubească*, să respecte, să urmeze, în smerenie, pe oamenii lui Dumnezeu, nu știe *să trăiască cuvios*, frumos, bine, adevărat.

De aceea, Irod și amanta lui au ales *să ascundă adevărul* printr-o crimă oribilă. Și, în loc să o ascundă, Biserica o amintește continuu.

Dar Biserica amintește și despre moartea păcătoșilor...

Pentru că Irod, Irodiada...și *Salomeea*[58] (acesta e numele *jucătoarei*) au fost surghiuniți și au ajuns să trăiască în Hispania[59].

Salomeea a căzut în apa unui râu.

---

[58] A se vedea: http://oca.org/saints/lives/2014/08/29/102419-the-beheading-of-the-holy-glorious-prophet-forerunner-and-baptis.

[59] *Viețile Sfinților pe luna august*, ed. cit., p. 391.

A unui râu înghețat...și gheața *i-a retezat* capul[60]. Pe când Irod și Irodiada au avut o moarte la fel de cumplită: pământul i-a înghițit de vii[61].

Datele istorice din ediția românească a *Vieților Sfinților*, referitoare la familia lui Irod, le găsim la Nichiforos Callistos Xantopulos în *prima carte* a *Istoriei* sale *bisericești*, în cap. al 19-lea.

Aici găsim că Irod a fost căsătorit prima dată cu fiica lui Areta [Ἀρέτα], împăratul arabilor[62], și că avea supranumele de *Antipas*[63]. După aceea a trăit în concubinaj cu Irodiada, nevasta lui Filippos, fratele său[64].

Nichifor Callist folosește forma πίνακος[65], care este *genitivul* lui πίναξ, pentru a indica *tipsia* pe care a fost adus capul Sfântului Ioan, și, la sfârșitul capitolului amintit, al 19-lea, el amintește *vârsta* la care *a fost martirizat* Sfântul Ioan Botezătorul: la 32 de ani și 6 luni[66]. Adică în plină tinerețe!

În cap. al 20-lea al cărții sale, istoricul Nichifor Calist se ocupă tocmai cu *modul* cum *au murit* Irod și Irodiada. Îl numește pe Irod *adulterin* și *incestuos*[67] și, fără să ne vorbească despre *numele* fiicei, ne spune cum i-a tăiat capul gheața râului[68].

---

[60] Ibidem.
[61] Ibidem.
[62] PG 145, col. 689.
[63] PG 145, col. 689, n. 1.
[64] PG 145, col. 689.
[65] PG 145, col. 692.
[66] PG 145, col. 691-692.
[67] Ibidem.
[68] Ibidem.

Gheața s-a făcut *sabie* pentru Salomeea...

Apoi, Callistos ne vorbește despre *judecata* lui Dumnezeu asupra lui Irod[69]. Pentru că Dumnezeu și aici, și în veșnicie, pedepsește toate păcatele noastre nepocăite și neplânse.

De aceea, azi, în zi de post, iubiții mei, să ne vedem și noi păcatele...și să ne rugăm lui Dumnezeu pentru iertarea noastră!

Să ne vedem păcatele...și nu păcatele altora!

Pentru că fiecare vom da socoteală în fața lui Dumnezeu, mai întâi de toate, pentru păcatele noastre, apoi pentru modul cum i-am *influențat negativ* pe ceilalți.

Căci, în timp ce Sfinții lui Dumnezeu sunt *lumini* pentru alții, noi suntem *întuneric* pentru mulți.

Și ceea ce facem acum...și ceea ce rămâne în urma noastră ca faptă, imagine, cuvânt, intenție...se strâng *tot pe seama* noastră.

De aceea e important ceea ce *lăsăm* în urma noastră. E important cine suntem...ce facem...cum influențează viața și opera noastră viețile celor de acum și de după noi. Și tot ceea ce noi facem, suntem noi înșine. Și dacă suntem cumva anume, astfel vom merge la Dumnezeu și pentru ceea ce suntem vom fi judecați.

Iar judecata lui Dumnezeu e dreaptă! Și dreptatea lui Dumnezeu e, în același timp, plină de milă și de iubire pentru noi.

Așa că trebuie să venim la Cel care ne mântuiește pe noi ca să aflăm mila Lui. Și El

---

[69] PG 145, col. 693-694.

ne va milui pe toți cei care ne vom pocăi de păcatele noastre și ne vom îndrepta viața și vom trăi întru harul Său. Amin!

La mulți ani tuturor și multă bucurie!

Predică la Duminica a 12-a după Rusalii [2014]



Iubiții mei[70],

Evanghelia de azi [Mt. 19, 16-26], din această *ultimă zi* a anului bisericesc 2013-2014, este despre *intrarea în viață*.

Pentru că asta i-a spus Domnul tânărului: „dacă vrei să intri *întru viață*, păzește poruncile [εἰ…θέλεις *εἰς τὴν ζωὴν* εἰσελθεῖν, τήρησον τὰς ἐντολάς·]” [Mt. 19, 17, GNT]!

Însă când a vorbit despre *viață* nu s-a referit la existența lui socială, pentru că el era deja *un om social*. Și nu numai că era *un om social*, ci era și *un om prosper*. Pentru că „ἔχων κτήματα πολλά [avea multe proprietăți/ posesiuni/ averi]” [Mt. 17, 22, GNT]. De care era lipit cu inima…

---

[70] Începută în noaptea zilei de 29 august și terminată în ziua de 30 august 2014.

Ci Domnul, atunci când a vorbit despre *intrarea lui în viață*…s-a referit la *intrarea lui în viața duhovnicească*. Și, după cum se observă, intrarea în *viața cu Dumnezeu* se face prin *împlinirea poruncilor Lui*.

Viața, adevărata viață, e *împlinirea* poruncilor Lui. De aceea, *a nu fi cu El* înseamnă *a fi mort duhovnicește*.

Tocmai de aceea Sfinții Apostoli, în *Didahia* lor, au vorbit despre *două căi* în lumea aceasta: *calea vieții* și *calea morții* [Did. 1, 1, *cf.* BW 7]. Iar *calea vieții* este *calea Bisericii*, calea poruncilor Lui, calea sfințeniei, pe când *calea morții* e trăirea vieții ca și când Dumnezeu nu ar exista, noi nu am avea suflet, nu ar exista înviere a morților și nici judecata lui Dumnezeu.

Calea morții e viața la întâmplare, teribilistă, plină de josnicii, de patimi de ocară. E cea în care *nu Îl dorim* pe Dumnezeu ca *Stăpân* și *Învățător* al nostru, aparent *Îl ignorăm*…dar care *nu ne împlinește*.

Și cei care sunt sinceri cu ei înșiși…și recunosc că viața lor nu îi împlinește…atunci se pocăiesc pentru viața pe care au dus-o și își cer iertare lui Dumnezeu pentru că au trăit ca niște *nebuni* și nu ca niște *oameni înțelepți*.

Pentru că numai nebunii *neagă existența* lui Dumnezeu [Ps. 52, 2, LXX: zis-a *cel nebun* în inima lui: *nu este Dumnezeu* (εἶπεν *ἄφρων* ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ *οὐκ ἔστιν Θεός*)] și *valoarea ontologică veșnică* a poruncilor Lui [Lc. 21, 33, GNT: cerul și pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece (ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ

γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι Μου οὐ μὴ παρελεύσονται)].

Tânărul dorea *mai mult*...pentru că toți dorim *mai mult*.

Însă tânărul *nu a putut*...mai mult.

S-a crezut *în stare* de un lucru care era *peste*...puterile lui.

El „a plecat *întristat* [ἀπῆλθεν *λυπούμενος*]” [Mt. 19, 22, GNT], pentru că nu a putut *să se dezlipească* de averile sale.

Și-ar fi dorit să fie *desăvârșit* [τέλειος] [Mt. 19, 21]...dar *fără prețul* desăvârșirii. Și-ar fi dorit o fericire *rapidă*, fără transpirație, fără chin, fără emoții, fără drame. Așa cum vor unii să fie *teologi* plagiind, iar alții vor să fie *bogați* furând.

Însă Domnul *i-a cerut* și *ne cere* să intrăm în viață *în mod onest*. În mod cinstit. În mod adevărat.

Cum? Prin *împlinirea* poruncilor Sale... după puterea noastră.

Pentru că, dacă împlinim *în mod real* poruncile Lui, atunci *intrăm în viața* Lui, adică *în slava* Lui. Pe măsură ce *împlinim* poruncile Lui, noi simțim tot mai mult har, tot mai multă viață, tot mai multă luminare dumnezeiască.

Împlinirea poruncilor Lui are urmări *imediate* și *sfințitoare*. Tocmai de aceea binele te împlinește, te schimbă, te fortifică, te luminează, te întărește în credință, în nădejde și în dragoste.

Pentru că Dumnezeu nu ne-a promis lucruri *irealizabile*, ci lucruri pe care noi le putem *trăi*, ajutați fiind de El. Și nu numai

trăi, ci El ne dă și puterea de *a le explica* altora, spre folosul lor.

Pentru că *explicația* e *o invitare* a lor la viața cu Dumnezeu.

Pentru că rugăciunea ne face *să intrăm* în *viață*. Postul, milostenia, curăția *ne umplu de viață*. Ne fac vii *slujbele* și dogmele Bisericii, cărțile Bisericii, teologia integrală a Bisericii, exemplele de viață sfântă ale Bisericii.

Biserica *ne umple* de viață, pentru că Biserica e *plină* de viața Treimii. Tot ceea ce trăim eclesial, bisericește, trăim *cu* Dumnezeu și asta e *viața*!

Viața ca intensitate interioară, ca împlinire, ca iertare a lui Dumnezeu, ca luminare dumnezeiască, ca sfințire a noastră de către Dumnezeu.

Tânărul însă, care a iubit averea lui –, avere *moștenită*, desigur, fiindcă tinerii, în mod normal, nu pot fi *avuți* de la 15 ani – ...nici nu s-a gândit la faptul că ar există *ceva mai mult* pe această lume. Că s-ar putea trăi *și altfel*. Paradoxal.

De aceea, când Domnul i-a spus că *fără avere* și ca *om milostiv*, el L-ar putea urma...tânărul n-a mai vrut *desăvârșirea cea plină de renunțări*.

A vrut să fie „drept" după mintea lui, a vrut să fie „ca lumea" și nu *ca Dumnezeu*.

I s-a părut *o nebunie* să fie ca Dumnezeu, tocmai de aceea a rămas *ca lumea*.

Că lumea nu îți spune *să renunți* la bogăție, să mai dai și tu milostenie, să fii *om* ...ci, dimpotrivă: să îți diversifici afacerile, să

îți mărești profiturile, să ai rezultate imbatabile, *să smulgi* profitul *din fața* competitorilor tăi.

De aceea, lumea „e bună” cu iubitorii de averi.

Și ceea ce s-a petrecut cu el, cu tânărul care *a vrut* mai mult, fără *să poată* trăi mai mult...se petrece și cu noi, cu fiecare dintre noi.

De ce *ne tot încredem* atât de mult în ochii noștri și în fața altora? Pentru că credem că facem lucruri realmente „mari”.

Noi presupunem că facem lucruri „incredibil de mari” și de aceea *ne umflăm în pene* la orice mic succes aparent.

Însă *succesul nostru* nu îl decidem noi, ci El, Dumnezeul nostru!

Nu noi decidem cine e moștenitor al Împărăției Sale și cine nu, ci El decide acest lucru...

De aceea, când ne decidem *să ne încredem* în propriile noastre fantezii despre „mântuire” și despre cât de „sfinți” suntem noi, trebuie să Îl lăsăm pe El *să ne spună* cine suntem.

Și El ne spune tuturor *cine* suntem: niște *bogați în păcate*, în mari și grele păcate, care nu putem *să intrăm* în Împărăția Lui [Mt. 19, 24]. Pentru că în Împărăția Lui *se intră ascetic* și nu trăind *în dormitarea* păcatului.

Însă la întrebarea, plină de uimire foarte mare, a Sfinților Ucenici, Domnul ne-a răspuns în mod paradoxal la întrebare. La întrebarea noastră și a lor. Ne-a spus că „παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατόν ἐστιν, παρὰ δὲ Θεῷ

πάντα δυνατά [la oameni aceasta este cu neputință, dar la Dumnezeu toate (sunt) cu putință]” [Mt. 19, 26].

Pentru că *nu te mântuiești* doar pentru că *îți dai averea*, doar pentru că *te faci monah*, doar pentru că vrei *să împlinești* poruncile Lui, doar pentru că ești *membru* al ierarhiei Bisericii și *vii toată ziua* la Biserică. Ci *mântuirea* – lucrul care pare *imposibil de realizat* pentru oamenii trupești, care nu gândesc duhovnicește – *este cu putință împreună cu Dumnezeu*.

Pentru că Domnul nu i-a cerut *să renunțe la averi* și *să fie milostiv* în primul rând...ci *să Îi urmeze Lui* [Mt. 19, 21].

Căci, deși *vinderea averii* și *împărțirea ei la săraci* apar primele în v. 19...totuși *sfârșitul* versetului e *începutul* desăvârșirii. Pentru că El i-a cerut *să Îl urmeze* în primul rând și nu *să își vândă* averile.

Pentru că și Iudas Iscariotis L-a urmat... și alții L-au urmat până la o vreme...

Dar Iudas L-a vândut [Mt. 26, 15], iar ceilalți *s-au smintit* întru El [In. 6, 60].

S-au smintit când El le-a spus și ne spune: „dacă nu veți mânca trupul Fiului omului și nu veți bea sângele Lui, nu veți avea viață în voi înșivă [ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πίητε Αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς]” [In. 6, 53, GNT].

Și că *s-au smintit*, ne-o spune Domnul în In. 6, 61: „Aceasta *vă sminteşte/ vă scandalizează*? [Τοῦτο *ὑμᾶς σκανδαλίζει;*]”.

Iar în In. 6, 66 ni se spune că cei care *s-au scandalizat* și *L-au părăsit*, au fost *ucenici* ai Lui: „de atunci mulți (dintre) *ucenicii Lui* s-au dus înapoi și nu mai umblau cu El [ἐκ τούτου πολλοὶ [ἐκ] *τῶν μαθητῶν Αὐτοῦ* ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπίσω καὶ οὐκέτι μετ' Αὐτοῦ περιεπάτουν]".

De aceea, tânărul nu a căzut la *examenul milosteniei*, ci la *examenul iubirii*.

N-a vrut să fie cu Fiul Tatălui, n-a vrut să fie în lumina Lui cea veșnică, n-a vrut să Îl prețuiască *mai presus de orice* din lumea aceasta, și tocmai de aceea s-a ales doar cu *o tristețe nevindecată*.

Pentru că nimeni nu îți poate *vindeca* tristețea de care doar Dumnezeu *te poate vindeca*.

Așadar, iubiții mei, *viața în credință* nu e o viață *ușoară*, ci dimpotrivă!

Dumnezeu nu ne-a promis *confort*, dar ne-a promis *sprijin* în lumea aceasta. Și El e cu noi *întotdeauna*, dacă împlinim voia Lui, pentru că *simțim* slava Lui în noi și *ajutorul* Lui în diverse momente ale vieții noastre.

Dar a simți *ajutorul* Lui nu înseamnă și faptul că *toți* ne iubesc, toți ne ajută, toți ne primesc...

Greutățile pe care le avem sunt multe și reale. Și ele vin și de la demoni și de la oameni, și de la cei de aproape și de la cei de departe...și urmând lui Dumnezeu avem parte de multe *surprize negre*.

Pentru că vom avea parte de multe trădări, de multe șicane, de multe dezamă-

giri...de la persoane la care nu ne-am fi așteptat.

Cei care *ne-au iubit* sau *au presupus* că *ne iubesc*, vor fi primii care își vor arăta ura, indiferența, mojicia față de noi.

Cei din familie, rude, prieteni, cunoscuți...și până la oamenii Bisericii ne pot face *rău* tocmai pentru că *urmăm* lui Dumnezeu întru toate.

Așa stând lucrurile...când citim *Viețile Sfinților* trebuie să înțelegem că viețile lor au fost un chin, o continuă luptă, o continuă crucificare...având pe Dumnezeu cu ei.

El a fost cu ei – după cum e și cu noi și va fi cu noi mereu – pentru ca *să îi întărească* în chinul lor.

Dar chinul lor și al nostru e *singura cale* spre mântuire.

Dacă *abdicăm* de la această cale, dacă *ne lepădăm* de viața noastră cu Dumnezeu, nu avem parte decât de *un Iad imens*, de o nevindecată și veșnică tristețe...

Tânărul *caută*...fericirea acolo unde nu este. De aceea trebuie *să îl ajutăm* pe tânăr să *găsească* calea. Calea sigură...

Să își facă din *viața cu* Dumnezeu *propria* lui cale.

O cale plină de dureri, dar care are *miez de fericire*. Are harul lui Dumnezeu în ea. Are slava Lui cea îndumnezeitoare.

Toți *să rămânem* cu El, iubiții mei!

Să rămânem *în dragostea* Lui cu care ne-a iubit. Căci „în aceasta este dragostea, nu că noi L-am iubit pe Dumnezeu, ci că El *ne-a iubit pe noi* [ἠγάπησεν ἡμᾶς] și a trimis pe Fiul

Lui *jertfă-de-ispășire* [ἱλασμὸν] pentru păcatele noastre" [I In. 4, 10].

A Lui să fie slava, cinstea și închinăciunea, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică despre *postirea în rugăciune*. La început de *an bisericesc* [1 septembrie 2014]

Iubiții mei[71],

în *Prima epistolă către fecioare* a Sfântului Clement Romanul, în cap. al 12-lea, se citează Mt. 17, 21: „Hoc genus daemoniorum non ejicitur nisi per orationem et jejunium [Acest fel de demoni nu iese decât numai prin rugăciune și post]”[72]. Aceasta fiind forma textuală pe care Sfântul Clement, trăitor în secolul I, o cunoștea.

În GNT, în ediția protestantă, Mt. 17, 21 lipsește.

Dar versetul scriptural există în GOC, care este o ediție ortodoxă: „τοῦτο δὲ τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ [iar acest neam nu iese decât numai în rugăciune și post]”.

Există versetul și în altă ediție ortodoxă, în MGK: „Τοῦτο δὲ τὸ γένος δὲν ἐξέρχεται, εἰμὴ διὰ προσευχῆς καὶ νηστείας [dar acest neam nu iese, decât numai prin rugăciune și post]”.

Însă, după cum se observă, ambele ediții ortodoxe citate nu spun *pe șleau* la ce se referă: la *demoni*. Textul cunoscut de Sfântul

---

[71] Scrisă în ziua de 29 octombrie 2014, zi de vineri, călduroasă.

[72] *Cf.* Sancti Clementis, *Epistola I ad virgines*, în PG 1, col. 410.

Clement vorbește explicit: „acest neam de demoni”...

Și am început cu acest verset predica de azi, pentru că acest cuvânt al Domnului vorbește despre *viața ascetică* a Bisericii.

Demonii, ființe spirituale care *parazitează* ființa noastră, *nu ies* din noi decât dacă ne ostenim. Doar dacă postim și ne rugăm și trăim poruncile Domnului în mod viu, continuu.

Doar dacă renunțăm la păcate.

Doar dacă *tăiem* cordonul ombilical dintre *prilejurile de păcătuire* și *viața noastră*.

Și am numit predica de față: „postirea în rugăciune” pentru că postirea e *renunțarea* la toate pentru rugăciune. Pentru punerea noastră *cu toată ființa* în fața lui Dumnezeu.

Postirea e *cadrul* în care noi *ne spunem* inima lui Dumnezeu.

Iar postirea înseamnă *subțiere* a trupului, a minții, a simțurilor pentru a-l simți pe Dumnezeu cu toată ființa noastră. Pentru că postirea înseamnă *golirea* noastră de griji, de păcate, de neatenție...pentru *a vorbi* cu Dumnezeu despre *adâncul* vieții noastre. Pentru a-L chema pe El *în adâncul* vieții noastre.

Chemare...și *venire* a Lui care *ne copleșește*...

Pentru că El vine plin de cutremurare sfântă, plin de slavă, plin de frumusețe dumnezeiască în noi. Plin de curăție și de evlavie.

...De ce *ies* demonii din noi, iubiții mei, când postim și ne rugăm...când ne rugăm *în postire,* fiind plini de postire?

Pentru că *ne umilim* întreaga ființă... Pentru că *lăsăm slava* lui Dumnezeu să pătrundă în noi.

Nu postul, nu rugăciunea, nu încordarea noastră *îi alungă* pe demoni...ci *slava Lui* care se coboară în „duhul zdrobit [πνεῦμα συντετριμμένον]" [Ps. 50, 19, LXX], în „inima zdrobită și smerită [καρδίαν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην]" [Ibidem]!

În inima noastră care se face astfel...

De aceea, postirea noastră e *o eliberare de patimi*, doar dacă *lucrăm* virtuțile dumnezeiești. Adică dacă *împlinim* poruncile Lui, prin care *voia Lui* se face *viața noastră*. Modul nostru de-a fi, de-a respira, de-a vedea, de-a atinge, de-a percepe, de-a înțelege lucrurile, oamenii, viața...

Și poruncă a Lui este *nejudecarea* aproapelui nostru [Mt. 7, 1].

Poruncă a Lui este *căutarea Împărăției lui Dumnezeu* și *a dreptății Lui* [Mt. 6, 33].

Poruncă a Lui este *iubirea* vrăjmașilor noștri [Mt. 5, 44].

Poruncă a Lui este ca noi să fim *desăvârșiți* [Mt. 5, 48], adică *Sfinți*.

Poruncă a Lui este *să umblăm* cât avem *lumină* [In. 12, 35], cât avem lumina Lui în noi. Să umblăm ca niște oameni plini de slava lui Dumnezeu. Ca niște *înviați din morți* [Rom. 6, 13] și nu ca niște *netrebnici*. Răscumpărând vremea [τὸν καιρόν] [Efes. 5, 16].

Poruncă a Lui este ca *să venim mereu la El* [Mt. 11, 28], pentru ca El să ne învețe *să ne iubim unii pe alții* precum [καθὼς, GNT] El *ne-a iubit* pe noi [In. 15, 12].

Pentru că Dumnezeu nu vrea să ne iubim *mai puțin* decât El ne-a iubit pe noi... lucru ce ne arată că Dumnezeu vrea ca să trăim *la cote abisale* iubirea Lui pentru oameni.

Poruncile lui Dumnezeu sunt multe și de aceea e nevoie de *o citire zilnică* a Scripturii și a Sfinților Bisericii.

De ce trebuie *să citim zilnic*? Pentru că astfel aflăm, pe fiecare zi, *ce cere* Dumnezeu de la noi. Ne lăsăm *luminați* pe fiecare zi de Dumnezeu prin ceea ce citim din cărțile *scrise cu El*.

Pentru că Dumnezeu nu cere de la noi doar *să aprindem* lumânări, doar *să venim* la Biserică, doar să postim și să ne rugăm *fără finalitate*, într-o doară...ci El vrea ca noi *să alungăm* demonii din noi.

El vrea ca noi să facem *curat* în noi.

Sau, mai bine zis, El vrea ca noi *să Îl lăsăm pe Dumnezeu* – prin viața noastră plină de curăție și de pocăință –, *să ne curățească* de toate cele rele și urâte ale noastre și să ne facă frumoși prin slava Lui.

Așa că nu trebuie *să ne mințim* pe noi înșine: demonii pe care *îi găzduim* în noi...și pe care *i-am lăsat să intre* prin indiferența și răutatea și poftele noastre de tot felul, nu vor ieși de acolo fără chin, fără sudoare, fără asceză!

Dumnezeu așteaptă de la noi să ajungem la concluzia că trebuie *să fim determinați pentru o viață curată*...pentru ca El *să ne ajute* în lupta noastră cu tot păcatul. În lupta *constantă* cu tot păcatul.

Pentru că *marea școală* a vieții ascetice ne învață că lupta cu păcatul e o luptă *constantă* cu zeci de păcate, care au legătură între ele, și că ea e *până la moarte*.

Păcatele sunt perfide, sunt rele, toate ne distrug interior...pentru că îi au în spate pe demoni. Pe demonii care lucrează *viclean*, care *se insinuează* în mintea și în trupul nostru fără să ne întrebe și care, prin tot ceea ce noi păcătuim, ei *ne robesc* acelor păcate. Ne *leagă* de ele, ne învață *să le dorim*, să ne aflăm *plăcerea* în ele...când păcatele, oricare ar fi ele, nu aduc bucurie reală ci tristețe continuă.

De aceea, postul vine *să ne dezlege interior* de plăcerile nelegiuite.

El vine să ne dezlege de îmbuibare, de desfrânare, de mânie, de grosolănie, de judecarea altora, de iubirea de sine, de slava deșartă, de lucruri rușinoase.

Postul stinge pornirile necuvioase. Aprinderile sexuale.

Ne domolește voința.

Ne face mai puțin mânioși, răzbunători, capricioși...pentru că *ne obosește* frumos.

Un om plin de post, de citiri, de muncă, de ajutorarea altora nu mai are chef de palavre, de jocuri ușoare, de ironii, de matrapazlâcuri...pentru că are nevoie de odihnă.

El vine, mănâncă și cade lat de oboseală...pentru că ziua lui a fost *zi de muncă*...și nu *de lenevire*.

Numai cine nu cunoaște *oboseala ascetică* are chef *de glume*. Și cine are chef de glume, de lucruri ușoare, nu are mintea *obosită* de adevăruri dumnezeiești.

Pentru că ortodocșii ar trebui să fie, cu toții, *foarte obosiți* de citiri și de postiri și de rugăciuni și de gândiri profunde, abisale.

Când ar *ieși* din rugăciune, ar trebui să fie *foarte vlăguiți*, pentru că rugăciunea e plină de post și de revărsări harice.

Însă când ortodocșii nu sunt *vlăguiți* de nimic peste zi...e semn că *au pierdut* vremea. Timpul *li s-a scurs* printre degete. Nu s-au *obosit* pentru nimic. Nu s-au *trudit* deloc.

Iar demonii *nu ies* din noi...decât cu trudă, cu mare trudă...

Ei stau *la cald* în noi...pentru că *le place* egoismul nostru. Le place înfumurarea noastră. Le place foarte mult *nesimțirea* noastră, grandomania, prostia, perversitatea.

De ce *să iasă* din noi...dacă noi *îi ocrotim*? Și cum nu îi ocrotim?!...

Prin lipsa noastră de bunătate, de milă, de cuviință...*îi ocrotim* pe demoni în noi. Îi facem *să se simtă bine*.

Pentru că, dacă *ne-am schimba* viața și am începe *să trăim duhovnicește*, demonii *nu ar mai suporta* să stea în noi. I-ar enerva rugăciunea noastră, smerenia noastră, dorința noastră de bine, spovedirile noastre continue, împărtășirile noastre dese, milosteniile noastre, citirile noastre sfinte, închinăciunile, metaniile, postirea, privegherea, atenția la noi înșine...

Demonii *urăsc* foarte mult curăția noastră, teologia Bisericii, pe Sfinții Bisericii, slujbele Bisericii, pe tot cel care vrea să se pocăiască, să iasă din diletantism.

Ei *se panichează enorm* când cineva *își recunoaște* limitele...

Se înfricoșează când cineva începe să se smerească în mod autentic...

Și sunt *îngroziți* de cei care, nu numai că *se curățesc de patimi* în mod real și *se umplu* de slava lui Dumnezeu, dar *îi mai învață* și pe alții *să trăiască la fel*.

Căci cel care gândește, simte, respiră, trăiește duhovnicește știe *gândurile* [τὰ νοήματα] Satanei [II Cor. 2, 11]. Și Dumnezeu *ne descoperă* mereu gândurile și strategiile Satanei în ceea ce ne privește pe noi și pe alții și lumea întreagă *în măsura în care* acest lucru *ne este de folos*.

Pentru că această *cunoaștere* a gândurilor demonilor e una *duhovnicească*, pentru ca noi *să ne ferim* de ele...și nu pentru ca să devenim „experți" în demonologie.

Căci *scopul* vieții ortodoxe e acela de *a trăi cu Dumnezeu* în fiecare secundă a vieții noastre, în *cea mai adâncă interioritate* a ființei noastre.

De aceea, ceea ce *iese* la suprafața trupului nostru este numai *revărsarea* din lăuntrul nostru...și nu *toată* trăirea noastră.

Iar cine *așteaptă* să avem o viață spectaculară, ca ei *să vadă*, ca la teatru...tot ceea ce noi trăim...așteaptă în van. Pentru că viața noastră nu se constituie, în principal, din ceea ce *se vede*...ci din ceea ce *nu se vede,* din ceea ce e tainic, e profund...dar se face *sub ochii* lui Dumnezeu.

Căci ortodoxul e *el însuși* tocmai când camerele de filmat *nu mai văd nimic*...

Tehnologia postmodernă vede *exteriorul* trupului, prinde manifestări ale sufletului nostru prin trup, ne fotografiază *pe din afară*...însă ea nu poate fotografia viața noastră duhovnicească, viața noastră cu Dumnezeu.

Acolo nu intră nimeni...și suntem *doar cu El*, cu Mirele nostru, Care *a dat afară* pe demoni din noi...pentru ca *să vină* El și Împărăția Lui.

De aceea, noi zicem: Vino, Părinte al nostru, și luminează casa ființei noastre!

Vino, Doamne Iisuse, și curățește inima noastră de toată spurcăciunea!

Vino, Duhule Sfinte, și ne umple de frumusețe fără seamăn!

Pentru că Treimea cea preasfântă și preacurată este Cea care ne curățește, ne luminează, ne sfințește pururea și fără Ea noi nu putem face nimic.

Așadar, iubiții mei, trebuie să trăim începutul *noului an bisericesc 2014-2015*, de la 1 septembrie, cu dorința de *a ne înnoi interior* în mod continuu.

Căci timpul *se înnoiește*...sau Dumnezeu *ne dăruie timp*, tocmai pentru ca noi să nu mai fim *ca cei de ieri*...

Să nu mai fim *vechi*, ci *noi*!

Pentru că Dumnezeu iubește să vadă în noi *noutatea vieții*, înnoirea pe care o aduce schimbarea în bine, schimbarea vieții.

Iar dacă vreți *să Îl bucurăm* pe Dumnezeu, atunci *să ne lăsăm schimbați* de către El!

Să ne lăsăm în mâna Lui ca să ne înnoiască!

Și El ne va *înnoi* prin postirea în rugăciune, adică prin renunțarea la tot ceea ce e *rău* în noi...și prin cererea de la El a binelui Său veșnic.

La mulți ani, mult spor în tot ceea ce faceți, Dumnezeu să ne întărească întru toate! Amin.

Predică la Duminica dinaintea Înălțării Sfintei Cruci [2014]



Iubiții mei[73],

prima duminică a anului bisericesc 2014-2015 ne pune înainte *un fragment* [In. 3,

---

[73] Scrisă în ziua de 6 septembrie 2014, în zi de sâmbătă, zi înnorată, după 4 nopți și 3 zile de suferință atroce. Pe fondul unei epuizări și oboseli profunde am făcut infecție urinară, n-am mai putut defeca decât foarte greu și puțin, am vomitat de mai multe ori, am avut frisoane urmate de temperatură mare ore în șir, și simțeam, ca gheața, ca gerul, frigul în scrotul meu. Transpirație multă, multă epuizare și am avut, datorită nesomnului, ore întregi de aiurare a minții, în care mi-am adus aminte discuții, texte, imagini pe care le credeam uitate. Multe dintre ele repetitive și dureroase.

13-17] din discuția Domnului cu Sfântul Nicodimos [Νικόδημος, *cf.* In. 3, 1, GNT]. Cel care L-a îngropat pe Domnul, în vinerea aceea mare și cutremurătoare a pătimirii Sale, dimpreună cu Sfântul Iosif din Arimateas [Ἰωσὴφ ἀπὸ Ἁριμαθαίας, *cf.* In. 19, 38, GNT].

Sfântul Nicodimos e pomenit pe 2 august[74] și aflăm de aici că discuția lui cu Domnul, inclusă fragmentar în Evanghelia de azi, a fost *spre folosul* său, a fost convertitoare pentru el. Pentru că Nicodimos *a acceptat cu umilință* cuvintele Domnului și a crezut în El. Tocmai de aceea, împreună cu Sfântul Iosif din Arimateas, care este pomenit pe 31 iulie[75], ca doi Ucenici de taină ai Domnului, au venit și L-au îngropat cu multă evlavie. De aceea, ei amândoi sunt amintiți în *Slujba de prohodire* a Domnului[76], dar și în Duminica *Sfintelor Femei Purtătoare-de-mir*, ca unii care *au împlinit* cele de înmormântare ale Domnului[77].

---

[74] A se vedea: http://oca.org/saints/lives/2014/08/02/102182-finding-of-the-relics-of-the-righteous-st-nicodemus.

[75] Idem: http://oca.org/saints/lives/2014/07/31/109009-righteous-joseph-of-arimathea.

[76] *Triodul*, ed. BOR 1986, p. 564: „Iosif cel cu bun chip de pe lemn luând preacurat trupul Tău, cu giulgiu curat înfășurându-L și cu miresme, în mormânt nou îngropându-L, L-a pus"; p. 571: „Jalnice cântări Iosif și cu Nicodim cântă lui Hristos Cel ce S-a-ngropat"; p. 575: „Fericitul Iosif, Trupul ce dă viață, al lui Hristos, îngroapă"; p. 575: „Iosif și Nicodim pe Domnul îngroapă cu toată cuviința"etc.

[77] *Penticostar*, ed. BOR 1999, p. 100-101. De unde aflăm că Iosif și Nicodim sunt „martorii

nemincinoși...ai înmormântării" Domnului, după cum Sfintele Femei Mironosițe sunt *martorele nemincinoase* ale învierii Sale din morți (p. 100).

Sfântul Nicodim *a fost dat afară* din sinagogă de către iudei după îngroparea Domnului, pe când Sfântul Iosif *a fost aruncat* de iudei *într-o prăpastie*. El a fost scos cu putere dumnezeiască din prăpastie și dus în Arimatea. Însă a fost închis și înlănțuit...și Domnul, după învierea Sa din morți, i S-a arătat și l-a întărit în nevoința sa. Iar Sfântul Nicodim a fost „cel dintâi...[care] *a făcut cunoscute*, în scris, cu de-amănuntul, cele cu privire la Patimile lui Hristos și cele cu privire la Înviere"[a] Lui (p. 100-101).

În *Viețile Sfinților pe luna august*, ed. BOR 1998, pe 2 august, aflăm că trupul Sfântului Arhidiacon Ștefan, *cel ucis* de evrei *cu pietre*, „a stat neîngropat două zile și o noapte, fiind aruncat spre mâncare câinilor, fiarelor și păsărilor; însă nimic nu s-a atins de dânsul, pentru că Domnul îl păzea pe el" (p. 21). El a fost *îngropat* de Sfântul Gamaliil [Γαμαλιήλ, cf. F. Ap. 5, 34, GNT], care e pomenit pe 2 august, *cf.*

http://oca.org/saints/lives/2014/08/02/102183-finding-of-the-relics-of-the-righteous-st-gamaliel, în satul său, în *Cafargamala*, la 20 de stadii de Ierusalim, îngropând trupul Sfântului Ștefan în mormântul său, un mormânt nou, într-o peșteră.

Sfântul Nicodim a venit și a plâns deasupra mormântului Sfântului Ștefan, Întâiul-Mucenic al Bisericii, și în pocăință a plecat la Domnul.

Iar Sfântul Gamaliil l-a îngropat pe Sfântul Nicodim *în apropierea* mormântului Sfântului Ștefan (p. 21). După ce au devenit creștini, Sfinții Gamaliil și Aviv (fiul lui Gamaliil) au fost îngropați în aceeași peșteră, alături de Sfinții Ștefan și Nicodim (p. 21).

Iar pe 2 august se pomenește *descoperirea minunată* a Sfintelor lor Moaște, pentru că Sfântul Gamaliil i s-a arătat *în vedenie* preotului Luchian și i-a spus *cine sunt îngropați* în peșteră. Din vedenia

Iar la fiecare Sfântă Liturghie, atunci când ducem Cinstitele Daruri pe Sfânta Masă, după ieșirea cea mare, amintim de cei doi cu evlavie[78].

Pentru că *le retrăim* gestul lor: acela de *a-L pune* pe Domnul, cu evlavie, în mormânt. Mormântul Lui, din Biserica noastră, fiind Sfânta Masă. Pe care avem icoana *punerii în groapă* a Domnului, care este pictată pe Sfântul Antimis.

Însă Evanghelia zilei e *o discuție revelatoare* despre *relația* lui Dumnezeu cu lumea. Cu întreaga umanitate.

Pentru că „nimeni nu s-a urcat întru cer decât numai Cel care S-a coborât din cer, Fiul omului, Cel care (este) în cer [οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανὸν εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ]” [In. 3, 13, GOC].

Nimeni nu s-a urcat în cer ca să aducă *adevărul* despre Dumnezeu în afară de Cel care *S-a coborât* din cer, adică de *Fiul omului*. De Cel întrupat din Fecioară.

De aceea, nu există *alt adevăr* despre Dumnezeu decât *cel revelat* de El Însuși. De cel revelat de Tatăl, prin Fiul, întru Duhul

---

consemnată de Luchian, Sfântul Gamaliil i-a spus despre Sfântul Nicodim că el *a fost botezat* de Sfinții Apostoli după Înălțarea Domnului, evreii au vrut să îl ucidă, dar nu l-au ucis ca pe Ștefan, pentru că Nicodim era *rudenie* cu Gamaliil. Dar pentru ca *să se răzbune* pe el, evreii *i-au confiscat* toată averea Sfântului Nicodim, *l-au blestemat* și *l-au izgonit*, și de aceea Sfântul Gamaliil l-a întreținut în satul său până la adormirea sa (p. 22).

[78] *Liturghier*, ed. BOR 2012, p. 165.

Sfânt. Pentru că Dumnezeul treimic Se revelează în mod comunional și iubitor, cu multă iubire față de oameni, și revelația Lui e înțeleasă și trăită în mod plenar, ca *fapt de viață*, numai în Biserica Treimii.

Căci noi Îl mărturisim pe Hristos ca *întrupat*, ca Cel care S-a făcut om pentru noi și mântuirea noastră, dar, în același timp, ca pe Cel care *S-a înălțat* la cer, cu trupul asumat din Fecioară, și de aceea El este *Fiul omului din cer*.

Însă ediția GOC, ortodoxă, prezintă acest text ca și ed. BOR 1988, pe care noi o avem în uz, în Biserica noastră. În GNT, In. 3, 13 se termină după „Fiul omului". Nu mai prezintă textul: „Cel care (este) în cer"...

Însă, tocmai pentru că e *în cer* Fiul omului, tocmai de aceea are *relevanță veșnică* semnul Sfântului Moisis. Pentru că Sfântul Profet Moisis – pomenit pe 4 septembrie, *Părintele* preoției mele, când eu am împlinit *9 ani de diaconat* pe 4 septembrie 2014 – *a înălțat* șarpele în pustie tocmai pentru ca să arate, în mod tainic, *înălțarea* Fiului omului în cer [In. 3, 14, GOC].

Crucea produce *înălțarea* în cer.

Adevărata moarte *pentru* și *cu* Domnul e *o înălțare* întru Împărăția Lui.

Tocmai de aceea, Cel care *coboară* din cer *Își asumă* întreaga umanitate pentru ca *să o ducă* în cer.

Și El *intră primul* în cer, cu umanitatea Sa îndumnezeită, pentru ca *să ne atragă* la Sine pe toți. Pentru ca niciun om să nu mai fie *trupesc*, să nu mai fie robit de păcat, ci să

fie un om *plin de har*, plin de frumusețe dumnezeiască.

Pentru că El a venit din cer nu pentru Sine, ci pentru noi: „ca tot cel care crede întru El *să nu piară*, ci *să aibă* viața veșnică [ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς Αὐτὸν *μὴ ἀπόληται*, ἀλλ' *ἔχῃ* ζωὴν αἰώνιον]" [In. 3, 15, GOC].

Și când *ai* viață veșnică, o ai ca urmare *a relației tale veșnice* cu Dumnezeu. Pentru că cel care crede *aici* lui Dumnezeu și Îl urmează în toate, Îl va urma în toate cele ale Lui în mod veșnic. Pentru că nu va dori altceva decât dorește Dumnezeu. Ci va dori tot ceea ce *dorește* Dumnezeu.

Dumnezeu din In. 3, 16 e înțeles, adesea, ca fiind o referire la *Dumnezeu Tatăl*. Pentru că se face relația textuală dintre *Dumnezeu* și *Fiul Lui cel Unul-născut*.

Însă această perspectivă e *una reducționistă*. Pentru că nu numai Tatăl *iubește* lumea, ci întreaga Prea Sfântă Treime *iubește* lumea.

Și, în mediul românesc, reducționismul teologic pe baza lui In. 3, 16 e de factură neoprotestantă. Pentru că se prezintă iubirea lui Dumnezeu în mod *funcțional*, doar ca *trimitere* a Fiului în lume ca să ne mântuiască, lucru care reduce în mod nepermis *înțelegerea* iubirii lui Dumnezeu față de oameni, și nu ne-o prezintă ca pe *realitatea comunională* a Dumnezeului treimic, ca pe modul de *a fi* al lui Dumnezeu, în care El Se manifestă din veci.

De aceea Dumnezeu e iubire și dăruie iubire, pentru că e Treime de persoane, iar

venirea Fiului în lume este *expresia iubirii negrăite* a lui Dumnezeu pentru lume și nu *o consecință logică* a soteriologiei.

De aceea, „așa a iubit Dumnezeu lumea [οὕτω...ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον]” [In. 3, 16, GOC] și o iubește...încât a făcut totul pentru această lume, face și va face.

Iar acel *ὥστε* [încât] de la In. 3, 16, GOC, nu trebuie înțeles ca fiind *echivalentul* iubirii lui Dumnezeu. Venirea Fiului în lume *nu se confundă* cu iubirea Treimii pentru lume. Ci tocmai pentru că iubirea Treimii pentru lume e *imensă*...de aceea am avut parte de la Dumnezeu de așa un mare dar: „încât pe Fiul Lui, Cel Unul-născut L-a dat, ca tot cel care crede întru El să nu piară, ci să aibă viață veșnică [ὥστε τὸν Υἱὸν Αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς Αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ’ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον]” [In. 3, 16, GOC].

Verbul *a da* de la In. 3, 16 e unul *puternic* din punct de vedere teologic. Tatăl *L-a dat* pe Fiul, întru Duhul Sfânt, pentru ca lumea să se mântuiască *prin El* [δι’ Αὐτοῦ] [In. 3, 17, GOC].

Însă lumea nu se mântuiește doar *prin Fiul*, ci *prin întreaga* Treime. Însă de la Tatăl, prin Fiul, întru Duhul Sfânt lumea se mântuiește, numai dacă acceptă să fie sădită în ea *mântuirea* Lui. Adică toate *consecințele* iconomiei întrupării Sale, care sunt *rodul* conlucrării Treimii.

Și sădirea mântuirii lui Dumnezeu în noi se face *în Biserica Lui*, începând de la Sfântul Botez. În Biserica lui Iosif din Arimatea, a lui Nicodim, a lui Gamaliil, a lui Ștefan Protomartirul, a Sfinților Apostoli, în *unica* și

singura Biserică a lui Dumnezeu până azi putem trăi *mântuirea* lui Dumnezeu, pe care Tatăl ne-a dat-o, prin Fiul, întru Duhul Său cel Sfânt.

De aceea, *mântuirea* ca și *revelația* sunt *daruri* ale lui Dumnezeu. Ambele sunt expresii ale iubirii nemărginite a lui Dumnezeu față de lume.

Iar *mântuirea* nu e *frazeologie*, ci *sădire de viață veșnică* în omul credincios, pogorârea slavei celei veșnice a Treimii în noi, prin care noi *ne înălțăm* spre Dumnezeu, pentru că Fiul omului, Mântuitorul nostru e *în cer*.

Și, la începutul anului bisericesc, *a afla* că Dumnezeu *e în cer* și că mântuirea noastră *e în cer*, pentru că mântuirea noastră este *viața veșnică cu Dumnezeu*, e o mare binecuvântare. O mare binecuvântare pentru noi...

Pentru că nu pentru *strânsul viei* ne-a lăsat Dumnezeu în primul rând, nu pentru ca să ne facem *case mari* și să trăim fără dureri și fără ispite, nu pentru ca *să ne semețim* în viața aceasta, ci pentru ca să ne aducem mereu aminte că locul nostru *e în cer* și să trăim *cu sfințenie*, așa după cum *se trăiește în cer*.

Viața omului nu e *în mâna* lui, ci în *a lui Dumnezeu*.

Murim ca niște muște strivite cu palma. Sau suntem atât de slabi, atât de neputincioși, de ne omoară o mică bacterie, o muscă, o pală de vânt.

În zilele acestea, în care am agonizat, am înțeles până la lacrimi puținătatea mea, netrebnicia mea, cât de slab sunt. Și cât de

importanți și vrednici de iubit sunt oamenii care ne ajută și ne îngrijesc.

Nu știam cum să îmi mai găsesc o poziție în pat în care să pot dormi. Să pot dormi câteva secunde, minute. Să ațipesc cumva. Stam câteva clipe și mă trezeam cu dureri imense în partea stângă...transpirație gârlă...frig...mult frig interior...

Medicamentele și ceaiurile m-au fragilizat și mai mult...și eforturile de a defeca și de a urina m-au epuizat cu totul. Nici nu puteam să mă întind, nici nu puteam să mai merg în picioare, iar mintea îmi era răpită de diverse fantasme. Pentru că am dormit foarte puțin în toate aceste zile. 1-2 ore pe noapte...cu zeci de ridicări din pat.

Da, iubiții mei, acesta e omul: fragilitatea la ea acasă!

Astăzi ți se pare că poți face totul...iar mâine, o mică boală, un ceva neașteptat te face impropriu pentru viață și pentru creație.

Nu lăsați pe mâine ceea ce trebuie să faceți azi...dar aveți grijă și de viața voastră! Sau trăiți-vă viața ca pe *o slujire continuă* a lui Dumnezeu.

Pentru că la 9 ani de diaconat înțeleg tot mai mult că *slujirea* e *fundamentul* Preoției.

Slujirea ca *dăruire*, ca *rugăciune*, ca *iubire nețărmurită* și creatoare pentru oameni.

Slujirea ca dorire *a tot binele* și *a toată sfințenia* în viața oamenilor.

Slujirea ca *învățare* a tot adevărul dumnezeiesc și a toată fapta îndumnezeitoare.

Lucru pe care *îl remarca* și Sfântul Ignatie Teoforul atunci când spunea că diaconilor „li s-a încredințat diaconia/ slujirea lui Iisus Hristos, Care mai înainte de veci era la Tatăl și, în sfârșit, S-a arătat [πεπιστευμένων διακονίαν Ἰησοῦ Χριστοῦ Ὅς πρὸ αἰώνων παρὰ Πατρὶ ἦν καὶ ἐν τέλει ἐφάνη]" [IMg 6, 1, *cf*. BW 7].

Să slujim lui Dumnezeu și oamenilor, iubiții mei, cu iubirea cu care El *ne iubește* pe noi!

Să fim ai Lui aici și pentru toți vecii!

Să nu *părem* ai Lui și, la judecată, *să ne găsim deșerți*!

Să fim ai lui Dumnezeu întru toate, lăudându-L pe El, pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh Dumnezeu, de la Care, prin Care și întru Care e toată pacea, bucuria și mântuirea noastră. Amin!

Predică la nașterea Maicii Domnului [8 septembrie 2014]



Iubiții mei[79],

două nume are în prim-plan praznicul de astăzi. Și acestea două sunt *numele părinților* Maicii Domnului: *Ioachim* [Ἰωακεὶμ] și *Anna* [Ἄννα][80]. Pe când numele Născătoarei de Dumnezeu, care este *numele central* al praznicului, a fost adus din cer...

A fost adus de către Sfântul Arhanghel Gavriil și a fost vestit Annei, mamei sale, și el este cunoscut de către toți: *Maria*[81] [Μαρία][82].

---

[79] Scrisă în ziua de 7 septembrie 2014, zi de duminică, înnorată.

[80] *Cf.* slujbei praznicului: http://glt.xyz/texts/Sep/08.uni.htm.

[81] *Viețile Sfinților pe luna septembrie*, retipărite și adăugite cu aprobarea Sfântului Sinod al Bisericii

Pentru că astăzi prăznuim „nașterea Preasfintei Stăpânei noastre de Dumnezeu Născătoarea [γενέθλιον τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου]”[83] și Pururea Fecioara Maria. Pentru că tot prin același Arhanghel umanitatea a cunoscut și numele Mântuitorului ei: *Iisus* [Ἰησοῦς] [Mt. 1, 21, GOC]. De unde înțelegem că numele Mamei și al Fiului ei au fost *dorite* de Dumnezeu și El *a ales* aceste două *nume*, care sunt *preasfinte* pentru orice ortodox.

Însă nașterea Maicii Domnului din părinții ei nu a fost minunată doar pentru că a fost *vestită* prin Arhanghel, ci și pentru că ea s-a petrecut pe când Ioachim și Anna aveau 50 *de ani de căsătorie*...iar Anna era *stearpă*[84]. Iar Arhanghelul Gavriil a venit și a vestit această veste *prea-bucuroasă* lui Ioachim și Annei *după 40 de zile de post* și *de rugăciune* și după *cereri cu lacrimi* ca ei să aibă un copil[85].

Și *încrederea* că *pot avea* un copil la bătrânețe arată *credința lor imensă* în Dumnezeu. Pentru că numai cine *cunoaște* puterea lui Dumnezeu, adică *câte poate face El* în viața noastră, așteaptă de la El asemenea lucruri *înspăimântător de frumoase* și *de sfinte*.

Ortodoxe Române, după ediția din 1901-1911, ed. a II-a, Ed. Episcopiei Romanului, Mănăstirea Sihăstria, 1999, p. 134-135.

[82] *Cf.* http://glt.xyz/texts/Sep/08.uni.htm.

[83] *Titulatura praznicului* în *Mineiul grecesc*.

[84] *Viețile Sfinților pe luna septembrie*, ed. cit., p. 132.

[85] Idem, p. 133-135.

Când Arhanghelul Gavriil i se arată Annei, el îi vorbește tot atât de *teoforic* pe cât îi va vorbi și Mariei la buna-vestire. Pentru că el era *trimisul* lui Dumnezeu și vorbea *în numele* Lui.

Și el îi spune Annei: „Ano, Ano, s-a auzit rugăciunea ta și suspinurile tale au străbătut norii, iar lacrimile tale au ajuns *înaintea* lui Dumnezeu și vei zămisli și vei naște pe *fiica cea preabinecuvântată,* pentru care *se vor binecuvânta* toate semințiile pământului. Printr-însa *se va da mântuire* la toată lumea și se va chema numele ei *Maria*"[86].

Cuvinte îngerești, cuvinte de la Dumnezeu, din care Anna a înțeles că Maria, fiica ei, pe care o va naște, e *dorită* de Dumnezeu și că ea face parte *din rânduiala* lui Dumnezeu cu lumea. Pentru că se va da mântuire *prin ea*.

Și răspunsul Annei, venit imediat și fiind plin de credință, s-a transformat în mulțumire, în făgăduință și în dar adus lui Dumnezeu: „Viu este Domnul Dumnezeu, că, de voi naște prunc, îl voi da pe el în slujba Lui, ca să slujească și să laude numele Lui cel sfânt ziua și noaptea, în toate zilele vieții sale"[87].

Cuvinte sfinte din care înțelegem *cum să ne comportăm*, cu adevărat, față de copiii noștri.

Dacă îi vedem ca *daruri* venite din partea Lui, atunci trebuie *să îi întoarcem* spre slujirea Lui și să nu îi considerăm *ai noștri*. Pentru că sentimentul acesta *de posesie,* evi-

---

[86] Idem, p. 134-135.
[87] Idem, p. 135.

dent unul păcătos, *știrbește* din valoarea darului lui Dumnezeu venit în viața noastră.

Însă, când Îl lăsăm pe Dumnezeu să ne învețe *ce vrea să facă* cu copiii noștri, *cum să îi creștem* pentru El, cum să facem ca ei să fie *ai Lui*, atunci facem din *darurile Lui* față de noi *darurile noastre* față de El.

Nu e de ajuns să susținem că copilul nostru *e un dar* de la Dumnezeu...ci trebuie să vedem ci și *ce fel de dar* e. Unde *se potrivește* în lucrarea Domnului. *Cu ce scop* a venit el pe pământ și în viața noastră. Adică să Îi cerem continuu lui Dumnezeu să ne descopere traiectoria fiilor și a fiicelor noastre și *să nu ne opunem* Lui. Să vedem *binele real* al copiilor noștri și nu presupusul lor *bine*. Pentru că *binele real* e binele care *îi mântuiește* și nu îi face doar persoane sociale, doar brațe de muncă, doar „onorabili”.

...După ce i-a adus *veste de la Dumnezeu* Annei, Gavriil *i s-a arătat în mod extatic* și lui Ioachim. Așa cum făcuse și cu Anna...

Și i-a spus lui: „Ioachime, Ioachime, a auzit Dumnezeu rugăciunea ta și a voit să-ți dea ție darul Său! Că[ci], iată, femeia ta, Anna, va zămisli și va naște ție o fiică, a cărei odrăslire pe pământ *la toată lumea va fi bucurie*! Și acesta să-ți fie ție semnul adevăratei mele bunevestiri: să mergi la Ierusalim la biserica Domnului și acolo vei afla, la porțile cele de aur, pe soția ta, Anna, căreia *aceeași bucurie i s-a vestit*”[88].

Și în ambele vestiri îngerești vedem *universalitatea mântuirii*, faptul că prin Maria

---

[88] Ibidem.

se va lucra *mântuirea* și *bucuria* întregii lumi, dar și cât *de sobră* și de *plină de încredințare* e *adevărata vedenie* de la Dumnezeu.

Arhanghelul nu se laudă pe sine, nu dă detalii peste detalii, ci Îl pune pe Dumnezeu în centru și vestește toate în mod concentrat, sobru, fără emfază, vorbindu-le la amândoi în mod *lămurit* dar nu *simplist*. Pentru că în vestirea lui există și *vorbire profetică* și *încredințare* și nu e *un mesaj simplist* de anunțare a nașterii cuiva.

La fel va face și când îi va vesti Maicii Domnului: Dumnezeiescul Gavriil va vorbi *lămurit* dar *profund*. O va *încredința*, dar *îi va vorbi profetic*. Pentru că în toate revelațiile dumnezeiești se face același lucru: *se lămurește ceva personal* în viața unui Sfânt al lui Dumnezeu, dar, în același timp, se aduce *un plus de înțelegere* la revelațiile anterioare. Și când le citești ca pe *un întreg continuu*, atunci înțelegi că revelațiile dumnezeiești, deși trăite în diverse secole și de diverși Sfinți, ele au un mesaj comun, abisal, care vorbește despre întruparea Fiului lui Dumnezeu și despre Biserica Lui.

Fiecare revelație dumnezeiască e *personală*, e altceva, e trăită de un anume Sfânt... dar toate *ne adâncesc* același lucru: *voia* lui Dumnezeu cu lumea. Ce a făcut, ce face, ce va face Dumnezeu cu lumea în istorie dar și în întreaga veșnicie.

Tocmai de aceea, profeția sau revelația dumnezeiască nu au doar sens *temporal*. Nu vorbesc doar despre *timpul* nostru. Ci despre

toată rânduiala lui Dumnezeu cu lumea Sa, de acum și din veșnicie.

Din acest motiv, nu sunt acceptabile comentariile teologice care *epuizează* profețiile în istorie. Care consideră că revelațiile dumnezeiești *au sens* doar până la a doua venire a Domnului întru slavă. Pentru că toate cuvintele Scripturii și ale Tradiției, oricât ar părea de paradoxal, nu se referă în primul rând *la istorie,* ci *la viața noastră veșnică cu Dumnezeu*. La viața noastră *în slava* lui Dumnezeu, care e *adevărata viață* a Bisericii.

Pentru că noi nu trăim cu Dumnezeu doar pentru ca să fim *state creștine* sau pentru ca să fim *exemple sociale,* ci pentru ca să fim *acum* și *în veci împreună* cu El. Din acest motiv, *a fi cu Dumnezeu*, aici și în veci, și a înțelege totul *în perspectiva relației veșnice* cu Dumnezeu, înseamnă *a trăi veșnicia lui Dumnezeu în mijlocul istoriei*. Și dacă trăim veșnicia lui Dumnezeu în istorie, ca unii care suntem și ai istoriei și ai veșniciei în același timp, nici istoria și nici veșnicia nu ni se mai par realități pe care le putem *epuiza* la nivelul cunoașterii, pentru că ambele sunt *pline de prezența slavei* lui Dumnezeu.

...Sfântul Ioachim a întâlnit-o pe Sfânta sa soție la templu, după cum îi spusese Arhanghelul, s-au închinat lui Dumnezeu și s-au întors la casa lor.

Sfânta Ana a zămislit-o pe Maica lui Dumnezeu în ziua de 9 decembrie și a născut-o pe 8 septembrie[89].

---

[89] Ibidem.

Iar nașterea ei, „bucurie a vestit la toată lumea [χαρὰν ἐμήνυσε πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ]”[90].

Pentru că mai întâi de toate, Dumnezeu Și-a făcut Sieși *locașul* [κατοίκησιν], pe Maria cea preacurată, apoi S-a întrupat din ea, „întru împlinirea dumnezeieștii iconomii [εἰς ἐκπλήρωσιν τῆς θείας οἰκονομίας]”[91] a mântuirii noastre.

Căci Maria s-a făcut, prin voia Prea Sfintei Treimi, *locaș* al Mirelui ceresc, pentru că „Tatăl a iubit-o, Fiul S-a sălășluit [întru ea], [iar] Duhul Sfânt a dorit-o [ὁ Πατὴρ ἠγάπησεν, ὁ Υἱὸς ἐνῴκησε, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐπεπόθησεν]”[92].

Sfântul Ioan Damaschin, în *Dogmatica*[93] sa, la IV, 14, discută problema *genealogiei Maicii Domnului*, nediscutată în Scriptură.

Și aici el ne spune că genealogia lui Ioachim, *tatăl* Născătoarei de Dumnezeu, e aceasta: David [Δαβὶδ], Natan [Νάθαν], Levi [Λευΐ], Pantira [Πάνθηρα], Barpantira [Βαρ-

---

[90] *Mineiul pe septembrie*, tipărit în zilele păstoriei PFP Iustin [Moisescu], Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, cu aprobarea Sfântului Sinod, ediția a 5-a, Ed. IBMBOR, București, 1984, p. 99/ *Mineiul pe septembrie*, ed. grecească, *cf.*
http://glt.xyz/texts/Sep/08.uni.htm.

[91] Idem, p. 100/ Ibidem.

[92] Τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἐπιφανίου ἐπισκόπου πόλεως Κωνσταντίας, τῆς Κυπριωνήσου, *Ἐγκώμιος εἰς τὴν Ἁγίαν τὴν Θεοτόκον*, în TLG, #016 43.489.17-#016 43.489.18.

[93] ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΘΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΔΑΜΑΣΗΝΟΥ, *ΠΗΓΗ ΓΝΩΣΕΩΣ. ΕΚΔΟΣΙΣ ΑΚΡΙΒΗΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΙΣΤΕΩΣ*, în PG 94, col. 789-1228.

πάνθηρα], ultimul fiind *tatăl* lui Ioachim, care este *tatăl* Născătoarei de Dumnezeu[94].

Tocmai de aceea, după tată, Născătoarea de Dumnezeu se trage *din seminție împărătească*.

După mamă, însă, Născătoarea de Dumnezeu se trage din seminție arhierească: „era fiica lui Natan, preotul din neamul lui Aaron”[95].

Iar despre numele Născătoarei de Dumnezeu, *Maria*, Sfântul Ioan Damaschin spune că el înseamnă *Doamnă/ Stăpână* [Κυρία/ Domina][96].

Așadar, iubiții mei, acum știți de ce o numim *Stăpână* pe *Doamna* noastră, de Dumnezeu Născătoarea!

Pentru că ea este *Doamnă* și *Stăpână* și prin *nume* și prin *sfințenia* vieții sale.

Căci și-a *confirmat* numele prin viața ei.

Și toți suntem chemați la acest lucru: la *a ne confirma* numele prin viața noastră.

Pentru că degeaba avem nume de Sfinți dacă noi suntem *departe* de viețile lor.

Degeaba ne place să ne umplem casa cu cărți sfinte și cu Sfinte Icoane și cu lucruri trecute pe la Moaștele Sfinților, dacă noi înșine nu suntem *Sfinți*. Să fim Sfinți și să ne bucurăm de Dumnezeul nostru cel Sfânt!

Însă astăzi e și ziua de naștere a doamnei preotese Gianina Maria-Cristina, cea care este *împlinirea* și *dragostea* vieții mele.

---

[94] PG 94, col. 1156-1157.

[95] *Viețile Sfinților pe luna septembrie*, ed. cit., p. 125.

[96] PG 94, col. 1157-1158.

Împlinește 37 de ani…și încercăm, cu toate ispitele și durerile noastre, *să ne bucurăm întru Domnul* în fiecare zi.

Adică să trăim *curat*, să trăim *frumos*, să trăim umplându-ne de slava lui Dumnezeu pe fiecare zi, de tot binele și de toată înțelepciunea.

Îi spun: *La mulți ani, multă sănătate și sfințenie!* pe această cale, iar dumneavoastră, celor care vă serbați ziua patronimică: *multă bucurie* în tot ceea ce faceți! Amin.

Predică la Înălțarea Sfintei Cruci [2014]



Iubiții mei[97],

avem azi o duminică cu post, pentru că avem un praznic în care Crucea Domnului e pusă în centru, în mijlocul nostru.

---

[97] Scrisă în ziua de 12 septembrie 2014, zi de vineri. Călduroasă, frumoasă. Sfânta Icoană e preluată de aici:

http://images.oca.org/icons/lg/greatfeasts/0914exaltation-cross0001.jpg.

Adică *suferința Lui* pentru noi. Care e dovada veșnică a *iubirii Lui* pentru noi.

Și Crucea Lui e pusă *în mijlocul* nostru, pentru ca *să ne închinăm Lui* cu evlavie. Pentru că atunci când ne închinăm Crucii Lui, ne închinăm lui Hristos, Domnului nostru, și cinstim învierea Lui cea pentru noi.

Și de aceea, Crucea este *compatibilă* cu duminica și cu postul, pentru că Crucea e *plină* de Învierea Domnului. Puterea Crucii e puterea Învierii Sale din morți, pentru că harul Sfintei Cruci e *harul biruinței* lui Hristos asupra morții.

Noi prăznuim azi *un eveniment istoric* care a devenit *un eveniment ascetic* pentru fiecare dintre noi.

În anul 326 d. Hr.[98], pe 14 septembrie[99], Sfântul Macarie I al Ierusalimului[100] *a înălțat* în mâini Crucea Domnului pe care Sfânta Împărăteasă Elena, mama Sfântului Constantin cel Mare, a găsit-o îngropată în pământ.

Ascunsă, minimalizată...

Și când *a înălțat-o* în fața poporului credincios, poporul a strigat: *Doamne miluiește!* Pentru că s-au umplut de multă bucurie

---

[98] *Cf.* http://oca.org/saints/lives/2014/09/14/102610-the-universal-exaltation-of-the-precious-and-life-giving-cross.

[99] *Cf.* http://ro.orthodoxwiki.org/%C3%8En%C4%83l%C8%9Barea_Sfintei_Cruci.

[100] A se vedea: http://orthodoxwiki.org/Macarius_I_of_Jerusalem.

și de multă evlavie stând în fața Crucii mântuitoare a Domnului[101].

De la acest eveniment *istoric* al Bisericii, praznicul de azi a devenit *unul ascetic*, fiind trăit în post și rugăciune, în iertare și în milostenie, pentru că gândim moartea Domnului pentru noi ca *un imbold continuu* la curățirea de sine.

Căci nu putem să ne asumăm și să trăim Crucea Domnului fără să ne asumăm că suntem oameni *păcătoși* și *plini de patimi*, motiv pentru care trebuie *să ne nevoim zilnic* ca să ne curățim de ele.

Sfântul Teofan Mărturisitorul, în cronografia sa bisericească[102], ne vorbește despre *cum s-a descoperit* Sfânta Cruce a Domnului.

Sfântul Constantin cel Mare a trimis-o pe Sfânta Elena la Ierusalim, „cu bani și soldați pentru a căuta Crucea cea de viață dătătoare a Domnului. Macarie, patriarhul Ierusalimului, întâlnindu-se cu împărăteasa cu cinstea cuvenită, a căutat împreună cu ea doritul Lemn făcător de viață, cu liniște, rugăciuni însemnate și posturi.

Făcându-se acestea, s-a arătat în scurtă vreme de la Dumnezeu locul, indicându-i-se aceluiași Macarie [locul] în care se înălțau templul și statuia demonului necurat Afrodita, pe care, împuternicită cu autoritate imperială, de Dumnezeu încununata Elena

---

[101] Ibidem.

[102] Sfântul Teofan Mărturisitorul, *Cronografia*, trad. din lb. gr., studiu introd. și note de Mihai Țipău, în col. PSB, serie nouă, vol. 7, Ed. Basilica a Patriarhiei Române, București, 2012, 502 p.

le-a dărâmat în scurtă vreme, săpând din temelii cu o mulțime de meșteri și aruncând pământul”[103].

În urma a multe rugăciuni și a postirii s-a primit de la Dumnezeu *indicarea* locului. Tocmai de aceea și noi postim și ne rugăm azi, ca Dumnezeu să ne dea *să ne vedem* păcatele noastre și ne pocăim pentru ele. Pentru că avem nevoie de harul lui Dumnezeu ca să ne putem *vedea* adâncul păcatelor noastre.

...Iar când s-a săpat locul, după ce a fost dărâmat templul păgân zidit de Aelius Hadrianus[104], „îndată s-a arătat Sfântul Mormânt și locul *Căpățânii* și înspre răsărit, aproape de acestea, trei cruci îngropate. Cercetând, au găsit și cuiele”[105]. Pentru a afla care e Crucea Domnului, s-a atins de ele o femeie aflată pe moarte[106]. Iar când „*umbra* acesteia [a Crucii Domnului n.n.] *a atins*-o pe bolnavă...[ea] s-a ridicat imediat prin puterea dumnezeiască, slăvindu-L pe Dumnezeu cu mare glas”[107]. De aceea numim Crucea Domnului *făcătoare de viață*: pentru că e plină de putere dumnezeiască și ne dă să avem viață duhovnicească întru noi.

Sfântul Teodoritos [Θεοδώρητος] de Cirros, în istoria sa bisericească, ne spune că Sfânta Elena a făcut obositoarea sa călătorie la Ierusalim, pentru a descoperi Crucea Dom-

---

[103] Idem, p. 47.
[104] Ibidem.
[105] Ibidem.
[106] Ibidem.
[107] Idem, p. 48.

nului, cu puțin timp înaintea morții sale, petrecută la vârsta de 80 de ani[108].

A găsit cele trei cruci[109], ideea *atingerii* crucilor de femeia bolnavă a fost a Sfântului Patriarh Macarie[110], în rest Sfântul Teodoritos furnizându-ne aceleași date ca și Sfântul Teofan.

Sozomenos [Σωζομενός], istoricul bisericesc, își începe *a doua carte* a istoriei sale bisericești cu modul cum a fost *descoperită* Crucea Domnului[111]. Și el e de părere că nu prin informații istorice și nici prin mărturia unui evreu s-a descoperit Crucea Domnului, ci acest fapt a fost *revelat* de Dumnezeu prin *semne* și *vise*[112].

Atunci s-a descoperit Crucea Domnului și, la o parte, inscripția de pe Crucea Lui: „Iisus din Nazareth, împăratul evreilor"[113]. Și Sozomenos dă aceeași mărturie: femeia bolnavă, care s-a vindecat, a indicat care e Crucea Domnului[114].

Sfânta Elena a primit cu bucurie Cinstita Cruce, i s-a închinat ei și a sărutat-o, dim-

---

[108] Theodoretus, Bishop of Cyrus, *Ecclesiastical History. A History of The Church in Five Books*, Pub. Samuel Bagster and Sons, London, M. DCCC. XLIII [1843], p. 62.

[109] Ibidem.

[110] Idem, p. 63.

[111] Sozomen, *The Ecclesiastical History* and Philostorgius, *The Ecclesiastical History*, translated by Edward Walford, M. A., London, MDCCCLV [1855], p. 49.

[112] Idem, p. 50.

[113] Ibidem.

[114] Idem, p. 51.

preună cu toată suita sa imperială[115]. Și pentru că erau mulți cei care doreau să vadă Crucea Domnului, Sfântul Macarie al Ierusalimului a ridicat-o, stând la un loc mai înalt și astfel au văzut-o toți[116].

De aceea am scos azi Sfânta Cruce în mijlocul Bisericii, la sfârșitul Utreniei: pentru ca toți să se închine Crucii Domnului și să Îl slăvească pe Mântuitorul vieții noastre.

Pentru că numai Acesta e Cel care *ne-a mântuit* pe noi: Cel care *S-a răstignit* pentru noi și pentru mântuirea noastră.

Crucea Domnului, cea cu patru părți, sfințește cele patru margini ale lumii[117]. Ea este *pomul vieții*, care a fost scos din pământ și care *adeverește* învierea lui Hristos[118]. Iar credincioșii se laudă în Crucea Domnului pentru că prin puterea ei biruim pe cei potrivnici[119]. Și cei care *ne stau împotrivă* sunt *demonii*, împotriva cărora ne întrarmăm prin rugăciune și prin post. Pentru că rugăciunea plină de postire și de mărturisire de sine și de pocăință ne face proprii vieții evlavioase, vieții cu Dumnezeu.

Evanghelia zilei [In. 19, 6-11, 13-20, 25-28, 31-35] ne-a reamintit azi despre cum Domnul

---

[115] *Viețile Sfinților pe luna septembrie*, retipărite și adăugite cu aprobarea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române după ediția din 1901-1911, ed. a II-a, Ed. Episcopiei Romanului, Mănăstirea Sihăstria, 1999, p. 207.

[116] Ibidem.

[117] *Mineiul pe luna septembrie*, ed. BOR 1984, p. 182.

[118] Ibidem.

[119] Ibidem.

a fost dus la Pilat, despre judecarea Lui, despre cum L-au răstignit între doi tâlhari, despre însemnul de deasupra Crucii, despre cum a încredințat-o pe Maica Sa Sfântului Ioan Evanghelistul, despre moartea Lui și despre împungerea coastei Sale. Din care coastă a curs sânge și apă...pe care noi *le amestecăm* la fiecare Proscomidie pe care o facem, *plinind* astfel Potirul Domnului.

O judecată nedreaptă a avut Domnul... pentru ca să înțelegem că atunci când suntem nedreptățiți nu trebuie să ne panicăm și nici să ne mândrim pentru asta, pentru că, mai întâi de toți, El a fost Cel care *a pătimit în mod nedrept*.

Oamenii ne pot insulta pe nedrept.

Oamenii ne pot dori moartea pe nedrept.

Însă dreptatea nu stă în ceea ce *cred* alții despre noi, ci în ceea ce *suntem cu adevărat* în fața lui Dumnezeu.

Dacă vrem *să lăsăm* pe cineva sau ceva în urma noastră, Domnul ne învață că trebuie să le lăsăm la oameni Sfinți. El Și-a lăsat Mama în grija Ucenicului celui iubit și învățătura Sa a sădit-o, în mod dumnezeiește, în Ucenicii Lui.

Tot la fel și noi: dacă avem ceva de dat, atunci *să le dăm Bisericii*. Să le dăm la oameni Sfinți. Să le dăm la oameni care vor *să le poarte* și *să le îngrijească cu evlavie*, fie că e vorba despre cărți, lucruri sfinte, haine, bani, averi, proprietăți.

Din moartea Domnului înțelegem că nu știm *unde* și *cum* vom muri. Putem muri de

moarte bună...dar putem fi omorâți în chip și fel. Putem fi omorâți accidental sau cu răutate. Putem fi martirizați în chip și fel.

Important nu e *când* sau *unde* sau *în ce chip murim*, ci *cine suntem în noi înșine* atunci când murim. Pentru că Dumnezeu caută la inima noastră, caută la ce dorim până în ultima clipă, caută la dorul nostru pentru El.

Și dacă murim într-un accident sau în timpul unui cutremur, dacă murim din cauza unui atac de cord sau a unui atac cerebral, dacă murim din cauza unei bacterii sau a unui animal...contează *cine suntem* atunci când plecăm de aici. Contează care e inima noastră. Care e conștiința noastră. Cum e sufletul nostru.

Și după cum nu știm *cum* vom muri, tot la fel nu știm nici *cine ne va plânge* la cap, cine ne va sluji, cine ne va îngropa...

Vedem, adesea, mulți *străini* la înmormântări. Care nu l-au cunoscut pe cel răposat...dar care vin să vadă...să primească milostenie...să participe...

Preoții slujitori, adesea, nu îl cunosc pe cel adormit...Cei care îl îngroapă nu au nimic de-a face cu el...iar cei care primesc milostenie din cauza lui nu l-au cunoscut nici ei...

Dar alături de cunoscuți și de necunoscuți suntem petrecuți la mormânt...și bine ar fi ca toți cei prezenți *să se roage* pentru noi, cei care suntem *îngropați*...

Pentru că rugăciunea, milostenia, pomenirea noastră la Dumnezeiasca Liturghie sunt *hrana* de care avem nevoie în veșnicie.

Așadar, iubiții mei, să înălțăm Crucea Domnului *în noi înșine*! Adică să fim *dovezi vii* ale faptului că Îi slujim lui Dumnezeu în toate aspectele vieții noastre.

Să nu ne lăsăm convinși de păcate, de ideologii, de erezii străine adevărului Bisericii! Adevărul dumnezeiesc al Bisericii stă în dogmele, în canoanele, în slujbele, în cărțile Sfinților. Și toate acestea sunt *la îndemâna* noastră, a tuturora, numai să le cercetăm cu evlavie și să le înțelegem cu discernământ.

Biserica *nu împrumută* și nici *nu amestecă* adevărul ei cu „adevăruri” din afara ei. Viața Bisericii e plină de slujbele, de rugăciunile, de posturile, de praznicele ei.

Tocmai de aceea trebuie să ne cunoaștem Sfinții, să îi iubim și să îi urmăm în toate cele care *conglăsuiesc* la ei. Pentru că astfel ne vom bucura, din plin, de viața cu Dumnezeu și cu Sfinții Lui, încă de aici.

Slăvit să fie Dumnezeul nostru treimic, Tatăl, Fiul și Sfântul Duh Dumnezeu, Cel care ne întărește și ne sprijină pe noi în toate zilele vieții noastre!

Vă doresc post cu pace și cu înțelegere! Amin.

Predică la 9 ani de Dumnezeiască Preoție [17 septembrie 2014]



Iubiții mei[120],

[120] Sfânta Icoană e preluată de aici:

http://www.doxologia.ro/sites/default/files/imagecache/imagine_600_width/imagine/2010/03/17-sophia.jpg. Și ea le reprezintă pe Sfintele Mucenițe Pistis [Credința], Elpis [Nădejdea] și Agapis [Dragostea], dimpreună cu mama lor, care nu a fost martirizată *trupește* ci *sufletește*, văzându-și cele trei fiice martirizate, Sfânta Muceniță Sofia [Înțelepciunea].

Sunt pomenite pe 17 septembrie...și ele sunt *călăuzitoarele* preoției mele.

astăzi, când împlinesc 9 ani de când am fost hirotonit *preot* și hirotesit *duhovnic*, dau mărturie despre faptul că preotul este *umplut* de slava lui Dumnezeu *în mod zilnic* pentru ca *să slujească* lui Dumnezeu și oamenilor. Căci atunci când preotul *strigă* către El, Dumnezeu *îi răspunde* și atunci când el Îl cheamă, El vine și ne mântuiește.

Dau mărturie despre faptul că Dumnezeu lucrează prin întreaga ierarhie bisericească într-un mod foarte copleșitor, îndumnezeitor, pe măsură ce ne lăsăm *pătrunși* și *conduși zilnic* de Dumnezeu.

Și când vezi cum Dumnezeu te umple cu slava Lui, când vezi cum El te curățește, te luminează, te sfințește, te ridică din boală, te întărește în drumurile și slujbele tale, crește *intimitatea* ta cu El.

De aceea, preoția este *prietenie* cu Dumnezeu, este *îndrăzneală* la Dumnezeu, este *ardere continuă* sub ochii lui Dumnezeu, pentru că toate slujbele și predicile și faptele noastre sunt făcute *cu* El și *în fața* Lui.

Și preoția, pe fiecare zi, te face să fii *tot mai încăpător*, tot mai blând, tot mai *încrezător* în mântuirea oamenilor, în îndreptarea lor, în sfințirea lor, pentru că vezi pe fiecare zi cum oamenii se schimbă în mod real.

De la slujbă la slujbă tu ești *altul*. De la o predică la alta tu te-ai *schimbat*.

Pentru că schimbarea *în bine* e o schimbare de profunzime, binele cere tot mai mult bine, cunoașterea cere tot mai multă cunoaștere, delicatețea vrea să fie tot mai

atentă, frumusețea sporește ca o pace imensă în ființa ta.

Preoția este viață *dedicată cu totul* lui Dumnezeu. Fără ca prin aceasta să fie *oarbă* la problemele reale ale oamenilor, la grijile, la neștiința, la necazurile lor. Dimpotrivă, viața cu Dumnezeu te face *tot mai capabil* să-i vezi pe oameni, să îi asculți, să îi ajuți, să îi faci să își conștientizeze starea lor interioară, să îi faci *vii*.

Preoția se roagă, gândește binele pentru toți, se îngrijește de evlavia și de credința oamenilor, intervine discret și delicat în viața lor. Pentru că atunci când îți asumi pe oameni în rugăciune, când îi porți în tine, vrei tot mai mult să îi cunoști, să îi auzi, să îi iubești.

Iubirea duhovnicească între oameni pornește de aici: de la rugăciunea împreună, de la rugăciunea făcută de unii pentru alții, de la acceptarea diversității.

Nu poți fi preot fără să admiți faptul că orice om e *unic* și că orice om are nevoi *generale* dar și *speciale*. Pentru că toți avem nevoi de rugăciune, de post, de faptul de a fi spovediți și împărtășiți, de citire și de priveghere. Însă, pe lângă acestea, în relațiile cu oamenii, fiecare are nevoie *să îl înțelegi* așa cum este el, să îi dai atenția pe care și-o dorește, să te *raportezi* la el așa cum își dorește.

Și aici, în acest domeniu vast al implicării directe, preoția devine *revelatoare* pentru oameni, pentru că *se deschide* între preot și oameni *un ocean de înțelegeri sfinte*.

Și cele pe care credincioșii *le află* de la preot, în diverse ipostaze ale vieții lor, sporesc cunoașterea și experiența lor bisericească.

De aceea, preoția este o continuă *chemare* și *pogorâre* a harului în viața Bisericii, o continuă *luminare* a oamenilor, o continuă *întâlnire reală* cu noi înșine. Pentru că atât preotul cât și credincioșii *își înțeleg*, împreună, atât bunele cât și relele lor, dar înțeleg totodată faptul că *schimbarea cea bună* și *trainică* e de la Dumnezeu și El este Cel care *ne schimbă* pe toți în mod fundamental.

Am început predica de azi cu Icoana mamei, cu cele trei fiice ale ei, care au fost martirizate în anul 137 d. Hr.[121]. Cu Sfintele *luminătoare* ale preoției mele...care îmi sunt *foarte dulci* inimii mele.

Mama, *Înțelepciunea*, le-a născut pe cele trei fiice martire: Credința, Nădejdea și Dragostea. Iar Pistis avea 12 ani, Elpis 10 ani, Agapis 9 ani[122]...fiind în plină copilărie și frumusețe. Și numai când au fost puse în fața chinurilor au înțeles *ce mare e* puterea credinței și *ce minuni* face Dumnezeu cu cei care suferă din dragoste pentru El.

Au fost martirizate de împăratul Hadrianus[123]...cu o cruzime nebună. Sfânta Pistis [Credința] a fost dezbrăcată și bătută

---

[121] *Viețile Sfinților pe luna septembrie*, retipărite și adăugite cu aprobarea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române după ediția din 1901-1911, ed. a II-a, Ed. Episcopiei Romanului, Mănăstirea Sihăstria, 1999, p. 228.

[122] Idem, p. 232.

[123] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Hadrian.

foarte tare, nevoind să jertfească zeiței Artemis[124].

I-au tăiat sânii...și în loc de sânge a curs lapte[125]. A stat două ore pe un grătar pus pe foc, apoi a fost aruncată într-o căldare plină cu smoală și ulei, tot pusă pe foc...dar nimic n-a vătămat-o[126]. Și a fost martirizată prin tăierea capului[127], pentru că toate patru erau din Italia și aveau cetățenie romană[128].

Suferințe îndurate la 12 ani...cu o credință matură...când mulți dintre copiii noștri abia fac *diferența* între *Viețile Sfinților* și *basme*.

Sfânta Elpis [Nădejdea], la 10 ani, a fost dezbrăcată și bătută fără milă. A fost aruncată în foc dar focul nu a ars-o. Apoi au spânzurat-o și au strujit-o cu unghii de fier[129]. În cele din urmă, i s-a tăiat și ei capul cu sabia[130].

Asta în timp ce Sfânta Sofia [Înțelepciunea], mama lor, privea *cu durere imensă*... cum fiicele ei sunt chinuite în mod inuman.

Cea mai mică, Sfânta Agapis [Dragostea], de 9 ani, a fost întinsă pe o roată și bătută cu toiege. I se desfăceau mădularele din cauza bătăilor...sângele curgea șiroaie...A intrat într-un cuptor aprins și...s-a aflat nevătămată, dănțuind dimpreună cu Sfinții.

---

[124] *Viețile Sfinților pe luna septembrie*, ed. cit., p. 232. A se vedea:
http://en.wikipedia.org/wiki/Artemis.

[125] Ibidem.

[126] Idem, p. 233.

[127] Idem, p. 234.

[128] Idem, p. 228.

[129] Idem, p. 234.

[130] Idem, p. 235.

Apoi au scos-o de acolo și i-au găurit încheieturile cu sfredele[131].

În cele din urmă a fost și ea tăiată cu sabia[132], ca și surorile ei.

Interesant e faptul că, deși Hadrianus și-a dat seama că și mama lor e *creștină*, Sfintei Sofia nu i-a făcut nimic. A lăsat-o doar *să participe* la martirizările fiicelor sale...ca să fie *o rană vie*...

Sfânta Sofia și-a îngropat fiicele la un loc, a stat 3 zile la mormântul lor și a adormit în mod minunat, cu voia Domnului. Fiind îngropată cu Sfintele Mucenițe, pentru că a trăit și ea *martirizarea cea bună*[133].

Tot în această zi sfântă e pomenită și Sfânta Muceniță Teodota, care a pătimit în secolul al III-lea d. Hr., în timpul împăratului roman Severus Alexander[134]. Ea a fost atârnată și zgâriată pe pântece multe ceasuri, apoi a fost întemnițată, fiind vindecată în mod minunat[135].

Apoi au băgat-o într-un cuptor aprins și a ieșit de acolo nevătămată, după o zi de stat în foc. Intră din nou în foc și focul nu o arde. E legată și dusă în Nicea. Și pentru că se roagă într-o capiște idolească și toți idolii cad și se zdrobesc, a fost dată să fie tăiată cu fierăstrăul. Fierăstrăul s-a tocit...și *i s-a tăiat*

---

[131] Idem, p. 236.

[132] Idem, p. 237.

[133] Ibidem.

[134] Idem, p. 238.

A se vedea:

http://en.wikipedia.org/wiki/Alexander_Severus.

[135] Ibidem.

capul cu sabia[136], ca și celor trei fecioare de mai înainte.

Tot azi o avem pomenită și pe Sfânta Muceniță Agatoclia, care era slujnica unui creștin. Însă soția acestuia era eretică pavliciană și nu suporta ortodoxia Sfintei Agatoclia[137].



De aceea, timp de 8 ani, stăpâna ei eretică a ocărât-o pe Sfânta Agatoclia și a bătut-o cu pietre peste gât, fugărind-o desculță pe locuri colțuroase.

I-a zdrobit coastele cu un ciocan de fier și i-a ars limba. În cele din urmă, *i-a turnat jăratic pe gât*...și astfel a plecat la Domnul[138].

---

[136] Ibidem.

[137] Idem, p. 239. Sfânta Icoană a Sfintei Mucenițe Agatoclia am preluat-o de aici:

http://images.oca.org/icons/lg/september/0917Agathocleia.jpg.

[138] Ibidem.

Mai sunt și alți Sfinți pomeniți azi...însă m-am rezumat la Sfintele pomenite în ediția românească. Sfinte Mucenițe de la care eu învăț mereu *prețul jertfei* pentru credință. Faptul că în niciun secol oamenii Bisericii nu au fost *scutiți* de chinuri. Pentru că în niciun secol creștinii nu au scăpat de *greșita înțelegere* a vieții lor.

De aceea, *bucuriile dumnezeiești* ale preoției vin *la pachet* cu multele dureri, șicane, minimalizări ale tale pentru faptul că ești *preot*. Bineînțeles, durerile vin din partea celor care *nu înțeleg* viața ta. Vin din partea celor care *nu te acceptă*, nu te vor...ca *slujitor* al lui Dumnezeu.

Însă sunt dureri pe care le trăim *din cauza* credinței noastre și nu pentru că am făcut *vreun rău* altora. Sunt durerile dragostei noastre pentru Dumnezeu și pentru oameni.

Așadar, iubiții mei, vă binecuvintez cu binecuvântare sfântă în această zi luminoasă, curată, înaltă pentru mine, și vă cer rugăciunea și ajutorul vostru în toate zilele vieții mele!

Sunt *mulțumitor* pentru toți cei care m-au ajutat, mă ajută și mă vor ajuta în lucrarea mea preoțească.

Mă rog și dau slavă lui Dumnezeu pentru toți cei pe care i-am cunoscut, îi slujesc și îi voi sluji în toate zilele vieții mele.

La mulți ani tuturor, multă pace și bucurie în tot ceea ce faceți! Amin[139].

---

[139] Am scris predica în dimineața zilei de 16 septembrie 2014, zi de marți, cu soare și nori.

Predică la Duminica după Înălțarea Sfintei Cruci [2014]



Iubiții mei[140],

Astăzi, la odovania/ finalul praznicului Înălțării Sfintei Cruci, Evanghelia [Mc. 8, 34-38; 9, 1] ne cheamă la *urmarea interioară* a Domnului, la *asumarea* nevoinței ascetice.

---

[140] Predică scrisă în ziua de 19 septembrie 2014, zi de vineri călduroasă.

Și Domnul, vorbind despre *urmarea* Lui, pune în prim-plan *voința* noastră: „dacă cineva *voiește* să vină după Mine [*εἴ* τις *θέλει* ὀπίσω Μου ἀκολουθεῖν]” [Mc. 8, 34, GNT]. Pentru că viața cu Dumnezeu, viața ascetică, viața plină de împlinirea poruncilor lui Dumnezeu ține de *alegerea* noastră.

Căci nu poți fi creștin-ortodox autentic dacă nu ești *convins cu totul* că Biserica Ortodoxă e *Biserica lui Hristos*, iar adevărul ei este *adevărul mântuitor*. Pentru că de aici, din această convingere fermă, vine *asumarea deplină* a nevoinței ortodoxe.

Ca *să vrei* să Îi urmezi Lui trebuie să fii *convins* că El e Fiul lui Dumnezeu întrupat și că Biserica Lui e aceasta: cea *în care* suntem noi.

Pentru că Domnul *ne cheamă* la Sine prin *împlinirea* poruncilor Sale. Urmarea Lui e interioară. Și *a-I urma* Lui înseamnă *a asculta de El* în toate zilele tale.

Însă Domnul nu ne cere doar *să vrem* să Îi urmăm. Nu ne cere o voință *încrezătoare* în sine, care crede că e *de ajuns* numai entuziasmul pentru a fi *ortodox*. Ci El ne cere o credință și o voință și o iubire care *să dovedească*, în mod zilnic, că *Îl vor* și *Îl ascultă* pe Dumnezeu.

Căci Domnul ne spune că *a-I urma* Lui înseamnă *a ne nega* pe noi înșine/ *a ne lepăda* de noi înșine [Mc. 8, 34].

Și de ce *ne-am nega* dorințele, faptele, atitudinile, viziunea noastră despre viață față în față cu voia Domnului? Pentru că înțelegem pas cu pas, aprofundând voia lui Dum-

nezeu, ceea ce El ne-a revelat pentru mântuirea noastră, că *voia Lui* e *altfel* decât voia noastră *libertină*, care nu alege conform sfințeniei.

De aceea, când creștem în credință, ajungem să înțelegem că *a face voia* lui Dumnezeu înseamnă *a ne schimba radical* în tot ceea ce facem. Pentru că modul cum gândim, cum alegem, ce dorim, ce ne propunem să facem trebuie să fie *conform* adevărului Său, conform sfințeniei Sale.

De ce? Pentru că *viața ortodoxă* e *viața sfântă* cu Dumnezeu și nimic din ceea ce facem nu facem *la întâmplare* sau fără *cunoaștere teologică*.

Din acest motiv am spus că *a vrea* nu înseamnă doar *a fi entuziast*, ci *a vrea* înseamnă *a fi ascetic*. Iar *a fi ascetic* înseamnă *a te lupta tot timpul cu patimile din tine* prin aceea că preferi virtutea și nu păcatul iar, pe de altă parte, *urmarea Lui* înseamnă tocmai măsura în care *te învingi*, cu harul Său, și *te dăruiești* ca jertfă bine plăcută Domnului.

Adică *a voi* are conținut ascetic îndumnezeitor.

Pentru că *Îl vrei* pe Hristos nu doar la nivel declarativ sau sentimental ci la nivel *ontologic*.

Vrei să te faci *curat* pentru El și te curățești de patimi dimpreună cu El. Vrei *să te sfințești* și te sfințești dimpreună cu El, pentru că *înveți* de la El tot ceea ce a făcut El pentru a Își *îndumnezei* umanitatea Sa: adică *a luptat* cu tot păcatul și *l-a biruit* și a lăsat slava Lui *să inunde* umanitatea Sa.

Pentru că atunci când vorbim despre *luarea crucii* [Mc. 8, 34], vorbim despre *trăirea despătimirii* și de *umplerea noastră* de slava Lui.

Căci El nu ne cheamă la un ascetism *fără finalitate*. Nu ne cheamă doar pentru ca să facem rugăciuni, să postim, să priveghem, să facem fapte bune care nu au nicio *altă finalitate* în afară de faptul că *le facem*, ci El ne cheamă la *întreaga asceză a curățirii de patimi*, pentru ca să ne facem *văzători de Dumnezeu*, trăitori ai slavei Sale.

Pentru că Domnul ne cheamă *la sfințenie*, adică *la simțirea* și *vederea slavei* Lui, la sfințenia care *se lucrează ascetic*, adică prin *asumarea* crucii, a nevoinței și a suferinței continue pentru viața virtuoasă.

Și vedem acest lucru peste tot în *Viețile Sfinților*. Pentru că viețile lor sunt aspre, sunt pline de suferințe și de privațiuni, dar, în același timp, sunt pline de slava lui Dumnezeu și de minuni nenumărate.

Pe măsura curățirii lor e și umplerea lor de har. Iar *a fi în harul*, în slava lui Dumnezeu, înseamnă a fi *în contact direct* și *continuu* cu Dumnezeu, în această relație vie cu El petrecându-se toate minunile pe care le fac Sfinții sau Dumnezeu prin Sfinții Lui.

De aceea, Mc. 8, 34 ne cheamă la asumarea *întregii asceze ortodoxe* pentru a fi *un urmaș* veridic al Domnului. Iar cei care Îl urmează cu adevărat pe Domnul, Îl urmează prin toată sfințenia și prin tot adevărul și prin toată cuviința dumnezeiască. Îl urmează ca niște *îndumnezeiți*. Îl urmează ca niște *oa-*

meni cerești care trăiesc încă pe pământ. Îl urmează ca niște preafrumoși și preasfinți ai Lui de care lumea nu e vrednică.

Acesta e motivul pentru care noi, ortodocșii, nu îi creditām drept niște *teologi autentici* pe cei care au doar *noțiuni teologice* dar nu și *vieți dumnezeiești*. Ci îi creditām ca *Părinți ai Bisericii* pe cei care, deopotrivă, sunt teologi creativi, trăitori profunzi ai credinței și oameni plini de harisme și de virtuți dumnezeiești.

De ce? Pentru că *asumarea crucii* înseamnă *asumarea îndumnezeirii*.

Durerile, nevoile, ispitele, greutățile, întreaga asceză *sculptează în noi* pe *omul cel nou*. Pe omul *duhovnicesc*. Care ia chip în noi prin multă trudă dar și prin luminări și străluciri dumnezeiești ale slavei Sale. Pentru că eforturile noastre cuvioase *se întâlnesc* cu *coborârea* slavei lui Dumnezeu în noi, care face, în definitiv, toată frumusețea îndumnezeirii noastre.

Noi punem doar începutul, începutul bun. Îl punem cu Dumnezeu și prin harul Său. Ne arătăm toată râvna în munca despătimirii, iar El face greul nostru *ușor* sau *înmulțește* puținul nostru, coborând în noi măreția slavei Sale, în care creștem continuu în sfințenie.

De aceea, *a ne pierde* sufletele noastre pentru Hristos și pentru Evanghelia Sa înseamnă *a ne mântui* sufletele [Mc. 8, 35, GNT]. Pentru că *a pierde* de aici are același sens cu *a ne lepăda de noi înșine* din versetul anterior.

Și nu ne putem *pierde* relele din suflet, adică *patimile*, dacă nu renunțăm la *falsa noastră autonomie*.

Dacă nu ne decidem să facem din gândurile și din voința și din iubirea și din faptele lui Hristos *faptele noastre de viață*, dacă nu renunțăm la faptul de a fi *autonomi*, nu putem *muri* pentru noi pentru ca *să înviem* pentru El. Nu ajungem *să trăiască* El în noi...și El să fie *adevărata noastră viață*.

Dar când Evanghelia lui Hristos e *viața noastră,* când poruncile Lui devin *conținutul interior* al vieții noastre, când noi iubim, iertăm, muncim, ne rugăm, postim, credem, nădăjduim, iubim *așa cum vrea* Hristos Dumnezeu, atunci noi suntem *dependenți* de El tot timpul, ca ramura de copac, și nu mai trăim o viață *îngustă*, limitată, ci o viață plină de *o deschidere infinită* și *veșnică,* pentru că *viața Lui* devine *viața noastră*.

Și asta e *mântuirea* – adică trecerea de la *autonomie* la *dependența veșnică* de Dumnezeu – : *bucuria de a fi plin de viața lui Dumnezeu*, de a fi cu El pentru veșnicie, de a avea în El toată împlinirea și veselia!

Mc. 8, 36-37, în care Domnul accentuează *importanța capitală a mântuirii sufletului*, nu trebuie să ne ducă la ideea nefastă că *mântuirea* înseamnă doar *mântuirea sufletului*. Pentru că mântuirea, sfințenia, îndumnezeirea omului nu este doar a sufletului, ci *a întregului om*. Omul în integralitatea sa va fi *transfigurat* la învierea cea de obște și nu vom moșteni Împărăția lui Dumnezeu ca *suflete dezîntrupate*.

Însă aici Domnul *a accentuat* importanța curățirii de patimi a sufletului pentru ca să arate că *începutul* sfințeniei se face *în sufletul* nostru. Sau că sufletul nostru lucrează *întreaga sfințire* a omului.

De aceea, *a ne pierde* sufletul de la v. 36 înseamnă *a trăi o viață păcătoasă*, indiferentă, autonomă, autosuficientă.

Însă când ne pierdem sufletul, ne pierdem și trupul, ne pierdem cu totul...

Și vedem în Sfintele Moaște ale Sfinților ce înseamnă *a-ți fi mântuit sufletul*: înseamnă a-ți fi mântuit *și trupul*. Pentru că de aceea sunt *neputrezite* trupurile Sfinților, sunt pline de har, sunt făcătoare de minuni: pentru că ei *și-au mântuit* și trupul și sufletul. Pentru că ei sunt, în mod deplin, *vase ale slavei* lui Dumnezeu. Sunt *biserici ale slavei* Sale.

Da, nu există niciun lucru material care să poată fi dat *la schimb* pentru sufletul nostru (v. 37)!

Unicitatea fiecărui suflet și a fiecărui om este *darul iubirii* lui Dumnezeu.

Dumnezeu *ne clădește* pe fiecare om în parte ca pe *o unicitate preafrumoasă a Lui* și El dorește să aibă cu fiecare dintre noi *o relație personală*, plină de intimitate dumnezeiască. El dorește să ne învețe pe fiecare *cum să ne trăim*, în mod dumnezeiește, unicitatea primită de la El. Cum să ne nevoim și să lucrăm și să creăm *din perspectiva* datului nostru ontologic.

Căci dacă nu ajungem *să ne trăim*, în mod real, viața, nu putem fi niciodată *impli-*

niți. Fiindcă *împlinirea* noastră trebuie *să ne-o descopere* Dumnezeu, în relație cu El.

În v. 38, verbul principal este *a se rușina* [ἐπαισχύνομαι] [Mc. 8, 38, GNT]. Și rușinarea pe care o blamează aici Domnul, pe drept cuvânt, e *rușinarea de El* și *de cuvintele Lui* [Ibidem].

Rușinare care înseamnă a nu te comporta *ortodox* pentru că contextul...„nu o permite".

Rușinare care înseamnă a renunța *la greul* ascezei ortodoxe pentru a nu fi „etichetat" într-un mod „defavorabil".

Rușinare care înseamnă a mărturisi *altceva* decât mărturisește Biserica...pentru ca să nu cazi „de prost" într-o anume discuție, într-un anumit context.

Rușinarea de El și de cuvintele Lui *ascunde* identitatea noastră.

Și, mai mult sau mai puțin, fiecare dintre noi *am lăsat la o parte* cele ale credinței, atunci când *interesele noastre exclusiviste* au contat.

L-am uitat...L-am trădat...L-am minimalizat pe Dumnezeu...I-am nesocotit cuvintele...atunci când *am ales* păcatul în locul adevărului, când am ales confortul în locul dreptății, când am închis ochii la răul comis altora, când ne-am dat acordul la o nedreptate, când am generalizat în loc să ne acuzăm doar pe noi înșine, când ne-a plăcut să ne credem „mai buni" decât alții, când am considerat că El nu cere de la noi „mare lucru" pentru a ne mântui.

Iar *rușinarea păcătoasă* de care vorbește Domnul – deși contextul social e format de „neamul acesta preacurvar și păcătos [τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ]" [Mc. 8, 38, GNT] – e *o opțiune personală*. Nu putem da vina pe societate, pe moravurile zilei – deși acestea sunt *decadente* – pentru că *rușinarea* de Hristos și de cuvintele Lui e *o cădere* din dragostea pentru El.

Rușinarea e *o ieșire* din relație. Sau *o bagatelizare* a relației cu El. Pentru că relația serioasă *nu acceptă* o minimalizare interioară a Celui iubit, a Dumnezeului mântuirii noastre.

V. 38 se termină cu *venirea* Lui „în slava Tatălui [ἐν τῇ δόξῃ τοῦ Πατρὸς]", *cf.* GNT. Slavă care nu e numai a Lui sau numai a Tatălui, ci și a Sfântului Duh, a întregii Treimi. Dar El le vorbește despre *slava* Tatălui pentru a accentua *relația Lui* cu Tatăl, *deoființimea* Lui cu Tatăl, că El e *Fiul lui Dumnezeu întrupat* și nu un Profet.

9, 1 vorbește tot despre *slava* lui Dumnezeu, însă sub forma *venirii întru putere* a Împărăției lui Dumnezeu și *a vederii* ei. Căci ceea ce se spune aici are de-a face cu *vederea extatică* de pe Tabor a Sfinților Apostoli, când ei s-au umplut de *vederea slavei Lui*.

De aceea am subliniat, anterior, că asumarea crucii/ asceza *nu e lipsită* de finalitate mistică. Ci asceza e tocmai *o introducere* în mistică, adică *în experiența* vederii și a simțirii slavei lui Dumnezeu în noi înșine.

Pentru că crucea pentru cruce duce la *dolorism*, la căutarea durerilor *pentru ele*

însele. Însă crucea în asceza ortodoxă duce la *transfigurare*. La umplerea noastră de slava lui Dumnezeu, la îndumnezeirea noastră.

Noi căutăm *să ne curățim* de patimi pentru ca *să le înlocuim* cu *virtuți divino-umane*. În care, împreună cu Dumnezeu, *ne înfrumusețăm interior*, duhovnicește.

Căci curăția, blândețea, cuvioșia, trezvia, dragostea, facerea de bine, iertarea, simplitatea, evlavia, omenia și toate celelalte virtuți cerești sunt *conlucrare* cu Dumnezeu.

Ele *cresc* în noi dacă *ne umplem* de slava lui Dumnezeu și dacă *le cultivăm* continuu.

Așadar, iubiții mei, și la noi poate veni Împărăția lui Dumnezeu întru putere, întru putere dumnezeiască, dacă ne facem *ramuri* ale pomului Treimii, pentru ca să avem *viață* întru noi!

Pentru că *viața Lui* trebuie *să curgă* în viața noastră, adică *slava Lui*, pentru ca noi să trăim duhovnicește, să trăim dumnezeiește, să trăim sfânt.

Și dacă trăim sfânt, atunci comoara lui Dumnezeu e *în lăuntrul* nostru, mărgăritarul cel ceresc e în țarina ființei noastre, pentru că Împărăția Lui e în noi și e bucuria și mântuirea noastră.

Să ne bucurăm *ascetic*, iubiții mei!

Să ne bucurăm *în harul* lui Dumnezeu.

Să ne bucurăm trăind *cu trezvie* toate cele care se petrec în noi și în jurul nostru și *cu încredere nețărmurită* în Dumnezeu, crezând că *toate au un sens*.

Chiar dacă noi nu înțelegem acum *de ce* trăim una sau alta, *de ce sunt astfel* lucrurile,

trebuie să avem nădejdea în Dumnezeu că toate sunt *spre binele* nostru.

Pentru că astfel *creștem* în iubirea Lui, fără să ne mai *rușinăm* de ce spun oamenii sau de ispitele venite de la demoni, pentru că vedem că bucuria Lui crește în noi. Și ea este *împlinitoarea* vieții noastre. Amin!

Predică la Duminica a 18-a după Rusalii [2014]



Sfânta Icoană e preluată de aici[141].

Iubiții mei[142],

Căutăm cu toții *noutatea*, lucrul pe care nu îl știm, pentru că suntem *avizi* să cunoaștem tot mai mult. Iar cine ne promite *o cunoaștere nouă* e pe placul nostru, pentru că îl considerăm drept un om *erudit* și *bine informat*. Pentru că numai cineva care are cunoștințe profunde și vaste caută în același

---

[141] A se vedea: http://jcfllondon.files.wordpress.com/2012/08/ducinaltum.jpeg.

[142] Scrisă în ziua de 27 septembrie 2014, zi de sâmbătă, înnorată.

timp, cu nesaț, noutățile editoriale, noutățile științifice, dorește să știe cum trăiesc oamenii, ce au mai descoperit, spre ce ne îndreptăm.

Și *noutatea* e o nevoie *ontologică*!...

Însă noutatea nu e numai o realitate *a prezentului*, ci și *a trecutului*.

Trecutul lumii, pentru un ortodox, e tot la fel *de important* ca și prezentul. Pentru că întreaga slujire a Bisericii prezintă *o noutate plină de trecut*, o noutate actualizată.

Noi *trăim* trecutul ca *prezent* la fiecare slujbă, pentru că fiecare slujbă ne vorbește tainic și îndumnezeitor despre *prezența reală* a lui Dumnezeu în viața istoriei. Despre ce a făcut El pentru noi. Despre ce cere El de la noi. Despre cum ne ajută El să ne împlinim în viața cu El, în viața de sfințenie.

Iar pentru mine *a cunoaște trecutul* Bisericii e totuna cu *a mă împlini*. Cu a mă simți *întreg*. Întrucât cunoașterea teologică și istorică a vieții Bisericii e *punctul central* al cunoașterii mele existențiale.

Toate cunoștințele mele, pe care le am și pe care le dobândesc zilnic, sunt *în jurul* cunoașterii și al experienței mele mistice. Că citesc o carte de cercetare științifică, un roman, o poezie, o știre, că văd un film sau că ascult o melodie, totul e înțeles *din centrul* vieții mele cu Dumnezeu spre *în afară*.

Modul în care *traduc* ceea ce înțeleg sau modul în care *creditez* o anume afirmație ține de modul în care *mă raportez* la Dumnezeu.

Dumnezeu este pentru mine *cunoașterea primă* și *ultimă*. Tocmai de aceea în viața

mea contează *cunoașterea revelațiilor Sale*, adică e importantă *cunoașterea conținutului extatic* și *duhovnicesc* pe care El *l-a descoperit* Sfinților Bisericii Sale.

Iar Scriptura și cărțile Sfinților și viețile lor sunt *cuvintele vii* ale lui Dumnezeu pentru Biserica Lui, sunt *noutatea copleșitoare* a lui Dumnezeu pentru noi.

De aceea, a căuta *noutatea* lui Dumnezeu – *adevărata noutate* de care suntem avizi – înseamnă *a pătrunde tot mai adânc* în biblioteca dumnezeiască a Bisericii. În arhiva ei de cărți și de evenimente soteriologice. *A pătrunde* cu întreaga noastră ființă în modul ei *de înțelegere*.

Și care e *modul de înțelegere* al revelației dumnezeiești? Curăția!

Trebuie să ne curățim întreaga ființă de înțelegeri și de simțiri păcătoase, de patimi, de patimile de tot felul, pentru ca să putem *înțelege* tot mai mult, pe măsura noastră, *ce scrie* în cărți. Ce *ne luminează* Dumnezeu. Ce *ne descoperă* El.

Pentru că, *pe măsura curăției* noastre interioare e și *măsura cunoașterii noastre teologice* și *existențiale*.

Nu e de ajuns *să vrem* să cunoaștem! Ci cunoaștem *pe măsură* ce ne curățim de patimi, pe măsură ce renunțăm la centrarea pe noi pentru *a fi absorbiți cu totul* de voia și de iubirea lui Dumnezeu. Și cel care se leapădă de sine în mod real, cel care crește în curăție și în sfințenie se cunoaște prin aceea că *înțelege*, *iubește* și *se împlinește* prin cuvintele lui Dumnezeu și prin slava Lui.

Pentru că el *își găsește* mereu *plăcerea* și *împlinirea* în cuvintele lui Dumnezeu și cuvintele Lui *au rezonanțe abisale* în persoana lui. Ele nu sunt *doar cuvinte*...ci *fapte dumnezeiești*, o întindere a mânii Lui celei preaputernice, care *îl ridică* la viața veșnică.

Întrucât cuvintele Lui sunt *ocean necuprins* și ochiul tău le vede, le înțelege și se bucură în ele pe cât de *curat* este.

Toată *introducerea* mea de până acum la Evanghelia de azi [Lc. 5, 1-11] e o *contextualizare* a cuvintelor Domnului: „Ἐπανάγαγε εἰς τὸ βάθος [Du-l întru adânc!]" [Lc. 5, 4, GNT]. Același text găsim și în GOC. El fiind cel însemnat pe Icoana de deasupra, conform VUL: „duc in altum".

Domnul i s-a adresat lui Simon la Lc. 5, 4, lui Simon Petru, și folosind un imperativ la persoana a doua singular, s-a referit la *vasul* de pescuit. Cu sensul: „Du vasul/ ambarcațiunea în mijlocul apei!".

Însă înțelesul *mistic* al cuvintelor Domnului e acesta: numai dacă *te scufunzi* în adâncul cuvintelor Domnului poți *prinde* „mulțime mare de pești [πλῆθος ἰχθύων πολύ]" [Lc. 5, 6, GNT]. Numai dacă te scufunzi, prin curăție dumnezeiască, în cuvintele Domnului te poți umple de *înțelegeri dumnezeiești multiple*.

Pentru că *peștii prinși* sunt o imagine factuală a ceea ce se petrece cu noi când *ne îmbogățim* în viața duhovnicească: ne umplem de multe înțelegeri dumnezeiești, de multe luminări dumnezeiești, de vederi dumnezeiești, de descoperiri din partea lui Dum-

nezeu. Căci El *ni Se descoperă pe Sine* în *iubirea noastră pentru El*. Dumnezeu *ne ajută* să pășim cu curaj pe calea curăției și a cunoașterii Lui, dacă vede că aceasta este *împlinirea* noastră.

De aceea, *trecutul* cuvintelor Lui, cuvintele Lui spuse în întreaga istorie a umanității, e *noutatea* care ne umple de viață veșnică. În această noutate noi *ne bucurăm* în fiecare zi. Datorită ei credem *în mântuirea* oamenilor, pentru că noutatea noastră este *ontologică*, nu e doar cunoaștere intelectuală ci *o cunoaștere holistică*, prin toată ființa noastră.

În mintea, în inima, în simțurile și în întreaga noastră ființă e *cunoașterea* lui Dumnezeu. Pentru că tot ceea ce *cunoaștem* despre El este *de la* El și cuvintele Lui sunt *pline* de slava Lui care ne inundă. Căci noi *citim* cuvintele Lui, pe care *le credem*, și, crezând în ele, *ne umplem* de viața Lui și de curăția Lui și de dorirea Lui și de frumusețea Lui.

De aceea, orice rugăciune și slujbă a noastră e *o bucurie în slava* lui Dumnezeu, întrucât *cunoașterea* Lui este totodată *viața* Lui. Și nimeni nu ne mai *dăruie*, la un loc, *cunoașterea* și *viața* lui așa cum o face Dumnezeu. Pentru că Dumnezeu nu doar *ne făgăduiește* viața veșnică, ci El *ne-o și dăruie*, încă de acum, în măsura în care credem în El și împlinim poruncile Lui.

Evanghelia de azi e *mărturisirea*, pe scurt, a modului în care *s-au convertit* Sfinții Apostoli Petru, Iacov și Ioan [v. 10], în care au

fost *chemați la apostolat* [Ibidem] și *I-au urmat* Lui [v. 11].

Și vedem că Domnul i-a convins *în mijlocul* preocupărilor lor cotidiene.

Ei erau pescari...pescuiseră toată noaptea și nu prinseseră nimic [v. 5]. Însă Simon, viitorul *Petru*, *ascultând* cuvântul Domnului, *a aruncat* mrejele [Ibidem] în lacul Ghennisaret [Γεννησαρέτ] [v. 1]. Și când *au văzut* mulțimea de pești (v. 6)...pe care, noaptea trecută, parcă o *înghițise* pământul, Simon a înțeles că e *păcătos* [ἁμαρτωλός] înaintea Domnului (v. 8).

Cu siguranță că și Iacov și Ioan *au simțit la fel*. Tocmai de aceea *I-au urmat* Lui.

Pentru că au înțeles că vietățile mării *I se supun*. Și cui I se supune marea, Aceluia I se supun toate, pentru că este *Făcătorul a toate*.

Mai pe scurt: Domnul i-a convertit *la locul de muncă*. Cu dovezi *pe măsura* lor. Le-a vorbit *prin fapte* și *prin cuvinte*. Le-a vorbit *cu putere dumnezeiască*.

De aceea, nu e de ajuns doar *să vestim* cuvintele lui Dumnezeu, ci trebuie, totodată, *să împlinim poruncile* Lui. Să fim *plini* de poruncile Lui și de slava Lui. Adică să fim oameni plini de *noutatea* lui Dumnezeu, plini de sfințenie, plini de frumusețe veșnică.

Pentru că trebuie și noi să facem ca Apostolii: „au lăsat toate urmându-I Lui [ἀφέντες πάντα ἠκολούθησαν Αὐτῷ]” [Lc. 5, 11, GNT]. Au lăsat trecutul lor în urmă. Au lăsat patimile lor în urmă. Pentru că s-au decis *să Îl urmeze* pe Cel care este Viața cea veșnică.

Așadar, iubiții mei, la sfârșitul lui septembrie suntem chemați de Domnul să pescuim *în apele adânci* ale cunoașterii și ale iubirii Lui!

Suntem chemați să nu mai stăm *la mal*, să nu mai *amânăm* în continuu curățirea noastră de patimi, ci să ne aruncăm în marea împlinirii voii lui Dumnezeu, cu credință, cu nădejde și cu dragoste în mila Lui.

Pentru că suntem chemați să pescuim virtuți dumnezeiești, suntem chemați să pescuim fapte sfinte, suntem chemați să ne pescuim asemănarea noastră cu Dumnezeu, care îi face și pe alții *să dorească* viața veșnică cu El.

Însă vom fi *vestitori* ai Lui cu adevărat nu doar dacă ne autoproclamăm *credincioși*, ci dacă El *ne cunoaște* pe noi și *ne luminează* continuu să îi ajutăm și pe alții.

Să ne facem *mreje cu mulți pești*! Adică să fim oamenii multor virtuți.

Să cuprindem în noi poruncile lui Dumnezeu pentru ca să îi cuprindem, tot mai mult, și pe oameni. Pentru că oamenii devin *tot mai taine*, frumuseți tot mai mari, pe măsură ce noi ne umplem de *tainele cele multe* ale lui Dumnezeu.

Dumnezeu să ne întărească *în tot lucrul bun* și *în toată milostivirea*! Amin.

Predică la *acoperământul* Maicii Domnului [1 octombrie 2014]



Iubiții mei[143],

praznicul de azi al Maicii Domnului este *consecința unei vedenii*.

Tocmai de aceea în icoana grecească de deasupra, una de secol XX[144], *conținutul*

---

[143] Scrisă în seara zilei de 29 septembrie 2014. O seară senină de luni.

vedeniei e *deasupra* norilor slavei dumnezeiești. Pentru că iconograful, prin acei nori de lumină dumnezeiască, a vrut să ne spună că tot ceea ce vedem *deasupra* norilor iconizați e *conținutul* unei vedenii.

O vedenie avută în Biserică...

Și cel care a văzut-o este iconizat în partea dreaptă, jos, în veșmânt verde, cu pieptul dezgolit și cu barbă mare, albă... dimpreună cu tânărul cu care vorbește.



Și de aici, din partea *de jos*, din partea *smereniei*...se vede vedenia de sus...și începe praznicul nostru!

Cine este *văzătorul* vedeniei?

Cine este cel care a văzut-o pe Maica lui Dumnezeu rugându-se pentru noi și acoperindu-ne cu *acoperământul slavei* sale?

---

[144] Preluată de aici:

http://www.doxologia.ro/sites/default/files/imagecache/imagine_600_width/imagine/2010/03/010ct.jpg.

Cui *îi datorăm* acest praznic plin de frumusețe și de bucurie dumnezeiască? I-l datorăm Sfântului Andrei cel nebun pentru Hristos[145], pomenit pe 2 octombrie[146], care a adormit în anul 936 d. Hr.[147].

Și vedenia, pe cale de consecință, Sfântul Andrei a avut-o la sfârșitul secolului al 9-lea sau la începutul secolului al 10-lea d. Hr., la Constantinopol, în timpul împărăției lui Leon cel Înțelept[148], în Biserica Născătoarei de Dumnezeu din Vlaherne[149]|[150].

Leon VI *Filosoful* sau *Înțeleptul* a împărățit între 886-912[151] la Constantinopol. Tocmai de aceea am precizat și eu că vedenia a avut loc în sec. 9-10. Iar Sfântul Andrei a văzut vedenia după privegherea nopții, într-o

---

[145] *Viețile Sfinților pe luna octombrie*, retipărite și adăugite cu aprobarea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române după ediția din 1901-1911, ed. a II-a, Ed. Episcopiei Romanului, Mănăstirea Sihăstria, 1999, p. 9.

[146] Idem, p. 32-48.

[147] A se vedea:

http://oca.org/saints/lives/2014/10/02/102838-blessed-andrew-the-fool-for-christ-at-constantinople.

[148] Idem:

http://ro.wikipedia.org/wiki/Leon_al_VI-lea_Filozoful.

[149] Idem:

http://www.crestinortodox.ro/biserica-lume/biserica-vlaherne-67747.html.

[150] *Cf. Viețile Sfinților pe luna octombrie*, ed. cit., p. 9.

[151] *Cf.*

http://ro.wikipedia.org/wiki/Leon_al_VI-lea_Filozoful.

zi de duminică, pe 1 octombrie, la ceasul al 4-lea din noapte[152]...

Și a văzut-o pe Maica Domnului, în vedenie, în acest fel: „stând în văzduh și rugându-se, strălucind ca soarele și acoperind poporul cu cinstitul său omofor”[153].

Văzând vedenia, Sfântul Andrei l-a întrebat pe ucenicul său, pe Sfântul Epifanie – adică pe tânărul iconizat *lângă* el – dacă o vede și el pe Maica Domnului. Și el i-a confirmat că *o vede* și că este *înspăimântat* de ceea ce vede[154].



În partea de sus este...*vedenia*...

Este *darul* lui Dumnezeu, primit de către Sfântul Andrei, cel urgisit de către toți pentru marea lui sfințenie. Și în Biserică *vedenia* este *fundamentală*. Pentru că prin ea *aflăm* voia lui Dumnezeu.

---

[152] *Cf. Viețile Sfinților pe luna octombrie*, ed. cit., p. 9.

[153] Ibidem.

[154] Idem, p. 10.

Pentru că nu deducțiile noastre *țin loc* de revelație, ci revelația dumnezeiască este *fundamentul* teologiei noastre.

Maica lui Dumnezeu *i s-a arătat* Dumnezeiescului Andrei dimpreună cu mulți Sfinți și Îngeri, după cum vedem aici, însă între ei *se distingeau* Sfântul Ioan Botezătorul și Sfântul Ioan Teologul[155].

În Icoana noastră ei sunt în dreapta Maicii Domnului. Primii de lângă ea. Dar vedem iconizați și Sfinți ierarhi în dreapta... pe când în stânga, cu coroană împărătească, e Sfântul Profet David, lângă el e Sfântul Apostol Pavel, în veșminte albastre cu tentă maronie și mulți alți Sfinți...pentru ca să ne arate că Maica Domnului este *în mijlocul* Sfinților și, dimpreună cu ei, ea este *mijlocitoarea* noastră cea fierbinte către Dumnezeu.

Însă văzătorul vedeniei, Sfântul Andrei, a devenit *nebun pentru Hristos* la *cererea* Domnului. Domnul i-a spus: „*aleargă* spre nevoința cea bună, *gol* să fii și *nebun* pentru Mine!”[156]. Și că El *l-a chemat* se vede din toate minunile pe care le-a făcut și din toate vedeniile pe care le-a avut.

În relație cu vedenia Sfântului Andrei, *Mineiul pe octombrie* [ed. BOR 1929] ne spune că *acoperământul* Maicii Domnului este „doctorie duhovnicească”[157] pentru noi, care *ne vindecă* de bolile sufletești[158]. Pentru că

---

[155] Idem, p. 14.
[156] Idem, p. 34.
[157] *Mineiul pe octombrie*, ed. BOR 1929, p. 16.
[158] Ibidem.

acoperământul sau *omoforul* pe care Sfântul Andrei l-a văzut în vedenie e, de fapt, *tot harul* pe care Maica Domnului *ni-l dăruie* prin rugăciunile sale către Prea Curata Treime, Dumnezeul nostru.

Prima cântare de la *Vecernia Mică* amintește de rugăciunea Maicii Domnului pentru noi[159]. Ea își întinde dumnezeieștile sale mâini și se roagă pentru noi[160].

Tocmai de aceea, „având bogăție de milostivire neîmpuținată”[161], Maica Domnului ne întinde tuturor „mână de ajutor”[162].

Ea luminează și înțelepțește ierarhia Bisericii. Îi povățuiește pe monahi, îi liniștește pe bătrânii evlavioși, e *veselia tainică* a fecioarelor și a văduvelor[163].

De aceea, praznicul de azi e unul *al încrederii* și *al bucuriei*, pentru că Maica lui Dumnezeu *ni s-a revelat* în această vedenie ca *rugătoare neîncetată* pentru noi.

Prima cântare de la *Vecernia Mare* vorbește despre „luminatul ei omofor”[164]. Pentru că *acoperământul* ei este *lumina dumnezeiască*, cu care *ne acoperă* și pe noi. Ea *ne acoperă* și, în același timp, ea însăși este *„apărătoare și acoperământ puternic”*[165] al

---

[159] Idem, p. 17.

[160] Ibidem.

[161] *Buchet de Acatiste ale Maicii Domnului*, tipărite cu binecuvântarea PS Galaction [Stângă], Episcopul Alexandriei și Teleormanului, Ed. Biserica Ortodoxă, Alexandria, 2001, p. 126.

[162] Ibidem.

[163] Idem, p. 129.

[164] *Mineiul pe octombrie*, ed. BOR 1929, p. 19.

[165] Idem, p. 22.

Bisericii și al lumii, pe care *ni l-a dăruit* Hristos Dumnezeu[166].

Maica lui Dumnezeu este *un dar* pentru lume. Pentru că, *având îndrăzneală* către Fiul ei, ea le ajută celor credincioși[167].

Sinaxarul zilei ne prezintă *rugăciunea* Maicii Domnului pe care Sfântul Andrei a văzut-o în mod extatic în acea noapte:

> „Împărate ceresc, primește pe tot omul care Te slăvește pe Tine și cheamă în tot locul preasfânt numele Tău! Și unde se face pomenirea numelui meu, acel loc îl sfințește și preamărește-i pe cei ce Te preamăresc pe Tine și pe cei ce cu dragoste mă cinstesc pe mine, Maica Ta.
>
> Primește-le toate rugăciunile și făgăduințele și-i izbăvește din toate nevoile și răutățile"[168].

Tocmai de aceea praznicul de azi e *plin de bucurie*: pentru că auzim *cine* și *cum mijlocește* pentru noi înaintea lui Dumnezeu.

Iar din faptul că această *vedenie* a devenit *un praznic* al Bisericii, noi înțelegem *cinstea imensă* pe care Biserica i-a dat-o Sfântului Andrei cel nebun pentru Hristos.

Pentru că l-a creditat drept *văzător de Dumnezeu* și *primitor de revelații dumnezeiești*.

---

[166] Ibidem.

[167] Ibidem.

[168] Idem, p. 27.

De aceea, iubiții mei, fără vedeniile și luminările și răspunsurile teologice pline de sfințenie ale Sfinților, noi nu avem *o teologie dumnezeiască*, ci o *filosofie umană*.

Numai în măsura în care *gândim* și *aprofundăm* adevărul revelat, noi ne mișcăm în perimetrul voii lui Dumnezeu.

Pentru că Dumnezeu vorbește prin Sfinții Lui, vorbește prin cei care plac Lui, vorbește, în mod excepțional, prin cine nu te aștepți...dacă e nevoie.

Dacă Biserica are nevoie, dacă e prigonită, dacă sunt erezii, dacă sunt tulburări pe o anumită problematică teologică, morală, canonică, jurisdicțională, Dumnezeu *vorbește* prin cineva și *liniștește* duhurile noastre.

Numai că trebuie *să ne curățim* sufletele și trupurile pentru ca să înțelegem *prin cine* ne vorbește Dumnezeu.

Pentru că Sfântul Andrei, cel nebun pentru Hristos, văzătorul Maicii Domnului atunci când ea se ruga pentru noi...era disprețuit și minimalizat și batjocorit pe când trăia, crezându-l mulți un adevărat „nebun”... tocmai pe el, cel care avea vedenii dumnezeiești copleșitoare.

Sfințenia vieții lui a fost înțeleasă și canonizată de oameni duhovnicești, de oameni profunzi...nu de cei care *îl luaseră la bătaie*.

De aceea subliniez faptul că trebuie *să ne curățim* pe noi înșine și să ne rugăm lui Dumnezeu pentru ca *să-i vedem cu adevărat* pe oameni, ca nu cumva să-i *confundăm* pe Sfinții Lui...cu unii oarecare...

Și așa, văzându-i pe Sfinții Lui și pe plăcuții Lui, putem să ne rugăm *cu toții* Maicii Domnului ca *să se roage* pentru noi.

Căci ea *păzește* orașele și satele de cutremurul cel groaznic. Ea ne izbăvește din revărsarea apelor, din foc, din foametea duhovnicească și trupească. Ne ferește de fulgere și de trăsnete, de năvălirea celor de alt neam și de ucigașii tăinuiți, de vrăjmășia dintre noi și de cea casnică[169].

Fapt pentru care, așa cum ne-a învățat *Acatistul zilei*, strigăm către ea: „Bucură-te, *bucuria noastră*! Acoperă-ne pe noi de tot răul cu *cinstitul tău acoperământ*!”[170].

Și după cum știu foarte bine, din toate binefacerile revărsate în viața mea, Maica lui Dumnezeu e *cu noi* și ne ajută în fiecare clipă, dacă suntem *plini de curăție* și *de încredere* în ajutorul ei.

Rugați-vă Maicii lui Dumnezeu *cu încredere de fii* și ea vă va fi *Mama voastră*!

Rugați-vă ei *cu simplitate* și *fără îndoială* și ea vă va umple *de frumusețe* și *de curăție dumnezeiască*!

Căci Maica lui Dumnezeu se roagă neîncetat pentru mântuirea noastră în fața Prea Sfintei Treimi, de unde ne vine nouă tot ajutorul, toată binecuvântarea și toată pacea.

Dumnezeu să ne umple de pacea și de mila Sa acum și în vecii vecilor. Amin!

---

[169] *Buchet de Acatiste ale Maicii Domnului*, ed. cit., p. 139.

[170] Idem, p. 140.

Predică la Duminica a 19-a după Rusalii [2014]



Iubiții mei[171],

Pentru ca *să știm ce vrem* cu adevărat trebuie să învățăm de la Dumnezeu *ce trebuie să facă* omul. Pentru că ceea ce Dumnezeu *dorește* ca noi să facem înseamnă, de fapt, *adevărata noastră voință*. Adevărata noastră alegere. Adevărata noastră viață.

Iar Evanghelia zilei [Lc. 6, 31-36] începe tocmai cu problema *alegerii*. Pentru că Domnul ne spune: „Și după cum *voiți* ca să vă facă

[171] Scrisă în ziua de 3 octombrie 2014, o zi de vineri.

vouă oamenii, faceți (și) voi lor asemenea! [καὶ καθὼς *θέλετε* ἵνα *ποιῶσιν* ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως]" [Lc. 6, 31, GNT].

Dar pentru ca *să vrei să faci un lucru bun*, trebuie *să știi care e binele*. Și, mai ales, *să alegi* binele.

Pentru că noi, în mod păcătos, dorim multe lucruri. Și dacă am aștepta ca oamenii să se comporte față de noi *în conformitate* cu păcatele noastre nu am aștepta *lucru bun*.

Însă Domnul presupune aici că noi *știm* să alegem binele. Că știm *ce e binele*. Pentru că El vorbește unor creștini, unor oameni adânciți în ascultarea Lui.

De aceea, El ne poruncește ca *să facem* semenilor noștri lucrurile pe care noi *ni le dorim* cel mai mult. Și *ni le dorim* tocmai pentru că *ne împlinesc*.

Și ce ne dorim noi *cel mai mult*? Să fim sănătoși, să fim împăcați, să fim împliniți, să nu ne lipsească lucrurile necesare. Să fim iubiți de oameni, să fim respectați, să fim ajutați și îndrumați, să avem cu cine să ne *înfrățim* în lucruri bune. Dar, mai presus de toate, ne dorim *să ne curățim* și *să ne sfințim* viața.

Astfel că, *din mijlocul* unor astfel de dorințe bune, dacă alegem *cum să ne comportăm* față de alții, alegem să fim *prietenii cei mai buni* ai oamenilor.

Pentru că noi alegem *să facem* pentru ei ce alegem să facem și *pentru noi*. Noi alegem să le facem *același bine* care ne împlinește și pe noi.

Iar binele *nu se învechește niciodată*, pentru că e întotdeauna *o amintire plăcută*, întăritoare, și *nici nu te enervează*. Pentru că nu te *enervează* să primești cadouri, să primești mulțumiri, să primești iubire, să primești încredere *din partea* oamenilor. Ci invidia, nemulțumirea, răutatea față de cei care *ți-au făcut bine* nu se naște *din binele* pe care ți l-au făcut alții, ci din binele pe care tu *nu vrei să îl mai faci* acelora.

Pentru că *binele tău* cere *binele lor*. Sau *binele lor* cere *binele tău*. Și când doar o parte *dăruiește* iar cealaltă parte *mustăcește de invidie*, atunci binele *se revarsă* peste invidie *ca un foc* și nu ca *o binecuvântare*.

Pentru că binele e *binecuvântare* dacă e *resimțit* ca binecuvântare. Adică, dacă cel care *primește* binele făcut, e în stare *să dăruiască* pe măsură. Dar dacă nu mulțumești *pe măsura* darului primit, dacă nu *te schimbă* darul primit, dacă nu *te smerește*, dacă nu te *educă*, dacă nu te face *la fel de bun*, darul devine *o povară*. Devine o greutate enormă care îți apasă conștiința.

Pentru că noi trebuie să facem *pentru oameni*, după porunca Domnului, acele lucruri pe care noi *ni le dorim* cel mai mult pentru noi. Și în măsura în care viața noastră e tot mai curată, ce suntem în stare *să facem* pentru oameni duce spre ceea ce *a făcut* El pentru noi.

De aceea am pus, deasupra predicii de azi, *Răstignirea Domnului*: pentru că este *iubirea* cu care El ne-a iubit.

Iar versetul de care ne ocupăm acum, Lc. 6, 31, *traduce* tocmai această *iubire jertfelnică* pentru aproapele nostru.

Pentru că noi ne dorim ca alții *să nu ne mintă* și *să nu ne trădeze* iubirea niciodată. Ne dorim ca să fim cu ei *până la moarte* și *în întreaga veșnicie*. Ne dorim ca alții *să își dea viața* pentru noi la nevoie.

Tocmai de aceea, Domnul ne-a spus, că „mai mare dragoste (decât) aceasta nimeni nu are, ca cineva *să-și pună sufletul lui* pentru prietenii lui [μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις *τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ* ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ]" [In. 15, 13].

Iar *a-ți pune sufletul*...înseamnă *a-ți da viața* pentru ca ei *să trăiască*. Pentru că iubirea *preferă* să moară *în locul* celui iubit.

Și acum, sper că lucrurile sunt *mai clare* în ceea ce le privește pe cele pe care noi *ni le dorim* și de la noi și de la semenii noștri.

Pentru că noi trebuie să ne dorim *doar binele* și să așteptăm *doar lucrurile bune* de la alții. Adică nu trebuie să așteptăm ca ei să mintă pentru noi, să fure pentru noi, să ucidă pentru noi, ci ca ei *să facă binele dimpreună cu noi*. Pentru că numai binele *dorit* de Dumnezeu e binele care *ne împlinește* și *ne mântuie* pe toți.

Dar pentru a înțelege *care e binele* pe care Dumnezeu dorește ca fiecare dintre noi, în mod personal, să îl facem, necesită timp...

Asceza noastră bisericească e tocmai mediul în care noi *chemăm* și *așteptăm* voia lui Dumnezeu cu noi. Pentru că la fiecare în parte Dumnezeu *ne vorbește* după măsura

credinței noastre, a vârstei noastre, a scopului nostru în viață, a vocației noastre. El ne conduce pas cu pas spre *noi înțelegeri* ale voii Lui, tocmai de aceea toată viața noastră e *o continuă școală teologică*.

Pentru că Dumnezeu, pe fiecare zi, prin ceea ce *trăim* și *înțelegem* ne oferă *o cunoaștere mai profundă* a voii Lui cu noi și cu întreaga lume.

Astfel, *a voi binele* înseamnă *a-L învăța* de la Dumnezeu.

Pentru că vedem că și păcătoșii *se iubesc* între ei [Lc. 6, 32], iar *mulțumirea reală* nu e *un bine la schimb* [Lc. 6, 33]. După cum nici împrumutul, care știm că *ne va fi restituit*, nu ne aduce *o mulțumire aparte* [Lc. 6, 34], pentru că știm că *nu pierdem nimic* în definitiv.

Însă în trei versete [Lc. 6, 32-34], Domnul ne ridică de la *o perspectivă comună* asupra alegerilor și a relațiilor dintre oameni la perspectiva *divino-umană a vieții creștine*.

Și perspectiva *comună* e perspectiva socială care are la bază *o cugetare căzută*, care nu are de-a face cu revelația dumnezeiască.

Pentru că viața *în democrație* se bazează pe *iubire*...chiar dacă iubirea *leagă* persoane de sex opus sau persoane de același sex. Egalizarea acestor relații, *nedorită* de Dumnezeu, e aleasă însă *parlamentar*. Și Domnul ne spune că „și păcătoșii iubesc pe cei (care) îi iubesc pe ei [καὶ...οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσιν]” [Lc. 6, 32].

Adică *se iubesc între ei* și cei care trăiesc *în libertinaj*, dar și cei care trăiesc *împotriva firii* în materie de relații sexuale. Însă se iubesc *ca oameni păcătoși* și nu *ca oameni Sfinți*.

Tocmai de aceea, la Lc. 6, 31, am insistat asupra faptului că *a vrea* și *a alege* nu înseamnă *a alege oricum* și *a dori orice*, ci *a dori* și *a alege voia* lui Dumnezeu cu noi.

Pentru că *iubirea* între noi, membrii Bisericii, și între noi și toți oamenii, trebuie să fie *o iubire sfântă*, cuvioasă și nu una *libidinală*. Relațiile dintre noi trebuie să se bazeze pe iubirea de Dumnezeu și de oameni și nu pe relații de rudenie, comerciale sau mafiote. Trebuie să primeze *omul* și *valoarea* lui în fața lui Dumnezeu și nu interesele meschine.

Tocmai de aceea, noi spovedim ca *păcate* imaginațiile desfrânate, privirile desfrânate, atingerile desfrânate, tot ce înseamnă *relații desfrânate* și *perverse* între oameni. Pentru că ele *ies* din perspectiva relațiilor *curate* pe care Dumnezeu le cere de la noi, robii Săi.

Însă din Lc. 6, 32 vedem că iubirea față de cei care ne iubesc este o iubire *normală* chiar și pentru *păcătoși*.

Însă, pentru oamenii duhovnicești, iubirea față de cei care ne iubesc nu e *toată iubirea* pe care trebuie *să o dăruim*, ci ea *e paradoxală*. Ea cuprinde nu numai *iubirea* celor care *ne iubesc*, ci și *ura* celor care *ne vrăjmășesc*.

De aceea, în Lc. 6, 35 *se depășește* perspectiva telurică, în care iubim doar pe cei ce ne iubesc [Lc. 6, 32], facem bine doar celor ce ne fac bine [Lc. 6, 33] și îi împrumutăm doar pe cei care știm că ne vor restitui banii [Lc. 6, 34].

Pentru că la Lc. 6, 35 ni se cere să gândim cu minte duhovnicească și să acționăm cu inimă creștină. Adică văzând *binele real*, veșnic al omului.

Ni se poruncește: „Iubiți pe vrăjmașii voștri și faceți bine și împrumutați neașteptând nimic în schimb [ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ ἀγαθοποιεῖτε καὶ δανίζετε μηδὲν ἀπελπίζοντες·]!" [Lc. 6, 35, GNT].

Cum însă *să ne iubim* vrăjmașii, dacă ei *nu vor* să ne vadă? Cum *să îi iubim* pe cei care ne fac rău *în mod sistematic*?

Omul duhovnicesc *înțelege* acest lucru, pentru că *îl trăiește*. El *îl iubește* pe vrăjmașul lui prin aceea că *nu se comportă* ca el. Nu îi dorește răul. Nu îi face rău. Nu caută să îl omoare. Ci, dimpotrivă, *se roagă* pentru el, pentru că *înțelege* împătimirea lui drăcească. *Înțelege* starea lui decăzută și *îl compătimește*. Tocmai de aceea nu îl poate decât *iubi* și nu poate decât *a se îndurera* pentru el, pentru că înțelege că face răul care *îl distruge sistematic*.

Căci în măsura în care facem *răul*, oricum s-ar numi el, *ne distrugem pe dinăuntru*. Minciuna e un rău și ne distruge pe dinăuntru. Curvia e un rău care stă în sufletul și în trupul nostru și ne distruge. Erezia e o nebunie care ne face rău. Mâncarea multă ne

face rău. Băutura multă ne face rău. Fumatul, drogurile, nopțile nedormite, munca în exces ne fac rău. Orice exces e *un rău existențial*.

Și când vorbesc despre *existență* nu mă refer doar la viața de acum, ci și la întreaga veșnicie. Pentru că *răul patimilor* e răul cu care *plecăm* de aici în veșnicie. E boala noastră, e moartea noastră veșnică, e *neiubirea* noastră.

Pentru că Domnul vorbește despre *alegere* pentru a vorbi despre *iubire*. Ce ne dorim noi e *să iubim* și *să fim iubiți*. A urî înseamnă *a ieși* din iubire. Și când *ieși* din iubire *te urâțești* pe dinăuntru. Te golești de har. Te golești de bine. Te golești de milostivire. Te golești de înțelegere. Te golești de gingășie.

Iar pentru *a crește* copii, pentru *a educa* elevi și studenți, pentru *a înduhovnici* oameni, avem nevoie de delicatețe, de străvedere a sufletelor oamenilor, de multă iubire și înțelegere. De multă iertare...

Pentru că iertarea...arată *diferența* de înțelegere și de duhovnicie dintre noi.

Cel care *îți greșește* nu știe că *greșește* până nu vede *urmările* faptelor lui. Dar dacă *le înțelege* și dacă dorește cu adevărat *relația*, are nevoie de *iertarea ta* și tu de *schimbarea lui*. Iar iertarea este *dorința ta* ca el să fie *și mai bun*. Pentru că iertarea e *un semn al iubirii* tale pentru el.

De aceea, în același verset citat anterior, în Lc. 6, 35, Domnul vorbește despre *răsplata* [μισθὸς] iubirii duhovnicești. Care *va fi multă*, pentru că vom fi *fiii Celui Preaînalt* [Ibidem].

Și în finalul lui Lc. 6, 35 aflăm de ce iubirea noastră e *duhovnicească*, dacă înglobează atât *iubirea* cât și *neiubirea* oamenilor față de noi: pentru că Dumnezeu „este *bun* față de cei nemulțumitori și răi [*χρηστός* ἐστιν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηρούς]" [GNT].

Iar noi devenim *fiii* Lui duhovnicești dacă ne umplem *de bunătatea Lui* față de toți oamenii.

Tocmai de aceea, ultima Sa poruncă din Evanghelia de azi este: „Fiți *miloși*/ *compătimitori* după cum (și) Tatăl vostru *milos*/ *compătimitor* este [Γίνεσθε *οἰκτίρμονες* καθὼς [καὶ] ὁ Πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστίν]" [Lc. 6, 36, GNT].

Iar dacă El, Tatăl nostru Cel ceresc, *compătimește* cu noi, *suferă* pentru neîmplinirea și durerea noastră, *a urma* iubirii Lui compătimitoare înseamnă a ne umple *de bunătatea* Lui. A ne face fiii Lui *cei buni* și *compătimitori*.

Când începe Postul Mare, Biserica ne pune înainte *faptele iubirii milostive* față de aproapele. Și ne spune că acestea vor fi *întrebările* față de noi ale Dreptului Judecător. Pe când acum, ea ne vorbește despre cum cineva ajunge *un om bun*. Sau ce înseamnă *om bun* pentru Dumnezeu.

Pentru că *omul bun* nu e *bun* în primul rând pentru că *dă milostenie*, ci pentru că *îl iubește* pe om așa după cum Dumnezeu îl iubește pe om: *compătimitor*.

Dă milostenie pentru că *suferă* cu el. Îl iubește, îl ajută, îi vrea binele, pentru că îi vrea *binele veșnic* și nu doar pentru *o zi*.

Tocmai de aceea nu orice *dăruim* altora ne face *buni*. Ci ceea ce dăruim *din adâncul iubirii noastre* pentru Dumnezeu și pentru oameni.

Când *a da* înseamnă *a iubi*, atunci darul este *milostenie*, pentru că e plin de iubirea lui Dumnezeu pentru oameni.

Și știm când cineva *ne iubește*...și când *ne dăruie*...Pentru că, în primul rând, *ni se dăruie pe sine*. Și când ni se dăruie pe sine atunci *ne simțim iubiți*, ne simțim apreciați, ne simțim încurajați, pentru că el *ne asumă* în viața lui. El ne poartă cu sine, e cu noi, palpită la unison cu noi.

Însă Cel care *ne-a asumat* în persoana Lui, prin asumarea umanității Sale din Prea Curata Fecioară, este Domnul și Stăpânul vieții noastre. De aceea, înainte de Cruce, pe Cruce, prin Învierea și Înălțarea Lui de-a dreapta Tatălui, acum și în întreaga veșnicie, El e *cu noi* pentru că *palpită cu fiecare* dintre noi. Compătimește cu fiecare dintre noi și ne ajută pe fiecare în parte, pentru ca să ne împlinim în iubirea Lui.

De aceea, noi nu ne simțim *singuri* nici în situații limită, pentru că știm că aici și în veșnicie doar Dumnezeu este pacea și bucuria noastră. Doar în El e nădejdea noastră. Doar El e viața noastră. Doar El ne umple de slava Lui și, prin ea, suntem plini de *bunătatea* Lui și suntem *fiii Lui duhovnicești*.

Așadar, iubiții mei, *omul bun* nu este omul oarecare, care ne face un anume bine, deși, într-o lume decăzută, orice bine este preferabil răului. Ci *omul bun* cu adevărat

este prietenul lui Dumnezeu, este cel plin de curăție și de sfințenie, este Sfântul, cel care *a învățat* bunătatea de la Dumnezeu Însuși.

Iar dacă i-am iubi și i-am cinsti și i-am citi pe Sfinți *cu asiduitatea* cu care vorbim la telefon sau pierdem timpul la televizor sau online, am avea mai multă bunătate și atenție în relații decât avem acum.

Pentru că am fi *buni* ca Cel atotbun și am fi *miloși* ca Cel compătimitor cu toți. Amin.

Predică la *a 100-a carte online* [8 octombrie 2014]



Iubiții mei,

Scrisul de cărți nu e doar fără *sfârșit* [περασμός] iar *multa învățătură* [μελέτη πολλὴ] nu e doar „oboseală a trupului [κόπωσις σαρκός]" [Eccl. 12, 12, LXX], ci *învățătura* și *cărțile multe* sunt și o *mare împlinire*.

Iar în cazul meu și al doamnei preotese, *munca de cercetare* și *cărțile scrise* sunt *o mare împlinire duhovnicească*.

O împlinire pe care nu am păstrat-o numai pentru noi ci, iată, din 1 octombrie 2009 și până azi, *am împărțit-o* cu dumneavoastră, dăruindu-vă, pe măsură ce le-am scris și editat, cele 100 de cărți de până acum. Care sunt online și pot fi downloadate oricând în mod gratuit.

Aseară ne-am bucurat împreună de ceea ce Dumnezeu *ne-a ajutat* să facem. Eu și doamna preoteasă...A fost *o sărbătoare de suflet* și o *mulțumire* adusă lui Dumnezeu.

Și imediat după ce am editat a 100-a carte online, Dumnezeu *m-a luminat să scriu* despre această *împlinire* a noastră, pentru ca acestea, pe care le-am editat dimpreună cu Dumnezeu, să fie *și mai explicite*.

Începeam șirul de editări cu *Acatistul Nunții*, scris de doamna preoteasă și dedicat mie. Care, din păcate, a început să fie tipărit, în mod fraudulos, de oameni pe care nu îi cunoaștem. Alături de *Acatistul Fericitului Serafim Rose* și de cartea mea *Lumea postmodernă și depersonalizarea omului*, care se ocupă de 3 mari *tare* ale postmodernității: satanismul, pornografia și terorismul. Pentru ca în capitolul al 4-lea să răspund, pe baza teologiei mistice a Sfântului Simeon Noul Teolog, la problema de fond a omului: *îndumnezeirea* lui.

Pentru că postmodernitatea *își caută* „împlinirea” în excesul de forță și de pasiune, pe când *împlinirea* omului este totuna cu *înduhovnicirea* lui.

Cu ochiul de acum, care a ajuns *să vadă* mai mult *greșelile* și *neajunsurile* decât *lucrurile bune* ale cărții editate, fiecare dintre cărțile publicate are nevoie de reeditare.

Însă în dorința noastră enormă de a veni *în ajutorul* cititorilor, ne-am uitat mai degrabă *la conținut* decât la *problemele editoriale*. Pentru că reeditările pot fi *multiple* dacă ai textul *bine* și *corect* lucrat.

A 4-a carte publicată a fost apocriful *Viața lui Adam și a Evei*, care conține și date ale Tradiției Bisericii. A 5-a carte publicată se numește *Teologia îndumnezeirii* și conține 8 studii personale scrise în timpul anilor de facultate, master și doctorat.

De pe 4 octombrie 2009, când publicam primul volum din *Twitter pentru azi*, toate însemnările de acolo s-au transformat în 5 volume, al 6-lea fiind în lucru.

Pe 6 octombrie 2009 publicam *Bucuria comuniunii* (vol. 1), pentru ca în 2014 să ajungem să edităm *vol. 11* al acestei colecții. În care am editat *articole* și *studii* publicate pe platforma noastră în acești 8 ani de online.

Pelerinajul Egeriei la Locurile Sfinte l-am publicat pe 7 octombrie 2009, iar traducerea în română a *Bibliei Satanice*, ca auxiliar al cărții *Lumea postmodernă și depersonalizarea omului*, publicată anterior, am editat-o în 12 octombrie 2009. De ce am tradus o carte *hulitoare* și *păgână*? Pentru că ea conține, în rezumat, *programul de satanizare* al lumii pe care ni-l propune postmodernitatea. Și el este *în derulare*...

Iar noi, creștinii ortodocși, trebuie să știm că există oameni care luptă, în mod sistematic, împotriva oricărui fel de religiozitate, nu numai *creștină*, propovăduind în schimb răzbunarea, pornografia, cruzimea, ritualuri de închinare sataniste, lucruri macabre și perverse.

Din 1968, de când a fost publicată, *Biblia Satanică* este o sursă de inspirație pentru multe rele și fărădelegi ale istoriei. Iar, dacă

dorim să știm *de ce* lumea noastră arată așa cum arată, trebuie să cunoaștem această carte, care este una dintre *cărțile fondatoare* ale postmodernității.

Pe 25 octombrie 2009 începeam o altă colecție de cărți TPA: *Fragmentarium*. În care edităm diverse fișe de lectură și note personale.

Pe 26 octombrie 2009 publicam teza de master a doamnei preotese, scrisă pe poezia lui Nichita Stănescu, prietenul nostru *de inimă*. În două volume am publicat *Contra ereziilor*, marea carte a Sfântului Irineu al Lyonului, în care acesta demontează gnosticismul. Era *prima traducere de proporții* pe care o publicam.

Am publicat cartea *Teologia vederii lui Dumnezeu* în 18 noiembrie 2009 și, în aceeași zi, și teza mea doctorală: *Vederea lui Dumnezeu în teologia Sfântului Simeon Noul Teolog*.

Ambele cărți, la început, au fost *una singură*...și ea a reprezentat *teza mea doctorală* pe care *i-am prezentat-o* coordonatorului meu.

Însă Părintele Profesor Dumitru Popescu, coordonatorul tezei mele doctorale, a considerat că textul e *prea mare*...și de aceea am rămas doar la *a doua parte* a tezei, așa cum am publicat-o. Și când am publicat *Teologia vederii lui Dumnezeu*, de aceea am precizat faptul că ea este „o introducere” a tezei mele doctorale. Pentru că, în faza în care eu *am conceput* cartea, ea reprezenta *primele două capitole* ale tezei.

A 22-a carte TPA, *Cuvinte cu amândouă mâinile*, publicată pe 21 ianuarie 2010, a fost creată din interviuri la nivel online. Făcută, deopotrivă, cu cunoscuți și cu necunoscuți.

Pe 3 martie 2010 începeam să public *Operele complete* ale Fericitului Ilie văzătorul de Dumnezeu, pe care le-am publicat în 9 volume, al 10-lea fiind *amintirile* mele și ale doamnei preotese despre *Părintele nostru duhovnicesc*. Proiect terminat pe 29 mai 2012, însumând 2.429 de pagini editate.

Pe 10 martie 2010 publicam *grandioasa* teză doctorală a doamnei preotese, scrisă pe viața și opera Sfântului Antim Ivireanul, care, din nefericire, a ajuns *sursă de plagiat* pentru cine nu te-ai fi așteptat.

Pe 23 martie 2010 mi-am publicat teza de licență, care este *un comentariu teologic* la imnologia Săptămânii Mari și a Săptămânii Luminate. Iar pe 14 mai 2010, începeam să public primul volum, din cele 4 de până acum, din cartea doamnei preotese *Epilog la lumea veche*. În care autoarea demonstrează *importanța* tradiției literare și spirituale românești vechi pentru *formarea* literaturii moderne.

Pe 9 iunie 2010 editam disertația mea de master, pe teologia Sfântului Marcu Ascetul, pe 16 iulie 2010 publicam traducerea la *Despre măsuri și greutăți* a Sfântului Epifanie al Salaminei, pentru ca pe 21 august să editez prima carte pe care am diortosit-o/ adaptat-o literar: *Viața și scrierile lui Grigore Țamblac*. După care am mai editat încă trei *adaptări* la limba de azi: *Sfătuiri creștin-politice*, pe 29

august 2010, *Răspunsul împotriva Catehismului calvin*, pe 22 septembrie 2010, și *Învățături pentru șapte Taine* pe 26 octombrie 2010.

De ce e *nevoie* să adaptăm textele/ să le aducem la grafia, topica și înțelegerea celor de azi? Pentru ca ele să fie *înțelese* în frumusețea și profunzimea lor.

Primul volum din colecția *Traduceri patristice* l-am publicat în 2009, pe 19 octombrie. Al doilea volum pe 6 octombrie 2010, al 3-lea pe 2 ianuarie 2011, al 4-lea pe 10 iulie 2014 și al 5-lea e în lucru. Volume în care am publicat și dorim să publicăm în continuare diverse texte patristice, cu comentariile aferente, care să ne mărească *înțelegerea* asupra a ceea ce înseamnă *Tradiția* Bisericii. Pentru că Tradiția Bisericii nu e cuprinsă în două-trei cărți, ci *în mii* de cărți.

În ultima carte a lui 2010, a 46-a, începeam să public colecția *Dorin Streinu: Opere alese*. Adică o parte dintre scrierile mele de *literat*.

Un „cititor" însă a înțeles că prin „alese" am vrut să spun „prețioase"...în loc să înțeleagă că *am ales doar o parte* din ceea ce am scris atunci, pentru că multe dintre textele adolescenței și primei mele tinereți acum nu le mai consider *publicabile*.

Am publicat 7 volume în această colecție, ultimul în 23 septembrie 2013...însă mai am multe lucruri de editat în *următoarele volume* ale colecției. Pentru că, prin editarea *parțială* a acestor scrieri de până în 20 aprilie 1999, când *am renunțat la literatură*, eu ofer o

imagine *clară* asupra persoanei mele și a personalității pe care o aveam atunci când am devenit *student teolog*.

Primul volum din *Studii de Teologie Dogmatică Ortodoxă* l-am publicat în 31 ianuarie 2011, al doilea în 25 iunie 2014, iar al 3-lea este în lucru. Și această colecție a apărut ca *o consecință directă* a muncii mele la *Teologia Dogmatică Ortodoxă* din care nu am publicat încă niciun volum.

În două volume am publicat *Cuvintele duhovnicești*: filele de jurnal după renunțarea la literatură.

Am editat pe 21 martie 2011 o carte dialogică cu Otilia Kloos, iar pe 16 aprilie 2011 am publicat primul volum din *A vedea și a fi văzut*, volumul al doilea fiind în lucru. Proiectul *A vedea și a fi văzut* a apărut ca *o prelungire* a muncii de la *Lumea postmodernă și depersonalizarea omului*. Ambele fiind cărți interdisciplinare, care necesită specializări aparte.

Primul volum din *Praedicationes*, care în latină înseamnă *Predici*, l-am editat pe 20 iunie 2011. De atunci am publicat 8 volume în această colecție și al 9-lea e în lucru. Iar în ele nu sunt cuprinse *toate* predicile mele, ci doar cele pe care *le-am scris* sau le-am *transcris* din filele audio.

Primul volum, și singurul până la această dată, în care am tradus o *carte* a Sfintei Scripturi, l-am publicat în 11 august 2011: *Evanghelia după Matei*. Nădăjduiesc să mai editez și altele...

Cartea doamnei preotese: *Studii de poezie pașoptistă* am editat-o pe 28 noiembrie 2011…și terminam 2011 editând *a 63-a carte TPA*.

În 2012 am editat *singurele cărți audio* ale noastre de până acum. Teza mea doctorală, în format audio, am editat-o pe 5 ianuarie 2012 iar *Teologia vederii lui Dumnezeu* pe 28 ianuarie 2012.

A 67-a carte TPA e despre *statistici*, am făcut din predicile Săptămânii Mari o carte, apoi, a 69-a carte a fost *Despre omul Împărăției*, adică a 10-a carte despre persoana și opera Dumnezeiescului Ilie văzătorul de Dumnezeu.

A 70-a carte TPA a fost comentariul doamnei preotese la *Țiganiada*. Publicată pe 19 iulie 2012. Pe când în ziua de 21 noiembrie 2012 publicam primul volum din *Istoria începe de oriunde o privești*. Am editat 3 cărți în această colecție iar a 4-a e în lucru.

A 80-a carte TPA am editat-o pe 15 iunie 2013 și este primul volum din *Creatori de limbă și de viziune poetică în literatura română*. Al doilea volum e în lucru ca și volumul al 5-lea din *Epilog la lumea veche*.

Dacă a 84-a carte este *Vorbiri de Facebook (vol. 1)*, al doilea volum e *al 100-lea* TPA, pe care l-am publicat ieri, 7 octombrie 2014.

A 85-a carte TPA este prima noastră carte *reeditată*, cu adăugirile de rigoare, din cele 100. O editam pe 11 ianuarie 2014. Prima carte din cele 18 editate în 2014.

Pe 4 martie 2014 publicam *Atenție teologică* iar pe 21 aprilie 2014 publicam *primul volum* din *Interviuri de conștiință*.

Am fost *nevoit* să editez, în foarte mare grabă, 4 volume din colecția *Vezi ceea ce ești*. Primele 4 cărți cu fotografii personale. Pentru că, pe nepusă masă, *Ipernity* ne-a anunțat că va mai lasă *cu acces liber* doar 199 din cele 2857 de fotografii din contul meu.

Pe 26 mai 2014 publicam al 3-lea volum din *Fragmentarium*, *Trei poeți și-un început de secol* pe 13 iunie 2014, *Studii literare (vol. 1)* pe 29 iunie 2014.

În *Studii literare (vol. 1)* am renunțat la editarea în *Times New Roman* 12 sau 14 și cu 10 la subsol în favoarea editării în *Constantia* 16 cu 12 la subsol. Pentru că ochii noștri sunt *obosiți*...dar și pentru că am găsit acest font *mult mai expresiv*.

A 99-a carte TPA a fost *prima noastră carte în engleză*. Mi-am tradus și editat teza doctorală în limba engleză iar *a doua carte în engleză* e în lucru. Pentru că vrem să ieșim *spre tot mai mult public cititor* iar limba engleză e *universalizarea* noastră reală.

Așa că, prin a 100-a carte TPA, editată ieri, am ajuns la o *cifră rotundă*, la care nu ne-am gândit niciodată atunci când am început să publicăm online.

Nu am avut *un plan de editare* de la început ci el *s-a format pe parcurs*, lăsându-ne conduși de *luminarea* lui Dumnezeu spre ceea ce trebuie să facem.

Însă am știut și știm întotdeauna faptul că fiecare zi trebuie *să se transforme în creație*.

De aceea, dacă pe fiecare zi faci ceva *în folosul* oamenilor, acel lucru *se va vedea* mai devreme sau mai târziu.

Și *se va vedea* tocmai pentru că e *plin* de harul și de ajutorul lui Dumnezeu, fără de care nu am fi putut face nimic.

Așadar, iubiții mei, predica de acum e *o mulțumire plină de recunoștință* adusă lui Dumnezeu pentru tot ceea ce ne-a întărit să facem. Și *o mulțumire prietenească*, totodată, pentru toți cei care, în mod direct sau indirect, *ne-au ajutat* să scriem și să edităm aceste cărți.

Vă mulțumim tuturor și ne rugăm lui Dumnezeu pentru ca *să ne întărească* pe toți și pe fiecare în parte ca, acolo unde suntem, să facem *lucrul bine-plăcut* Domnului.

Pentru ca astfel, cu toții, să fim *bine-cuvântați* de Dumnezeul slavei, de Tatăl, de Fiul și de Sfântul Duh Dumnezeu, prin Care și întru Care facem toate cele *frumoase* înaintea ochilor Săi! Amin.

Predică la Duminica a 21-a după Rusalii [2014]

Iubiții mei[172],

„*cinstea* icoanei trece spre prototip [τῆς εἰκόνος τιμὴ ἐπὶ τὸ πρωτότυπον διαβαίνει]”[173], adică spre cel *iconizat* pe ea.

De aceea, Sfânta Icoană este *un pasaj teologic* spre Împărăția lui Dumnezeu, acolo unde sunt Domnul și Maica Domnului și Sfinții și Îngerii Lui, cei care sunt *iconizați* pe ea.

Pentru că Sfintele Icoane ne vorbesc despre *taina* Împărăției lui Dumnezeu, adică despre *viața veșnică a Sfinților* în Împărăția Lui.

Și *ne vorbesc* pentru că noi *uităm* repede...

Și fără Sfintele Icoane de pe catapeteasmă și fără Sfintele Fresce ale Bisericilor noastre, acestea, care umplu toată Biserica, *am uita repede* evlavia și frica de Dumnezeu și multe date teologice și istorice...și am sta la slujbe ca *la teatru* și nu ca în Casa lui Dumnezeu.

---

[172] Scrisă în dimineața zilei de 10 octombrie 2014, zi de joi, răcoroasă.

[173] ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ, *ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ*, ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΝ ΕΠΙΣΚΟΠΟΝ ΙΚΟΝΙΟΥ, în PG 32, col. 149.

Căci dacă nu citim Sfânta Scriptură *în mod constant* și Viețile Sfinților, dacă nu citim rugăciunile și slujbele în mod constant...*le uităm*.

De aceea avem nevoie de cuvântul teologic scris, de cuvântul teologic pictat, de cuvântul teologic cântat, de cuvântul teologic memorat, de cuvântul teologic reflectat, de cuvântul teologic contemplat...pentru ca să avem în noi *taina credinței* în mod simțit și continuu.

Pentru că tot ceea ce auzim și vedem și cântăm în Biserică reprezintă *taina credinței* noastre, adică *împreuna noastră viețuire* cu Dumnezeu și cu Sfinții Lui. O trăire încă de acum *în* Împărăția Lui.

Pentru că Icoanele Bisericii *dau mărturie* despre Sfinții Bisericii. Iar viețile Domnului și ale Maicii Sale și ale Sfinților Lui sunt iconizate *potrivit datelor* Tradiției și *experiențelor mistice* pe care Sfinții le-au trăit în diverse secole.

Pentru că în iconografia ortodoxă se îmbină *istoria* cu *vederea mistică* pentru ca să ne ofere o *prelegere profundă* despre un eveniment eclesial sau despre o persoană sfântă.

Spre exemplu, astăzi, când îi prăznuim pe *Sfinții Părinți care au participat la al 7-lea Sinod Ecumenic*, putem să găsim mai multe Icoane despre acest *mare* și *sfânt eveniment teologic* al Bisericii.

Și fiecare dintre Icoanele care *ne vorbesc* despre Sinod au scos în evidență atât latura *istorică*, cât și pe cea *teologică*.

Pentru că istoria este iconizată în măsura în care *ne încredințează* de realitatea evenimentului eclesial sau de realitatea *istorică* a Sfântului, pe când aspectul teologico-duhovnicesc al Icoanei ne pune în starea *de evlavie*, de rugăciune față de Sfânt.

Pentru că noi știm că toți Sfinții sunt *în* Împărăția lui Dumnezeu și trăiesc *în slava* lui Dumnezeu.

Și rugăciunea noastră față de Sfinții Lui este o rugăciune făcută cu *încredere frățească*, pentru că suntem *încredințați* că ei, frații noștri după trup și după duh, *se vor ruga* și pentru mântuirea noastră.

Astfel, o primă Icoană a praznicului de azi, ar fi aceasta, care e o Icoană *maximalistă*:



Pentru că latura *istorică* a Sinodului e profund subliniată prin iconizarea acelor mulți Sfinți Părinți care au participat la Sinod. Și ale căror nume sunt redate în Mansi 12, col. 991-1000[174].

Dar și latura *teologică* e subliniată prin aceea că Sfintele Icoane sunt reprezentate pe catapeteasma Bisericii unde ei se află...Icoana oferindu-ne și o perspectivă *de prezent* și *de viitor* a lumii ortodoxe. Pentru că în afara Bisericii unde sunt sinodalii, după cum se observă, sunt Biserici pline de Sfinte Icoane și

---

[174] Dintre Sfinții Părinți *prezenți* la Sinodul al VII-lea Ecumenic, îi amintesc aici doar pe câțiva: Arhipresbiterul Petru și Presbiterul Petru, delegații Bisericii Romei, Tarasios al Constantinopolului, Agapis al Cezareei Cappadociei, Ioannis al Efesului, Constantinos al Constantiei Ciprului, Nicolae al Cizicului, Teodoros al Seleuciei, Manuil al Adrianopolului Traciei, Monahul Chirillos în locul lui Nichita al Goției, Teotimos al Crotonisului, Teofanos al Lilivei, Stefanos al Siracuzei, Leontos al Mesimvriei, Teofilactos al Trallisului, Cosma al Mirrinisului, Olvianos al Eleasului, Marinos al Atandrosului, Toma al Taoniosului, Sinesios al Chinnisului, Gheorghios al Trimitundei, Teodoros al Ghermisului, Teodoros al Abidosului, Anastasios al Tripoleosului, Nichita al Melisului, Constantinos al Sasimosului, Iraclios al Iunopoleosului, Ioannis al Iracliei Pontului, Niceta al Rizeosului, Leontos al Trocnadosului, David al Iassosului, Grigorios al Milavosului, Antimos al Ilarimosului, Teodosios al Hononului, Mihail al Heretoponului, Constantinos al Conanisului, Nichiforos al Adadonului, Sisinnios al Sichisului, Teofilactos al Zinupoleosului...ultimul din listă fiind Macarios al Arcandonului. Nu i-am numărat dar numărul lor e mare, așa cum ne este prezentat în prima Icoană.

creștini ortodocși care *le cinstesc cu evlavie*. Pentru că, prin intermediul lor, ei *se întâlnesc duhovnicește* cu Sfinții iconizați pe ele.

Însă, un alt exemplu iconografic, de această dată *minimalist*, este acesta, care scoate în prim-plan *latura teologică* a Sinodului: *cinstirea* Sfintelor Icoane.



Dar, *minimalistă* sau *maximalistă*, adică cu puține sau cu multe date istorice, Sfânta Icoană ne oferă evenimentul *tradus* în mod iconic printr-o anumită *latură* a evenimentului sau printr-un anumit *indiciu* care ține de viața unui Sfânt, *titlul* ei garantându-ne că avem de-a face cu *evenimentul* sau cu *Sfântul respectiv*.

După cum vedem în fresca ultimă, românească, pe care am prezentat-o, titlul frescei e clar: avem de-a face cu *Sinodul VII Ecumenic*, unde Sfinții Părinți sinodali au dogmatizat, în esență, că: „hotărâm *să se cinstească* și Sfintele Icoane cele zugrăvite”.

Și, deodată, din puține cuvinte, aflăm *ce reprezintă* fresca, *cine sunt pictați* acolo, dar și faptul că Sfintele Icoane *trebuie cinstite*.

Pentru că Sfintele Icoane vorbesc *concentrat* ca și Dumnezeiasca Scriptură sau ca Viețile Sfinților.

Vorbele Scripturii sunt *cumpănite* după cum culorile sunt *teologic alese*. Detaliile din *Viețile Sfinților* sunt detalii *veridice*, pe care nu trebuie să le punem *la îndoială*, după cum nu trebuie *să ne îndoim* de cuvintele Scripturii, ale dogmelor, ale canoanelor sau ale Slujbelor Bisericii.

Chiar dacă se poate *strecura* o anumită eroare într-o pagină anume din cărțile sfinte sau traducerea e *defectuoasă* într-o anume latură a ei, noi trebuie să știm că Biserica, prin cărțile ei, ne oferă *tot adevărul mântuitor* și nu lucruri mincinoase în mod intenționat.

Însă, să mergem la *hotărârea dogmatică* a Sinodului!

Sinod care s-a numit pe sine: „sfânt, mare și ecumenic”[175].

Întrunit de împărații Constantinos și Irini[176], Sinodul al VII-lea Ecumenic [787 d. Hr.] a apărat *buna-podoabă* [εὐκοσμίαν/ ornamento] iconografică a Bisericii[177].

Pentru că Biserica, fără iconografie, e o clădire *lipsită* de teologie, *golită* de vederi mistice, sărăcită de *hieratismul evlaviei* ortodoxe.

---

[175] *Conciliorum Oecumenicorum Decreta*, ed. Bologna 1972, p. 133.

[176] Ibidem.

[177] Ibidem.

Însă, avându-i pe Sfinți *lângă* noi și *în ochii* noștri, noi știm *spre cine* ne îndreptăm. Spre ce Împărăție plină de Sfinți.

Pentru că *învățăm* de la Sfinți, suntem *cu* Sfinții și *ne rugăm* lor ca ei să se roage pentru noi continuu și să ne ajute continuu, pentru ca *unde* sunt ei *să fim și noi*. Să fim *pentru veșnicie*.

Și sinodalii Bisericii au hotărât ca „nici să scoatem, nici să adăugăm, ci pe toate cele ale Bisericii catolice le păstrăm fără micșorare [οὐδὲν ἀφαιροῦμεν, οὐδὲν προστίθεμεν, ἀλλὰ πάντα τὰ τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας ἀμείωτα διαφυλάττομεν]”[178].

Pentru că Sfintele Icoane fuseseră scoase din Biserici *în mod abuziv* și *lipsit de evlavie* și nu datorită vreunor „revelații dumnezeiești”.

Tocmai de aceea, Sfinții noștri Părinți *redogmatizează* Tradiția Bisericii, adică *repun* Sfintele Icoane la locul lor, în Biserici, pe baza considerentelor teologice și tradiționale.

Pentru că *tradiția Sfintelor Icoane* noi o avem de la Sfinții Apostoli, din secolul I al Bisericii și, de aceea, păstrăm neschimbată Tradiția Bisericii.

Și din Tradiția și istoria Bisericii *nu se scot* lucrurile care nouă *nu ne mai plac* sau Tradiția Bisericii nu poate fi „reevaluată” sau „rescrisă” după reaua noastră plăcere, ci ea e cea care este și noi pe ea trebuie *să o mărturisim*. Și, după învățăturile ei, noi trebuie *să trăim* și *să ne manifestăm* evlavia.

Și după ce *îi reanatematizează* pe ereticii anatematizați anterior de cele 6 Sinoade

---

[178] Idem, p. 134.

Ecumenice[179], Sfinții Părinți sinodali precizează că Sfintele Icoane sunt pictate *în acord* cu Sfânta Evanghelie, pentru ca să adeverească pentru cei credincioși „adevărata, și nu după închipuire, întrupare a lui Dumnezeu Cuvântul [τῆς ἀληθείας καὶ οὐ κατὰ φαντασίαν τῆς Θεοῦ Λόγου ἐνανθρωπήσεως]"[180].

De aceea, Sfintele Icoane sunt pictate potrivit *tradiției iconice* a Bisericii, adică păstrând, peste veacuri, *adevărata înfățișare* a unui Sfânt sau a unui eveniment din istoria Bisericii și a lumii.

Și veți putea observa și dumneavoastră acest lucru, dacă puneți la un loc Icoanele ortodoxe *autentice* ale unui Sfânt, din mai multe secole.

Veți observa că există o *asemănare lăuntrică*, esențială, între modul cum *a fost iconizat* Sfântul în mai multe secole la rând și că datele legate de viața și de nevoințele și de adormirea sa sunt *identice* sau *asemănătoare*.

Dacă întruparea Domnului a fost *reală*, atunci Sfintele Icoane trebuie să exprime această *realitate a întrupării* Sale, spun sinodalii noștri. Dar, în același timp, ei spun, în subsidiar, că viața oricărui Sfânt trebuie observată în *realitatea ei istorică* și *duhovnicească*.

Însă, în primul rând, Icoana trebuie să ne ducă *în veșnicie*, spre Sfântul iconizat pe ea, și nu *în istorie*!

Cele care *ne baricadează în istorie* nu sunt *Sfinte Icoane* ci *anti-icoane* sau *tablouri*

---

179 Idem, p. 134-135.
180 Idem, p. 135.

religioase. Pentru că nu au *transcendență*, nu ne duc *spre* Împărăția lui Dumnezeu, ci ne oferă niște Sfinți prezentați naturalist, robust, fără duhovnicie interioară.

Pentru că Sfânta Icoană se pictează *din lăuntrul* Sfântului spre *în afara* lui. Și el, Sfântul iconizat, trebuie *să ne arate* în Icoană viața lui plină de sfințenie, trupul său transfigurat, mintea sa plină de vederi și de înțelegeri sfinte și nu *o reproducere fotografică* și *din afară* a persoanei lui. Pentru că *taina vieții* lui e *lăuntrică*. Frumusețea lui e *duhovnicească,* este *interioară* și nu e formată din *podoabe exterioare*.

Așa că, dacă suntem oameni *duhovnicești* și dacă privim *spre lucrurile esențiale*, nu au *cum să ne placă* și nici nu putem fi *de acord* cu reproducerile iconice *defectuoase* și *străine* de canonul Bisericii Ortodoxe. Și nici nu putem *încuraja* reproduceri iconice care *n-au de-a face* cu Tradiția și viața Bisericii.

Dar pentru *a afla* care sunt *Sfintele Icoane* ale Bisericii și care *nu sunt* ale ei...e nevoie de ani întregi de studii teologice și de contemplări ale Icoanelor. Avem nevoie de *teologi ai Icoanei* care să ne *introducă* în cunoașterea lor mistică.

Pentru că Sfinții Părinți știau că pe măsură ce *vedem* și *contemplăm*[181] Sfintele Icoane, crește și în noi *dorul sfânt* după viața lor, după *a le urma pilda* vieții lor.

Citatul cu care am început predica de azi, din Sfântul Vasile cel Mare, este *introdus* în *orosul*/ în *hotărârea dogmatică* a *Sinodului*

[181] Idem, p. 136.

VII Ecumenic[182]. Pentru că Sfinții Părinți, *cinstindu-l* pe Dumnezeiescul Vasile, *s-au fundamentat* pe mărturia lui.

Tocmai de aceea și noi, când *discutăm* cu cineva o problemă teologică, trebuie să ne fundamentăm pe *traduceri* și *înțelegeri clare* ale Sfintei Scripturi, ale Sfinților Părinți, ale cultului Bisericii. Trebuie *să citām* și *să folosim* cărțile și traducerile care fac parte din Tradiția Bisericii și *să nu amestecăm* cărțile apocrife și eretice cu *dreapta mărturie* a Bisericii.

Sinodalii l-au citat pe Sfântul Vasile, pentru că „cel care se închină icoanei se închină în aceasta persoanei zugrăvite [ὁ προσκυνῶν τὴν εἰκόνος προσκυνεῖ ἐν αὐτῇ τοῦ ἐγγραφομένου τὴν ὑπόστασιν]”[183]. Adică nu consideră icoana o *persoană vie*, ci *chipul iconizat* al persoanei vii care trăiește în Împărăția lui Dumnezeu.

Tocmai de aceea noi pictăm iconic și pe pereți și pe lemn și în mozaic, pentru ca *să umplem* tot spațiul Bisericii sau al caselor evlavioase și, prin aceasta, să arătăm că întreaga pictură e o *frescă* a Împărăției lui Dumnezeu. Că Sfânt lângă Sfânt ne arată *mulțimea* lor, a Sfinților lui Dumnezeu, iar scenă iconică lângă scenă iconică, din viețile Domnului sau ale Maicii Domnului sau ale Sfinților, ne arată *istoria reală* pe care Biserica *ne-o transmite*.

Pentru că iconografia Bisericii este *un act de mărturisire* a credinței și a istoriei

---

[182] Ibidem.

[183] Ibidem.

Bisericii în primul rând și nu un act de cultură. Numai în cele din urmă, pictura Bisericii e *un fapt cultural*, pentru că ea, în primul rând, e *o teologie în culori*. Și este *o carte de învățătură* pentru credincioșii Bisericii, prin care ei *și-i apropie* pe Sfinți într-un mod vizual *propriu* evlaviei.

Dacă nu am fi avut pictura la îndemână, vă dați seama *ce imaginații* și-ar fi făcut fiecare despre chipul Domnului, al Maicii Sale, al Sfinților și al Îngerilor Lui?...

Dar așa, cu imagini *proprii* evlaviei Bisericii, mintea noastră *nu mai zburdă* încolo și încoace...ci *se oprește* la imagini și *le contemplă*. Așa cum *se oprește* la cuvintele scrise sau la cântarea de la strană, care ne dă ghes spre pocăință sau spre bucurie.

Imaginile sfinte ale Bisericii *ne cumințesc ochii*, după cum mirosul de tămâie și de mir al Bisericii *ne educă mirosul*. Simțim cu mâinile și cu trupul nostru închinăciunile, metaniile, îngenuncherile evlavioase...pentru că întreaga noastră ființă e *introdusă* în evlavia și închinarea noastră.

Iar rugăciunea, postul, citirea, cântarea, bucuria noastră trebuie să fie *semințe* care rodesc și în alții.

Căci, așa cum am auzit în Evanghelia duminicii de azi [Lc. 8, 5-15], sămânța care a căzut „în pământ bun [ἐν τῇ καλῇ γῇ] [Lc. 8, 15, GNT]" este sămânța care a umplut inima de credință.

Iar noi nu știm *cine este* și *cine nu e* un pământ *bun* al lui Dumnezeu. Nu știm *cine*

trebuie să se schimbe...și cine *se schimbă* prin cuvintele și prin exemplul nostru.

Tocmai de aceea, oriunde și oricând trebuie *să semănăm* în oameni imagini și cuvinte și o mireasmă a vieții plăcute lui Dumnezeu...pentru că acesta e *rodul adevărat* al întâlnirii cu un creștin ortodox.

Dacă viața lui *se imprimă* în tine atunci *te-ai întâlnit* cu adevărat cu el. Și, tot așa, dacă viețile Sfinților lui Dumnezeu *se imprimă* în noi prin Icoanele, cărțile, cântările închinate lor, atunci viața Bisericii *ne-a amprentat* la modul esențial.

Iubiții mei, *să ne bucurăm* așadar de toate adevărurile sfinte ale Bisericii și să le credem și să le slujim cu credință!

Să le mărturisim *cu evlavie* și *cu bunătate* tuturor pentru că ele sunt *sănătatea* și *pacea* lumii.

Pentru că oamenii, în fuga lor după sens, după adevăr, după viață, după ele fug: după *adevărurile* lui Dumnezeu care ne sfințesc și ne umplu viața de slava Lui cea veșnică.

Să lăudăm dar pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh Dumnezeu pentru toate și să ne închinăm Lui cu toată ființa noastră, pentru că de la El și prin El și întru El facem toate cele bune. Amin!

Predică la Sfânta Cuvioasă Paras-cheva [14 octombrie 2014]



© Andrei Mircea Holban,
cel care a pictat-o[184].

Iubiții mei[185],

deși *azi* e praznicul Sfintei Paras-cheva…pe 11 octombrie [zi de sâmbătă], dimineața, *România TV* transmitea știrea că

---

[184] A se vedea:
http://andrei-m86.blogspot.ro/2013/03/sfanta-cuvioasa-parascheva.html.

[185] Predică scrisă în seara zilei de 12 octombrie 2014. Seară răcoroasă de duminică.

vineri noaptea, adică pe 10 octombrie, o femeie de 61 de ani...*a murit* în timp ce *sta la rând să se închine* la Sfintele Moaște ale Sfintei Parascheva[186].

Și folosea cuvântul „tragedie”[187] pentru... *adormirea* ei...petrecută *aproape* de Sfintele sale Moaște.

Însă cuvântul folosit nu e cel *care trebuie*! Pentru că moartea ei nu a fost *o tragedie*, ci *o mare binecuvântare*. Căci e o mare binecuvântare să adormi lin, frumos, cuvios...în timp ce aștepți *să te închini* unui Sfânt...decât să mori din cauza beției, a fumatului, a drogurilor, a depravării.

Ce creștin ortodox nu și-ar *dori* o astfel de moarte, atâta timp cât la fiecare Sfântă Liturghie cerem Domnului o moarte *în pace*, fără înfruntare din partea demonilor, o moarte *cuvioasă*?

Însă...pe lângă această moarte *bună*...și pe lângă alte leșinuri...și întâmplări de tot felul, care sunt *inevitabile* la un astfel de *fluviu* de populație, în ziua respectivă s-a înregistrat un număr de „peste 30.000 de credincioși” veniți să se închine Sfintei Parascheva[188].

Și nu veniseră, toți acești oameni, la *un miting electoral*, ci la *un pelerinaj*. Adică *la o venire cuvioasă* spre Sfinții Lui.

---

[186] A se vedea: http://www.romaniatv.net/tragedie-la-moastele-sf-parascheva-o-femeie-a-murit-in-timp-ce-se-afla-la-coada_176037.html.

[187] Ibidem.

[188] Ibidem.

Pentru că la Iași, lângă Sfânta Parascheva – am aflat cu mare bucurie –, sunt, în mod permanent, Sfinte Moaște de la mulți Sfinți[189], într-o altă raclă,



dar anul acesta a fost adusă și racla Sfântului Constantin Brâncoveanu[190], de la București. Pentru ca oamenii să se bucure din plin de *apropierea* de Sfinți și de *comuniunea* cu ei.



---

[189] A se vedea: http://www.doxologia.ro/viata-bisericii/ce-sfinte-moaste-vegheaza-alaturi-de-sfanta-parascheva.

[190] Idem: http://www.doxologia.ro/actualitate/arhiepiscopia-iasilor/duminica-vine-la-iasi-racla-cu-moastele-sfantului-constantin.

Din fotografii[191]...am văzut că anul acesta Sfânta Parascheva e *înconjurată de roșu*. De flori roșii...adică de multă dragoste...



Dar a fost îmbrăcată *în alb* în veșmântul său de deasupra, pentru că *albă*, adică *curată*, îi este viața și rugăciunea pentru noi.



---

[191] Idem: http://www.doxologia.ro/imagine/pelerini-la-cuvioasa-parascheva-galerie-foto.

Și detaliile vizuale și auditive, ce vedem și auzim la praznic, *se adaugă* păcii imense, pe care un pelerin adevărat o simte, ca *un dar* al lui Dumnezeu, pentru efortul său ascetic.

Căci pelerinajul e *o asceză publică*, comunională, alături de mulți confrați, prin care *ne sporește* atât *credința* cât și *atenția* față de cei de lângă noi. Pentru că nu putem face *abstracție* de cel de lângă noi atunci când începem *să îl cunoaștem* mai bine.

Așa că, cine vrea să vadă *profundul* pelerinajului ortodox trebuie să îl caute în punctele *de legătură* dintre oameni, dar, mai ales, în *ancorarea noastră* în relația cu Sfinții lui Dumnezeu.

Pentru că tocmai de aceea „ne pierdem timpul" cu mersul la Sfinți: pentru că *ne împlinește*!

Și pe măsură ce *ne împlinește*...vedem că *îi împlinește* și pe cei din jurul nostru, care sunt *copărtași* cu noi la *taina bucuriei dimpreună cu Sfinții*.

Da, ne-am fi bucurat și de-acasă de Sfinți...în rugăciunea față de ei...pentru că ei *vin mereu* acolo unde noi *îi chemăm*.

Dar când *venim* spre Sfinți, în mod faptic, atunci ei *se apropie* de noi într-un mod și mai profund, copleșitor, lăsând *urme adânci* în sufletul nostru.

Tocmai de aceea am spus că femeia...n-a murit în mod „tragic"...la rând, la Sfintele Moaște, ci *în mod binecuvântat*. Pentru că a murit acolo unde *era* inima ei. Unde era inima ei *cu adevărat*. Iar miile de oameni care au venit, vin și vor veni la Iași, ca de altfel

oriunde sunt Sfinții lui Dumnezeu, vin pentru că se simt *acasă* lângă Sfinți…oricât *de departe* ar fi casa lor…de acest *acasă cu Sfinții*.

Știm despre cum se schimbă veșmintele Sfintei[192], știm și despre blestemul de la 1641 ca Sfintele Moaște ale Sfintei *să nu fie împărțite*[193], îi putem *atinge* cu buzele și cu degetele noastre trupul său cel înduhovnicit, cel nestricăcios…dar nu știm multe lucruri despre viața sa istorică…în comparație cu minunile neîncetate pe care le face.

Și când *nu știm multe lucruri* despre viața unui Sfânt…e semn că în viața ei nu a fost *prea-băgată în seamă de oameni*.

Pentru că oamenii „faimoși" au mulți *istorici* ai vieții lor…dar Sfinții, care *nu au ucenici* sau au cunoscuți care *nu se îngrijesc* de viața lor…rămân *marii anonimi care ne ajută*…dar pe care noi *îi disprețuim*.

Dar dacă *îi disprețuim*…e semn că *nu îi înțelegem*. Și dacă *nu îi înțelegem*…e tocmai pentru că nu suntem oameni *curați la inimă*, ca să îi vedem pe Sfinții Lui, încă în viață…așa cum *Îi vede* El…

S-a născut în Epivates [Επιβάτες], în Tracia[194], actualul *Selimpașa*, în Turcia[195]. S-a

---

[192] Idem: http://www.doxologia.ro/viata-bisericii/documentar/vesmintele-sfintei-cuvioase-parascheva-de-la-iasi.

[193] Idem: http://www.libertatea.ro/detalii/articol/moastele-sfintei-parascheva-vesmintele-ei-poarta-un-blestem-510281.html.

[194] *Viețile Sfinților pe luna octombrie*, ed. BOR 1999, p. 193.

născut din părinți credincioși și bogați. De la 10 ani a simțit dorul pentru viața monahală[196] și a început să se comporte ca atare: *împărțindu-și* hainele...și primind *bătaie*, de la părinți, pentru milosteniile sale[197].

Însă, la un moment dat, fără știrea părinților săi, Parascheva a plecat la Constantinopol. De aici la Calcedon, apoi în Iraclia Pontului...unde a intrat într-o Mănăstire, locuind acolo 5 ani.

Apoi a mers la Ierusalim (după cum vedeți și ea a fost *pelerină*...și *fugară* în același timp), nevoindu-se în pustia Iordanului, într-o Mănăstire.

Însă, datorită unei vedenii dumnezeiești, a fost *încredințată* că trebuie să se întoarcă acasă, în patria sa[198].

Cât avea atunci? 25 de ani...

A plecat la Iope, s-a îmbarcat pe o corabie, după multe peripeții a ajuns la Constantinopol...și după alți doi ani de nevoință...a adormit în pace[199]. La 27 de ani...

Și de aici începe *posteritatea ei*, cea plină de slavă dumnezeiască! Cea pe care *o căutăm* cu toții...în ciuda vieții ei *tinere*...și a multelor *neștiințe* despre persoana sa istorică.

De ce o căutăm? Pentru că minunile sale și ajutorul său minunat *ne fac bine*. Și Sfinții

---

195 A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Selimpa%C5%9Fa.

196 *Viețile Sfinților pe luna octombrie*, ed. BOR 1999, p. 193.

197 Idem, p. 194.

198 Idem p. 194-195.

199 Idem, p. 195.

ne fac bine în măsura în care noi dorim *adevăratul bine*, binele lui Dumnezeu.

Pentru că există și un bine „aparent”, un bine *doar* pentru câțiva ani...după care urmează o *veșnicie de chinuri*.

De aceea, pentru unii, a muri...*lângă* Sfinți e o „catastrofă”, pe când, pentru alții, e *un mare har*, o mare binecuvântare. Și e *o mare binecuvântare* tot ceea ce *ne-a rămas* de la Sfinți, fie că e vorba despre trupul lor, despre un vas, o cruce, cărți, obiecte, scrisori...orice...

Pentru că, în comparație cu *tricoul* lui Pelé sau *semnătura* lui Hagi, *un veșmânt* de la Sfânta Parascheva e *un dar colosal*. Iar Bisericile care au *un veșmânt* al ei sau o *fărâmă* din trupul unui Sfânt au *un mare dar* pentru credincioși.

Pentru că aici e vorba de *har în haine*, de *har în trup*, de *har în cărțile Sfinților*, adică de *amprenta veșniciei* în istorie. Iar harul lui Dumnezeu *coboară* și *rămâne* în scrisul tău, în trupul tău, în hainele tale, în tot ceea ce ai atins tu...dacă *te curățești* de patimi și *te umpli* de virtuți dumnezeiești.

De aceea, ceea ce are *preț* pentru noi...nu are preț pentru omul lumesc. Iar ceea ce el *laudă*, noi disprețuim.

Pentru că noi *disprețuim* traiul luxos și indiferent. Disprețuim bădărănia și invidia, pofta nesățioasă și răutatea. Disprețuim prostia și avariția, trufia și slava deșartă. Disprețuim tot păcatul care *se ridică*, în mod trufaș, împotriva *științei îndumnezeirii omului*, adică împotriva *teologiei*.

Pentru că teologia *te sfințește*! Adevărata teologie este *lumina* umanității și *focarul de slavă* al noii lumi, al lumii transfigurate.

De aceea, pentru noi, teologia este *una cu viața noastră*, e o realitate pe care o mâncăm și o iubim, o trăim și ne umple, pentru că e plină de *adevărurile revelate* de Dumnezeu, care sunt pecetluire *de prezența* și *de simțirea* slavei Sale în noi înșine.

Astfel că, *a simți* harul în Sfânta Paras-cheva și *a simți* harul în Sfânta Euharistie și *a simți harul* în Sfânta Liturghie și *în orice* rugăciune și binecuvântare înseamnă *a simți duhovnicește* Împărăția ce va să vină.

Pentru că Împărăția *a venit* și *vine* în noi pe măsură ce noi suntem *pelerini și mai profunzi* spre Dumnezeu.

De aceea, iubiții mei, *a fi cu Sfânta Parascheva* înseamnă *a fi cu Dumnezeu*, pentru că toți Sfinții *sunt cu El*. Iar trupul ei cel plin de slavă este *o fereastră* către Împă-răția lui Dumnezeu, după cum sunt ferestre Icoana, viața ei și minunile sale.

Pentru că Sfinții, acum și în veci, sunt plini de Dumnezeu, plini de slava Lui și cu ea ne iradiază și pe noi și ne învață să dorim *sălășluirea* lui Dumnezeu, prin slava Lui, în noi înșine.

Așadar, să îi cerem Sfintei Parascheva, să le cerem tuturor Sfinților, mai întâi de toate, ca să ne învețe *să Îl purtăm* pe Dumnezeu în ființa noastră. Pentru că aceasta e *marea împlinire* și *continuare* a vieții Sfintei: dacă și în noi, ca în ea, cea preafrumoasă, *va veni* și *va locui* Dumnezeu.

Astfel, pentru rugăciunile Sfintei Parascheva, Dumnezeu, Cel preaminunat întru Sfinții Lui, să ne dea tuturor *cele de folos* și *multă bucurie* și *împlinire* în tot ceea ce facem! Amin.

Predică la Duminica a 20-a după Rusalii [2014]



Iubiții mei[200],

În PL 38, col. 591-595, Sfântul Augustin de Hippo are o predică la Evanghelia zilei de azi [Lc. 7, 11-16]. E vorba de *Predica a 98-a* [Sermo XCVIII] din *Predicile* sale *la Sfânta Scriptură*.

Și el își începe predica citând In. 5, 21: „Căci, după cum Tatăl *scoală morții* [suscitat mortuos] și *dă viață* [vivificat], la fel și Fiul, căruia voiește [quos vult], dă viață [vivificat]”[201].

---

[200] Scrisă în ziua de 17 octombrie 2014, zi de vineri, înnorată.

[201] PL 38, col. 591.

Însă, imediat, Sfântul Augustin subliniază că nu înviază într-un fel Tatăl și într-alt fel Fiul, ci *în același fel* [eosdem] îi înviază pe oameni Tatăl și Fiul, pentru că Tatăl le face pe toate *prin Fiul* [per Filium][202].

El s-a limitat *la versetul citat* în această situație. Pentru că a vrut să arate că Tatăl îi înviază *în același fel* pe oameni ca și Fiul, adică arătând că Ei au *o lucrare comună* și nu *separată*.

Însă *adevărul deplin* al credinței este că Tatăl îi înviază pe oameni *prin* Fiul *întru* Duhul Sfânt, pentru că *orice lucrare* a lui Dumnezeu în viața oamenilor este *comună* persoanelor Treimii.

De aceea, când ne referim în rugăciunile noastre la *Dumnezeu* și *Îl chemăm* în viața noastră, noi trebuie să fim conștienți de faptul că noi Îl chemăm pe *Dumnezeul treimic* în viața noastră, pentru că toate *cele bune* din viața noastră le face Tatăl prin Fiul întru Duhul Sfânt.

Așadar, *orice minune* pe care a făcut-o Domnul în viața Sa pământească, a făcut-o *dimpreună* cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, pentru că El *nu face nimic* fără Tatăl și fără Duhul.

Și orice *minune* și *ajutor* și *luminare* pe care noi, acum, le primim de la Dumnezeu trebuie să știm că sunt lucrarea *întregii* Prea Sfintei Treimi cu noi. Pentru că Dumnezeul treimic *trăiește* și *acționează comunional* și ne cheamă și pe noi la *a trăi frățește*, în iubire, unii cu alții.

---

[202] Ibidem.

În cetatea Nain [Ναῒν] [Lc. 7, 11, GNT] s-a petrecut minunea *învierii din morți* de care ne-a pomenit azi Evanghelia!

Și cel înviat era „fiul unul-născut al mamei lui [μονογενὴς υἱὸς τῇ μητρὶ αὐτοῦ]" [Lc. 7, 12, GNT]. Mamă care era văduvă [χήρα] [Lc. 7, 12, GNT].

Adică Domnul S-a întâlnit cu *sfâșierea sufletească* și cu *moartea* în persoana mamei și a fiului ei. S-a întâlnit cu *lacrimile* și cu *singurătatea*.

Iar El, Cel preaiubitor, nu a trecut *pe lângă*...durerea oamenilor, ci *Și-a asumat*-o.

Și a văzut în sfâșierea mamei *sfâșierea* Maicii Lui...de lângă Cruce...și în fiul unul-născut *ne-a prefigurat* moartea Lui, care a fost un somn de scurtă durată...pentru că El e numit *Unul-născut* [Μονογενὴς] în In. 1, 14, 18.

Și ne-a prefigurat *învierea Lui* prin învierea acestui tânăr pentru ca să ne *încredințeze* că este *Stăpân* peste viață și peste moarte.

Așa cum le va spune și Sfinților Săi Apostoli: „Eu *Îmi pun* sufletul Meu, ca iarăși *să-l iau* pe el. [Căci] nimeni nu-l ia pe el de la Mine, ci *Eu îl pun pe el* de la Mine Însumi" [In. 10, 17-18, GNT]. Prin aceasta arătând că moartea Sa a fost *de bunăvoie* și nu datorită unei *conspirații umane*.

Nainul este la 7 km sud-vest de Muntele Tabor[203] și la 14 km sud de Nazaret. Iar acum este un sat arab în Israel[204]. Însă atunci, în

---

[203] A se vedea: http://www.seetheholyland.net/nain/.
[204] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Nein.

acea zi…„mulțimea mare a cetății era *cu* ea [ὄχλος τῆς πόλεως ἱκανὸς ἦν *σὺν* αὐτῇ]” [Lc. 7, 12, GNT]”.

Cu *femeia văduvă*, care *își ducea* fiul spre groapă. Și care, după cum îl vedem și în iconografie, era *un tânăr* și nu *un copil*.

Iar *mulțimea multă* la înmormântare o vedem până azi, atunci când cel mort e cineva important. Cineva cunoscut. Cineva care *a stârnit* multă compasiune în concetățenii săi sau față de care ei au *o mare dragoste* și *cinstire*.

Și e *un mare bine*…mulțimea de oameni la înmormântare! Căci cel adormit *are nevoie* de rugăciunile noastre. De rugăciunile și de iubirea noastră.

Și dacă toți cei veniți *să îl petreacă* pe ultimul drum *s-ar ruga* pentru el, atunci acest lucru ar fi *un mare bine* pentru sufletul lui.

Pe de altă parte, înmormântarea e *plină de teologie*. Oricine participă la ea învață *să se roage* pentru cei adormiți, dar *și pentru sine*. Pentru că la fiecare *ne vine* rândul să murim. Și dacă știm *teologia* slujbei Înmormântării, atunci știm lucruri esențiale: că avem nevoie *de rugăciunile* și *de dezlegările* preoților pentru ca să ne mântuim.

Al doilea verset pe care Sfântul Augustin îl citează este Efes. 5, 14: „Ridică-te [surge], cel care dormi [qui dormis], și te scoală din morți [exsurge a mortuis] și te va lumina Hristos [illuminabit te Christus]!”.

De ce *apelează* la acest verset? Pentru ca să arate faptul că cei morți *înțeleg*[205] glasul lui

[205] PL 38, col. 592.

Dumnezeu. Pentru că sufletul e *viu*, e *nemuritor* și nu piere odată cu *despărțirea* sufletului de trup, adică cu *moartea fizică*.

Însă prin aceasta se arată și faptul că *moartea* noastră e *un somn* înaintea Domnului. Căci, pentru El, toți suntem *vii* înaintea Lui, pentru că sufletele noastre sunt *nemuritoare*.

Dar, în același timp, cei adormiți nu sunt vii *și cu trupurile* lor. De aceea va fi *o înviere generală* a tuturor celor adormiți, în care toți vom fi *schimbați/ transfigurați* prin slava Lui.

Și prin învierea de azi, Domnul ne vorbește despre *învierea Lui cea de a treia zi* cât și despre *a noastră*, cea de obște/ universală, care se va petrece la *plinirea* timpului și a istoriei.

Pentru că ne arată că trupurile și sufletele sunt *creația* Lui și că viața e *în mâna* Lui. Tocmai de aceea, El *poruncește* învierea tânărului: „Tinere, ție îți zic, scoală-te! [Νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι]" [Lc. 7, 14, GNT] și aceasta se produce: „și s-a ridicat mortul și a început a grăi [καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νεκρὸς καὶ ἤρξατο λαλεῖν]" [Lc. 7, 15, GNT].

Pentru că mortul *a înviat*...și *a oprit* lacrimile de durere ale maicii lui!

El, Stăpânul lumii, a poruncit și...mortul a înviat!

Pentru că numai Dumnezeu poate *șterge* lacrima de durere din ochii noștri. Numai El – Cel care ne spune *să nu plângem* [Lc. 7, 13] atunci când vine vorba despre moarte, ci *să ne pregătim* pentru bucuria veșnică –, ne

învață *adevărata bucurie*. Pentru că adevărata bucurie e să ne lăsăm *luminați*, umpluți de slava Lui cea veșnică, pentru ca să ne bucurăm veșnic.

Însă, într-o interpretare duhovnicească a acestei minuni, putem spune că fiecare dintre noi, care *nu credem* în Dumnezeu și *nu împlinim* poruncile Lui, suntem aidoma tânărului mort. Suntem *morți sufletește* tocmai pentru că nu avem *lumina Lui* în noi.

Dar dacă credem întru El și ne botezăm în Biserica Lui și ne lăsăm mirunși de harul Lui și ne lăsăm conduși spre intimitatea cu El prin împărtășirea cu Trupul și Sângele Său, atunci înviem din morți, pentru că ne umplem de lumina Lui.

Dar dacă suntem ortodocși, pentru că am fost botezați din pruncie, însă am căzut în multe și grele păcate, cele care ne spală de ele sunt pocăința, lacrimile și mărturisirea noastră.

Pentru că prin Taina Sfintei Mărturisiri, spovedindu-ne toate păcatele noastre prin care ne-am *depărtat* de Dumnezeu, noi ne spălăm de păcatele noastre și ne facem *albi ca zăpada*. Pentru că lumina slavei Lui ne inundă.

Ne ridicăm *din moarte* prin pocăință și prin faptele bune ale dreptei credințe. Ne ridicăm *la viața* cu Dumnezeu, care e *o continuă dorire* a Lui. Și *ridicarea noastră din păcat* e o *înviere din morți*.

Tocmai de aceea, noi, cei credincioși, nu am cunoscut doar *o înviere din morți*, pe care am trăit-o atunci când *am crezut*, ci pe fiecare

zi înviem din morți, dacă *ne ridicăm* din păcatele noastre.

Iar *învierile* noastre din morți sunt darul Lui, pentru care noi depunem *puțin efort*. Pentru că noi doar *dorim să ne ridicăm* din morți. Vrem *să o rupem* cu păcatul. Iar El nu numai că ne dă putere *să învingem* păcatul în noi înșine, dar ne întărește și *în bine*, în viața *bună*. Adică în viața plină de virtuți. În viața care împlinește voia lui Dumnezeu.

Căci El *ne ridică din morți* prin *iertarea Sa sacramentală*, prin Taina Mărturisirii, și *ne întărește în viața bună*, duhovnicească, prin *unirea sacramentală cu El*, adică prin Sfânta Euharistie.

De aceea, trăind în ritmul iertării și al unirii cu El, cunoaștem că viața noastră nu trebuie *să o îngropăm*[206] în păcate și în inactivitate, ci să o trăim „spre slava lui Dumnezeu și bucuria oamenilor"[207].

Căci *Nain* înseamnă *frumusețe*[208], iar *învierea din morți zilnică* la care suntem chemați este *înfrumusețarea noastră duhovnicească*, interioară.

Astfel, iubiții mei, suntem chemați de Domnul *să depășim* plânsul trupesc prin *vederea duhovnicească* pe care ne-o dă credința.

---

[206] PFP Daniel Ciobotea, *Hristos Domnul dăruiește tinerilor bucuria învierii, cf.*

http://ziarullumina.ro/evanghelia-de-duminica/hristos-domnul-daruieste-tinerilor-bucuria-invierii.

[207] Ibidem.

[208] A se vedea:

http://www.biblestudytools.com/lexicons/greek/nas/nain.html.

Pentru că credința *privește* cu nădejde și cu dragoste spre Dumnezeu și spre Împărăția Lui.

Prin credință vedem *ce se va petrece* cu noi, pentru că simțim, încă de acum, *al cui har locuiește* în noi.

De aceea, să trăim *cuvios* în toate zilele vieții noastre, cu decență și discernământ, pentru *a ne face proprii* vieții cu Dumnezeu!

Pentru că numai împreună cu El viața noastră e *o continuă înviere* și *o continuă vedere* a slavei Sale, a Celui care este preaslăvit de toți, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica a 23-a după Rusalii [2014]

Iubiții mei[209],

În *Viața* Sfântului Ilarion cel Mare (pomenit pe 21 octombrie) se vorbește despre un bărbat, numit Orion, care era posedat de o legiune de demoni[210]. Și demonii, în prezența Sfântului Ilarion, „strigau din om cu multe feluri de glasuri, ca o gâlceavă de popor mult”[211].

O legiune de demoni...așa cum a fost și în bărbatul din Evanghelia de azi [Lc. 8, 26-39]: „*Legiune*, căci mulți demoni intraseră întru el [*Λεγιών*, ὅτι εἰσῆλθεν δαιμόνια πολλὰ εἰς αὐτόν]” [Lc. 8, 30, GNT].

Însă și în Evanghelie demonii vorbeau *ca o mulțime*. Erau o mulțime și vorbeau ca o mulțime. Pentru că la Lc. 8, 31 ni se spune că: „*și Îl rugau* pe El ca să nu le poruncească lor a-i trimite întru adâncime [*καὶ παρεκάλουν* αὐτὸν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς εἰς τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν” [*cf.* GNT]. Din Orion, demonii au ieșit „cu țipăt mare”[212]. Pe când, în fața

---

[209] Scrisă în ziua de 23 octombrie 2014, zi de joi, înnorată și ploioasă.

[210] *Viețile Sfinților pe luna octombrie*, retipărite și adăugite cu aprobarea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române după ediția din 1901-1911, ed. a II-a, Ed. Episcopiei Romanului, Mănăstirea Sihăstria, 1999, p. 257.

[211] Ibidem.

[212] Idem, p. 258.

Domnului și după îngăduința Lui [Lc. 8, 32], legiunea de demoni din bărbat a ieșit și *a intrat* în porci și *a aruncat* turma de porci în lac [Lc. 8, 33].

Demonii nu au murit, pentru că sunt ființe spirituale, dar porcii da. Ei au pierit în lac. Însă *presiunea interioară* asupra omului demonizat a fost enormă.

Pentru că *legiunea* era o unitate militară romană, constituită din mii de soldați, care a variat în timp între 4.200 și 6.000 de oameni[213]. Și acest bărbat din Evanghelie, ca și Orion, era *populat interior* de atâtea mii de demoni...care *vorbeau cu glas* din el și care *îl influențau* în fiecare mădular al ființei lui.

Pentru că acest lucru înseamnă *posedare de demoni* sau *demonizare*: locuirea și parazitarea noastră de ființe spirituale care ne doresc răul și ne învață la toate relele. Suntem transformați în niște *epave umane* pentru că demonii își manifestă propria lor voință, în mod discreționar, în ființa noastră, fără ca prin asta să excludă aportul nostru. Pentru că, în fapt, vorbim despre *o conlucrare* a noastră cu demonii, care ne dezavantajează din toate punctele de vedere.

De aceea, când vorbim despre *mântuirea* și *sfințirea* noastră vorbim despre *conlucrarea noastră liberă* cu Dumnezeu și cu Sfinții și Îngerii Lui în faptele de virtute. Dar când ne referim la păcate, la orice păcat, el este rodul *conlucrării noastre libere* cu demonii.

---

[213] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Legiune.

Căci, chiar dacă demonii nu locuiesc tot timpul în noi cu miile, ei ne pot *influența* sau *stăpâni pasager*, din când în când, pentru că noi *le acceptăm* influența și ce facem sub influența lor *le poartă amprenta*.

Demonii *nu mor*...însă experiența lor *în rele* crește continuu. Și demonii care *i-au influențat* pe mari păcătoși și apostați din trecut ne pot influența și pe noi. Pentru că noi nu îi vedem, nu îi simțim, nu îi recunoaștem...dar ei sunt *prezenți* peste tot și ne urmăresc pas cu pas pentru ca să ne pună *piedici* în viața noastră de evlavie.

Spre exemplu, în *Viața* Sfântului Filotei din Athos (pomenit tot pe 21 octombrie) se spune că Satana *„l-a pizmuit foarte tare* și *întotdeauna căuta chip* și *meșteșug* cum ar putea să-l vatăme și să-l păgubească pe tânărul cel fără de răutate”[214].

Și o primă stratagemă a demonilor a fost să o facă pe o monahie *să se îndrăgostească* de el[215]. El fiind *monah*...ca și ea.

La prima vedere, pentru cineva fără experiență duhovnicească, întrebarea e următoarea: „Ce are monahia cu Sfântul Filotei?! Dacă s-a îndrăgostit, s-a îndrăgostit pentru că *a vrut* ea și nu pentru că demonii *au influențat-o*”.

Însă demonii fac ca totul să pară „întâmplător”, când ei lucrează *planificat* în viața ta. Te urmăresc și îți fac rele în mod succesiv, cu tactică, cu un scop precis.

---

[214] *Viețile Sfinților pe luna octombrie*, ed. cit., p. 272.

[215] Idem, p. 273.

Pentru că n-a mers cu desfrânarea, pe când Sfântul Filotei se nevoia în Athos, un demon a luat „chip de om [și] s-a prefăcut că ar fi fost într-o corabie care s-a spart și se întorcea dintr-o prăpastie ca un om rătăcit, căutând ajutor și zicea: „Miluiește-mă, robule al lui Dumnezeu, că pier””[216]. Și pentru că Sfântul Filotei *nu și-a dat seama* că „omul” acela era de fapt *un drac*, a ieșit din coliba sa monahală și a vrut să îl ajute[217]. Însă dracul „i-a dat brânci în prăpastie”[218] Sfântului Filotei.

De aceea, oamenilor care *se întorc* la Biserică, în primele luni, uneori și ani la rând, când ei învață ce e *bine* și ce e *rău*, demonii le aduc ispite peste ispite ca să le insufle ideea că „le era mai bine” mai înainte, când nu mergeau la Biserică. Și pe mulți *îi conving* să renunțe la schimbarea din viața lor...tocmai prin *avalanșa* de vise, de ispite, de greutăți, de necazuri pe care demonii le aduc oamenilor din senin. Pentru că toți încep să îi vorbească de rău, să îi urască, să le facă rele, se îmbolnăvesc, au vreun accident, au neplăceri, patimile din ei se întețesc...

Și dacă oamenii nu au pe cineva care să le explice *de ce* se petrec toate aceste lucruri în viața lor și care e *miza* răfuielii demonilor cu ei, aceștia *clachează* în schimbarea lor.

De aceea e nevoie să le punem oamenilor în mâini, de la început, când se întorc la Biserică, Sfintele cărți ale Bisericii, care vorbesc amănunțit despre *luptele* cu

---

[216] Idem, p. 274.
[217] Ibidem.
[218] Ibidem.

demonii și despre *curățirea* și *vindecarea noastră* de patimi. Pentru că ele reprezintă singura lor modalitate de *a rămâne* în Biserică și de *a spori* în înțelegerea faptului că viața Bisericii e *o viață duhovnicească* și nu *trupească*. Adică e *altceva* decât viața de rând, socială.

Însă, dacă venirea la Biserică e pentru altceva...decât pentru *curățirea de patimi*, oamenii nu au parte de *mari ispite* din partea demonilor. Pentru că vin *trupești* și pleacă tot cu mentalitate trupească din Biserică.

Demonii nu se luptă cu cei care *bagatelizează* sfințenia Bisericii, care consideră că la Biserică e *ca la piață* sau *la teatru*, ci ei duc *o muncă sagace* cu cei care vor să renunțe cu totul la mentalitatea trupească, telurică, la modul de a simți al omului trupesc, la modul în care acționează și își clădește viața un om de lume.

Demonii se luptă cu cei pe care îi văd că *aspiră* la viața duhovnicească, la viața în slava lui Dumnezeu și, nici nu mai trebuie subliniat faptul, cu cei care *deja sunt* oameni duhovnicești. Pentru că tocmai de aceea vor *să îi înspăimânte* pe începători: ca niciodată să nu *avanseze* în lupta lor cu demonii.

De aceea, nu există *greutate* și *ispită* în viața omului credincios în care demonii să nu aibă *aportul* lor. După cum nu există *chinuiri* și *martirizări* ale Sfinților în care demonii *să nu tragă sforile*. În care să nu incite și să nu-i învețe la rău pe muncitori împotriva Sfinților.

Astăzi, fiind pomenit Sfântul Mare Mucenic Dimitrios [Δημήτριος] din Tessalo-

nichi [Θεσσαλονίκη][219], viața lui, ca a tuturor Sfinților, e marcată de *lupta* cu demonii.

Sfântul Dimitrios e *rodul multor rugăciuni*, pentru că părinții lui nu aveau copii și s-au rugat mult pentru a putea naște[220]. A fost botezat la maturitate, în casa părintească, în mod tainic, după ce el a crezut pe deplin în credința creștină[221]. A devenit antipat/ proconsul în timpul împărăției lui Maximianus [286-305][222]|[223], însă nu a ascultat de porunca imperială de *a-i ucide* pe creștini.

Și pentru că *neagă* închinarea la idoli, Sfântul Dimitrios e închis într-o baie. Aici, o scorpie vrea să îl muște de picior dar în numele Domnului calcă pe ea[224]. Și tot aici, Îngerul Domnului i se arată în vedenie, în lumina dumnezeiască, cu „o preafrumoasă cunună din Rai" și îl îmbărbătează[225].

În cele din urmă, în temniță, Sfântul Dimitrios a fost *împuns cu sulițele*. Și prima suliță i-a străpuns trupul *în coasta dreaptă*, în locul unde și Domnul a fost împuns pe Cruce[226]. Pentru că demonii *nu suportă* ca

---

[219] A se vedea: http://www.synaxarion.gr/gr/sid/990/sxsaintinfo.aspx

[220] *Viețile Sfinților pe luna octombrie*, ed. cit., p. 319.

[221] Idem, p. 320.

[222] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Maximian.

[223] *Viețile Sfinților pe luna octombrie*, ed. cit., p. 320.

[224] Idem, p. 321.

[225] Ibidem.

[226] Idem, p. 323.

oamenii Sfinți să fie *cinstiți* și să fie *puși* în puncte cheie, de conducere a Statului sau în Biserică. El îi preferă pe cei manipulabili, pe cei șantajabili, pe cei care nu au coloană vertebrală, pentru că aceia sunt *maleabili pentru rău*. Iar demonii lucrează întotdeauna răul și ne îndeamnă la rău, chiar dacă, uneori, *strânși cu ușa* de harul dumnezeiesc, mai spun și câte un lucru adevărat despre Dumnezeu sau vreun om. Dar îl spun și pe acela tocmai pentru ca să ne inducă ideea că și ei „ne pot învăța cele bune", pentru a-i putea astfel *duce în păcat* pe oameni.

Astăzi însă, demonii sunt prezentați în industria de marketing și în cinematografie sub aspect „agreabil", iar iadul este *desemantizat religios*. De la *diavolițele sexy*[227] și până la *iadul bucătarilor*[228], de la excesele sataniste și până la excesele muzicii rock, de la galopanta dorință de a-ți cumpăra „plăceri" și până la indiferența religioasă, *demonii* și *Iadul* sunt ori *ficțiuni interesante* ori *teme vandabile*.

Numai pentru Biserică, demonii nu sunt nici *ficțiuni* și nici *motive vandabile*. Pentru Biserică, *lupta cu demonii* e o *realitate cotidiană*, iar tema, în sine, nu e una care *să bucure*. Pentru că demonizații, ca și în vechime, sunt printre noi, ei se manifestă violent și hulitor în apropierea Bisericilor, la

---

[227] A se vedea: http://www.carnavalfiesta.com/Costum-Diavolita-Sexy_6707_0.html.

[228] Idem: https://antenaplay.ro/iadul-bucatarilor.

slujbe, în apropierea Sfintelor Moaște, iar viața lor e *o dramă*.

Și e *o dramă* nu doar pentru că, acum, sunt *posedați de demoni*, ci pentru că, mai înainte de a ajunge astfel, au trăit o viață păcătoasă și indiferentă.

Indiferentismul religios crește alarmant și în România. Și el nu înseamnă *o necunoaștere totală* a credinței, ci *o pactizare cu lenea*, cu indiferența față de viața religioasă.

Trec pe lângă Biserică și nu le pasă de ce se petrece în ea. Sau dacă vin pe la Biserică, vin pentru că au fost *invitați* la o nuntă sau la o înmormântare și pleacă fără să dorească să învețe ceva.

Pentru că, în mintea lor, stă această *idee demonică*: nu au nimic *de câștigat* de la Biserică! Căci *indiferența* față de Biserică e motivată *utilitarist*. Dacă nu primesc nimic *financiar*, nimic *material* din partea Bisericii, atunci Biserica nu-i interesează.

Și e foarte interesant că din această masă mare *a indiferenților*, când Biserica *dă ceva palpabil*...se mișcă *o parte* spre Biserică. Spre exemplu la Florii, când *se sfințesc* ramurile de sălcii, la Botezul Domnului când primesc *apă sfințită* sau la Paști când primesc *Paști sfințit*, atunci oamenii vin...pentru că Biserică *dă ceva*.

Numai că Biserica *dă ceva* în fiecare zi oamenilor! Pentru că Biserica dă tot timpul *harul dumnezeiesc* celor care vor să își sfințească viața.

Însă cum harul e *nevăzut*, dar *simțit* de oamenii care se curățesc de patimi, tocmai de

aceea mulți consideră *mersul la Biserică* ca pe un act *fără nicio consecință directă* în viața lor. Căci dacă ei *nu trăiesc* nimic special, presupun că nimeni nu trăiește nimic duhovnicește când merge la Biserică. Dar cei credincioși, care *vin la Biserică* și trăiesc *în mod sfânt* în toate zilele vieții lor, se umplu *de multă sfințenie* în Biserica lui Dumnezeu, pentru că doar aici e tot harul și adevărul îndumnezeitor.

Tocmai de aceea și demonii, despre care am vorbit azi, *nu îi atacă* și *nu îi nefericesc* în mod constant pe cei care sunt *până în gât* în păcate ci pe cei care vor *să se curățească de patimi*. De aici și prosperitatea și liniștea *aparente* ale oamenilor lumești, pentru că ei nu știu ce *greutăți* are viața evlavioasă.

Însă *omul Sfânt* e omul, cel mai adesea, *minimalizat* și *desconsiderat* tocmai pentru faptul că *îi întrece* pe mulți în înțelepciune și în viața curată. Pe măsură ce el *înaintează* în curăție și sfințenie, demonii *îl pictează* în ochii oamenilor în culorile cele mai negre. Iar ei, neștiind că sunt *manipulați* de către demoni, îl consideră tocmai pe cel Sfânt *cel mai rău om* și *cel mai insensibil* la problemele lor, când Sfântul *se roagă continuu* pentru ei și *le dorește tot binele*.

Pentru că Sfinții *se cunosc* și *se iubesc* unii pe alții tocmai pentru că *se înțeleg* unii pe alții într-o mare măsură, pe când cei mai mulți oameni *îi prețuiesc* pentru anumite lucruri pe care le-au înțeles de la ei sau pentru că le-au făcut vreun bine material sau duhovnicesc.

Însă, pentru *a face bine* altora trebuie *să te curățești*, mai întâi, pe tine însuți. Și toți trebuie *să ne curățim zilnic* pe noi înșine, pentru că *alunecările* noastre în păcate sunt zilnice.

De aceea, pentru noi, pocăința trebuie să fie ca *spălatul* pe mâini și pe față. Mereu e nevoie de pocăință, de cererea iertării lui Dumnezeu. Pentru că Dumnezeu dorește să ne umple pe fiecare zi de bucuria Lui cea veșnică.

La mulți ani tuturor celor care astăzi vă sărbătoriți *ziua patronimică*! Numai bine și împlinire! Amin.

Predică la Sfântul Cuvios Dimitrie Basarabov [27 octombrie 2014]



© *Basilica*[229]

Iubiții mei[230],

Într-o *notă informativă* a Securității, din 27 octombrie 1951, se vorbește despre „numărul imens de credincioși” veniți pentru *a se*

[229] Preluată de aici: http://basilica.ro/images/2014/stiri/10_octombrie/24/i/procesiune/x3.jpg.

[230] Scrisă în ziua de 25 octombrie 2014, zi de sâmbătă. Cu vânt puternic și mult frig.

închina la Sfintele Moaște ale Sfântului Dimitrie, Părintele nostru, în zilele de 26-27 octombrie 1951[231].

Pe 24 octombrie 2013, *Mediafax* vorbea despre *sute de preoți* și *mii de credincioși* veniți să se închine Sfântului Dimitrie[232]. Pentru că pelerinajul la Sfântul Dimitrie, ca și în 2014, a început *pe săptămână*.

Anul acesta a început *de vineri* – prin venirea PFP Teofil al III-lea al Ierusalimului cu o Sfântă Icoană a Sfinților Constantin și Elena, care are încrustată în ea o parte din Crucea Domnului[233] –, dar anul trecut a început *de joi*[234].

Însă anul acesta a fost frig. A fost vânt puternic pe 24 și 25 octombrie, adică în primele *două zile* ale închinării la Sfântul Dimitrie. Dar oamenii *au stat la rând*, ca și în anii trecuți, ca *să se închine* la Sfintele sale

---

[231] George Enache & Nicolae Adrian Petcu, *Biserica Ortodoxă Română și Securitatea. Note de lectură*, în *Totalitarism și rezistență, teroare și represiune în România comunistă*, Ed. CNSAS, București, 2001, p. 119, n. 19.

[232] Andrei Dumitrescu, *REPORTAJ: Sute de preoți și mii de enoriași, la moaștele Sfântului Dimitrie cel Nou – FOTO*, 24 octombrie 2013, cf.

http://www.mediafax.ro/social/reportaj-sute-de-preoti-si-mii-de-enoriasi-la-moastele-sfantului-dimitrie-cel-nou-foto-11557805.

[233] *Procesiunea Calea Sfinților – 2014*, pe *Basilica*, publicat pe 2014.10.24, ora 15:47:27,

*cf.*http://basilica.ro/procesiunea-calea-sfintilor-2014-101413.html.

[234] Andrei Dumitrescu, *REPORTAJ: Sute de preoți și mii de enoriași, la moaștele Sfântului Dimitrie cel Nou – FOTO*, art. cit.

Moaște. Ei au venit și și-au arătat dragostea pentru Sfântul Dimitrie, care *ne întărește* în toate ale vieții noastre.

Vineri, pe 24 octombrie 2014, am participat la *primirea* la București a Patriarhului Ierusalimului și el *ne-a binecuvântat* cu Icoana ce conține fragmentul din Crucea Domnului. O mare bucurie!

Pentru că evlavia ortodoxă, peste veacuri, a păstrat *odorul cel de mare preț* al Bisericii, Crucea Lui, și noi putem astfel *să ne încredințăm* de Moartea și de Învierea Domnului și prin *atingerea fizică* de fragmente din Crucea Lui.

Pentru că *simțim* puterea Domnului din puterea pe care *o revarsă* în noi fragmentele din Crucea Lui.



După cum ne întâlnim și fizic cu Sfântul Dimitrie, prin *atingerea* Sfintelor sale

Moaște[235], despre care putem citi sau căruia ne putem ruga și pe care îl putem simți *și duhovnicește* în același timp.

Însă dubla vedere, cu ochii și cu duhul nostru, e *o încredințare și mai puternică*, pentru toți credincioșii, despre veridicitatea datelor istorice ale credinței noastre.

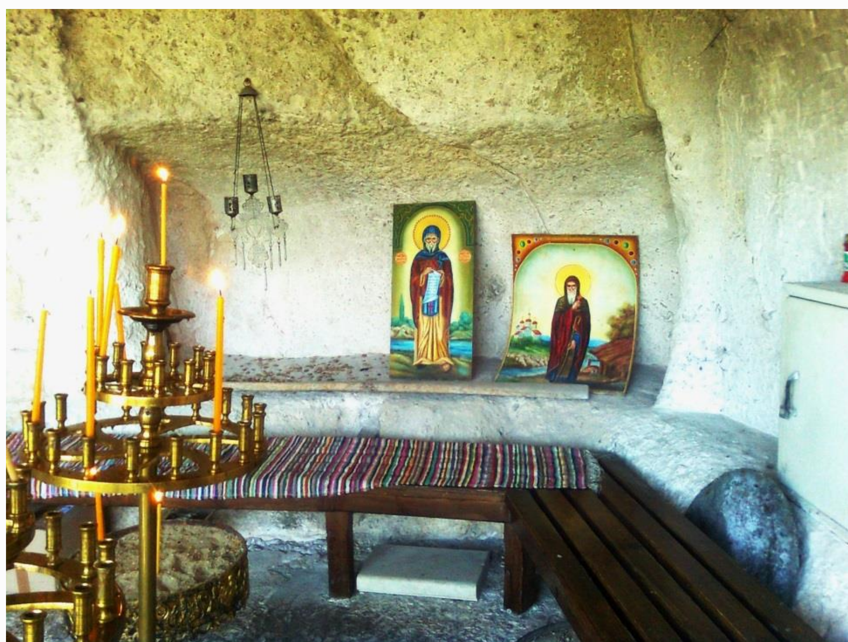
Numai că atunci când suntem *încredințați* de sfințenia cuiva, venirea la Sfintele sale Moaște nu este pentru *a primi o confirmare* a sfințeniei lui, ci pentru a primi o *revărsare a sfințeniei lui* în viața noastră.



[235] Imaginea cu Sfintele sale Moaște e preluată de aici:

http://sfvasilebz.ro/galerie_dimitrie/sf_dimitrie.jpg.

Și cred[236] că mulți dintre cei care *vin* la Sfântul Dimitrie asta vor: ca el *să își reverse* harul său în ființa și în viața lor. Ca el să îi păzească, să îi ajute, să îi vindece, să îi îndrume în viața lor. Prin rugăciunile sale către Preacurata Treime și prin prezența lui alături de ei.



Și Sfântul Dimitrie[237], trăitor în secolul al 13-lea d. Hr., care a avut o viață smerită de păstor de animale și acasă și la Mănăstire[238], ne ajută, în mod vizibil, pe foarte mulți.

---

[236] Sfânta sa Icoană am preluat-o de aici: http://www.doxologia.ro/sites/default/files/imagecache/imagine_600_width/imagine/2012/10/1350852983126371557.jpg.

[237] Imaginea, care prezintă *locul său de nevoință*, e preluată de aici:

https://sfintisiicoane.files.wordpress.com/2011/10/man-basarabov-bulgaria-7.jpg.

[238] *Cf.*

Din 1774[239] și până azi, adică timp de 240 de ani, Sfintele Moaște ale Sfântului Dimitrie din Basarabi[240] sunt la București, pe Dealul Patriarhiei, și oamenii *urcă neîncetat* către ele.

Iar Sfintele sale Moaște *compensează* lipsa datelor despre viața sa istorică. Pentru că știm *puține lucruri* despre viața sa istorică, dar știm multe despre *prezența* lui, după moarte, în viața noastră. Pentru că el e *prezent* ca *un viu* și ca *un tămăduitor* și ca *un alinător* al suferințelor noastre.

Și cel care s-a nevoit, în viața lui, într-o chilie săpată în stâncă și care a vorbit cu Dumnezeu fiind înconjurat, cel mai adesea, de animalele turmei lui, *ne umple* de multă bogăție duhovnicească.

Pentru că *ne dăruie* din ceea ce a primit el în *condiții grele* de existență.

Și ne spune, prin toate darurile sale, că nu greutățile vieții *ne trag* în jos, ci *lipsa de încredere în Dumnezeu* și *lipsa de nevoință duhovnicească*.

Pentru că, *dacă vrem* să fim cu Dumnezeu, *nimic nu ne poate despărți* de El.

Așadar, iubiții mei, despre Sfântul Dimitrie avem puține lucruri de spus, dar el are multe lucruri să ne învețe. Pentru că

---

http://www.teologiepentruazi.ro/2013/10/27/predica-la-sfantul-dimitrie-basarabov-27-octombrie-2013/.

[239] Ibidem.

[240] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Dimitrie_cel_Nou_din_Basarabi.

fiecare *venire* la el înseamnă *o nouă lecție de teologie*. O teologie trăită cu toată ființa noastră.

Pentru că *teologia* înseamnă *viața* și *învățătura* în care *s-a pogorât* harul lui Dumnezeu și în care el a rămas ca *o realitate veșnică*.

De aceea, Sfinții sunt *luminătorii* noștri autentici în materie de teologie și de viață.

Când avem o nelămurire, când avem o grijă, când avem o boală, o neputință, o nevoie...trebuie *să apelăm* la ei cu cea mai mare încredere.

În viețile și în scrierile lor vom găsi *răspunsuri vii*, răspunsuri *actuale*, pentru că ei ne vor ajuta *să înțelegem* lucrurile de care avem nevoie. Numai noi să apelăm la ajutorul și la luminarea lor, pe care ei *ni le vor dărui* cu multă bucurie.

Și prin acestea noi ne vom schimba continuu, pentru că prezența lor în viața noastră este *înnoitoare*, e transfiguratoare.

Sfinte Prea Cuvioase Părinte Dimitrie, cel care știi nevoia, neputința și ispitele vieții pământești și le-ai biruit pe toate cu harul și cu ajutorul lui Dumnezeu, nu ne uita nici pe noi, netrebnicii, ci ne întărește în toate zilele vieții noastre! Fii cu noi acum și la sfârșitul vieții noastre pământești și la Judecata particulară și la cea de obște, pentru ca să găsim *răspuns bun* în fața Dreptului Judecător. Pentru că avem nevoie de *prietenia* ta cu Domnul și de *rugăciunea ta bine-primită*, pentru ca să ne mântuim și noi.

Nu ne uita niciodată, ci împreună cu Preacurata Stăpână, cu toți Sfinții și cu toate Puterile cerești împreună cu noi fii, ca să lăudăm în veci pe Dumnezeul nostru treimic, pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh Dumnezeu, prin Care ne mântuim cu toții. Amin!

Predică la 37 de ani [31 octombrie 2014]

Iubiții mei[241],

în această dimineață, înainte de a scrie această predică, am citit mai multe texte din presă la nivel online.

Și la două dintre ele *am lăcrimat*...pentru că sunt *pline de dragoste*.

Iar când dragostea *vorbește*, glasul ei e *profund*, tulburător...

ÎPS Calinic Argatu publica pe 8 martie 2011[242] un text despre *mama* lui. Cineva l-a preluat pe *Facebook* și așa l-am găsit. Și vorbea despre grija ei, despre munca ei neobosită, concluzionând că femeia e „*o taină* a lui Dumnezeu printre noi”[243]. Adevărat! Așa e!...Și mi s-a umplut inima de lacrimi... pentru că mi-am adus aminte de bunica mea, Floarea, *adevărata mea mamă*, pe care o vom pomeni în curând, la doi ani de la adormirea ei, și care trebăluia toată ziua, uneori și noaptea – ca mama ÎPS Calinic, pe care Arhiepiscopul o evocă adesea –, punând totul în ordine, în casă și în curte, și având grijă și de mine...

---

[241] Scrisă în ziua de 30 octombrie 2014, zi de joi. Friguroasă și înnorată.

[242] ÎPS Calinic Argatu, *Femeia este viață și cu ea ține Dumnezeu!*, marți, 8 martie 2011, *cf.* http://ziarullumina.ro/opinii/femeia-este-viata-si-cu-ea-tine-dumnezeu.

[243] Ibidem.

De la mamaia Floarea am învățat *ce înseamnă* să fii *bunică, mamă, femeie, soție, om de caracter*.

Și mă bucur să o evoc astăzi, când împlinesc 37 de ani, pentru că ea și tataie Marin s-au bucurat întotdeauna de ziua mea de naștere ca de *o zi sfântă*, de sărbătoare.

Cadourile lor erau, mai întâi de toate, *revărsări imense* de dragoste.

Pentru că atunci când vorbeau despre mine *le dădeau lacrimile*.

Și acum, și eu, când *vorbesc* despre ei și când *mă rog* pentru ei, îmi dau lacrimile… pentru că m-am *îmbolnăvit* de iubirea cu care ei m-au iubit. O boală *iremediabilă* și *atât de sfântă*, încât merită toată recunoștința mea.

Însă, de dincolo de moarte, iubirea lor, a bunicilor mei pentru mine și pentru doamna preoteasă, îi schimbă *în mod minunat* și pe alții.

În 2009 mă confesam public într-un articol[244]…în care explicam de ce *m-au crescut* bunicii, când părinții mei *locuiau în aceeași curte* cu mine. Și vorbeam atunci despre cum au vrut *să mă avorteze*…despre cum Dumnezeu *m-a salvat de la moarte* prin cutremurul din 4 martie 1977…pentru că *a început* chiar în momentul când mama mea dorea să facă un avort clandestin, ajutată de o vecină…și despre *indiferența neînțeleasă* a părinților mei față de mine.

---

[244] A se vedea:

http://www.teologiepentruazi.ro/2009/03/26/gustul-ingratitudinii-vs-bunul-simt-al-recunostintei/.

Indiferență și *lipsă de ajutor* care au ținut până după moartea bunicii mele.

Dar când ei doi, părinții mei, au rămas singuri în curte...iar noi venim din când în când acasă, la țară, păstrând *în bună ordine* casa bunicilor noștri, atunci *au înțeles* și ei ce înseamnă *dragoste*...

Pentru că noi nu venim acasă, la țară, pentru vreun lucru *material*...ci pentru că *ne leagă dragostea* de cei care ne-au iubit și ne iubesc din ceruri.

O imensă minune s-a petrecut cu părinții mei! Pentru că nu numai că *au înțeles* cât de prostească a fost *invidia* și *răutatea* lor, și că 36 de ani s-au scurs fără ca *să mă cunoască*, ci au consimțit să le fiu *Duhovnic* de câteva luni de zile.



Iar acum vom face împreună pomenirea de doi ani a bunicii mele, Floarea, adică cu oamenii care, în anii ei de văduvie și de singurătate, *n-au ajutat-o deloc*.

Veneam noi, de la București, și îi aduceam mâncare...îi puneam apă, într-un butoi de plastic, în casă, pe timpul iernii...

pentru că fiul ei și tatăl meu, și nora ei și mama mea, de la *cinci metri distanță* de ea...nu doreau *să îi scoată* apă din fântână.



Iar acum, nora ei și mama mea, și fiul ei și tatăl meu, se duc la mormânt și i-l îngrijesc...îi fac pomană...o plâng...și o regretă...păstrează și se îngrijesc de cele lăsate moștenire de către ea, pentru că singurătatea nu produce numai *dezvrăjire de ură*, ci și *umilire a minții*.

Așa că, acum, începe *să-mi palpite inima*, în mod real, nu numai pentru *bunica mea*...ci și pentru *mama mea*. Mamă care, ca și bunica mea, mi-a devenit *fiică duhovnicească*.

Însă mama mea trebuie să facă foarte multe *eforturi* pentru ca *să mă înțeleagă* și *să mă iubească*, așa cum, bunica mea...mă înțelegea *din priviri*.

Dar oamenii se schimbă *dacă vor*...

Și se schimbă *în bine*...dacă înțeleg că *binele* trebuie *să devină una cu ei*. Și trebuie

să îi ajutăm pe cei care *se schimbă*...pentru ca nu cumva *să se întoarcă înapoi*, la viața lor rea.

Al doilea text *plin de sentimente* al acestei dimineți a fost *ultima scrisoare* a lui Reyhaneh Jabbari[245], tânăra iraniană de 26 de ani, care a fost executată sâmbătă, 25 octombrie 2014.

O scrisoare către mama ei...

Căreia i-a lăsat „cuvinte scrise de mână ca *moștenire*"[246].

Așa cum eu, în toate cărțile mele, *mă las scris* și *moștenire*...pentru cei care vor *să mă citească* acum și pe viitor.

Pentru că *grija* față de cuvânt, față de imagine, față de moștenire, e *grija față de iubire*.

Și eu sunt *recunoscător* pentru toată iubirea, atenția, respectul pe care oamenii mi le-au dat.

De aceea, la 37 de ani, eu le mulțumesc tuturor celor care m-au educat, ajutat, citit, s-au rugat pentru mine...și îi asigur că niciun lucru *bun* făcut mie nu rămâne *nevăzut* de Dumnezeu.

Însă, la fel, îi asigur pe cei care m-au rănit și îndurerat cu ceva în viața aceasta, că *nu am resentimente* față de ei...pentru că eu mă rog pentru mântuirea tuturor oamenilor după cum mă rog pentru mântuirea mea.

---

[245] Idem: http://www.libertatea.ro/detalii/articol/reyhaneh-jabbari-femeie-cuvinte-emotionante-512671.html.

[246] Ibidem.

Pentru că cred, fără pic de îndoială, în *schimbarea* oamenilor!

Istoria Bisericii e plină de *convertiri uluitoare*.

Torționarii Sfinților devin și ei Sfinți. Copiii Mucenicilor mor și ei cu Părinții lor. Mari păcătoși, dintr-o dată, simțind degetul lui Dumnezeu în viața lor, au renunțat la toată neorânduiala vieții lor de mai înainte și s-au sfințit într-un mod tulburător.

Pentru că Dumnezeu nu îi iubește numai pe Sfinți, ci și pe păcătoșii care se pocăiesc pentru păcatele lor.

Și, de aceea, toți trebuie să avem *îndrăzneală* la mila și la iubirea negrăită a lui Dumnezeu cu noi și *să ne schimbăm viața*.

Pentru că vom fi luați de aici de Domnul, prin moarte, în starea în care vom fi găsiți. Și acea stare interioară pe care o avem, dacă e *bună*, se va deschide mereu spre binele veșnic al lui Dumnezeu. Dar dacă vom fi *împătimiți de rele* și vom dori răul, noi ne vom *desfigura veșnic* datorită *pornirii spre rău* pe care o avem în noi.

Așadar, iubiții mei, să-I mulțumim lui Dumnezeu pentru *darul vieții*, pe care ni l-a dăruit tuturor și pentru toate bucuriile duhovnicești și trupești pe care *ni le-a dăruit* în această viață!

Să Îi mulțumim lui Dumnezeu Atotțiitorul pentru *purtarea Sa de grijă* față de noi și pentru *toate minunile* pe care le face cu întreaga umanitate.

Căci El, neîncetat, ne cheamă pe toți la moștenirea vieții veșnice și la bucuria cea netrecătoare.

Numai noi să auzim glasul Lui și să ne zdrobim inima!

Numai noi să facem din viața noastră *o continuă măturare* a relelor din viața noastră și *o continuă sădire* de lucruri bune în pământul inimii noastre.

Toată binecuvântarea tuturor și multă sănătate!

La mulți ani și bucuria lui Dumnezeu să fie în noi toți, acum și în vecii vecilor! Amin.

Predică la Duminica a 22-a după Rusalii [2014]



Iubiții mei[247],

Evanghelia de azi [Lc. 16, 19-31] e despre *alegeri*.

Despre *alegerile fundamentale* ale vieții noastre, cele care *ne mântuiesc*.

Pentru că, „dacă de Moisis și de Profeți nu ascultă, nu vor crede [nici] dacă înviază cineva din morți [εἰ Μωϋσέως καὶ τῶν

[247] Scrisă în dimineața zilei de 31 octombrie 2014. Zi de vineri, cu soare. Zi frumoasă. Ziua când am împlinit 37 de ani.

Προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν, οὐδ᾽ ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ πεισθήσονται]" [Lc. 16, 31, GNT].

Adică minunile *nu-i convertesc* pe cei care *nu ascultă* de învățătura Bisericii și nu încearcă *să trăiască* conform ei.

Și ca *să asculți* de Biserică, trebuie *să alegi* Biserica. Să *creditezi* Biserica drept ceea ce ea este, adică: „stâlpul și fundamentul/ temelia adevărului [στῦλος καὶ ἑδραίωμα τῆς ἀληθείας]" [I Tim. 3, 15, GNT].

Iar adevărul Bisericii este *fundamentul* și *verticalitatea* vieții noastre pentru că e *adevăr revelat*. E adevărul lui Dumnezeu, adică e *adevărul adevărat*.

Și când *alegem* Biserica, alegem viața, alegem adevărul, alegem sfințenia, alegem Împărăția lui Dumnezeu.

De aceea e neapărată *ascultarea* față de voia lui Dumnezeu.

Pentru că fără El și fără cunoașterea Lui noi nu avem nicio *înțelepciune autentică*. Mergem după moda veacului, după ideologii și curente de opinie, mergem *cu valul*. Dar când trăim după voia lui Dumnezeu, noi suntem atunci cu Dumnezeu și Dumnezeu e cu noi pentru că El *Se sălășluiește în noi* prin slava Sa. Și atunci suntem *învățați* de Dumnezeu ce să vorbim, ce să facem, cum să trăim.

Omul bogat *a ales* un mod de viață [Lc. 16, 19], pe când Lazaros a trăit *nebăgat în seamă* de bogat [Lc. 16, 20-21].

Însă modul de viață *ales* de bogat, caracterizat de exclusivism și lubricitate, nu s-a perpetuat și în veșnicie.

Doar aici, în termenii prezentului, bogatul a trăit „în mod strălucit [λαμπρῶς]” [Lc. 16, 19, GNT].

Doar aici s-a veselit, după moda lumii lui.

Doar aici a fost *un vip*, o celebritate.

Și mulți dintre noi preferăm doar „strălucirea” prezentului, *negându-ne* bucuria cea veșnică. Pentru că *alegem* să trăim aici prosper, indiferent, exclusivist, să ne facem toate poftele, să ne facem de cap, fără să avem *conștiința* că trebuie *să ne nevoim* pentru curățirea noastră de păcate și pentru mântuirea noastră.

De aceea ne sunt „prieteni” doar cei care trăiesc la fel de *bezmetic* ca și noi, fără *finalitate*, și nu cei care ne spun că viața noastră e *un chin veșnic*.

Nu suportăm *adevărul* despre noi și despre *viitorul nostru veșnic*, pentru că *am ales*...să trăim fără să ne îngrijim de mântuirea noastră.

Am ales!...

Și când *alegem*...nimeni nu ne poate *scoate* din ale noastre...

Însă Domnul ne spune prin conturarea, pe scurt, a vieții bogatului nemilostiv, că o asemenea *alegere* e *una falimentară*.

Alegerea noastră de a trăi oricum, de a face tot ceea ce ne trece prin cap, de a trăi *numai* pentru noi este *un iad*. Și e un iad pentru că *ne duce în Iad*.

Iad pe care Domnul îl tușează ca *loc de chinuri* și ca *situare la depărtare de bucuria Sfinților* [Lc. 16, 23]. Căci „în Iad ridicându-și

ochii lui, fiind în chinuri, l-a văzut pe Avraam de la depărtare și pe Lazaros în sânurile lui [ἐν τῷ ᾅδῃ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπάρχων ἐν βασάνοις, ὁρᾷ Ἀβραὰμ ἀπὸ μακρόθεν καὶ Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ]" [Lc. 16, 23, GNT].

Iar *sânurile* lui Avraam reprezintă comuniunea lui Dumnezeu cu Sfinții Lui, tot la fel de *credincioși* Lui ca și Sfântul Patriarh Avraam, Părintele nostru.

Însă omul bogat, care *a ales* să trăiască în mod strălucit toată viața lui pământească... *nu a ales* să trăiască și în mod bucuros întreaga lui veșnicie.

De aceea, el nu a ajuns în Iad...*din greșeală*, ci pentru că *l-a ales*...

S-a construit zilnic pentru Iad.

S-a împătimit zilnic pentru Iad.

Tocmai de aceea, ajungând în Iad, era chinuit de faptul că *nu mai putea să facă răul*.

Iar „grija" lui pentru frații săi [Lc. 16, 28] era tot una *păcătoasă*, egoistă, pentru că s-a gândit doar la casa lui, nu la întreaga umanitate...și, mai ales, pentru că dorea ca frații lui *să facă binele „cu forța"*.

Însă Domnul îi spune și ne spune că binele real, binele autentic, binele care *ne luminează* și *ne îndumnezeiește* e binele pe care noi *îl alegem* în mod iubitor și prin înțelegere. Pentru că *binele real* e *ascultarea* de adevărul lui Dumnezeu.

Dumnezeu *nu mântuiește pe nimeni cu forța*, în mod abuziv, fără ca omul să o vrea...dar El S-a răstignit pentru toți și a murit pentru toți și a înviat pentru toți și *vrea ca toți să ne mântuim*.

De aceea, noi nu putem să Îl acuzăm pe Dumnezeu că e „rău”, că e „nemilostiv”, că „nu ne-a spus *ce să facem* și d-aia *am ajuns* noi în Iad”, pentru că El Însuși S-a întrupat și a zidit Biserica Sa în oameni, făcându-i pe toți mădulare mistice ale Sale și lumea e plină de cărțile Bisericii.

Oriunde mergi găsești Biserici. Dacă cauți în biblioteci, dacă cauți în librării, dacă cauți online, cărțile Bisericii sunt *la îndemâna* oricui. Oamenii pot găsi foarte ușor *ce trebuie* să facă, pot găsi date despre cum să își trăiască viața, pentru că Dumnezeu ne-a vorbit prin Sfinții Lui în mod extins și pe înțelesul nostru.

Nimeni nu poate să obiecteze faptul că Dumnezeu „a ocultat” învățătura Sa care ne duce în Rai, pentru că ea e vestită peste tot.

Și Dumnezeu nu numai că *S-a arătat* altora, din vechime sau mai aproape de noi, pentru că ei s-au curățit de păcatele lor și au trăit sfânt și Dumnezeu *le-a confirmat* prezența Lui, dar El *Se poate arăta oricăruia dintre noi*, într-un anume fel, pentru ca *să ne învețe* ce trebuie să facem.

Așa că – sunt *încredințat* de acest lucru – chiar dacă noi ne-am fi născut într-un popor sălbatic sau într-o pseudo-biserică sau într-o credință păgână și *am fi căutat* și *dorit cu adevărat* adevărul și viața sfântă, Dumnezeu *ne-ar fi călăuzit* spre Sine în scurt timp.

Pentru că El e *avid* de îndreptarea noastră. Cum sunt *avizi* și Sfinții și Îngerii Lui de mântuirea, de sfințirea noastră.

Și El *nu așteaptă* ca noi *să înțelegem de unii singuri* ce trebuie să facem...ci El *iese în întâmpinarea noastră* și *ne călăuzește* spre Sine, imediat ce noi *înțelegem* și *acceptăm* chemările Sale la mântuire.

Așadar, Lazaros, nu s-a mântuit pentru că *a fost lins* de câini...sau pentru că *avea bube* sau pentru că era *muritor de foame*, ci pentru că *a ales viața cu Dumnezeu*. Pentru că sunt mulți oameni care *mor de foame* și sunt niște *împătimiți în rele*.

Versetele 20-21 nu ne spun că el *L-a ales* pe Dumnezeu. Dar deducem acest lucru din v. 22, când auzim *cum arată* postumitatea lui: „și s-a făcut [că] a murit săracul și a fost luat el de Îngeri întru sânul lui Avraam [ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχὸν καὶ ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν᾽Αγγέλων εἰς τὸν κόλπον ᾽Αβραάμ]" [Lc. 16, 22, GNT].

Și când Domnul spune că săracul „a fost luat [ἀπενεχθῆναι]", nu spune că *n-a murit* și a fost luat, cu trup și suflet, în Împărăția Lui, ci că Îngerii *i-au luat sufletul* și l-au dus în Împărăția Lui, unde este și Sfântul Avraam.

Căci până la *învierea de obște* a tuturor celor adormiți, noi suntem *doar cu sufletele* în Rai sau în Iad și nu și cu *trupurile*, care se vor descompune în pământ.

De aceea, *a fi viu în Rai* înseamnă *a te bucura cu Sfinții*, pe când *a fi viu în Iad* înseamnă *a te chinui veșnic* și *a fi departe* de Dumnezeul iubirii de oameni.

Pentru că sufletele noastre *nu mor* odată cu despărțirea lor de trupurile noastre, ci ele

se bucură sau *se chinuiesc* în măsura în care noi L-am ales pe Dumnezeu sau pe Satana.

Da, Evanghelia de azi *pune Biserica în centrul lumii* și ne spune că *adevărata alegere e cea conform învățăturii Bisericii Sale*!

Și când spun *învățătură* a Bisericii spun Sfânta Scriptură, Sfinții Părinți, dogmele și canoanele Bisericii, cărțile de cult, Viețile Sfinților și toată mărturia de viață sfântă a membrilor ei până azi. Pentru că *în cărțile* Bisericii e *învățătura* Bisericii și nu oriunde.

De aceea, tot ceea ce *alegem* în viață trebuie să alegem prin rugăciune și prin ascultare de Biserica Lui. Trebuie să alegem *luminați* de Dumnezeu.

Astăzi *ne votăm* președintele țării, dar mâine trebuie *să ne alegem* soțul sau locul de muncă sau școala pentru copii sau calea de urmat în viață.

Și oricând *alegem*...trebuie să alegem *responsabil*. Pentru că, dacă nu suntem *responsabili* când ne alegem președintele, când ne alegem vocația, când ne alegem soția, când alegem să facem ceva important, nu ne *împlinim* nici noi și nici cei de lângă noi.

Alegerile *proaste* în viață sunt alegeri făcute *fără Dumnezeu*.

De aceea, iubiții mei, să alegem întotdeauna cu conștiința că alegerea noastră *contează*, e *importantă* și ea *ne împlinește* nu numai pe noi ci și pe mulți alții!

Să-L alegem pe Dumnezeu în fiecare clipă, ca El să ne învețe ce să facem!

Dumnezeu *să ne întărească* întru toate și *să binecuvinteze* țara noastră cu pace și cu unitate! Amin.

Predică la Soborul Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil și al tuturor Puterilor cerești [8 noiembrie 2014]



Iubiții mei[248],

Sfântul Dionisie Areopagitul (sec. I d. Hr.), primul teolog al Bisericii care a vorbit în mod sistematic despre *Puterile cerești* sau despre *Ierarhia cerească*, în *Despre Ierarhia*

[248] Scrisă în dimineața zilei de 5 noiembrie 2014. Zi răcoroasă, cu ceață…după care a strălucit soarele.

cerească afirmă că Ierarhia bisericească a fost rânduită de Dumnezeu ca *o imitare* a Ierarhiei cerești[249]. Lucru pe care, la Sfânta Liturghie, îl afirmăm la Heruvic: „Noi, care pe Heruvimi *cu taină închipuim*”[250]...

Și nu putem *ține locul* Heruvimilor dumnezeiești, aici, pe pământ, dacă ei nu ar face *același lucru* în cer: dacă nu ar sta *în jurul* tronului Prea Sfintei Treimi.

Căci așa cum noi stăm la Sfânta Liturghie *în jurul* Sfintei Mese, având pe Domnul pe ea, la fel Puterile cerești, Îngerii lui Dumnezeu, stau *în jurul* tronului Dumnezeului treimic, slujindu-I Lui cu bucurie și cu cutremur mare.

Sfântul Dionisie ne spune că Dumnezeu „ne-a arătat nouă ierarhiile cerești și a făcut împreună liturghisitoare cu ele ierarhia noastră”[251], pentru ca fiecare dintre noi „să ne îndumnezeim pe măsura noastră”[252]. Și astfel înțelegem de ce *îi cinstim* pe Sfinții Îngeri: pentru *a le urma* slujirea lor neîncetată și pentru *a ne îndumnezei* aidoma lor, dar *pe măsura noastră*, a fiecăruia dintre noi.

---

[249] Sfântul Dionisie Areopagitul, *Opere complete* și *Scoliile* Sfântului Maxim Mărturisitorul, trad., introd. și note de Pr. Dumitru Stăniloae, ed. îngrijită de Constanța Costea, Col. cărților de seamă, Ed. Paideia, București, 1996, p. 15.

[250] *Liturghier*, tipărit cu aprobarea Sfântului Sinod și cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Ed. IBMO, București, 2012, p. 160.

[251] Sfântul Dionisie Areopagitul, *Opere complete*, ed. cit., p. 16.

[252] Ibidem.

Sfinții Îngeri apar în Sfânta Scriptură[253], subliniază Sfântul Dionisie, – căci au fost văzuți în vedenii de către Sfinți – , sub diverse forme, care par forme *materiale*[254], însă ele *nu au nimic de-a face* cu cele materiale, pe care noi le cunoaștem, pentru că ei sunt *ființe spirituale*.

Căci Sfinții, care au văzut în vedenie pe Îngeri, i-au văzut „în chip mai presus de lume, deasupra tuturor celor materiale"[255]. Adică i-au văzut *în mod extatic*, în slava lui Dumnezeu, în veșnicie.

Și din experiența sa extatică copleșitoare, Sfântul Dionisie ne prezintă Ierarhia cerească ca pe *totalitatea Îngerilor* Lui, pe care Dumnezeu o *luminează* cu slava Sa dumnezeiască veșnică[256]. Însă o luminează *în trepte*, fiecare treaptă îngerească fiind luminată *pe măsura ei*.

Începând cu capitolul al 7-lea al tratatului mistic citat, Sfântul Dionisie ne spune că *cel mai aproape* de Dumnezeu stă *prima ierarhie îngerească*, care e formată din *Serafimi*, *Heruvimi* și *Tronuri*[257].

Serafimii sunt cei care *ard* și *încălzesc*[258], fiind plini de focul dragostei dumnezeiești.

Heruvimii sunt *plini de cunoașterea dumnezeiască* și *de înțelepciune*[259].

---

[253] Ibidem.
[254] Idem, p. 17.
[255] Ibidem.
[256] Idem, p. 19-20.
[257] Idem, p. 23.
[258] Ibidem.
[259] Ibidem.

Tronurile sunt cele care *încălzesc* și *revarsă* înțelepciunea dumnezeiască[260]. Și cele pe care Sfântul Dionisie *le prezintă* sunt cele pe care el *le-a văzut* în vedeniile sale primite de la Dumnezeu. Și cine poate fi *credibil* într-o narațiune, decât cel care *le-a văzut* pe cele pe care le descrie?

Astfel, Sfântul Dionisie i-a văzut în vedenie pe Serafimi *mișcându-se neîncetat* în jurul lui Dumnezeu[261]. Iar pe Heruvimi i-a văzut ca pe *văzătorii de Dumnezeu* care *împărtășesc celorlalți* înțelegerile lor dumnezeiești[262]. Și pe Tronuri le-a văzut tinzând neîncetat spre Dumnezeu[263] și fiind, „prin excelență, purtătoare de Dumnezeu"[264].

Și aceste trei Puteri cerești „sunt pline de harul cel mai înalt al îndumnezeirii"[265] și „stau în cerc și nemijlocit în jurul lui Dumnezeu"[266], fiind pline de „multe și fericite vederi [dumnezeiești]"[267].

Ierarhia *de mijloc* e formată din *Domnii*, *Puteri* și *Stăpânii*[268].

Domniile sunt libere de toată dorința după cele păcătoase[269].

Puterile sunt pline de „bărbăție puternică și neclintită"[270] în cele dumnezeiești.

---

[260] Ibidem.
[261] Ibidem.
[262] Idem, p. 24.
[263] Ibidem.
[264] Ibidem.
[265] Ibidem.
[266] Idem, p. 25.
[267] Ibidem.
[268] Idem, p. 26.
[269] Ibidem.

Stăpâniile sunt pline de bună-rânduială în primirea și dăruirea înțelepciunii dumnezeiești[271].

Și ierarhia *de sus*, potrivit voii lui Dumnezeu, împărtășește iluminările dumnezeiești *celei de mijloc*[272]. Prin aceasta Dumnezeu arătându-ne și nouă, tuturor, că nu trebuie *să privăm* de experiența noastră teologică și duhovnicească pe cei începători sau puțin experimentați, ci *să îi învățăm* fără părere de sine și invidie. Pentru că și noi am fost *luminați* de Dumnezeu prin Îngerii și Sfinții Lui sau *direct* de către El prin vedenii dumnezeiești, și că înțelepciunea primită de la El trebuie *dăruită tuturor*, spre înțeleptirea și mântuirea tuturor oamenilor.

Ultima treaptă a Ierarhiei cerești e formată din *Începătorii*, *Arhangheli* și *Îngeri*.

Iar noi, adesea, numim *toate Puterile cerești* cu numele de *Sfinții Îngeri*, însă, în fapt, *Îngerii* sunt doar *a 9-a treaptă* a Ierarhiei îngerești de sus în jos. Dar le numim pe toate Puterile cerești *Sfinți Îngeri* pentru că toate sunt *ființe duhovnicești* și prin această denumire precizăm diferența dintre ele și *demoni*. Pentru că și demonii au fost *Îngeri buni*, în Împărăția lui Dumnezeu, dar prin păcătuirea lor au devenit *îngeri răi* sau *demoni*, potrivnici lui Dumnezeu.

Și despre ierarhia ultimă, Sfântul Dionisie ne spune că *Începătoriile* sunt „începătoare și conducătoare spre cele dum-

---

270 Ibidem.

271 Ibidem.

272 Idem, p. 27.

nezeiești"[273], că *Arhanghelii* comunică cu Începătoriile, dar și cu Îngerii cele dumnezeiești, pe când, despre *Îngeri*, că ei *ne tălmăcesc* nouă iluminările dumnezeiești pe care ei *le-au primit în mod ierarhic*[274]. Adică *de la Dumnezeu* prin intermediul Serafimilor, Heruvimilor, Tronurilor, Domniilor, Puterilor, Stăpâniilor, Începătoriilor și Arhanghelilor.

Și de aceea, la începutul tratatului mistic, Sfântul Dionisie ne-a spus că noi trebuie *să imităm* Puterile cerești în Ierarhia bisericească. Pentru că și Biserica e formată *în mod ierarhic*, de la Patriarh la ultimul Diacon al Bisericii și de sus în jos trebuie *să vină* tot harul și toată învățătura dumnezeiască în Biserică. Și fiecare dintre membrii ierarhiei trebuie *să dăruiască* tuturor celorlalți harul și înțelepciunea sa, pe măsura înduhovnicirii sale personale. Fără această *confesare sfântă* a luminărilor lui Dumnezeu în viața noastră și fără *dăruirea învățăturii* pe care am strâns-o, către toți, nu putem să zidim *în mod real* Biserica lui Dumnezeu.

Pentru că fiecare în parte are nevoie de învățătură și de luminare *pe măsura lui* și de aceea predicile și cărțile noastre sunt și trebuie să fie *diversificate*. Să fie *pe multe trepte de înțelegere*, pentru ca fiecare, pe măsura lui, *să înțeleagă* cele ce îi sunt de folos.

„Cetele ființelor cerești", ne spune Sfântul Dionisie, „sunt pentru noi nenu-

---

[273] Idem, p. 28.

[274] Ibidem.

mărate”[275]. Și el își încheie scrierea într-o mare smerenie, pentru că ne spune: „în privința unora [din cele referitoare la Puterile Dumnezeiești], n-avem cunoștința *cea mai presus de lume* a altora [a altor Sfinți], [pentru] că avem nevoie mai mult de altul care *să ne lumineze*, să ne introducă *în taina* lor”[276].

Însă aici, în această sfântă carte, Sfântul Sfințit Mucenic Dionisie Areopagitul ne-a predat vederile sale *cele mai presus de lume*, vederile sale mistice, care ne fac cerul *mai explicit* și pentru noi, cei care n-am avut astfel de experiențe îndumnezeitoare. Iar la vederile sale despre lumea îngerească noi putem să auxiliem vederile multor Sfinți Părinți, care ne-au dat detalii despre vederile lor mistice și despre luminările pe care le-au primit în ceea ce le privește.

În slujba zilei, la nivelul imnografiei, accentul cade pe Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil, pentru că ei au fost *factori activi* ai iconomiei dumnezeiești.

Însă Ierarhia cerească, cu cele *9 trepte/ cete* ale ei, prezentată în *Minei*, este cea din confesiunea extatică a Sfântului Dionisie Areopagitul: „La adunarea [soborul/ sinaxa] celor nouă cete, Searafimii, Heruvimii, Scaunele, Domniile, Stăpâniile, Începătoriile, Puterile, Arhanghelii și Îngerii”[277]. De aceea, astăzi *cinstim* întreaga Ierarhie îngerească și

[275] Idem, p. 34.

[276] Idem, p. 39.

[277] *Mineiul pe luna noiembrie*, ed. BOR 1927, p. 123.

vrem *să învățăm* din iubirea ei sfântă și preafrumoasă pentru Dumnezeu și din *întrajutorarea ei reciprocă* pe calea în-dumnezeirii. Căci noi le cinstim și ne rugăm tuturor Puterilor cerești ca ele *să se roage* pentru noi[278].

Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil apar în *Minei* ca „mai mari voievozi ai oștilor cerești"[279]. Sfântul Mihail are „chip de foc" și „frumusețe minunată"[280]. Pe când Sfântul Gavriil este „o a doua lumină...care cu împăr-tășiri dumnezeiești *luminezi* toată lumea, și ne[-ai] descoperi[t] nouă *taina cea din veac*"[281]. Adică vestea *întrupării* Fiului lui Dumnezeu.

Sfântul Mihail *a oprit căderea* Îngerilor prin sfătuirea lui. El *s-a arătat în vedenie* Sfântului Avraam, Sfântului Lot, Sfântului Iacov, Sfântului Iisus, fiul lui Navi[282].

Sfântul Gavriil *s-a arătat în vedenie* Sfântului Profet Daniil, a binevestit nașterea Maicii Domnului, apoi nașterea Sfântului Ioan Botezătorul și a Domnului, a trimis în Egipt Sfânta Familie, a binevestit Învierea Domnului Sfintelor Femei Mironosițe.

Bineînțeles că *Sinaxarul* Mineiului spune doar câteva *intervenții* ale celor doi Sfinți Arhangheli în viața lumii, dar numărul lor *e imens* în Tradiția Bisericii. Pentru că până azi Puterile cerești vin *în ajutorul nostru* și *ne*

[278] Idem, p. 107.
[279] Idem, p. 108.
[280] Idem, p. 109.
[281] Ibidem.
[282] Idem, p. 123.

luminează și *ne întăresc* în toate cele ale vieții noastre.

De aceea, noi ne rugăm lor, „ca prin ajutorul și rugăciunile lor, și în veacul de acum să aflăm *scăpare* de rele, și în cel ce va să fie *să ne învrednicim* bucuriei cerești și Împărăției”[283].

Căci noi *nu confundăm niciodată* pe Dumnezeu cu Îngerii și cu Sfinții Lui, care pururea Îi slujesc și Îl laudă. Ci noi ne rugăm lor ca ei să fie *mijlocitori* ai mântuirii noastre în fața lui Dumnezeu, ca unii care stau *în apropierea/ în intimitatea* Lui.

Astăzi, bunicii Floarea îi facem pomeni-rea de doi ani...celei care a murit *sub* Icoana Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil, atârnată deasupra patului ei.

De aceea, ne rugăm pentru cei adormiți, care au fost și sunt cu Îngerii Domnului și îi binecuvântăm și ne rugăm pentru cei care astăzi își sărbătoresc ziua patronimică.

Și cu toții să nu uităm acest lucru fundamental: că toate pe care le-am primit *în dar* de la Dumnezeu sunt pentru *a le dărui*, pentru a le pune *spre folosul* tuturor. Amin!

---

[283] Idem, p. 124.

Predică la Duminica a 24-a după Rusalii [2014]

Iubiții mei[284],

Apostolul acestei duminici este Efes. 2, 14-22 și el este unul hristologic.

Iar Domnul e prezentat aici de Sfântul Pavel ca „pacea noastră [ἡ εἰρήνη ἡμῶν]” [Efes. 2, 14, GNT] și ca Cel ce *a împăcat* în persoana Sa trupul cu sufletul [Efes. 2, 16, GNT].

Dar a împăcat sufletul cu trupul omului, în persoana Sa, „prin cruce, (pentru că) a omorât vrăjmășia în El [διὰ τοῦ σταυροῦ, ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν Αὐτῷ]” [Ibidem].

Iar *vrăjmășia* era tocmai lupta dintre *trup* și *suflet*, adică dintre *viața păcătoasă* și *viața după voia lui Dumnezeu*.

Însă prin jertfa Sa pe Cruce, Domnul *a învins în mod desăvârșit* păcatul în umanitatea Sa și prin aceasta a făcut *pace* între trupul și sufletul Său.

Și de aceea El e *pacea* noastră: pentru că e *primul care a împăcat* sufletul cu trupul, în persoana Sa, după căderea omului în păcat, dar este și *izvorul păcii* pentru fiecare om care vrea să facă pace în sine însuși.

A învins păcatul în umanitatea Sa și a umplut umanitatea Sa de slava Sa cea dumnezeiască. Tocmai de aceea trupul cu care El a înviat din morți a fost trupul care a

---

[284] Scrisă în dimineața zilei de 7 noiembrie 2014, zi cu soare. Zi de vineri.

trecut prin moarte și a învins în sine păcatul și moartea și stăpânirea demonilor asupra oamenilor.

Împăcarea interioară este zidire „într-un singur om nou [εἰς ἕνα καινὸν ἄνθρωπον]” în Efes. 2, 15, GNT. Pentru că *omul nou* e tocmai omul care primește, datorită iconomiei Fiului, harul dumnezeiesc al Treimii care *îl împacă* interior.

Omul nou *se zidește* în Biserică iar zidirea lui e *interioară*. Pentru că schimbările *interioare* ale omului, adică despătimirea sa și umplerea lui de slava lui Dumnezeu, sunt o creștere graduală a lui în viața duhovnicească.

Și când îl numim pe cineva *om duhovnicesc*, adică *plin de har*, îl numim pe cel în care harul lui Dumnezeu e *prezent* și e *pacea* care îl întărește în lupta cu păcatul.

Pentru că lupta Domnului cu păcatul s-a petrecut în toată viața Sa pământească și El a biruit orice păcat în mod desăvârșit. Iar de la Domnul, fiecare dintre noi primim *puterea de a ne lupta cu păcatul* în noi înșine, pentru că harul Său ne ajută *să îl putem birui* în persoana noastră.

Și de aceea El e *pacea noastră*. E *pacea noastră*, pentru că ne dă *pacea Lui* în noi înșine. Și *pacea Lui* e *slava Lui cea dumnezeiască*, care *ne sfințește* și *ne înnoiește* continuu interior.

În Efes. 2, 17, Sfântul Pavel vorbește despre Biserică ca despre cea care *binevestește pacea*, pentru că Domnul i-a chemat la *împăcarea* cu Dumnezeu pe toți oamenii.

Împăcare numită în 2, 18 drept *apropiere către Tatăl* [τὴν προσαγωγὴν...πρὸς τὸν Πατέρα].

Dar o apropiere *către* Tatăl *prin* El [δι᾽ Αὐτοῦ], prin Fiul, într-un Duh [ἐν ἑνὶ Πνεύματι] [Efes. 2, 18, GNT], în Duhul Sfânt.

Și deodată înțelegem de la Sfântul Pavel că *împăcarea/ apropierea* noastră de Dumnezeu/ *mântuirea* și *îndumnezeirea noastră* sunt rodul *conlucrării noastre* cu Dumnezeul treimic. Pentru că prin Fiul, în Duhul Sfânt, ne apropiem de Tatăl, de la Care, prin Fiul, întru Duhul Sfânt ne vine toată slava care ne împacă interior.

Și în această mărturisire teologică, Fiul întrupat e amintit primul, pentru că El e Cel care *a început* lucrarea de restaurare a umanității în persoana Sa, întru Duhul Sfânt, și a adus-o Tatălui ca jertfă fără prihană. Lucru pe care Sfântul Pavel ni l-a prezentat în mod extins în *Epistola* sa *către Evrei*.

Astfel, toți cei care ne-am *apropiat* prin Fiul, întru Duhul, de Tatăl și *am făcut pace* în noi înșine – pentru că slava lui Dumnezeu *s-a sălășluit* în sufletul și în trupul nostru, care sunt *împăcați* unul cu altul prin această sălășluire a slavei Lui în noi –, nu mai suntem *străini* și *locuitori vremelnici* [ξένοι καὶ πάροικοι] ci „împreună-cetățeni ai Sfinților și casnicii lui Dumnezeu [συμπολῖται τῶν Ἁγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ Θεοῦ] [Efes. 2, 19].

Însă cei care *nu intră* în Biserică prin Botez și nu se despătimesc în mod continuu sunt *neîmpăcați* cu Dumnezeu, pentru că *nu acceptată* ca prin Fiul, întru Duhul Sfânt, să

se împace cu Tatăl. Căci nu e de ajuns doar *să fii ortodox*, adică botezat ortodox în Biserica lui Dumnezeu, ci trebuie *să trăiești continuu ca un ortodox*. Iar *ortodoxul adevărat* e *purtător de Dumnezeu*, adică e *plin de slava Lui*. Și *e plin de slava Lui* pentru că acceptă *întreaga învățătură* a Bisericii Lui.

Tocmai de aceea și Dumnezeiescul Pavel spune că creștinii sunt „zidiți pe temelia Apostolilor și a Profeților, piatra cea din capul unghiului fiind însuși Hristos Iisus [ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν Ἀποστόλων καὶ Προφητῶν, ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ]” [Efes. 2, 20, GNT]. Pentru că *întreaga revelație* adusă de Domnul în mod direct și de El prin Profeții și Apostolii Lui și prin toți Sfinții Lui e *temelia* credinței și a vieții noastre.

Temelia Bisericii e *credința* în Sfânta Treime, conform revelației Fiului prin Sfinții Săi și *toată viața* Bisericii e *rămânere* în această credință una, sfântă, catolică și apostolică.

De aceea, când cineva *iese* din credința una și din Biserica una *cade* din relația cu Dumnezeu și din pacea cu El.

Iar erezia este *o cădere* din credința sănătoasă, integrală, dăruită nouă de Tatăl prin Fiul întru Duhul Sfânt.

Tocmai de aceea Biserica *nu se joacă* cu credința, *nu o reinventează*, nu găsește, după 2.000 de ani de credință apostolică, *un alt început* și *o altă evanghelie*, ci mărturisește aceeași Scriptură, același cult, aceeași experiență mistică.

Din acest motiv, *unitatea de credință* și *de experiență* dintre noi, cei de azi, și toți Sfinții Bisericii, din toate veacurile, e *o realitate copleșitor de profundă*. Noi nu trăim *altceva* în Biserică în comparație cu ei și nici ei nu au trăit alt har și alt adevăr decât cele pe care le trăim și noi.

Pentru că suntem *moștenitorii* aceluiași har și ai aceleiași credințe pe care Domnul a lăsat-o Sfinților Săi Apostoli și, prin ei, tuturor generaților de credincioși.

Și dacă trăim în credința lăsată de Domnul, atunci, întru El, suntem o zidire care creștem „întru templu sfânt în Domnul [εἰς ναὸν ἅγιον ἐν Κυρίῳ]" [Efes. 2, 21, GNT]. Căci suntem *zidiri duhovnicești* ale Lui prin Botez, dar care suntem *chemate* să devenim *biserici ale Lui în mod desăvârșit*.

Pentru că trebuie să trăim în credința și în harul Bisericii, în dragoste de Dumnezeu și de oameni, care ne fac *să creștem continuu în sfințenie*.

Însă ultimul verset al Apostolului de azi ne spune că trebuie *să ne zidim împreună* în Domnul și nu *în mod indiferent* unii față de alții. Pentru că suntem *împreună-zidiți* „întru locuința lui Dumnezeu în Duhul [εἰς κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ ἐν Πνεύματι]" [Efes. 2, 22, GNT].

Cu toții trebuie să fim în Împărăția lui Dumnezeu! Toți cei zidiți pe piatra credinței trebuie să fie membrii Împărăției Lui.

De aici și *conștiința* că trebuie *să ne ajutăm unii pe alții* pentru a ne mântui. Însă pentru *a ne ajuta* unii pe alții trebuie *să fim*

sinceri cu noi înșine. Adică să luăm și învățătura și mustrarea și certarea ca pe lucruri care *ne folosesc*, dacă ele vin de la oameni care *văd profund* în ființa noastră.

Pentru că putem *ajuta realmente* pe cineva numai dacă *îi vedem patimile* și știm ce să îl învățăm ca *să se vindece* de ele.

Evanghelia zilei [Lc. 8, 41-56] ne vorbește despre învierea fiicei lui Iairos [Ἰάϊρος]. Înviere care *a uimit* [Lc. 8, 56, GNT] și *a bucurat* mult pe părinții fetei, dar totodată a arătat tuturor *cine este* Iisus. Căci Iisus este *Fiul lui Dumnezeu întrupat* și El a vindecat *cu puterea Lui* [Lc. 8, 46] pe femeia bolnavă de scurgere de sânge [Lc. 8, 43].

Și când vorbim despre minunile, vindecările și învierile pe care le-a făcut Domnul, vorbim despre *bucuria* pe care El *a adus*-o oamenilor și despre *umplerea lor* de harul Lui. *Bucurie* și *umplere de har* care se continuă și astăzi. Pentru că, în Biserica Lui, Dumnezeu *umple* pe tot omul credincios de bucurie și de minunare dumnezeiască, dacă el *se lasă purtat* de Dumnezeu.

Și am comentat mai întâi Apostolul pentru ca să vedem *legătura lui interioară* cu Evanghelia de azi. Legătură interioară care constă în *credință* și în *experiența slavei* lui Dumnezeu.

Pentru că femeia bolnavă de 12 ani *a crezut că se va vindeca*, dacă *se va atinge* de marginea veșmântului Lui [Lc. 8, 43-44]. Și crezând că El e *vindecarea* ei, ea a trăit *puterea* Lui, slava Lui, care a vindecat-o [Lc. 8, 46-48]. Și ceea ce *a vindecat*-o pe femeie,

ne vindecă și pe noi toți de bolile și de patimile noastre: slava Lui cea veșnică, dacă credem că El e *vindecarea noastră*, singura noastră vindecare.

Lui Iairos, Domnul i-a cerut *să creadă* pentru ca să vadă *mântuirea* fiicei lui [Lc. 8, 50]. Iar *mântuire*, aici, Domnul a numit *întoarcerea duhului* ei în trup [Lc. 8, 55].

Însă *mântuirea* e, în fapt, *o întoarcere* la viață. O întoarcere *la viața duhovnicească* după ani de trăire în păcat. E o înviere din morți, o vindecare minunată, e o minune a lui Dumnezeu în noi, pentru că ne face oameni *noi*, duhovnicești, pe noi cei care trăiam pătimaș, care trăiam după moda timpului, care trăiam decadent.

Iar dacă *am înviat* din morți, prin Hristos, întru Duhul, și am găsit *apropiere* de Tatăl, înseamnă că *am făcut pace* în noi înșine, trupul *nu se mai luptă* cu sufletul nostru, pentru că *am supus*, prin harul Lui, trupul și l-am făcut *rob* sufletului nostru, prin ascultarea de Dumnezeu.

Suntem în pace, în pacea lui Dumnezeu cea veșnică, dacă suntem făpturi duhovnicești care *ne zidim continuu* ca biserici ale Lui.

Și Dumnezeu, Cel care *ne știe* pe toți în parte și *conlucrează* cu toți în parte la zidirea noastră duhovnicească, *să ne întărească* pe toți în viața noastră, pentru ca să ne putem *bucura veșnic* în slava Lui. Amin!

Predică la pomenirea Sfântului Ioan Gură de Aur [13 noiembrie 2014]

Iubiții mei[285],

aproape tot anul liturgic *liniștea* și *bucuria* noastră o reprezintă Dumnezeiasca Liturghie a Sfântului Ioan Gură de Aur. Pentru că fiecare dintre noi, preoți sau credincioși, *ne odihnim slujind* alături de Patriarhul nostru.

Iar Liturghia lui este *un crescendo*, o scară continuă, care ne poartă de la *învățătură* spre *împărtășire*. Pentru că mai întâi ascultăm Apostolul și Evanghelia – în vechime se predica *după* Evanghelie, pentru ca învățătura sfântă *să ne umple* de *dorul unirii* cu Domnul –, ne umplem de cântare și de rugăciune, apoi ne pregătim *să chemăm* harul lui Dumnezeu peste Cinstitele Daruri, ele *sunt sfințite* de către pogorârea harului Prea Sfintei Treimi și cu acestea, cu Trupul și Sângele Domnului, care sunt pline de slava dumnezeirii Sale, noi *ne împărtășim* spre finalul ei și *Îl lăudăm* pe Dumnezeu pentru că *am cinat împreună* la masa Sa euharistică.

De aceea, a vorbi despre Dumnezeiescul Ioan, Patriarhul Constantinopolului și acum al întregii lumi, înseamnă a vorbi despre *un prieten intim*, despre *un prieten de conștiință*, despre *o ființă iubită*. Iar toți cei care *ne-am*

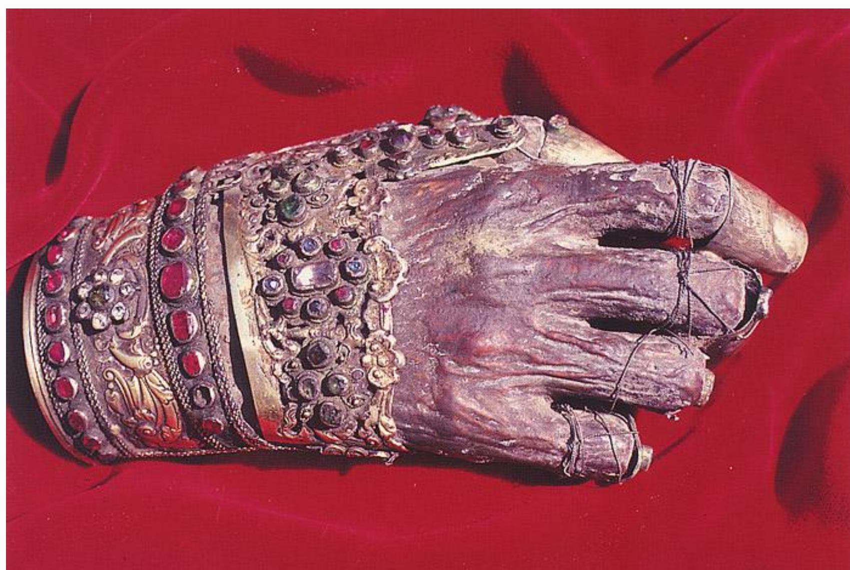
---

[285] Scrisă în seara zilei de 12 noiembrie 2014, zi de miercuri.

atins de Sfintele sale Moaște am simțit *părinteasca sa întărire* în viața noastră. La fel, toți cei care am citit ceva din opera sa și ne-am întărit interior prin cuvintele sale cele preasfinte.

Pentru că Sfântul Ioan, în Liturghia sa și în Sfintele sale Moaște, în cărțile și în simțirea lui în rugăciune, e *mereu viu*, e mereu prezent, e mereu prietenul mântuirii noastre.

Din 2009 încoace, pe platforma noastră, mâna sa cea dreaptă este o prezență continuă.



Mâna cu care a scris, cu care a binecuvântat, cu care i-a mângâiat pe oameni...

Și care mă umple de har ori de câte ori *o văd*...pentru că știu că este mâna celui care *a ars neîntrerupt* pentru teologie. Care a slujit Biserica neîncetat, uimind toate veacurile...

Teologia sa este un ocean *greu de parcurs*, pentru că mai întâi trebuie să traduci și să citești foarte mult.

În predica din ianuarie 2014 am precizat *unde găsim* scrierile sale editate: în PG 48-

64[286]. Avem multe traduceri din opera sa, mai vechi și mai recente, în limba română...dar nu-l avem pe Sfântul Ioan *în integralitate*.

Neavându-l în limba noastră, în întregime, nu îi putem intui cu toții, la reala lui valoare, *colosalitatea*.

Pentru că atunci când vreau *să vorbesc* despre el, am senzația că *îmbrățișez* muntele...Adică *stau lângă* el...și *nu îl pot cuprinde*.

Pentru că munca sa neobosită de tălmăcitor al Scripturii e *dezarmantă* pentru cineva care nu încearcă să predice continuu, să predice asiduu, să muncească serios pentru fiecare predică în parte.

De la Sfântul Ioan am învățat un principiu *capital* în predicatologie: să predic chiar și atunci când *nimeni* nu vrea să mă asculte. Pentru că predica e *plină* de *cuvântul viu* al lui Dumnezeu, de slava Lui și ea e *un foc* care îi atinge pe oameni.

Să predic oriunde și în fața oricui e dornic *să audă* înțelepciunea mântuitoare a Bisericii. Iar dacă *nu am cui* să predic față către față, să scriu predicile în cărți, să scriu cărți în mod continuu, în care să cuprind ceea ce *mă luminează* Dumnezeu și *adevărurile Tradiției Bisericii* pe care le găsesc în munca mea de cercetare.

Pe când, un al doilea lucru capital pe care l-am învățat de la el, e acela de a scrie și de a vorbi, de a predica...atunci când Dumnezeu *dorește* și *după cum dorește* El. Lucru

---

[286] A se vedea: http://www.teologiepentruazi.ro/2014/01/29/predica-la-sfintii-trei-ierarhi-30-ianuarie-2014/.

ce face din predicile cuiva niște *surprize absolute*. Pentru că nici eu nu știu *ce voi predica* până *nu încep să predic*.

De aceea, pentru mine, Sfântul Ioan Gură de Aur e *paradigma predicatologiei*, adică omul care e *pe sufletul meu* în materie de spunere a adevărului.

Însă *adevărurile* spuse de Sfântul Ioan *enervau profund*!

Enervau...și enervează pe cei care *nu vor să trăiască în mod sfânt* în fața lui Dumnezeu și a oamenilor.

Adevărurile sale sunt de la Dumnezeu, pentru că sunt pline de experiență duhovnicească, și, dacă ar fi trăit astăzi, – cred asta cu toată conștiința! – *ar fi fost hărțuit* de oamenii politici, de jurnaliști, de tot felul de oameni dubioși, care l-ar fi dat în judecată pentru o zicere sau alta din predicile sale... pentru că el era *doar de partea adevărului* și *a oamenilor nedreptățiți*.

Adică în fiecare secol, cu Ioan Gură de Aur cred că s-ar fi petrecut lucrurile la fel: ar fi fost marginalizat și umilit în chip și fel, pentru că teologia și mărturia lui de mare conștiință *deranjează*...

M-am bucurat să o văd pomenită azi, în Calendarul pe 2014, de buzunar, editat de către Patriarhia Română, și pe mama Sfântului Ioan Gură de Aur, pe *Sfânta Antuza*.

Mama și fiul: ce poate fi mai frumos!

Însă, în fapt, ea nu e pomenită nici în *Mineiul românesc*[287], nici de către greci[288] și

---

[287] În *Mineiul pe luna noiembrie*, ed. BOR 1927, astăzi sunt pomeniți Sfântul Ioan Gură de Aur și

nici de către americanii ortodocși[289] în această zi.

Nu știu *de unde* au luat editorii calendarului informația că astăzi e pomenită *și mama sa*, Sfânta Antuza...însă eu mă bucur să fac acest lucru: să o pomenesc pe mamă alături de fiul ei. Pentru că ea l-a crescut și educat.

Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος s-a născut la c. 349 și a adormit pe 14 septembrie 407[290]. Adică a trăit în secolele 4-5 d. Hr.

Secundus, tatăl său, a murit creștin, pe când Sfântul Ioan era mic, iar acesta a fost crescut de mama sa, de Sfânta Anthusa, care a rămas văduvă la nici...20 de ani[291].

La 18 ani, Sfântul Ioannis studia la Atena[292].

Patriarhul Ierusalimului, Zinon, vine în Antiohia și îl face *anagnost/ citeț/ lector* pe Sfântul Ioan. El stând în această treaptă eclesială timp de 3 ani[293]. După moartea mamei sale, el s-a făcut *monah* și a început *să*

Sfântul Nou Mucenic și Cuvios Damaschin, martirizat în anul 1681, p. 208-209. Lucru confirmat și de *Liturghier*, ed. BOR 2012, p. 565.

[288] A se vedea: http://www.synaxarion.gr/gr/m/11/d/13/sxsaintlist.aspx.

[289] Idem: http://oca.org/saints/lives/2014/11/13.

[290] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/John_Chrysostom.

[291] *Viețile Sfinților pe luna noiembrie*, ed. BOR 1993, p. 210.

[292] Ibidem.

[293] Idem, p. 212.

scrie cărți[294]. Pentru că teologie scrii numai dacă ești *luminat* de Dumnezeu spre acest lucru. Dacă ești *chemat*, în mod special, să scrii.

Și Sfântul Ioan a primit *vizita mistică* a Sfinților Apostoli Ioan și Petru, care i-au dat, din partea Domnului, *darul teologiei* și pe cel al iertării de păcate[295].

Începe să facă minuni pe când era în Antiohia[296]. După 4 ani de viață monahală de obște, Sfântul Ioan trăiește timp de 2 ani în pustie[297]. Însă aici, în pustie, se îmbolnăvește de boala de stomac de care va suferi toată viața, fapt pentru care va mânca în regim special.

Se întoarce în Antiohia, e hirotonit diacon de către Sfântul Patriarh Meletie, e diacon timp de 5 ani de zile[298], iar după ce Sfântul Meletie devine *Patriarh de Constantinopol*, el se retrage în mănăstirea lui de metanie[299]. Aici rămâne pentru alți 5 ani de zile.

Însă, în urma unei vedenii îngerești, Patriarhul Flavian al Antiohiei îl hirotonește preot[300].

Supranumele de *Gură de Aur* l-a primit tocmai pentru *complexitatea* și *profunzimea dumnezeiască* a predicilor sale. Căci oamenii

---

[294] Ibidem.
[295] Idem, p. 213.
[296] Idem, p. 214.
[297] Idem, p. 215.
[298] Ibidem.
[299] Idem, p. 216.
[300] Ibidem.

se bucurau *să îl asculte*...dar *nu înțelegeau* toată teologia pe care el o predica.

Devine *Patriarh al Constantinopolului* într-o zi de 26 februarie, fiind făcut ierarh și patriarh din ieromonah[301].

Sfântul Proclu îl vede, în mod extatic, pe Sfântul Apostol Pavel cum *îl învăța* pe Sfântul Ioan Gură de Aur să îi tălmăcească epistolele[302].

De două ori a fost trimis în exil. La primul exil s-a cutremurat pământul din cauza lui. În al doilea a murit, nu mai înainte de *a-i apărea* în vedenie Sfântul Sfințit Mucenic Vasilisc și a-i spune că *a venit timpul* adormirii sale[303].

Coșciugul său de piatră se păstrează acolo, la Komani, în Georgia[304], unde el *a adormit*.



[301] Idem, p. 219.
[302] Idem, p. 222.
[303] Idem, p. 251.
[304] A se vedea: http://orthodoxwiki.org/File:Oqropiri.jpg.

Iar Sfintele sale Moaște sunt împărțite peste tot în lume.

În România avem părți din Sfintele sale Moaște. Din noiembrie 2004, o parte din Sfintele sale Moaște au revenit la Constantinopol[305].



Redate înapoi de către Vatican. Dimpreună cu părți din Sfintele Moaște ale Sfântului Grigorie de Nazians.



Capul Sfântului Ioan Gură de Aur e la Mănăstirea Vatoped[306].

---

[305] Idem: http://www.patriarchate.org/patriarchate/relics.

[306] Idem:

Însă oriunde *ne rugăm* lui, Sfântul Ioan, Părintele nostru, e *cu noi*!

De aceea, când suntem la Sfânta Liturghie, să ne amintim *cine este* cel care *ne odihnește* prin rânduiala sa liturgică. Și, în toate zilele, să îl avem pe Sfântul Ioan *povățuitor* în viața noastră și în modul în care gândim *teologic*.

Dumnezeu să ne întărească pe toți, azi, când lăsăm sec pentru Postul Nașterii Domnului și să ne întărească în nevoința noastră! Amin.

---

http://www.doxologia.ro/imagine/capul-sfantului-ioan-gura-de-aur-de-la-manastirea-vatopedou-athos-o.

Predică la Duminica a 25-a după Rusalii [2014]



Iubiții mei[307],

În parabola *Samariteanului milostiv* [Lc. 10, 30-35], Domnul nu a vrut să ne spună că trebuie *să îi ajutăm* doar pe cei căzuți în drum, care au fost tâlhăriți și maltratați! Nu, nu a vrut să spună acest lucru! Pentru că binele nostru, în această situație, *s-ar reduce* la prea puține persoane. Binele ar fi *insular*. L-am face *o dată în viață* sau *deloc*.

De câte ori *am întâlnit* în viața noastră un asemenea caz? De câte ori am întâlnit un om rănit de glonț sau de cuțit, lăsat în stradă, cu sângele șiroind? Însă mai tot timpul trecem...*adânc nepăsători* pe lângă oameni

[307] Scrisă în seara zilei de 14 noiembrie 2014, zi de vineri. Prima zi din Postul Nașterii Domnului.

singuri, pe lângă oameni sărmani, pe lângă oameni plini de idei păgâne și eretice, pe lângă oameni pătimași, căzuți în patimi de rușine...și desconsiderăm faptul că aceștia sunt *jefuiți* de încredere și de iubire.

Trecem *pe lângă*...pentru că nu ne-am făcut din fiecare om *propria noastră problemă*. Și pentru ca orice om să fie *problema noastră*...el trebuie să fie *în rugăciunea noastră*.

Da, oricât de mult *am da* celor care nu au tot nu am eradica *sărăcia* din lume! Pentru că sărăcia ține și de iresponsabilitate și de lăcomie, de indolență și de indiferență.

Însă una e *să treci*...pe lângă altul *cu inimă compătimitoare* și altceva e să treci *cu zâmbet batjocoritor pe chip*, cu zâmbet minimalizator la adresa celui care nu are...și să îl batjocorești.

De aceea, Domnul, în Evanghelia de azi [Lc. 10, 25-37], care include parabola, ne cere *să alegem*.

Să alegem între *a fi oameni*...sau *canalii*.

Să alegem...dacă e *mai bine* să fim nepăsători, aroganți, geloși pe alții, discreționari sau *e bine* să fim factori de unitate și de ajutor și oameni de încredere în viața altora.

Pentru că atunci când trăiești printre oameni contează foarte mult *cuvântul*. *Cuvântul dat* și lucrurile *pe care le faci*.

Pentru că oamenii *privesc* la ceea ce faci, la cine ești, la cine ești *în mod zilnic*...și *exigențele* față de tine cresc pe cât ești *un om valoric*.

Din păcate, de la omul pătimaș, de la cel care trăiește aiurea, societatea *nu prea cere nimic*…deși trebuie să cerem, de la fiecare în parte, să fie *om*. Trebuie să ne cerem nouă înșine să fim *oameni* și nu ipocriți, nu canalii și apoi să le cerem și altora *să fie oameni*.

Pentru că numai cineva cu ascendent moral *real* poate să ceară altora binele la care și el participă.

Însă de la oamenii Bisericii și de la oamenii valorici, care creează și conduc societatea, *se cer multe* lucruri. Uneori *prea multe* în comparație cu răsplata primită de la cei pe care îi slujim.

Dar asta tocmai pentru că binele e *greu de făcut* și *de păstrat*…iar cei care sunt *departe* de viața cea bună, de viața duhovnicească… înțeleg *distanța* dintre ei și oamenii lui Dumnezeu. Iar binele e gelozit tocmai pentru că e greu de făcut la nivel personal. Și când ești *departe de bine*, atunci *îi insulți* pe cei care *încearcă* să fie *de partea* binelui.

Însă Domnul, amintind de *preot* și de *levit* în această parabolă, adică de *ierarhia* Bisericii vechi, vechitestamentare, nu vrea să spună că *a sluji* lui Dumnezeu e *un lucru rău*. Sau că e *un lucru puțin*…

Ci El pune ierarhia Bisericii *în contrast aparent* cu samariteanul păgân dar milos, care a acționat *omenește* de această dată, pentru a arăta că oricine dintre noi *poate greși* într-o situație anume…Oricine poate să se comporte *inuman* într-o anume conjunctură…chiar dacă e un om *plin de noblețe*.

Și de aceea am spus că contrastul e *aparent*: pentru că și creștinii și păgânii *păcătuiesc*. Nu sunt păgânii *mai creștini* decât creștinii...însă, dacă uităm cine suntem, ne putem comporta păgânește.

Dar, în același timp, cu toții putem face binele, ne putem comporta *uman* atunci când stăm *față în față* cu drama cuiva.

Ce înțelegem din parabola Domnului? Că El ne-a pus *exemplul bun* în față, exemplul de umanitate, care *a reacționat* imediat în fața răului, a durerii, a singurătății unui om...

Nu s-a făcut că *nu vede* durerea!

Nu s-a făcut că are *ceva mai important*...de rezolvat!

Și de aceea am spus că Domnul nu s-a referit în parabola Sa doar la *cazul extrem* al muribunzilor, ci la *problema reală* a fiecărui om, față de care noi putem fi...*extrem de nepăsători*...sau *de atenți*.

Da, contează cine suntem și ce facem în fiecare clipă!

Astăzi, în duminica alegerilor prezidențiale, contează foarte mult *cum alegem* și *la cine ne gândim* când alegem.

Pentru că, dacă ne gândim *doar la noi*, la binele nostru *îngust*...sau dacă considerăm votul *o revanșă* sau *un motiv de dispreț*, nu privim *în perspectivă*.

Iar perspectiva e aceea că România e un popor venerabil, e o națiune majoritar ortodoxă, e o comunitate de oameni ce *își vrea binele* și nu vrea *să se autocalamiteze*.

Și pentru *a dori binele* României și al Bisericii trebuie *să alegi binele pentru toți*,

binele pentru săraci, dar și pentru bogați, pentru cei care învață, dar și pentru cei care se pregătesc pentru moarte, pentru cei care vor să își întemeieze o familie, dar și pentru cei care așteaptă un alt copil. Pentru că binele nu trebuie *să ocolească* pe nimeni, ci el trebuie să fie *pământul* pe care noi trăim.

Pentru că Domnul asta ne-a spus astăzi: că omul *lăsat în drum*, care este „pe jumătate mort [ἡμιθανῆ]” [Lc. 10, 30]...e un om *fără viitor*.

Dacă îl lași *în drum*...dacă îl lași fără loc de muncă, fără sprijin social, fără spitalizare, dacă îl lași să trăiască parazitar...*îl condamni la moarte*.

Iar *lipsiții* străzilor noastre...cât și *săracii* care îngheață de frig în propriile lor apartamente și case pe timp de iarnă, pentru că *nu își permit* să aibă căldură...sunt condamnați la *o viață mizeră* și...*la moarte*.

Așa că Domnul ne pune înainte cazul *milei* față de oameni, pentru ca să ne arate că *mila* e *gradul nostru de umanitate*.

Pe măsură ce nu mai ne e *milă*, pe măsură ce nu ne mai *înfiorăm* în fața atrocităților care se petrec în lume și nu ne mai scârbim de nedreptățile odioase, e semn că suntem *tot mai puțin*...oameni.

Și oamenii dezumanizați pot *să treacă* pe lângă dramele vii „cu seninătate” demonică...sau pot *să provoace* drame vii celorlalți.

Poți *să treci*...poți să faci *abstracție* „de peisaj”...pentru că te știi *asigurat*. Știi că tu ai, că tu ai unde să te întorci, știi că tu ai pe cineva...și de aceea *nu-ți pasă*.

Însă dacă ai fi *în locul* celui lipsit, în locul celui care mănâncă din gunoaie, în locul celui batjocorit pentru credința lui sau pentru nația din care provine...ai vedea ce înseamnă să fii *singur*, exclus, neprimit. Și atunci ai dori *un samaritean*, un om *milos*, care să vină de undeva...de oriunde...și să te scoată din *coșmarul* în care ai ajuns.

Așadar, iubiții mei, în viață alegem să fim *oameni*...sau *să ne prostituăm*!

Prostituarea nu e doar *sexuală*, ci e și *morală*. Și ori de câte ori alegem *răul* în locul *binelui*, ceea ce e *nedrept* în locul a ceea ce e *drept*, ori de câte ori *îl preferăm* pe cel *păcătos* în locul celui *Sfânt*...ne prostituăm moral. Și pentru orice *cădere din bine*, din *alegerea bună*, trebuie *să ne pocăim*.

De aceea îl pune Domnul pe samaritean în *opoziție aparentă* cu ierarhia Bisericii: pentru ca să ne arate că nu e de ajuns *să fii ortodox*...ci trebuie să ne comportăm *tot timpul* ca niște ortodocși.

Pentru că păgânul nu e creștinul care *știe adevărul* și *mănâncă* la masa Stăpânului.

Dar dacă *nu trăim ortodox*, atunci ne arătăm *mai jos* decât păgânii, dacă ei se arată *mai miloși*, *mai respectuoși* și *mult mai condescendenți* față de oameni în comparație cu noi.

Așadar, iubiții mei, în prima duminică a Postului Nașterii Domnului, vă rog să priviți spre Domnul, spre Cel care *Se naște în sărăcie* și...*în mijlocul indiferenței* oamenilor!

Să privim spre El și să introducem *sărăcia* și *durerea* Lui în conștiința noastră.

Adică faptul că ori de câte ori *vedem* pe cineva gol, flămând, lipsit, batjocorit, exclus, umilit...*Îl vedem pe El* care suferă în acela.

E multă suferință și sunt multe lipsuri în lume. E multă ceartă și neiubire. E multă nepocăință și lipsă de iertare.

De aceea, dacă noi începem să facem *curățenie în noi*, dacă ne curățim de rele, în noi lumea *începe* să se vindece.

Căci vindecarea pe care *ne-o aduc* postul, rugăciunea, spovedania, împărtășirea cu Domnul, toată milostenia și fapta bună, e *vindecare spre viața veșnică*.

Să alegem *să fim* cu Domnul și Dumnezeul nostru Iisus Hristos, Cel care este împreună slăvit și închinat cu Tatăl și cu Duhul Sfânt! Să căutăm, deopotrivă, *binele social* de acum, binele *pentru toți*, dar, mai ales, *binele veșnic* întru Împărăția Lui cea veșnică. Căci numai împreună vom moșteni Împărăția cea veșnică a Prea Sfintei Treimi, acolo unde nu este lacrimă și mâhnire pe fețe, ci bucurie și veselie fără seamăn. Amin!

A treia predică la comentariul hrisostomic la Romani

Iubiții mei[308],

Sfântul Ioan Gură de Aur consideră *lumea* drept διδασκαλίας [învățătură][309] a noastră.

Și când spune *lume*, el se referă la *întreaga creație* a lui Dumnezeu. Pentru că din înțelegerea lumii, a creației Sale, noi putem *învăța* voia lui Dumnezeu cu noi.

Însă, prin păcate, ajungem să slujim *făpturii* și nu *Făcătorului* nostru [*cf.* Rom. 1, 25, GNT]. Pentru că prin păcătuire ajungem *să schimbăm* adevărul lui Dumnezeu în *minciună* [Ibidem].

Și când numim *răul* drept *bine*, atunci Dumnezeu *ne dă* „întru patimi de necinste [εἰς πάθη ἀτιμίας]" [Rom. 1, 26], despre care Sfântul Pavel vorbește în mod explicit:

lesbianismul („femeile au schimbat relația lor firească cu cea împotriva firii/ θήλειαι αὐτῶν μετήλλαξαν τὴν φυσικὴν χρῆσιν εἰς τὴν παρὰ φύσιν"; Rom. 1, 26, GNT)

și *homosexualitatea* („bărbații au părăsit relația firească (cu) femeia (și) s-au aprins în poftele lor între ei, bărbat cu bărbat/ οἱ ἄρσενες ἀφέντες τὴν φυσικὴν χρῆσιν τῆς θηλείας

[308] Scrisă în ziua de 17 noiembrie 2014, zi de luni, ploioasă.

[309] PG 60, col. 415.

ἐξεκαύθησαν ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν εἰς ἀλλήλους, ἄρσενες ἐν ἄρσεσιν”; Rom. 1, 27, GNT).

Pe ambele *patimi sexuale* Sfântul Apostol Pavel le numește „rușine [τὴν ἀσχημοσύνην]” [Rom. 1, 27]. Pentru că ele sunt *o rușine* pentru creștini. Pentru că *anormalitatea* e o *rușine*.

Și pentru că e vorba despre *anormalitate*, despre relații între oameni pe care Dumnezeu *nu le dorește*, Sfântul Pavel precizează, în cazul ambelor patimi sexuale, că ele sunt o *ieșire* din firescul relațiilor dintre bărbați și femei. Pentru că femeile au fost date *spre însoțire* bărbaților și nu pentru ca să aibă relații sexuale între ele sau bărbații să aibă relații sexuale între ei.

Când vorbește despre *lesbianism*, Sfântul Pavel spune că femeile *au schimbat* relația cu bărbații într-o relație cu femeile. Pe când în Rom. 1, 27, vorbind despre *homosexualitate*, Sfântul Pavel spune că bărbații *își părăsesc* relația firească cu femeia și *se aprind de poftă* unii pentru alții.

De unde înțelegem că *pofta nefirească* a femeilor pentru femei și a bărbaților pentru bărbați e o *consecință* a stării de păcătuire, e o consecință *a lăsării noastre* de către Dumnezeu *în rușine*...

Și chiar dacă nu ajungem la *a păcătui cu fapta*, hrănirea în noi a acestei dorințe *după nefiresc* e *un păcat în sine*. Păcat ce trebuie spovedit ca *gând* și *simțire perversă*.

Pentru că Domnul, la Mt. 5, 28, ne-a spus, că *dacă poftim* o femeie săvârșim

adulter [ἐμοίχευσεν] *în inima noastră*. Și *a o pofti* înseamnă *a dori să facem sex cu ea*.

De aceea, la Rom. 1, 27-28, lesbianismul și homosexualitatea sunt *patimi de necinste* și *rușine*: pentru că sunt *consecințele* visării și doririi păcătoase a acestor *fapte nefirești*.

Însă Sfântul Pavel ne arată aici faptul că *păcatele* sunt consecințele *îndepărtării* noastre de Dumnezeu. Pentru că ajungem să cădem *în patimi de necinste* atunci când nu-L avem pe Dumnezeu *în cunoașterea* noastră [Rom. 1, 28, GNT]. Când *renunțăm* la raportarea noastră la Dumnezeu.

Atunci când suntem *goi* de cunoașterea și de ascultarea lui Dumnezeu, Dumnezeu *ne lasă* în *necunoașterea* minții noastre și noi le facem pe cele pe care *nu se cuvine* să le facem [Rom. 1, 28, GNT].

De aceea, Sfântul Ioan Gură de Aur spune că credința celor căzuți în patimi de rușine este una *satanică* [σατανικὸν], pentru că viața lor este *o viață diavolească* [ὁ βίος διαβολικός][310]. Și e așa, tocmai pentru că întreaga viață a acestor oameni pătimași e *centrată* pe viciul lor, pe *împreunarea nefirească*.

Și Sfântul Pavel, la Rom. 1, 29-31, ne arată că patimile sexuale au multe alte patimi *în spatele lor*. Sau sunt *conexate* cu multe alte patimi. Căci cei căzuți în patimi de rușine sunt, în același timp, „plini de toată nedreptatea, de desfrânare, de lăcomie, de răutate, plini de invidie, de ucidere, de ceartă, de înșelăciune, de purtări rele, bârfitori, grăitori

[310] PG 60, col. 417/ ed. Athanasiu, p. 47.

de rău, urâtori de Dumnezeu [θεοστυγεῖς], violenți, aroganți, lăudăroși, născocitori de rele [ἐφευρετὰς κακῶν], nesupuși părinților, fără înțelegere, fără credință, fără dragoste, fără milă”.

Tocmai de aceea, Dumnezeu *îi dă* în fapte de ocară: pentru că sunt *împătimiți* în rele. În multe feluri de rele.

Adică El *îi lasă* singuri…îi lasă să vadă ce e de fapt păcatul: e *moarte veșnică*. E *adâncire continuă* în moarte…

Sfântul Ioan numește *pedeapsa Sodomei* o „icoană”[311] a Iadului. Și ea s-a petrecut pentru patimile *împotriva firii*, pentru cele sexuale. Și patimile sexuale sunt, pentru Sfântul Ioan Gură de Aur, cele care îi fac pe oameni să fie *mult mai fără de minte* decât animalele[312].

De aceea, în Rom. 1, 32, Sfântul Pavel ne spune că patimile sexuale ne fac *vrednici de moarte*, pentru că prin ele călcăm *dreptatea* lui Dumnezeu.

În Rom. 2, 1 suntem îndemnați la *nejudecarea* altora pentru că și noi suntem *pătimași*. Însă cineva se poate întreba: cum să *nu judecăm* pe alții, când însuși Sfântul Pavel o face? Însă Sfântul Pavel, după cum trebuie să facem și noi, spune păcatelor *pe nume*. Dar prin aceasta *nu se crede fără păcat*. Pentru că *a judeca pe alții* înseamnă a ne considera *fără păcatul* pentru care *îl judecăm* pe altul.

Dar Dumnezeiescul Pavel *mustră* păcatul având conștiința că și el e *vinovat* de

---

[311] PG 60, col. 420/ ed. Athanasiu, p. 52.

[312] Ed. Athanasiu, p. 53.

păcat. Mustră *cu înțelegere* și nu *cu aroganță*! Cu aroganță judecă cei care *nu se judecă* pe ei înșiși, ci văd răul *doar la ceilalți*.

În *a 6-a omilie* la *Romani*, Sfântul Ioan ne amintește de *judecata lui Dumnezeu* [τὸ κρίμα τοῦ Θεου]. Despre care Pavel vorbește la Rom. 2, 3. Și judecata lui Dumnezeu este „după adevăr [κατὰ ἀλήθειαν]" [Rom. 2, 2, GNT]. Este conform adevărului.

Însă prin nepocăința noastră nu facem decât să disprețuim *bogăția bunătății* [τοῦ πλούτου τῆς χρηστότητος] lui Dumnezeu, îndurarea și îndelunga Sa răbdare [Rom. 2, 4] față de noi. Căci El *așteaptă* pocăința noastră pentru ca *să ne ierte* și *să ne dăruiască* viață veșnică.

De aceea, iubiții mei, *a căuta* pe Dumnezeu înseamnă *a face voia Lui*. Și *a-L căuta* pe El înseamnă a căuta *adevărata perspectivă* a relației noastre cu El. În care noi Îl acceptăm pe Dumnezeu *cu tot adevărul Lui* și *cu tot modul de viață* pe care îl cere de la noi.

Dacă credem că putem fi *duplicitari* cu Dumnezeu, *ne înșelăm*. Iar dacă credem că a alege să trăim *discreționar* și *egoist* înseamnă *a trăi bine* suntem iarăși *în înșelare*.

Pentru că Dumnezeu vrea să trăim în curăție și în frică curată de Dumnezeu, în bucurie și în evlavie dumnezeiască.

Mult spor în toate! Post plin de bucurie duhovnicească și de luminare a minții! Numai bine! Amin.

Predică la Intrarea în Biserică a Maicii Domnului [2014]



Iubiții mei[313],

Aducerea Maicii Domnului la Templul din Ierusalim, la vârsta de 3 ani, pentru a fi dăruită Domnului, și *rămânerea* ei în Sfânta Sfintelor până la vârsta de 12 ani[314] se constituie în *tema* praznicului de astăzi.

Pentru că *aducerea* ei la templu înseamnă *închinarea* ei Domnului. Înseamnă *începutul* viețuirii ei cu Dumnezeu.

Căci după făgăduința pe care o făcuseră, Sfinții ei părinți Ioachim și Anna au dăruit-o

---

[313] Scrisă în dimineața zilei de 20 noiembrie 2014, zi ploioasă.

[314] *Cf. Mineiul pe luna noiembrie*, ed. BOR 1927, p. 334.

Domnului și Prunca Maria a fost introdusă în Sfânta Sfintelor de către Sfântul Arhiereu Zaharias. Iar aici, Fecioara Maria a trăit și a fost crescută în mod dumnezeiește, pentru că Sfântul Arhanghel Gavriil a hrănit-o cu hrană cerească[315].

Și în Sfânta Sfintelor, unde arhiereul nu intra decât o dată în an, Maica lui Dumnezeu s-a umplut de sfințenie și s-a făcut „mai curată și mai înaltă decât cele netrupești, având slujitoare ei mințile cerești”[316], adică pe Sfinții Îngeri.

Sfântul Grigorie Palama subliniază faptul că Fecioara Maria a fost *păstrată* în Sfânta Sfintelor „ca o *comoară* a lui Dumnezeu...pentru a fi o *bogăție* și o *podoabă* în același timp mai presus de lume și a toată lumea”[317]. Pentru că aici ea s-a făcut *proprie* zămislirii Fiului lui Dumnezeu.

Pe când Sfântul Nicolae Cabasila ne spune că Sfânta Sfintelor era o *prefigurare* a Maicii Domnului[318]. Pentru că ea L-a născut pe Arhiereul Hristos, „Care o dată pentru toate veacurile *a șters* printr-o singură jertfă *tot păcatul*”[319].

---

[315] Ibidem.

[316] Sfântul Grigorie Palama, *La intrarea în Sfânta Sfintelor a atotpreacuratei Doamnei noastre de Dumnezeu Născătoarea* (Omilia 52), în Diac. Ioan I. Ică jr., *Maica Domnului în teologia secolului XX și în spiritualitatea isihastă a secolului XIV: Grigorie Palama, Nicolae Cabasila, Teofan al Niceei*, Ed. Deisis, Sibiu, 2008, p. 386.

[317] Idem, p. 387.

[318] Idem, p. 454.

[319] Ibidem.

Însă *intrarea* ei în Sfânta Sfintelor este, pentru noi, o chemare la a intra *în adâncul nostru* pentru a sluji Domnului. Pentru că Maica lui Dumnezeu a fost plină de fapte bune, de nevoință și de rugăciune și de vederi dumnezeiești în Sfânta Sfintelor.

Ea s-a păstrat neîntinată și fără păcat în Sfânta Sfintelor, ca una preacurată în toată viața ei.

De aceea, praznicul de astăzi este o *chemare a noastră la sfințenie* și la *rugăciunea neîncetată*, la cea care se face *cu mintea în inimă* și *liniștește* întreaga noastră ființă și *ne umple* de slava lui Dumnezeu.

Pentru că Maica Domnului e *paradigma* isihaștilor. E *modelul de viețuire* pentru creștinii ortodocși trezvitori. Căci ea *a îmbinat* în viața ei cunoașterea Scripturii cu rugăciunea și cu munca fizică.

Sfântul Ieronim Mărturisitorul ne spune că Fecioara Maria *a învățat Sfânta Scriptură* și *lucrul mâinilor* de la fecioarele mai bătrâne care locuiau la Templu[320]. Pe când Sfântul Epifanie al Salaminei ne spune că ea *torcea* lâna și inul la Templu și făcea *cusături de mătase*[321]. De aceea, „*hitonul cel necusut*, adică *cămașa* pentru care s-a tras [la] sorț[i] când Domnul era răstignit pe Cruce, a fost *țesut* de Fecioara Maria, cu mâinile ei”[322].

Și pe măsură ce *a crescut* în vârstă, Maica lui Dumnezeu s-a dedicat tot mai mult

---

[320] *Viețile Sfinților pe luna noiembrie*, ed. BOR 1993, p. 405.

[321] Ibidem.

[322] Idem, p. 406.

rugăciunii, având obiceiul să petreacă „toată noaptea și cea mai mare parte a zilei în rugăciuni. La rugăciune intra în Sfânta Sfintelor, iar la lucrul mâinilor se întorcea în locașul său”[323], din Templu, alături de alte fecioare.

Sfântul Ieronim Mărturisitorul ne spune că Maica Domnului își începea rugăciunea de la ceasul al 9-lea din zi și că Arhanghelul venea și îi aduce hrană cerească în timpul rugăciunii[324].

Pentru că în timpul rugăciunii ne trimite și nouă Dumnezeu *bucurii, luminări* și *vederi dumnezeiești*, dacă ne curățim de patimi și ne punem toată nădejdea în Dumnezeu și strigăm către El pururea.

Iar toată *slujirea* Bisericii se face *în rugăciune* și *în cântare duhovnicească*, care sunt modurile prin care noi *ne bucurăm* în slava Dumnezeului nostru.

Tot Sfântul Ieronim ne spune că Sfântul Arhanghel Gavriil, „păzitorul ei cel nedepărtat”[325], venea împreună cu alți Îngeri la Maica Domnului și „cu dragoste vorbeau împreună”[326] cu ea. Căci Sfinții și Îngerii *se apropie* de noi numai când suntem *plini* de curăție și de rugăciune dumnezeiască. Lucru pe care îl vedem în viețile Sfinților lui Dumnezeu, când citim că *li s-a arătat* Domnul, Maica Domnului, un Sfânt sau un Înger anume și *le-a vorbit în mod extatic*, le-a vorbit *în vedenie* dumnezeiască.

---

[323] Ibidem.

[324] Ibidem.

[325] Idem, p. 408.

[326] Ibidem.

Așadar, iubiții mei, *adevărata apropiere* de Dumnezeu e cea în care trăim cu Dumnezeu în adâncul ființei noastre! Când slava Prea Sfintei Treimi s-a sălășluit întru noi, pentru că noi suntem oameni ai curăției și ai sfințeniei.

Pentru că *a intra* în Biserică înseamnă a *nu mai pleca niciodată* din Biserică.

Și *a trăi eclesial* înseamnă *a trăi sfânt*, a trăi dumnezeiește, pentru că oriunde am fi noi putem fi cu Dumnezeu.

Să fim *cu Dumnezeu*, iubiții mei, și El *nu Se va despărți niciodată* de noi!

Oricât de dureroase ar fi persecuțiile împotriva noastră, oricât de grea ar fi singurătatea din cauza Lui, oricât de multe ar fi ispitele vieții noastre, Dumnezeul nostru treimic este și va fi cu noi. Și noi *vom simți* puterea Lui și sprijinul Lui acum și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica a 26-a după Rusalii [2014]

Iubiții mei[327],

Evanghelia de azi [Lc. 12, 16-21] nu ne vorbește doar despre *bogații în cereale* ci și despre *bogații în bani*, despre *bogații în cunoștințe*, despre *bogații în relații*.

Despre bogații *numai pentru ei*...care nu vor să își pună banii, cunoștințele, relațiile *în slujba* oamenilor.

Căci în versetul ultim, Domnul ne spune că cel care își adună comori numai pentru sine „nu se îmbogățește întru Dumnezeu [μὴ εἰς Θεὸν πλουτῶν]" [Lc. 12, 21, GNT].

Pentru că *bogăția întru Dumnezeu* e *dăruire*. Este *ieșire spre alții*, e *ajutorare* a altora, așa cum a făcut și samariteanul din Evanghelia duminicii trecute.

Cel căruia i-a rodit țarina în mod *îmbelșugat* [πλουσίου, Lc. 1, 16, GNT] a devenit *bogat în cereale* dar mai puțin *om*. Pentru că a socotit darul, mila lui Dumnezeu față de el drept o proprietate pe care *nu trebuie* să *o împartă* cu alții.

Tot la fel, cel care cunoaște multe date științifice, care cunoaște limbi străine, care îi poate iniția pe oameni în multe meșteșuguri este un om *bogat*, îmbogățit de Dumnezeu cu cunoaștere și pricepere. Însă dacă nu își pune darurile și cunoștințele *în folosul* lui Dumne-

[327] Scrisă în ziua de 21 noiembrie 2014. Zi ploioasă.

zeu și al oamenilor, dacă nu face cu ajutorul lor *fapte teologice*, nu se îmbogățește *în Dumnezeu*, ci *în superbie*.

Pentru că Dumnezeu iubește *fapta bună*, fapta *gratuită*.

Îl iubește pe cel care muncește în folosul altora fără plată, care se nevoiește să îi educe pe alții fără plată, care îi vindecă pe alții fără plată.

Pentru că Dumnezeu Se bucură să vadă că darul Său e *dăruit* mai departe. Că darul Său e *o îmbrățișare* a oamenilor și nu *un perete rece*.

Căci, la urma urmei, *ce mare lucru* facem noi, atunci când *putem* să îl ajutăm pe fratele nostru? Pentru că îl ajutăm din ceea ce *ne-a dat* Dumnezeu și nu *de la noi*. Căci goi am ieșit din pântece și goi ne vom duce de aici [Iov 1, 21]. Pentru că avem ceea ce avem tocmai pentru că El *ni le-a dăruit*, și *ne dăruiește* sănătate și viață ca să ne bucurăm de ceea ce El ne-a dăruit.

Dar dacă cunoștințele noastre științifice, dacă relațiile noastre cu oamenii, dacă banii și averile noastre *îi pot ajuta* pe alții, a le păstra *exclusiv* pentru noi înseamnă *a ne umple de nefericire*.

Căci *îmbogățirea în Dumnezeu* înseamnă *umplerea de fericirea Lui*, de slava Lui. Și cine *împarte*, la rândul său, înțelepciune duhovnicească și teologică, cine împarte adevărul și înțelegerea Lui, împarte bucuria și viața lui Dumnezeu.

Așadar, iubiții mei, a dărui o carte, a învăța pe cineva să facă pâine sau să cultive

pământul, a învăța pe cineva o meserie sau o limbă străină, o știință sau cum să slujească lui Dumnezeu înseamnă *a dărui* din cele pe care Dumnezeu *le-a rodit* în noi.

Tot ceea ce *dăruim* ne umple *de curăție* și *de iertare*, pentru că Dumnezeu lucrează în noi *pe măsura* faptelor noastre bune.

Să ne umplem de bucuria Lui, iubiții mei, pentru ca postul nostru să fie post curățitor, post luminător, post plin de bucurie veșnică! Amin.

Predică la Duminica a 30-a după Rusalii [2014]

Iubiții mei[328],

dacă o privim *din afară*, viața ortodoxă pare *imposibilă*. Pentru că cerințele Domnului de la noi sunt *maximale*. El nu ne cere să facem doar din când în când câte un lucru bun, nu ne cere să împlinim doar unele dintre poruncile Sale, ci El *ne dorește desăvârșiți*, ne dorește pe toți *Sfinți* și împlinitori *ai tuturor* poruncilor Sale.

De aceea, până nu începi să trăiești cu Dumnezeu nu înțelegi că viața duhovnicească *este pentru oricine*. Pentru că, în relația cu Dumnezeu noi creștem pe măsura noastră.

Poruncile lui Dumnezeu, odată trăite, ne dau să percepem *altfel* voia Lui cu noi, pentru că din interiorul relației cu El noi ne schimbăm. Noi vedem *altfel* lucrurile pentru că suntem *alții*. Și suntem alții pentru că Dumnezeu ne dă să înțelegem cum vede El lucrurile. Cum vrea El să împlinim poruncile Sale. Spre exemplu, din afară, a nu săvârși adulter, a nu ucide, a nu fura, a nu mărturisi strâmb, a-ți cinsti părinții…sunt doar porunci *negative*. Înseamnă: *ce să nu faci*.

Însă când împlinești poruncile înțelegi *cât de pozitive* sunt ele în ele însele. Cât har și câtă luminare ne aduc. Pentru că adulterul cu

---

[328] Scrisă în dimineața zilei de 27 noiembrie 2014. Zi de joi, înnorată și rece.

fapta sau cu gândul înseamnă *a ne strica* curăția interioară. Dar *a rămâne în curăție* înseamnă *conținutul* poruncii. Și curăția este o mare pace și o mare împlinire dumnezeiască.

La fel, putem *ucide* cu privirea, cu gândul, cu vorba sau cu fapta.

Ucidem cu privirea când împingem la păcat cu ochii noștri și cu mișcările trupului.

Ucidem cu gândul pe cineva când ne imaginăm faptul că i-am face vreun rău.

Ucidem cu vorba atunci când mințim și înșelăm pe cineva, când cerem mită sau colaborarea la rău, când îl facem să își piardă încrederea în oameni.

Până la uciderea cu fapta noi ucidem în multe feluri și ne ucidem prin toate aceste sminteli pe care le provocăm. Prin toate aceste *prilejuri de păcătuire* pentru alții.

Furtul e și el divers. Orice lucru pe care îl iei *cu forța* de la altul, *minimalizându-l* pe acela, e un furt. Că furi idei de la altul sau lucruri e totuna. Pentru că furtul înseamnă *nemuncă* pentru ceva anume. Luarea de-a gata.

A mărturisi strâmb înseamnă *a minți*. A minți *cu premeditare*. A minți pentru ca să câștigi ceva la schimb. Adică a minți pentru *a fura* sau a minți pentru *a ascunde* o anume faptă.

Necinstirea părinților înseamnă iarăși o *minimalizare nedreaptă* a altcuiva. Înseamnă *a nega* aportul lor la viața și educația ta.

Și observăm că orice poruncă a Domnului am lua are o foarte mare pozitivitate

atunci când o trăiești, pentru că *ne scapă de păcate*.

Iubirea vrăjmașilor înseamnă *să nu ajungem* ca ei. Cinstirea altora înseamnă că și noi *merităm* să fim cinstiți. A face altora binele pe care *ni-l dorim nouă* înseamnă *o cinstire foarte mare* adusă aproapelui nostru, pentru că îi tratăm pe ceilalți ca pe niște *egali*. Și a împlini toate poruncile cu conștiința că *nu am făcut nimic aparte*, pentru că suntem oameni *păcătoși*, înseamnă să ne acoperim din toate părțile cu *părerea smerită* despre noi înșine.

Pentru că relația cu Dumnezeu este *o relație de iubire* și nu una *concurențială*!

Iubindu-L pe El noi *nu ne întrecem* cu nimeni în asceză și în fapte bune, ci *ne aducem jertfe curate* Domnului. Pentru că toate poruncile Lui *ne curățesc* și *ne sfințesc* și ne fac proprii Lui.

De aceea, în Evanghelia de azi [Lc. 18, 18-27], împlinirea poruncilor nu înseamnă împlinirea unor lucruri *fără legătură* interioară între ele ci a unor lucruri *care ne înduhovnicesc*. Care fac din noi *persoane sfinte*. Care *ne eliberează* de patimi.

Și de aceea, Domnul i-a arătat arhonului că el *nu a împlinit* poruncile lui Dumnezeu cu adevărat, pentru că nu a înțeles că *esența* poruncilor Lui înseamnă *eliberarea interioară* de lucruri și unirea cu El.

Căci atunci când El i-a cerut *să vândă* toate câte are și *să le dea* săracilor [Lc. 18, 22], i-a cerut de fapt *să arate înduhovnicirea* lui.

Pentru că un om care *împlinește* poruncile lui Dumnezeu cu adevărat *se înduhovnicește* prin ele și nu e *robit* de materie. Nu e *alipit* de lucruri.

De aceea, noi când împlinim porunca milostivirii, când dăm milostenie, învățăm *dezlipirea* de lucruri. Învățăm *să renunțăm* la lucrurile care ne plac...dar prin care *îi bucurăm* și *îi întărim* pe oameni.

Aflăm datorită milosteniei că lucrurile nu sunt doar *simple obiecte*, ci *elemente de legătură* între oameni, și că atunci când *dăruim* ceva material, dăruim și ceva spiritual în același timp.

Darul nostru rămâne în amintirea și în casa primitorului său.

Gestul nostru de prețuire, de bucurie, de compasiune este *ziditor de relație*. Căci prin cărțile și rugăciunile și lucrurile dăruite, noi *intrăm* în sufletele altora și *ne așezăm* în ele la loc de cinste.

Contăm prin ceea ce facem.

Contăm prin cine suntem.

Contăm prin ceea ce *am făcut*, realmente, în viață, pentru alții.

Acesta e motivul pentru care binele e numit de Domnul *comoară* [θησαυρὸν] [Lc. 18, 22, GNT]. Binele e *o comoară imensă* a lumii. Pentru că binele ne face să fim *comori ontologice*, comori personalizate pentru oameni.

Iar din sintagma „comoară în ceruri [θησαυρὸν ἐν [τοῖς] οὐρανοῖς]” [Lc. 18, 22, GNT] nu trebuie să înțelegem că binele nostru *stă despărțit* de persoana noastră, ci că binele

nostru *ne face să fim comorile lui Dumnezeu din ceruri*.

Pentru că Dumnezeu ne vrea pe toți *Sfinți*, adică *comori* ale Sale.

Și vedem câte *dăruiri*, câte *milostenii* ne fac Sfinții.

Ne fac *milostenie* prin *viețile* și *cărțile* lor, datorită cărora noi *ne luminăm* și *ne înțelepțim*. Cărțile teologice și mistice ale Sfinților sunt o mare comoară a lumii, o lumină imensă, în lipsa căreia *am bâjbâi* foarte mult în sfera cunoașterii lui Dumnezeu.

Sfintele Icoane și Sfintele Moaște ale Sfinților sunt o mare avere duhovnicească a Bisericii. Pentru că ne umplem de har prin ele, de vindecări, de bucurie, de curaj duhovnicesc. Ajungem să trăim, datorită lor, pe cele de care nu ne credeam în stare.

Însă Dumnezeu, datorită Sfinților Lui, ne curățește și ne luminează și ne umple de slava Lui și ne face *casnicii Lui* din niște *păcătoși notorii*. Ne învață *să Îi urmăm* Lui. Ne învață *să ne schimbăm* viața radical. Ne învață să prețuim ca *primă relație* relația cu El din care ne vine tot binele veșnic.

De aceea, Domnul ne spune că mântuirea e *grea* dacă *împătimirea* noastră e multă. Căci atunci când El a spus: „este *mai ușor* a intra cămila prin urechea acului decât a intra bogatul întru Împărăția lui Dumnezeu” [Lc. 18, 25, GNT], ne-a spus că *împătimirea* pentru lumea aceasta ne face improprii *zborului duhovnicesc interior* către Împărăția Lui.

Căci nu averea, nu frumusețile și bogățiile acestei lumi sunt *problema* noastră,

ci problema noastră este că iubim lumea asta *mai mult* decât Împărăția lui Dumnezeu.

Pentru că *bogatul* despre care vorbește Domnul este *cel lipit de materie*. Nu se referă la *cel mai bogat pământean*, ci la omul care consideră că ceea ce are *e mai important* decât ceea ce vrea Dumnezeu să îi dea pentru veșnicie.

Căci există și bogați care nu sunt *pătimași* pentru ceea ce au și care *prețuiesc mai mult* frumusețea vieții duhovnicești decât slava trecătoare a acestei lumi.

Însă bogatul care *nu e bogat* e *bogatul în patimi*. Și oricine dintre noi poate fi *bogatul în patimi,* adică bogatul care consideră că patimile lui sunt *mai importante* decât *viața veșnică cu Dumnezeu*.

Și ați auzit, probabil, *cum ironizează* oamenii păcătoși...viața veșnică. Viața cu Dumnezeu. Considerând că viața cu Dumnezeu e doar de domeniul veșniciei și că ea nu are nimic de-a face cu viața lor de acum.

Însă *viața noastră* cu Dumnezeu a început *odată cu Botezul nostru*, atunci când slava lui Dumnezeu s-a sălășluit în noi. Și noi nu trebuie să facem altceva decât *să lepădăm comoara falsă a păcatelor* pentru *a simți* și *a vedea din nou* în noi *comoara veșnică* a lui Dumnezeu, adică *slava Lui*, lumina Lui cea veșnică.

Pentru această *comoară,* oamenii renunță la toate, renunță la toate relele, la toate viciile, la toate apucăturile păcătoase, pentru că Dumnezeu îi întărește să trăiască *imposibilul*. Adică să trăiască *viața* lui Dumnezeu

încă de pe acum, din această lume. Să se umple de slava Lui și de virtuțile Sale, de toată bucuria și fericirea veșnică.

Căci „cele cu neputință/ imposibile la oameni sunt cu putință/ posibile la Dumnezeu [τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις δυνατὰ παρὰ τῷ Θεῷ ἐστιν]” [Lc. 18, 27, GNT]. Și când trăim cu El tot timpul, vedem câte lucruri *imposibile* devin *posibile* pentru că trăim în lumea *minunilor continue*.

Și ce minune poate fi *mai mare*, pentru noi, românii, decât aceasta de a fi *creștini ortodocși* de 2.000 de ani, adică de când Sfântul Apostol Andrei *ne-a evanghelizat*? Ce minune mai mare putem avea în fața ochilor, decât *credința* și *limba noastră*, care au putut rezista *necontaminate* timp de două milenii?

Căci alte popoare și-au pierdut pământul pe care au luat naștere sau și-au schimbat credința și obiceiurile de mai multe ori. Pe când românii au rămas creștini *aici*, în aceste locuri, unde suntem și azi, și, mai mult decât atât, au rămas *uniți* atât în credință, cât și în ceea ce privește limba și obiceiurile.

Și dacă *unitatea tuturor românilor* a părut *imposibilă* multe secole, ea a devenit *o realitate* la 1 decembrie 1918, Biserica fiind *alături* de Stat în acest *demers împlinitor* pentru neamul nostru.

De aceea, pe 30 noiembrie ne sărbătorim *patronul spiritual*, pe Sfântul Apostol Andrei, cel care ne-a făcut *una prin credință*, iar pe 1 decembrie ne sărbătorim *ziua națională*, ziua în care în mod statal *am devenit una*. Însă nu puteam să ajungem *una* la nivel statal dacă

Biserica nu păstra *unitatea de credință* și *de neam* timp de 19 secole. Dacă Biserica nu ar fi *învățat* poporul și nu l-ar fi *luminat* prin Sfintele Taine și *prin învățătura evanghelică*.

Astăzi însă, ca și acum aproape un veac, avem nevoie de *unitate interioară*. România e *una* dar noi, românii, *nu suntem una*. Sau noi, românii, dintre granițe și din afara granițelor, *nu palpităm la unison*.

Pentru că, dacă am palpita la unison, am avea *o altfel de atmosferă* în țară, o altă idee despre *demnitate* și despre *conștiința națională*, o altă *abordare a* vieții de zi cu zi.

De unde trebuie să începem *schimbarea* mult dorită dar întotdeauna *căutată* în altă parte? Schimbarea începe *din noi*. Începe cu noi, cu fiecare dintre noi.

Schimbarea începe cu *venirea noastră în fire*, cu *întoarcerea* noastră la Dumnezeu, pentru *a împlini voia Lui*.

Nicio orânduire socială nu naște oameni *noi*, realmente noi! Nici comunismul *nu ne-a înnoit* și nici democrația *nu ne înnoiește* dacă noi rămânem *în păcatele noastre* și *străini* de Dumnezeu.

Numai Biserica *îl zidește* pe om din temelii, îl reînnoiește, pentru că *înnoirea* e *conlucrare* cu Dumnezeu.

De aceea, iubiții mei, *să stingem* în noi aversiunile și luptele fratricide!

Adică să regăsim în noi *frățietatea*, ceea ce *ne unește* pe unii cu alții. Pentru că fără liniște, fără *tihnă*, suntem într-o continuă alergare interioară care ne șubrezește viața.

Să regăsim în noi curajul de *a ne cere iertare*, curajul de *a o lua de la capăt*, curajul de *a ne bucura de alții ca de noi*.

Să Îl rugăm pe Dumnezeu să ne învețe *nevinovăția*. Să ne învețe *candoarea*. Să ne învețe *privirea simplă*, privirea *curată*.

Pentru că așteptăm nașterea Lui cea preasfântă, nașterea Lui care *a copleșit* toată înțelegerea creației. Căci El ne-a arătat că măreția *se poate acoperi* cu smerenie, că atotputernicia *poate încăpea* într-o peșteră și că animalele Îl pot *încălzi* pe Dumnezeu cu răsuflarea lor, dacă oamenii au timp numai de ei înșiși.

Nașterea Lui e *cel mai paradoxal* imposibil devenit posibil.

Nașterea Lui e *începutul* lumii creștine, adică *al noii lumii*.

Și românii s-au spiritualizat de două milenii, s-au îmbogățit, s-au sfințit prin Biserica Lui, încât au dat multe *bogății personalizate*, sfinte pentru Împărăția Lui. Una dintre *bogății* fiind Sfântul Ierarh Andrei Șaguna, Mitropolitul Transilvaniei, astăzi pomenit, alături de Sfântul Ierarh Frumentie, Episcopul Etiopiei.

Să ne rugăm, iubiții mei, Sfinților români și ocrotitorului nostru, Sfântului Andrei, Apostolul Domnului, ca să ne învețe *ce să facem* pentru noi și pentru România noastră!

Căci Andrei, Părintele nostru, este *evreu*, dar *ne-a făcut nouă bine*. Și noi nu putem *să-i urâm* pe alții datorită neamului sau limbii pe

care o vorbesc, pentru că fiecare neam *îmbogățește* Biserica în felul său.

Așadar, să îi rugăm pe Sfinții români să ne învețe *adevărata iubire de neam* și *de aproapele*, care nu are nimic revanșard, șovin, ci înseamnă *să ne bucurăm* de identitatea noastră și a altora în mod principial.

Doamne, pentru rugăciunile Sfinților Tăi, luminează-ne în toate zilele vieții noastre și ne întărește pe calea Ta. Căci ale Tale sunt *a ne milui* și *a ne mântui* pe noi, Domnul și Stăpânul nostru, împreună cu Părintele Tău și cu Duhul Sfânt, Cel împreună-veșnic și deoființă cu Tine, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Sfântul Ierarh Nicolae, Arhiepiscopul Mirelor Liciei [6 decembrie 2014]



Iubiții mei[329],

credința ortodoxă *trăiește în oameni*! În măsura în care sunt oameni care o trăiesc și o apără și o propovăduiesc altora, ea rezistă și se extinde. Însă când nu mai luptăm pentru credința ortodoxă, pentru credința Bisericii

---

[329] Scrisă în dimineața zilei de joi, 4 decembrie 2014. Zi ploioasă și rece. Zi închisă.

una, în locul credinței celei drepte se extinde necredința, păgânătatea.

Și spun asta pentru că îl pomenim astăzi pe Sfântul Ierarh Nicolae, Părintele nostru, care a fost arhiepiscopul scaunului Mirelor [τα Μύρα][330]. În secolul al 4-lea, Mira era un oraș grecesc al Liciei [Λυκία][331], un oraș creștin. Astăzi orașul se numește Demre și e situat în provincia Antalia din Turcia. Adică nu mai e un oraș *preponderent creștin* ci unul *preponderent păgân*. Pentru că Biserica adevărată este *ștearsă* de pe fața pământului acolo unde credincioșii ortodocși *cad în erezie* sau *în apostazie* și devin *păgâni*.

De aceea, în predica la Sfântul Apostol Andrei am vorbit despre *minunea imensă* a credinței ortodoxe pe pământ românesc, pentru care trebuie să fim foarte recunoscători lui Dumnezeu, atâta timp cât românii au rămas *ortodocși* timp de 2.000 de ani, în ciuda tuturor vitregiilor istoriei. Pentru că și ungurii au fost *ortodocși* o perioadă, după care au devenit *romano-catolici*. Dar noi am rămas *ortodocși* și nu ne-am islamizat și nici nu ne-am catolicizat sau protestantizat în mod integral, cu toate presiunile din partea fiecărei tabere.

Însă, dacă am rămas *ortodocși*, avem datoria sfântă de *a propovădui* credința ortodoxă spre mântuirea tuturor oamenilor. De *a trăi ortodox* și de *a ne sfinți viața* în Biserica lui Dumnezeu, cea care îi face pe cei mulți

---

[330] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Nicholas și http://en.wikipedia.org/wiki/Myra.

[331] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Lycia.

una, pe fiecare *personalizându-l* în mod duhovnicesc.

Sfântul Nicolaos [Νικόλαος], Părintele nostru astăzi pomenit, este *grec* de neam și s-a născut pe 15 martie 270[332] în Patara, viitorul *Arsinoe*, în Turcia[333].

Pe părinții săi îi chema Teofanis [Θεοφάνης] și Nonna [Νόννα][334] iar Sfântul Nicolaos s-a arătat *slujitor* al Prea Sfintei Treimi și *postitor* încă de prunc. Pentru că a stat în picioare, timp de trei ceasuri, în prima baie care i s-a făcut la naștere, iar în zilele de post de peste săptămână, el sugea lapte numai seara și numai din sânul drept al mamei sale[335].

A fost *un elev silitor* și *un tânăr credincios*[336], așa cum trebuie să fim toți. Încât Sfântul Nicolae nu părea *un tânăr* ci *un om bătrân*[337] în comportamentul său. Un om cu înțelepciune. De aceea a fost luat și educat de unchiul său, care era episcop, și el l-a

---

332 Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Nicholas.

333 Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Patara,_Lycia.

334 A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Nicholas/. *Viețile Sfinților pe luna decembrie*, tipărite și adăugite cu probarea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române după ediția din 1901-1911, ed. a 2-a, Ed. Episcopiei Romanului, Mănăstirea Sihăstria, 2000, p. 123.

335 *Viețile Sfinților pe luna decembrie*, ed. cit., p. 124.

336 Ibidem.

337 Idem, p. 124-125.

hirotonit diacon și preot. Iar la hirotonia sa întru preot, unchiul său a prorocit faptul că va fi „un nou soare” pentru lume[338]. Căci Sfântul Nicolae *nu a profitat* de faptul că era *rudă* cu episcopul, ci el era, cu adevărat, *vrednic de preoție*. Și în toată viața sa, cât și acum, el s-a arătat și se arată ca un soare care *ne luminează* pe toți cu rugăciunile și cu minunile sale.

Pentru că cineva, care e făcut preot fără să merite, e o *povară* pentru Biserică. Pe când cel ce e plin de râvnă și de viață curată și de teologie sfântă *poartă* Biserica în sine, este *o gură vie* a Bisericii și *ajută* Biserica și în timpul vieții și după adormirea sa, pentru că el e *viu* la Domnul.

Iar Sfântul Nicolae, Făcătorul de minuni, Părintele nostru, e *viu* la Domnul și noi *simțim din plin* rugăciunile și binecuvântările sale.

Pe unchiul său, episcopul, îl chema tot *Nicolaos*[339]. Și când unchiul său a plecat în Palestina, Sfântul Nicolae a primit conducerea episcopiei în locul său[340]. Și el și-a arătat din plin *bunătatea* sa față de oameni. Bunătate care e rodul vieții sfinte.

Vorbeam anul trecut despre milostenia sa *tăinuită* și despre rostul ei: acela de *a nu forța* pe oameni *să facă binele*[341]. Însă miloste-

---

338 Idem, p. 125.

339 A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Nicholas.

340 *Viețile Sfinților pe luna decembrie*, ed. cit., p. 125.

341 A se vedea:

nia nu trebuie să se facă numai *pe ascuns*, ci și *pe față*, în mod public, pentru că exemplul bun *îi educă* pe oameni. Și avem nevoie de multe lecții *practice* prin care să îi educăm pe oameni. Pentru că nu mulți *înțeleg* evlavia noastră tainică, teologia noastră, râvna noastră pentru Dumnezeu, dar nu pot să treacă peste *evidențele* faptelor bune. Căci lucrul *dăruit*, lucrul *făcut pentru alții* este lucrul care *rămâne* în mintea tuturor.

Sfântul Nicolae *le scapă* pe cele trei tinere de prostituție și le mărită. Banii săi *le așează* pe fete la casele lor[342]. Și acesta e *binele real* făcut altora: faptele prin care noi *îi scăpăm* pe oameni din rele și *îi ducem* spre cele bune.

Călătorind pe mare, spre Palestina, Sfântul Nicolae *liniștește* furtuna[343]. *Înviază* pe un mort, tămăduiește mulți bolnavi, îi izgonește pe demoni din oameni[344]. Se închină cu pace și cu bucurie dumnezeiască la sfintele locuri de la Ierusalim, însă Domnul l-a trimis în patria sa[345]. Și *a asculta* de Dumnezeu e *cel mai mare bine*, pentru că El dorește ca viața noastră să se petreacă în anumite coordonate.

Dar pentru *a afla* voia lui Dumnezeu cu noi trebuie *să ne curățim continuu de patimi*

---

http://www.teologiepentruazi.ro/2013/12/05/predica-la-pomenirea-sfantului-arhiepiscop-nicolae-al-mirei-lichiei-6-decembrie-2013/.

[342] *Viețile Sfinților pe luna decembrie*, ed. cit., p. 126-128.

[343] Idem, p. 129.

[344] Ibidem.

[345] Ibidem.

și *să trăim virtuos*, în mod sfânt. Pentru că numai astfel putem înțelege *luminările* Lui față de noi.

Și Domnul *i-a vestit* Sfântului Nicolae că trebuie să devină *episcop*[346].

Nu Sfântul Nicolae *a vrut* să fie episcop, ci Dumnezeu *l-a vrut* episcop! Și El *l-a trimis* către oameni, pentru ca *să se preaslăvească* prin el numele Său[347]. Și Sfântul Nicolae *a ascultat* de Domnul, *și-a lăsat* liniștea sa[348] și a primit să fie hirotonit episcop.

Preotul Nicolae a venit în Mira, din voia Domnului, ca un om sărman, care nu avea unde să-și plece capul[349]. Murind arhiepiscopul cetății, episcopii *căutau un bărbat* pe care să îl hirotonească episcop. Și când episcopii *caută cu evlavie* un candidat la episcopie, Dumnezeu *li-l dăruie*! Pentru că vedem că ei nu au vrut *să aleagă* pe unul dintre ei, lucru *foarte comod* de altfel, ci *au căutat* voia lui Dumnezeu.

Unul dintre episcopii electori a avut *o vedenie* și a primit de la Domnul *răspunsul* pentru treapta de episcop[350]. Și când Nicolae a venit, episcopii s-au umplut „de mulțumire dumnezeiască și de mângâiere duhovnicească"[351] și nu *de invidie*. Pentru că erau oameni duhovnicești și așteptau să primească un episcop *de la Dumnezeu* și nu unul *după*

---

[346] Idem, p. 130.
[347] Ibidem.
[348] Ibidem.
[349] Ibidem.
[350] Idem, p. 131.
[351] Idem, p. 131-132.

judecata umană. Și mult ar trebui *să urmăm* voia lui Dumnezeu atunci când *hirotonim* diaconi, preoți și episcopi, pentru că astfel i-am alege pe cei pe care *îi alege* Dumnezeu mai întâi.

Sfântul Nicolae *a primit* să fie episcop, pentru că *știa*, din vedenia pe care o avusese, voia Domnului cu el. Căci Maica lui Dumnezeu, în acea vedenie, *i-a pus pe umerii săi* omoforul arhieresc[352]. Și *ce fel de episcop* era el, ne-o spune *Viața* lui: Sfântul Nicolae „era blând, fără de răutate și smerit cu duhul, ferindu-se de îngâmfare. Hainele lui erau simple și hrana pustnicească, pe care o gusta totdeauna numai o dată pe zi și aceea seara"[353].

Pentru că nu uitase faptul că episcopul nu e *doar primul* în ierarhia Bisericii ci și *primul exemplu de urmat* al turmei sale. De aceea, el era „*oglinda* turmei sale prin toate faptele cele bune și *model* credincioșilor"[354].

Sfântul Nicolae a participat la Primul Sinod Ecumenic, din 325, unde *l-a pălmuit* pe Arie pentru hulele sale. Gestul său a fost *sancționat* de către Sfinții Părinți sinodali... Dar unul dintre ei, în vedenie, L-a văzut pe Domnul și pe Maica Sa cum *îl doresc* pe Nicolae episcop[355]. Pentru că faptele Sfinților nu trebuie judecate *după aparențe*, ci după *profundele mișcări* ale sufletului lor. Căci altfel *îi confundăm* pe cei care *fariseizează*

---

[352] Idem, p. 132.
[353] Idem, p. 133.
[354] Ibidem.
[355] Idem, p. 135.

fapta bună cu cei care o *trăiesc* în adâncul ființei lor.

Sfântul Nicolae a hrănit poporul în vreme de secetă[356]. El a scapăt oameni de la moarte[357]. Și a adormit pe 6 decembrie 343, la vârsta de 73 de ani[358], după o scurtă perioadă de boală[359]. Încă se mai păstrează mormântul său, într-o Biserică de secol 6, cu hramul său, din Mira[360]:



Iar din Sfintele sale Moaște *au izvorât mir* care i-a însănătoșit pe cei bolnavi[361]. În secolul al 11-lea, Sfintele sale Moaște au fost *furate* din Mira și duse în Italia, la Bari[362],

---

356 Idem, p. 136.

357 Idem, p. 137, 141.

358 A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Nicholas.

359 *Viețile Sfinților pe luna decembrie*, ed. cit., p. 143.

360 Imagine preluată de aici: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Grab_Nikolaus.jpg.

361 *Viețile Sfinților pe luna decembrie*, ed. cit., p. 143.

362 A se vedea:

fiind păstrate în *Basilica di San Nicola* din Bari[363]:



Sfintele sale Moaște arătau așa în 1953, atunci când s-a deschis cripta din Bari pentru ca ele să fie *examinate științific*[364]:



---

http://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Nicholas.

363 Imagine preluată de aici:

http://en.wikipedia.org/wiki/File:Tombenicolas.jpg.

Pagina principală:

http://en.wikipedia.org/wiki/Basilica_di_San_Nicola.

364 *Cf.*

http://www.stnicholascenter.org/pages/anatomical-examination/.

Fragmente din *mâna sa dreaptă* le avem spre închinare la București[365].



Iar copiii *așteaptă cadouri* de Sfântul Nicolae, pentru că *așteaptă bunătate* de la noi. Și când ne arătăm *bunătatea*, ne arătăm *harul* primit de la Dumnezeu.

Tot astăzi, platforma noastră, *Teologie pentru azi*, împlinește 8 ani *de existență* și *de dăruire*. Pentru că, *luminați* fiind de Sfântul Nicolae, în ziua lui de pomenire, am ales să nu lăsăm lumina *sub obroc* ci să o punem *în sfeșnic* și ea să lumineze tuturor.

Și suntem *mulțumitori* lui Dumnezeu pentru câte *ne-a întărit* să facem și pentru cele pe care *ne luminează* și *ne întărește* să le facem în continuare.

Pentru că credința ortodoxă, experiența diversă a lumii și cultura română au nevoie de *o continuă aprofundare* și *clarificare*, de o

---

[365] A se vedea: http://www.ziarullumina.ro/reportaj/mana-sfantului-nicolae-ferecata-inima-capitalei. Imaginea e preluată de aici: https://mugureinflorit.files.wordpress.com/2010/12/05mana_thumb_630_380.jpg?w=728&h=443.

continuă *reactualizare* în termenii momentului, pentru ca să fie *ziditoare* pentru fiecare dintre noi.

De aceea, iubiții mei, e nevoie să ne angajăm benevol în *proiecte de întrajutorare* a oamenilor! Pentru că e nevoie și de cantine pentru săraci și de spitale și de Biserici și de școli, dar, în același timp, e nevoie și de studii și de cărți și de predici și de luminarea oamenilor.

Pentru că omul nu e *doar trup* și nu e *doar suflet* ci e o *unire minunată* și *paradoxală* dintre suflet și trup. Și până la *despărțirea* sufletului nostru de trup, până când vom *pleca* din lumea aceasta, trebuie *să ne împodobim* ființa cu teologie și cu fapte bune, cu evlavie și cu har, cu bunătate și cu răbdare.

Căci astfel *îi urmăm* Sfântului Nicolae, *cel bun* și *iubitor de oameni*, pe care Dumnezeu *l-a călăuzit* în toată viața sa.

Doamne, Dumnezeul mântuirii noastre, Cel ce ne întărești și ne luminezi prin Sfinții Tăi, miluiește-ne și pe noi, nevrednicii robii Tăi, prin sfintele rugăciuni ale Sfântului Tău Arhiepiscop Nicolae, pentru ca să ne nevoim duhovnicește și să ne odihnim întru bucuria slavei Tale, Dumnezeule! Îți mulțumim Ție, Doamne, pentru toate binefacerile arătate în viața noastră și pentru toată bucuria și iertarea. De aceea, să fie preaslăvit numele Tău, împreună cu al Tatălui și al Sfântului Duh, pentru rugăciunile Prea Curatei Maicii Tale, ale Sfântului Nicolae astăzi pomenit, ale Sfinților și Îngerilor Tăi, că binecuvântat ești în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica a 27-a după Rusalii [2014]



Iubiții mei[366],

când *căutăm motive* pentru ca *să nu ajutăm* pe cineva e pentru că *nu vrem să facem nimic pentru alții*.

Suntem concentrați *doar pe noi*, doar pe ceea ce noi considerăm a fi *bine*…binele *nostru*…și din acest motiv nu vedem deloc *binele altora*.

Însă binele nostru *ține* de binele altora. Doar dacă și alții *se bucură*, ne putem bucura și noi, pentru că binele e cel care *ne bucură* pe toți.

Și în Evanghelia de azi [Lc. 13, 10-17], când Domnul *explică* vindecarea și arată că sărbătoarea e *pentru om*, pentru *binele* omu-

---

[366] Scrisă în dimineața zilei de 5 decembrie 2014, zi înnorată și răcoroasă.

lui și nu omul pentru sărbătoare, cei care erau porniți împotriva Domnului *s-au rușinat* [v. 17]. Pentru că ei prețuiau mai mult odihna lor, liniștea lor, părerea bună despre ei decât *binele* făcut oamenilor.

Iar dacă azi și noi credem la fel, că e importantă *doar slujba noastră* la Biserică dar nu și *sănătatea duhovnicească reală* a oamenilor, adică de considerăm slujba *mai importantă* decât oamenii, greșim la fel de mult.

Pentru că slujbele Bisericii se fac *pentru oameni*, pentru mântuirea oamenilor, pentru binele lor veșnic și nu se fac *pentru ele însele*, pentru că *așa trebuie să le facem*.

De aceea, slujbele noastre trebuie *explicate* oamenilor pe înțelesul lor, ca fiecare să înțeleagă că este *implicat* în slujirea în fața Domnului, pentru că fiecare om care e prezent în Biserică *contribuie la slujbă*.

Preotul începe, conduce și încheie slujba conform cărții de cult, dar el *slujește împreună* cu cântărețul de la strană și cu corul și cu oamenii din Biserică. Rugăciunea fiecărui credincios din Biserică *se unește* cu rugăciunea preotului și *e o singură rugăciune*. După cum toți cei pe care îi pomenim pe Sfântul Disc, la Proscomidie, sunt *una* în fața Domnului și *se curățesc* prin sângele Lui cel preasfânt.

Așa stând lucrurile, slujbele și viața Bisericii sunt cele care *ne unesc* pe unii cu alții pentru că *ne sensibilizează reciproc*. Ne fac responsabili față de confrații noștri.

Stăm la slujbă lângă ei, suntem cu ei, vorbim cu ei, ne ajutăm unii cu alții, trăim la

unison *slujirea* pe care i-o aducem Domnului, pentru că avem cu toții *un parcurs comun*. Toți ne îndreptăm spre Împărăția lui Dumnezeu, toți dorim veșnicia cu El în măsura în care *am conștientizat* acest lucru.

Iar Domnul, vindecând-o pe femeia care avea *duh de neputință* [πνεῦμα ἀσθενείας] [Lc. 13, 11, GNT], care era *posedată* de 18 ani de un demon care îi producea neputință și o făcuse *gârbovă/ adusă de spate/ cocoșată* [συγκύπτουσα] [Ibidem], ne arată că *sărbătoarea* înseamnă *dezlegare de păcate* și *îndreptare a vieții* întru harul lui Dumnezeu.

Pentru că sărbătoarea nu e numai *un act de prezență* la Biserică, ci o *trăire harismatică* în fața Domnului, în rugăciune și în curăție duhovnicească, o curățire permanentă de păcate pentru a ne împărtăși cu Domnul, pentru a ne bucura împreună cu El, pentru a ne bucura cu întreaga comunitate a Bisericii noastre.

Femeia eliberată interior de demon [Lc. 13, 12] „s-a îndreptat/ s-a întărit îndată și slăvea pe Dumnezeu [παραχρῆμα ἀνωρθώθη καὶ ἐδόξαζεν τὸν Θεόν]" [Lc. 13, 13, GNT].

Iar ea este *paradigma* oricărui om care vrea *să iasă* din păcat, să o *rupă* cu păcatul.

Pentru că păcatul înseamnă *aplecarea* noastră numai spre rău, numai spre noi, numai spre plăcerile noastre. Pe când pocăința înseamnă *ridicarea privirii* noastre spre Dumnezeu, de la Care vine toată viața și iertarea noastră. Pocăința înseamnă ridicarea privirii noastre *din pământ* către Dumnezeu.

Dar pentru ca pocăința noastră să fie *vie* și *transfiguratoare*, să fie *eclesială/ bisericească*, adică *să ne unească* cu Dumnezeu și cu Biserica Lui, noi trebuie să primim *dezlegarea* noastră de păcate prin preot. Căci prin el, la Sfânta Spovedanie, când noi ne spunem păcatele, Dumnezeu *ne iartă în mod tainic* dar *simțit*, ne eliberează *în adâncul nostru* de păcate, de toate pentru care noi ne căim, pentru care ne pare rău și pe care vrem să le lăsăm în urma noastră.

Și fiind astfel *eliberați* de păcate și plini de har, de bucurie dumnezeiască, noi putem *vedea* cu adevărat sărbătoarea. Putem *prăznui* dimpreună cu Dumnezeu și cu oamenii.

Acesta e motivul pentru care *venim* la Biserică în continuu: pentru *a ne împăca* continuu cu Dumnezeu și pentru *a ne bucura* împreună cu oamenii. Pentru că numai când suntem *împăcați* cu Dumnezeu, noi putem să ne bucurăm de oameni și de noi.

Dar când suntem *distanți* față de Dumnezeu, când *nu ne apropiem* prin durere, prin lacrimi, prin mărturisire și toată fapta bună de Dumnezeu, suntem *distanți* și față de noi. Ne simțim *reci* și *neîmpliniți*. Ne simțim *uscați* de bucurie.

Pentru că bucuria e ca o apă care izvorăște și gâlgâie în ființa noastră și ne inundă cu totul. Însă tristețea e ca o noapte neagră care ne cuprinde și în care ne e frică de orice zgomot pe care îl auzim. Pentru că tristețea e *singură*...

Și singurătatea interioară păcătoasă, cea în care nu avem *îndrăzneală* la Dumnezeu și

în care trăim obsesiv *deznădejdea* este starea în care mulți dintre noi trăim claustrați. De aici *multele excese* de nervozitate, de erotism, de agresivitate.

Pentru că lăcomia după mâncare, după bani, după pornografie ascunde în ea *lipsa* de lăcomie după sfințenie.

Omul, omul creat de Dumnezeu, a fost făcut pentru *a dori* viața cu Dumnezeu. Singura *împlinire* a omului e *binele*, pentru că binele e *voia* lui Dumnezeu.

Însă când nu te mai *împlinește* binele, normalitatea, comuniunea, relația...ești avid de *non-relații*.

Pentru că noi nu putem avem *relații personale* cu banii, cu mâncarea, cu cumpărăturile, cu lascivitatea, cu violența, cu infatuarea.

Relații *personale* poți să ai doar cu oamenii, cu Îngerii și Sfinții lui Dumnezeu și, mai întâi de toate, cu Dumnezeu.

Relații personale ai cu persoanele și relațiile cu ele *te personalizează*, te fac să fii *și mai om*. Pe când patimile care *ne înrobesc* ne fac *tot mai puțin oameni*, pentru că *ne scot* din binele nostru.

Pentru că Domnul numește *demonizarea* și *patima* în Lc. 13, 16: *legătură a Satanei*. Satana *ne leagă* de patimi și *ne încovoaie pătimaș*. Numai Dumnezeu *ne dezleagă de patimi* și ne dă *libertate duhovnicească*.

Și până nu trăiești interior *eliberarea* ta din robia Satanei nu cunoști *adevărata libertate*. Pentru că *adevărata libertate* e *să nu fii* robit patimilor. Să nu fii *condus* de patimi.

Așadar, iubiții mei, Dumnezeu *ne pregătește* prin minunile și cuvintele Sale pentru o profundă și duhovnicească *primire* a Lui. Ca să fii *delicat* cu oamenii trebuie să înveți delicatețea de la Dumnezeu. Pentru ca să fii *bun* cu oamenii trebuie să te bucuri de bunătatea lui Dumnezeu și să înveți din ea milostivirea.

Pentru că fiecare dintre noi învățăm pe fiecare zi să fim *tot mai umani* și *tot mai duhovnicești* în același timp. Căci în măsura în care devenim *tot mai oameni* e semn că suntem *tot mai plini* de slava lui Dumnezeu.

Dumnezeu să ne întărească în tot lucrul bun! Dumnezeu să ne bucure în toată fapta bună! Dumnezeu să aibă milă de noi acum și în toți vecii, pentru că *mila* Lui e *viața noastră*! Amin.

Predică despre cum ne raportăm la neputințe [2014]

Iubiții mei[367],

viața duhovnicească începe de la *neputință*...și se termină *în neputință*! Ea începe cu simțirea profundă a faptului că *nu putem să facem nimic* fără Dumnezeu și se sfârșește *în simțirea* slavei lui Dumnezeu, care e *cu neputință de cuprins*.

La început simțim că nu putem *să înaintăm* fără El, dar când slava Lui *ni se arată*...simțim că ea e mai mare decât *orice greutate* ne-am închipui noi. Pentru că slava Lui e plină de curăție și de sfințenie și ea ne cere să fim *foarte sfinți* pentru a o vedea... pentru a o păstra...

„Și va umple slava Lui tot pământul [καὶ πληρωθήσεται τῆς δόξης Αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ]" [Ps. 71, 19, LXX], ne-a profețit Sfântul Profet David. Profeție despre cum întreaga creație, la plinirea timpului, *se va umple* de slava Lui. Se va transfigura. Și va fi „cer nou și pământ nou [οὐρανὸν καινὸν καὶ γῆν καινήν]" [Apoc. 21, 1, GNT], transfigurate, pline de slava Lui.

Însă acest loc scriptural vorbește și despre ceea ce se petrece cu orice *om înduhovnicit* în parte: se umple de slava Lui pe deplin. Pentru că suntem ca un pământ pe care mâna lui Dumnezeu îl împlinește. Pe

[367] Scrisă în după-amiaza zilei de 11 decembrie 2014. Zi de joi, înnorată.

care îl curățește, îl luminează și îl desăvârșește.

Dar omul înduhovnicit nu scapă de *neputințe*! Fie că ele se leagă de ființa lui…fie că ele vin de la oameni sau de la demoni, neputințele sunt *prezente* în viața noastră.

Pe măsură ce înaintăm în vârstă neputințele cresc și noi devenim tot mai puțin mobili. Ne mișcăm greu, vedem tot mai slab, avem tot mai puțină putere de muncă, de rugăciune și de slujire, bolile ne încolțesc din toate părțile. Și în momentele de boală și de neputință accentuată demonii ne luptă cel mai greu.

De aceea, trebuie *să ne lăsăm* în mâinile Domnului atunci când suntem foarte neputincioși și să nu mai cerem de la noi performanțe ascetice. Pentru că a răbda suferința, *a răbda neputința cu mulțumire,* cu inimă bună, e ceea ce trebuie să facem atunci.

Care e *lecția* neputințelor de tot felul? Smerirea noastră. Transformarea noastră în *văi ale ascultării* de Dumnezeu. În văi umplute de pacea Lui. Noi, din *munți ai mândriei*, trebuie să ne facem *văi ale smereniei*.

Pentru că nu *durerea* contează ci ceea ce *învățăm* din ea. Căci trebuie să ajungem la conștiința că suntem *slabi* fără Dumnezeu. Că nu putem face nimic fără El. Că pentru fiecare clipă a vieții noastre avem nevoie *de întărirea* Lui pentru a trăi, a ne mișca și a ne hrăni.

De aceea, viața noastră are momente de multă putere, de multă vioiciune, de multă cutezanță – când credem că putem face orice,

că suntem în stare de lucruri imposibile – pentru ca să trăim apoi momente de frică, de descurajare, de neputință, de sleire imensă, de deznădejde…momente în care vedem cât de importantă e *sănătatea* dar, mai ales, *mila* Lui.

Și *prețuirea* darurilor Sale, mai devreme sau mai târziu, e *lecția* pe care Dumnezeu dorește să o învățăm.

Căci Dumnezeu e Cel care *ne doboară* în înălțarea noastră [Ps. 72, 18, LXX]. El e Cel care ne dă *întru pustiire* [εἰς ἐρήμωσιν] [Ps. 72, 19, LXX]. Care ne face să simțim cum *se stinge* inima și trupul nostru [Ps. 72, 26, LXX].

Și avem nevoie de *lecția pedagogică* a lui Dumnezeu! De lecția milostivirii Sale…dar și de ajutorul Lui.

Sfântul Sava cel Sfințit, acel „tânăr-bătrân”[368] al pustiei, mergând prin pustie și fiind arșiță mare, „a ostenit și slăbind de sete a căzut, neputând a mai merge”[369]. Sfântul Eftimie cel Mare n-a avut nimic. Dar făcându-i-se milă de Sfântul Sava, de tinerețea lui, s-a rugat și a izvorât apă în pustie pentru el. Și Sfântul Sava a băut și s-a întărit. Însă apa pe care a băut-o era *una duhovnicească*. Pentru că „de atunci *a primit putere[a] dumnezeiască*, [de] a răbda *de sete* prin pustie”[370].

---

[368] *Viețile Sfinților pe luna decembrie*, retipărite și adăugite cu aprobarea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române după ediția din 1901-1911, ed. a II-a, Ed. Episcopiei Romanului, Mănăstirea Sihăstria, 2000, p. 84.

[369] Ibidem.

[370] Ibidem.

Dacă nu se nevoia și nu își simțea neputința, nu primea nici *întărire* și nici *har dumnezeiesc* împotriva setei. Dar pentru că *s-a nevoit duhovnicește*, tocmai de aceea a primit și *întărire duhovnicească*. Lucru din care învățăm și noi că harul lui Dumnezeu se primește *în lucrare*, pe măsură ce *ne exersăm* în asceză și în slujire.

Sfântul Dionisios Areopagitul ne mărturisește despre o vedenie pe care Sfântul Carpos [Κάρπος, amintit la II Tim. 4, 13, GNT] a avut-o. Pentru că acesta dorea ca cei necredincioși *să moară*, pentru că *nu merită* să trăiască, Domnul i S-a arătat în vedenie și i-a spus[371]: „sunt gata *să pătimesc iarăși* pentru oameni ca să-i mântuiesc și îmi este plăcut aceasta, *să nu păcătuiască* alți oameni"[372]. Din care a învățat că Domnul dorește *mântuirea tuturor* și că el ne dorește *Sfinți*.

De aceea, dacă neputințele noastre ne vin de la demoni sau de la oameni, nu trebuie să credem că Dumnezeu *dorește să păcătuim*, ci El dorește ca răul lor *să îl convertim* în bine. Să îl convertim în răbdare, în iubire, în muncă, în mulțumire adusă Domnului.

Pentru că nu răul e cel care *îl caracterizează* pe un om, ci binele.

Răul e cel care *ne parazitează*, care ne desfigurează. Însă binele e cel care exprimă

---

[371] Sfântul Dionisie Areopagitul, *Opere complete și scoliile Sfântului Maxim Mărturisitorul*, trad., introd. și note de Pr. Dumitru Stăniloae, ed. îngrijită de Constanța Costea, Ed. Paideia, București, 1996, p. 264-265.

[372] Idem, p. 265.

adevărata noastră statură, adevărata noastră personalitate.

Dar binele trebuie să îl învățăm *de la* Dumnezeu! Trebuie să îl învățăm în mod existențial. „Căci pe cel pe care-l iubește, Domnul *îl învață/ îl pedepsește* [παιδεύει] și *îl biciuiește* [μαστιγοῖ] pe tot fiul pe care îl primește" [Prov. 3, 12, LXX].

În primul rând, aici, în cuvintele Sfântului Salomon [Σαλωμῶν], avem o profeție hristologică. Pentru că el se referă la Hristos, la Fiul Cel întrupat al Tatălui, Care a fost *biciuit* pentru noi.

Însă, totodată, el se referă și la *raporturile reale* dintre părinți și copii. Căci iubirea părinților se manifestă prin *corecții reale* în viața fiilor lor. Fiindcă nici Dumnezeu nu ne învață *cât de rău e răul*...decât *după* ce păcătuim. După ce ne luăm lumea în cap. Atunci avem nevoie de *învățătura pedepsitoare* a Domnului! Atunci avem nevoie de *pedagogia* Lui!

Dar dacă *nu ascultăm* pedepsele Lui cele mici, atunci vin peste noi pedepsele Lui cele mari. *Biciuirile* Lui. *Îndreptările* Lui cele de mari proporții.

Pentru că El ne pedepsește ca pe niște fii iubiți ai Lui și rolul lor, al pedepselor, e acela...de *a ne întoarce* spre El. De a veni la pocăință pentru ca să avem viață întru noi...și încă din belșug.

Astăzi dimineață, într-un articol pe *Facebook*, o tânără cerea o *minune*...de la Moș Crăciun: minunea de *a se vindeca* de cancer. Nu cerea minunea de *a se pocăi*, minunea de

a crede, minunea de *a se mântui*...ci doar pe aceea de *a se vindeca* trupește de o boală.

Și boala trupească ar trebui să fie... *ultima noastră problemă*. Pentru că bolile noastre sufletești, patimile noastre, sunt *mai mari* și *mai grele* decât orice boală fizică. Bolile noastre trupești sunt *o nimica toată* pe lângă patimi. Pentru că, din cauza patimilor noastre, a bolilor noastre sufletești, ne vom munci veșnic în Iad, dacă nu ne vom vindeca de ele, pe când, dacă murim cu vreo boală trupească, ea nu ne periclitează deloc mântuirea. Dimpotrivă, suferința, primită cu răbdare și cu mulțumire în fața lui Dumnezeu, e *o curățire de patimi*.

Pentru că nimeni dintre noi *nu suferă degeaba*! După cum nimeni dintre noi *nu a venit pe lume degeaba*, fără niciun sens.

Ci am venit pe lume tocmai pentru ca *să ne înțelegem* sensul, în relație cu Dumnezeu, sensul nostru, prin care noi *ne împlinim* și *ne mântuim*.

De aceea, dacă ne simțim *neîmpliniți* e semn că *nu am conlucrat* cu Dumnezeu *la liniștirea* noastră. Pentru că, împreună cu El, *împlinirea personală* devine o *realitate*. Dincolo de viața și de profesia pe care înțelegem că trebuie să le avem stă *împlinirea* noastră, înrădăcinată în relația cu Dumnezeu. Și *împlinirea noastră* e conștiința că tot ceea ce facem *facem cu El* și *spre binele nostru real*.

A sta în bine și *a lucra binele* înseamnă *reala* și *continua noastră împlinire*. Căci ceea ce am făcut *ieri* sau *până acum* pentru *a ne*

simți împliniți trebuie să fie urmate de ceea ce facem *în fiecare clipă*.

De ceea ce facem în fiecare clipă *cu toată* greutatea, neputința, sleirea trupească pe care o simțim.

De aceea, iubiții mei, nimic nu putem face *fără* El și *în afara* Bisericii Lui! Mântuirea noastră este aici, unde noi ne-am născut din nou, din apă și din Duh, unde ne-am curățit, unde ne-am sfințit, unde ne-am unit cu Domnul și ne-am făcut una cu El.

Aici e pacea și mântuirea noastră: în Biserica Lui, cea una și sfântă, apostolică și catolică, Biserica Ortodoxă.

De aceea, neputințele noastre sunt *spre binele* nostru, iar lipsa lor nu înseamnă, în mod neapărat, o mare stare de dreptate. Pentru că ne umplem de dreptatea și de sfințenia lui Dumnezeu numai în măsura în care trăim toate ale vieții noastre în mod duhovnicește.

Începutul, cuprinsul și împlinirea noastră *se trăiesc* în relația noastră cu Dumnezeu, care e relație veșnică.

De aceea, să rămânem cu Cel care *ne-a iubit* mai întâi de a fi creat lumea! Să rămânem cu Stăpânul și cu Domnul, cu Mântuitorul și Vindecătorul sufletelor noastre, cu Dumnezeul nostru treimic. Căci întru El avem viață, pace și sfințenie în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica a 28-a după Rusalii [2014]



© Ziarul *Lumina*[373]

Iubiții mei[374],

mâncarea nu e o problemă de *gust* și niciun *capriciu*, ci o problemă de *ontologie*. Dacă mâncarea ar fi un lucru care ține de capricii nu ar mai fi o nevoie zilnică. Iar dacă *gustosul* ar fi calitatea de bază a mâncării am avea o sănătate foarte șubredă, pentru că lucrurile gustoase sunt cel mai adesea ne-sănătoase.

Însă Dumnezeu ne-a lăsat mâncarea ca pe ceva *compatibil* cu noi. Ne-a lăsat să mâncăm lucruri care sunt *în firescul* nostru. Compatibile cu trupul dar și cu sufletul nostru.

---

[373] Sfânta Frescă e preluată de aici: http://ziarullumina.ro/sites/default/files/articol/2014-04/euharistie-1.jpg.

[374] Scrisă în dimineața zilei de 13 decembie 2014, zi de sâmbătă, cu soare foarte frumos și liniștită. Fără vânt.

Pentru că trebuie să mâncăm lucruri sănătoase, care ne hrănesc și nu care ne îmbolnăvesc. Trebuie să mâncăm în funcție de sănătatea, de programul și de starea noastră duhovnicească și nu după planuri prestabilite.

De aceea, noi trebuie să învățăm *care e adevărata hrană* care ne hrănește în mod real. Și cum hrana trupească trebuie să aibă *legătură* cu hrana noastră duhovnicească, formată din rugăciune, postire, citire teologică, împărtășire euharistică, întrajutorarea semenilor noștri.

Și învățăm toate acestea în timp, prin post și rugăciune, prin experiență directă, prin citiri teologice, prin cunoașterea practică a compoziției chimice a mâncării.

Dar cum gustul *vinde* în detrimentul sănătății noastre, preferăm adesea, în mod infantil, ceea ce nu ne hrănește. Preferăm acest lucru *din neștiință* sau pentru că suntem *manipulați* de ceea ce vedem în vitrinele magazinelor.

Însă tot răul e spre bine! Căci pentru a înțelege care e mâncarea *sănătoasă* trebuie să avem *termeni de comparație*. După multă carne, sosuri, prăjeli, aglomerări intestinale, când toate ne cad *greu* la stomac, într-un moment de chin și suferință, ne venim *în fire* în materie de mâncare și reînvățăm că hrana e cea care *hrănește* și *ne menține activi* și nu cea care *ne excită* pofta de mâncare.

Pentru că adesea suntem învățați că mâncarea *bună* e mâncarea *gustoasă*, fiartă îndelung, meticulos preparată. Însă, când ne

documentăm și ajungem să cunoaștem *proprietățile* reale ale mâncărurilor și când înțelegem că mâncarea e formată din multiple elemente care hrănesc sau nu, înțelegem că mâncarea e *tot mai bună* pe cât e *naturală*.

Fructele și legumele, ceaiurile și siropurile naturale, compoturile și mierea, laptele și apa, peștele și grâul sunt mult mai mult *mâncare* decât preparatele îndelung fierte, congelate și recongelate, care amestecă lucruri contrare.

Dar pentru a ajunge la o asemenea *înțelepciune culinară* trebuie să trecem printr-o *schimbare de fond* a vieții noastre.

Trebuie să vrem să facem din trupul și din sufletul nostru *un templu* al lui Dumnezeu în care *se odihnește* slava Lui.

Și am început predica de astăzi cu problema mâncării, pentru că Evanghelia zilei e despre *mâncare* [Lc. 14, 16-24].

Parabola Domnului de azi e despre „o cină mare [δεῖπνον μέγα]" [Lc. 14, 16] la care El ne invită, pe noi, pe toți membrii Bisericii Sale. Și ne invită să participăm *pentru veșnicie*, pentru că ne invită *să trăim* în Împărăția Lui, în slava Sa, pentru veșnicie.

De aceea, noi, câți am înțeles invitația Lui la cina veșnică a Împărăției Sale, la comuniunea veșnică cu Sine și cu Sfinții Lui, ne pregătim întreaga noastră ființă ca pe *o mireasă*. Ne împodobim și ne înfrumusețăm interior în mod duhovnicește, pentru ca să fim proprii veșniciei cu El, cu Mirele nostru.

Însă pentru a fi *frumoși* interior, pentru a fi *curați duhovnicește*, trebuie să mâncăm *mâncare duhovnicească*.

Cu trupul trebuie să mâncăm tot mai mult hrana *care hrănește* iar cu sufletul la fel. Căci pe lângă nevoile de cunoaștere și de informare ale sufletului nostru, pe lângă nevoia reală de cunoaștere și de înțelegere de sine, resimțim acut nevoia profundă a odihnirii și a bucuriei duhovnicești, nevoile profunde ale simțirii și ale vederii slavei Sale.

Pentru că noi, încă de aici, trebuie să ne pregătim duhovnicește pentru *vederea Lui cea veșnică*.

Nu putem pleca de aici *orbi duhovnicește*!

Nu putem pleca *lipiți* de pământ, de trupul nostru, de plăceri pătimașe!

Căci unii ca aceștia *nu merg* în Împărăția Lui.

În Împărăția Lui merg cei care văd duhovnicește, care simt duhovnicește, care pipăie duhovnicește, care se bucură duhovnicește, care sunt *temple vii* al slavei Sale. Adică cei care au făcut din cele *două*, din suflet și din trup, *una*, o singură mireasă duhovnicească a lui Dumnezeu.

Dar cum *ne sfințim* pentru *a fi proprii* Cinei Lui, Împărăției Lui?

Prin mâncarea care ne îndumnezeiește. Și mâncarea care *ne îndumnezeiește* e teologia ortodoxă, teologia patristică, teologia Bisericii. Din adevărata teologie se naște adevărata viețuire, adevărata nevoință, adevărata perspectivă asupra veșniciei.

Mâncăm *sfințenie* când mâncăm *teologie*. Când mâncăm *adevăr*, când mâncăm *har*, când mâncăm *dreptate,* când mâncăm *frumos*, când mâncăm *curăție,* când mâncăm *milostenie,* când mâncăm *milă* și *iubire* pentru oameni *ne sfințim* în mod deplin.

Pentru că *flămânzirea* și *însetarea după bine*, pe care o dorește Domnul, e hrănirea cu poruncile lui Dumnezeu.

Ne hrănim din voia Lui, din teologia Lui, din slujbele Lui, din asceza și mistica Lui, din contemplarea Sfintelor Icoane și a întregii lumi, din înțelegerea profundă a prezenței Lui în lume și în viața noastră.

Unii teologi și predicatori ortodocși consideră că *împărtășirea euharistică* ne rezolvă toate problemele sau că *unirea cu Dumnezeu* este doar *una liturgică,* rezervată celor care participă la Dumnezeiasca Liturghie.

Însă împărtășirea cu Domnul la Dumnezeiasca Liturghie e doar *o parte* din întregul *proces interior* al înfrumusețării ortodoxe.

Reducerea vieții ortodoxe doar la cadrul liturgic este *o diminuare nepermisă* a ei, pentru că transformă viața noastră în *formalism liturgic* fără o înțelegere profundă a vieții ortodoxe. În sensul că, dacă stăm la Sfânta Liturghie cu evlavie și ne împărtășim, nu suntem prin asta niște *ortodocși adevărați*, dacă ne lipsesc virtuțile ortodoxe, dacă ne lipsește teologia adevărată, dacă ne lipsește adevărata experiență mistică ortodoxă.

Și formalismul liturgic tocmai asta face: *elimină din discuție* conținutul vieții interioare pentru fugitiva unire euharistică cu

Domnul. Pentru că ne place *să credem* că oamenii, dacă sunt spovediți și împărtășiți, *nu mai au nevoie* și de o cunoaștere a teologiei și de faptul de a fi trăitori cu adevărat ai Bisericii.

Însă noi, în același timp, avem nevoie nu numai de împărtășirea euharistică, ci și de cunoaștere și experiență teologică, de asceza continuă a curățirii de patimi, de simțirea și de vederea slavei Sale, de o cunoaștere profundă a lumii și a omului în comuniune.

În concluzie, în Evanghelia de azi, Domnul nu ne cheamă doar *la împărtășirea* cu El din Sfântul Potir, ci la *întregul mod de împărtășire* cu El, care se realizează prin toată teologia și viața Bisericii.

El ne cheamă să ne împărtășim cu El prin citire, prin postire, prin răbdarea necazurilor și a înjosirilor, prin iertare, prin milostenie, prin facerea de bine, prin cunoașterea Lui, prin simțirea și vederea Lui, prin unirea euharistică cu El.

Toată împlinirea voii Lui e *o mâncare duhovnicească* și această mâncare e mâncarea care ne face proprii Împărăției Sale.

Așadar, iubiții mei, viața noastră e *o continuă școală teologică*! Tot ceea ce noi învățăm în viața asta *are legătură* cu voia lui Dumnezeu, cu prezența Lui în creația Sa prin slava Lui, cu viitorul veșnic al umanității.

Învățăm continuu voia Lui, pentru că orice slujbă, orice carte, orice predică, orice întâlnire duhovnicească în cadrul Bisericii sunt *o școlarizare* a noastră pentru veșnicie.

Și nu trebuie *să ne rușinăm* că suntem în mod continuu niște *elevi* ai lui Dumnezeu, ci trebuie *să ne bucurăm* că Biserica ne învață, ca *o mamă bună*, adevărul despre noi și despre veșnicie.

Lăsați-vă *învățați*, iubiți frați și surori întru Domnul, de Dumnezeu, prin Biserica Sa și prin slujitorii Săi!

Ajutați-ne *să vă pregătim* pentru viața de acum și pentru veșnicie!

Pentru că *reala pregătire* pentru viață are *fundament teologic* și el constă în adevărul și harul lui Dumnezeu Cel în Treime slăvit și închinat.

Praznicul cel mare al Nașterii Domnului se apropie și Domnul ne spune că trebuie să ieșim *repede* [ταχέως] în piețe și în străduțele cetății [Lc. 14, 21, GNT] ca să vestim acest lucru. Adică să vestim și *în public* și *în mod privat* teologia Bisericii, în mod evlavios și cu bucurie, pentru ca oamenii *să se lumineze* prin noi cu luminare duhovnicească.

Pentru că cuvintele lui Dumnezeu și ale Sfinților Lui sunt *ca lumina* care strălucește și izgonește întunericul din noi, sunt *ca focul* care aprinde inima și o mistuie duhovnicește și o transfigurează, sunt *ca apa* care hrănește și *ca mâncarea* care satură duhul omului.

Toți oamenii au nevoie *să știe* adevărul lui Dumnezeu, adevărul Bisericii Sale. Ei trebuie să știe că Biserica lui Dumnezeu e *Biserica Ortodoxă* și că Sfinții Lui sunt Sfinții pe care Biserica Lui îi cinstește, pentru că sunt fiii ei. Ei trebuie să știe că mântuirea și viața noastră veșnică *încep de acum*, pentru că

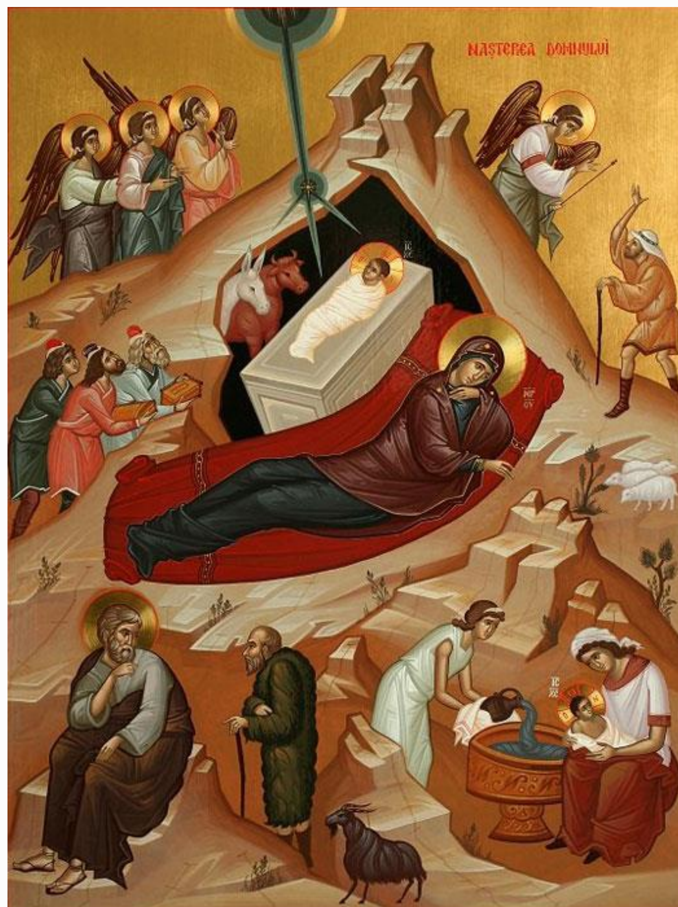
Biserica este *începutul* noii lumi, al lumii transfigurate.

Din acest motiv, noi cântăm Întruparea Lui ca pe *o răsărire* în lume a teologiei. Și teologia este *lumina* care ne aduce pe noi la cunoașterea lui Dumnezeu și la trăirea în comuniune cu El.

De aceea, umpleți-vă de teologie, umpleți-vă de rugăciune, umpleți-vă de milostenie, pentru ca *să vă hrăniți duhovnicește* în acest post și în toată viața voastră!

Dumnezeul milei și al îndurărilor să ne umple pe toți de pacea Sa, El, Dumnezeul nostru treimic, acum și în vecii vecilor! Amin.

Predică la Duminica dinaintea Nașterii Domnului [2014]



© Biserica *Nașterea Domnului*[375]

Iubiții mei[376],

praznicul Nașterii Domnului *se grăbește*! Se grăbește să ne vestească bucuria lui dumnezeiască imensă.

---

[375] Am preluat Sfânta Icoană de aici: http://www.bisericanastereadomnului.ro/imagini/continut/hramuri/nasterea-Domnului-1.jpg.

[376] Scrisă în dimineața zilei de 19 decembrie 2014, zi de vineri, înnorată și plină de ceață.

Pentru că Evanghelia zilei [Mt. 1, 1-25] este *primul capitol* din Matei, capitol care pune istoria în relație cu credința și cu revelarea lui Dumnezeu în viața celor credincioși.

Pentru că Evanghelia Sfântului Matei începe numărarea neamului [γενέσεως] Domnului de la Sfântul Avraam [Mt. 1, 1], de la Părintele celor credincioși și nu de la Protopărintele neamului omenesc, de la Sfântul Adam, ca Sfântul Luca [Lc. 3, 38].

Însă ambele genealogii ale Domnului *se intersectează* în persoana lui Avraam, pentru că și noi, cei credincioși, suntem din neamul lui.

Pentru mulți dintre noi toate aceste *nume* cuprinse între Mt. 1, 1 și 1, 16 sunt necunoscute. Poate că am auzit despre unele...dar nu știm mare lucru despre cine era Fares sau Ozias sau Iehonias.

Însă ele sunt *proba* veridicității istorice. Pentru că toate aceste nume arată că *făgăduința* făcută lui Avraam s-a împlinit în Hristos. Și Sfântul Matei ne spune că Iisus [Ἰησοῦς], Cel născut din Maria [Μαρία], este Hristos [Χριστός] [Mt. 1, 16, GNT], adică *Mașiah* [מָשִׁיחַ] cel așteptat.

Ce îi revelase însă Dumnezeul treimic lui Avraam? Că din el va face „un popor mare [ἔθνος μέγα]” și că se vor binecuvânta întru el „toate semințiile pământului [πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς]” [Fac. 12, 2, 3; LXX].

Pentru că Dumnezeu a dorit, dintru început, să facă *tot pământul* o locuință a celor credincioși și nu a dorit *doar un popor*

credincios. De aceea, Israilul istoric, poporul lui Dumnezeu, pe care El l-a scos „în mână tare și în braț înalt [ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ]" [Ps. 135, 12, LXX] din Egipt, nu a înțeles în întregime *vocația lui universalistă*, ci doar *unii oameni Sfinți* din rândurile sale.

Căci fiii lui Israil au crezut că trebuie să domine popoarele *prin forță* și nu prin *puterea credinței* și *a curăției*.

Însă Fiul lui Dumnezeu *Se întrupează* și Se face *Fiul Fecioarei* pentru ca *să atragă* la Sine toate neamurile. El vine *întru putere* dumnezeiască și *întru curăție* preasfântă pentru ca să ne învețe că *adevărata putere* este *sfințenia*.

Unul din Treime, Fiul Tatălui Cel mai înainte de veci, Se face om din cea fără de prihană, fără ca să strice fecioria ei, a Mariei, și devine astfel *centrul de unificare* și *de înduhovnicire* a umanității. Pentru că El *Se coboară* la noi pentru ca *să ne ridice la Sine*, în comuniune cu Prea Sfânta Treime, Dumnezeul nostru.

Și fără credința una, mântuitoare și sfințitoare a Bisericii, noi nu putem fi *una* în Hristos, nu putem să fim *mădulare mistice/tainice* ale Lui și nici nu ne putem *înălța* la comuniunea cu Dumnezeu. Pentru că Tatăl, prin Fiul, întru Sfântul Duh *ne unește* pe unii cu alții și *ne înalță* în comuniunea veșnică a Treimii.

Așa înțelegem de ce e *important* Avraam în ecuația nașterii Domnului: pentru că el *a crezut* în făgăduința lui Dumnezeu. El a

crezut în ceea ce *va face* Dumnezeu. Nu a cerut *minuni* pentru ca să creadă, ci *a crezut* în El, pentru că El e *viața* noastră.

Și Avraam, cel care *a crezut* Domnului Dumnezeu, *s-a umplut* de consecințele credinței lui. Pentru că credința *se împlinește* și aici și în viața veșnică cu Dumnezeu, în Împărăția Sa.

Și în *Slujba Înmormântării* noi amintim de „sânurile lui Avraam"[377]. *Sânuri*, care aici înseamnă *comuniunea* noastră veșnică cu Avraam, Părintele celor credincioși și cu toți Sfinții lui Dumnezeu și cu toți Îngerii Lui în Împărăția Sa. Pentru că *la baza* vieții noastre veșnice cu Dumnezeu stau *credința*, *nădejdea* și *dragostea* noastră pentru Dumnezeu.

Fiindcă noi *credem* în Cel care ni Se revelează, *așteptăm totul* de la El, pe măsură ce ne umplem tot mai mult *de dragostea* Lui. Și așteptarea Lui e plină de simțirea și de revelarea Lui, pentru că e *o așteptare plină de dragoste*.

De aceea, praznicul Nașterii Domnului se grăbește *să ne întâmpine* și *să ne cuprindă* în întregime. Să ne cuprindă întreaga ființă cu curăția Lui, cu delicatețea Lui, cu frumusețea Lui, a Celui care Se naște și Se face Prunc plin de curăție pentru noi.

Un Prunc Bătrân, un Prunc vechi de zile, ca nimeni altul, singura noutate paradoxală și bucuroasă de sub soare, adică din istoria

---

[377] *Molitfelnic*, tipărit cu aprobarea Sfântului Sinod și cu binecuvântarea Prea Fericitului Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Ed. IBMBOR, București, 2002, p. 240.

umanității. Căci este un Prunc care a plecat cerurile până la noi, un Prunc deoființă cu Tatăl și cu Duhul, Care ne-a asumat umanitatea în persoana Lui cea veșnică și ne-a îndumnezeit-o.

Și tocmai de aceea e *unic* și *inimitabil* acest Prunc, pentru că El *l-a repus* pe om pe *adevăratele axe* ale vieții sale: pe *axa verticală* a comuniunii cu Dumnezeu, care se întretaie în cruce cu *axa orizontală* a iubirii față de aproapele.

Pentru că trebuie să primim în noi harul dumnezeiesc prin lucrarea mântuitoare a acestui Prunc, ca să fim *una* cu Dumnezeu și *una* cu oamenii, așa cum El este, deopotrivă, *Dumnezeu* și *om*.

Căci în noi înșine suntem mereu cu Dumnezeu și mereu cu oamenii, dacă crucea rugăciunii și a iubirii noastre pentru Dumnezeu și pentru oameni *ne sfințește* și *ne personalizează* continuu.

Pruncii învață de la acest Prunc delicatețea și smerenia.

Tinerii învață de la acest Prunc frumusețea și curăția duhovnicească.

Cei maturi învață de la acest Prunc jertfelnicia și umilința sfântă.

Cei bătrâni învață de la acest Prunc voioșia și simplitatea.

Pentru că El, Domnul și Mântuitorul nostru, a venit *pentru toți* și nu doar *pentru unii*.

El, prin venirea Lui la noi, a desființat *exclusivismul* și *indiferentismul religios*.

Pentru că, pe de o parte, credința nu mai e *doar pentru unii*, doar pentru fiii lui Israil iar, pe de altă parte, nimeni nu poate rămâne *indiferent* la făgăduința vieții veșnice. Pentru că toți dorim *să trăim veșnic*, să fim *fericiți* pentru veșnicie, să fim *împliniți*, iar Dumnezeu *ne dăruie* această împlinire.

El a venit și *le-a unit în Sine* pe cele despărțite: pe cele necreate cu cele create, pe cele inteligibile cu cele sensibile, cerul cu pământul, Raiul cu lumea noastră, bărbatul cu femeia[378]. Și dându-ne harul Său, ne-a făcut pe noi „în întregime și în chip integral într-o *întrepătrundere* cu Dumnezeu întreg, devenind [noi] *tot ce este* și Dumnezeu, afară de *identitatea după ființă*"[379]. Pentru că ne-a făcut să fim *dumnezei după har*, adică Sfinți ai Lui fără de prihană.

De aceea, El „li Se face tuturor toate pentru covârșirea bunătății: *smerit*, celor smeriți, *înalt*, celor înalți și *Dumnezeu prin fire*, celor îndumnezeiți pentru El"[380]. Căci Se arată nouă *pe măsura noastră*, pe măsura sporirii noastre duhovnicești și, în timp ce *creștem* în sfințenie, prezența Lui e tot mai profundă și mai personală.

Pentru că, iubiții mei, de aceea Domnul *S-a făcut Prunc*: pentru ca să trecem împreu-

---

[378] Sfântul Maxim Mărturisitorul, *Ambigua. Tâlcuiri ale unor locuri cu multe și adânci înțelesuri din Sfinții Dionisie Areopagitul și Grigorie Teologul*, trad. din gr., introd. și note de Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, Ed. IBMBOR, București, 1983, p. 260-262.

[379] Idem, p. 262.

[380] Idem, p. 225.

nă cu El prin toate fazele *creșterii* noastre duhovnicești. Trebuie să fim *prunci*, trebuie să fim *copii*, trebuie să fim *maturi* și *bătrâni în sfințenie*. Dar, mai înainte de toate, trebuie să credem întru El și să ne botezăm cu Botezul Lui, să fim unși cu putere de sus și să ne unim și să ne sfințim prin împărtășirea cu El, Cel euharistic.

Căci de aici, de la *credință* și de la *sălășluirea în noi* a harului Treimii începe întreaga viață duhovnicească și toată suita de experiențe mistice.

Toate trăirile noastre sfinte fac parte din *parcursul normal* al vieții duhovnicești, pentru că e o viață trăită *în harul* Treimii și nu aiurea.

Însă noi nu trebuie să ne concentrăm asupra darurilor și a harismelor duhovnicești pe care le primim, nu trebuie să le etalăm peste tot, ci trebuie să ne concentrăm pe *relația reală*, vie, prezentă cu Dumnezeu.

El, izvorul darurilor, e *mai important* decât orice dar primit de la El.

De aceea și praznicul Nașterii Domnului ne pune în față pe *Dumnezeu*, Care S-a sălășluit între oameni, Care a locuit dimpreună cu ei, pentru ca mai apoi, la Cincizecime, să Se sălășluiască *în interiorul lor*, al celor care cred în El.

Din acest motiv, noi, toți cei care privim Icoana Maicii Domnului cu Pruncul în brațe trebuie să înțelegem că în noi înșine toți trebuie *să Îl primim* pe Domnul *după cum* Maica Domnului L-a primit în pântece și L-a purtat pe brațele sale. La fel trebuie *să Îl*

purtăm și noi pe *brațele* inimii noastre, în trupul și în sufletul nostru, pe Cel care Se face mâncare și băutură îndumnezeitoare pentru noi, bucurie și pace veșnică, veselie și curăție dumnezeiască.

Căci postul în care suntem e *îmbrăcarea* noastră interioară în curăție și delicatețe pentru *a-L primi* în trupul și în sufletul nostru pe Domnul și Stăpânul întregii creații.

Iar Biserica ne vestește nașterea Lui cu mai multe zile înaintea praznicului, pentru ca fiecare dintre noi să ne pregătim, măcar acum, când mai e puțin timp...pentru o reală primire a Lui în viața noastră.

Pentru că masa bogată de praznic, cadourile, evenimentele frumoase din familie și din Biserică, întâlnirile noastre...n-au nicio *frumusețe duhovnicească* dacă Hristos nu e și *în ființa noastră...*

Dacă e doar *afară de noi* și *mai presus* de noi...dar nu și *în noi*, praznicul nostru nu e praznic. Pentru că praznicul e bucurie și veselie împreună cu Dumnezeu și nu singurătate.

De aceea, noi trebuie să fim *rugăciune* și trebuie să fim *milă* pentru oameni, pentru toți oamenii, pentru ca *să alungăm* singurătatea din cât mai mulți oameni.

Cuvântul, prezența, cadoul, îmbrățișarea noastră *pot trezi viața* în oameni, pot trezi încrederea, pot trezi entuziasmul, pot trezi mântuirea...

Pentru că *vestea cea mare* și *nouă* e aceasta: Fecioara a luat în pântece și a rămas Fecioară, pururea Fecioară, și a născut Fiu, pe Emmanuil [Ἐμμανουήλ], și, prin El, Dum-

nezeu este cu noi pentru toți vecii [Mt. 1, 23, GNT]!

Dumnezeul nostru, Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt, Dumnezeul slavei și al milostivirii, să fie cu noi pururea, iubiții mei, și să ne întărească pentru ca să creștem și să ne desăvârșim în vecii vecilor!

La mulți ani, să aveți parte de sărbători pline de frumusețe și de candoare dumnezeiască și să faceți în jurul vostru *lumină*! Amin.

Predică la Nașterea Domnului [25 decembrie 2014]



Iubiții mei[381],

praznicul Nașterii Domnului *s-a grăbit* și *se grăbește* în continuare!

Se grăbește *să ne încredințeze* despre veridicitatea marelui eveniment istoric și supraistoric, în același timp, *al întrupării* lui Dumnezeu Cuvântul. El vrea să ne facă părtași *bucuriei imense* a Îngerilor și a oame-

---

381 Scrisă în dimineața zilei de 23 decembrie 2014, zi de marți, cu soare și nori.

Sfânta Icoană am preluat-o din locația de aici:

http://www.doxologia.ro/sites/default/files/imagecache/imagine_600_width/imagine/2012/12/1225nativity14.jpg.

nilor la aflarea voii Prea Sfintei Treimi cu întreaga Sa creație.

Pentru că, din Evanghelia duminicii trecute[382], am aflat deja că Hristos *S-a născut* și că S-a născut *din Fecioara Maria*. Am aflat esențialul praznicului mai înainte de praznic.

Pe când din Evanghelia praznicului [Mt. 2, 1-12] aflăm că Hristos e Prunc și că e căutat de către „magii de la răsărituri [μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν]" [Mt. 2, 1, GNT], care au fost călăuziți de o stea, pentru ca *să I se închine* Lui.

Adică Evanghelia zilei nu este despre *nașterea Lui*, ci despre *autentificarea nașterii Lui* prin cei trei magi, care și-au adus darurile lor, daruri care se păstrează până azi[383].

Pentru că așa a lucrat Dumnezeu cu oamenii la orice mare eveniment al mântuirii noastre: evenimentul a fost profețit cu mult timp înainte, apoi, mai înainte ca să se petreacă, el a fost reamintit, și, când evenimentul s-a produs, el a fost explicat pentru ca să aibă *pregnanță* pentru noi.

Și nașterea, viața, minunile, pătimirile, moartea, învierea și înălțarea Domnului la cer au fost profețite cu mult timp înainte și au fost explicate și înțelese duhovnicește, în profunzimea lor, după ce ele s-au petrecut, pentru ca noi să înțelegem că Dumnezeu nu a

---

[382] A se vedea aici: http://www.teologiepentruazi.ro/2014/12/19/predica-la-duminica-dinaintea-nasterii-domnului-2014/.

[383] Idem: http://www.teologiepentruazi.ro/2009/12/26/posteritatea-darurilor-celor-trei-magi/.

lăsat nimic *la întâmplare* când a fost vorba de *mântuirea noastră*.

Ci El ne-a mântuit într-un mod foarte meticulos: pentru că mai întâi a vestit *ce va face* pentru noi, apoi *a făcut* și după aceea *ne-a explicat* ce relevanță au faptele Lui pentru noi.

De aceea *s-a grăbit* praznicul de azi: pentru că El constă nu numai în *vestirea* nașterii Domnului, ci și *în ce consecințe* are nașterea Lui pentru noi. Și astfel, el vrea să ne explice, pe îndelete, cât de *extraordinară* și de *vitală* în același timp e întruparea Lui și că ea este evenimentul care *desparte istoria* în două.

Pentru că istoria de până la Hristos e *o îndelungă vestire* a Lui, pe când cea de după Hristos e *începutul comuniunii veșnice* cu El.

Căci azi, „Chipul cel neschimbat al Tatălui, Pecetea veșniciei Lui, primește înfățișare de rob, ieșind din Maica *ce nu știe de nuntă*, nesuferind *schimbare*: că[ci] a rămas *[ceea] ce era*, Dumnezeu adevărat…și a luat *[ceea] ce nu era*, om făcându-Se, din iubire de oameni”[384].

Pentru că azi prăznuim nașterea Fiului lui Dumnezeu din Fecioară, prăznuim *asumarea umanității* în persoana Sa preexistentă și veșnică și nu nașterea unui om. Tocmai de aceea e *o naștere unică* și *paradoxală*, pentru

---

[384] *Mineiul pe decembrie*, tipărit în zilele păstoriei Prea Fericitului Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, cu aprobarea Sfântului Sinod, ed. a 6-a, Ed. IBMBOR, București, 1991, p. 376.

că niciodată până acum Dumnezeu nu a mai făcut acest lucru. Niciodată până acum Dumnezeu nu S-a *coborât* la nivelul creaturii pentru ca *să înalțe* creatura la nivelul Său dumnezeiesc. Căci Fiul Tatălui Se pogoară în smerenie pentru ca să ne învețe că smerenia este *înălțarea reală* și *trainică*, durabilă pentru veșnicie.

De aceea, El S-a născut în peșteră „în taină", însă cerul L-a propovăduit tuturor[385]. Pentru că cerul și-a făcut din stea *o gură* a lui[386].

Însă *steaua* care i-a călăuzit pe magi spre casa Domnului era *un Înger*. Unul dintre acei Îngeri care au cântat: „Slavă în cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, în oameni bună-voire! [Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκίας]" [Lc. 2, 14, GNT].

Stea despre care Sfântul Ioan Gură de Aur a spus: „După părerea mea, steaua trebuie să se fi arătat *cu multă vreme înainte* de nașterea Pruncului, pentru că magii au trebuit să facă multă vreme pe drum ca să ajungă în Palestina chiar în momentul nașterii; că[ci] trebuia[u] să I se închine Lui pe când era *în scutece*.

Deci steaua li s-a arătat *cu mult mai înainte*, pentru a dovedi că *nașterea Lui este minunată* și *neobișnuită*"[387].

---

[385] Idem, p. 378.

[386] Ibidem.

[387] Sfântul Ioan Gură de Aur, *Scrieri*, Partea a treia, *Omilii la Matei*, trad., introd., indici și note de Pr. D.[umitru] Fecioru, Ed. IBMBOR, București, 1994, p. 94.

Și nu numai că *li s-a arătat*, ci ea *i-a călăuzit* pe drum...„până când a venit [și] a stat deasupra, [acolo] unde era Pruncul [τὸ Παιδίον]" [Mt. 2, 9, GNT]. Pentru ca magii să fie *încredințați* că El este *Cel căutat* de către ei.

Din acest motiv, Sfântul Ioan Gură de Aur îi numește pe magi „strămoșii Bisericii"[388], pentru că ei *au crezut* în Hristos prin călăuzirea cea minunată. Și ei sunt *reprezentanții neamurilor*, ai celor care *vor crede* în Hristos. Pentru că Dumnezeu a vrut să ne arate faptul că El nu cheamă doar pe Israil la mântuire, ci îi cheamă pe toți cei care *se lasă călăuziți* de către El.

În Icoana de deasupra, peștera e *neagră* ca Iadul sau ca inima noastră indiferentă. Maica contemplă Pruncul în haine cernite, ca de înmormântare, dar stă *în roșu*, în iubire dumnezeiască față de El. Pruncul e înfășat, înfășarea Lui ne amintește de giulgiul morții, iar ieslea e transfigurată iconic și devine un tron împărătesc plin de roșu, pentru că El S-a născut *pentru noi* și *pentru mântuirea noastră* și nu pentru ca *să ne înspăimânte* cu măreția Lui dumnezeiască.

Faptul că ieslea-tron împărătesc...a fost *iesle sărmană* în momentul nașterii Sale, ne-o subliniază boul și asinul, care stau *cu botul* spre Stăpânul lumii...și *Îi fac căldură*. Pentru că oamenii n-au avut loc...și nici timp...și nici chef...ca să Îl încălzească pe Iubitul Tatălui. Animalele sunt umplute și ele de roșu, de

---

[388] Idem, p. 95.

iubirea Lui. Steaua e între Îngeri, între Îngerii care se bucură.

Păstorii sunt chemați și ei [Lc. 2, 8-18]. Magii sunt iconizați în dreapta, alături de păstori, pentru ca să ne arate că Israilul și neamurile au fost chemate deopotrivă la mântuire.

Și Pruncul Iisus, cel deoființă cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, Domnul și Stăpânul întregii creații, privește spre creația Sa cu iubire blândă, caldă, preafrumoasă.

Pentru că El, „*Așteptarea neamurilor*, a venit și ne-a mântuit pe noi din robia vrăjmașului”[389].

El a venit ca să mântuiască „pe Adam cel stricat”[390], cel îmbolnăvit de păcat, adică pe tot omul păcătos.

El S-a făcut Soarele nostru duhovnicesc, Care *ne răsare* la toți în suflet și ne umple de „lumina cunoștinței”[391], de lumina dumnezeiască care ne umple de cunoaștere teologică.

Căci fără harul Lui și fără cunoașterea Lui suntem *în beznă*. Trăim fără să știm *pentru ce* trăim și plăcerea noastră e păcatul, e disoluția interioară, e moartea.

Fără credința cea adevărată a Ortodoxiei, fără Biserica cea adevărată, fără Sfinții lui Dumnezeu și fără luminarea Îngerilor Lui suntem *o peșteră neagră*, plină de întuneric, care *ascundem* faptul că *la baza* vieții noastre stă Dumnezeu.

---

389 *Mineiul pe decembrie*, ed. cit., p. 383.

390 Ibidem.

391 Idem, p. 385.

Și ori de câte ori, ca ortodocși, ne comportăm ca niște *neînțelepți*, ca niște *păgâni*, ca niște *oameni josnici*, negăm faptul că Dumnezeu e *Creatorul nostru* și că El este *împlinirea noastră*. Pentru că astfel nu afirmăm *prezența* lui Dumnezeu în noi, ci *indiferența* față de El.

De aceea, iubiții mei, indiferența, prostia, delăsarea, lipsa noastră de chef, depravarea noastră *costă* Biserica Dumnezeului Celui viu. Din cauza păcatelor noastre oamenii stau *departe* de Dumnezeu, *nu cunosc* ce trebuie să facă și *vor suferi veșnic* pentru că noi le-am fost *sminteală*.

Nu au văzut prin noi pe Dumnezeu! Nu au văzut prin faptele noastre iubirea Lui, milostivirea Lui, frumusețea Lui. Ci au văzut că *ne-am conformat* cu lumea seculară, cu lumea adâncită în păcat și în aviditatea după cele pământești, și că *ne-am lipsit* de *viața duhovnicească*, de *darul cel mai de preț* pe care Pruncul Iisus l-a adus lumii.

Pentru că Domnul *a coborât* la noi pentru ca *să Se sălășluiască în noi* și nu doar *ca să trăiască printre noi*!

El a coborât la noi pentru ca *să rămână* cu fiecare dintre noi, dimpreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, căci Treimea *Se odihnește* în cei care cred în Ea și împlinesc poruncile Sale.

Da, Dumnezeul nostru treimic *Se odihnește* în fiecare creștin ortodox care *trăiește duhovnicește* și nu *trupește*!

În mod conștient, în mod simțit duhovnicește, în mod preabucuros, Dumnezeu locuiește în noi și ne învață tot lucrul bun,

pentru că ne face să gândim și să simțim și să acționăm *ca El* și nu haotic.

Păcatele ne învață să fim haotici și fără bun simț!

Viața la întâmplare e sursa întregii nefericiri de pe pământ.

Pe când ascetizarea noastră prin post și prin rugăciune, prin teologie și fapte bune e *adevărata eleganță* a omului.

Pentru că numai Biserica naște oameni *cu adevărat manierați*, cu adevărat *delicați*, cu adevărat *atenți* la nevoile și la realitatea cruntă a societății umane. Căci eleganța ține de *o conștiință împăcată* cu Dumnezeu și de *o inimă curată*.

Și numai cine e *împăcat* cu Dumnezeu, numai cine e curat în inima sa, gândește curat față de oameni și le dorește tot binele. Căci binele real iese din inima bună și nu din inima prefăcută.

Da, toți putem face daruri! Toți putem să dăruim din ceea ce avem. Însă dăruiește cu adevărat cel care dăruie fiind plin de har și de cunoaștere duhovnicească și de delicatețe sfântă. Pentru că el dăruie *cuvinte care mântuiesc*, el dăruie *fapte care zidesc*, el dăruie *rugăciuni care ne țin în viață*.

Însă, pe toți, după puterea și înțelepciunea noastră, Dumnezeu ne cheamă *să privim profund* lucrurile, oamenii, vremurile, întreaga creație.

Căci dacă El *a venit*...*sfârșitul istoriei* deja s-a produs. Pentru că Îl așteptăm să vină ca *Judecător* al lumii pe Cel care *deja a venit* și *este cu noi* și cu Care ne împărtășim zilnic. Îl

așteptăm să vină pe Cel pe care *Îl iubim* și prin Care *ne curățim* de tot păcatul și de toată patima întunecată.

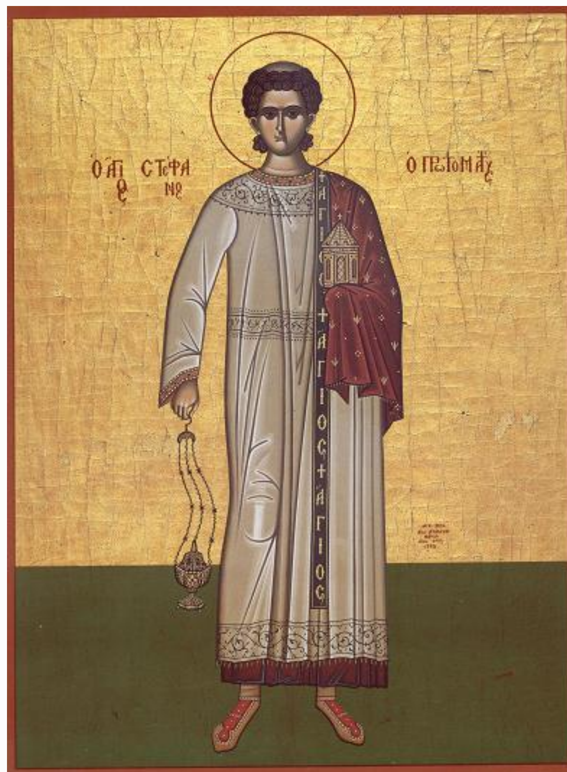
Pentru că așteptăm *să se instaureze* în întreaga creație Împărăția Sa, așa după cum ea este instaurată în cer. Așteptăm ca Împărăția Lui *să inunde cu slava Sa* întreaga creație, pentru ca El să fie totul în toți.

Așadar, iubiți frați și surori întru Domnul, suntem chemați să fim *Sfinți* și nu niște *pierde vară*! Pentru că Cel care S-a coborât la noi, S-a coborât pentru ca să ne ridice pentru veșnicie la Sine, în comuniunea Treimii, pentru ca viața noastră să fie viața Lui și împlinirea noastră să fie totală.

Să trăim în harul și în bucuria lui Dumnezeu pururea!

Pentru că astfel suntem moștenitorii Împărăției Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, a Dumnezeului nostru treimic, în vecii vecilor. La mulți ani și să aveți parte de multă pace și bucurie dumnezeiască! Amin.

Predică la pomenirea Sfântului Apostol, Întâiul Mucenic și Arhidiacon Ștefan [27 decembrie 2014]



Iubiții mei[392],

Apostolul zilei este format din F. Ap. 6, 8-15; 7, 1-5, 47-60[393], cuprinzând discursul său străpungător în fața evreilor, vedenia sa dumnezeiască și răutatea evreilor, care l-au scos afară din cetate și l-au omorât cu pietre. În ziua de 27 decembrie, în anul Cincizecimii,

---

[392] Scrisă în ziua de 26 decembrie 2014, zi înnorată, de vineri.

[393] *Apostol*, tipărit în zilele păstoriei Prea Fericitului Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, cu aprobarea Sfântului Sinod, Ed. IBMBOR, București, 1988, p. 333-334.

adică în primul an al Bisericii[394]. La martirizarea lui, Sfântul Ștefan având vârsta de peste 30 de ani[395]...

Evanghelia zilei este Mt. 21, 33-44[396], pentru că are în prim-plan uciderea: „și luându-l pe el, l-au scos afară din vie și l-au omorât” [Mt. 21, 39, GNT].

Parabola lucrătorilor celor răi se referă la ceea ce aveau să facă evreii cu Domnul: aveau să Îl scoată afară din cetate și să-L răstignească. Însă Sfântul Ștefan e ucis de conaționalii săi cu aceeași răutate cu care fusese ucis și Domnul: l-au scos afară din cetate și l-au ucis cu pietre.

A fost ucis în valea lui Iosafat, lângă pârâul Cedrilor și *martori* ai muceniciei sale – el fiind *primul Mucenic* al Bisericii – au fost Maica Domnului și Sfântul Ioan Evanghelistul[397]. Dar și viitorul Sfânt Apostol Pavel, adică *Saulos* [Σαύλος], amintit în F. Ap. 7, 58, *cf.* GNT.

Pe când era omorât cu pietre, Sfântul Stefanos [Στέφανος], cel plin de har, se ruga și

---

[394] *Viețile Sfinților pe luna decembrie*, retipărite și adăugite cu aprobarea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române după ediția din 1901-1911, ed. a II-a, Ed. Episcopiei Romanului, Mănăstirea Sihăstria, 2000, p. 527.

[395] Ibidem.

[396] *Sfînta și Dumnezeiasca Evanghelie*, tipărită cu aprobarea Sfîntului Sinod și cu binecuvântarea Prea Fericitului Părinte Iustin, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Ed. IBMBOR, București, 1983, p. 310.

[397] *Viețile Sfinților pe luna decembrie*, ed. cit., p. 527.

zicea: „Doamne Iisuse, primește duhul meu! [Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου]” [F. Ap. 7, 59, GNT]. Și, tot după exemplul Domnului său, el s-a rugat și pentru cei care îl omorau, zicând: „Doamne, să nu le pui lor acest păcat! [Κύριε, μὴ στήσῃς αὐτοῖς ταύτην τὴν ἁμαρτίαν]” [F. Ap. 7, 60, GNT]. Să nu pui *pe seama lor* acest păcat...sau, ca în ed. BOR 1988: „nu le socoti lor” acest păcat.

O zi și o noapte Sfintele sale Moaște au fost lăsate neîngropate[398]. Sfântul Gamaliil [Γαμαλιήλ][399] a trimis oameni și aceștia au îngropat trupul său în Cafargamala, un sat din apropierea Ierusalimului[400].

Sfântul Gamaliil e pomenit pe 2 august și, din viața sa, în ediție americană, aflăm că el i s-a arătat în anul 415 d. Hr. Preotului Lucian și i-a descoperit unde sunt Sfintele Moaște ale Sfântului Ștefan[401]. În 428, ele au fost duse de la Ierusalim la Constantinopol și au fost puse spre închinare în Biserica Sfântului Diacon Laurențiu, care e pomenit pe 10 august[402].

Din ediția greacă însă, aflăm că însuși Sfântul Diacon Stefanos i s-a arătat Presbiterului Lucianos și i-a descoperit unde sunt Sfintele sale Moaște. Ele au fost descoperite

---

[398] Ibidem.

[399] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Gamaliel.

[400] *Viețile Sfinților pe luna decembrie*, ed. cit., p. 527.

[401] A se vedea: http://oca.org/saints/lives/2014/08/02/102183-finding-of-the-relics-of-the-righteous-st-gamaliel.

[402] Ibidem.

după un mare cutremur de pământ și din locul unde erau s-a răspândit bună mireasmă. Iar glasuri îngerești au cântat imnul de la nașterea Domnului: „Slavă în cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, în oameni bună-voire!”[403].

Brațul său cel drept[404] se află acum în *Lavra Sfântului Serghie de Radonej* din Rusia[405]:



Însă el este *aproape* de fiecare dintre noi dacă îl chemăm cu credință și cu dragoste. Pentru că a fost plin de sfințenie și de evlavie, puternic în cuvânt, făcător de minuni[406] și văzător al celor dumnezeiești.

---

[403] A se vedea: http://www.synaxarion.gr/gr/sid/273/sxsaintinfo.aspx.

[404] Imaginea am preluat-o de aici: http://orthodoxwiki.org/File:Protomartyr.jpg.

[405] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Trinity_Lavra_of_St._Sergius.

[406] *Viețile Sfinților pe luna decembrie*, ed. cit., p. 523.

Căci atunci când i-a înfruntat pe evrei și aceia „scrâșneau dinții împotriva lui” [F. Ap. 7, 54, GNT] ca niște fiare sălbatice, el era „plin de Duhul Sfânt” [F. Ap. 7, 55, GNT], de harul Treimii. Și a văzut „slava lui Dumnezeu și pe Iisus stând de-a dreapta lui Dumnezeu [δόξαν Θεοῦ καὶ Ἰησοῦν ἑστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ] [F. Ap. 7, 55, GNT]” Tatăl.

Și pentru că a mărturisit această vedere preadumnezeiască pe care a văzut-o acolo, în mijlocul celor care îl urau, pentru aceea a fost și omorât. Pentru că evreii nu acceptau, după cum nu acceptă până azi, dimpreună cu musulmanii, că Tatăl are un Fiu și are un Duh Sfânt, că Dumnezeu e *treimic* și nu *monopersonal*.

Așa că, dacă azi îi vedem pe extremiștii musulmani omorând oameni nevinovați, trebuie să ne aducem aminte *lecția* istoriei de-a lungul timpul. Pentru că și evreii extremiști *au omorât* creștini și, mai întâi de toate, pe Fiul lui Dumnezeu întrupat.

Și că extremismul religios se reactualizează, în mod dramatic, acolo unde fanatismul și exclusivismul sunt la ele acasă.

Însă creștinii ortodocși trebuie să își mărturisească credința lor cu evlavie și cu frică de Dumnezeu, fără ca să dorească *moartea* celor care sunt de altă credință. Ci noi trebuie să dorim ca toți *să trăiască evlavios* și *să vină la dreapta credință* a Bisericii, fără de care nu putem niciunul să ne mântuim.

Această zi, a Sfântului Ștefan, pentru mine se leagă în mod special de persoana

Părintelui Ștefan Cimpoeru, primul meu duhovnic[407].

Pe la 6-7 ani, l-am văzut cu *Icoana Nașterii Domnului* în mână, mergând să binevestească pe la casele oamenilor...și eu jucam fotbal cu alți copii de seama mea. Și pentru că *ne deranja*...l-am înjurat. Apoi, când m-am dus la Biserică, în mod conștient și ca un convertit, am mers cu el cu colindul, având în mână aceeași Icoană a Nașterii Domnului, care, cu ceva timp în urmă, nu îmi era dragă...

Și când am ajuns, într-un an, în locul unde cu câțiva ani în urmă l-am înjurat...el mi-a amintit...ceea ce făcusem iar eu m-am rușinat...Și mi-am dat seama că Părintele Ștefan ținea minte *toate detaliile* legate de păstoriții săi. Pentru că numai astfel arăți că *îți pasă* de ei și de viața lor.

Alături de el, în rugăciune, îi am pe toți cei care m-au învățat lucruri esențiale în viața mea. Îi am pe cei pe care i-am citit, i-am ascultat, am stat pe lângă ei și încă stau și îi ascult.

Căci Sfântul Ștefan (numele său, în limba greacă, însemnând: *cel încununat*) a ascultat de Domnul și a împlinit voia Lui și de aceea e viu în veci. Iar noi, dacă vrem să fim *vii*, trebuie să împlinim poruncile Lui ca și Sfântul Ștefan.

De aceea, iubiții mei, câte sunt bune și câte sunt de folos, câte sunt frumoase și

---

[407] A se vedea: http://www.teologiepentruazi.ro/2010/11/10/primul-meu-duhovnic/.

sfinte, trebuie să le iubim și să le împlinim în viața noastră. Pentru că prin ele ne facem *frumoși cu adevărat*, lăudând pe Treimea cea deoființă și nedespărțită, pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh Dumnezeu, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica după Nașterea Domnului [2014]



Iubiții mei[408],

Această Sfântă Frescă, în care Nașterea Domnului e *împreunată* cu Botezul Domnului, ne vorbește atât despre praznicul în care suntem, dar și despre praznicul care vine, pentru că arată legătura interioară dintre ele.

Până în secolul al 4-lea d. Hr. ele se prăznuiau în aceeași zi, pentru ca să se sublinieze faptul că ambele *Îl revelează* lumii pe Hristos. Pentru că ambele vor să Îl prezinte întregii lumi pe Mântuitorul și

[408] Scrisă în ziua de 27 decembrie 2014, zi de sâmbătă, cu ninsoare. Sfânta Frescă am preluat-o de aici:

http://copilortodox.files.wordpress.com/2011/11/nasterea_domnului_botezul.jpg.

Răscumpărătorul neamului omenesc, pe Domnul nostru Iisus Hristos.

Și de aceea mergem la Nașterea Domnului cu Icoana Nașterii Lui și la Botezul Domnului mergem să îi botezăm pe oameni și casele lor: pentru a arăta că *vestea noastră cea bună* e *persoana Domnului Hristos*, Care S-a întrupat pentru noi și că întru El e *mântuirea* și *curățirea* vieții noastre.

Pentru că mântuirea noastră e o consecință directă *a relației noastre* cu Dumnezeu. Și ea începe *acum*, când ne botezăm cu Botezul Prea Sfintei Treimi și ne naștem din nou, în mod duhovnicește.

De aceea, mântuirea, pentru noi, nu e o promisiune vagă. Ea nu e o promisiune *de viitor*. Nu e o promisiune *eshatologică*, ci *o realitate existențială*. E starea noastră *actuală*.

Pentru că Cel ce a venit și S-a făcut om pentru noi ne mântuiește *acum*, în fiecare clipă a vieții noastre, dacă o petrecem împreună cu El.

Tocmai de aceea viața ortodoxă, viața autentic ortodoxă e *o viață harismatică*. E o viață plină de har și de frumusețe dumnezeiască.

Căci mântuirea noastră se petrece *acum*, *în lăuntrul* nostru, într-un mod *conștient* și plin de bucurie...Și de aceea și noi mergem și Îl propovăduim lumii pe Hristos Cel ce *acum* ne curățește, *acum* ne luminează, *acum* ne înțelepțește, *acum* ne face râvnitori pentru a împlini poruncile Sale, *acum* ne umple de mila și de bunătatea Lui.

Acesta e motivul pentru care Dumnezeieștii Părinți ne atrag atenția că *inima* vieții duhovnicești nu constă în faptul de a fi scrupuloși până la rigiditate și nici nu constă în faptul de a părea evlavioși, buni, îngăduitori, omenoși, sociabili, ci constă în *a fi plini de slava lui Dumnezeu*, care ne învață *adevărata atitudine ortodoxă* interioară și exterioară. Căci acolo, în adâncul nostru, se lucrează mântuirea noastră, dimpreună cu Dumnezeul nostru treimic și acolo e *inima* și *conștiința* vieții ortodoxe.

Însă, dacă nu trăim duhovnicește, nu cunoaștem *temperatura* mântuirii.

Nu cunoaștem cum se raportează interior omul duhovnicesc față de sine, față de oameni, față de Dumnezeu, față de întreaga creație. Și dacă nu cunoaștem toate acestea, *nu cunoaștem mântuirea* lui Dumnezeu. Care este lucrul *cel mai dramatic* pentru un om botezat ortodox...

Căci Fiul lui Dumnezeu S-a făcut om pentru ca *să Se sălășluiască în fiecare* dintre noi, începând de la Botezul nostru, și să ne învețe pe noi *cum este* El, *cum simte* El, *cum iubește* El, *ce dorește* El de la noi. El S-a făcut om pentru ca pe noi *să ne înduhovnicească*, să ne facă *asemenea* Lui. Iar dacă noi nu vrem, în mod zilnic, să ne facem *asemenea* Lui, ci asemenea altor oameni, pe care îi credem niște oameni care „au reușit social", care au „notorietate", care au „potență financiară", nu facem decât *să ne ratăm* ca creștini.

Pentru că *paradigma noastră* de om nu este un președinte de stat, nu este un actor

faimos, nu este un jucător de fotbal, nu este un star porno, nu este un prezentator TV, ci *Hristos Dumnezeu*, Fiul Tatălui Cel mai înainte de veci, Cel deoființă cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, Care S-a întrupat și S-a făcut om și Și-a îndumnezeit umanitatea Sa, pentru ca fiecare dintre noi *să retrăim viața Lui într-un mod personal*.

Pentru că El ne ajută, dacă ne lăsăm Lui ca să ne călăuzească, *să retrăim* viața Lui, adică să retrăim *îndumnezeirea* Lui și să ne îndumnezeim fiecare în parte.

Căci noi, după Botez, avem un singur scop în viață: *îndumnezeirea noastră*. Faptul de a lăsa Dumnezeiasca Treime, prin harul Ei, să se facă *toate* întru noi. Adică să se facă hrană a noastră, băutură, îmbrăcăminte, platoșă împotriva ispitelor, sănătate și viață, bucurie și împlinire. Căci slava Treimii e cea prin care noi *ne transfigurăm* sufletele și trupurile noastre și această transfigurare continuă este *mântuirea noastră*. Căci mântuirea e *relație de nedezlegat* cu Dumnezeu, atâta timp cât El *domnește*, prin slava Lui, în ființa noastră.

Vreau să priviți Icoana de deasupra și să înțelegeți *starea interioară* a Maicii Domnului! Ea este iconizată *cu spatele*...la Fiul ei Cel abia născut. Stare care nu arată „indiferența” ei față de Domnul, ci *interiorizarea prezenței Lui* în ființa ei. Pentru că Maica lui Dumnezeu *L-a cunoscut* pe Fiul și Dumnezeul ei *dinăuntru* și nu *din afară*!

Iar statul ei *cu spatele* la Domnul nu arată „indiferență”, nu arată „răceală”, nu arată „neiubire” față de El, ci *copleșitoarea ei*

stare de iubire și *de smerenie* în fața Lui...stare pe care o vom regăsi și în Icoana Schimbării la față a Domnului, unde cei trei Sfinți Apostoli, văzând vedenia cea dumnezeiască, privesc în jos, în altă parte...decât la El, pentru că sunt *copleșiți* de prezența Lui.

Privitul în ochi în mod iscoditor este un act de îndrăzneală. O îndrăzneală care înseamnă o minimalizare reciprocă a persoanelor. Însă, când știi *diferența* între starea ta și sfințenia Celui din fața ta, între cine ești tu și cine e El, privirea *într-o parte* înseamnă *evlavie*, înseamnă *o preaplină* și *preaprofundă receptare* a Lui, așa cum numai Maica Lui a putut-o și o poate trăi.

De aceea, *starea ei* în fața Domnului trebuie să fie și *starea noastră interioară*. Căci noi nu trebuie să trăim în noi cu încrederea că suntem *proprii* lui Dumnezeu, că suntem *vrednici* de a ne prezenta în fața Lui, că *merităm* să Îi slujim Lui. Ci, dimpotrivă, trebuie *să ne așternem* mintea în fața Lui și să vedem cât de *mici* suntem noi și cât de *păcătoși* pe lângă imensa sfințenie a lui Dumnezeu.

Căci dacă am face asta tot timpul, dacă ne-am raporta *cu adevărat* la El, atunci când Îi slujim Lui și când ne împărtășim cu El și când Îi vedem chipul iconizat și când Îi ascultăm preasfintele Sale cuvinte, am trăi *ca niște Îngeri pe pământ* și nu ca niște *pătimași egocentrici*. Am fi *înfiorați* tot timpul de măreția slavei Sale care *ne-ar inunda continuu*.

Însă noi vrem *să Îl spoliem de taine* pe Dumnezeu, vrem *să cunoaștem* voia Lui fără să fim curați și sfinți, ne postăm în fața Lui ca niște *mântuiți* și nu ca niște *păcătoși*, și de aceea *stricăm* atmosfera Casei lui Dumnezeu, a Bisericii Sale. Pentru că în loc să facem din slujirea noastră *un timp de bucurie și de mântuire*, facem din ea *un timp de enervare și de neprietenie*. Lucru care nu ne folosește nicidecum.

În Evanghelia de azi [Mt. 2, 13-23] nu s-a vorbit despre *nașterea Lui*, ci despre *fuga Lui în Egipt*. Care s-a petrecut după *plecarea* magilor și prin *înștiințarea* primită prin Înger (v. 13). Căci Îngerul Domnului *i-a strălucit în vis* Sfântului Iosif și L-a trimis în Egiptos [Αἴγυπτος], pentru că Irodis [Ἡρῴδης] căuta Pruncul să-L ucidă [Mt. 2, 13, GNT]. Adică familia sfântă a plecat în Egipt din cauză de forță majoră și nu pentru că a vrut. Și prin aceasta, Dumnezeu ne arată că El *îngăduie* ca tiranii să își facă mendrele până la o vreme, dar, în același timp, că El intervine *în mod minunat* atunci când Sfinții Lui sunt în pericol de moarte.

Și Sfântul Iosif a plecat imediat spre Egipt în acea noapte, dimpreună cu Maica Domnului și cu Pruncul Iisus [Mt. 2, 14]. Însă din viața Sfântului Iacov, *fratele* Domnului, pomenit pe 23 octombrie, dar și în duminica de azi, aflăm că a mers și el în Egipt dimpreună cu ei[409]. Căci Sfântul Iacov era unul

---

[409] „Iar când S-a întrupat Hristos Domnul și Preacurata Fecioară, Născătoarea de Dumnezeu, a fugit cu Dânsul în Egipt, atunci și Iacob a fugit cu

dintre cei 4 fii ai Sfântului Iosif[410] și de aceea e numit *fratele* sau *ruda* Domnului. El a fost *hirotonit* de Însuși Domnul ca *primul Episcop al Ierusalimului*, el *a scris* Dumnezeiasca Liturghie care îi poartă numele și a lui este *Epistola lui Iacov*, de 5 capitole, din Noul Testament[411].

Însă Sfântul Matei *s-a rezumat* să vorbească doar de Domnul, de Maica Domnului și de Pruncul Iisus pentru că ei sunt *în prim-planul* operei de mântuire a Domnului.

Au plecat în Egipt pentru ca *să scape* de Irodis, ucigașul de copii...dar și pentru ca să se împlinească profeția de la Os. 11, 1: „din Egipt am chemat pe fiii lui” [ἐξ Αἰγύπτου μετεκάλεσα τὰ τέκνα αὐτοῦ], *cf.* LXX. Pe fiii lui Israil. VUL însă ne spune: „ex Aegypto vocavi Filium Meum [din Egipt am chemat pe Fiul Meu]”. Lucru pe care îl repetă și Sfântul Matei: „Din Egipt am chemat pe Fiul Meu [Ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν Υἱόν Μου]” [Mt. 2, 15, GNT].

Însă Irodis, văzându-se înșelat de magi, a ucis toți pruncii sub doi ani care erau în Vitleem [Βηθλέεμ] și în toate hotarele sale [Mt. 2, 16, GNT].

Sfinți Prunci pe care Biserica îi pomenește mâine, luni, 29 decembrie 2014,

---

dânșii, călătorind împreună cu Maica Domnului și cu Sfântul Iosif, tatăl lui”, *cf. Viețile Sfinților pe luna octombrie*, retipărite și adăugite cu aprobarea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române după ediția din 1901-1911, ed. a 2-a, Ed. Episcopiei Romanului, Mănăstirea Sihăstria, 1999, p. 290.

[410] Idem, p. 289.

[411] Idem, p. 290.

sub titlul: „Sfinții 14.000 de prunci uciși din porunca lui Irod”.

Prunci care au fost martirizați pentru ca *să Îl ucidă* pe Domnul...lucru ce trebuie să ne facă *să reflectăm profund* atunci când suntem *persecutați religios*.

Pentru că persecuția religioasă nu are nicio logică umană, nu vine din respectarea omului și a dreptului său la liberă alegere, ci se naște dintr-o *demonică pornire* de *a anihila* pe cel care nu e ca tine.

Și istoria, istoria Bisericii, ar trebui să ne învețe cu vârf și îndesat că adevărul și sfințenia sunt *persecutate pe nedrept*, dar că *a trăi cu Dumnezeu* e lucrul *cel mai de preferat* în orice societate umană.

Însă și tânguirea mamelor la omorârea pruncilor lor fusese profețită! La Ier. 31, 15, MGK: „Glas s-a auzit în Rama, jale, plângere, tânguire! Rahil își plânge copiii ei, (și) nu vrea să fie mângâiată pentru copiii ei, pentru că nu (mai) sunt [Φωνὴ ἠκούσθη ἐν Ῥαμά, θρῆνος, κλαυθμός, ὀδυρμός· ἡ Ῥαχήλ, κλαίουσα τὰ τέκνα αὐτῆς, δὲν ἤθελε νὰ παρηγορηθῇ διὰ τὰ τέκνα αὐτῆς, διότι δὲν ὑπάρχουσιν]”.

Variantă scripturală inexistentă în LXX și VUL, dar care se regăsește în Mt. 2, 18, GNT: „Glas în Rama s-a auzit, plângere și tânguire multă! Rahil își plânge copiii ei, și nu vrea să fie mângâiată, căci nu (mai) sunt [Φωνὴ ἐν Ῥαμὰ ἠκούσθη, κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς πολύς· Ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ οὐκ ἤθελεν παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσίν]”.

Și de ce nu doreau *să uite* mamele modul în care copiii lor au fost omorâți? Pentru că modurile în care au fost omorâți

erau de o cruzime dementă: „pe unii îi tăiau cu sabia, pe alții îi ucideau de piatră și de zid, pe alții îi trânteau la pământ și îi călcau în picioare, pe alții îi sugrumau cu mâinile, iar pe alții îi rupeau și-i despicau; pe unii îi însulițau și pe alții îi tăiau în două”[412].

Atrocități care s-au petrecut, din nefericire, în toată istoria și se petrec încă. Pentru că crimă nu e doar *uciderea* după ce se naște copilul, ci ucidere e și *avortul*. Înainte sau după naștere, atentarea la viața unui om este *o crimă*. Și toate aceste crime abominabile *nu distrug în mod definitiv* oamenii, chiar dacă *le curmă* viața pământească. Pentru că sufletul, dăruit de Dumnezeu la zămislirea fiecărui om, e nemuritor. Și *lupta* noastră cu Dumnezeu e sortită eșecului, pentru că *vom da seama* în fața Lui și de cei pe care i-am ucis cu fapta sau cu cuvântul sau cu exemplul nostru rău.

...A plecat în Egipt Domnul și S-a întors din Egipt la vestirea Îngerului Său [Mt. 2, 20]. S-a întors „întru pământul lui Israil” [Mt. 2, 21, GNT]. Și Sfântului Iosif i s-a poruncit din nou, în mod extatic, în vis, ca să meargă „întru părțile Galileei [εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας]” [Mt. 2, 22, GNT]. Și a venit și au locuit în cetatea Nazaret [Ναζαρέτ] [Mt. 2, 23, GNT], pentru ca să se împlinească o altă profeție: „că *Nazoreos* Se va chema [ὅτι

---

[412] *Viețile Sfinților pe luna decembrie*, retipărite și adăugite cu aprobarea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române după ediția din 1901-1911, ed. a 2-a, Ed. Episcopiei Romanului, Mănăstirea Sihăstria, 2000, p. 559.

Ναζωραῖος κληθήσεται]” [Mt. 2, 23, GNT]. E vorba despre Jud. 13, 5, MGK: „căci copilul va fi dorit Nazireos întru Dumnezeu din pântecele maicii lui [διότι τὸ παιδίον θέλει εἶσθαι Ναζηραῖος εἰς τὸν Θεὸν ἐκ κοιλίας μητρὸς αὑτοῦ]”.

De aceea, iubiții mei, când vrem să facem un lucru anume trebuie să Îl rugăm pe Dumnezeu *să ne lumineze* asupra lui. Să Îl rugăm în mod direct, să Îl rugăm prin Sfinții Lui, să Îl rugăm prin slujitorii Bisericii Lui, să Îi...așteptăm voia...

Și *răspunsul Lui* va veni *la vremea sa*...adică atunci când suntem *pregătiți* să îl înțelegem și să îl împlinim în viața noastră.

Dar pe lângă *cererile* noastre în fața lui Dumnezeu trebuie să aducem și *mulțumirile* noastre pentru toate binefacerile Lui revărsate în viața noastră. Pentru că tot ceea ce avem și suntem sunt daruri ale Sale.

De aceea, *să nu ne oprim* din mulțumirea și din preaslăvirea lui Dumnezeu pentru toate binefacerile Sale arătate nouă și întregii lumi, pentru că astfel arătăm că suntem *slujitori* ai lui Dumnezeu. Pentru că slujitorii Lui *se bucură* de ceea ce Dumnezeu face în fiecare zi pentru creația Sa și Îl preamăresc pe El în toate faptele lor.

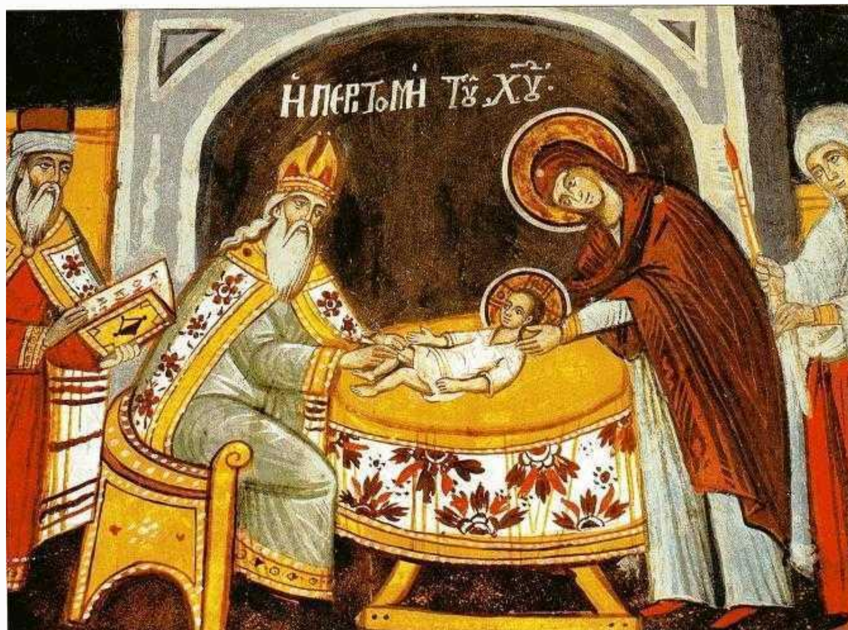
Să aducem mulțumire lui Dumnezeu pentru toate! Pentru viața, pentru mântuirea, pentru sănătatea, pentru prosperitatea, pentru prietenii și familia noastră și pentru timpul pe care ni-l dă. Pentru că fiecare clipă e *clipă a mântuirii* și fiecare zi ne este dăruită pentru *a ne îmbrăca în nemurire*.

Căci El S-a îmbrăcat cu trup pentru ca să ne îmbrace pe noi în slava Lui. Și El a venit la noi în mod smerit pentru ca să ne urce pe noi la cer și să ne facă moștenitorii Împărăției Sale.

De aceea, iubiții mei, învățând din toate cele ale Bisericii și ale istoriei, să ne lăsăm *învățați* de Dumnezeu tot lucrul bun pururea! Pentru că El dorește binele nostru real, binele nostru profund, binele nostru veșnic și nu binele de-o clipă.

Să ne lăsăm povățuiți de Dumnezeu în fiecare clipă, căci viața cu El e bucurie veșnică. Amin!

Predică la Tăierea împrejur cea după trup a Domnului [2015]



Iubiții mei[413],

primul praznic împărătesc al lui 2015 este unul *sângeros*. Pentru că la 8 zile după naștere, când I s-a pus numele Pruncului Iisus, El a fost *tăiat împrejur/ circumcis* [Lc. 2, 21]. De ce? Pentru ca să se împlinească „Legea lui Moisis” [Lc. 2, 22, GNT], care spunea că pruncul de parte bărbătească este „sfânt al Domnului [ἅγιον τῷ Κυρίῳ]” [Lc. 2, 23, GNT] și de aceea trebuie *tăiat împrejur*.

Însă ce înseamnă, în fapt, numele praznicului de față, adică: *Tăierea după trup a*

---

[413] Scrisă în dimineața zilei de 31 decembrie 2014, zi friguroasă și cu un soare nespus de frumos.

Domnului [ἡ κατὰ σάρκα Περιτομὴ τοῦ Κιρίου[414]]?

Așa după cum vedem în Sfânta Frescă de față, arhiereul, îmbrăcat în veșmintele de slujbă, se îndreaptă cu un cuțit ritualic spre sexul Domnului...pentru a-i tăia pielea de pe capul penisului[415]. Acea piele pe care latinii o numeau *praeputium* și noi o numim *prepuț*[416]. Care, atunci când e tăiată, curge sânge...după cum curge sânge din orice parte a trupului nostru, atunci când este străpunsă sau tăiată.

Însă sângele care a curs acum din Domnul e *prima Lui vărsare de sânge pentru noi*. Și începe acum *să rabde* și *să pătimească* pentru noi, pentru ca atunci când va fi bărbat desăvârșit „să rabde *cu înlesnire* [cu ușurință] patimile cele cumplite”[417] ale răstignirii Sale.

Tăierea împrejur [περιτομή] însă nu a fost pentru evrei *o măsură medicală* ci *o poruncă dumnezeiască*.

Pe care Sfântul Avram a primit-o de la Domnul la vârsta de 99 de ani [Fac. 17, 1, LXX], când Domnul i-a făcut *făgăduința* [τὴν διαθήκην] Lui [Fac. 17, 2, LXX]. Și Domnul a numit *circumcizia/ tăierea împrejur* drept

---

[414] *Mineiul grecesc pe ianuarie*, ziua întâi, *cf.* http://glt.xyz/texts/Jan/01.uni.htm.

[415] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Circumcizie.

[416] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Prepu%C8%9B.

[417] *Viețile Sfinților pe luna ianuarie*, retipărite și adăugite cu aprobarea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române după ediția din 1901-1911, Ed. Episcopiei Romanului și Hușilor, Mănăstirea Sihăstria, 1993, p. 10.

„*semnul* făgăduinței între Mine și voi [*σημείῳ* διαθήκης ἀνὰ μέσον Ἐμοῦ καὶ ὑμῶν]” [Fac. 17, 11, LXX]. Motiv pentru care rabinii, până azi, îi taie împrejur pe pruncii de parte bărbătească ai evreilor.

Însă tăierea împrejur poruncită de Domnul în Vechiul Testament avea în primul rând sens *duhovnicesc* și nu *trupesc*. Pentru că această *tăiere a prepuțului* era o *prefigurare* a Botezului creștin.

Căci omul nu trebuie să fie *amputat* de membrele lui pentru ca să nu mai păcătuiască, ci el trebuie să fie *curățit* de păcatele sale, pentru ca să fie *făptură nouă*, în Hristos. Și făptură nouă, *duhovnicească* nu putem fi decât dacă murim și înviem în mod mistic cu Hristos. Dacă murim și înviem mistic cu Hristos Dumnezeu, botezându-ne cu Botezul Bisericii cel prin întreită afundare în apa sfințită a Botezului.

Din acest motiv, pentru *a fundamenta* Botezul pruncilor, care *a înlocuit* tăierea împrejur, praznicul de față *ne întoarce* la vârsta de 8 zile a Domnului. Fiindcă praznicul Nașterii Domnului avansase discuția despre viața lui Iisus până la *întoarcerea Lui din Egipt* și *locuirea în Nazaret*.

Însă Evanghelia zilei, care e de la Luca și nu de la Matei ca până acum, deși începe cu discuția despre *tăierea împrejur*, ne duce până la *adolescența* Domnului, pentru ca să ne facă legătura, pe 6 ianuarie, cu Botezul Său primit

la maturitate. Pentru că Evanghelia de azi a fost Lc. 2, 20-21; 40-52[418].

Însă, deși avem o Evanghelie care rezumă 30 de ani din viața Domnului, lucrul pus *în lumină* în acest praznic e *tăierea împrejur*, adică *Botezul* Bisericii.

De ce? Pentru că Botezul ortodox este *ușa de intrare* în Biserică și *începutul* vieții mistice cu Dumnezeu. Și nu putem *crește* și nici nu ne putem *întări duhovnicește*, după pilda Domnului, umplându-ne de înțelepciune și de har [Lc. 2, 40], dacă nu suntem *mădularele mistice* ale lui Hristos, adică *fii* ai Bisericii.

De aceea, în prim-planul acestei zile este *curățirea noastră de păcate prin Botez* dar și *continua noastră curățire de patimi prin asceza zilnică*. Căci Botezul ne curățește de toate păcatele...dar cere de la noi *o păstrare continuă* a acestei curății. Din acest motiv avem nevoie de rugăciune, de post, de milostenie, de spovedire a păcatelor noastre, de împărtășire continuă cu Domnul, de citiri teologice și duhovnicești, de iubire și de iertare, de blândețe și de bucurie pentru ca să ne păstrăm *în harul* și *în curăția* faptelor bune.

Așa înțelegem de ce Biserica are slujbe *în fiecare zi* și de ce e nevoie de *o zilnică închinare* și *slujire* a lui Dumnezeu. Pentru că

---

[418] *Sfînta și Dumnezeiasca Evanghelie*, tipărită cu aprobarea Sfîntului Sinod și cu binecuvântarea Prea Fericitului Părinte Iustin, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Ed. IBMBOR, București, 1983, p. 313.

noi avem nevoie de continua adâncire a voii lui Dumnezeu, de continua vorbire cu El, de continua reconsiderare a vieții noastre. Slujbele, cărțile, faptele bune sunt pentru ca noi să fim *vii*, pentru ca noi să fim *duhovnicești*. Nu Dumnezeu are nevoie de slujirea noastră în primul rând, ci noi avem nevoie ca să Îi slujim Lui, pentru că astfel nu ne depărtăm de El și ne lăsăm luminați de bunătatea Lui.

De aceea, dacă înțelegem că *slujirea Lui e viața noastră*, nu mai putem cădea în *ritualism liturgic*, adică în *slujirea fără implicare interioară totală*. Pentru că simțim că slujirea în fața Domnului, la Sfântul Altar sau în oricare altă îndatorire pe care noi o avem, este lucrul care *ne împlinește* și *ne bucură*.

Așadar, praznicul de azi ne învață că Dumnezeu *nu S-a rușinat să Se taie împrejur*, ci El S-a făcut pe Sine *exemplu de urmat* spre mântuirea noastră[419].

S-a tăiat împrejur ca *să împlinească* Legea, ca Cel ce era Dătătorul Legii, și dacă a fost circumcis a arătat că întruparea Lui a fost *reală* și nu aparentă. Pentru că mulți, de-a lungul istoriei, au încercat să nege ba realitatea întrupării Domnului, ba dumnezeirea Lui, ba reala întrepătrundere între cele două firi în persoana Sa. Și Sfinții Părinți ai

---

[419] *Mineiul lunei lui ianuarie*, tipărit în zilele Prea Înălțatului nostru Rege Ferdinand I, în timpul ÎPS Dr. Miron Cristea, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, cu binecuvântarea Sfântului Sinod al Sfintei Biserici Autocefale Ortodoxe Române, ediția a III-a, Tipografia Bisericească din Sf. Monastire Cernica, 1926, p. 12.

Bisericii au mărturisit în mod tranșant întotdeauna, că Fiul lui Dumnezeu S-a făcut Fiul Fecioarei în mod real, asumând în persoana Sa umanitatea noastră și îndumnezeind-o.

Și, în consecință, că întruparea Lui este *centrul* vieții noastre duhovnicești, pentru că El a făcut toate *pentru noi*. Pentru ca să ne dea posibilitatea să trăim *treptele nesfârșite* ale îndumnezeirii noastre.

Știu că cei care purtați numele Sfântului Vasile cel Mare vă gândiți mai mult la bucuria care vă leagă de marele Ierarh al Bisericii.

Sau sunteți purtați de bucuria anului nou, a lui 2015, trăită la cote impetuoase azinoapte.

Însă bucuria reală, bucuria trainică e *bucuria duhovnicească*, bucuria care ne vine din relația cu Dumnezeu și din binele continuu pe care îl facem.

Această bucurie a lui Dumnezeu trebuie să o avem mereu în noi, pentru că celelalte bucurii sau tristeți sunt ca ploaia care începe și încetează, ca ninsoarea care se pornește din plin...până când vedem, deodată, că soarele răsare din nou și nu mai ninge.

Căci toate trec, iubiții mei, și noi odată cu viața noastră! Toate se schimbă, toate sunt *interpretabile* din punctul nostru de vedere, pentru că vedem parțial sau miop, însă ceea ce contează e *cum ne vede* Dumnezeu.

Și fiecare dintre noi vom vedea *cum ne vede* Dumnezeu, la Judecata Lui, când ne va rândui după starea noastră interioară.

De aceea, nici să nu ne panicăm și nici să nu deznădăjduim pentru mântuirea noastră, ci să punem *început de pocăință* după fiecare lucru rău pe care îl facem! Să trăim fiecare zi cu *dorința de îndreptare*, cu dorința de curățire, cu dorința de a cunoaște și mai mult voia lui Dumnezeu și de a face cele bineplăcute Lui.

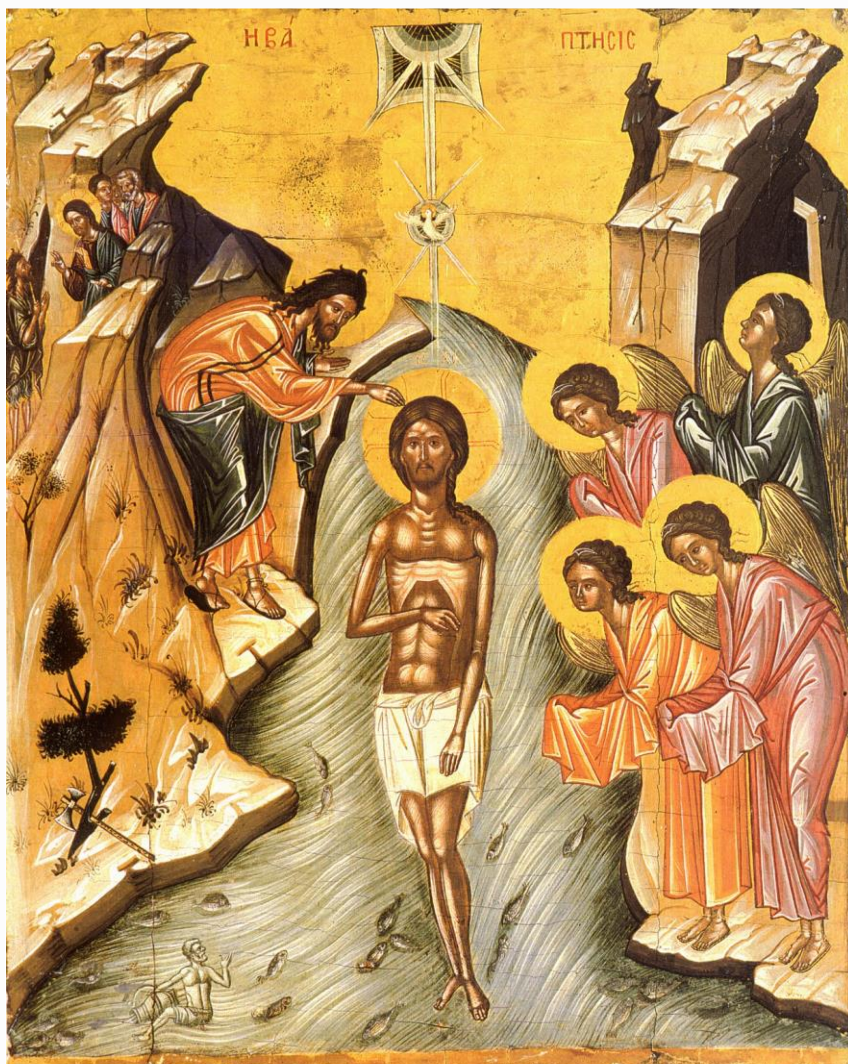
Pentru că numai astfel anii *au valoare*, anii *ne cresc* în duhovnicie și înțelepciune, anii *ne înfrumusețează interior* și nu ne fac niște bătrâni nervoși, indiferenți și răi.

Fiindcă nimeni nu are nevoie de bătrâni lipsiți de bunătate și de înțelepciune, ci de *bătrâni frumoși*, de bătrâni bucuroși, de bătrâni împăcați cu Dumnezeu, cu ei înșiși și cu semenii lor.

Și dovedim că *am învins* anii și viața și colții nemiloși ai istoriei dacă ne păstrăm candoarea, dacă ne păstrăm încrederea în oameni, dacă ne păstrăm voioșia și bunătatea, dacă suntem înțelepți și îmbelșugați în fapte bune.

Vă doresc multă sănătate, putere de muncă, curăție și inimă bună! La mulți ani și toată binecuvântarea! Amin!

Predică la Duminica dinaintea Botezului Domnului [2015]



Iubiții mei[420],

prima Evanghelie duminicală a lui 2015 [Mc. 1, 1-8] ne vorbește despre Botezătorul Domnului, despre Sfântul Ioannis Botezătorul [Ἰωάννης [ὁ] βαπτίζων] [Mc. 1, 4, GNT]. Pentru ca să ne pregătească de marele praznic al

---

[420] Scrisă în dimineața zilei de 3 ianuarie 2014, zi de sâmbătă cu soare și ger.

Botezului Domnului, unde Sfântul Ioan va fi slujitorul Tainei.

Iar Sfântul Marcu își începe Evanghelia sa, care este „Evanghelia lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu” [Mc. 1, 1, GNT], cu un loc profetic de la Sfântul Isaias despre Sfântul Ioan Botezătorul [Mc. 1, 2-3].

Însă în Mc. 1, 2 avem Mal. 3, 1, pe când în Mc. 1, 3 avem Is. 40, 3. Și cred că Sfântul Marcu a vorbit *doar despre Isaia* pentru ca *să sublinieze persoana* celui mai cunoscut dintre cei doi Profeți și nu pentru că *nu știa* că prima parte a profeției e de la Malachi [מַלְאָכִי] [Mal. 1, 1, WTT].

În ediția LXX nu avem la Mal. 1, 1 *numele* autorului, ci doar *traducerea* numelui său din ebraică: *îngerul Lui* [ἀγγέλου Αὐτοῦ]. De aceea am folosit numele său ebraic: *Malachi*. Care există și în VUL, pe când în MGK (ediție ortodoxă greacă) avem *Malahios* [Μαλαχίος].

Astfel, din Mal. 3, 1, LXX, Sfântul Evanghelist Marcu a citat următorul fragment: „ἰδοὺ Ἐγὼ ἐξαποστέλλω τὸν ἄγγελόν Μου καὶ *ἐπιβλέψεται ὁδὸν* πρὸ προσώπου Μου [Iată, Eu trimit pe îngerul Meu și *va vedea calea* înaintea feței Mele!]”. Iar *îngerul Lui* este Sfântul Ioan Botezătorul, care va vedea, în mod extatic, *cine este* Hristos.

Însă în GNT, preluarea Sfântului Marcu are următorul conținut: „Ἰδοὺ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν Μου πρὸ προσώπου Σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν Σου· [Iată, Eu trimit pe îngerul Meu înaintea feței Tale, care *va pregăti* calea Ta!]” [Mc. 1, 2]. Unde apare relația dintre *îngerul Lui*, adică Sfântul Ioan Botezătorul, și

acel *Tu*, care e *Hristos*. Pentru că *Eu îl trimit pe Ioannis*, Eu, Tatăl, *înaintea feței Tale*, adică înaintea Fiului Meu întrupat. Și în Mc. 2, 1 nu avem o referire doar la *vederea extatică* a Sfântului Ioan Botezătorul, ci avem o referire la *întreaga sa activitate de înaintemergător* al Domnului. Pentru că Ioan *pregătește calea* lui Hristos.

În Mc. 1, 3, după cum spuneam, se citează Is. 40, 3. În LXX textul citat e următorul: „φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους τοῦ Θεοῦ ἡμῶν [glasul celui ce strigă în pustie: pregătiți calea Domnului, drepte faceți cărările Dumnezeului nostru]".

La Mc. 1, 3, în GNT, avem: „φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους Αὐτοῦ [glasul celui ce strigă în pustie: Pregătiți calea Domnului, drepte faceți cărările Lui]". Pentru că se accentuează *persoana Domnului* și *relația* lui Ioan cu Acesta.

În Mc. 1, 4-6 ni se vorbește despre *lucrarea* și *persoana* lui Ioan, pe când în Mc. 1, 7-8 ni se vorbește despre *propovăduirea* lui.

Și Ioannis, Înaitemergătorul Domnului, era în pustie și propovăduia „botezul pocăinței întru iertarea păcatelor [βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν]" [Mc. 1, 4, GNT]. Și nu numai că *propovăduia* botezul pocăinței, ci cei din Iudea și ierusalimitenii veneau la el și erau botezați de către el în râul Iordanis [Ἰορδάνης], mărturisindu-și păcatele lor [Mc. 1, 5, GNT].

Și astfel, noi aflăm despre *Iordanis*, despre *locul* unde va veni și Domnul ca să fie

botezat de către Ioannis, deși El era *fără de păcat*. Unde va veni ca să ne arate *modul* prin care fiecare dintre noi vom fi curățiți de păcate: prin *Sfântul Botez*. Căci El Se va smeri pe Sine în fața robului și va primi botezul pocăinței în locul tuturor, deși nu avea păcate, pentru ca acolo, în Iordan, să arate *noul Botez*, Botezul Bisericii, cel *prin apă* și *prin har*.

Pentru că noi, cei care ne-am făcut *mădulare mistice* ale lui Hristos prin Botez, ne-am botezat cu *Botezul haric*, cu Botezul cel plin de slava lui Dumnezeu, cu Botezul Treimii. Pentru că harul lui Dumnezeu *se pogoară* în apa Botezului nostru și în noi, pentru ca să ne sfințească pe noi și întreaga creație.

Însă Ioan, luminat fiind de Dumnezeu, i-a chemat pe oameni la pocăință și la botezare pentru a fi *proprii* primirii lui Hristos. Pentru că ei și noi au avut și avem nevoie de *curățire interioară de păcate* pentru ca să Îl vedem pe Dumnezeu.

Și Ioan îi chema la mărturisire și la botez prin *exemplul cuceritor* al vieții sale ascetice, al vieții sale îngerești. Căci „Ioannis era îmbrăcat în peri ai cămilei și (avea) cingătoare de piele în jurul șalei sale și mânca lăcuste și miere sălbatică [ἦν ὁ Ἰωάννης ἐνδεδυμένος τρίχας καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ καὶ ἐσθίων ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον.]" [Mc. 1, 6, GNT].

O descriere atât de concisă a persoanei sale, dar atât de copleșitoare! Pentru că îl arată pe Ioannis drept un ascet desăvârșit, care nu are de-a face cu viața socială

luxuriantă și nici cu îmbuibarea. Pentru că trăia auster, postea continuu și era un om al sfințeniei.

Iar Sfântul Marcu, vorbind despre *propovăduirea* lui Ioan, ne spune că el propovăduia și zicea: „῎Ερχεται ὁ ἰσχυρότερός μου ὀπίσω μου, Οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς κύψας λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων Αὐτοῦ./ ἐγὼ ἐβάπτισα ὑμᾶς ὕδατι, Αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ [Vine *Cel care este mai puternic* (decât) mine în urma mea, Căruia nu sunt vrednic, plecându-mă, a-I dezlega cureaua sandalelor Lui. Eu v-am botezat pe voi în apă, dar Acela vă va boteza pe voi în Duhul Sfânt]” [Mc. 1, 7-8].

Și cum nu e *copleșitor* Ioannis prin propovăduirea lui, când el, mai înainte ca Domnul să propovăduiască și să reveleze faptul că *Dumnezeu e Treime de persoane*, vorbește despre *Cincizecime* și despre *pogorârea harului* în cei care se botează?

Pentru că asta ne vestește aici Ioannis: că Cel Preaputernic ne va boteza pe noi *în Duhul Sfânt*, adică *în slava* Prea Sfintei Treimi, și noi nu vom mai fi niște *muritori de rând*, ci niște *dumnezei prin har* și *fiii Celui Preaînalt*.

Iar praznicul Botezului Domnului noi *îl vestim* în aceste zile tuturor celor botezați în Hristos nu pentru că ei *nu ar ști* că pe 6 ianuarie e Botezul Domnului, ci pentru că noi și casele noastre avem nevoie de curățire și de sfințire.

Iar preotul care vine să ne boteze *cu apă sfântă*, cu apa Iordanului celui duhovnicesc, vine să ne cheme la sfințenie, la o viață

curată, la o viață frumoasă, la viața cu Dumnezeu.

Pentru că noi, în integralitatea noastră, trebuie să ne sfințim prin rugăciune și prin post, prin milostenie și prin iertare, prin bunătate și prin dragoste, prin smerenie și prin umilință interioară.

Noi trebuie să ne umplem interior de izvorul harului Prea Sfintei Treimi, căci Dumnezeu *izvorăște* harul Său acolo unde este *ascultare* de El și *împlinire* a poruncilor Sale după putere.

De aceea, iubiții mei, intrăm în 2015 cu nevoia de schimbare interioară continuă. Intrăm cu încrederea sfântă că Dumnezeu ne va conduce spre tot adevărul și spre tot lucrul bun. Căci El dorește ca noi să fim și mai înțelepți și mai curați și mai onești și mai binevoitori în relațiile dintre noi.

El dorește ca noi să ne găsim *împlinirea* în viața cu El printr-o continuă deșertare de noi înșine pentru ca să ne umplem de înțelepciunea și curăția Lui.

Și nu putem să aflăm voia Lui fără o continuă și asiduă citire a cărților teologice. Nu putem să aflăm voia Lui fără a împlini poruncile Sale.

Pentru că voia Lui o aflăm în noi înșine, în măsura în care ne rugăm Lui, iertăm celor care ne fac nouă rău, ne păstrăm curăția interioară, vorbim simplu și trăim cuviincios. Pe măsură ce ne supunem voii Lui, aflăm cât de bune și de întăritoare sunt poruncile lui Dumnezeu.

Nu lăsați timpul să vă străbată fără rod!

Trăiți cu sfințenie în casele voastre și în societate!

Învățați noi lucruri continuu, noi meșteșuguri, științe, limbi străine, diverse filosofii și moduri de a vedea lucrurile! Căci în măsura în care veți fi *tot mai încăpători*, tot mai plini de diversitatea multora, veți fi *tot mai personali*.

Iubiți naturalețea, firescul relațiilor cu oamenii și cu lucrurile!

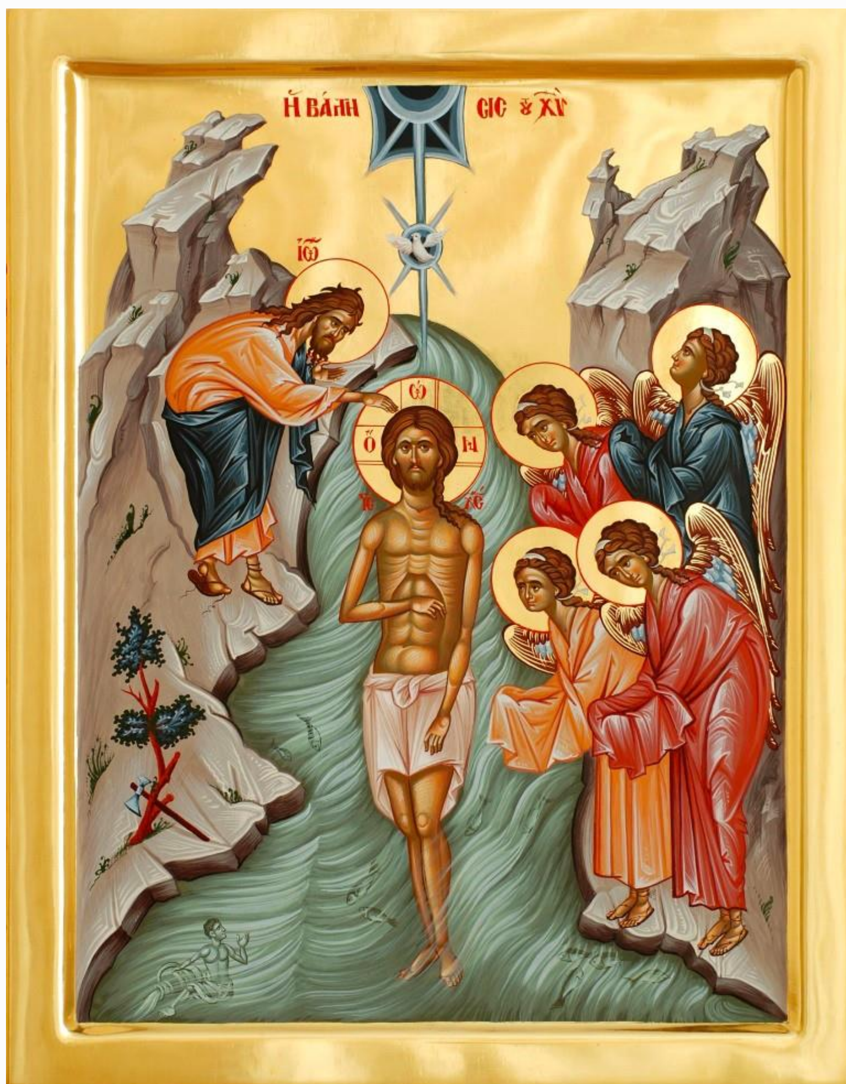
Nu vă mai încredeți în faptele voastre și în cine credeți că sunteți, ci în mila și în ajutorul lui Dumnezeu! Pentru că buna părere de sine *nu ne satură*, după cum *nu ne îmbracă în har* impostura și diletantismul.

Pentru că zilele trec, trec uluitor de repede...și rămânem doar cu ceea ce am făcut împreună cu Dumnezeu. Și ceea ce am făcut dimpreună cu El am făcut pentru veșnicie.

Dumnezeule, Pacea și Bunătatea noastră, ai milă de noi toți în acest nou an al bunătății Tale și ne învață ce să spunem, ce să facem, unde și cu cine să lucrăm cele bineplăcute Ție! Căci noi suntem slabi și neștiutori și nerecunoscători în toate ale noastre. Noi avem nevoie de mila și de bunătatea Ta pentru ca să slujim Ție cu bucurie. Învață-ne pe noi, Prea Sfinte Doamne, Părinte, Fiule și Duhule Sfinte, cât de importante sunt poruncile Tale și ce pierdem prin viața noastră trăită la întâmplare. Învață-ne prin mila Ta să ne bucurăm de toate ale Tale cu veselie dumnezeiască și să ne îndreptăm viața în poruncile Tale. Căci a Ta e slava, cinstea și închinăciunea, Dumnezeule, a Tatălui și a

Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Botezul Domnului [2015]



Iubiții mei[421],

în cartea mea, *Teologia vederii lui Dumnezeu*[422], am dovedit faptul că Sfinții

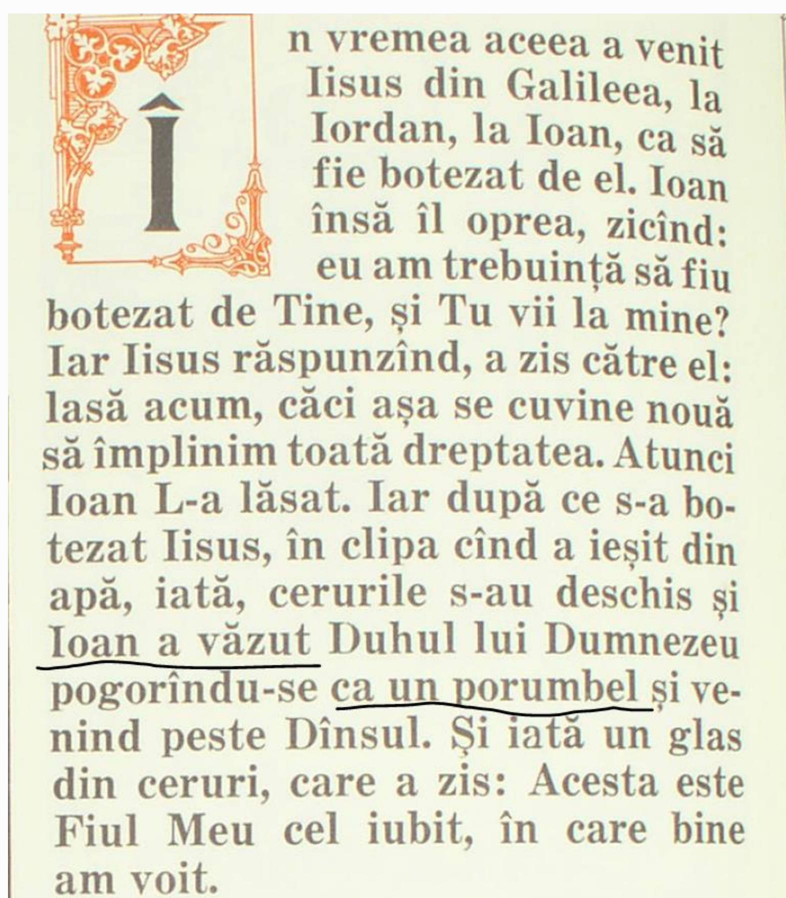
---

[421] Scrisă în zilele de 4-5 ianuarie 2015 (duminică și luni). Zile friguroase.

[422] Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș, *Teologia vederii lui Dumnezeu. Studii și traduceri*, Teologie pentru azi, București, 2009, *cf.* http://www.teologiepentruazi.ro/2009/11/18/teologia-vederii-lui-dumnezeu/.

Evangheliști Matei, Marcu și Luca [Mt. 3, 13-17; Mc. 1, 9-11; Lc. 3, 21-22] au vorbit despre Botez din punctul de vedere al Domnului, a ceea ce *a văzut Domnul* când S-a botezat, pe când Sfântul Ioan Evanghelistul [In. 1, 32-34,] ne oferă mărturia Sfântului Ioan Botezătorul, adică vederea lui mistică referitoare la Botezul Domnului[423].

Însă Evanghelia praznicului este Mt. 3, 13-17, redată în acest fel în ediția din 1983 a Evangheliarului[424]:


În vremea aceea a venit Iisus din Galileea, la Iordan, la Ioan, ca să fie botezat de el. Ioan însă îl oprea, zicînd: eu am trebuință să fiu botezat de Tine, și Tu vii la mine? Iar Iisus răspunzînd, a zis către el: lasă acum, căci așa se cuvine nouă să împlinim toată dreptatea. Atunci Ioan L-a lăsat. Iar după ce s-a botezat Iisus, în clipa cînd a ieșit din apă, iată, cerurile s-au deschis și Ioan a văzut Duhul lui Dumnezeu pogorîndu-se ca un porumbel și venind peste Dînsul. Și iată un glas din ceruri, care a zis: Acesta este Fiul Meu cel iubit, în care bine am voit.

[423] Idem, p. 54-55.

[424] *Sfînta si Dumnezeiasca Evanghelie*, tipărită cu aprobarea Sfîntului Sinod și cu binecuvântarea Prea Fericitului Părinte Iustin, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Ed. IBMBOR, București, 1983, p. 316.

Cele două sublinieri ale mele pe imaginea de deasupra reprezintă *două erori* ale ediției. Pentru că nu Ioan vede pe Duhul, ci *Iisus*, și nu e porumbel, ci *porumbiță*, lucru pe care nici eu nu l-am sesizat în ediția din 2009 a cărții mele. În ediția următoare voi corecta acest lucru, pentru că e vorba de *porumbiță* și aici, ca și la potop.

Textul Evangheliei de azi, în ed. GNT, e următorul:

„13. Τότε παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ.

Atunci a venit Iisus din Galilea la Iordanis, către Ioannis, (pentru) a fi botezat de către el.

14. ὁ δὲ Ἰωάννης διεκώλυεν Αὐτὸν λέγων, Ἐγὼ χρείαν ἔχω ὑπὸ Σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ Σὺ ἔρχῃ πρός με;

Iar Ioannis Îl oprea pe El zicând: „Eu am nevoie să fiu botezat de către Tine și Tu vii către mine?”.

15. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτόν, Ἄφες ἄρτι, οὕτως γὰρ πρέπον ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην. τότε ἀφίησιν Αὐτόν.

Și răspunzând Iisus a zis către el: „Lasă acum, căci astfel se cuvine nouă a împlini toată dreptatea!”. Atunci L-a lăsat pe El.

16. βαπτισθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εὐθὺς ἀνέβη ἀπὸ τοῦ ὕδατος· καὶ ἰδοὺ ἠνεῴχθησαν [Αὐτῷ] οἱ οὐρανοί, καὶ εἶδεν [τὸ] Πνεῦμα [τοῦ] Θεοῦ καταβαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν [καὶ] ἐρχόμενον ἐπ' Αὐτόν·

Și Iisus botezându-Se, îndată a ieșit din apă! Și, iată, I s-au deschis Lui cerurile, și a

văzut pe Duhul lui Dumnezeu coborând ca o porumbiță și venind peste El!

17. καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν λέγουσα, Οὗτός ἐστιν ὁ Υἱός Μου ὁ ἀγαπητός, ἐν Ὧ εὐδόκησα.

Și, iată, glas din ceruri zicând: „Acesta este Fiul Meu Cel iubit, în Care am binevoit!”.

În Sfânta Icoană de deasupra vedem că pogorârea Duhului se produce *în timpul* Botezului. Pe când Iisus era *în* apele Iordanului. Însă Sfântul Matei ne spune că Duhul S-a coborât peste Iisus când El *tocmai ieșise* din Iordan. După ce a fost botezat de către Ioan.

Adevărul istoric e mărturisit de către Sfântul Evanghelist Matei, pentru că așa s-au petrecut lucrurile: Duhul Sfânt S-a coborât peste Iisus *după ce a fost botezat*.

Pe când Sfânta Icoană urmărește să ne prezinte *teologia* Botezului Bisericii în mod plenar, și nu doar evenimente disparate.

Tocmai de aceea, noi vedem *întreaga realitate duhovnicească* în Icoana Botezului Domnului, pe care nu au văzut-o și cei de atunci: îi vedem pe Îngerii Domnului, care Îi slujesc, Îl vedem pe Duhul Sfânt ca o porumbiță, vedem în susul Icoanei pe Dumnezeu Tatăl în transcendența Sa absolută, Îl vedem pe Ioan care Îl botează pe Domnul cu multă evlavie, dar și securea care stă la rădăcina pomului [Mt. 3, 10], care e un element din propovăduirea Sfântului Ioan Botezătorul.

Pentru că Sfânta Icoană a Botezului Domnului ne vorbește despre Botez ca despre *un tot unitar*. Pentru că Botezul înseamnă,

deopotrivă, *afundarea întreită în apă* și *primirea harului dumnezeiesc*.

Iar Botezul Domnului a început odată cu afundarea Lui în apă, după care L-a primit pe Duhul Sfânt. De aceea, în Icoană, evenimentele Botezului sunt *compactate*, sunt *puse la un loc*, chiar dacă ele s-au petrecut într-un interval anume de timp.

Însă Duhul Sfânt S-a coborât peste umanitatea lui Hristos. Căci „Fiul lui Dumnezeu întrupat trebuia să primească pe Duhul, pentru ca toți *să-L putem primi* pe Duhul Sfânt în ființa noastră. Umanitatea lui Hristos, din prima clipă a formării ei în persoana veșnică a Logosului, era împreună cu Duhul, Care sălășluiește din veci în Fiul și Care purcede de la Tatăl.

Umanitatea lui Hristos nu suferea de *o lipsă* a Duhului până la Botez. Însă Treimea persoanelor dumnezeiești trebuia *revelată* oamenilor și Botezul trebuia zugrăvit, în adâncimea sa dumnezeiesco-omenească, în fața oamenilor. Iconomia mântuirii necesita *revelarea Treimii*”[425].

De aceea, *troparul praznicului* ne vorbește despre *revelarea Prea Sfintei Treimi* ca despre *evenimentul extatic fundamental* al Botezului Domnului:

„Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζομένου Σου Κύριε, ἡ τῆς Τριάδος ἐφανερώθη προσκύνησις· [În Iordan botezându-Te Tu, Doamne, închinarea Treimii s-a arătat!] τοῦ γὰρ Γεννήτορος ἡ φωνὴ

[425] Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș, *Teologia vederii lui Dumnezeu. Studii și traduceri*, op. cit., p. 56.

προσεμαρτύρει Σοι, *ἀγαπητόν* Σε *Υἱὸν* ὀνομάζουσα· [Căci glasul Născătorului Tău Te-a mărturisit pe Tine, *Fiu iubit* pe Tine numindu-Te!] καὶ τὸ Πνεῦμα ἐν εἴδει περιστερᾶς, ἐβεβαίου τοῦ λόγου τὸ ἀσφαλές. [Și Duhul, în chip de porumbiță, a adeverit întărirea cuvântului.] Ὁ ἐπιφανεὶς Χριστὲ ὁ Θεός, καὶ τὸν κόσμον φωτίσας δόξα Σοι [Cel ce Te-ai arătat, Hristoase Dumnezeule, și lumea ai luminat, slavă Ție!]”[426].

Ca și Icoana praznicului, și troparul praznicului de față ne vorbește despre revelarea Treimii *în timpul* Botezului Domnului, când El era *în Iordan*. De ce face acest lucru? Pentru ca să ne prezinte Botezul ca pe *un tot unitar*. Pentru că la Botez s-a petrecut revelarea Treimii.

Troparul leagă închinarea noastră de Botezul Lui pentru că atunci a început să ni se vestească faptul fundamental al credinței noastre: că *Dumnezeu* e *Treime de persoane*.

Și troparul vorbește despre Născătorul din veci al Fiului, despre Tatăl, și ne indică faptul că glasul consemnat la Mt. 3, 17 e glasul Tatălui. Tatăl mărturisește faptul că Iisus e Fiul Său întrupat și nu un Profet. Că e *Fiul Său iubit* și că Duhul Sfânt, Care coboară peste umanitatea lui Iisus, e *persoană a Treimii* și nu un Înger.

Pentru că Matei Îl prezintă pe Duhul ca *Duhul lui Dumnezeu*.

Și astfel, aici și acum, la Botezul Domnului ni s-a revelat nouă Treimea: Tatăl,

---

[426] *Cf.* http://glt.xyz/texts/Jan/Theophaneia.uni.htm.

Fiul și Duhul Sfânt! Adică acum am cunoscut cu adevărat *cine este Dumnezeul nostru*.

Pentru că în Vechiul Testament, în mod umbrit ni s-a spus că Dumnezeu e Treime. Că Dumnezeu Tatăl are un Fiu și are un Duh, că nu e un Dumnezeu monopersonal ci tripersonal. Dar acum, la Botezul Domnului, aflăm în mod explicit că Dumnezeul nostru e *treimic*. Pentru că Tatăl Îl mărturisește pe Fiul ca Fiu iubit al Său iar Duhul Sfânt *întărește* cuvântul Tatălui, arătând că El *Se odihnește din veci* în Fiul, ca Unul care *purcede* din Tatăl.

De aceea, arătarea/ descoperirea Domnului la Botezul Său, revelarea Lui a umplut lumea de lumina cunoștinței, de lumina credinței, de adevăr și de iubire pentru Dumnezeu.

Pentru că a aflat *cine e* Cel ce Se botează. Și a primit de la Cel ce Se botează lumina harului dumnezeiesc, care ne deschide inima ca *să credem* în Dumnezeu.

Sfântul „Ioan Botezătorul vede împreună cu Iisus coborârea Duhului. Evangheliile ne introduc, în mod subtil, dumnezeiește, în intimitatea persoanei divino-umane a lui Hristos. Duhul Sfânt locuiește în persoana lui Hristos împreună cu Tatăl.

Slava Treimii se manifestă prin trupul lui Hristos, pentru că umanitatea este iradiată de lumina divină și se spiritualizează continuu, tocmai pentru că e *aptă* de această intimitate deplină, curentă cu harul.

Dar, mai presus de toate, în contextul Botezului se arată că mintea lui Hristos este

văzătoare de Dumnezeu. Dacă mintea și inima lui Hristos *văd* pe Duhul coborând în umanitatea Sa, atunci toată discuţia noastră despre vederea lui Dumnezeu este *validă*, nu e *o supoziție umană*.

Iar dacă harul locuiește în noi și ne sfințește deplin, atunci vederea lui Dumnezeu nu se constituie într-o *cerinţă opţională* în viaţa unui creştin-ortodox, ci e *cadrul firesc*, normal, în care trebuie să se discute legătura noastră cu Dumnezeu și experierea vieţii Sale divine”[427].

De aceea, noi vom bea astăzi *apă sfântă*, apa sfințeniei lui Dumnezeu, pentru ca să ne facem *simțitori* și *văzători* ai slavei Sale. Pentru că slava lui Dumnezeu Cel în Treime slăvit și închinat, din marea Sa iubire de oameni, *va coborî astăzi* în apă, în apa pe care o vom sfinți. Și cu care vom stropi toată creația, pentru că avem cu toții nevoie – oameni, animale, păsări, lucruri, obiecte, pământ, aer, apă – *de sfințenie*.

Căci Dumnezeu a creat făptura Lui curată, fără pată, dar păcatele noastre *au stricat* frumusețea creației. De aceea, și sfințirea noastră se face *în tandem* cu întreaga creație, pentru că Hristos a venit pentru ca să sfințească toate dimpreună cu umanitatea.

Așadar, iubiții mei, să beți astăzi și în zilele următoare apa sfântă cu frică de Dumnezeu și cu dragoste, pentru că ea e una dintre *multiplele dovezi* ale prezenței lui

---

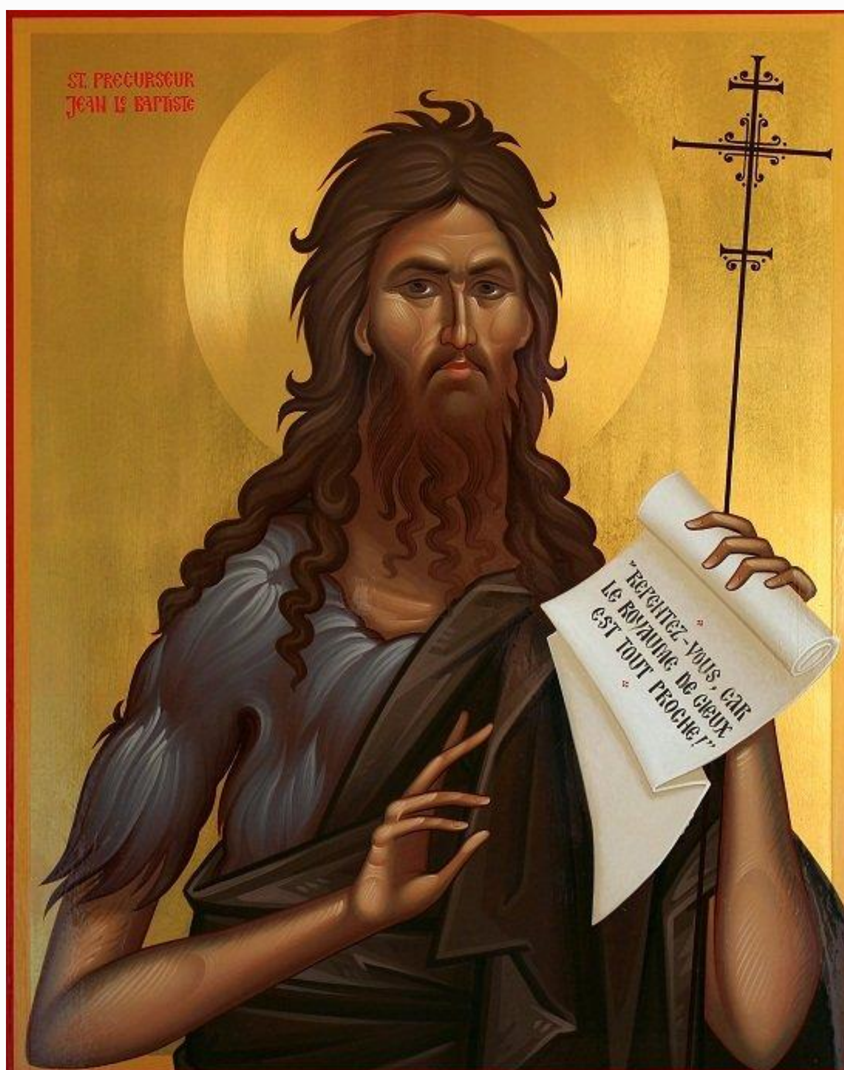
[427] Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș, *Teologia vederii lui Dumnezeu. Studii și traduceri*, op. cit., p. 58.

Dumnezeu în viața noastră! Și să înțelegeți că harul lui Dumnezeu *coboară* acolo unde e chemat cu dreaptă credință, cu dreaptă evlavie și cu fapte creștine.

De aceea, trăiți frumos, trăiți curat, cu demnitate și cu cuviință în fața lui Dumnezeu și a oamenilor, pentru că sunteți Biserica Dumnezeului Celui viu!

La mulți ani, să aveți parte de multă bucurie și pace, de înțelegere și de multă înțelepciune! Amin.

Predică la soborul Sfântului Proroc Ioan Botezătorul [2015]



Iubiții mei[428],

ieri am băut *apă sfântă* din milostivirea lui Dumnezeu iar astăzi îl cinstim pe

[428] Scrisă în după-amiaza zilei de 6 ianuarie 2015: zi de marți cu soare și ger. Sfânta Icoană am preluat-o de aici:

http://ipatele.iasi.mmb.ro/sites/default/files/parohia_ipatele/imagine/2014/01/sf._ioan_botezatorul_0.jpg.

slujitorul Tainei. Pe Sfântul Proroc Ioan Botezătorul, care cu dreapta sa L-a botezat pe Domnul în Iordan. Pentru că Biserica a rânduit ca a doua zi, după un mare praznic, să fie pomeniți cei care au fost *în prim-planul* praznicului.

Și Sfântul Ioan, Părintele nostru, a slujit Domnului cu multă evlavie, cu multă cutremurare dumnezeiască, pentru că a văzut în mod extatic cine este Iisus: *Mielul lui Dumnezeu*, Cel ce ridică păcatele lumii.

Pentru că nu poți *vedea* pe un om al lui Dumnezeu până când Dumnezeu nu îți luminează mintea și nu te face să vezi adâncul lui. Treci pe lângă el, îl ignori...sau îl vezi de multe ori fără *să înțelegi* adâncul lui. Cu atât mai mult Ioan nu putea *să Îl cunoască* pe Iisus, pe Fiul lui Dumnezeu întrupat, dacă nu i-ar fi revelat Dumnezeu acest lucru.

De aceea, Evanghelia zilei [In. 1, 29-34][429] ne vorbește despre *vederea extatică* a lui Ioan. Căci Ioan a mărturisit ceea ce a văzut în mod extatic: „Τεθέαμαι τὸ Πνεῦμα καταβαῖνον ὡς περιστερὰν ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἔμεινεν ἐπ' Αὐτόν [Am văzut pe Duhul coborându-Se ca o porumbiță din cer și a rămas peste El]" [In. 1, 32, GNT].

A rămas *peste* El și *în* El pentru că Duhul Sfânt e *deoființă* cu Tatăl și cu Fiul. Și dacă persoanele Treimii sunt *deoființă*, Ele sunt *interioare* una alteia și nu exterioare. Ele Se întrepătrund reciproc și Se înconjoară reciproc pentru că sunt împreună din veci.

---

[429] *Sfânta și Dumnezeiasca Evanghelie*, ed. BOR 1983, p. 316-317.

Tot la fel putem spune și despre noi: că binecuvântarea Domnului coboară *peste* noi și *în* noi, pentru că harul lui Dumnezeu ne pătrunde întreaga ființă și se sălășluiește în adâncul ființei noastre. El *coboară* și *rămâne* în noi la modul conștient și simțit.

Căci harul lui Dumnezeu nu stă deasupra noastră *ca o pălărie* și nici nu ne acoperă la modul exterior *ca o pelerină*, ci el *se sălășluiește în adâncul ființei noastre* în modul cel mai delicat și profund, ca unul care este *fundamentul* vieții noastre duhovnicești, *izvorul de viață veșnică* pentru noi.

Ce a înțeles Ioan din această copleșitoare vedenie? Ceea ce am spus mai înainte: Că Iisus este „Mielul lui Dumnezeu, Cel care ridică păcatul lumii [Ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου]" [In. 1, 29, GNT]. Adică El este *Mântuitorul lumii*, Cel care *ridică* de la noi toți păcatul, tot păcatul. Pentru că El a luat asupra Sa păcatul nostru și ne-a mântuit pe noi, prin aceea că ne-a asumat pe toți în umanitatea Sa îndumnezeită. Dar, fiecăruia dintre noi, El ne dăruie acum, la modul actual, iertarea și sfințirea Sa, prin spovedirea păcatelor noastre și prin unirea sacramentală cu El.

Însă, în același timp, Ioan a înțeles că Mântuitorul lumii nu este *un simplu om*. Tocmai de aceea el mărturisește în mod răspicat: „și eu am văzut și am mărturisit că Acesta este Fiul lui Dumnezeu [κἀγὼ ἑώρακα καὶ μεμαρτύρηκα ὅτι Οὗτός ἐστιν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ]" [In. 1, 34, GNT].

Dar *a înțeles* că este Fiul lui Dumnezeu tocmai pentru că *L-a văzut în mod extatic*. Nu L-a văzut *doar cu ochii*, ci L-a văzut pe Domnul *și cu duhul său curat*.

Așa se explică de ce mulți văd Sfintele Icoane, citesc despre Domnul, participă la Sfintele Taine și, cu toate acestea, *nu Îl cunosc pe El cu adevărat*. Nu tânjesc după El, nu Îl iubesc, nu Îl vor...pentru că *nu Îl cunosc*.

Pentru că prima și adevărata Lui cunoaștere este *cunoașterea extatică*. Este cunoașterea pe care o primim când suntem plini de curăție și de har, când Îl dorim pe El mai presus...de tot ce există.

Căci *gol de lume* și *de sine* L-a văzut Ioan pe Iisus. L-a văzut pe El pentru că trăia ascetic, pentru că trăia mai presus de lume, pentru că nu era umplut decât de dorul de Dumnezeu.

Și pentru că L-a dorit pe El nespus de mult, Domnul i S-a revelat pe Sine din belșug. I S-a revelat în timpul Botezului și Ioan a înțeles că El este „Cel care botează în Duhul Sfânt [Οὗτός ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν Πνεύματι Ἁγίω]" [In. 1, 33, GNT].

De ce botează Fiul în Duhul Sfânt? Pentru că Treimea botează prin harul Ei. Tatăl, prin Fiul, întru Duhul Sfânt ne botează pe fiecare dintre noi, adică ne umplu de slava Lor. Treimea ne-a botezat pe fiecare dintre noi și tot Ea ne mântuiește și ne sfințește. Pentru că niciodată nu lucrează ceva o persoană a Treimii fără celelalte două.

Treimea e *comunitară* și nu *individualistă*, iubiții mei!

Dumnezeul nostru treimic nu lucrează în termenii exclusivismului și ai minimalizării!

Iar cine trăiește în termenii individualismului, trăiește ura și indiferența ca stare de „iubire". Însă niciodată iubirea nu poate urî și nici nu nu poate fi indiferentă. Pentru că iubirea *strânge la un loc* oamenii și *are ochi* pentru fiecare în parte.

Și când Sfântul Ioan a înțeles că Domnul *botează în Duhul Sfânt*, a înțeles că botezul nostru e făcut de *Treimea comunională*, Care produce și cheamă pentru veci la comuniune. Că Dumnezeu e Dumnezeul iubirii și al comuniunii veșnice și că El ne cheamă pe toți la o responsabilă, iubitoare și totală comuniune cu Sine.

Însă trebuie să remarcăm ceva în v. 33: că Ioan vorbește despre „Cel care m-a trimis pe mine să botez în apă [ὁ πέμψας με βαπτίζειν ἐν ὕδατι]" [In. 1, 33, GNT]. Și El nu poate fi decât Tatăl. Și Tatăl i-a revelat despre Fiul și despre Duhul Sfânt. El, Dumnezeu Tatăl, i-a spus lui Ioan că Duhul Sfânt *Se va coborî* peste Fiul.

Și după ce a văzut această preadumnezeiască vedenie, Sfântul Ioan *s-a încredințat* asupra faptului că *Dumnezeul nostru e Treime de persoane*. După cum Sfinții Apostoli, după Învierea Domnului, s-au încredințat asupra faptului că El are același trup, cu care S-a născut din Prea Curată Fecioară Maria, dar că el e transfigurat. E plin de lumină dumnezeiască.

Și de ce tot vorbim despre lumina lui Dumnezeu, despre slava Lui, despre harul Său? Pentru că ea, slava Lui este *viața noastră duhovnicească*. Prin ea înțelegem și noi, în mod pragmatic, prin extaz și prin simțire duhovnicească, că Dumnezeul nostru e *Treime de persoane* și că El e *Dumnezeul Cel viu*, *Viața* și *Pacea noastră*.

De aceea, putem să mărturisim ca Sfântul Ioan, că *am văzut* și *am simțit* pe Dumnezeu, pentru că L-am văzut și L-am simțit *prin slava Lui*, care coboară până la noi în Biserica Sa.

Și ieri vă vorbeam despre *minunea apei*, care *certifică* preoția noastră. Pentru că preoția noastră e de la Hristos, prin Sfinții Săi Apostoli, dăruită din generație în generație până azi, și nu de la oameni. Preoția Bisericii nu e *o invenție umană*, ci e *darul* lui Dumnezeu pentru noi, nevrednicii robii Săi, prin care slujim și sfințim cele ale Lui.

De aceea, am băgat mâna în apă, în văzul tuturor...și harul lui Dumnezeu *a coborât în mod nevăzut* dar *simțit* în apa noastră! Și apa pe care am sfințit-o este apa Botezului Său, e apă care îi alungă pe demoni de la noi și care ne sfințește, care ne curățește și care *nu se strică* în curgerea timpului.

Și prin toate calitățile ei minunate, dobândite *în dar* de la Dumnezeu, ea este *minunea* care vorbește despre preoția noastră, despre preoția lui Hristos. Pentru că și preoția noastră *s-a coborât* de la Hristos. Și cei care *au primit-o cu vrednicie*, au văzut cum harul lui Dumnezeu a coborât în mod văzut și

simțit și conștientizat în ființa noastră...ca și aici, în apa pe care am sfințit-o.

Pentru că nimic în Biserică nu se lucrează fără vedere și simțire și experiere directă a harului lui Dumnezeu, care lucrează toate Tainele și Slujbele Bisericii.

De aceea, iubiții mei, cinstindu-l azi pe Înaintemergătorul și pe Botezătorul Domnului, Îl lăudăm pe Stăpânul Său, Care a făcut toate pentru noi. Îl lăudăm pe Dumnezeu oricând cinstim vreun Sfânt al Lui, pentru că El locuiește pentru veci în fiecare dintre Sfinții Lui prin slava Sa.

Și dacă El locuiește în fiecare dintre noi ca în Sfinții Lui, după măsura fiecăruia, înseamnă că El e *Soarele mântuirii* pentru noi toți, pentru că razele slavei Sale ne inundă pe fiecare dintre noi.

Faceți *lucrul cel bineplăcut Domnului* acolo unde sunteți și oriunde vă duceți, iubiții mei!

Trăiți și slujiți Lui cu înțelepciune și cu blândețe, cu frică de Dumnezeu și cu dragoste!

Pentru că noi nu Îi slujim lui Dumnezeu *pentru ochii lumii*, ci *pentru ochii Săi* cei preacurați și preasfinți. Care ne văd cu adevărat, care ne cercetează până în străfundurile ființei noastre și care știu cât valorăm fiecare.

Dumnezeu să ne umple pe toți de sfințenia Sa, prin apa Sa cea sfântă, pe care să o bem în aceste zile ale praznicului și întotdeauna cu bucurie și cu veselie dumnezeiască!

Căci a Lui e sfințenia, a Lui e pacea, a Lui e bucuria cea nesfârșită și dumnezeiască, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica după Botezul Domnului [2015]



Iubiții mei[430],

suntem încă în praznicul Botezului Domnului, care se sfârșește miercuri, 14 ianuarie 2015, și Evanghelia zilei [Mt. 4, 12-17] ne vorbește despre *propovăduirea credinței*.

Pentru că propovăduirea credinței este lucrul *primordial* al celui botezat. Fiecare dintre noi, pe măsura noastră, trebuie să mărturisim dreapta credință a Bisericii *cu fapta* și *cu cuvântul*.

Căci dacă o mărturisim doar cu cuvântul, ne arătăm *ipocriți*, spunând una și făcând alta. Dar dacă cuvintele noastre vin din trăirea profundă a credinței Bisericii

---

[430] Scrisă în ziua de vineri, 9 ianuarie 2014. Zi înnorată și foarte geroasă.

atunci ele sunt credibile, pentru că se fundamentează în viața noastră cu Dumnezeu.

De ce *să ne mărturisim credința* la modul integral, cu fapta și cu cuvântul? Pentru că Însuși Domnul, după ce a fost botezat și după ce a postit și a flămânzit și după ce fost ispitit de Satana în pustie, a început să propovăduiască și să spună: „Μετανοεῖτε· ἤγγικεν γὰρ ἡ Βασιλεία τῶν οὐρανῶν [Pocăiți-vă! Căci s-a apropiat Împărăția cerurilor]" [Mt. 4, 17, GNT].

Și când Domnul a vorbit despre *pocăință*, a vorbit despre *schimbarea noastră radicală*. Despre *pregătirea* noastră pentru *a accepta* credința și Biserica Lui. Și când El spunea că *s-a apropiat* Împărăția lui Dumnezeu de noi, de fiecare dintre noi, spunea de fapt că se va înființa Biserica Lui, în care vom pătrunde în Împărăția Lui.

Iar acum, nu numai că *suntem* în Biserica Lui, ci suntem și *mădulare mistice* ale Lui, adică *fiii Lui duhovnicești*, pentru că pe fiecare dintre noi ne-a umplut de slava Împărăției Sale.

Și, pe de o parte, noi trăind în Biserica Lui trăim în Împărăția Lui, pe care o trăim în mod tainic și profund, dar Împărăția Lui se va arăta deplin și va cuprinde întreaga creație la a doua Sa venire întru slavă. Ea, Împărăția este acum *în noi*...dar *va veni în mod plenar* și va fi în toți și în toate.

Căci de aceea am sfințit toate câte există prin sfânta apă a Botezului Său: pentru că toată creația e destinată transfigurării, sfinți-

rii, îndumnezeirii prin harul Prea Sfintei Treimi.

Cuvintele Domnului pe care le-am citat ne vizează, iubiții mei!

El cere de la fiecare în parte pocăință. O continuă pocăință. O viață de pocăință. O viață de continuă schimbare interioară.

Pentru că nu numai *azi* e nevoie să vedem slava Lui, prezența Lui în toate câte există, ci *continuu* trebuie să Îl vedem prezent în lume.

De aceea, pocăința e lucrarea noastră zilnică, lucrarea noastră continuă, pentru că ea *ne spală* sufletul pentru a fi proprii Lui.

Și, în pocăință, noi Îl vedem și pe Dumnezeu *milostiv* față de noi, dar și pe oameni *apropiați* de noi.

Pentru că pocăința zdrobește inima noastră, risipește buna părere despre noi înșine, alungă tăcerea egoistă din noi înșine, ne vindecă de nemilostivire.

Și de aceea, pocăința e *continua înțelegere* a lui Dumnezeu și a voii Lui cu noi dar și *continua înțelegere* a oamenilor. Pentru că fiecare avem nevoie să fim *crezuți* și *înțeleși*. Fiecare avem nevoie să simțim că oamenii *ne recunosc* și *ne văd profund*.

Pentru că din această stare *de prietenie* față de noi vine și *bucuria* noastră față de oameni. Când ești *văzut*, vezi cu și mai multă delicatețe, pentru că ești *responsabil* față de atenția care ți se acordă.

...Avem nevoie de *pocăință*, ne spune Domnul! Dar avem nevoie de ea...pentru ca *să intrăm continuu* în Împărăția Lui. Să fim

continuu în Împărăția Lui. Și *a fi în Împărăția Lui*, acum, în clipa de față, înseamnă *a fi în Biserica Lui* și *a simți slava Lui în tine însuți*.

Pentru că *viața Bisericii* e viața care curge în noi din Sfintele Taine ale Bisericii. Viața Bisericii e viața lui Dumnezeu care curge în noi prin Sfintele Taine ale Bisericii. Toate slujbele Bisericii aduc în noi slava Treimii, pentru că Biserica e *viețuirea noastră împreună cu Dumnezeu*.

Iar cei care cred că acestea sunt doar „fraze goale”, *nu cunosc* pe Dumnezeu, pentru că viața Lui nu e întru ei. Dar cei întru care locuiește Dumnezeu știu că *a fi cu El* înseamnă *a fi mereu cu El* și că *Împărăția Lui* e *comuniunea veșnică cu El*.

Dumnezeu ne cheamă să trăim întru Împărăția Lui! Ne cheamă pe toți să ne botezăm cu Botezul Bisericii și să trăim ortodox.

Pentru că viața *în afara* Bisericii este *întuneric* și oamenii stau, datorită păcatelor lor, „în locul și (în) umbra morții [ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου]” [Mt. 4, 16, GNT].

Pentru că păcatul e *loc al morții*. E locul în care *ne rănim duhovnicește*. Și dacă nu ne simțim bine când păcătuim, când stăm departe de Biserică, când suntem în război deschis cu Dumnezeu, e pentru că în noi e parfumul morții, al vrăjmășiei cu Dumnezeu, adică păcatul.

Păcatul, oricare ar fi el, ne face *să ne foim interior* în chip și fel, să nu ne găsim locul, liniștea, tihna!

Păcatul, oricare ar fi el, e cel care *ne dușmănește* liniștea interioară.

Și de aceea Domnul ne cheamă la pocăință: pentru că pocăința *osândește interior* orice păcat pe care l-am făcut.

Pocăința arată păcatul, viciul, fărădelegea drept *boală* și nu *sănătate* a sufletului nostru!

Și atunci când i-am spus bolii sufletești *pe nume*, deja *am început să ne ridicăm* din ea. Pentru că prima luptă cu păcatul e aceasta: de *a-l recunoaște* în noi. Apoi, dacă îl recunoaștem, știm *cu cine* luptăm și *știm ce vrem să excludem* din viața noastră.

De ce Domnul vrea *să fim* în Împărăția Lui? Pentru că a trăi, de acum, în Împărăția Lui, înseamnă *a trăi în bucuria cea veșnică*. Păcatul nu ne poate *bucura* atâta timp cât el este boala care ne omoară. De aceea, pocăința este *medicamentul zilnic* care ne ridică din boală și din moarte.

Pocăința aduce în noi acea *lumină mare* [Mt. 4, 16] a iertării, slava Lui, care ne ridică din moarte.

Și când vorbesc despre *moarte*, despre *moartea sufletească*, vorbesc despre ce fac păcatele din noi: ne distrug bucuria, seninătatea, simțirea harului lui Dumnezeu, încrederea, voioșia, bunătatea, inima largă, milostivirea.

Când vorbesc despre *moartea interioară*...vorbesc despre *abrutizarea* noastră, despre *decăderea noastră* continuă. În care te simți singur, te simți gol, te simți neiubit, te

simțit *pustiit*...pentru că păcatele nepocăite ți-au diminuat masiv relația ta cu Dumnezeu.

De aceea, chemarea Domnului de azi e *o chemare la viață*! Pentru că cine iese dintr-o asemenea *pustiire interioară*, dintr-o asemenea viață calamitată de păcat, vede în pocăință cea mai mare *alinare* interioară.

Și niciodată nu m-am simțit *bine* până când *nu m-am pocăit* din destul pentru păcatele mele.

Niciodată nu m-am *înseninat* interior fără *să fi vărsat lacrimi*.

Pentru că viața duhovnicească e *delicată* ca harul lui Dumnezeu. Și până când *nu ne întoarcem* la delicatețe, la durere pentru relele noastre, la inimă bună și milostivă, nu putem să simțim *bunătatea* lui Dumnezeu care ne inundă.

Așadar, iubiții mei, să Îl auzim pe Domnul care ne cheamă la pocăință ca la viața adevărată!

Pocăință care nu înseamnă *plâns de ochii lumii* și *starea cu capul în jos*, ci *voioasa alegere* de a face voia Lui.

Cine face voia Lui cu inimă voioasă, bucuroasă, zâmbitoare, *se pocăiește*, pentru că nu mai dorește *tristețea* pe care o aduce păcatul.

Pocăința e *la antipodul* păcatului, adică e *bucurie*. Ea ne umple de bucurie, de pace, de revărsare de inimă în rugăciune, de milostivire, de dorința de a face tot lucrul bun, pentru că pocăința aduce slava lui Dumnezeu în noi.

De aceea, noi suntem *veseli cu adevărat* când ne pocăim și nu *plini de tristețe*!

Prin asta se disting cei care *se pocăiesc cu adevărat* de cei care sunt biruiți de *o tristețe fără sens*. Căci cei care se pocăiesc sunt plini de bucurie, de frumusețe interioară, de dorința de bine, pe când cei plini de pesimism nu doresc să facă binele cu entuziasm, pentru că nu sunt plini de entuziasm sfânt.

Însă Domnul ne cheamă la pocăința care *ne umple de bucurie*, la pocăința care ne umple de harul Treimii. El ne cheamă la *a trăi în Împărăția Lui de acum*, adică *în slava Lui*.

Și fericiți suntem noi, dacă de acum, trăim în slava Lui, în slava Treimii, pentru veci! Toată binecuvântarea și multă bucurie în tot ceea ce faceți! Amin.

Predică la Duminica a 29-a după Rusalii [2015]



Iubiții mei[431],

recunoștința se naște din pocăință!

Pentru că pocăința ne arată *adevărata noastră stare interioară* cât și *distanța* dintre ce am primit și ceea ce meritam să primim după păcatele noastre. Iar cum mila lui Dumnezeu față de noi întrece cu totul păcatele noastre, pocăința ne dă adevărata raportare la Dumnezeu. Pentru că nu putem să fim decât

---

[431] Scrisă în dimineața zilei de 15 ianuarie 2015, zi de joi, înnorată și friguroasă. După care a răsărit soarele...

recunoscător lui Dumnezeu pentru enormele binefaceri pe care le-am primit de-a lungul întregii noastre vieți de la El. Pentru că nașterea noastră și întreaga viață e plină de minuni, de minunile iubirii Sale de oameni.

De aceea, predica despre pocăință de duminica trecută își dă rodul ei în această duminică. Pentru că pocăința naște recunoștință, naște mulțumire față de Dumnezeu, naște părerea smerită despre noi. Căci numai iubirea, numai iubirea lui Dumnezeu față de noi ne poate duce la străpungerea inimii, la vederea reală de sine, la schimbarea vieții noastre. Numai iubirea Lui ne poate convinge că binele nostru stă în ascultarea totală de Dumnezeu.

Evanghelia zilei [Lc. 17, 12-19] ne arată că recunoștința nu se naște de la sine, nu se naște pentru că Dumnezeu e *bun* și *milostiv* cu noi, ci se naște din conștientizarea faptului că fără El noi nu am fi putut să ne bucurăm de existență și, prin urmare, aceasta ne face să ne dăruim cu totul viața Celui ce ne-a mântuit pe noi. Căci recunoștința se naște din conștientizarea profundă și iubitoare a prezenței lui Dumnezeu în viața noastră și ea este starea existențială a creștinului ortodox. E viața lui de zi cu zi. Pentru că el este omul care trăiește *din* și *prin* mila lui Dumnezeu.

...Ne regăsim cu toții în *rugăciunea de cerere* a celor 10 leproși: „Iisuse, Stăpâne, miluiește-ne pe noi! [Ἰησοῦ Ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς]” [Lc. 17, 13, GNT]. Pentru că rugăciunea lor e rugăciunea tuturor. E rugăciunea întregii Biserici și a întregii lumi și a întregii creații.

Pentru că toți suntem în existență datorită milei Lui.

Iar când nevoia ne strânge cu ușa, când durerea este insuportabilă, când demonii ne asupresc, când oamenii ne necăjesc, când boala ne amenință viața, când ne simțim singuri și neajutorați, strigătul către Dumnezeu e *legitim*, pentru că e *singura noastră scăpare*. Și e *legitim* pentru că e strigătul nostru de fii către Tatăl nostru cel ceresc, către Dumnezeul nostru treimic, către Dumnezeul vieții noastre.

Căci către cine am putea *să ne vărsăm* toată durerea și nevoia noastră, dacă nu către Dumnezeu, către Creatorul și Mântuitorul nostru, Care ne poartă de grijă tot timpul?

Și cine ar putea *să ne înțeleagă mai bine* decât El, Care ne-a creat și ne cunoaște orice mișcare a sufletului și a vieții noastre?

De aceea, strigătul de ajutor, strigătul prin care noi ne spunem durerea e un strigăt pe care El *îl aude*. Și fiecare dintre noi putem da mărturie despre acest lucru: că El ne-a ascultat rugăciunile, că El ne-a miluit adesea, iar noi Îi suntem *datori vânduți milei Lui*.

Însă, dacă cererea e *legitimă*, dacă mila Lui se arată în viața noastră și ne umple de binefaceri, tot la fel de legitimă e și mulțumirea adusă lui Dumnezeu. Tot la fel de legitimă și de serioasă și de profundă trebuie să fie și mulțumirea noastră față de El, după cum a fost de serioasă și de dureroasă cererea noastră față de El. Și mulțumirea noastră față de El nu trebuie să fie de două minute, ci

mulțumirea noastră față de Dumnezeu trebuie să se permanentizeze, să fie continuă.

Din când în când trebuie să ne oprim ziua și noaptea și să Îi mulțumim Lui pentru tot ceea ce ne dă să mâncăm, să vedem, să aflăm, să facem, să trăim.

Căci dacă am dori să dăm *o definiție* cultului Bisericii, am spune că slujbele și viața Bisericii sunt *recunoștința noastră vie* pentru binefacerile pe care Dumnezeu le-a arătat Bisericii Sale și întregii Sale creații. Cultul Bisericii e *o continuă bucurie* de Dumnezeu și o continuă mulțumire față de El și o continuă cerere față de El ca să ne întărim în sfințenie.

De aceea, aici, fiecare dintre noi ne spunem păcatele și primim iertarea lor, fiecare ne spunem cererile, fiecare ne spunem bucuriile, fiecare ne spunem așteptările în fața Lui și El *rânduiește* fiecăruia dintre noi ceea ce ne este de folos.

Însă adesea nu înțelegem de ce Dumnezeu *îngăduie* ca fiica noastră să se îmbolnăvească sau mama noastră să moară, de ce nu ne ajută să învingem o patimă, de ce nu ne dă un loc de muncă, de ce nu potolește invidia oamenilor față de noi sau de ce nu îi pedepsește pe cei care păcătuiesc mult.

Nu înțelegem voia *punctuală* a lui Dumnezeu cu diverși oameni sau cu lumea în general.

Și nu o înțelegem, pentru că ea este adânc de nepătruns. Pentru că gândurile lui Dumnezeu nu sunt ca gândurile noastre și El nu privește lucrurile *pe termen redus*, ca noi, ci în termenii veșniciei Sale.

Dacă El îngăduie un masacru, dacă El îngăduie o calamitate, dacă El pedepsește păcatul în unii dar nu și în alții, dacă El îi vindecă pe unii dar îi lasă să moară pe alții, face acest lucru cu mare înțelepciune și iubire față de noi. Pentru că El *ne dorește binele veșnic* în primul rând și nu binele trecător, fugitiv.

Însă noi, pentru că nu înțelegem *de ce* se petrec astfel lucrurile, *de ce* El dorește ca lucrurile să se petreacă așa, ne infatuăm adesea și ne împotrivim voii lui Dumnezeu. Ajungem să Îl hulim, ajungem să ne pierdem credința, ajungem să ne răzvrătim, pentru că nu vrem să înțelegem voia Lui cu noi.

Dar voia Lui cu noi se înțelege...prin pocăință! Pocăința *ne deschide* înțelegerea pentru că ne face să vedem, pe măsura noastră, care e *perspectiva* lui Dumnezeu asupra lucrurilor.

Și perspectiva lui Dumnezeu asupra lucrurilor e întotdeauna soteriologică. Perspectiva Lui asupra lumii și a omului e aceea a mântuirii. Pentru că El caută ca oamenii să simtă profund *ce îi desparte* de viață, de împlinirea în viață.

Mustrările și pedepsele Lui sunt pentru ca să simțim *nevoia profundă* de El. Și nevoia profundă de El vine din *pocăința recunoscătoare*. Din pocăința care spune, în mod răspicat: Dumnezeu e viața și bucuria mea! Dumnezeu a fost și este mântuirea mea, pentru că El m-a ridicat din nevoile mele totdeauna! El este împlinirea vieții mele,

pentru că El m-a ridicat din toate relele și mi-a dat odihnă, odihnă duhovnicească!

Da, lucrurile vieții noastre care par *complicate* sunt, de fapt, *simple*!

Pentru că noi le complicăm, noi ne complicăm fără rost, în timp ce Dumnezeu vrea ca noi *să trăim simplu* și *bucuros*.

Unul din 10 s-a întors, văzând că s-a vindecat [ἰδὼν ὅτι ἰάθη] [Lc. 17, 15, GNT]!

Bineînțeles că toți 10 erau conștienți de faptul că s-au vindecat *datorită* Domnului, că El *i-a vindecat*. Nu aveau iluzia că se puteau vindeca de lepră deodată.

Însă unul din 10, și acela *samaritis* [σαμαρίτης] [Lc. 17, 16, GNT]/ *samaritean* și nu *evreu*, „s-a întors cu glas mare slăvind pe Dumnezeu [ὑπέστρεψεν μετὰ φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν Θεόν]”[Lc. 17, 15, GNT] pentru că fusese vindecat de lepră. El, samariteanul, cel străin de dreapta credință a evreilor, a înțeles că Dumnezeu este Dumnezeul milei și al iubirii de oameni, că e Dumnezeul vindecării și al vieții și a venit „și a căzut pe fața (lui), la picioarele Lui, mulțumindu-I Lui [ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον παρὰ τοὺς πόδας Αὐτοῦ εὐχαριστῶν Αὐτῷ]” [Lc. 17, 16, GNT].

Pentru că pocăința te face să conștientizezi *dependența ta totală* de Dumnezeu. Te face să conștientizezi că viața autonomă, de capul tău, în care tu decizi ce e bine și ce e rău, fără să pleci urechea la voia lui Dumnezeu, e *sursa tuturor relelor* din lume.

Căci de aceea au căzut Îngerii din cer și au devenit *demoni*, de aceea au căzut Protopărinții noștri în păcat, de aceea păcătuim și

noi zilnic: pentru că alegem să ne facem *voile noastre* disprețuind *voia* lui Dumnezeu.

Însă, cu toate căderile noastre cele cumplite, *a recunoaște* voia lui Dumnezeu și binefacerile Sale în viața noastră înseamnă a recunoaște *centralitatea* lui Dumnezeu în viața întregii existențe. Înseamnă a recunoaște că noi nu putem face nimic fără El și că nu ar exista niciun centimetru de praf fără El. Căci lumea aceasta nu a apărut *la întâmplare*. Nu au evoluat ființele, în mod autonom, și am ajuns de la amibă la om. Ci tot ceea ce noi vedem și nu vedem, lumea materială și cea spirituală, sunt creația lui Dumnezeu, care depășește cu totul puterea noastră de înțelegere.

Pentru că noi nu putem *să Îl tragem la rost* pentru ce a făcut și face una sau alta, atâta timp cât viața noastră este *un dar* al Lui și nu *o obligație*.

Samariteanul ne-a învățat, de această dată, *recunoștința*, după cum, în altă parte, un alt samaritean ne învață *milostenia*.

Însă recunoștința e plină de milostenie, de vedere a altuia, pentru că recunoștința e conștiința că *am fost văzuți* și *ajutați* de Dumnezeu. Însă recunoștința e plină și de credință, după cum ne spune Domnul în Lc. 17, 19. Căci samariteanului Domnul i-a recunoscut credința, atunci când i-a spus: „ἡ πίστις σου σέσωκέν σε [credința ta te-a mântuit]" [GNT].

Pentru că credința lui, a samariteanului, s-a întâlnit cu iubirea lui Dumnezeu față de cei care cred în El.

Și ceilalți nouă *credeau* în El, căci de aceea i-au cerut lui Iisus și nu altuia ca să îi vindece. Credeau în El...în sensul că erau conștienți de faptul că El *poate* să îi vindece. Pentru că, probabil, auziseră că îi vindecase și pe alții.

Dar credința lor avea mult egoism în ea. Era încă pruncească. Dorea *să profite* de Dumnezeu, dar *să nu aibă o relație vie* cu Dumnezeu.

Credința lor, când s-a văzut cu sacii în căruță, a uitat de Dumnezeu! Și poate că credința multora dintre noi seamănă cu a celor nouă: e descurcăreață, își atinge scopul, vine la Biserică doar când îi este bine...dar nu și când suferă, când trebuie să își arate noblețea, să își arate iubirea.

Însă credința profundă, pe care Dumnezeu o iubește și o laudă, e cea care *nu se dezice* de Dumnezeu niciodată. E cea care, la bine sau la greu, e cu Dumnezeu, e în Biserică, e evlavioasă, e recunoscătoare.

Și vedem asta, peste tot în viețile Sfinților, cum arată credința care *nu se dezice* de Dumnezeu niciodată. Cum ei preferă insulte, bătăi, închisoare, chinuri imense în locul depărtării de Dumnezeu. Pentru că credința *matură* înțelege că nu e de ajuns doar să scăpăm de o boală, de un necaz, de o nefericire, ci trebuie *să scăpăm de păcate*, de reala noastră nefericire, de moartea duhovnicească, pentru a moșteni Împărăția lui Dumnezeu.

Adică credința matură nu se bucură înainte de vreme, nu se grăbește să se creadă

mântuită, nu se laudă cu faptele sale...pentru că *plata* credinței se face la judecata lui Dumnezeu.

Acolo, iubiții mei, trebuie să ne arătăm *prieteni* ai lui Dumnezeu și nu aici, de ochii lumii! Pentru că lauda aceasta trece, pe când lauda credinței, adică moștenirea Împărăției Sale, e veșnică.

Și Împărăția lui Dumnezeu este *înăuntru* [ἐντὸς] [Lc. 17, 21, GNT] nostru, pentru că ea e *slava* Prea Sfintei Treimi care a coborât în noi de la Sfântul Botez.

De aceea, *a trăi* credința în Dumnezeu înseamnă *a crește mereu* în credința în El. Pentru că orice faptă bună și orice citire teologică ne fac să creștem în credință. Și creșterea în credință se vede în răbdarea noastră, în delicatețea noastră, în modul în care privim lucrurile, în tot ceea ce întreprindem. Credința noastră se vede în întreg modul nostru de a fi. Pentru că e o mare diferență între cel care trăiește la întâmplare, face lucruri ostentative, se enervează din senin, e dușmănos și egoist și cel care știe că e *moștenitor* al Împărăției lui Dumnezeu. Pentru că fiul lui Dumnezeu și al Bisericii vede toate în perspectiva veșniciei și a relației veșnice cu Dumnezeu.

Să vedem și noi, iubiții mei, cât de multe lucruri a făcut Dumnezeu pentru noi! Adică *să conștientizăm* iubirea și grija Lui față de noi. Și să îi mulțumim lui Dumnezeu pentru toate binefacerile dăruite întregii Sale creații, pentru că aceasta e mulțumirea frumoasă, lipsită de egoism, pe care o dorește Dum-

nezeu. Pentru că nu doar noi primim de la El daruri, nu doar nouă ne face minuni, ci El Se arată minunat în ochii întregii creații.

Iar pe Dumnezeul Care face minuni negrăite să Îl lăudăm noi, credincioșii, pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh Dumnezeu, căci El este bucuria noastră cea veșnică! Amin.

Predică la Duminica a 32-a după Rusalii [2015]



Iubiții mei[432],

predicile *au rezonanță* doar în inima celui care crede! A celui care crede profund în Dumnezeu și care caută, de la tot cel care e plin de experiența lui Dumnezeu, *noi înțelesuri* sau *aprofundări* ale voii Lui. Căci predicile sunt auzite de cei cu auz duhovnicesc, în care credința e vie și lucrătoare.

Însă predica *ciocăne* și la ușa inimii celui care nu e *credincios*...dar e *pregătit* pentru credință.

---

[432] Scrisă în dimineața zilei de 23 ianuarie 2015. Zi friguroasă și înnorată de vineri.

Și pe cel *pregătit* pentru credință, Dumnezeu îl atrage la Sine într-un anume mod, întotdeauna altul, personal, prin care el *înțelege* diferența totală dintre *viața lui* și *viața cu Dumnezeu*.

Așa că nu putem *grăbi* convertirea cuiva, nu o putem *forța*, dar *îl putem lumina* tot mai mult pe om prin cuvinte pline de har, pentru ca el să înțeleagă că aceste cuvinte ale Bisericii sunt *cuvintele vii* ale lui Dumnezeu, sunt cuvintele Lui pentru el.

Predicile nu se spun niciodată pentru pereți! Chiar dacă oamenii nu le împlinesc, chiar dacă demonii se împotrivesc și întunecă mintea oamenilor ca ei să nu le primească, *îndemnul viu* la viața cu Dumnezeu e îndemnul capital și cutremurător pentru orice muritor. Căci orice om, căruia îi spui că viața aceasta *nu e totul*, ci că aici *ne pregătim* pentru veșnicia cu Dumnezeu, devine deodată *atent* în profunzimea lui când îi spui despre *viața fără de moarte*. Adică despre *veșnicie*.

Pentru că omul nu iubește *moartea* ci *viața*! Omul vrea, din toată ființa lui, să trăiască.

Și cu cât oamenii sunt mai pătimași, mai *lipiți* de viața prezentului, mai *indiferenți* față de viața Bisericii, ei doresc *cu ardoare* viața aceasta. De ce? Pentru că *nu au nicio certitudine* despre existența vreunei vieți...după moarte.

Ei trăiesc *doar...acum* și *aici*.

Ei sunt prezenteismul.

Sunt oamenii care vin de nicăieri și… care, la un moment dat…*pier*!…

Și nimeni nu le duce dorul…sau nimeni nu îi mai pomenește…

Dar nu au nicio certitudine pentru că sunt *în neștiință* [ἀγνοεῖν] [I Tes. 4, 13, GNT]. Adică sunt lipsiți de cunoaștere teologică. De cunoașterea care vine de la Dumnezeu prin revelația Bisericii și prin experiență mistică directă. Sunt lipsiți de cunoașterea *prin citire* și *prin lucrare personală*.

De aceea, oamenii necredincioși *se întristează* în fața bolii și a morții, sunt plini de deznădejde, sunt disperați pentru existența lor, pentru că sunt unii „care nu au nădejde [οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα]" [I Tes. 4, 13, GNT].

Ca să ai nădejde…trebuie *să Îl ai* de partea ta pe Dumnezeu care ne-a dat viață…și ne dă și viață veșnică, dacă credem în El și facem voia Lui. Căci din credința în El și din împlinirea voii Lui vine *nădejdea noastră vie* în El, încredințarea personală că El este și va fi cu noi pururea. Și nădejdea aceasta dumnezeiască e plină de iubirea Lui. Pentru că e o nădejde în care Dumnezeu *ne arată* mila și iubirea Lui față de noi, căci ne scoate din păcatele noastre și ne dă să fim vii întru El.

Mai pe scurt: cel credincios *știe* de pe acum *ce va fi cu el*! El este *înrădăcinat* în slava lui Dumnezeu și viața lui e *o viață tainică* în Dumnezeu. De aceea, viața creștinului ortodox e plină de minuni pentru că el trăiește în Biserica Dumnezeului Celui viu, Care nu numai *făgăduiește* lucruri dar *le și împlinește* în ființa celui care crede în El.

Căci credința, nădejdea și iubirea în El nu sunt *o mergere în orb*, fanatică, idealistă, fără probe spre moarte, ci *o călătorie interioară plină de îndumnezeire*.

Pentru că noi, de la Botez încolo, ca oameni vii ai Bisericii, trăim o viață plină de înviere, plină de slava Prea Sfintei Treimi, care ne face să vedem moartea doar ca pe *o ușă* spre adevărata viață, deplină și veșnică, cu Dumnezeu.

De aceea, fără *a disprețui* viața de acum, care e *timpul mântuirii*, al îndumnezeirii noastre, noi *vedem* peste viața de acum, peste timp și peste moarte prin credință, pentru că *avem în noi* slava Lui cea veșnică. Și slava lui Dumnezeu, care este în noi ca *arvună* [τὸν ἀρραβῶνα] [II Cor. 1, 22] a vieții veșnice, ca o *pregustare* a Împărăției Sale, ne învață să trăim *în toată credința* Bisericii și *să împlinim* voia lui Dumnezeu cu mărime de inimă.

Acesta e motivul pentru care Sfinții lui Dumnezeu, pe cât sunt *mai înalți* în sfințenie pe atât sunt *mai atenți*, mai scrupuloși cu mărturisirea dreptei credințe. Și ei ne arată, în viețile și în scrierile lor, că viața noastră de acum e *timpul binecuvântat* în care noi trebuie *să înaintăm continuu* în cunoașterea și în experiența vieții cu Dumnezeu.

Pentru că nu putem *amesteca* tot felul de idei și de practici religioase în experiența Bisericii noastre, ci trebuie *să ni le însușim interior* pe acelea pe care Sfinții noștri Părinți le-au mărturisit.

Căci credința trebuie să fie *una cu noi*, una cu viața noastră. Sau, așa cum spunea

Dumnezeiescul Ioan Teologul: „Copiilor, să nu iubim [cu] cuvântul, [nici] cu limba, ci în faptă și [în] adevăr [Τεκνία, μὴ ἀγαπῶμεν λόγῳ μηδὲ τῇ γλώσσῃ ἀλλὰ ἐν ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ]” [I In. 3, 18, GNT]!

Pentru că credința este *energică*, e lucrătoare, pentru că e plină de adevărul lui Dumnezeu. Și cel care face totul *din credință* face lucruri pline de har, pline de adevăr, pline de frumusețe dumnezeiască, pentru că viața și lucrarea lui sunt *amprentate* de viața lui Dumnezeu.

Însă faptele credinței sunt *uimitoare*! Ele te pun în fața unei libertăți duhovnicești care se exprimă *cu putere*. Care îți arată...*ce tărie nebiruită* și *cât caracter* există în credința în Dumnezeu.

Așa a fost și *gestul* lui Zacheos [Ζακχαῖος] [Lc. 19, 2, GNT] din Evanghelia de azi [Lc. 19, 1-10]: *ne-a surprins* și...*ne-a uimit*!

Ne-a surprins...pentru că venea din partea *mai-marelui-vameșilor* [ἀρχιτελώνης], care era un om *bogat* [πλούσιος].

Și ne-a uimit...prin *repeziciunea* cu care el *s-a desprins interior*...de bogăția lui și a făcut din ea *sursa lui de îndreptare*, de umanizare.

Pentru că *toți putem* să facem acest lucru dar *nu toți vrem*...să facem acest lucru!

E foarte ușor *să te desparți* de tot ce ai!...Și vedem aceasta atunci când vine moartea pe neașteptate...sau știm că mai avem foarte puțin de trăit. Atunci nu ne mai *interesează* ce se va întâmpla cu ce avem...ci ne interesează *ce se va petrece* cu noi. Cu

persoana noastră. Sau, și mai corect spus, ne interesează *ce se va petrece cu sufletul* nostru...pentru că știm că nu putem lua cu noi și trupul.

Pentru că atunci, în fața morții, când sufletul nostru începe *să întrezărească tot mai mult* veșnicia...și vin la noi demoni, ca să ne înspăimânte, sau Dumnezeiești Îngeri și Sfinți, ca să ne însoțească și să ne întărească în drumul nostru spre judecata lui Dumnezeu...noi *înțelegem* – o, cât de profund și de bine!–, că sufletul *nu moare* odată cu moartea, că moartea e doar *o despărțire temporară* a sufletului nostru de trup...și că tot ceea ce *a spus* Dumnezeu despre noi și despre viața noastră postumă e *adevărat*.

Atunci am dori să avem *toată viața* la îndemână pentru *a fi oameni Sfinți*!

Atunci, când nu mai putem *să schimbăm* lucrurile, când viața noastră este un roman viu al decadenței, am vrea cu disperare altă viață...pentru că acum și aici *n-am crezut* că voia lui Dumnezeu este atotstăpânitoare.

Însă oameni ca Sfântul Zacheos, Apostolul Domnului, ne arată *ce oameni verticali* face Dumnezeu din niște păcătoși notorii! Ce *lucrare de rezidire* face în noi Dumnezeu, dacă conlucrăm cu El la curățirea noastră de patimi și la umplerea noastră de slava Lui cea veșnică.

Pentru că Zacheos a transformat bogăția lui într-un *izvor de milostivire*, într-un izvor de viață. Și-a schimbat nesimțirea în bunătate, calicia în omenie, neprietenia în milă, necredința într-o credință vie și cuceritoare.

Și-a făcut *prieten* pe Dumnezeu și pe oameni, pentru că a făcut din casa lui o casă de oaspeți, o casă de întrajutorare.

Și oricine se face pe sine un om al omeniei și al bunătății, se face *o casă de oaspeți*, în care oamenii sunt tratați ca *trimiși* ai lui Dumnezeu.

Pentru că problema bogăției nu e că *are prea multe* ci problema ei e aceasta: că între toate aceste multe lucruri...tu, omul, nu mai ești *om* ci *o brută*. Problema nefastă a bogăției e că devine *un idol* pentru noi și noi niște *oameni fricoși*, care nu ne mai putem *vedea* fără ea.

Însă problema noastră, adevărata problemă trebuie să fie aceasta: de *a nu ne putea vedea fără Dumnezeu*. Dacă nu ne putem *închipui* fără El, dacă nu putem trăi o clipă fără El, atunci suntem *normali*. Și oamenii *normali* acționează potrivit *firescului* din ei, adică simțămintelor cu care Dumnezeu l-a zidit pe om.

De aceea, când *ne închidem* inima față de cineva, când *nu ne ascultăm* conștiința care ne spune să ajutăm, să îl primim pe cineva, să facem ceva pentru cineva, când suntem *surzi* și *orbi* la durerile altuia sau la bucuria lui ne comportăm *nefiresc*.

Și nefirescul acesta ne dezumanizează. Pentru că face din noi neoameni...

Din acest motiv, iubiții mei, a trăi potrivit conștiinței noastre luminate de Dumnezeu înseamnă a trăi conform cu voia lui Dumnezeu! Căci El dorește ca noi să fim *mărturii vii* ale prezenței Lui în lume, niște

personalități pline de virtuți și harisme dumnezeiești, de calități eclesiale și sociale.

Pentru că El ne vrea activi în Biserică, activi în societate, activi în lume. Ne vrea plini de discernământ și de înțelepciune, de dăruire și de onestitate. Pentru că acolo unde suntem, trăim și muncim, Dumnezeu ne vrea exemple vii ale conlucrării cu El, Cel care le face *noi* pe cele *vechi* ale noastre.

Fiindcă El poate face din noi, cei lacomi, curvari, indiferenți, ipocriți, răsfățați, indolenți, ranchiunoși, răzbunători...niște exemple uimitoare de pocăință și de schimbare interioară, care să uimească generații la rând.

Căci Sfinții de dinainte de noi tot la fel s-au sfințit: prin harul lui Dumnezeu și împlinind voia Lui. Fiindcă El ne ajută, atunci când noi suntem *determinați* spre aceasta, ca să facem *pași repezi* în schimbarea noastră.

Mai pe scurt: *dați-I voie* lui Dumnezeu, iubiții mei, ca *să vă ajute* în schimbarea voastră! Dați-I voie să fie *Dumnezeul milostivirii și al îndurărilor* pentru voi, ca să vedeți ce bună și vindecătoare e mila Lui și cât de plin de iubire și de frumusețe este ajutorul Lui!

Și El va face minuni uimitoare în noi! El ne va învăța *să prețuim* orice secundă, *să învățăm* din viața oricărui om, *să cinstim* tot lucrul bun și folositor făcut vreodată pe pământ.

Căci cărțile pe care le folosim, clădirile pe care le avem, toate invențiile și descoperirile dorite de Dumnezeu, toate facilitățile vieții noastre sunt *cadoul* generațiilor trecute pentru noi. E *munca lor* pentru *binele nostru*.

Însă noi ce lăsăm generațiilor de după noi?!...Care e *aportul* nostru la *mai binele* lor? Dacă ne-am gândi la acest lucru *cu acuitate*... n-am mai fi atât de petrecăreți și de insolenți, ci *am trudi cu conștiință* la lucruri pentru viitor. La lucruri pentru binele întregii umanități.

Căci *binele* pentru întreaga umanitate e și o carte și o clădire și o Icoană și o haină și un medicament și o nouă descoperire științifică. Tot ceea ce e bine pentru mine e bine pentru toți. Și când toți *se regăsesc* în lucrul pe care eu îl fac e semn că e făcut *bine*, cu conștiință, pentru toți.

Așadar, să nu trăim doar pentru ca să ne împlinim toate poftele, ci să trăim pentru *a fi proprii* relației veșnice cu Dumnezeu și cu oamenii! Și ne vom da seama despre *cât de proprii* suntem de această relație la Judecata Lui, când viața noastră va fi văzută în toate detaliile ei.

Să avem *răspuns bun* la Judecata Lui, iubiții mei, și să trăim cu bucurie și cu cutremur mila Lui cu noi! Amin.

Predică la pomenirea celor 4 Sfinți Ierarhi ai Bisericii [30 ianuarie 2015]





Iubiții mei[433],

Biserica de pretutindeni îi cinstește astăzi pe Sfinții Vasilios cel Mare [Βασίλειος ὁ Μέγας], Grigorios Teologul [Γρηγόριος ὁ Θεολόγος] și Ioannis Gură-de-Aur [Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος][434] ca pe *o unime* și ca pe *patronii* facultăților de teologie ortodoxă și, dimpreună cu ei, îl cinstește și pe Sfântul Sfințit Mucenic Ippolitos [Ἱππόλυτος] al Romei[435].

Și chiar dacă noi, în România, îi cinstim cu precădere pe cei 3 ierarhi, toți patru au fost *teologi de marcă* ai Bisericii. Și toți au scris *în limba greacă*, deși Sfântul Ippolitos a fost Episcopul Romei.

Și cred că e nevoie, din ce în ce mai mult, *să ne asumăm* pe toți Sfinții Părinți ai Bisericii, din Răsărit și din Apus, de pretutindeni și să nu îi mai minimalizăm pe niciunul! Pentru că fiecare dintre ei e *un unicat* pentru teologia și viața Bisericii și de la fiecare trebuie *să învățăm* cu evlavie și cu bucurie dumnezeiască.

Și când spun *să ni-i asumăm*, spun, de fapt: *să îi iubim* și *să îi cinstim deopotrivă*, fără să trăim cu impresia arogantă că cei din Apus, Sfinții Bisericii una, de dinainte de 1054, sunt

---

433 Scrisă în dimineața zilei de 29 ianuarie 2015. Zi înnorată, cu mici ieșiri ale soarelui.

434 A se vedea: http://www.synaxarion.gr/gr/sid/1948/sxsaintinfo.aspx.

435 Idem: http://www.synaxarion.gr/gr/sid/1949/sxsaintinfo.aspx.

„mai neînsemnați" în comparație cu cei din Răsărit. Pentru că spunem asta *din neștiință*, căci nu le cunoaștem opera și viața.

Peste tot în lume, Dumnezeu a avut, are și va avea Sfinți enormi, plini de harisme și de teologie și noi trebuie să îi punem pe toți aceștia *la un loc*, în conștiința și în inima noastră, făcând din ei *o unime*.

Dar pentru a-i cunoaște trebuie *să le căutăm* viețile și faptele și scrierile teologice!

Fapt pentru care trebuie să-i traducem tot mai mult din greacă și din latină, din siriacă și din georgiană, din sârbă și din rusă, din engleză și din franceză pe Sfinții Bisericii, pentru că teologiile și viețile lor ne vor schimba cu totul perspectiva despre ce înseamnă teologie, nevoință și viață a Bisericii.

Pentru că trebuie *să ucenicim* la Sfinți dacă vrem *să cunoaștem* teologia Bisericii. Și trebuie să o cunoaștem *în amănunțime* și nu frunzărind cărțile.

Căci vorbesc despre *cunoaștere* nu în sensul de *a o arhiva* în mintea noastră, de a o învăța pe de rost, ci de *a o transpune* în viața noastră. De *a o sădi* în noi și de *a trăi* în ritmurile ei.

În 2014[436] am vorbit despre imensa operă teologică a Sfinților Vasile, Grigorie și Ioan. Opera lor, care încă nu e tradusă cu totul în limba română.

Avem traduceri diverse făcute din scrierile lor, dar nu avem *o ediție unitară* a

---

[436] Idem: http://www.teologiepentruazi.ro/2014/01/29/predica-la-sfintii-trei-ierarhi-30-ianuarie-2014/.

operelor lor, deși toate facultățile de teologie din România își cinstesc azi *patronii duhovnicești*.

La fel de impresionantă este și opera Sfântului Ipolit, care, din păcate, a ajuns *în mod fragmentar* până la noi.

În TLG[437] găsim că Sfântul Ipolit a scris împotriva ereticului Noetius, că are un tratat despre Antihrist, că a comentat Facerea, Rut, Psalmii, Proverbele, Ecclesiastul, Isaia, Iezechiel, Evanghelia după Matei, Daniel, Cântarea Cântărilor, a scris o carte despre *cosmos*, alta despre *tradiția apostolică*, alta despre *canonul pascal* și imensa lui carte *împotriva ereziilor*, din care am început și eu să traduc.

Și Sfântul Ipolit a trăit în secolul al III-lea d. Hr. fiind *cel mai important teolog al Romei* și *ucenicul* Sfântului Irineu al Lyonului, care, la rândul său, a fost ucenicul Sfântului Policarp al Smirnei[438].

Așa că nu putem *să minimalizăm* un Sfânt Teolog al unui secol al Bisericii fără să pierdem amănunte extrem de prețioase despre teologia și viața Bisericii.

Nu putem *să minimalizăm* niciun Sfânt al Bisericii, fie că a scris sau nu a scris ceva, pentru că el este *un reper de viață* și *de evlavie* pentru noi.

Ci trebuie să învățăm de la toți, deopotrivă, cum să Îl iubim și să Îl ascultăm

---

437 Idem: http://www.tlg.uci.edu/authors/cd-romd.php.

438 Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Hippolytus_of_Rome.

pe Dumnezeu și cum să îi cinstim și să îi privim profund pe oameni.

Pentru că acești patru ierarhi pomeniți azi au privit profund relația lor cu Dumnezeu și cu oamenii.

Sfântul Ipolit s-a născut în anul 170 la Roma și a fost martirizat în anul 235 în Sardinia[439]. El a fost martirizat dimpreună cu alți Sfinți Mucenici, pentru că *l-a mustrat* pe guvernatorul provinciei că era *inuman* cu cei pe care îi tortura[440]. Și pentru că a venit *în apărarea* Sfinților Mucenici, el însuși a fost chinuit cumplit, după care i-au legat mâinile și picioarele și l-au aruncat în mare. Sfintele sale Moaște au fost recuperate și au fost puse în Biserica *Sfinților Mucenici Laurentius și Papă Damasus* din Roma[441].

Potrivit sursei de aici[442], Sfintele Moaște ale Sfântului Ipolit se găsesc astăzi în basilica romano-catolică *San Lorenzo in Damaso* din centrul Romei[443].

Sfântul Ioan Gură de Aur, în ziua de „16 aprilie 404, în sâmbăta Sfintelor Paști, *a fost scos cu sila* din biserica arhiepiscopală a Constantinopolului de ostașii împărătesei

---

439 Ibidem.

440 A se vedea: http://oca.org/saints/lives/2015/01/30/100351-hieromartyr-hippolytus-the-pope-of-rome.

441 Ibidem.

442 A se vedea: https://holymarymotherofgod.wordpress.com/tag/julius-caesar/.

443 Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/San_Lorenzo_in_Damaso.

Eudoxia și închis în reședința arhiepiscopiei, sub formă de *arest la domiciliu*, până după sărbătoarea Pogorârii Duhului Sfânt, când, la 20 iunie 404, cu aprobarea împăratului Arcadius, a fost exilat, într-o localitate din Asia Mică (Turcia de astăzi), anume *Cucuz*"[444].

El adoarme în 14 septembrie 407, la Comane, în Pont, și după 31 de ani[445], „la 27 ianuarie 438, împăratul Teodosie al II-lea, fiul lui Arcadius, îndrumat de sfatul duhovnicesc al [Sfântului] Patriarh Proclu"[446], mută Sfintele sale Moaște de la Comane la Constantinopol[447], pomenire *a aducerii lor* pe care am făcut-o pe 27 ianuarie.

Însă Sfântul Ioan a fost exilat *din invidie* și nu pentru că a greșit cu ceva!

Împăratul Teodosie al II-lea *a recunoscut* greșeala părinților lui, împăratul Arcadius și împărăteasa Eudoxia, în fața Sfintelor Moaște ale Sfântului Ioan Gură de Aur, și *și-a cerut iertare* de la marele Patriarh al Bisericii[448].

Sfintele Moaște ale Sfântului Ioan Gură de Aur sunt spre închinare în multe părți ale lumii, un fragment din ele fiind în Paraclisul *Catedralei mântuirii neamului*[449] de la București.

---

[444] Idem:
http://basilica.ro/aducerea-la-constantinopol-a-moastelor-sfantului-ioan-gura-de-aur-103745.html.

[445] Ibidem.

[446] Ibidem.

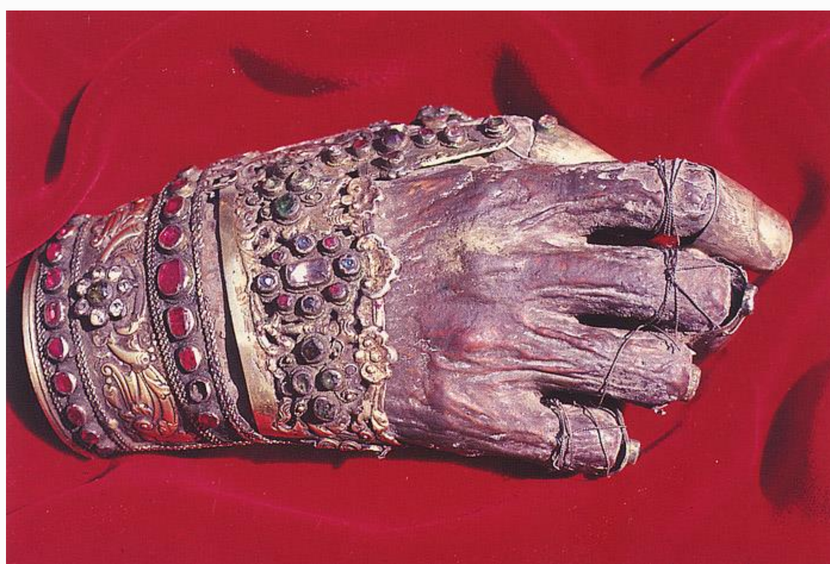
[447] Ibidem.

[448] Ibidem.

[449] A se vedea:



Iar din 2012, *mâna dreaptă* a Sfântului Ioan Gură de Aur *păzește* platforma noastră și *îi binecuvintează* pe cei care vin ca să citească spre folosul și spre întărirea lor în dreapta-credință a Bisericii[450].



Pentru că Sfântul Ioan e *teologul predicării*, teologul care a înțeles în mod

---

http://ziarullumina.ro/documentar/istoria-moastelor-sfantului-ioan-gura-de-aur-de-la-paraclisul-catedralei-mantuirii.

Imaginea raclei e din acest articol.

[450] Idem: http://www.teologiepentruazi.ro/wp-content/uploads/2012/11/mana-dreapta-a-Sfantului-Patriarh-Ioan-Gura-de-Aur.jpg.

foarte profund că viața reală a Bisericii constă în *cunoașterea* lui Dumnezeu și *în trăirea* poruncilor Sale. Iar ca *să-i urmăm* exemplul trebuie să ne nevoim și noi *să aprofundăm* și *să prezentăm cu evlavie* teologia și viața Bisericii. Pentru ca tot ceea ce prezentăm spre citire și auzire să fie *spre luminarea noastră*, a tuturor.

Sfântul Grigorie Teologul e teologul *Treimii*. Cel care a subliniat în mod constant faptul că *fundamentul* creației, al Bisericii și al mântuirii noastre este harul Prea Sfintei Treimi. Și că nimeni nu poate fi *ortodox* dacă *nu Îl cinstește* pe Dumnezeul Cel în Treime slăvit și închinat, Tatăl, Fiul și Sfântul Duh Dumnezeu și dacă *nu împlinește* poruncile Sale.



Teologia triadologică a Sfântului Grigorie de Nazianz cred că trebuie foarte bine analizată și pusă în centrul elaborărilor noas-

tre dogmatice. Pentru că ea este *fundamentul plenar* al triadologiei Bisericii.

În *Mănăstirea Slatina* din județul Suceava se află spre închinare *o parte din capul* Sfântului Grigorie Teologul[451].

O altă parte dintre Sfintele Moaște ale Sfântului Grigorie sunt la Constantinopol[452].



Pe Sfântul Vasile cel Mare credincioșii noștri îl cunosc datorită Sfintei sale Liturghii, dar, mai ales, datorită rugăciunilor sale de exorcizare, care sunt pline de teologie și de experiență duhovnicească. Însă Sfântul Vasile

---

[451] Idem:

http://ro.wikipedia.org/wiki/M%C4%83n%C4%83stirea_Slatina. Imaginea raclei e preluată din acest articol:

http://ziarullumina.ro/reportaj/slatina-sihastria-zidita-din-radacina-unui-paltin.

[452] Fotografia e preluată de aici:

http://www.doxologia.ro/imagine/patriarhul-bartolomeu-cinsteste-moastele-sfantului-grigorie-teologul-catedrala-sfantul.

a fost și *un mare teolog*, deși, adesea, ne place să îl prezentăm doar ca pe *un bun* și *inovator administrator bisericesc*. Iar opera sa filantropică de anvergură s-a născut din profunda sa reflecție și trăire teologică. Pentru că a înțeles că nu putem fi *creștini* cu adevărat dacă *nu ne pasă* de cei aflați în nevoie și în suferință.

Sfântul Vasile cel Mare adoarme în ziua de 1 ianuarie 379 în Cezareea Cappadociei, suferind de o boală la ficat[453]. Capul său se păstrează spre închinare în Mănăstirea *Marea Lavră* din Sfântul Munte Athos[454]. Dar, ca și în cazul celorlalți Sfinți Ierarhi, Sfintele sale Moaște sunt în diverse locuri ale lumii.

Și prin această *împărțire* a Sfintelor lor Moaște în diverse locuri, Sfinții lui Dumnezeu au dorit *să îi binecuvinteze* pe cât mai mulți oameni și să arate, în același timp, că *darul lor e unitar*, e același pretutindeni.

De aceea, iubiții mei, când îl pomenim pe unul dintre Sfinți trebuie să îl pomenim cu conștiința că el e *împreună* cu toți ceilalți Sfinți ai lui Dumnezeu. Că, rugându-ne lui, ne rugăm unuia care e *în comuniune* cu toți Sfinții lui Dumnezeu și că *apropierea* de un Sfânt trebuie să se continue cu apropierea noastră de cât mai mulți Sfinți, de toți Sfinții Lui. Pentru că Sfinții Bisericii Ortodoxe, Sfinții lui Dumnezeu, sunt de diverse etnii, bărbați și femei, și au trăit și s-au sfințit în

---

[453] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Basil_of_Caesarea.

[454] Ibidem.

diverse secole. Iar pentru *a-i cunoaște* trebuie *să le cunoaștem* viețile, Sfintele lor slujbe, Sfintele lor Icoane și Moaște, sfintele lor cărți, Sfintele lor Biserici.

Fiindcă toate la un loc ne ajută să ne apropiem tot mai mult de ei în rugăciune. Căci rugăciunea e modul prin care noi *inițiem* și *întreținem* relația noastră cu Sfinții și ei *ni se fac cunoscuți* în diverse moduri.

Căci în comparație cu ceilalți muritori, Sfinții lui Dumnezeu *ne vin în ajutor*, ni se arată într-un fel anume, ne ajută și ne vindecă de patimile noastre și ei sunt prezențe care *ne luminează* mintea și viața.

Sfinții lui Dumnezeu, alături de Sfinții Îngeri, sunt *prietenii* și *apărătorii noștri* de la Dumnezeu în lupta noastră continuă și tracasantă cu demonii. De aceea, mulțumindu-le lor pentru tot ajutorul pe care ni-l dăruie, Îi mulțumim lui Dumnezeu mai înainte de toate, căci de la El vine toată darea cea bună, tot harul și toată harisma.

Studenții teologi și universitarii Bisericii sunt astăzi în bucuria hramului Sfinților Trei Ierarhi. Pentru că „în 1936, la Atena, la *Primul Congres al Profesorilor de Teologie Ortodoxă*, s-a hotărât ca *Sfinții Trei Ierarhi* să fie *patronii* Facultăților de Teologie Ortodoxă”[455].

Și prezența lor, a Sfinților Trei Ierarhi, în viața studenților teologi ar trebui să fie *o prezență mobilizatoare*, atât în ceea ce privește *munca de cercetare teologică*, cât și în

---

[455] A se vedea: http://www.teologiepentruazi.ro/2015/01/09/dogma-si-propovaduire/.

munca de popularizare a teologiei și a vieții Bisericii.

Căci platforme ca *Basilica*[456] sau *Doxologia*[457] sunt platforme de informare și de popularizare ale vieții și ale credinței Bisericii, bune pentru cei care sunt *începători* în ale vieții ortodoxe. Însă, în același timp, e nevoie și de platforme teologice și culturale *mature*, în care munca de cercetare teologică și experiența Bisericii să fie prezentate la un nivel academic.

Și pentru o astfel de specializare sunt chemați masteranzii, doctoranzii, doctorii în teologie și autodidacții duhovnicești ai Bisericii noastre, care trebuie să scrie, să traducă și să comenteze tezaurul de credință al Bisericii.

Fiindcă Sfinții Părinți ai Bisericii ne-au lăsat *comoara* lor nouă...dar noi o ținem *îngropată*!

Căci *a nu vorbi* despre Sfinți, a nu-i traduce, a nu-i comenta, a nu-i populariza cu evlavie și cu bucurie dumnezeiască înseamnă a rămâne *indiferenți* față de darurile lui Dumnezeu rodite în Sfinți.

Să ne învrednicim așadar, iubiții mei, ca fiecare, după puterile noastre, să-i ajutăm, cu efortul și cu banii noștri, pe Sfinți ca să ne învețe ce e bine și ce e rău! Și *a ajuta cu bani* pentru ca să se facă o *traducere patristică* sau *o muncă de cercetare asupra vieții și a teologiei unui Sfânt* înseamnă *a-i ajuta* pe Sfinți să fie *vii* și *printre noi* prin cuvintele lor.

---

[456] Idem: http://basilica.ro/.

[457] Idem: http://www.doxologia.ro/.

Dar, deopotrivă, *a citi* și *a trăi cele citite*, din cele pe care teologii le traduc din Sfinți, înseamnă *a-i cinsti* pe Sfinți și *a le urma exemplul* vieții lor.

Să-i urmăm pe Sfinții noștri prin a le da copiilor noștri, la Botez, nume de Sfinți!

Să-i urmăm pe Sfinți în dragostea lor pentru Biserică, pentru oameni, pentru pacea lumii, pentru dreptate și echitate socială!

Să-i urmăm pe Sfinți în atenția și delicatețea lor față de oameni, animale și plante, pentru ca să respectăm întreaga creație a lui Dumnezeu cu mărime de suflet!

Să-i urmăm pe Sfinți trăind, gândind și acționând ca și ei!

Pentru că astfel dovedim că suntem *fiii lor duhovnicești* și ei sunt *Părinții noștri de la Dumnezeu*.

Doamne, Pacea noastră, pentru rugăciunile celor 4 Sfinți Ierarhi astăzi pomeniți, Ipolit, Vasile, Grigorie și Ioan, ai milă de noi, nevrednicii robii Tăi, în toate zilele vieții noastre și dă-ne să Îți slujim Ție cu dragoste și cu simplitate a inimii! Învață-ne să ne nevoim și să ne curățim casa sufletului nostru, pentru ca Tu, Dumnezeul mântuirii noastre, să împărățești *și în noi* după cum împărățești în întreaga Ta zidire. Că Ție se cuvine slava, cinstea și închinăciunea, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica a 33-a după Rusalii [2015]



Iubiții mei[458],

În Sfânta Frescă de deasupra, care a iconizat Evanghelia zilei [Lc. 18, 10-14], îl vedem pe vameș cu aureolă de Sfânt. Și aceasta nu este *o exagerare picturală*!

Pentru că *pocăința* e *începutul* mântuirii noastre. Și cine rămâne *în pocăință* până la sfârșitul vieții sale rămâne *în sfințenia* lui Dumnezeu.

Iar aureola vameșului vrea să ne explice, în fapt, ce înseamnă participiul perfect pasiv

---

[458] Scrisă în ziua de 31 ianuarie 2015, zi de sâmbătă însorită și cu vânt. Am preluat Sfânta Frescă de aici:

http://www.doxologia.ro/sites/default/files/imagecache/imagine_600_width/articol/2014/02/vamesul_si_fariseul11.jpg.

δεδικαιωμένος [îndreptat] din Lc. 18, 14. Pentru că Domnul, în acest verset, potrivit GNT, a spus: „Vă zic vouă: el s-a coborât *îndreptat* întru casa lui în comparație cu acela [λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος *δεδικαιωμένος* εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ παρ’ ἐκεῖνον]! Căci tot cel care se înalță pe sine *se va smeri*, iar cel care se smerește pe sine *se va înălța* [ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν *ταπεινωθήσεται*, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται]”.

Iar *a fi îndreptat* înseamnă *a fi umplut* de Dumnezeu cu har și *luminat* spre ceea ce e bine. Umplere de har pe care a primit-o în pocăința și în rugăciunea lui smerită făcută în templu, înaintea lui Dumnezeu, în fața Căruia și-a recunoscut păcătoșenia sa.

Adică îndreptarea noastră e *sinergică*! Ea nu este *actul unilateral* al lui Dumnezeu! Nu este *o întoarcere* la Dumnezeu pe care El *o forțează*! Ci ne îndreptăm din păcate, ne întoarcem la simțirea harului lui Dumnezeu în noi, când ne recunoaștem toate păcatele noastre, când ne recunoaștem adevărata stare interioară înaintea Lui și vrem ca El *să ne conducă* de aici încolo.

Îndreptarea începe când noi vrem să nu mai fim *păcătoși*, când nu mai vrem să fim *străini* de Dumnezeu, ci *robii Lui ascultători* și *iubitori*.

Pentru că *Triodul*, care astăzi a început, e perioada bisericească și liturgică în care ne pregătim, prin pocăință și recunoaștere de sine, prin mărturisirea păcătoșeniei personale, pentru primirea Învierii Domnului. Înviere a Lui pentru care trebuie *să ne*

curățim simțirile ca să Îl simțim *duhovnicește* pe El înviind în noi.

Căci Domnul *înviază în noi* de fiecare dată când noi *ne ridicăm din păcate* pentru El, pentru comuniunea cu El.

El *înviază*, El *răsare*, El *Se descoperă pe Sine*, El Își *arată slava Lui în noi* pe măsură ce noi *ne golim* de rele și *ne umplem* de cele bineplăcute Lui.

Și, din acest motiv, vameșul plin de păcate iese din rugăciunea pocăinței ca un om *Sfânt*, pe când fariseul plin de fapte bune iese *fără simțirea* slavei lui Dumnezeu în el. Pentru că fariseul n-a dorit *să se pocăiască* în fața lui Dumnezeu și *să simtă mila Lui*, ci El a dorit *să își etaleze* realizările personale.

Cu alte cuvinte, buna părere de sine, plăcerea de sine, iubirea de sine, lucrurile pe care le facem zi de zi ne fac să ne simțim *autosuficienți*, realizați, împăcați cu ceea ce suntem și să ajungem la concluzia că le-am făcut *de unii singuri*. Că ele *ne aparțin*.

Când, adevărata noastră raportare la ceea ce facem și suntem, ar trebui să fie aceasta: să uităm toate lucrurile bune pe care le-am făcut, să nu stăm cu mintea la ele mereu, ci să ne concentrăm asupra redusei noastre puteri de a face fapte bune la timpul prezent. Concentrarea asupra a ceea ce facem *acum*, în această clipă și pe *starea* pe care o avem acum e *adevărata pregătire interioară* cu care trebuie să venim la slujbele Bisericii.

Pentru că nu ne ajută deloc că *ieri* ne-am rugat, am postit, am avut simțiri și vederi dumnezeiești, am scris, am citit, am făcut

multe fapte bune, dacă *azi* suntem departe de aceste bunătăți duhovnicești și de simțirea slavei lui Dumnezeu în noi înșine.

Ci azi, acum, când mântuirea noastră *se lucrează*, când putem să câștigăm totul sau să pierdem totul, contează ce trăim, ce simțim, cine suntem.

Așadar, *buna părere* despre noi înșine e un trecut care nu are prezent.

Mândria noastră e raportarea noastră la ce am făcut bine cândva, dar pe care bine nu-l mai facem și azi, în această clipă.

Mândria ne baricadează în trecut, pe când pocăința ne scapă de acest trecut în prezent. Pentru că pocăința e începutul *împăcării* noastre cu Dumnezeu, la care trebuie să adăugăm zilnic *binele* împlinirii voii Lui.

Pocăința ne face *dreaptă* calea noastră. Ne ridică mintea de la patimi la simțirea și la vederea slavei Treimii. Și această *ridicare* din păcat, din ghemuirea și cocoșarea pe care o aduce păcatul, e *îndreptare* a vieții noastre.

Însă parabola de azi a Domnului a fost rostită tocmai pentru că „unii *se convinseseră pe ei înșiși* că sunt *drepți* și *îi disprețuiau* pe ceilalți [τινας *τοὺς πεποιθότας ἐφ᾽ ἑαυτοῖς* ὅτι εἰσὶν *δίκαιοι* καὶ *ἐξουθενοῦντας* τοὺς λοιποὺς]" [Lc. 18, 9, GNT].

Iar fariseul din parabolă e tocmai ilustrarea acestei *convingeri de sine*. Pentru că el, fariseul, a rămas în *neîndreptarea* lui nu pentru că *nu se putea pocăi*, ci pentru că avea falsa „certitudine" că el este „un om drept".

Și nu numai el a avut această falsă „certitudine" a „dreptății" personale, ci și

mulți dintre noi au avut-o sau încă o mai au. Fapt pentru care ne place *să ne tămâiem* trecutul, să ni-l venerăm, să ne socotim erudiția sau experiența eclesială *un bun în sine*, când tot ceea ce am făcut și facem sunt *moduri de trecere* spre comuniunea cu Dumnezeu și nu lucruri la care să rămânem *blocați*.

Pentru că rugăciunea, postul, nevoința noastră, citirile noastre teologice, tot binele pe care îl facem nu sunt *elemente în sine*, care nu ne schimbă interior, ci ele reprezintă tocmai *coborârea noastră în noi înșine*, pentru a ne umple de slava lui Dumnezeu. Pentru că Împărăția Lui, după cum ne-a spus-o tot Domnul, este *înăuntru* [ἐντὸς] nostru [Lc. 17, 21, GNT]. Și înăuntru nostru e și *rămânerea în fața Lui* prin pocăință și prin toată fapta bună continuă.

Pentru că nu trebuie să alergăm la Biserică, în mod neapărat, pentru ca să facem binele și să ne rugăm și să fim credincioși, ci oriunde suntem, noi putem să facem binele care *ne ține* în slava lui Dumnezeu.

Așa trebuie să înțelegem marea înțelepciune a vieții isihaste, a vieții de liniștire a ortodocșilor, prin care ne mântuim cu toții: că rugăciunea e *fapta bună continuă* care se lucrează în lăuntrul nostru. Ea e cea care ne curățește, ne luminează, ne sfințește interior, fără ca mulți *să vadă* sau *să înțeleagă* această mare taină a mântuirii noastre.

Căci de aici, din rugăciunea care se pocăiește, care cere, care făgăduiește, care laudă pe Dumnezeu, care dorește tot binele

întregii creații, izvorăște viața noastră duhovnicească. Și cât stăm în rugăciune, cât stăm în recunoașterea de sine, cât stăm în pace, cât stăm în bucurie duhovnicească, stăm *în mântuirea* lui Dumnezeu.

Dar când uităm cine suntem, că suntem *oameni păcătoși* și *netrebnici*, și ne închipuim că am ajuns să fim și să facem lucruri care nu ne caracterizează, atunci preferăm mai mult *înșelarea noastră* decât *mântuirea lui Dumnezeu*.

Și părăsim slava lui Dumnezeu, care e *mântuirea noastră*, pentru evanescenta și falsa părere de sine. Preferăm iluzia în locul realității. Iar *realitatea* e *îndreptarea continuă*, zilnică pe care trebuie să o trăim cu toții. *Realitatea* e *prezența slavei* lui Dumnezeu în noi înșine, care ne umple de toată înțelepciunea, curăția și fapta cea bună.

Însă, pentru cine nu a trăit niciodată *îndreptarea* lui Dumnezeu în sine însuși, cuvintele mele sunt *simple metafore*. Dar pentru cei care trăiesc *clipă de clipă* îndreptarea lui Dumnezeu, ceea ce spun acum e *bucurie* a experienței duhovnicești. Pentru că *se regăsesc* în lucrurile pe care le mărturisesc.

De aceea, iubiții mei, dacă am început din nou urcușul spre *muntele* Învierii Domnului, care e plin de post, de rugăciune, de curățire interioară, de priveghere și de slujbe, pentru ca să urcăm *ca pasărea* și nu *gâfâind* de povara părerii de sine, trebuie să lăsăm în urmă *încântarea de sine* care ne caracterizează!

Să nu ne mai vedem „frumoși, nepătați, integri, sfinți”, ci *să ne mărturisim* păcatele noastre Domnului cu simplitate și durere.

Să facem și azi *binele* pe care l-am făcut ieri! Să fim și azi *veseli*, dacă ieri am fost veseli, atunci când ne-am spovedit și ne-am împărtășit și am luminat casa sufletului prin milostenie și iertarea aproapelui!

Pentru că viața duhovnicească e *un continuu prezent* și nu *o amintire ștearsă*. Pentru ca ea *să se înrădăcineze* și mai mult în noi, pentru ca ea să fie *realitatea prea-frumoasă* a vieții noastre, trebuie să fim *vii întru harul* Prea Sfintei Treimi clipă de clipă.

Și Dumnezeu, Care locuiește în fiecare fiu al Lui prin slava Sa, ne va ajuta pe fiecare în parte să ne bucurăm de *îndreptările* Lui cele prea-sfinte. Pentru că fiecare lucru pe care *ni-L predă* Dumnezeu zilnic e *o îndreptare* a noastră.

Și după cum *milele Lui* sunt multe, la fel sunt și *îndreptările Lui*. Căci orice *îndreptare/luminare* a Lui e *o revărsare a milei Lui* în viața noastră.

Vă doresc multă sănătate și pace și discernământ pentru perioada care azi începe! Iar schimbările interioare vor fi nu numai bucuria noastră, ci și a celor care sunt dimpreună cu noi. Amin!

Predică la Întâmpinarea Domnului [2015]



Iubiții mei[459],

întâmpinarea Domnului [ἡ ὑπαπαντὴ τοῦ Κυρίου][460], praznicul de azi, este *o ieșire*

[459] Predică scrisă în ziua de 1 februarie 2015, zi de duminică. Cu ploaie și ninsoare.

[460] A se vedea: http://glt.xyz/texts/Feb/02.uni.htm.

înaintea Domnului și, deopotrivă, *o îmbră-țișare* a Lui.

Pentru că, pe de o parte, auzim că Sfântul Simeon [Συμεών] a venit la templu „în Duhul [ἐν τῷ Πνεύματι]" [Lc. 2, 27, GNT], luminat de harul Duhului Sfânt, iar, pe de altă parte, că „L-a primit pe El întru brațele [εἰς τὰς ἀγκάλας] [sale] și a binecuvântat pe Dumnezeu și a zis:

„Acum eliberează pe robul Tău, Stăpâne, după cuvântul Tău, în pace! Că au văzut ochii mei mântuirea Ta, pe care ai pregătit-o înaintea feței tuturor popoarelor, lumină întru descoperirea neamurilor și slavă poporului Tău Israil"" [Lc. 2, 28-32].

Și *eliberarea* pe care o cerea Sfântul Simeon era *adormirea sa în pace*...pentru că avea vârsta de 360 de ani[461].

Pentru că Sfântul Simeon este unul dintre traducătorii Septuagintei și cel care *s-a îndoit* de profeția Sfântului Isaias că „Fecioara va lua în pântece și va naște Fiu [Παρθένος ἐν γαστρὶ ἕξει καὶ τέξεται Υἱόν]" [Is. 7, 14, LXX].

Și pentru că a considerat *o greșeală* cuvântul *fecioară* în textul de la Sfântul Isaias, Simeon a vrut să-l șteargă. Însă Îngerul Domnului l-a oprit și i-a spus:

„Nu fi *necredincios* față de cele scrise, și a căror *împlinire* singur o vei vedea! Pentru că *nu vei gusta moartea* până ce *nu vei vedea* pe

---

[461] *Viețile Sfinților pe luna februarie*, retipărite și adăugite cu aprobarea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române după ediția din 1901-1911, Ed. Episcopiei Romanului și Hușilor, Mănăstirea Sihăstria, 1992, p. 29.

Cel ce se va naște din Curata Fecioară, Hristos Domnul”[462].

Iar Sfântul Simeon, fiind plin de har, Îl aștepta pe Hristos! Aștepta venirea Lui. Și în ciuda bătrâneților sale adânci, Sfântul Simeon *s-a grăbit* să vină în templu și *L-a primit* în brațele Sale pe Cel-vechi-de-zile, pe Făcătorul întregii creații.

De unde înțelegem că praznicul de astăzi e unul al bucuriei, dar și al împlinirii profeției. Pentru că Sfântul Simeon *s-a bucurat* că L-a văzut pe Domnul, dar *s-a și odihnit* întru vederea Lui.

Și asta, pentru ca nimeni dintre noi să nu considere că face *eforturi prea mari* că vine la Biserică sau că *împlinirea* voii lui Dumnezeu e peste poate.

Pentru că fiecare dintre noi îi putem *întâmpina* pe oameni cu bucurie și îi putem strânge în brațe și îi putem odihni cu bunătatea și cu harul cuvintelor noastre. Numai că pentru asta trebuie ca și noi *să ne sfințim* ca Sfântul Simeon și ca Sfânta Anna [Ἄννα], „slujind în postiri și rugăciuni ziua și noaptea” [Lc. 2, 37].

Pentru că *întâmpinările duhovnicești* sunt consecința marii experiențe duhovnicești personale.

Știi *să ieși* în fața omului care are nevoie de sfat, de luminare, de ajutor, dacă *îl vezi adânc* pe celălalt.

Și pe celălalt nu îl vedem *adânc* doar dacă ne specializăm în psihologie, psihiatrie, antropologie ci, în primul rând, dacă *ne*

---

[462] Idem, p. 28.

curățim de patimi și îl vedem, prin harul lui Dumnezeu, în adâncimea vieții sale.

Pentru că Sfântul Simeon a venit spre El întru harul Treimii și, în același har, a și profețit. Și la fel și Sfânta Anna. Au profețit pentru că erau plini de har. Și au profețit ceea ce Dumnezeu *i-a luminat* să spună.

Căci Prorocul autentic este cel care grăiește ceea ce *îl învață* Domnul. Care nu inventează lucruri, care nu duce lumea în eroare, care nu caută un profit material în urma a ceea ce spune, ci care e *trimis* și *luminat* de Dumnezeu asupra a ceea ce să spună și ce să facă.

Pentru că *prorocia* este *o harismă a vieții de sfințenie* și nu o dexteritate psihologică. Harisma profeției, ca și cea a facerii de minuni sau a cunoașterii sufletelor oamenilor, se primesc de la Dumnezeu în cadrul continuei noastre curățiri de patimi și atunci când Dumnezeu consideră că ele ne vor folosi nouă și Bisericii. De aceea, harismele dumnezeiești nu sunt primite de oamenii Sfinți pentru ca *să scindeze* Biserica, ci pentru ca *să o unească* tot mai mult. Fiindcă harismele dumnezeiești sunt multe, dar pe ele le lucrează același Dumnezeu. Și prin ele, Dumnezeu ne unește pe unii cu alții și pe fiecare în parte cu Sine, pentru că ne umple pe toți de slava Sa.

De aceea, nu putem să facem nimic *după Dumnezeu* dacă nu trăim *în slava Lui*. Căci cei care trăiesc *în slava* Lui sunt *conduși* de Dumnezeu în toate zilele vieții lor. Pentru că Dumnezeu îi luminează ce să spună, ce să

facă, unde să se ducă, dacă fac totul prin rugăciune, prin ascultare de Dumnezeu, prin împlinirea voii Lui.

Așadar, iubiții mei, întâmpinarea lui Dumnezeu se face în inima noastră! Acolo Îl întâmpinăm pe Dumnezeu și acolo îi întâmpinăm și pe oameni. De aceea, Domnul vorbește despre *inima* noastră ca despre *izvorul* faptelor noastre.

Căci „din inimă [, din inima necurățită de patimi,] ies gândurile rele, uciderile, adulterele, curviile, furturile, mărturiile false, blasfemiile" [Mt. 15, 19, GNT], dar tot din inimă, din inima curățită de patimi, ies „dreptatea, credința, dragostea, pacea cu toți cei care cheamă pe Domnul din curăția inimii [ἐκ καθαρᾶς καρδίας]" [II Tim. 2, 22] și toată bunătatea și facerea de bine.

În adâncul ființei noastre alegem, plănuim, dorim, ne temem, iubim, cădem în păcat, ne ridicăm din păcat, ne ducem *adevărata viață*.

Și când Dumnezeu *ne cheamă* la El, ne cheamă *la curățirea* acestei vieți interioare, pe care numai noi știm cum este de fapt.

Și de aici, din adâncul ființei noastre, începe *adevărata* și *profunda* noastră schimbare! Care e o schimbare *de conștiință*, pentru că alegem să o facem pentru că înțelegem că *acesta* e drumul nostru.

E o schimbare de proporții, radicală, pentru că e făcută în urma unei *încredințări* din partea lui Dumnezeu, a unei *conștientizări profunde* asupra a ceea ce trebuie să facem.

Și când înțelegem *ce trebuie* să facem, atunci avem nevoie de viața și de înțelepciunea Bisericii, pentru ca, pe fiecare zi, să creștem în viața cu Dumnezeu și în cunoașterea Lui.

Convertirea interioară e întotdeauna personală. În cazul meu, când am înțeles *ce vrea* Dumnezeu de la mine, m-am umplut de dorul de a cunoaște tot mai mult teologia și viața Bisericii, viețile Sfinților, slujbele Bisericii. Tocmai de aceea, rugăciunea, postul, nevoința, citirea au devenit modul meu de a fi pentru că din fiecare înțelegeam tot mai mult. Fie că făceam cădelnița, aprindeam candelele, băteam clopotul sau cântam la strană, fie că citeam și îmi luam notițe și puneam totul cap la cap, fie că posteam și mă rugam și învățam slujbele pe de rost, din toate acestea învățam cât de *unitară* e viața Bisericii. Că viața și teologia Bisericii sunt *una* și că, ceea ce eu nu înțeleg, ceea ce mă depășește, nu e „fals”, nu e „anacronic”, nu trebuie „aruncat”, ci sunt lucruri pe care trebuie *să le înțeleg* în urma unei înduhovniciri continue.

Și astfel viața duhovnicească a constituit și constituie pentru mine *înaintarea* în cunoașterea lui Dumnezeu și a vieții Bisericii. Dacă ceva din teologie și din viața Bisericii *mă depășește*, atunci numai eu sunt *de vină*, pentru că sunt *prea mic* în comparație cu ele. Nu dau vina pe alții pentru ceea ce eu nu cunosc, ci neștiința mea este un continuu *impuls* spre curățirea de patimi și spre cunoaștere.

Însă văd tot mai răspândită situația aceasta în prezent: credincioșii noștri vor *să cunoască* fără *să se nevoiască* pentru cunoaștere. Sau *se mulțumesc* să știe doar câteva lucruri, pe care le află din zbor, și li se pare *de ajuns*.

Nu-i mai interesează nici cunoașterea teologică, citirea pur și simplu a cărților sfinte și, cu atât mai puțin, curățirea de patimi.

Și când nu ai citit deloc pe marii Sfinți ai Bisericii, cum ai putea *să te nevoiești* și *să trăiești ortodox*?

De aceea, cred că *începutul* vieții ortodoxe se face prin *pocăință* și prin *citire teologică*. Pocăința ne face să ne vedem *mici* și *neștiutori*, iar citirea teologică ne arată *supla* și *dumnezeiasca viață* a Bisericii, care umple cu totul sufletele noastre.

Pentru că trebuie să fii *mânat* de dorul de Dumnezeu, de dorul de curăție, de dorul de viața sfântă pentru ca să te nevoiești și să cunoști și să adâncești viața și teologia Bisericii.

Lăsați la o parte *pierderea* timpului, iubiții mei, și faceți din viața voastră un paradis de virtuți dumnezeiești!

Postul, rugăciunea, citirea, privegherea, spovedirea și împărtășirea continue, adâncirea teologiei Bisericii sunt *ieșirea* noastră spre viață.

Avem nevoie să trăim curat, să trăim frumos, să trăim înțelept!

Avem nevoie de bogăția de viață și de cunoaștere a lui Dumnezeu în locul patimilor noastre de rușine!

Și Cel care a cunoscut slăbiciunea noastră și a venit la noi ca Prunc, Care merge și poate fi ținut în brațe, Care poate fi văzut și îmbrățișat, a venit *să ne îmbrățișeze* pe noi cu îmbrățișare veșnică. Tocmai de aceea, a ne deschide și noi brațele, pentru *a-L îmbrățișa*, este numai *răspunsul bucuros* față de bunătatea Lui, cu care ne iubește din veci.

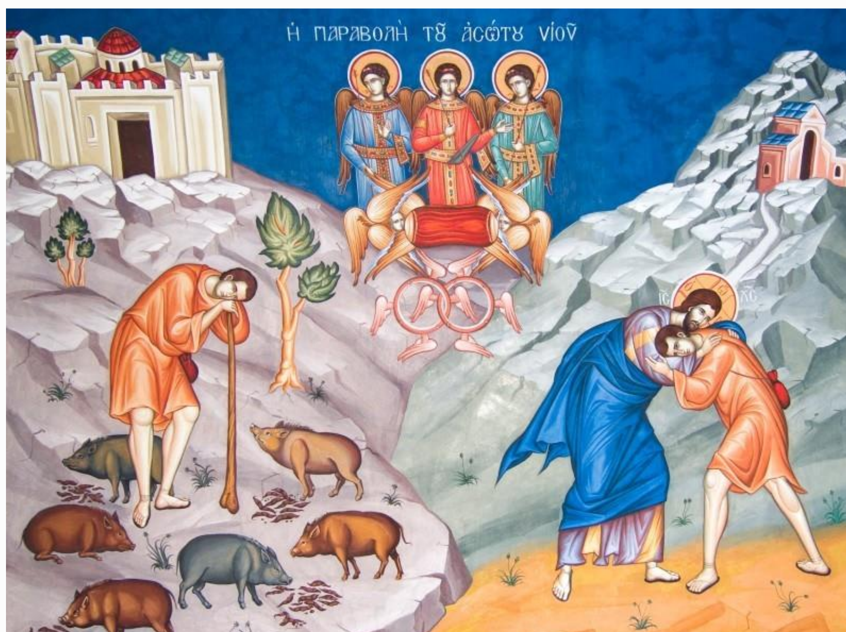
Să nu lipsim din fața Lui, iubiții mei!

Domnul vine *să ne îmbrățișeze* pe toți și pe fiecare în parte.

El *ne întâmpină* în măsura în care noi vrem să fim *întâmpinați*.

Și dacă vrem să fim întâmpinați *cu față bucuroasă* de Domnul, atunci să ne curățim cu totul pentru El, ca *fecioare înțelepte* ale Lui, pentru ca *să vedem* și noi *mântuirea* Sa. Amin!

Predică la Duminica a 34-a după Rusalii [2015]



Iubiții mei[463],

După cum observați în imaginea iconografică de deasupra, care este o iconizare a parabolei fiului celui pierdut/ desfrânat [τοῦ ἀσώτου], Cel care îl întâmpină este Hristos.

Tatăl fiului care se pocăiește e Hristos și astfel parabola e privită dintr-un sens hristologic. Însă niciodată Hristos nu este fără Tatăl și fără Duhul Sfânt, căci unde e Hristos, e și Tatăl și Duhul Sfânt. Pentru că mântuirea noastră e lucrată de întreaga Prea Sfântă Treime și nu doar de Hristos.

---

[463] Scrisă în dimineața zilei de 6 februarie 2014, zi de vineri. Cu vânt, frig și cer înnorat.

Am preluat Sfânta Frescă de aici:

http://www.doxologia.ro/sites/default/files/imagecache/imagine_600_width/articol/2014/02/pilda_fiului_risipitor_14_0.jpg.

Dar cel care L-a iconizat pe tatăl celor doi fii ca pe *Hristos* a vrut să ne învețe că Taina Sfintei Pocăințe Îl are pe Hristos ca *Iertător al nostru*, după cum ne spune rugăciunea de dezlegare a păcatelor:

„Domnul și Dumnezeul nostru Iisus Hristos, cu harul și cu îndurările iubirii Sale de oameni, să te ierte pe tine fiule (numele), și să-ți lase ție toate păcatele. Iar eu, nevrednicul preot și duhovnic, cu puterea ce-mi este dată [de Hristos, prin hirotonia episcopului meu hirotonitor], te iert și te dezleg de toate păcatele tale, în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Amin!”[464].

Căci primele două rugăciuni ale Sfintei Taine a Mărturisirii sunt adresate lui Hristos și se termină triadologic[465], a treia este adresată Tatălui, Care trebuie să ne împace și să ne unească în Iisus Hristos cu Sfânta Biserică a lui Dumnezeu[466] și rugăciunea ultimă, de dezlegare a păcatelor, citată deasupra, e tot hristologică, dar cu un final triadologic.

Pentru că Hristos este Cel ce *ne iartă* pe noi, prin preot sau episcop, atunci când ne mărturisim păcatele. Dar Hristos este Unul din Treime și harul prin care ne iartă nouă păcatele este al întregii Treimi.

---

[464] *Molitfelnic*, tipărit cu aprobarea Sfântului Sinod și cu binecuvântarea Prea Fericitului Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Ed. IBMBOR, București, 2002, p. 75.

[465] Idem, p. 63-65.

[466] Idem, p. 74.

Și pentru că, duminica trecută, *îndreptarea* vameșului a fost mărturisită ca *o consecință* a rugăciunii lui pline de pocăință și de recunoaștere de sine, în Evanghelia de azi [Lc. 15, 11-32], îndreptarea e văzută ca *venire întru sine* [Lc. 15, 17].

Pentru că, atunci când fiul cel desfrânat a ajuns să hrănească porcii [Lc. 15, 15], adică a ajuns să trăiască pătimaș, și a văzut unde a ajuns, din ce har al curăției a căzut, „*venindu-și întru sine* [εἰς ἑαυτὸν ἐλθὼν], a zis:

„Câți zilieri/ muncitori-cu-ziua [μίσθιοι] [are] tatăl meu, [care sunt] îmbelșugați [cu] pâini, iar eu pier aici de foame?!

Sculându-mă, mă voi duce către tatăl meu și voi zice lui: Tată, am greșit întru cer și înaintea ta [Πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου], nu mai sunt *vrednic* [οὐκέτι εἰμὶ *ἄξιος*] a fi numit *fiul tău* [κληθῆναι *υἱός σου*]! Fă-mă pe mine ca pe unul [dintre] zilierii tăi [ποίησόν με ὡς ἕνα τῶν μισθίων σου]!" [Lc. 15, 17-19, GNT].

Iar *conștiința de zilier*, de muncitor plătit cu ziua, a fiului care se pocăiește, este aceeași cu a vameșului de duminica trecută, care „*își bătea* pieptul lui, zicând: «Dumnezeule, fii milostiv mie, păcătosului [Ὁ Θεός, ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ]!»".

Vameșul nu avea conștiință de „sfânt", după cum nici fiul cel pocăit nu avea. Fiindcă *știau* cine sunt. Nu presupuneau că sunt *alții* decât cei care erau.

Pentru că păcatele noastre, odată *conștientizate*, ne dau adevărata *raportare* la Dumnezeu. Adevărata raportare *interioară*.

Căci atunci când îți vezi păcatele, nu mai ceri *explicații teologice ample* din partea lui Dumnezeu, nu mai te crezi *vrednic* de minuni și de vindecări și de o cunoaștere specială, ci vrei doar *să te curățești* de păcatele tale. Pentru că nu poți să mai „sari” peste problema și realitatea capitală a vieții tale: trăirea în păcat, trăirea pătimașă.

Însă acolo unde nu există *pocăință* și, implicit, nici *recunoaștere de sine*, există o mare aroganță, o mare părere de sine în relația cu Dumnezeu și cu oamenii. Pentru că cred că li se cuvin „explicații” din partea lui Dumnezeu, „un tratament preferențial”, scoaterea lor imediată din dureri și necazuri, când durerile și necazurile sunt tocmai consecințe ale păcatelor noastre.

Dar când suntem *cinstiți* cu noi înșine, cu realitatea noastră interioară, raportarea la Dumnezeu și la semenii noștri *îmbracă* harul părerii smerite despre noi înșine. Și din această conștientizare profundă de sine vorbim, ne manifestăm, ne orânduim viața.

...Fiul care se pocăiește e *primit* și *iertat* de Hristos Domnul! Pentru că preamilostiv și multîndurător e Domnul și El îl primește pe tot cel care se pocăiește.

Căci atunci când fiul cel tânăr credea despre sine că *nu mai e vrednic* să se numească fiul Lui [Lc. 15, 21], datorită conștientizării păcatelor sale, Hristos reacționează astfel față de el: „Aduceți repede *haina cea dintâi* [στολὴν τὴν πρώτην] și îmbrăcați-l pe el! Și dați-i *inel* [δακτύλιον] întru mâna lui și *sandale* [ὑποδήματα] întru picioare! Și aduceți vițelul cel-

îngrășat [τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν], jertfiți-l [θύσατε] și, mâncându-l, să ne veselim! Căci acest fiu al meu *mort* era și *a înviat* [*νεκρὸς* ἦν καὶ *ἀνέζησεν*], era *pierdut* și *s-a aflat* [ἦν *ἀπολωλὼς* καὶ *εὑρέθη*]" [Lc. 15, 22-24, GNT].

Și am tradus forma verbală din text al lui Θύω, pe θύσατε, cu *jertfiți-l* și nu cu *înjunghiați-l*, pentru că *Vițelul cel-îngrășat* de aici nu e nimeni altul decât *Hristos euharistic*. Pe Care noi *Îl jertfim*, pe El, Cel pururea-viu și *Îl împărțim* pe Cel neîmpărțit spre viața și spre bucuria întregii lumi.

De aceea, atunci când ne pocăim și ne spovedim păcatele noastre, când prin iertarea lui Hristos primită prin preot, noi primim din nou *haina noastră cea dintâi*, haina harului dumnezeiesc și avem podoabă la mână și încălțări în picioare, putem *să ne apropiem* de Hristos Cel Viu, hrana noastră și să ne împărtășim cu El.

Căci El dorește nespus de mult să ne curățească de păcate și să ne sfințească prin comuniunea cu El și să ne veselească pe noi acum și veșnic.

Pentru că *fiul cel mai tânăr* [ὁ νεώτερος] [Lc. 15, 12, GNT] din parabola de azi suntem noi, cei care am păcătuim mult și greu. Pe când *fiul cel mai bătrân* [ὁ πρεσβύτερος] [Lc. 15, 25, GNT] și care s-a umplut de urgie [ὠργίσθη] și nu a vrut să intre [οὐκ ἤθελεν εἰσελθεῖν] la bucuria tatălui său [Lc. 15, 28, GNT] sunt Sfinții Lui Dumnezeu, cei care nu suportă nicidecum păcatele noastre pline de nesimțire și de răutate.

Însă Dumnezeul nostru, Cel paradoxal prin prea-marea Sa milă, îi învață aici pe Sfinții Lui că *pocăința păcătoșilor este bine-plăcută Lui* și că ei trebuie *să caute*, la fel ca El, *să îi mântuiască* pe cei aflați în moarte, în moartea păcatului.

Și orice viață de Sfânt am citi vom vedea în ea că Sfântul lui Dumnezeu *a încercat*, în toată viața lui, cu fapta și cu cuvântul, cu bunătatea și cu iertarea lui, să îi mântuiască pe cei păcătoși. Și mulți s-au convertit la dreapta credință și s-au întors din păcatele lor văzând și auzind propovăduirea și faptele Sfinților Lui.

De aceea, pe când trăiau pe pământ și de când trăiesc în Împărăția lui Dumnezeu, Sfinții sunt *lucrătorii* mântuirii noastre, pentru că ei doresc ca și noi să fim acolo unde sunt ei acum.

Așa că, atunci când tatăl îi spune fiului celui mai bătrân: „Fiule, tu întotdeauna ești cu mine, și toate ale mele sunt ale tale [Τέκνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ, καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σά ἐστιν·]!" [Lc. 15, 31, GNT], El recunoaște că fiul cel mai bătrân e *moștenitor* al Împărăției Sale. Căci de aceea e *întotdeauna* cu Dumnezeu: pentru că e *locuitor* al Împărăției Sale.

Dar atunci când tatăl, adică Dumnezeu, îi spune fiului celui mai bătrân: „Dar *trebuia* a ne veseli și a ne bucura [εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει], căci fratele tău acesta mort era și a înviat, și pierdut [era] și s-a aflat" [Lc. 15, 32, GNT], El îl învață și ne învață, că Sfinții și oamenii păcătoși trebuie *să se bucure* de mila

lui Dumnezeu și să Îl slăvească pe El pentru marea Sa milostivire, pentru că El vrea să facă din toți păcătoșii pământului Sfinții Împără-ției Sale.

Și nu putem să ne curățim și să ne sfințim fără iertarea Lui sacramentală. Fără iertarea primită în Biserica Lui. Pentru că aici, după iertarea Lui, primim și comuniunea prea-înveselitoare cu El în Sfânta Euharistie.

De aceea, înainte de post, în post și după post, adică *mereu*, noi suntem chemați *la veselia lui Dumnezeu*, adică la spovedirea și împărtășirea cu El, la curățirea noastră conti-nuă de păcate, pentru ca *să gustăm* din bună-tatea și din frumusețea slavei Sale.

Iar dacă atunci când ne spovedim și ne înșirăm păcatele în fața duhovnicului nostru, nu ne credem *vrednici* de Dumnezeu, din marea Sa iubire cu care ne iubește, prin iertarea și întărirea Lui prin har ne apropiem de El cu dragoste și cu înfricoșare dumne-zeiască și ne împărtășim cu Cel preafrumos și preadorit inimii noastre.

Căci fără El nu avem viață în noi!

Fără El în noi nu avem sensibilitate creș-tină, nu avem milă, nu avem înțelegere du-hovnicească, nu avem ochi pentru suferința și bucuria aproapelui, nu avem o lăuntricitate dumnezeiască.

Suntem oameni, suntem vii, dar suntem *pământești*. Gândim ca lumea aceasta care piere și care se gândește doar la lucruri mi-nore.

Pentru că, fără El, nu avem *reflexele veșniciei* în noi. Fără El nu dorim *veșnica*

comuniune cu Dumnezeu, care e dorirea cea mai vie și mai profundă a omului.

Pentru că Hristos euharistic, Care coboară în ființa noastră, ne face cutremurător de adânci și de cuprinzători. Ne aduce Împărăția Lui în noi și pe noi ne face comunionali cu El.

De aceea, noi, cei care ne schimbăm zilnic cu *schimbare duhovnicească*, de la viață la o tot mai sfântă viață, trăim și acționăm după cum *ne rezidește continuu*, interior, harul Prea Sfintei Treimi, cel care ne învață tot binele și toată frumusețea virtuților lui Dumnezeu.

Adică Biserica îi îndeamnă continuu la pocăință pe păcătoși, dar nu îi îndeamnă și pe Sfinți să fie *păcătoși*, ci *și mai Sfinți*! Iar dacă parabola aceasta a fost așezată acum, în această duminică la Dumnezeiasca Liturghie, ca *o străpungere* a inimii spre pocăință, e pentru ca să înțelegem că viața Bisericii e *viață de sfințenie* și nu *actorie*.

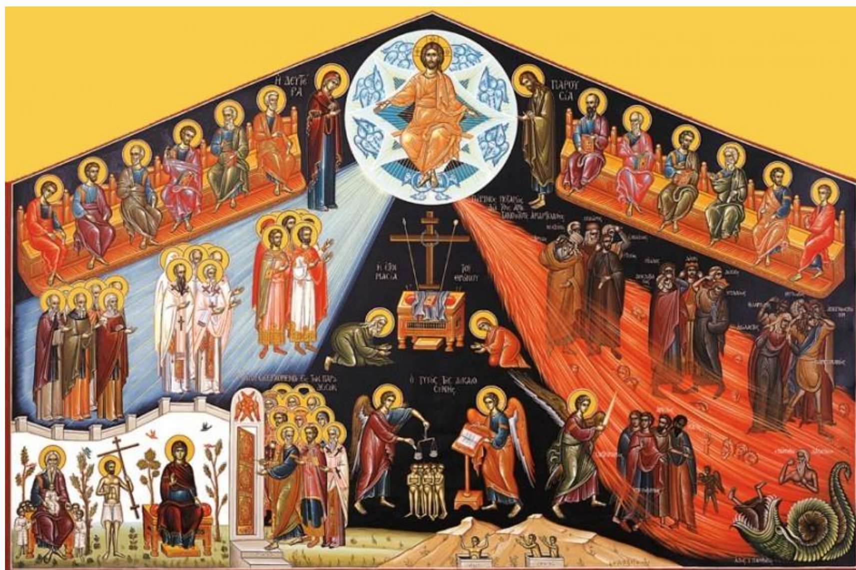
Căci mulți cred că *se pot fofila* în Biserică și pot *mima* sfințenia. Dar Domnul ne spune că niciunul dintre care *fariseizează* sfințenia nu va moșteni Împărăția Lui. Pentru că Împărăția lui Dumnezeu e a celor plini de curăție, de frumusețe și de milă.

Așadar, iubiții mei, *să nu ne tăinuim* păcatele noastre, ci *să ne vindecăm* de ele în blândețea inimii! Să Îl căutăm pe Dumnezeu în toate zilele vieții noastre, căci El este *aproape* de cei care Îl cheamă cu inimă bună.

Ca astfel să fim întotdeauna *pregătiți* pentru plecarea noastră din această lume,

spre odihna cea veșnică a lui Dumnezeu. Căci de la El sunt bucuria, pacea și înțelepciunea, curăția și sfințenia, de la Tatăl, de la Fiul și de la Sfântul Duh, de la Dumnezeul slavei Cel întreit în persoane, ale Căruia sunt slava, cinstea și închinăciunea în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica Înfricoșătoarei Judecăți [2015]



Iubiții mei[467],

După cum vedem din imaginea iconică de deasupra, aceeași slavă veșnică a lui Dumnezeu, care izvorăște din persoana lui Hristos, pentru Sfinți este *lumină neapusă*, veșnică, pururea-strălucitoare, în care ei vor locui pentru veșnicie, pe când, pentru păcătoși, ea este *un foc aprins* și chinuitor.

Slava Lui e una și fără schimbare, pentru că este necreată și veșnică. Numai oamenii o resimt diferit, după starea lor duhovnicească,

---

[467] Scrisă în ziua de 14 februarie 2015, zi de sâmbătă cu soare și ger. Am preluat Sfânta Frescă de aici:

http://www.doxologia.ro/sites/default/files/imagecache/imagine_600_width/articol/2014/03/infricosatoarea-judecata9.jpg.

sau nu o suportă, pentru că nu au trăit pe pământ în slava Lui. Iar judecata Domnului nu face decât *să împartă* oamenii după starea lor interioară, adică după ceea ce sunt cu adevărat.

De aceea, a fi *la dreapta* sau *la stânga* Domnului, Care este Dreptul nostru judecător, înseamnă a sta veșnic în slava Lui cu bucurie sau a nu suporta slava Lui, pe care o vezi ca pe un foc care te chinuie veșnic.

Și ceea ce ne spune această Sfântă Frescă prin linii și culori, ne spune și Evanghelia de astăzi [Mt. 25, 31-46] prin cuvinte. Căci dacă punem cuvintele Evangheliei în imagini, alături de alte revelații ale Bisericii păstrate tradițional, obținem imaginea iconografică de deasupra.

Pentru că la judecata Lui vor participa Maica Domnului, Sfântul Ioan Botezătorul și Apostolii Lui, ca împreună-judecători și apărători ai lumii, toată lumea va fi judecată, și cei Sfinți vor merge în Raiul desfătării celei veșnice, pe când păcătoșii în Iadul cel veșnic.

Iar ceea ce spune Dumnezeiasca Scriptură despre judecata Lui, despre Rai și Iad, spune și Dumnezeiasca Tradiție a Bisericii. Pentru că una va fi judecata a toată lumea și ea va fi făcută de Domnul și Mântuitorul nostru, atunci când va veni întru slava Sa, dimpreună cu Sfinții Lui Îngeri și toată umanitatea va învia și va fi transfigurată. Sfinții Lui vor fi la dreapta Lui, în Rai, iar păcătoșii vor fi aruncați în Iadul cel veșnic, adică în simțirea slavei lui Dumnezeu ca foc care mistuie și chinuie.

Căci în Evanghelia de azi, aceste lucruri ne spune Domnul: că El va veni „în slava Lui”, dimpreună cu „toți Îngerii” Lui și „va ședea pe tronul slavei [θρόνου δόξης] Lui” [Mt. 25, 31, GNT], ca să judece lumea.

Iar judecata Lui va fi *o separare* a Sfinților de păcătoși, pentru că Domnul „îi va separa/ despărți pe ei unii de alții [ἀφορίσει αὐτοὺς ἀπ’ ἀλλήλων]” [Mt. 25, 32, GNT].

Îi va separa nu *discreționar*, ci după *realitatea* vieții lor. După cine sunt cu adevărat.

Tocmai de aceea, Sfinții vor moșteni Împărăția lui Dumnezeu, care este pregătită [ἡτοιμασμένην] de Dumnezeu pentru ei încă „de la întemeierea/ fundarea/ începutul lumii [ἀπὸ καταβολῆς κόσμου]” [Mt. 25, 34, GNT], pe când cei păcătoși, care nu L-au văzut pe Hristos în niciunul dintre semenii lor, se vor duce „întru focul cel veșnic, pregătit diavolului și îngerilor lui [εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ]” [Mt. 25, 41, GNT].

Și Domnul încheie Evanghelia de azi încredințându-ne de faptul că va fi o „pedeapsă veșnică [κόλασιν αἰώνιον]” pentru păcătoși și o „viață veșnică [ζωὴν αἰώνιον]” [Mt. 25, 46], pururea-fericită, pentru cei Sfinți ai Lui.

Căci oamenii, odată născuți, nu mai mor deplin niciodată. Pentru că sufletul nostru este nemuritor și nemurirea lui e darul lui Dumnezeu.

Și când Domnul va veni din nou și va învia și va transfigura pe tot omul care a fost zămislit și a trăit vreodată pe pământ, atunci fiecare om va avea și trup duhovnicesc,

nemuritor. Fiecare va avea trup și suflet nemuritor, dar la fundamentul conținutului vieții lui va fi viața pe care a trăit-o pe pământ.

Pentru că toți vom fi nemuritori atunci dar nu toți vom fi Sfinți. Ci oamenii, cu toții nemuritori prin harul Lui, vor avea în veșnicie, cu mult potențată, îmbogățită, viața pe care au început-o aici, pe pământ. Cei care au fost cu El și în slava Lui, vor fi umpluți veșnic de o tot mai mare prezență a slavei Lui celei veșnice, pe când cei care s-au dezis de El și de Biserica Lui sau n-au cunoscut viața cu El, se vor schimonosi continuu interior, pentru veșnicie, ca unii care nu suportă slava Lui.

Pentru că mântuirea noastră e rodul relației noastre continue cu Dumnezeu, pe când depărtarea de El este Iadul. Adică resimțirea prezenței Lui ca o pedeapsă, ca o chinuire continuă, veșnică.

Și de aceea, iubiții mei, avem astăzi această Evanghelie în prim-planul vieții noastre eclesiale: pentru ca să punem *început-bun* postului, dar, mai întâi de toate, vieții noastre interioare.

Pentru că postul, rugăciunea, citirea, milostenia, pocăința, împărtășirea cu Domnul nu au rolul decât de a ne curăți interior, de a ne umaniza și a ne înduhovnici.

Fiindcă *Fiul omului*, adică Domnul și Mântuitorul nostru, ne dorește pe toți *oameni adevărați*, cărora să *ne pese* de tot ceea ce vedem și auzim în lumea aceasta.

El ne dorește sensibili, galanți, binevoitori, cu multă omenie și deschidere față de

oameni. Pentru că, dacă suntem *oameni*, dacă trăim printre oameni și dacă, numai împreună, putem trăi frumos unii cu alții, trebuie *să înțelegem adânc* oamenii.

Iar când citim *Viețile Sfinților* tocmai acest lucru *ne izbește* conștiința: atenția și mila și considerația lor profundă față de oameni. Pentru că, pe cât s-au înduhovnicit, pe atât s-au umanizat Sfinții lui Dumnezeu. Pentru că au înțeles că viața cu Dumnezeu înseamnă binele pentru toți, dreptate pentru toți, bucurie pentru toți și nu minimalizarea altora pentru ca noi să părem *mai buni* decât ei.

Am văzut adesea predicându-se la această duminică – și am mai vorbit despre acest lucru negativ –, numai despre milostenie. Despre milostenia *trupească*. Ca și când numai de ea am avea nevoie pentru a ne mântui.

Predici care creau opinia, cu totul falsă, în conștiința celor credincioși, că, la judecata Lui, criteriul va fi numai *milostenia*, nu și *rectitudinea credinței* și *sfințenia vieții*.

Adică spuneau că „nu contează" ce fel de credință am avut noi și ce fel de viață, dar, dacă am dat milostenie, pe Dumnezeu doar acest lucru „Îl interesează". Și își fundamentau această idee, cu totul lipsită de evlavie și de adevăr, pe *literalitatea* textului.

Pentru că textul evanghelic, la prima vedere, vorbește doar despre milostenia trupească. Și Domnul ne întreabă, în Evanghelia de azi, dacă am dat de mâncare, de băut, dacă am primit pe străini, dacă am îmbrăcat pe cei

goi, dacă am cercetat pe cei bolnavi și întemnițați [Mt. 25, 35].

Însă un creștin ortodox evlavios și atent înțelege din Evanghelia de azi nu că Domnul *reduce* mântuirea noastră la milostenie, ci că milostenia, alături de pocăință și de rugăciune, sunt *începutul* mântuirii noastre.

Căci El, Care *nu suportă* pervertirea credinței și a vieții ortodoxe, cum ne-ar socoti pe noi „Sfinți” doar pentru că am dat milostenie, dar nu ne-a interesat nici de dreapta credință a Bisericii și nici de viața de sfințenie?

Iar dacă *singurul criteriu* al mântuirii ar fi *milostenia*, la ce ne-ar mai trebui Biserica Lui și cărțile Sfinților Părinți și atâtea slujbe și posturi și nevoințe, dacă a da altora mâncare și băutură, haine și medicamente înseamnă *mântuirea noastră*?

Asta ar înseamna că marii afaceriști și marii delapidatori ai lumii, cei care au moștenit averi fabuloase sau au câștigat sume imense la diverse jocuri și care s-ar apuca să facă milostenie, să facă bine oamenilor, sunt niște „mari Sfinți”. Sau, dacă milostenia e *singurul criteriu* al vieții religioase, toți cei credincioși ar trebui *să ne punem pe făcut bani*, pentru că de ei avem nevoie ca „să ne mântuim”.

Însă Domnul *nu reduce*, în Evanghelia de azi, viața Bisericii și a noastră *la milostenie*, ci ne arată că milostenia este *un semn de normalitate* în viața ortodoxă. Milostenia e *un semn de umanitate*, dar nu singurul. Pentru că milostenia reală, ca *iubire* pentru altul,

răsare în ființa noastră din drepta credință în Dumnezeu și din curățirea vieții noastre de patimi.

Din banii pe care îi dăm cuiva, din lucrurile, cărțile, obiectele, mașinile oferite cuiva, din auzirea și înțelegerea nevoii celuilalt izvorăște *purtarea lui* în noi. Pentru că milostenia trupească trebuie să ne ridice la conștiința de a-i dărui lui și *milostenie duhovnicească*. Adică iubire, înțelegere, respect, sfătuire pentru a trăi ortodox.

Căci cei care predică *grosier* la această duminică și îi învață pe alții că oamenii au nevoie *doar* de mâncare, băutură, haine și medicamente, adică de un salariu și un trai decent, socotesc că *ajutorul* dat cuiva poate înlocui *relația* de prietenie și de iubire cu el.

Însă Domnul, pentru toți cei care doresc să se mântuiască, ne spune altceva, mult mai profund, în Evanghelia de azi. Că milostenia înseamnă a-L vedea în alții pe El și a-L iubi pe El în oameni. Că milostenia e *tot ceea ce facem din iubire* pentru oameni, că ea înseamnă *purtarea lor în noi* și *cu noi* întotdeauna.

Dacă a da câțiva bani cuiva sau un lucru și apoi a pleca și a-l lăsa pe acela să se arânească cum poate înseamnă *milostenie*, această milostenie e totuna cu *neiubirea*. Pentru că îi lăsăm *bani* în loc de *iubirea* și de *atenția* noastră.

Îi dăm ceva...și uităm de el!

Însă milostenia pe care ne-o cere Domnul este *integrală*. Pentru că El ne cere să ne punem la dispoziția oamenilor cu tot ceea ce avem și suntem și să îi iubim pe oameni și cu

darurile noastre și cu munca noastră și cu inima, cu credința, cu conștiința, cu prietenia și iubirea noastră. Milostenia înseamnă *să le slujim* oamenilor întotdeauna, dăruindu-ne continuu lor, pentru că Îl vedem în ei pe Domnul și îi chemăm și pe ei să Îl vadă în alții.

Însă dăruim din credința noastră în El și din iubirea Lui care s-a revărsat în noi. Dăruim ca ortodocși și pentru a mărturisi, în adevăr și în sfințenie, iubirea lui Dumnezeu față de oameni.

Pentru că, la judecata Lui, nu vom fi întrebați numai despre ce fapte de milostenie trupească am făcut, ci, mai întâi de toate, despre credința și viața noastră, despre alipirea noastră totală de El în Biserica Lui.

Pentru că din credința în El și din viețuirea în Biserica Lui vine toată *revărsarea bună* a inimii noastre.

Așadar, iubiții mei, Domnul a vorbit aici despre milostenie ca *început* și nu ca *sfârșit* al vieții cu El. Pentru că prin tot ceea ce facem trebuie *să Îl vedem* pe El.

Scopul nu e *să dăm* altora, să dăm indiferent de ceea ce *simțim* pentru ei, ci *să Îl vedem pe El în oameni* și să îi vedem pe oameni ca *împreună-părtași cu noi* la mântuirea în Hristos. Pentru că noi nu mergem de unii singuri înaintea Lui, ci *împreună* cu toți oamenii, și trebuie să arătăm, fiecare dintre noi, că *îi avem pe toți* în inima noastră. Că ne-am rugat, am muncit, ne-am sfințit viața pentru binele și mântuirea întregii lumi și nu

doar gândindu-ne la noi, la binele nostru îngust, meschin.

Și astfel, *înainte-vederea* Judecății Lui se face pentru noi *un motiv puternic de comuniune* și *de întrajutorare*. Pentru că noi trebuie să arătăm tuturor, la judecata Lui cea dreaptă, că în noi înșine locuiește slava Prea Sfintei Treimi și că noi suntem plini de virtuți și de curăție și de toate faptele dreptei-credințe a Bisericii Sale.

Dar faptele noastre bune s-au răsfrânt și în viața altora, pentru că au învățat de la noi binele și l-au trăit și ei.

Iar acolo, la judecata Lui, noi vom merge împreună cu cei în care ne-am imprimat bunătatea, atenția, înțelepciunea, rugăciunea noastră, dar și împreună cu cei pe care i-am necăjit și le-am fost o pricină de sminteală, de cădere în păcat.

Și pentru că toți suntem păcătoși și am păcătuit greu, Îl rugăm de pe acum pe Judecătorul nostru să ne fie *milostiv* nouă, nevrednicilor, și să ne învețe să ne pocăim. Iar pocăința înseamnă *ștergere* a păcatelor noastre, prin care *îndreptăm* răul făcut în noi și în alții.

Așa stând lucrurile, nimeni dintre noi nu poate să spună că *nu avem nevoie* de toți ceilalți, pentru că Hristos *Se vede* în fiecare om pe care El l-a creat. Dar dacă vrem *să Îl vedem pe Hristos în oameni*, trebuie să îi luăm pe toți *în serios* și *să îi privim profund*.

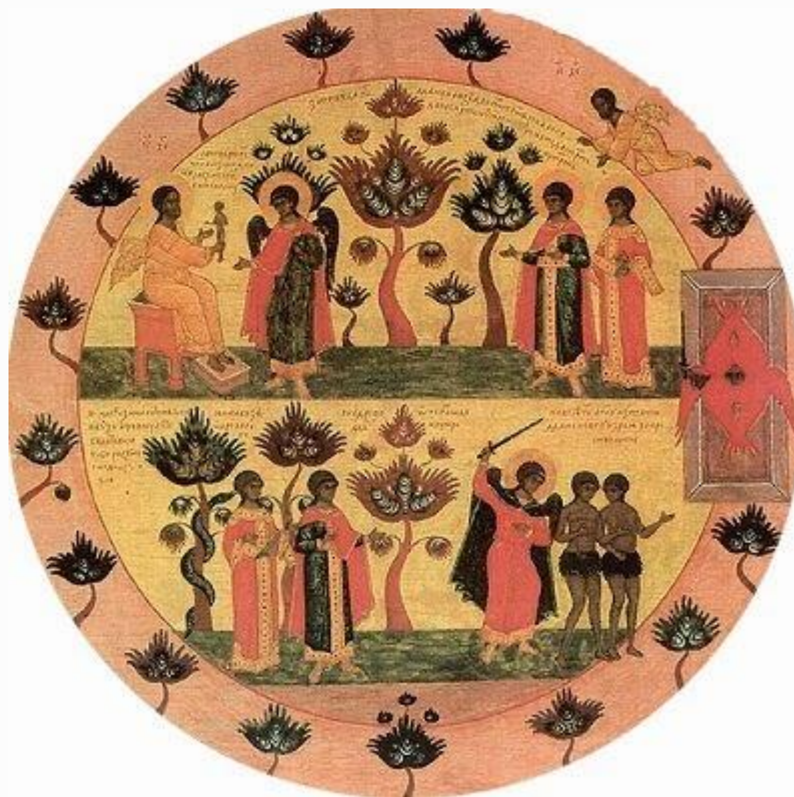
Și de aceea ne rugăm pentru mântuirea întregii lumi, pentru că de mântuirea lor se leagă și mântuirea noastră. Fiindcă toți avem

nevoie de slava lui Dumnezeu, care e veselia noastră cea veșnică.

Iar postul de carne care începe azi, ca *pregătire* pentru Postul cel Mare, ne învață că a reduce din mâncarea și din bucuria trupească înseamnă a spori în noi viața duhovnicească. Pentru că postul nostru trebui *umplut* cu pocăință, cu rugăciune, cu citiri și cântări duhovnicești, cu spovedirea păcatelor și cu împărtășirea cu Domnul, cu priveghere și cu atenție la interiorul vieții noastre duhovnicești.

Vă doresc tuturor numai bine, întărire duhovnicească în acest istovitor post și Dumnezeu *să ne mângâie tainic* pe fiecare în parte pe măsura nevoințelor noastre! Amin.

Predică la Duminica Izgonirii lui Adam din Rai [2015]



Iubiții mei[468],

începutul Postului Mare este pus în relație cu *căderea* noastră din Rai.

Pentru că „Adam a fost scos din Paradis pentru neascultare [παρακοῇ]”[469], iar prin post

[468] Scrisă în dimineața zilei dei 21 februarie 2015, zi cu soare, zi de sâmbătă. Sfânta Frescă am preluat-o de aici:

http://1.bp.blogspot.com/-QXj1U3UwTeY/VObyS8WQJTI/AAAAAAAAKTA/7jMI2cZwsB8/s1600/adam-eva-exoria.jpg.

[469] *Triodul*, tipărit în zilele păstoriei Prea Fericitului Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Or-

„supunându-ne evangheliceștilor predanii [ὑπακούντες εὐαγγελικῶν παραδόσεων]”[470], ne facem „*plăcuți* lui Hristos [*εὐάρεστοι* Χριστῷ]”[471].

Pentru că postul transfigurează *interioritatea* noastră, profunzimea ființei noastre. Ne ține în viață și ne umple de viață.

Căci el *sculptează* în noi ființa noastră duhovnicească. Și de aceea nu putem nimic fără post, rugăciune și atenție la sinele nostru, fără priveghere.

Și postul este *ascultare* de Dumnezeu pentru că e *înfrânare* după voia lui Dumnezeu. Căci *esența* postului, pentru Protopărinții noștri în Paradis și pentru noi, cei de azi, a fost și este aceasta: *ascultarea* de Dumnezeu.

Pentru că Dumnezeu nu cere de la noi, în primul rând, să nu mâncăm, să nu bem, să nu facem una sau alta, ci *să Îl ascultăm* pe El prin toate renunțările noastre la confortul nostru.

De aceea, postul este *liniștirea noastră interioară* prin asceză, este *umplerea noastră de har* prin tot binele pe care îl săvârșim, pentru că este *ascultare* de Dumnezeu.

Și *ascultarea de Dumnezeu* înseamnă *alipirea noastră de El*, adică nemaivederea

---

todoxe Române, cu aprobarea Sfântului Sinod al Bisericii Autocefale Ortodoxe Române, ed. a VIII-a, Ed. IBMBOR, București, 1986, p. 88/ Ediția grecească:

http://glt.xyz/texts/Tri/CheeseSun.uni.htm.

[470] Ibidem/ Ibidem.

[471] Ibidem/ Ibidem.

unei alte perspective de viață în afară de viața cu Dumnezeu.

Iar Evanghelia zilei [Mt. 6, 14-21] vine să ne învețe că *iertarea*, *postul* și *milostenia* sunt un tot unitar, pentru că sunt *ascultare* de Dumnezeu și *înfrumusețare* a vieții noastre interioare.

Și, în primul rând, Domnul ne vorbește despre *iertare*: „Căci, dacă veți ierta oamenilor greșelile [τὰ παραπτώματα] lor, ierta-va și vouă Tatăl vostru Cel-ceresc! Dar dacă nu veți ierta oamenilor, nici Tatăl vostru [nu] vă va ierta fărădelegile voastre" [Mt. 6, 14-15, BNT].

Și ne vorbește despre *iertare* concomitent cu discuția despre *frățietatea* noastră. Căci toți suntem *frați* și suntem *fiii* aceluiași Părinte ceresc, pentru că El *ne-a creat* pe toți.

Însă, în același timp, Domnul ne arată că pe cât iertăm, pe cât *de profund* iertăm pe aproapele nostru, pe atât *ne deschidem* față de Dumnezeu. Pentru că iertarea lui Dumnezeu nu e pe măsura iertării noastre. Iertarea lui Dumnezeu este mai presus de orice înțelegere a noastră.

Însă iertarea lui Dumnezeu ne copleșește, ne umple, ne dă viață, pe măsura dorinței noastre de îndreptare.

Iar îndreptarea noastră, continua noastră îndreptare din păcat, se leagă și de iertarea noastră. De modul *cum iertăm* pe alții. Dar a ierta pe altul înseamnă *a-l înțelege* și *a te înțelege* în același timp.

Pentru că îl ierți pe fratele tău atunci când vezi că *e dus de nas* de demoni. Când vezi că din slăbiciune sau din răutate ți-a

făcut una sau alta. Însă îl ierți și pentru că simți că *nu are rost* să te lupți cu el în inima ta. Căci acest război surd nu te distruge decât pe tine.

Și atunci îl ierți și te rogi pentru el, pentru cel care ți-a făcut rău, pentru ca să îndrepți răul lui în tine. Și astfel, nu mai lași durerea să te domine, ci aștepți *liniștirea* de la Dumnezeu.

Așadar, *iertarea altora* și *rugăciunea de iertare* pentru ei, face parte din postul nostru. Pentru că ele sunt *poruncite* de Dumnezeu.

Apoi Domnul ne-a vorbit despre post. Despre cum trebuie *să arate* postul nostru: „Și când postiți, nu postiți ca ipocriții/ fățarnicii [οἱ ὑποκριταὶ], cei triști [σκυθρωποι]! Căci își strică fețele lor ca să se arate oamenilor postind. Amin/ adevărat zic vouă: și-au primit plata lor” [Mt. 6, 16, BNT].

Pentru că ei *mimează* nefericirea, tristețea din cauza postului. Mimează o cuvioșie pe care nu o au.

Și de aici trebuie să înțelegem că orice *mimare* a unei virtuți sau a unei munci este un păcat. Dacă mimăm faptul că suntem „sfinți” sau dacă *ne dăm de muncitori* și *de integri* când nu suntem, în fața lui Dumnezeu suntem niște *ipocriți*. Pentru că ipocrizia doar *mimează* o stare interioară care nu există.

La fel, *a te îmbrăca* într-un mod de a fi care nu îți aparține sau a apela la un limbaj care nu îți este propriu înseamnă *a juca teatru*. A fi fățarnic.

Pentru că *adevărata creștere* în cunoaștere, în viața cuvioasă și în modul în

care relaționezi cu oamenii este *interioară*, este organică și nu se dobândește peste noapte. Pentru ca să știi să vorbești trebuie să crești în cunoaștere, iar pentru ca să ai experiență duhovnicească trebuie să crești în sfințenie. Iar pentru ca să știi să vorbești cu oamenii trebuie să fii tu însuți și nu o mască.

Dar pentru ca să nu fii *o mască*, trebuie să nu vrei *să te minți* pe tine însuți și nici pe alții. Căci oricum ai face, dacă ești o mască, în fața oamenilor care îți înțeleg nesimțirea, ești și rămâi *o glumă*. Nu ești luat în serios de către ei chiar dacă îți pot arăta, în mod galant, condescendență.

Însă *cum trebuie* să fie postul nostru? Acest lucru ne spune Domnul: „Dar tu, [când] postești, unge capul tău și fața ta o spală, ca să nu te arăți oamenilor postind, ci Tatălui tău, Care [este] în ascuns [ἐν τῷ κρυφαίῳ]! Și Tatăl tău, Cel-care-vede în ascuns [ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυφαίω], îți va răsplăti ție” [Mt. 6, 18, BNT]”.

Pentru că Dumnezeu vede *ascunsul* nostru, adică *adâncul* ființei noastre. El știe ce facem noi cu adevărat, pentru că vede toate ale noastre. Și Lui nu trebuie să îi arătăm, în mod ostentativ, că postim, căci El știe luptele noastre interioare cu păcatele și gradul nostru de abținere de la mâncare, de la băutură, de la lucruri plăcute. Și El ne răsplătește, pentru post și pentru orice lucru bun făcut, *în adâncul* nostru.

De aceea, cei care caută *lauda* oamenilor, o primesc și rămân cu ea. Asta e *plata* lor! Însă plata de la Dumnezeu e slava Lui, e

curăția Lui, e bucuria Lui, e frumusețea Lui, e sfințenia Lui. Și plata lui Dumnezeu e interioară, e duhovnicească și veșnică.

Și Domnul pune iertarea și pune și postul în relație cu Tatăl nostru Cel ceresc. Pentru ca să ne arate că avem nevoie de ambele, cu toții, pentru că ele *ne înfrățesc* pe unii cu alții. Ne adună la un loc.

Și când mai mulți postesc se bucură să mănânce aceeași mâncare, pentru că se bucură de comuniunea frățească. De aceea, în Mănăstirile ortodoxe și în casele ortodoxe unde se postește, mâncarea de post e *una singură* și ea e *de obște*. E pentru toți.

Și când mâncăm la un loc, pentru că slujim în comun, atunci înțelegem de ce viața, mâncarea și odihna noastră *ne apropie*: pentru că trăim *după voia* lui Dumnezeu și nu după filosofii umane extremiste.

Căci toate filosofiile lumii, de-a lungul timpului, au vrut să facă oameni sociali, adânc înrădăcinați în viața socială. Însă Biserica Ortodoxă, Biserica lui Hristos, nu vrea să facă din creștinii ortodocși doar „bune elemente" ale societății ci *oameni Sfinți*. Pentru că modul evanghelic de viață al Bisericii îl face pe om să trăiască *dumnezeiește* pe pământ, ca un om duhovnicesc și nu ca unul robit simțurilor și materiei. Iar postul, iertarea, rugăciunea și milostenia fac parte din *viața dumnezeiască* a Bisericii.

Ce ne spune Domnul despre *milostenie*? Ne spune aceste lucruri: „Nu vă adunați *comori* [θησαυροὺς] pe pământ, unde molia și rugina le strică și unde hoții le sapă și le fură!

Ci adunați-vă *comori în cer* [θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ], unde nici molia, nici rugina nu le strică și unde hoții nu le sapă și nici nu le fură! Căci unde este *comoara ta*, acolo va fi și *inima ta* [ὅπου γάρ ἐστιν *ὁ θησαυρός σου*, ἐκεῖ ἔσται καὶ *ἡ καρδία σου*]” [Mt. 6, 19-21, BNT].

Adică nu trebuie să ne strângem comori *lângă noi*, ci *în sufletul* nostru! Căci sufletul nostru este *un cer cuprinzător*, o comoară vie, dacă știm să facem din banii și din lucrurile noastre și din viața noastră *un izvor continuu* de fapte bune.

Pentru că viața și lucrurile noastre sunt dăruite nouă de Dumnezeu ca să facem din ele *porți deschise* spre oameni.

La fel, prin iertarea și postul nostru: noi *ne deschidem* continuu spre oameni.

Pentru că postul, rugăciunea, priveghe-rea, iertarea, milostenia, citirea, munca în folosul oamenilor, onestitatea, bucuria, *ne apropie* deopotrivă de Dumnezeu și de oa-meni.

Și astfel suntem continuu *porți deschise* spre oameni în măsura în care viața noastră e o continuă *curățire/ sfințire* a noastră pentru Dumnezeu.

Și mă întorc la *numele* duminicii de azi! Postul Mare începe cu *amintirea izgonirii* din Paradis a Protopărinților noștri Adam și Eva pentru ca să ne arate cât de *depersonalizante* sunt pentru noi *lăcomia* și *neascultarea* de Dumnezeu[472].

Prin mâncare *au călcat* Protopărinții noștri porunca lui Dumnezeu, iar noi, tot prin

---

[472] Idem, p. 92.

mâncarea, prin mâncarea de post, *ne disciplinăm* sufletul și trupul după porunca lui Dumnezeu.

Și astfel, foamea și setea după Dumnezeu, dorirea duhovnicească a lui Dumnezeu, o trăim nu numai cu sufletul, ci și cu trupul nostru. Pentru că un trup care a fost *învățat* prin post *să asculte* de Dumnezeu, dorește și el pe Dumnezeu și îi este foame și însetează după Dumnezeu.

De aceea, iubiții mei, să nu facem din postul acesta lung și istovitor *o dramă*, ci *o bucurie*! Pentru că el e greu, e chinuitor, dar nu face decât *să dezrădăcineze* din noi urmele exceselor noastre, adică ale neascultării de Dumnezeu. El scoate din noi surplusul, neatenția noastră, urmările lăcomiei noastre.

Să postim cu inimă bună și cu delicatețe! Să Îl vedem pe Dumnezeu în toți oamenii și să învățăm de la toți lucrurile bune care îi definesc. Căci Dumnezeu dorește *să învățăm* de la oameni tot ceea ce El *i-a învățat* pe fiecare în parte.

Dumnezeul nostru, Pacea noastră, Preacurata noastră Treime, întărește-ne pe drumul acesta al învierii noastre, ca să postim cu inimă iertătoare și milostivă! Ajută-ne nouă în toate ispitele și necazurile noastre, în toate neliniștile și înfricoșările noastre. Pentru ca postul nostru să se facă pentru noi apă de curățire, apă de sfințire, apă de înfrumusețare a sufletelor și a trupurilor noastre.

Du-ne pe noi, Dumnezeule, Bucuria noastră, pe calea cea strâmtă a postului Tău, ca învățându-ne cu cele neplăcute ca și cu

cele plăcute, să dorim să rămânem în poruncile Tale și în pacea Ta.

Că Tu ești Cel care ne miluiești și ne întărești și ne mântuiești pe noi, Dumnezeul nostru, și Ție Ți se cuvine toată cinstea și închinăciunea, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică în miercurea primei săptămâni a Postului Mare [24 februarie 2015]



Iubiții mei[473],

În *Utrenia* acestei zile avem o cântare care ne vorbește despre *lumina* postului. E o sedealnă, a treia a slujbei:

[473] Scrisă în ziua de 24 februarie 2015, zi de marți, înnorată. Sfânta Icoană am preluat-o de aici:

http://www.parohiagurbanesti.ro/wp-content/uploads/2014/04/Invierea-Domnului.jpg.

„Vremea cea-făcătoare-de-lumină, pe care acum ai sfințit-o și ne-ai dăruit-o nouă [τὸν φωτοποιὸν καιρόν, ὃν νῦν ἀφιέρωσας, καὶ ἐδωρήσω ἡμῖν], Doamne al înfrânării [τῆς ἐγκρατείας Κύριε], Tu învrednicește-ne pe noi [Σὺ ἀξίωσον ἡμᾶς], în toată pocăința [ἐν κατανύξει πάντας], neamestecat să o săvârșim [εἰλικρινῶς περαιώσασθαι], împăcați [prin] tăria Crucii, Unule, Iubitorule-de-oameni [εἰρηνεύοντας τοῦ Σταυροῦ τῇ ἰσχΰϊ, Μὸνε Φιλάνθρωπε]!”[474].

Iar la cântarea a noua, prima cântare, ne spune: „mai luminat [decât] soarele strălucind postul [ἡλίου φαιδρότερον νηστεία ἀναλάμψασα], harul cel-mult-luminos [ἡ πολύφωτος χάρης] bine-vestește tuturor razele Crucii și strălucirile cinstitei Patimi și ziua Învierii cea mântuitoare [εὐαγγελίζεται πᾶσι τοῦ Σταυροῦ τὰς ἀκτῖνας, καὶ τὰς αὐγάς τοῦ τιμίου Πάθους, καὶ τῆς Ἀναστάσεως τὴν ἡμέραν τὴν σωτήριον]”[475].

De unde înțelegem că postul nostru *face lumină* în noi și că el *ne strălucește* pe noi. El este *lumina* noastră în această vreme.

Pentru că postul adevărat, curat, bine-plăcut Domnului e postul care *ne umple de har*. Și harul dumnezeiesc, necreat și veșnic, care strălucește neîncetat din ființa Dumnezeului treimic, este mult-luminos [πολύφωτος] și datorită lui toate praznicele Bisericii sunt *pline de lumină*. De lumină necreată, veșnică.

---

[474] *Triodul grecesc, cf.* http://glt.xyz/texts/Tri/t34.uni.htm/ *Triodul*, ed. BOR 2000, p. 151-152.

[475] Ibidem/ Idem, p. 153.

Căci lumânările și candelele din Biserică sunt numai *o icoană palidă* a luminii celei veșnice.

După cum lumina cerească, pe care Dumnezeu o coboară în Mormântul Său, în sâmbăta pogorârii la Iad, ca *o adeverire* a realei Lui Învieri cea de a treia zi, este o icoană *și mai apropiată* de lumina dumnezeiască, însă și ea este *departe* de aceea. De lumina Lui cea veșnică. Pentru că lumina slavei Lui e văzută doar cu ochii inimii curățiți, doar plini de har și în mod extatic, duhovnicește, tainic. Și lumina Lui cea veșnică este lumina Împărăției Sale.

De aceea, atunci când punem o lumânare aprinsă în sfeșnic, pentru cei vii sau pentru cei adormiți, atunci noi ne rugăm lui Dumnezeu ca tot la fel *să îi umple* de lumină pe toți ai noștri.

Pentru că toată vremea vieții noastre, care e un timp *bisericesc* pentru noi, e un timp al umplerii de lumină dumnezeiască, de har, prin toate faptele noastre divino-umane. Căci nu putem să facem *nimic bun* fără harul Lui. Iar mântuirea noastră e *o coslujire* cu Dumnezeu, *o împreună-liturghisire* cu El, pentru că liturghia/ slujirea rugăciunii și a postului și a faptelor bune este una interioară.

Căci acesta e *scopul* slujbelor Bisericii: ca să le facă pe cele văzute și auzite...niște *realități tainice*, profunde ale ființei noastre!

De aceea, noi învățăm în Biserică, mai întâi de toate, să ne rugăm cu glas mare și să cântăm lui Dumnezeu. Dar, cu timpul, rugăciunea noastră devine tot mai rapidă, tot mai

fluentă, tot mai interiorizată. Pentru că mintea noastră începe să învețe pe de rost cuvintele rugăciunilor și ale cântărilor, începe să înțeleagă adâncul lor teologic, ele ne liniștesc, ne umplu...până ne învață tăcerea și dulceața tainică a rugăciunii și a cântării.

Căci putem cânta în toată bucuria inimii și în toată pacea minții la strană, după cum ne putem ruga în taină, fiecare în locul unde suntem în Biserică, fără ca să rostim vreun cuvânt cu buzele.

Și acea rugăciune și acea cerere a noastră, a fiecăruia dintre noi...se unește cu rugăciunile tuturor din Biserică...și cu ale întregii Biserici de pe pământ și din cer, ca *o singură rugăciune* în fața lui Dumnezeu.

Pentru că așa trebuie să vedem rugăciunea noastră și asceza noastră: ca pe o curățire a întregii Biserici, ca pe o unire/ intimizare a tuturor în slava lui Dumnezeu! Fiindcă toate faptele Bisericii sunt spre clădirea aceluiași trup tainic al lui Hristos.

Privit astfel postul nostru, al fiecăruia dintre noi, nu mai *e postul nostru*...ci *postul Bisericii*. Tot la fel, Scriptura nu e doar a noastră, ci a întregii Biserici și ea trebuie înțeleasă și trăită în simfonie cu toți Sfinții Bisericii. Și Sfinții noștri sunt comuni, și rugăciunile noastre sunt de obște, și slujbele noastre sunt pentru toți, pentru că noi avem, cu toții, toți ortodocșii, o singură Dumnezeiască Tradiție a Bisericii.

Tradiție sfântă și dumnezeiască, pentru că e *mărturia vie* a Dumnezeieștilor noștri Părinți pentru noi. Din ea învățăm cum să ne

mântuim, cum să-I slujim, cum să luptăm cu patimile din noi...și cum, biruindu-le prin harul Său, ne umplem de lumina Lui.

Pentru că Postul Mare al Bisericii, postul de acum, nu e *o înmormântare a noastră*, ci *o înviere continuă*, interioară, a întregii noastre ființe! El nu este *o posomorâre fără gust ci o tresăltare duhovnicească*.

Postul acesta este *o împrimăvărare* a ființei noastre!

Dar pentru a fi *o briză de primă-vară*...postul nostru trebuie să fie plin de rugăciune, de citiri teologice, de traduceri sfinte, de curăție, de milostenie, de iertare, de bunăcuviință.

Și când înțelegi *ceva nou* dintr-o rugăciune, dintr-o Icoană, dintr-o pagină a Scripturii sau dintr-o carte patristică, atunci *tresalți*. Ai inima plină, bucuroasă, pășești pe deasupra, peste patimi.

Însă demonii nu dorm! Ei caută mereu, cu obstinație, prin oameni, prin animale, prin lucruri, prin zgomote, prin înfricoșări, prin năluciri, prin împuținarea-inimii, prin tot felul de tertipuri...*să ne amăgească*. Să ne strice bucuria, împlinirea, pacea...

Fie auzim ceva care ne face curioși...și ocupându-ne de el *ieșim* din ale noastre, fie ne fac să pierdem timpul cu te miri ce, fie ne îmbolnăvim, fie ne întristăm, fie ne obosim prea mult...toate acestea sunt *bucuria* demonilor.

Pentru că lor le place să ne piardă timpul, să ne sâcâie, să ne perturbe, să ne înfricoșeze, să ne amăgească...

Și lupta noastră continuă, fără pauză, e tocmai aceea de a transforma timpul nostru *în lumină*, în frumusețe, în frumusețe interioară. Pentru că muncind sau odihnindu-ne, în noi, tainic, noi luptăm pentru lumina Lui, pentru frumusețea Lui, pentru liniștea Lui...și ele coboară în noi. Pentru că sunt lucrările harului Său, cel unul, dar care produce în noi multe și minunate alinări, tămăduiri și vindecări interioare.

Așadar, iubiții mei, aceasta este vremea care *ne umple de lumină*!

Pentru ca să vedem tainic *razele* Crucii și pentru a simți tainic *strălucirile* cinstitei Patimi și, pentru a vedea, în noi înșine, ziua Învierii cea mântuitoare, trebuie ca acum să ne umplem de lumină.

Pentru că asceza/ suferința noastră pentru bine e trăirea Crucii Lui, la nivelul nostru, iar tot la nivelul nostru trăim și Învierea Lui ori de câte ori ne bucurăm întru El. Crucea e *suferința* pentru El, iar Învierea Lui e *bucuria* dimpreună cu El.

Pentru că Domnul ne cheamă *să ne răstignim* patimile, interior, și poftele noastre cele rele și nu să ne subminăm sănătatea psihică și fizică.

Noi nu pledăm pentru *flagelarea* trupului pentru ca să omorâm patimile sufletului, ci pledăm energic pentru *transfigurarea interioară* a patimilor noastre. Adică pentru *canalizarea* energiei interioare de la rău spre bine. Fiindcă împotriva enervării, a desfrânării, a lăcomiei, a invidiei, a răutății nu poți lupta din afară, ci plecând de la resorturile lor

interne. Și împotriva patimilor se luptă sădind și lucrând continuu în noi virtuți dumnezeiești. Dacă sădim curăție, rugăciune, post, atenție, bucurie, facere-de-bine, cântare, slujire, milă, frumusețe în noi, atunci lucrăm interior la antipodul patimilor, care vor să ne petrecem timpul stând și nefăcând nimic.

Așadar, iată, acum e vremea bucuriei! A bucuriei care vine în urma muncii, a postului, a citirii, a slujirii. Și tot ceea ce facem în noi rămâne în noi pururea.

Dumnezeu să ne binecuvinteze și să ne întărească întru toate! Amin.

Predică la Duminica întâi din Postul Mare [2015]



Iubiții mei[476],

duminica de azi, *Duminica Ortodoxiei*, este legată de victoria Bisericii împotriva

---

[476] Scrisă în dimineața zilei de 27 februarie 2015, zi cu soare, zi de vineri. Sfânta Icoană am preluat-o de aici:

http://www.doxologia.ro/sites/default/files/imagecache/imagine_600_width/imagine/2013/03/58_8bit_pe-ic23-ds2-q1.jpg.

iconoclasmului. Pentru că Sfintele Icoane și Sfintele Fresce ale Ortodoxiei au fost *restaurate* în Biserica lui Hristos ca *mărturie neîntreruptă* în istorie *a întrupării* Domnului.

Căci dacă Fiul lui Dumnezeu S-a întrupat și S-a făcut om, om ca noi dar fără de păcat, atunci putem *iconiza* chipul Lui, al Maicii Lui, al Îngerilor Lui, al Sfinților Lui.

Și din 11 martie 843[477], Biserica Ortodoxă, Biserica lui Hristos, nu a mai suferit persecuții în masă pentru Sfintele Icoane, ceea ce nu înseamnă că nu s-a mai *murit* pentru Sfintele Icoane.

Ci pentru dreapta credință a Bisericii, răstălmăcită și urâtă de mulți, s-a murit, se moare și se va muri, pentru că mulți încearcă să ne schimbe și să ne minimalizeze și să ne murdărească credința care ne mântuiește.

De aceea, în această duminică, în unele Biserici Ortodoxe, se mai citește până azi un text de anatematizare a tuturor ereticilor condamnați de către Biserică, care este cuprins în *Triod*. Nu și în ediția românească a Triodului. Și el se numește *Sinodiconul Ortodoxiei*, text care a fost reactualizat cu ereziile de până în anul 1583[478].

Sub numele *Sinodiconul Vechi* [The Synodicon Vetus], textul anonim, în care sunt

---

477 A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Feast_of_Orthodoxy.

478 Îl găsiți aici în limba engleză: http://www.oodegr.co/english/ekklisia/synodoi/synodicon_of_orthodoxy.htm#The_%E2%80%9CSynodikon_of_Orthodoxy%E2%80%9D_.

condamnați ereticii de până în 886, a fost republicat recent, în 1979, de John Duffy și John Parker[479]. Însă prima ediție a textului e din 1601 și aparține unui teolog luteran: Johannes Pappus[480].

În limba română, *Sinodiconul Ortodoxiei* a fost tradus de Părintele Profesor Ioan I. Ică jr. și va fi inclus în *Canonul Ortodoxiei (vol. 2)*. Însă îl putem downloada de aici[481], în format PDF, având 45 de pagini, el fiind reactualizat până în sec. al 15-lea, ultimul Sfânt lăudat pentru credința lui fiind Sfântul Marcu Evghenicul.

Din ediția Părintelui Ică jr. aflăm că slujba Sinodiconului se săvârșește în Duminica Ortodoxiei (în Bisericile Ortodoxe unde ea se săvârșește, pentru că în Biserica Ortodoxă Română ea nu se săvârșește) între Utrenie și Dumnezeiasca Liturghie[482]. Și este, în fapt, un canon special, în nouă cântări, ca la Utrenie, după care se citește textul Sinodiconului. În care, mai întâi de toate, se face o apologie/ o apărare a Sfintelor Icoane.

Unde se spune că Sfânta Evanghelie se propovăduiește prin cuvinte și prin Sfinte

---

479 A se vedea:

http://www.doaks.org/resources/publications/books-in-print/the-synodicon-vetus.

480 *Cf.*

http://www.tertullian.org/rpearse/manuscripts/vetus_synodicon.htm.

481 A se vedea:

http://pemptousia-4.wpengine.netdna-cdn.com/files/2013/03/Slujba-si-Sinodiconul-Ortodoxiei-dosar-integral-Ioan-Ica-jr.pdf.

482 Idem, p. 651 [în PDF].

Icoane, care sunt o „întărire a adevărului"[483]. Căci credincioșii își sfințesc buzele prin cuvintele sfinte și prin Sfintele Icoane își sfințesc ochii[484]. Iar mintea lor „se înalță spre cunoașterea lui Dumnezeu"[485].

Iar mărturisirea de credință a Sinodiconului referitoare la Sfintele Icoane se termină prin cuvintele:

„Cum au văzut Prorocii, cum au învăţat Apostolii, cum a primit Biserica, cum au dogmatizat dascălii [Bisericii], cum a gândit împreună lumea locuită, cum a strălucit harul, cum s-a arătat adevărul, cum a fost alungată minciuna, cum a luat îndrăznire înţelepciunea, cum a biruit Hristos, așa gândim, așa grăim, așa vestim, cinstind pe Hristos adevăratul Dumnezeul nostru și pe Sfinţii Lui în cuvinte, în scrieri, în înţelesuri, în jertfe, în temple şi în icoane, Unuia închinându-ne şi cinstindu-L ca pe un Dumnezeu, iar pe ceilalţi cinstindu-i ca pe niște adevăraţi slujitori ai Lui, acordându-le închinare potrivit relaţiei [lor cu Dumnezeu]. Aceasta e credinţa Apostolilor, aceasta e credinţa Părinţilor, aceasta e credinţa ortodocşilor, aceasta e credinţa care *a întărit* lumea locuită"[486].

După care urmează enumerarea Sfinților Părinți iconoduli [cinstitori ai Sfintelor Icoane] și cinstirea lor[487], după care este anatematizat iconoclasmul și susținătorii

---

483 Idem, p. 657.
484 Ibidem.
485 Ibidem.
486 Idem, p. 658.
487 Idem, p. 658-659.

lui[488]. Până aici e *Sinodiconul Vechi*, cel care se termina cu condamnarea iconoclasmului, adică cu cei care nu cinsteau Sfintele Icoane ci le fărâmau.

Însă Sinodiconul actual condamnă și ereticii și ereziile secolelor 11-15, adică și pe falșii mistici[489], pe bogomili[490], pe cei care doresc să introducă teologia păgână în credința ortodoxă[491], cât și teologia scolastică a romano-catolicilor[492].

Aici se dogmatizează harul dumnezeiesc *necreat*[493] și sunt anatematizați cei care spun că el este „creat"[494].

Și *Slujba Sinodiconului Ortodoxiei* se încheie prin *pomenirea evlavioasă* a Sfinților Bisericii și prin *anatematizarea ereticilor*[495]. Pentru că trebuie să știm, foarte limpede, cine sunt *Sfinții Părinți* ai Bisericii, cine sunt propovăduitorii credinței noastre, și cine sunt cei care au luptat și luptă, prin operele lor, împotriva adevărului Bisericii.

Așa stând lucrurile, nu ne mai *smintim* când îi auzim pe dușmanii credinței vorbind împotriva adevărului. Pentru că știm că nu pot să laude credința în care nu cred.

Dar dacă vrem să cunoaștem în mod detaliat tot adevărul Bisericii, atunci trebuie să îi citim și să îi aprofundăm pe Sfinții

---

488 Idem, p. 659-660.
489 Idem, p. 661.
490 Idem, p. 662.
491 Idem, p. 668.
492 Idem, p. 670.
493 Idem, p. 676.
494 Idem, p. 677.
495 Idem, p. 680-686.

Bisericii și să punem teologia lor *la un loc* în inima noastră.

Pentru că nu putem să considerăm drept *autentică* orice teologie, ci numai pe aceea care *consimte în mod deplin* cu cea a Sfinților Bisericii. Doar cea care este o mărturisire curată și sfântă a credinței Bisericii una a lui Hristos e teologia care ne mântuiește.

În Evanghelia de azi [In. 1, 43-51], iubiții mei, Domnul ne-a spus că credința e plină de încredințări dumnezeiești. Că credința noastră este *experiență* și *vedere*, pentru că e *o urmare* credincioasă a Lui.

Pentru că suntem chemați cu toții să vedem „cerul deschizându-se” [τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγότα] și pe Îngerii lui Dumnezeu care confirmă faptul că Iisus Hristos este Fiul lui Dumnezeu întrupat [In. 1, 51, BNT].

Căci ortodocșii autentici nu sunt plini de părere de sine și de idei dubioase, ci de *simțiri* și de *vederi* ale slavei lui Dumnezeu. De descoperiri sfinte, de la Dumnezeu, dăruite de El pentru iubirea și râvna lor pentru Dumnezeu și datorită curăției lor imense.

De aceea, în această primă săptămână a Postului Mare, cu toții am coborât în durere, în pocăință, în vederea de sine. Pentru că postul ne ajută să ne stricăm imaginea *triumfalistă* despre noi înșine.

Ne-am văzut slăbiciunea și mai bine. Am văzut cât de puțin răbdăm, cât de puțin ne plac lucrurile umile. Iar dacă nu ne-am conștientizat păcătoșenia cum se cuvine, atunci am auzit în slujbele acestei săptămâni cum ni

s-a spus că suntem *mai păcătoși* decât toți. Că *i-am întrecut pe toți* cu păcatele noastre.

Însă, în același timp, că mila lui Dumnezeu, care *acoperă* tot păcatul nostru, ne așteaptă ca să ne ierte și să ne vindece pe fiecare în parte.

Și atunci, ce trebuie să facem? Să venim la Dumnezeu cu tot ceea ce suntem pentru ca să primim iertarea Lui. Pentru că El nu numai că ne iartă și ne vindecă de relele noastre, dar, ca unul care ne iartă desăvârșit, ne umple de slava Lui. Ne umple de curăția Lui și ne face noi, ne îmbracă în veșmântul luminii Sale, care e adevărata noastră bucurie, bucuria cea veșnică.

Îndrăzniți și vă apropiați de Domnul la fiecare Dumnezeiască Liturghie! Veniți să mâncăm și să bem la Masa de taină a lui Dumnezeu!

Căci Îl primiți pe El întreg în lingurița împărtășirii și El vă face întregi și noi și curați în adâncul ființei voastre.

Și dacă Dumnezeu ne curățește și ne înnoiește, dacă El ne umple de frumusețea Lui, atunci cum să ne mai simțim *urâți* și *neiubiți*? Căci sentimentele acestea de teamă, de nesiguranță, de neiubire, de urât, de singurătate...ne copleșesc tocmai pentru că suntem fără El în noi.

Demonii ne atacă cu gândurile depărtării de Biserică și de Sfintele Taine tocmai pentru ca *să nu ne vindece* Dumnezeu de patimile noastre. Căci ei știu că nimic pe lumea asta *nu se compară* cu primirea lui Hristos în ființa ta.

Dar când ne umplem de post, de rugăciune, de milostenie, de împărtășirea cu Dumnezeu, de adevărul integral al Bisericii, atunci nu ne mai simțim singuri, nu ne mai simțim ai nimănui, pentru că noi suntem ai lui Dumnezeu! Suntem *ai Lui* și *cu El*!

Și tot ceea ce facem, facem cu bucurie și cu încredere. Pentru că simțim prezența lui Dumnezeu în noi, prin harul Său, care ne întărește în toate.

Așadar, iubiții mei, să cinstim Sfintele Icoane ca pe chipurile preasfinte ale celor pe care îi iubim, știind foarte profund faptul că Sfinții lui Dumnezeu, pe care noi îi cinstim, sunt vii și ne aud și ne văd și ne ajută!

Să dăruim Sfinte Icoane și cărți sfinte, alături de alte cadouri de suflet! Pentru că prin aceste daruri sfinte, prin imagini și cuvinte, dăruim *începutul prieteniei* cu Dumnezeu.

Și oamenii au nevoie de Dumnezeu mai mult decât de viața lor! Iar dacă îi împrietenim cu Dumnezeu, ne facem părtași la mântuirea lor.

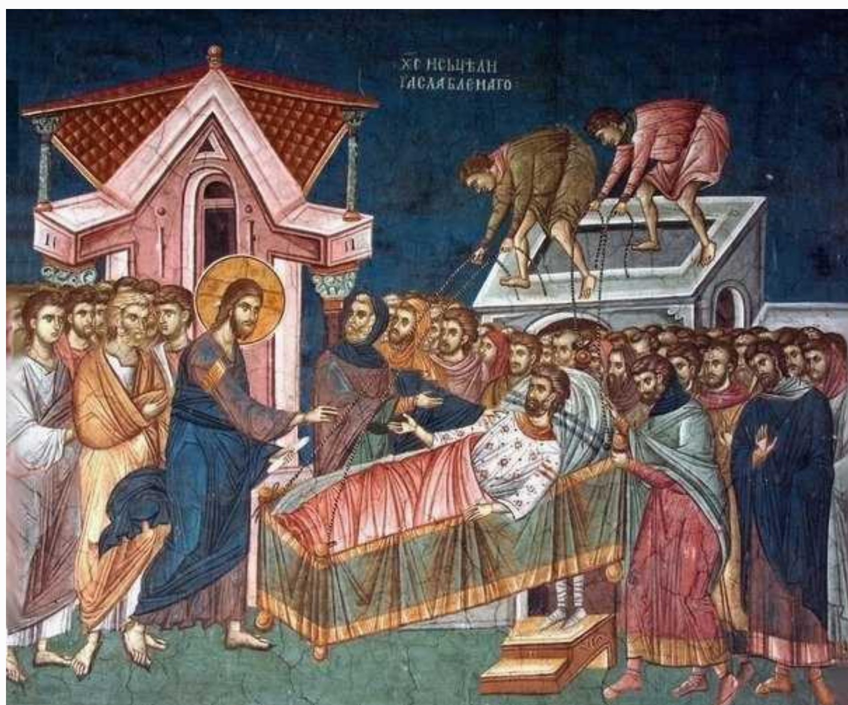
Pentru că Domnul S-a întrupat și S-a făcut om pentru ca *să ne suie* spre dorirea și dragostea Lui[496]. Iar dacă privim la chipul Lui și cerem mila Lui, atunci trebuie să avem considerație față de orice om, pentru că în orice om Îl vedem pe El, Care S-a făcut om pentru noi. Sfintele Icoane ne învață iubirea față de oameni, iubire care e plină de iubirea față de Dumnezeu. Pentru că cei care L-au iubit pe El, s-au sfințit pentru El.

---

[496] *Triodul*, ed. BOR 1986, p. 187.

Și *fericiți* vom fi și noi dacă ne vom sfinți continuu pentru Dumnezeul nostru, pentru Tatăl, pentru Fiul și pentru Sfântul Duh Dumnezeu, pentru Dumnezeul mântuirii noastre. Amin!

Predică la Duminica a 2-a din Postul Mare [2015]



Iubiții mei[497],

Sfântul Macarie cel Mare, în secolul al 4-lea d. Hr., a fost întrebat de ce trupul lui e mereu „uscat”[498]. Adică, de ce el, și când mănâncă și când postește...*nu se îngrașă*.

---

[497] Scrisă în dimineața zilei de 5 martie 2015, zi de joi, cu soare și vânt. Sfânta Frescă e preluată de aici: http://www.doxologia.ro/sites/default/files/articol/2015/02/duminica_a_ii-a_din_post_-_a_sfantului_grigorie_palama_-_vindecarea_slabanogului_din_capernaum_3.jpg.

[498] *Viețile Sfinților pe luna ianuarie*, retipărite și adăugite cu aprobarea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române după ediția 1901-1911, Editura

Și Sfântul Macarie a răspuns acelora și, mai ales nouă, celor de azi, care facem din mâncare o preocupare exagerată: „Omul, dacă și-ar adânci mintea în frica lui Dumnezeu, și de înfricoșata întrebare și [de] focul gheenei totdeauna și-ar aduce aminte, atunci frica aceea *îi mănâncă* trupul și *îi usucă* oasele”[499].

Pentru că mintea noastră, care e o parte constitutivă a sufletului nostru, are *legătură interioară* cu trupul nostru datorită unirii ipostatice/ personale dintre trup și suflet.

Iar ceea ce se petrece în suflet se repercutează în trup și invers: ce se petrece în trup se repercutează în sufletul nostru.

Și când sufletul nostru *se pătrunde* de frica lui Dumnezeu, atunci și trupul pătimește această frică binecuvântată. După cum, atunci când lucrăm păcatul în sufletul nostru, și trupul nostru intră în caruselul neoprit al patimilor, fiind silit de *alegerea rea* a sufletului nostru.

Și pentru ca să oprim păcatul în trup, trebuie să nu-l începem în sufletul nostru. Sau, atunci când începe în sufletul nostru, tot acolo trebuie să și omorâm păcatul, prin pocăința și rugăciunea noastră dureroasă către Dumnezeu.

De ce ne *îngrășăm*? Pentru că ne *relaxăm în mod excesiv*. Trăim fără griji fundamentale. Nu ne privim viața ca pe un drum al pocăinței și al ascultării de Dum-

---

Episcopiei Romanului și Hușilor, Mănăstirea Sihăstria, 1993, p. 366.

[499] Ibidem.

nezeu, ci ca pe *un lucru în sine*. Și tot ceea ce e văzut *în sine*, și nu *în relație* cu Dumnezeu, e *păcat*.

De aceea, în Evanghelia de azi [Mc. 2, 1-12], Domnul ne spune că păcatul nu este *o realitate exterioară* nouă, ci e *o realitate interioară*.

Pentru că noi *cugetăm* păcatul...în inimile noastre [Mc. 2, 8]. În adâncul ființei noastre.

Adică nu păcătuim numai *cu mintea*, ci și *cu inima* și *trupul nostru*. Pentru că persoana noastră, deopotrivă formată din trup și suflet, păcătuiește *în integralitatea ei* atunci când păcătuiește, după cum, atunci când se pocăiește și lucrează binele, îl lucrează tot la modul integral.

Noi nu facem nimic cu jumătăți de măsură!

Ci, atunci când facem ceva bine sau ceva rău, îl facem *cu întreaga noastră ființă*. Și de aceea, în fața lui Dumnezeu, noi suntem binecuvântați și umpluți de har, de către El, pentru binele nostru, *la modul integral*, sau suntem judecați ca *păcătoși neîndreptați* atunci când *păcătuim fără scrupule*.

Și când Domnul, la Mc. 7, 6, vorbește despre cei care sunt *ipocriți/ fățarnici*, vorbește despre cei care consideră că pot *mima* sfințenia, curăția, dreptatea, ei nefiind nici sfinți, nici curați și nici drepți.

Și El osândește *ipocrizia* la modul absolut, pentru că omul nu este ceea ce *se preface* că este...ci omul este *ceea ce a ajuns să fie* în urma a ceea ce face în mod continuu.

Și cum cineva care nu muncește, nu se nevoiește, nu citește, nu creează, nu poate crește în mod continuu în duhovnicie și nici într-o specializare anume, de aceea, cei care mimează sfințenia, specializarea, bunătatea, deschiderea sufletească față de oameni, că îi ajută și îi sprijină, dar nu o fac din toată inima, nu sunt decât niște *șarlatani*.

Pentru că șarlatanul/ ipocritul/ farsorul dorește *să capteze atenția* nu în favoarea mulțimii, ci în favoarea sa.

El *disprețuiește* mulțimea pentru că îl interesează doar *imaginea de sine*.

El dorește *audiență*, dar nu are *ce să îi ofere* audienței.

Pentru că el, pe fiecare zi, nu se nevoiește pentru *a cunoaște* și pentru *a se schimba interior*, adică pentru *a fi un om duhovnicesc*, ci doar *ciugulește*, de pe ici și de pe colo informații, care nu au legătură între ele, și pe care *le expune* cu multă abilitate oratorică.

Numai că *oratoria goală* nu te mântuiește și nu îi mântuiește nici pe alții.

A vorbi coerent, cu emfază, în mod politicos...nu înseamnă și *a transmite* experiență duhovnicească.

Pentru că, pentru a transmite experiență, trebuie ca mai întâi tu să o ai, să o fi agonisit prin sudoarea ta.

Și prin asta am ajuns la cel pomenit azi în mod special: la Sfântul Grigorie Palama. La Dumnezeiescul Teolog al Bisericii, care a subliniat în mod categoric faptul că Dumnezeul Cel viu este văzut *în mod extatic* de către cei care se curățesc de patimi din

dragostea pentru El, pentru că El ne umple cu *slava Lui cea veșnică, necreată*.

Diletanții/ ipocriții/ farsorii timpului său, care scriau lucruri pe care nu le trăiseră, considerau cunoașterea intelectuală a lui Dumnezeu, cea prin citire și înțelegere, drept *cea mai înaltă cunoaștere* posibilă. Ei dispre-țuiau cunoașterea directă a lui Dumnezeu, cunoașterea extatică, pentru că nu doreau să se schimbe fundamental, să se curățească de patimi.

Și Sfântul Grigorie Palama a apărat *viața sfântă* a ortodocșilor și *teologia* lor împotriva unei intelectualizări ipocrite a teologiei.

Polemicile sale teologice sunt polemici *experiențiale* și au fost purtate *în mijlocul* nevoințelor zilnice pentru sfințenie.

El, ca și alți Sfinți Părinți ai Bisericii, au vorbit din experiența lor *cu* Dumnezeu despre *cele ale* lui Dumnezeu.

Nu s-au referit la lucruri pe care *nu le cunoșteau*, ci la lucruri pe care *le trăiau zilnic*.

De aceea, creștinul și teologul ortodox sunt *una* cu ceea ce mărturisesc din punct de vedere teologic și nu una e viața lor și alta e mărturia lor.

Ipocrizia apare atunci când *te autopropui* cunoscător și experimentator al lucrurilor fără ca să fii.

Însă de această patimă putem scăpa foarte ușor, dacă vorbim și scriem *doar* despre lucrurile pe care le înțelegem, le-am trăit, le-am experimentat.

Dacă ne reținem de la multa polilogie infatuată...înțelegem care este rostul *comu-*

nicării smerite: acela de *a folosi în mod real* pe cineva, de a-l ajuta cu un sfat anume, cu o direcție și nu de a-l entuziasma minute în șir, ca, în cele din urmă, să îl lași la fel de *sărac* pe cât era.

...În 1359, Sfântul Grigorie Palama era bolnav[500], dar continua „să slujească și să predice”[501]. Ultimele sale predici sunt despre *păcat*, ca origine a bolii și despre *adevărata primejdie* pe care o trăiește omul: aceea de *a-și pierde pe veci* trupul și sufletul său[502].

Adoarme în ziua de „14 noiembrie 1359, a doua zi după sărbătoarea Sf.[ântului] Ioan Hrisostom, la vârsta de 63 de ani, după doisprezece ani și jumătate de episcopat”[503]. Și imediat după adormirea sa a început să facă minuni!

Pentru că el a fost *una* cu ceea ce propovăduia.

Nu propovăduia pentru ca *să ia ochii* credincioșilor, ci pentru ca *să îi trezească* din neștiința și somnolența patimilor lor. Pentru că, dacă nu ne trezește nimeni din somnul păcatului, în el aiurăm toată viața. Și ni se pare că „trăim”, că suntem „bine”, că facem „lucruri bune”...dar asta e doar părerea noastră de...*somnambuli* în noaptea păcatului.

---

[500] [Pr. Prof. Dr.] John Meyendorff, *O introducere în studiul vieții și operei Sfântului Grigorie Palama*, trad. din lb. fr. de Măriuca și Adrian Alexandrescu, cu studiu introd. și trad. din lb. gr. de Marius Portaru, Ed. Nemira, București, 2014, p. 249.

[501] Ibidem.

[502] Ibidem.

[503] Ibidem.

Ca să știm *ce e viața*...care e viața noastră...trebuie *să ne coborâm* în pocăință și în lucrarea poruncilor lui Dumnezeu, pentru ca să vedem *adevărata noastră realitate*.

Pentru că *adevărata noastră realitate interioară* e *sinteza* tuturor lucrurilor pe care le-am făcut. E ceea ce am ajuns, în noi înșine, în urma vieții de până acum.

Și de aici, de la această *vedere abisală* a ființei noastre...*începe* viața duhovnicească! Pentru că tot ceea ce va coborî, de aici încolo, Dumnezeu în noi înșine, e cunoaștere, e bucurie, e împlinire, e sfințenie.

Dar pentru *a te vedea pe tine însuți*...îți trebuie *curaj*...și mult *eroism*!

Convertirea este *o sfârtecare interioară* înainte de a fi *o mare eliberare*.

Îți trebuie *curaj*...pentru că trebuie să recunoști că ești prost, că ești mic, că ești gol...în fața lui Dumnezeu.

Și îți trebuie *eroism continuu* pentru ca să te convertești/ ca să te schimbi continuu: pentru că, datorită noilor schimbări interioare și exterioare din viața ta, vei intra *în conflict* cu toți cei care te știau „altfel".

Deoarece familia, rudele, prietenii, te vor cel „de dinainte", te vor „om de lume"...și când tu arăți semnele schimbării duhovnicești...adică faptul că începi să fii realmente un *om nou*...ei nu îl mai iubesc *pe cel nou*.

Însă, *convertitul real* nu poate fi *un ipocrit*!

Ipocriții sunt cei care vor să fie considerați „convertiți" fără ca să fie.

Iar Biserica și societatea e ținută pe loc de toți acești ipocriți, care nu vor *reala schimbare* ci *tărăgăneala*, amânarea continuă a schimbării.

Însă postul nostru militează tocmai pentru *schimbare*! Pentru schimbarea radicală.

Dumnezeu vrea în acest post ca să renunțăm la tot răul, la tot păcatul, la toată indiferența, la toată ipocrizia pe care am afișat-o până acum.

Căci El ne vrea simpli, fără intenții rele, prietenoși, iubitori, atenți, binevoitori.

Pentru că nimeni dintre noi nu e *fără prihană* în fața Lui, ci avem nevoie de mila și de ajutorul Lui în fiecare clipă a vieții noastre.

De aceea, iubiții mei, postul *se scurge* odată cu timpul și nu are niciun rost să ne mințim pe noi înșine!

Pentru că pocăința ne vindecă de păcat și fapta bună ne întărește în har. Și noi avem nevoie, mare nevoie de ele.

Iar aceste zile sfinte, spre Învierea Domnului, sunt clipe ale învierii noastre. Pentru că oricând, în orice clipă, noi ne putem *trezi* odată pentru totdeauna din păcatele noastre și să dorim viața cu El. Viața veșnică cu Dumnezeu.

Să ne binecuvinteze și să ne întărească Dumnezeu pe fiecare dintre noi, ca să ne bucurăm întru El! Căci reala bucurie este cu Dumnezeu, acum și pentru toți vecii. Amin!

Predică la Duminica a 3-a din Postul Mare [2015]



© *Adevărul. ro*[504]

Iubiții mei[505],

dacă am compara Postul Mare cu acoperișul unei Biserici, atunci Sfânta Cruce ar fi *turla* Bisericii, cea care ține la un loc părțile. Pentru că cele trei săptămâni înainte și după această duminică, a Crucii, sunt ca cele două părți, stângă și dreaptă, ale

---

[504] Fotografia este inclusă în art. Monika Krajnik, *Un fragment din Sfânta Cruce va fi expus la Catedrala Mitropolitană din Cluj*, 19 martie 2012, ora 12. 19, *cf.* http://adevarul.ro/locale/cluj-napoca/un-fragment-sfanta-cruce-expus-catedrala-mitropolitana-cluj-1_50aeee577c42d5a663a1be1d/index.html.

[505] Scrisă în ziua de 12 martie 2015, zi de joi, cu mult soare și cu o seară răcoroasă.

acoperișului, iar Crucea tronează în centru, pe turlă.

Iar dacă Postul Mare l-am compara cu o carte, atunci *rezumatul* cărții ar fi Crucea Domnului, pentru că prin ea ajungem să ne închinăm Învierii Lui celei de a treia zi.

Iar tot postul nostru e concentrat, prin Cruce, adică prin nevoință, prin durere...spre Învierea Lui cea preabucuroasă.

Fiindcă Crucea Domnului, căreia astăzi ne-am închinat și pe care am sărutat-o în mijlocul Bisericii, este *liantul* nostru.

Ea este cea care *ne unește* și *ne înfrățește* pe unii cu alții. Asta, bineînțeles, dacă gândim *ortodox* relațiile dintre oameni, dacă le gândim după voia lui Dumnezeu.

Fiindcă în afara conștiinței creștine că suntem *frați* unii cu alții, în afara *respectării* voii lui Dumnezeu cu noi, nu ne mai regăsim unii pe alții. Nu ne mai simțim *frați* și împreună *robi* ai lui Dumnezeu.

Însă, în Biserica Lui, ne redescoperim calitatea de *oameni* creați de Dumnezeu, dar și calitatea de *frați duhovnicești*. Pentru că, dacă suntem creați de Dumnezeu și toți avem aceiași Protopărinți, pe Sfinții Părinți Adam și Eva, și, în același timp, avem un singur Mântuitor, pe Fiul lui Dumnezeu întrupat, atunci Biserica e spațiul divino-uman în care ne descoperim și trăim frățietatea sub ambele aspecte: *frați* cu primii oameni și *frați* cu Hristos, pentru că El a luat firea noastră și ne-a mântuit și ne mântuiește și ne va mântui pe noi, cei păcătoși.

De aceea, punând Crucea în centrul Bisericii, am pus puterea lui Dumnezeu în mijlocul nostru. Și puterea lui Dumnezeu e cea pe care o simțim oricând ne închinăm și oricând ne rugăm și oricând postim și oricând slujim lui Dumnezeu și ne împărtășim cu El, Cel euharistic.

O simțim...dacă ne smerim inima.

Pentru că una e *să te închini oricum* (și mulți se închină în tot felul, de parcă dau din mâini după muște) și alta e *să simți* puterea de-viață-făcătoare a Crucii Domnului. Pentru că poți să îți faci de zeci de ori semnul Sfintei Cruci...dar, dacă nu începi să te curățești de patimi, nu simți deloc puterea ei. O faci ca pe un simplu semn...

Când puterea Crucii Lui începe să ne umple din ce în ce mai mult...atunci înseamnă că am început să ne lăsăm, ca un aluat ce se dospește, în mâna Celui care ne frământă.

Și Domnul *ne frământă* prin multe dureri, chinuri, suferințe, ispite!

A fi frământat de Dumnezeu e lucru dureros, e crucificare, pentru că el ne pune în cuptor...în cuptorul suferințelor de tot felul, ca să ne coacem ca pâini ale Lui.

Și când te coci...când El te dogorește...lucrurile sunt foarte dureroase.

E durere multă...în care ne umplem de har.

Dar harul *nu exclude* durerea cel mai adesea...ci harul *plinește* durerea noastră, o *transfigurează*.

De aceea, mulți ortodocși vorbesc despre post ca despre o *cură de slăbire*, ca

despre o perioadă în care nu mănânci carne ci mănânci fasole, nu faci aia ci faci ailaltă...dar nu vorbesc despre post ca despre *moarte*...și *înviere*...Nu vorbesc despre post ca *înnoire duhovnicească*. Nu vorbesc despre post ca *umplere* de slava lui Dumnezeu...

De ce? Pentru că nu trăiesc așa ceva...și nici nu așteaptă așa ceva, din păcate...

Ci ei așteaptă să se termine postul ca să mănânce ouă și miel și...să se distreze.

Postul vine, trece...și creștinul ortodox rămâne la fel! De ce? Pentru că n-a așteptat niciodată să se facă *duhovnicesc*. Să *o termine* cu păcatul. Să fie *om nou*. De aici încolo să nu se *mai bucure* demonii de el ci...Dumnezeu, Îngerii și Sfinții Lui, alături de Maica lui Dumnezeu.

Însă tot Triodul vorbește doar despre aceste *accente* ale vieții noastre duhovnicești. Și e semn că noi *nu știm* slujbele Bisericii din această perioadă.

Dacă le-am ști...am avea altă perspectivă asupra postului ortodox.

Spre exemplu, aseară, la Vecernia Mare, există această cântare: „*Strălucește*, Cruce a Domnului, *luminatele fulgere ale harului tău* în inimile celor ce te cinstesc pe tine, și cu dragoste dumnezeiască te primesc, ceea ce ești de lume dorită...dăruind *răsplătirile* postirii robilor tăi, celor ce cer cu credință ocrotirea ta cea bogată și mila ta cea mare”[506].

Care *fulgere* și *răsplătiri* ale Crucii? Slava lui Dumnezeu, cea care ne inundă din Sfânta Cruce, care e plină de slava și puterea Lui.

---

[506] *Triodul*, ed. BOR 2000, p. 312.

Adică postul nu e pentru a avea „o siluetă de invidiat”, ci pentru a avea *un suflet curat*. Postul e pentru *a scoate* din noi monștrii patimilor, pentru a scoate fiarele sălbatice din noi, pe cele care ne rănesc cumplit în ființa noastră.

Postul e pentru *a ne umple* de sfințenia Lui, prin care avem îndrăzneală la El. Îndrăzneală de fii...

Dar, dacă noi *nu trăim* ce cântăm la strană...dacă nu trăim *ce slujim* în Liturghie și în Taine, bineînțeles că ni se par toate *metafore*...și reducem postul la trup, la „o dietă de primăvară”, fără ca să ne „încurcăm” în multe...*probleme de conștiință*.

Însă postul începe *în suflet* și nu *în trup*!

Postul începe acolo unde începe curățirea noastră. Și dacă curățirea noastră *nu începe* niciodată...nu începe nici postul, nici slujirea!

De aceea, tot mai puțini oameni vor să se împărtășească în mod real cu Dumnezeu...pentru că nu vor să se schimbe după voia Lui.

Le place „cum sunt”, au tabieturile lor, „se simt bine” și fără post, spovedanie, împărtășire, se pot ruga și acasă, nu e nevoie să bată drumul până la Biserică, Îl au pe Dumnezeu „în suflet”, fără prea multe eforturi ascetice...pentru că tot mai mulți creștini ai noștri au un Dumnezeu fără Biserică...și o Biserică fără Sfinți.

Căci dacă putem pune problema că Îl avem pe Dumnezeu...dar nu ne trebuie Biserica, spunem, în mod apăsat, că vrem un

Dumnezeu fără Sfinți. Pentru că, în Biserică, Dumnezeu naște și crește Sfinți...aidoma celor din vechime. Pentru că așezarea lor interioară e ca a acelora...atâta timp cât *și în ei*...coboară același har al Prea Sfintei Treimi.

Însă, noi nu avem nevoie *doar* de Biserici, Mănăstiri, ora de Religie, salarii pentru preoți, intelectuali în Biserică, tineri care să vină la slujbe...ci *de toată sfințenia* și *învățătura* Bisericii. Avem nevoie de orice Sfânt al Bisericii, din prima zi a lumii și până azi, de orice carte a Bisericii, de orice slujbă a Bisericii, de modul cum gândește Biserica, cum trăiește, cum iubește, cum se odihnește în Dumnezeu.

De aceea, în aceste zile de post, ortodocșii mănâncă și citire multă și rugăciune multă și metanii multe și slujbe multe...nu numai post aspru, de te doare trupul...și mintea îți ia foc.

Ortodocșii (cei *autentici* și nu *cei la număr*) fac multe lucruri sfinte și mari în taina inimii lor, în post și nu numai...dar, după ce le fac, ele și *transpar* din ei.

De aceea, când *nu transpare* binele din noi, ci alte jivine...din Iad...e semn că avem un post *bolnav* și o iubire *amorțită*.

Pentru că e *imposibil* să citești, să postești, să fii la slujbe non-stop...și, atunci când trebuie să te manifești ca *ortodox*...tu te manifești ca *păgân*.

Lucrurile nu concordă!

Pentru că inima bună scoate...trandafiri, pe când inima împietrită...doar tăceri

ranchiunoase, bârfe de colțul străzii, înfumurări prostești, pierderi ale timpului.

De aceea...am privit zilele trecute *cu durere*...„marea problemă națională" a orei de Religie.

Noi facem totul *în ultima zi* a anului...și tot anul *nu predică nimeni* despre ora de Religie.

Profesorii de Religie, ca și preoții, nu își asumă *marea* și *iubitoarea-de-oameni misiune* de a vorbi online despre viața Bisericii și mărturia ei...pentru că nu sunt *remunerați* să o facă.

Fiecare predă la clasa lui...sau predică pentru Biserica sa. Se încheie ora...se termină slujba, fiecare pleacă...și Dumnezeu *nu e propovăduit de nimeni*.

Ba da – să nu mistificăm adevărul! – e propovăduit de oameni care nu sunt ai Bisericii.

Pastorul Puștan – care atunci când era penticostal era *Vladimir*, iar atunci când a fost dat afară din biserica penticostală a devenit *Ioan* (?)[507] – își predică mult și bine ereziile lui. Predică cu râvnă, cu patos, se zbate pentru ereziile sale...La fel ca el fac mulți...și îi ascult cu plăcere...deși nu le accept balivernele non-eclesiale.

Dar nu poți să nu-i asculți! De ce? Pentru că *știu să vorbească* pentru lumea asta, de acum, care nu e *nici prea cultă, nici*

---

[507] A se vedea: https://penticostalismulazi.wordpress.com/2015/01/20/comunicat-din-14-01-2015-pustan-fara-drept-de-a-sluji-in-vreo-biserica-penticostala/.

prea manierată, nici prea *religioasă*. Vorbesc credibil...chiar dacă, cel mai adesea, spun prostii cu carul...pentru că sunt *în afara* Tradiției Bisericii.

Eretici de tot felul, păgâni de tot felul (și musulmanii au saituri predicatoriale bine puse la punct) sunt prezenți online...nu cu limba de lemn bine dată cu ceară, nu cu întorsături semantice sulfuroase...ci cu explicații pentru tot capul. Mai grele, mai ușoare...și de aceea prind la public.

De aceea, dacă mâine va scădea *și mai mult* popularitatea Bisericii noastre sau dacă, la ora de Religie, se vor înscrie tot mai puțini elevi, nu e din cauza celor doi-trei activiști bine instruiți care își bat joc de noi, ci din cauza păcatelor sau a indolenței noastre.

Toți știu păcatele noastre, ale Bisericii...și toți știu că nu avem oameni *pregătiți* ca să...vorbească pe înțelesul șmecherului, al țeparului, al infatuatului, al intelectualului autist sau al gospodinei de telenovele.

Am stat în fotoliu sau în pat și ne-am uitat la Părintele Constantin Necula[508] reprezentând *punctul* Bisericii în emisiunea de la *Realitatea TV* pe tema orei de Religie.

Câțiva jurnaliști...au *remarcat* imediat că, în loc de *comunicate calpe*...am avut *un om viu*. Problema e că oameni vii, care comunică *bine* și *pentru mulți*, sunt puțini în Biserică. De ce? Nu ne interesează oamenii bine pregătiți, care știu să comunice, care

---

[508] A se vedea: https://www.youtube.com/watch?v=Vo8Le64Jv5E.

studiază, care muncesc non-stop pentru a aprofunda adevărul Bisericii.

Îi încurajăm doar pe cei care slujesc oricum...și zidesc ziduri din indiferent ce bani...dar nu și pe cei care *zidesc oameni*. Iar zidurile nu vor veni la Biserică și nici nu vor vorbi despre Biserică...Însă oamenii, da!

Așa că, dacă vrem ceva *cu adevărat* pentru Biserica noastră...să vrem tot timpul!

Nu heirupist! Nu din când în când! Ci, pentru viitoarele lupte...oamenii atenți se pregătesc clipă de clipă.

Dacă vrem să facem ceva pentru Dumnezeu și pentru noi...atunci, mai înainte de a scrie cărți, de a conferenția, de a ieși în public...*să ne curățim de patimi*!

Și să ne strângem pe fiecare zi *adevăruri*, adevăruri căutate, muncite și trudite de noi, nu *furate* de la alții, pe care să le înțelegem în postul, în rugăciunea și în milostenia noastră.

Pentru că atunci când *ieși* în public... oamenii vor să vadă *ce le spui*...și nu că *poți* să le spui.

Oratoria *își pierde suflul* repede, dacă în spatele ei nu stau multiple specializări, multă suferință, multe înțelegeri, multă iubire, multă onestitate.

Și oamenii trebuie trimiși la munca aceea care să îi sfințească, la munca eclesială, cea interioară, adică la *despătimire*.

Dacă nu înțeleg asta...n-au înțeles nimic din ce am făcut astăzi la slujbă: am pus Crucea *în mijlocul* nostru...pentru că trebuie să o avem *în noi înșine*.

Dar, ca să o avem în noi înșine...trebuie să o vedem mereu, să o sărutăm mereu, să i ne închinăm ei mereu, ca și Sfintelor Icoane... ca să vedem spre ce ne îndreptăm.

Pentru că în tablourile religioase romano-catolice *vectorul* e: omul căzut, greoi și buhăit, negrul e la el acasă, tristețea e acolo. Pe când Sfintele Icoane ale Bisericii sunt imagini transfigurate, sunt prezențe ale Împărăției lui Dumnezeu, sunt bucurii duhovnicești.

Și toate slujbele Bisericii sunt *trăiri în* Împărăția lui Dumnezeu și, paradoxal, sunt *căi către* Împărăție.

De aceea binecuvântăm noi Împărăția lui Dumnezeu tot timpul: pentru că noi trăim în slava ei, Dumnezeul nostru e cu noi și noi mergem continuu spre Împărăția care va să vină, care se va dezvălui/ descoperi în mod deplin în noi și în întreaga creație.

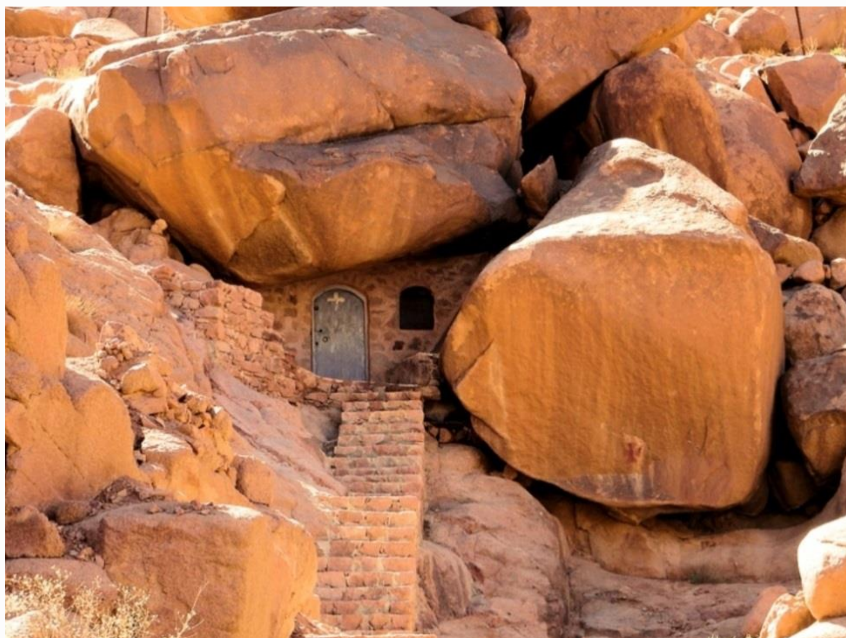
Așadar, iubiții mei, dacă vrem *să ne mințim* pe mai departe că suntem *ortodocși*...atunci să trăim pe mai departe ca acum: indiferenți, reci, imperturbabili pentru bine!

Dar dacă vrem *să murim* și *să înviem* pentru Hristos, adică *să fim alții*, cel mai *serios* lucru al vieții noastre trebuie să fie acesta: *ce facem* pentru Dumnezeu și *cum e slăvit* și *propovăduit* Dumnezeu în noi și de către noi înșine.

Fără această mărturie *vie*, *reală* și *credibilă*, nu putem *să convingem* pe nimeni de lângă noi...darămite pe alții de la mii de kilometri distanță.

Dumnezeu să ne dea înțelepciunea de a nu mai iubi *păcatul*, ci de *a iubi viața* cu El! Și să ne dea tuturor harul Său, acela prin care ne putem *schimba*, cu schimbare dumnezeiască, pe fiecare clipă. Vă doresc numai bine și liniște! Amin.

Predică la Duminica a 4-a din Postul Mare [2015]



Peștera Sfântului Ioan Scărarul[509]

Iubiții mei[510],

Din *Sinaxarul* zilei, din *Triod*, aflăm că Sfântul Ioan Scărarul e pomenit în duminica de astăzi, în mod special, pentru că: „de la începutul sfântului post de patruzeci de zile începe, în chip obișnuit, să se citească în Sfintele Mănăstiri *Scara* cuvintelor lui”[511].

509 Am preluat imaginea de aici: https://sfintisiicoane.files.wordpress.com/2011/03/pestera-sf-ioan-scararul-11.jpg.

510 Scrisă în dimineața zilei de 20 martie 2015. Zi cu eclipsă parțială de soare. Zi de vineri.

511 *Triodul*, ed. BOR 2000, p. 379.

Pentru că pomenirea de peste an a Sfântului Ioan Scărarul e pe 30 martie[512].

Dar, după cinstirea Sfintei Cruci, pomenindu-l pe Sfântul Ioan Scărarul, nu spunem nimic altceva decât că *urmarea* lui Hristos sau *interiorizarea* Crucii Domnului înseamnă *umplerea noastră de virtuți*. Pentru că *treptele* scării Sfântului Ioan sunt *virtuțile divino-umane* ale creștinilor ortodocși.

Însă, în slujbele de până acum ale Triodului, ca paremii [texte scripturale] la Vecernie, s-a citit din *Facerea* și din *Pildele* Sfântului Solomon iar, la Ceasul al 6-lea, din cartea Sfântului Profet Isaia. La slujbele de peste săptămână.

Adică tot atâta cărți ale Scripturii din care s-ar fi putut predica pe fiecare zi. După modelul marilor Sfinți Părinți ai Bisericii, care se ocupau nu numai *cu slujbele*, ci și *cu învățătura* Bisericii. Pentru că învățătura Bisericii e cea care ne face avizi de slujbe, de rugăciune, înțelegând că rugăciunea e *primul pas* în împlinirea voii lui Dumnezeu.

Numai că predica necesită multă muncă de cercetare în spate, multă citire, multă cunoaștere, multă discernere a lucrurilor. Pentru ea trebuie să pierzi mult timp și, mai ales, să dorești să te dărui celor care te ascultă. Dar și să existe oameni care să te asculte și să împlinească voia lui Dumnezeu.

...Evanghelia acestei duminici e tot din Sfântul Evanghelist Marcu, ca și duminica trecută. E vorba de Mc. 9, 17-32. În care Domnul ne vorbește despre cele *două mari*

---

[512] Ibidem.

arme ale noastre împotriva demonilor: rugăciunea și postul [Mc. 9, 29, GOC]. Pentru că ambele *se întăresc* una pe alta: rugăciunea e *o chemare dureroasă* a milei lui Dumnezeu iar postul e *o spălare interioară* de păcate prin curăție și prin har.

Dar, deși Domnul, vindecând pe tânărul posedat de „duh mut [πνεῦμα ἄλαλον]” [Mc. 9, 17, NA28], le-a răspuns în mod punctual Sfinților Apostoli, spunându-le: „Acest neam în[tru] nimic [nu] poate a ieși, decât numai în rugăciune și [în] post (τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελθεῖν εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ)” [Mc. 9, 29, GOC], rugăciunea și postul sunt *armele zilnice* ale creștinului ortodox în lupta sa pentru curăție.

Căci, dacă există anumite neamuri de demoni care nu ies din noi decât după multă asceză, înseamnă că *asceza continuă* este modul în care noi *ne apărăm* împotriva demonilor, dar *ne și curățim* de prezența lor.

Tocmai de aceea, viața liturgică și ascetică a Bisericii e atât de *densă*: pentru ca *să-i împlinească interior* și pe cei care vor să se roage și să ne nevoiască mult, dar și pe cei care n-au timp prea mult de rugăciune și de nevoință.

Pentru că slujbele Bisericii sunt multe și necesită timp mult de participare la Biserică dar, în același timp, rugăciunile și cântările sunt pline de o teologie grea, profundă.

Și nu e de ajuns doar *să auzi* ce se cântă la strană sau *ce spune* preotul...ci e nevoie ca să ai și tu cărțile de slujbă acasă, pentru ca să aprofundezi, pe cât poți, teologia slujbelor.

Acum, la nivel online, se pot găsi slujbele Bisericii. Dar cărțile sunt la îndemână și în foaie, se pot cumpăra din magazinele bisericești, și slujbele se pot aprofunda. Și apoi, când venim la Vecernie, la Utrenie sau la Sfânta Liturghie, aprofundând și învățând slujbele, înțelegem mai bine care e *rostul* lor, dar, mai ales, *ce bogăție teologică* cuprind.

Și astfel puteți să faceți *comparații* cu slujbele altor biserici, pentru ca să vedeți *diferența enormă* dintre slujbele Bisericii și cele ale bisericilor *indiferente* de Biserica lui Hristos.

...Și ce puteți *înțelege* în primă fază? Că slujbele Bisericii sunt *lungi* și *grele*. Pentru Utrenie și Liturghie trebuie să stai la Biserică toată dimineața: de pe la 8 până la 12 și ceva. Dacă Vecernia are Litie și apoi e unită cu Utrenia, seara, ca *priveghere*, durează iarăși 4 ore.

Câte patru oare de slujbă înseamnă 4 ore de stat în picioare, patru ore pline de cântare și de închinăciuni.

Înseamnă să mănânci de cu seară în mod echilibrat, ca să nu ai nevoie de dus la veceu, dar, în același timp, *să te epuizezi* adâncindu-te în rugăciune și răbdare.

Patru ore de disciplinare a sufletului și a trupului înseamnă a veni la Biserică și a încerca să te rogi lui Dumnezeu pentru tine și pentru întreaga creație.

Iar dacă, după atâta rugăciune și citire, ar urma și predică substanțială, de vreo oră și ceva, atunci am pleca acasă după 5-6 ore ca ființe întraripate, care am postit și ne-am

rugat, care ne-am golit de lucruri rele și am aflat voia lui Dumnezeu pentru noi.

Însă unii pot veni și pentru mai puține ore și minute la Biserică, dacă nu pot integral, dar să vină *cu tot sufletul*. Pentru că Dumnezeu se uită la *gândul profund* al omului, *la motivul* pentru care vine să se roage. Lucru pe care ni l-a spus Domnul, mai înainte de post, când ne-a vorbit despre *rugăciunea vameșului*.

Iar cântările de peste săptămână, din Triod, amintesc adesea de vameș și de răspunsul nostru la judecata Domnului, îi cinstesc pe cei care au răbdat toate pentru Domnul și ne amintesc, continuu, că postul și rugăciunea, închinările și metaniile noastre, toată curăția noastră sufletească și trupească nu sunt *un scop în sine*...ci *o pregătire* pentru primirea Lui, pentru vederea Învierii Lui în noi înșine...

Căci postul nostru trebuie să fie plin de *iubire* și de *fapte bune*. Atâta timp cât trebuie să ne ungem sufletul „cu untdelemnul facerii de bine”[513]. Iar dacă postul nostru este *o apă de curățire*[514], înfrânarea noastră de la păcate este *un foc* care arde „zburdările patimilor”, stingând „văpaia cea nestinsă” a patimilor cu izvoare de lacrimi[515].

Pentru că toate faptele noastre bune, iubiții mei, sunt pentru *a atrage harul* lui Dumnezeu în noi înșine și în cei pentru care ne rugăm! Pentru că ele sunt o *pregătire*

---

[513] Idem, p. 382.
[514] Idem, p. 348.
[515] Idem, p. 271.

pentru a fi cu Dumnezeu și nu *un scop în sine*.

Tocmai de aceea *a ne lăuda* cu faptele noastre bune înseamnă că *nu știm* care e rolul lor. Pentru că rolul lor e acela de *a ne curăți* de patimi pentru *a fi proprii* relației cu Dumnezeu. Adevărata noastră laudă nu este *ceea ce noi facem*, ci ceea ce *Dumnezeu face* în noi. Pentru că El e adevărata noastră laudă și bucurie.

Și, când ne facem *proprii* Lui, El Își arată *marea Sa bogăție de har* în noi!

Iar darurile și harismele cu care *ne umple* Dumnezeu sunt *adevărata noastră bogăție*. Care nu sunt *o echivalență* pentru câte am făcut noi pentru Dumnezeu, ci darurile și harismele Lui sunt *pe măsura iubirii și a râvnei noastre* pentru Dumnezeu.

Căci El așteaptă ca noi să punem *început bun* vieții noastre bisericești, să ne arătăm tot dorul și toată recunoștința pentru El, pentru ca *să ne umple* cu slava Lui. Și El ne dă tot mai mult har, tot mai multă frumusețe, pe măsură ce dorul nostru pentru El *se lămurește* și *se maturizează*.

De aceea, iubiții mei, a posti și a ne ruga, a ierta și a iubi, a da milostenie și a învăța pe alții ce e bine să facă sunt doar *o parte* din binele la care ne cheamă Dumnezeu. Pentru că El ne cheamă la împlinirea, după putere, a tuturor poruncilor Lui, porunci pe care trebuie să le cunoaștem și să le aprofundăm.

Ultimele două săptămâni ale Postului Mare, apoi Săptămâna Sfintelor Patimi, sunt

un timp pentru pocăință și pentru înfrumusețare interioară.

Spovediți-vă și împărtășiți-vă la toate slujbele la care sunteți prezenți! Nu lăsați totul pentru ultima săptămână a postului. Atunci trebuie să postim și mai aspru și să contemplăm profund slujbele de pe fiecare zi.

Acum e timpul pentru *schimbarea noastră în bine*!

Și nimeni nu poate să facă această schimbare în afara noastră.

Începeți să vă rugați zilnic, să postiți, să citiți cărți teologice – zic asta pentru cei care nu sunteți *încă* oameni care veniți toată ziua la Biserică – și veți înțelege *cât vă lipsește* viața liturgică a Bisericii.

Pentru că în Biserică, alături de toți, învățați *să vă rugați* dar și să vă *bucurați* bisericește.

Vă doresc mult spor și multă împlinire în viața dumneavoastră! Numai bine! Amin.

Predică la Bunavestire [25 martie 2015]



Iubiții mei[516],

Fecioara Îl zămislește în pântece pe Fiul lui Dumnezeu și rămâne Fecioară!...

Pentru că Dumnezeu *a dorit* acest lucru și *a conlucrat* cu cea mai curată persoană din

---

[516] Scrisă în ziua de 23 martie 2015. Zi înnorată, de luni.

întreaga creație pentru a Se întrupa: cu Maica Domnului.

Acesta este singurul lucru *nou* sub soare și este cutremurător prin noutatea lui absolută!

Și pe acest eveniment *copleșitor* și *unic* în istoria lumii, îl pomenim astăzi cu bucurie duhovnicească.

Iar noi, cu toții, trebuie să fim *plini de veselie* astăzi, în praznicul Buneivestiri.

Căci Fiul lui Dumnezeu Se întrupează din Pururea Fecioară Maria, cu conlucrarea Tatălui și a Duhului Sfânt. Și El, Cel pururea veșnic, primește în timp un început, pentru că a primit ca om un început, El fiind, după dumnezeirea Sa, fără de început.

Cel veșnic devine temporal după umanitate, dar umanitatea Sa Și-o însușește în persoana Sa veșnică. De aceea, nu este unul *Fiul lui Dumnezeu* și altul *Iisus Hristos omul*, ci, după zămislirea Sa în pântecele Fecioarei, Fiul lui Dumnezeu e Dumnezeu și om.

De aceea, când îl vedem pe Arhanghelul Gavriil în *Icoana Buneivestiri* – după mărturia Sfântului Evanghelist Luca – și pe Maica lui Dumnezeu *acceptând* voia lui Dumnezeu cu ea și cu întreaga umanitate, vedem cum Puterile cerești, cu toatele, *se închină* Maicii lui Dumnezeu. Icoana aceasta e *o închinare plină de cutremurare* în fața Maicii Domnului, care s-a făcut *tron*, însuflețit și rațional, al Celui Preaînalt.

Căci odată ce Maria *a acceptat* buna-vestire a Arhanghelului, ea *a simțit* cum El S-a întrupat din ea.

Întrupare *reală*, dar *mai presus de fire*! Căci Făcătorul lumii *S-a întrupat* din făptura Sa, din Maica Domnului, fără împreunare bărbătească și fără să strice fecioria ei.

Și așa cum zămislirea Domnului a fost *suprafirească*, la fel a fost și nașterea Lui din Fecioară: pentru că a fost *fără lehuzie* nașterea Lui, atâta timp cât El *nu a stricat* fecioria ei.

Și cine crede adevărul despre Maica lui Dumnezeu, crede cu adevărat și în Cel care S-a născut din ea. Pentru că Maica lui Dumnezeu face parte din planul de mântuire al Prea Sfintei Treimi, realizat prin Hristos, Domnul nostru.

Însă Maica lui Dumnezeu nu a acceptat să Îl nască pe Domnul *la modul instrumental*! Ea nu a fost *o mamă surogat* sau o mamă care a născut *fără consimțământul* ei.

Ci, dimpotrivă, Maica lui Dumnezeu a fost *singura fecioară a lumii* care și-a dorit cu adevărat să trăiască *cu Dumnezeu* și *pentru Dumnezeu*. De aceea ea este expresia cea mai înaltă *a iubirii omului* pentru Dumnezeu. Pentru că ea a fost singura care L-a iubit pe Dumnezeu *în cel mai înalt grad posibil* pentru om.

Și din acest motiv, când cea fără de păcat *s-a păstrat* pentru Domnul ei, Domnul și Stăpânul întregii făpturi S-a întrupat din ea, cea prea gingașă și frumoasă și plină de sfințenie.

Căci nu Se putea naște Fiul lui Dumnezeu decât din cea mai frumoasă și mai sfântă Fecioară a lumii. Iar Dumnezeu, când *a*

împlinit neputința noastră, când *a vindecat* căderea noastră, a suportat tot greul nostru în umanitatea Lui, vindecând-o și transfigurând-o.

Tocmai din acest motiv, noi, ortodocșii, când strigăm la Maica lui Dumnezeu, strigăm la cea care *știe cu adevărat* greul nostru, durerea și neputința noastră, deși nu a căzut în păcatele noastre.

Strigăm la ea ca la *Mama noastră*, pentru că este *Mama Domnului nostru*. Și strigând la ea ca la *Mama noastră cea adevărată*, strigăm la iubirea ei de mamă pentru Fiul ei.

Pentru că Fiul ei și Dumnezeul nostru și Fratele nostru Cel Preasfânt *o ascultă în toate* pe Maica Lui. Pentru că Maica Lui e *plină* de *aceeași iubire* ca și El, pentru că El a învățat-o *cum iubește* Dumnezeu pe om...

Și tocmai de aceea noi o avem pe Maica lui Dumnezeu *sprijinitoare* și *rugătoare vie*, neadormită pentru noi. Pentru că ea este *plină de iubire* pentru lume, după cum e plin Dumnezeu de *iubire pentru lume*.

Căci de aceea am spus că zămislirea Fiului lui Dumnezeu în pântecele Maicii Domnului e *singurul lucru nou sub soare*: pentru că e *prima* și *singura* dată când Dumnezeu primește *a Se întrupa* și acceptă *să Se îmbrace* în trupul nostru.

Pentru că El a acceptat prin aceasta *să vindece din interior* umanitatea noastră și să o *umple* de slava Lui cea veșnică.

Așadar, iubiții mei, astăzi Dumnezeu ni S-a făcut *aproape* cu adevărat, pentru că El *a coborât* în pântecele Fecioarei!

El S-a apropiat de noi pentru că *S-a smerit* pe Sine. El S-a apropiat de noi *pe măsura noastră*, lăsând să percepem din slava Lui *pe cât suntem în stare*.

Și până azi, în toată slujirea Bisericii, Dumnezeu *Se smerește continuu* în fața neputinței noastre, El coboară până acolo unde *Îi putem simți prezența*, dându-ne să mâncăm Trupul și Sângele Lui, dându-ne să simțim slava Lui în apă și în ulei și în lucrurile sfințite de El.

Pentru că El știe *diferența* dintre El și noi! Și *Se smerește* pentru că știe că numai astfel *ne poate folosi* pe noi.

De aceea, când dorim *să îl ajutăm* pe cineva *să ne înțeleagă* trebuie să ne coborâm în smerenie și în sinceritate față de el. Să îi spunem despre noi pe măsura puterii lui de înțelegere și a prieteniei pe care ne-o poartă. Și, pe cât e *de doritor* să ne înțeleagă cu adevărat, pe cât dovedește că *ne iubește*, noi cu atât mai mult trebuie să îl iubim și să îi arătăm adâncul ființei noastre, pentru că numai astfel *poate crește continuu* în iubirea lui față de noi.

Căci Fiul lui Dumnezeu S-a întrupat din Fecioară, a întrecut toate distanțele și diferențele dintre El și noi, pentru ca *să ne ridice* pe noi, prin viață sfântă, la El.

Iar dacă Arhanghelul Gavriil a fost trimis să ne aducă *bucuria cea adevărată* prin revelația sa, El a fost trimis totodată să ne

arate că viața noastră trebuie să fie *ca a Îngerilor*, pentru că suntem chemați *la aceeași bucurie veșnică*.

De aceea, iubiții mei, dacă dorim cu adevărat *cele bune* în viața noastră, aici și pentru veșnicie, să ne curățim de patimi pentru ca să ne facem *locașuri* ale Stăpânului! Căci, în mod duhovnicește, fiecare dintre noi, prin toată fapta cea bună, ajungem să Îl odihnim pe Domnul în ființa noastră.

Să ne bucurăm în acest praznic dumnezeiește, cu bucurie teologică, pentru că drumul spre Crucea Lui e *scopul* întrupării Sale.

Pentru aceasta a venit la noi: ca să ne facă prin Crucea Lui drum spre învierea noastră cea veșnică.

Și înviem continuu întru El dacă simțim cum slava lui Dumnezeu ne rezidește interior. Fără aceasta nu putem să moștenim Împărăția lui Dumnezeu! Căci slava Lui e învierea noastră din moartea păcatului.

Poftă bună la masă (astăzi e dezlegare la pește), multă sănătate și să ne întărim, cu bucurie, în slujirea noastră! Amin.

Predică la Duminica a 5-a din Postul Mare [2015]



Iubiții mei[517],

în viață am fost ajutat, mai degrabă, de oameni care *nu păreau* credincioși și nici nu se manifestau *ostentativ* ca oameni credin-

[517] Scrisă în dimineața zilei de 27 martie 2015. Zi înnorată și ploioasă. Zi de vineri.

cioși...dar *erau* credincioși. Și unele dintre sfaturile cele mai de bun-simț le-am primit de la oameni care *nu mă cunoșteau* prea mult... dar pe care Dumnezeu *i-a trimis* să mi le spună.

Pentru că Dumnezeu vrea să ne învețe că El *ne poate ajuta* și *ne poate sfătui* prin absolut oricine, dacă suntem *atenți* la oameni ca la...cei prin care Dumnezeu *ne vorbește*.

Căci a fi *credincios* înseamnă a avea *conștiință*, și a trăi potrivit conștiinței tale mlădiate de harul lui Dumnezeu și a-i privi pe oameni *cu iubire*. A-i ajuta nu pentru considerente personale, ci pentru că *au nevoie*. Iar când vine vorba *să asculți* și *să înveți*, dacă ești cu adevărat un om care dorește adevărul, poți să înveți de la oricine...atâta timp cât Dumnezeu *te ucenicește* prin acela.

Și când omul se lasă ucenicit/ învățat/ condus de Dumnezeu, el se regăsește pe sine, pentru că Îl găsește pe Dumnezeu în el însuși ca *Domn* al ființei sale.

Și prin asta am făcut *o introducere* la viața Sfintei Maria Egipteanca, pe care, în această duminică, o avem drept *frumusețe copleșitoare* a prăznuirii noastre. Pentru că ea a trecut de la *moarte* la *viață* dându-ne o lecție tulburătoare despre ce înseamnă *a alege*.

Căci Sfânta Maria, timp de peste 17 ani – adică de la vârsta de 12 ani până la 29-30 de ani –, a trăit în Alexandria Egiptului ca prostituată[518]. Și se prostitua nu pentru bani...ci pentru că, așa cum ne spune ea, „aveam...o poftă nesățioasă și o dorință

[518] *Triodul*, ed. BOR 2000, p. 747.

neînfrânată de a mă tăvăli *în noroi*”. Adică *în curvie*.

Era, potrivit reclamei, o femeie căreia „*îi plăcea* viața”. Și prin *a-i plăcea viața* se înțelege *a trăi desfrânat*, a trăi la întâmplare, făcând din sex singura „împlinire” a vieții.

Timp de 17 ani n-a avut parte de niciun creștin care să o convingă, de niciun preot care să o întoarcă la Dumnezeu, de niciun episcop care să alerge după ea și după mântuirea ei. A avut parte doar de bărbați înfierbântați...

Însă Biserica, atunci când nu mai aleargă după cei rătăciți, nu mai are parte de bucurii de la Dumnezeu. Se închide în sine, își vede de ale sale, îi iubește doar pe cei care vin deja la Biserică...dar nu mai se cutremură de slava lui Dumnezeu.

Însă bucuriile lui Dumnezeu sunt cei care *se întorc* la El. Cei care au curajul convertirii. Cei care, după o viață dezastruoasă, după o viață *calamitată* de patimi, aleg, cu orice risc, să trăiască opusul vieții de până acum: adică viața cu Dumnezeu, viața virtuoasă, viața în sfințenie.

Pentru că bucuriile lui Dumnezeu stau ascunse și în noroi! Mărgăritarele lui Dumnezeu pot locui un timp cu porcii...Și e nevoie să ai ochi *spălați* prin pocăință și prin fapta bună ca să vezi și să dai o mână de ajutor viitorilor Sfinți ai lui Dumnezeu, care, acum, zac în rele...

Mai pe scurt, niciun om nu *a ajutat*-o pe Maria, prostituata, să își schimbe viața! Adică nimeni nu *a crezut* în ea.

Însă, când oamenii *nu mai cred* în schimbarea oamenilor, Dumnezeu *crede* în schimbarea lor! Și așa s-au petrecut lucrurile și cu Sfânta Maria Egipteanca.

Într-o zi a plecat spre Ierusalim cu corabia, s-a culcat pe drum cu diverși tineri și, la Ierusalim, la fel, după patima ei[519]...iar în ziua praznicului Înălțării Sfintei Cruci (adică pe 14 septembrie) a vrut să intre în Biserica Învierii Domnului din Ierusalim[520]. Toți au putut să intre...numai ea a fost oprită de „o putere dumnezeiască”[521].

Nu pentru că ea ar fi fost *cea mai păcătoasă* dintre cele care au intrat în această Sfântă Biserică...ci pentru că atunci a vrut Dumnezeu *să o cheme* la El.

A încercat de mai multe ori, s-a împins, s-a ostenit să intre...și n-a putut să treacă pragul Bisericii[522]. Și ea ne mărturisește: „Am obosit și nu mai aveam putere nici să mă împing, nici să mă îndes [în mulțime], căci trupul meu [se] ostenise foarte tare din pricina înghesuielii [, pe când doream să intru în Biserică].

M-am întors deci, am plecat, și am stat în colțul curții Bisericii. Abia atunci mi-a venit în minte pricina care m-a împiedicat să văd lemnul de viață făcător [al Crucii Domnului]. Cuvânt mântuitor a atins ochii inimii

---

519 Idem, p. 747-748.

520 A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Biserica_Sf%C3%A2ntului_Morm%C3%A2nt_%28Ierusalim%29.

521 *Triodul*, ed. BOR 2000, p. 748.

522 Ibidem.

mele, arătându-mi că *noroiul* faptelor mele a fost acela care *mi-a închis* intrarea.

Am început să plâng, să mă tângui și să-mi bat pieptul, scoțând suspine din adâncul inimii mele”[523].

Și convertirea s-a produs acum: când a simțit *ce o împiedică* ca să se...*apropie* de Dumnezeu!

Și pe fiecare dintre noi ne împiedică același lucru: mulțimea de păcate și insolența pe care o avem vizavi de Dumnezeu. Pentru că *obrăznicia* noastră vizavi de Dumnezeu este imensă atunci când nu credem și încercăm să batjocorim tot ce se poate, așa cum face, spre exemplu, Cristian Tudor Popescu, de curând, „interpretând” Evangheliile în mod fantezist și ranchiunos[524].

Sfânta Maria, în fața evidenței dumnezeiești, *s-a plecat* și *și-a schimbat viața*. Însă putea, în continuare, să trăiască la fel ca mai înainte și *să Îl sfideze continuu* pe Dumnezeu.

Căci Dumnezeu, cu fiecare necredincios, cu fiecare păgân, cu fiecare eretic, cu fiecare om rătăcit în păcate...are astfel de *întâlniri brutale*. Ba pe patul de spital, ba într-un accident, ba stând la capul unui om iubit, ba când a pierdut o mare parte din avere...

---

[523] Ibidem.

[524] A se vedea:

http://www.gandul.info/puterea-gandului/evanghelia-dupa-sfantanita-iisus-vindecatorul-si-iisus-imbolnavitorul-13988043 și

http://www.gandul.info/puterea-gandului/evanghelia-dupa-sfantanita-pacatuieste-la-greu-si-iubeste-l-pe-dumnezeu-14033522.

Dumnezeu *Se arată* necredinciosului într-un anume fel și îi spune că ceea ce face el e greșit. Însă *alegerea schimbării* îi aparține celui în cauză!

De aceea convertirea este *un curaj enorm*: curajul de a lua totul de la capăt, curajul de *a-i uimi pe toți* cu viața ta.

Și de aici, de la neputința de *a intra* în Biserică...începe *măreția dumnezeiască* a vieții Sfintei Maria Egipteanca.

Căci noi, azi, o cinstim pe cea care a devenit Sfântă, pe Pustnica cea preaduhovnicească a pustiei și nu pe Maria prostituata, pe care nu a convertit-o nimeni și care se culca cu bărbații din...plăcere.

Stând în curtea Bisericii Învierii Domnului din Ierusalim, Sfânta Maria a văzut Icoana Maicii Domnului și a început să se roage ei. Și i-a făgăduit că își va schimba viața și că se va lăsa călăuzită de Maica Domnului, dacă îi dă voie să intre în Biserică[525].

Și atunci...nimeni și nimic nu i-a mai stat împotrivă Sfintei Maria ca să intre în Biserică! A intrat în Biserică, a văzut Crucea Domnului[526] și, ieșind afară, acolo unde îi făgăduise Maicii Domnului, Maica lui Dumnezeu i-a vorbit duhovnicește și i-a spus: „Dacă vei trece Iordanul, bună odihnă vei găsi”[527].

În mod minunat, printr-un om, primește 3 monede, cumpără cu ele 3 pâini, în numele Prea Sfintei Treimi, ajunge la Iordan spre

---

[525] *Triodul*, ed. BOR 2000, p. 748.
[526] Ibidem.
[527] Idem, p. 749.

seară…iar a doua zi a trecut Iordanul, după porunca Maicii lui Dumnezeu[528].

Și în pustie trăiește 47 de ani…până o întâlnește Sfântul Zosima[529], adică ea având pe atunci vârsta de 76-77 de ani.

Însă, până la a fi cu totul duhovnicească, Sfânta Maria Egipteanca s-a luptat cumplit, timp de 17 ani, cu demonii desfrânării[530].

Demonii aprindeau foc în inima ei. Și atunci se pleca la pământ și se ruga și plângea zile și nopți și nu se ridica de la pământ, „până ce…nu mă lumina acea *dulce lumină* [a slavei dumnezeiești] *și-mi alunga* gândurile ce mă tulburau”[531]. Adică nu se ridica de la pământ până nu avea o vedere extatică. Până nu vedea slava lui Dumnezeu care să o liniștească.

Astfel, după Sfântul Ioan Scărarul, de duminica trecută, care era *un isihast*, și în această duminică avem tot *un isihast*.

Adică o Sfântă care s-a liniștit în pustie, prin rugăciune, post, nevoință și lacrimi, și care s-a umplut de slava lui Dumnezeu și de multă cunoaștere dumnezeiască și de sfințenie.

Și a fost hrănită și învățată Scriptura de către Dumnezeu, ea nevăzând în pustie nici om, nici fiară sălbatică timp de 47 de ani[532].

Și ajunsese la o așa mare sfințenie, încât Sfântul Zosima, în timp ce se ruga, „a văzut-o

---

[528] Ibidem.
[529] Ibidem.
[530] Idem, p. 750.
[531] Ibidem.
[532] Ibidem.

în timpul rugăciunii ei înălțată cu un cot de la pământ, încât se ruga stând în văzduh”[533].

Însă, în timp ce fachirii stau în aer cu ajutorul demonilor, care îi fac să pară „extraordinari”, Sfânta Maria se ruga în aer pentru că *era plină de har*.

Și astfel, am văzut-o trecând de la moarte la viață, de la păcat la o mare sfințenie...pentru că și noi trebuie să călcăm pe urmele ei.

Căci de aceea e pusă această Sfântă Femeie ca *emblemă* a acestei duminici: pentru ca să ne dea nouă, tuturor păcătoșilor, *curajul convertirii*...dar, totodată, să ne și arate *sensul schimbării* noastre.

Pentru că noi, cei convertiți din mila lui Dumnezeu și care suntem în Biserică, trebuie să rămânem *la fel de vii* ca la început, la fel de *avizi de cunoaștere* și *de viață sfântă* și nu trebuie să ne blazăm.

Dumnezeu ne-a căutat și ne-a găsit și ne-a readus la Sine pentru ca să fim *vii* și *activi*, lucrători în Biserica lui Dumnezeu și nu pentru ca să fim *la număr* în Biserică. Pentru că, dacă suntem *doar la număr*, dacă *ne prefacem* că suntem *ortodocși*, suntem *morți* și nu *vii*.

Iar dacă Biserica nu e pentru noi *sursa noastră de viață* și *de sfințenie*, atunci nu reprezintă nimic pentru noi. Pentru că Biserica nu e pentru ca să avem *un loc de muncă*, Biserica nu e pentru ca *să ne mândrim* cu ea, ci pentru ca noi, fiecare dintre noi, să devenim *Biserica cea vie a lui Dumnezeu*. Căci

---

[533] Idem, p. 746.

la Judecata Lui, Biserica Lui cea vie vor fi cei Sfinți, cei mântuiți ai Lui și nu cei care au fost ortodocși dar n-au făcut nimic cu harul mântuirii dat lor.

De aceea, când Sfinții Apostoli Iacov și Ioan au cerut *întâietatea* în Împărăția Lui, Domnul le-a vorbit lor despre *potirul* și despre *botezul* Lui [Mc. 10, 38]. Iar *potirul Lui* sunt chinurile suferite pentru El, pe când *botezul Lui* este moartea martirică pentru El.

Și le-a spus că *măreția duhovnicească* nu se câștigă prin întâietățile oferite în Biserică și în societate, ci prin *slujirea care te îndumnezeiește* [Mc. 10, 43-44].

Pentru că poți fi membru al ierarhiei bisericești fără să fii *om sfânt* și fără să-ți *meriți* treapta ta, după cum poți să fii un om *bine poziționat* în societate fără să fii și *un om moral* și *cu principii*. Dar dacă ești *om duhovnicesc*, atunci, indiferent ce treaptă ai în Biserică, ești *un conducător* al celor mulți și *un luminător* al Bisericii.

De aceea, dacă vrei să fii *mare* la Dumnezeu și nu în fața oamenilor care văd miop, atunci trebuie să fii mare în smerenie și în slujire, în bunătate și în facerea de bine, în iertare și în harisme dumnezeiești.

„Căci și *Fiul omului* nu a venit [pentru] a I se sluji, ci [pentru] *a sluji* și *a-Și da sufletul* Lui răscumpărare pentru mulți” [Mc. 10, 45, NA28], ne spune Domnul în sfârșitul Evangheliei duminicii de azi.

Și prin asta ne pregătește continuu de Patimile Lui și ne amintește continuu că

fiecare efort al nostru pentru El este *o eliberare* a noastră de moarte.

Căci postul acesta *ne-a înviat* duhovnicește, *ne-a îmbogățit* în har, *ne-a înavuțit* în cunoaștere duhovnicească.

Și trebuie să iubim mult ceea ce ne schimbă, ceea ce ne înfrumusețează, ceea ce *ne clarifică* interior.

Pentru că fiecare ispită, fiecare durere, fiecare emoție ne clarifică interior. Pentru că aflăm ceea ce iubim de fapt, cât de mult facem și cât de neputincioși suntem în comparație cu ceea ce ne dorim să fim și să facem.

Așadar, iubiții mei, oricine poate învia, cu ajutorul lui Dumnezeu, din păcate!

Și oricând am păcătui, nu trebuie să deznădăjduim de îndreptarea noastră, pentru că avem ajutor puternic: pe Dumnezeul nostru.

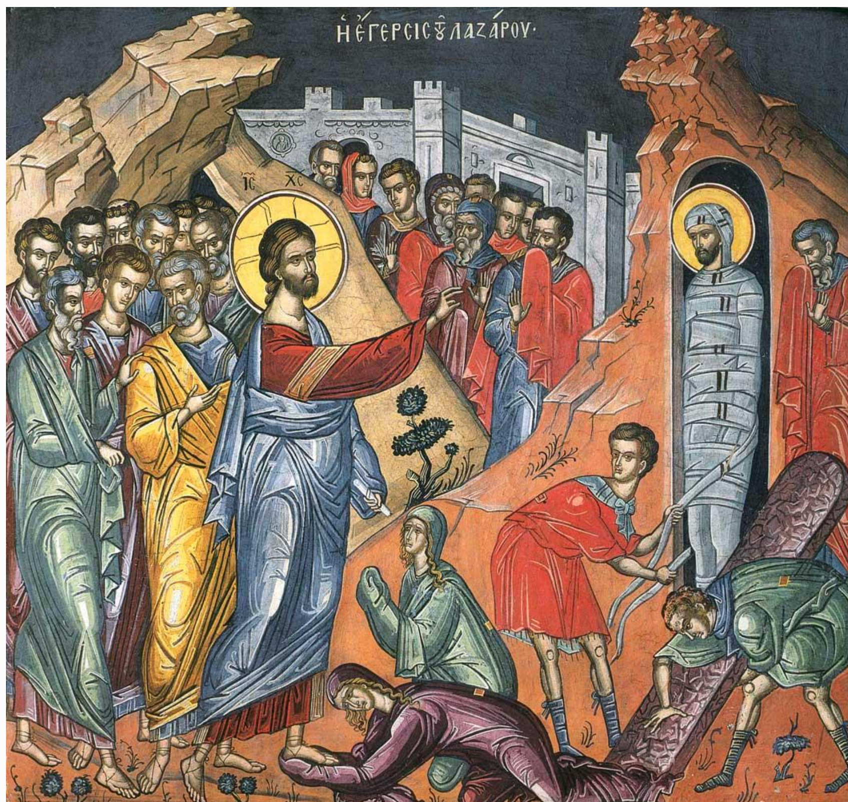
Iar întoarcerea noastră din păcate înseamnă o recunoaștere fățișă a faptului că păcatul nu este o *fericire*, ci *reala și chinuitoarea noastră dramă existențială*.

De aceea, să ne lepădăm de păcatele noastre prin pocăință și spovedanie și să ne unim cu Domnul, cu Viața noastră, prin împărtășirea cu Prea Sfintele Lui Taine.

Căci viața Lui trebuie să curgă în noi, ca să ne dea puterea de a ne schimba interior.

Domnul să ne întărească pe fiecare zi, în fiecare clipă, ca să vedem cu pace și cu bucurie praznicul cel mare al Învierii Sale, cea de a treia zi, slăvindu-L pe El dimpreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt. Amin!

Predică la înmormântarea prietenului Domnului [1 aprilie 2015]



Iubiții mei[534],

Sfântul Isaac Sirul își începea o rugăciune către Domnul astfel: „Stăpâne Doamne, Iisuse Hristoase, care pentru *prietenul tău Lazăr* ai plâns și lacrimi de întristare și de milostivire ai vărsat pentru dânsul, primește lacrimile amărăciunii mele”[535]...

---

[534] Scrisă în seara zilei de 31 martie 2015, zi de marți, cu jumătate de lună pe cer. Cer senin, cu soarele la apus.

[535] *Cele mai frumoase rugăciuni ale Ortodoxiei. Rugăciunile Sfinților Părinți publicate de Cuviosul Nicodim Aghioritul în Apanthisma (Constantinopol,*

Și din rugăciunea sa vedem că Sfântul Lazăr, cel pentru care Domnul a plâns, *fratele* Sfintelor Marta și Maria, este *prietenul* Domnului astăzi pomenit.

Căci astăzi pomenim *îngroparea* lui... pentru ca sâmbătă să pomenim *învierea* lui din morți, săvârșită de către Domnul, după patru zile de la îngroparea sa.

Însă moartea sa, a Sfântului Lazăr, este privită cu nădejde și cu bucurie de cântările liturgice ale acestei zile. Căci „murind astăzi Lazăr, prietenul lui Hristos, este dus la groapă și au plâns de nefericirea surorilor vecinele Martei; dar Hristos a mers *cu bucurie* la el, ca să arate popoarelor că El este viața tuturor”[536]. Lazăr a murit astăzi, dar moartea sa „nu s-a tăinuit de ochiul lui Iisus, Cel atoatevăzător. Pentru aceea a spus aceasta Apostolilor, strigând: *Lazăr, prietenul, a adormit! Merg să-l scol pe el*”[537].

Iar moartea și învierea lui Lazăr sunt *o introducere* la moartea și la învierea Lui. Căci moartea e *somn* al trupului și încetare a vieții trupești, adică a viețuirii sufletului în trup, în istorie...pentru că sufletul e *viu* și *nemuritor* și de aceea, după despărțirea sufletului de trup, după moartea biologică, el trăiește în veșnicie. De aceea, cea mai bună *raportare* la moarte e *raportarea la moarte ca la viață*.

1799), traduse în românește la Mănăstirea Neamțul (1817), date acum pe slovă nouă și grai îndreptat, cu o introducere, note și comentarii de Virgil Cândea, Ed. Anastasia, București, 1996, p. 125.

[536] *Triodul*, ed. BOR 2000, p. 490.

[537] Idem, p. 489.

Pentru că moartea deschide o altă viață sufletului despărțit de trup. Și cel mai important lucru pentru noi e *să ne rugăm* pentru sufletul, dar și pentru trupul celui adormit.

Căci ați auzit adesea rugăciunile de la Înmormântare, pe care le rostim și la Parastas, și în prima ne rugăm: „trupul *să se desfacă* în cele dintru care a fost alcătuit, iar sufletul *să se așeze* în ceata Drepților”[538].

Adică rugăciunea Bisericii se ocupă și de *trupul* din mormânt, dar și de *sufletul* celui adormit, pe care îl dorește în Împărăția lui Dumnezeu.

Iar transformarea trupului în pământ – din care a fost luat de Dumnezeu – și mântuirea sufletului sunt pentru noi *odihnă bună*, curată, veșnică pentru cel adormit.

Însă, totodată, ați văzut și ați auzit cu toții ceva minunat: că Sfinții lui Dumnezeu au, unii dintre ei, trupurile aproape neputrezite și frumos mirositoare și izvorâtoare de mir și făcătoare de minuni, pe când alți Sfinți au doar anumite părți din trupurile lor nestricate și pline de har.

Și ce înseamnă asta? Înseamnă că Dumnezeu a arătat în ei, pentru noi și pentru întărirea noastră în sfințenie, care sunt *consecințele* vieții sfinte. Căci omul, care acum e plin de har, va fi plin de har și după adormirea lui. Pentru că sfințenia începe de acum, din această viață, și nu după moarte!

Căci omul care acum e Sfânt și pleacă de aici ca om sfânt, va avea suflet sfânt, plin de

---

[538] *Molitfelnic*, ed. BOR 202, p. 234.

lumină dumnezeiască, dar și trup plin de har și făcător de minuni. Iar *nedesfacerea* trupului lui în pământul din care a fost luat nu înseamnă că el *nu s-a mântuit*, ci, dimpotrivă, că el, cel Sfânt, e *mai presus* de pământ, că el are *viață îndumnezeită* și de aceea pământul trupului lui a început *să se transfigureze* încă de aici.

Însă noi cerem pentru toți *desfacerea* trupului, transformarea lui în țărână, pentru că *credem* în *învierea morților*. Credem în cuvintele Domnului care ne-au spus că, la a doua Sa venire întru slavă, toți cei adormiți vor învia și trupurile lor se vor transfigura.

Însă fiecare om va avea în vasul trupului său transfigurat *conținutul vieții sale de pe pământ* cu mult potențat. Cu mult potențat de *creșterea* sufletului lui *în slava* lui Dumnezeu sau mult desfigurat *în chinul* depărtării de Dumnezeu. Căci și Sfinții *se sfințesc continuu* în Împărăția lui Dumnezeu, dar și păcătoșii *se depersonalizează continuu* în Iad. Primii se fac *nespus de frumoși*, ultimii *se urâțesc* înfiorător de mult.

De aceea, cu toții vom învia, cu toții vom avea trupuri transfigurate la învierea de obște...dar „vor ieși, cei [care] au făcut cele bune, întru *învierea vieții* [ἐκπορεύσονται, οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες, εἰς ἀνάστασιν ζωῆς] iar cei [care] au făcut cele rele, întru *învierea osândirii* [οἱ δὲ τὰ φαῦλα πράξαντες, εἰς ἀνάστασιν κρίσεως]" [In. 5, 29, BYZ].

Iar prin *învierea vieții* și *învierea osândirii* Domnul înțelege *Raiul* și *Iadul*.

Căci Raiul Lui e o continuă îmbogățire și întinerire duhovnicească, e o continuă înfrumusețare duhovnicească și transfigurare și umplere de cunoaștere și de simțiri și vederi dumnezeiești ale sufletului, pe când Iadul este chin și înspăimântare și nefericire veșnică.

De aceea, învierea de obște nu produce *o schimbare radicală* a conținutului interior al oamenilor, pentru că oamenii rămân ceea ce *au vrut* să fie. Pe nimeni bun Dumnezeu nu îl face rău, ci *și mai bun*, și pe nimeni rău nu îl face *bun cu forța*, ci îl lasă să trăiască veșnic *după alegerea lui*.

Iar faptul că Dumnezeu *îngăduie* oamenilor, creați de El pentru Rai și nu pentru nefericire, să trăiască...*în mod veșnic* potrivit voii lor celei rele...e o dovadă *de mare iubire* și de *înțelegere* pentru om. Pentru că Dumnezeu *ne lasă* în alegerile noastre.

Însă ce să facem, Doamne, cu alegerile noastre *rele*, dacă ele înseamnă *chin veșnic*? Învață-ne să alegem cele ce se cuvin și care sunt după voia Ta, căci *voia Ta* este *adevărata noastră viață*.

Ce facem cu noi înșine, iubiții mei, dacă viața de aici e *determinantă* pentru viața de dincolo? Căci așa cum sănătatea grâului pus în pământ e *determinantă* pentru viitoarea pâine, tot la fel frumusețea duhovnicească a vieții de aici înseamnă rodirea noastră în Împărăția Lui.

Iar pomenirile Sfinților de peste an au tocmai acest rol: ca văzând viața și adormirea lor *să le urmăm exemplul*.

De aceea, înmormântarea de azi a Preasfințitului Lazaros, viitorul Episcop al Ciprului[539], prietenul Domnului, este pentru noi un prilej de a vorbi despre moarte...ca *despre viață*.

Pentru că *pregătirea pentru moarte* este o pregătire pentru *adevărata noastră viață*.

Iar acum, în pragul intrării Domnului în Ierusalim și al ducerii Lui spre moarte... vedem mai bine decât oricând că *moartea bună* e *o moarte fericită*, e o moarte spre viață, pentru că Împărăția lui Dumnezeu e viața celor credincioși.

Iar învierea Sfântului Lazăr este o „adeverire mai înainte"[540] a consecințelor învierii Domnului: „omorârea Iadului"[541] și transfigurarea omului.

Căci Domnul, coborând în Iad, cu sufletul Său îndumnezeit unit cu dumnezeirea Lui, i-a înviat de acolo pe Sfinții Lui. Și prin asta *a omorât* Iadul, pentru că a scos din Iad pe Sfinții Lui, care nu puteau să iasă fără El. Dar când a înviat a treia zi din morți, Domnul a înviat cu același trup zămislit în Prea Curată Fecioară Maria, dar cu el transfigurat, plin de slava Lui. În așa fel încât apărea când dorea înaintea Ucenicilor Lui, nu era recunoscut ușor, decât prin rugăciune și credință, căci nu mai era supus istoriei, timpului și spațiului. De aceea sâmbătă, când se face pomenire de

---

[539] A se vedea:
http://ro.orthodoxwiki.org/Laz%C4%83r_din_Betania

[540] *Triodul*, ed. BOR 2000, p. 486.

[541] Ibidem.

obște pentru cei adormiți, învierea lui Lazăr e *moment de nădejde* și *de mângâiere* pentru noi și pentru părinții și frații și surorile noastre adormite: pentru că *ne încredem* în mila și în iubirea de oameni a Dumnezeului nostru treimic.

Aceeași milă și iubire pe care El a arătat-o atunci când l-a înviat pe Lazăr și ne-a încredințat că Cel ce *l-a făcut* pe om *îi poate* reda viața și sănătatea.

Așa că, atunci când facem colivă pentru cei adormiți, când aprindem lumânări și candele pentru ei, când facem milostenie pentru ei, când îi pomenim la Dumnezeiasca Liturghie, trebuie să facem toate acestea *cu încredințarea* că Dumnezeu e Cel care *Se lasă mișcat* de rugăciunea și de dorul nostru pentru cei adormiți.

Dar ca *să Îl mișcăm* pe Dumnezeu spre milă, trebuie ca noi înșine, mai întâi de toate, să ne curățim viața, pentru ca în curăția inimii noastre să ne rugăm și să facem milostenii pentru curățirea părinților noștri. Căci curățirea lor și a noastră o face Dumnezeu prin harul Său.

Noi împărțim colivă, colaci, haine, bani, mâncare...iar Dumnezeu ne dăruie har atât nouă cât și celor pentru care ne rugăm.

Noi dăruim ca niște oameni, lucruri mici și la îndemâna noastră, iar El ne răsplătește ca adevăratul și singurul Dumnezeu, cu har veșnic și cu nemurire.

Însă El vrea să vadă că noi *ne mișcăm spre milă*...spre iertare...spre dragoste...pentru ca să ne umple de dragoste.

El vrea să vadă *cât ne pasă nouă*...de cei pentru care ne rugăm și pentru care plângem și de care ne este dor...

De aceea, dacă pentru ei, pe pământ, eram în stare să cheltuim enorm, să cumpărăm cadouri și să dăm mese scumpe, să aducem cântăreți să ne cânte și să călătorim în diverse locuri, de ce nu îi mai iubim și acum *la fel*? Sau de ce nu îi iubim *și mai mult* pe cei adormiți ai noștri, atâta timp cât acum *au nevoie cel mai mult* de prietenia și de iubirea noastră?

Căci nu *cât dăm* milostenie îi mântuiește pe ei, ci *cu ce inimă* și *cu ce dor* îi ajutăm pe alții, pentru ca să ne ajutăm și pe noi și pe ei.

Contează *iubirea nestinsă* pentru părinții și frații și surorile noastre.

Contează *să ardem de iubire* pentru ei.

Căci iubirii acesteia îi vorbește Dumnezeu! Iubirii celei mari îi vorbește Dumnezeu și pentru ea iartă mulțime de păcate.

Și avem mărturii foarte multe despre *mântuirea* unor oameni după ce ei au murit, mântuire primită pentru rugăciunile și mijlocirile Sfinților și ale Îngerilor lui Dumnezeu și, mai ales, pentru rugăciunile și mijlocirile Maicii Domnului. Căci rugăciunile întregii Biserici sunt cele care ne mântuiesc. Iar Sfinții și Îngerii Lui fac parte din Biserică, alături de noi toți, cei care suntem mădulare mistice ale Bisericii Sale.

Și când vorbim despre *rugăciune* și despre *pomenire*, vorbim despre *iubire* și despre *încredere* în Dumnezeu. Căci cine *se încrede* în Dumnezeu, acela iubește pe

aproapele său și, iubindu-l pe el, află viața lui Dumnezeu, care coboară în el.

Așadar, iubiții mei, fiind în săptămâna premergătoare marelui praznic al *Intrării Domnului în Ierusalim*, să ne pregătim cu totul pentru primirea Lui.

„Să întâmpinăm și noi pe Hristos Dumnezeu împreună cu pruncii, aducând *milostenie* în loc de *stâlpări*, în rugăciunea inimii strigând cu ramuri: Osana! Binecuvântați-L și-L preaînălțați în veci!”[542].

Pentru că trebuie să Îl primim pe Domnul cu bucurie și cu încrederea nețărmurită că doar El este pacea și mântuirea noastră.

Dumnezeu să ne întărească pe mai departe în postul și în asceza noastră și să ne fericească cu slava Lui cea veșnică! Amin.

---

[542] Idem, p. 490.

Predică la *Intrarea Domnului în Ierusalim* [2015]

Iubiții mei[543],

Evanghelia[544] praznicului de astăzi [In. 12, 1-18] are patru secvențe:

1. Sfânta Maria, sora Sfântului Lazaros, cel a patra zi înviat din morți, unge picioarele Domnului și Îl pregătește pentru înmormântare (v. 3-8);

2. arhiereii vor să îl omoare și pe Sfântul Lazaros alături de Domnul, pentru că mulți credeau în Domnul datorită învierii lui (v. 10-11; 17-18);

3. Domnul intră în Ierusalim pe un asin tânăr, împlinind profeția Sfântului Profet Zaharia, este primit cu ramuri de finici și este slăvit ca *Împăratul lui Israil* (v. 12-15);

4. Sfinții Apostoli au înțeles *post factum* evenimentul la care participaseră (v. 16).

Și acum ne punem întrebarea: De ce însă Evanghelia praznicului *nu se reduce* la relatarea evenimentului Intrării Domnului în Ierusalim? De ce îmbină tristețea cu bucuria, vorbind și despre Iudas, care fura din bani (v.

---

[543] Scrisă în ziua de 3 aprilie 2015, zi de vineri, cu soare și ceva vânt.

[544] A se vedea: http://www.teologiepentruazi.ro/2015/04/02/in-12-1-18-byz-evanghelia-intrarii-domnului-in-ierusalim/.

6), dar și despre înmormântarea Lui (v. 7)? De ce nu e praznicul acesta *bucurie pură*, fără introducerea în discuție a durerii, a morții? Pentru că noi, în fapt, ne raportăm la praznicul de astăzi numai ca la un praznic *bucuros*, unde avem a doua dezlegare la pește a Postului Mare și unde trăim o oarecare relaxare interioară.

Însă praznicul, în toată cântarea lui teologică, nu este o bucurie curată, ci o amestecare a bucuriei cu durerea. Și la fel e și în cazul Evangheliei. Numai Apostolul zilei [Filip. 4, 4-9] e în nota bucuriei de la un cap la altul. Căci Sfântul Pavlos ne cere: „Bucurați-vă în Domnul mereu! [Și] iarăși vă zic: bucurați-vă! [Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε· πάλιν ἐρῶ, χαίρετε]" [Filip. 4, 4, BYZ]. Și ne încredințează că „pacea lui Dumnezeu, cea care covârșește toată mintea [ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν], va păzi inimile voastre și gândurile voastre în Hristos Iisus [φρουρήσει τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ τὰ νοήματα ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ]" [Filip. 4, 7, BYZ].

Însă *pacea* lui Dumnezeu sau *harul* Său ne inundă interior dacă facem voia Lui. Dacă credem toată revelarea Lui față de noi și dacă suntem credincioși Tradiției Bisericii Sale.

Iar Evanghelia zilei conține și elemente care nu au de-a face stricto sensu cu intrarea Lui în Ierusalim, pentru că ea este *elementul de legătură* cu slujbele din Săptămâna Mare.

Tocmai de aceea, în această seară, încep Deniile Săptămânii Mari și bucuria praznicului de față este de scurtă durată. Pentru că

intrarea Lui în Ierusalim este o intrare *spre moarte*...

Este mergerea Lui, de bunăvoie, spre Cruce. Spre Crucea pătimirii, cea mult iubită de El, pentru că de aceea S-a întrupat și a trăit printre noi.

Și astfel înțelegem de ce gestul Sfintei Maria, de a-I unge picioarele, este extrem de important și profetic. Ea a cumpărat și a păstrat în casa ei un mir de nard foarte scump...și o vedem, deodată, făcând un gest neașteptat: I-a uns picioarele cu mir și I le-a șters cu perii capului ei.

De ce? Cine a învățat-o pe ea acest lucru? De ce tocmai atunci? De unde știa ea ce să facă? La toate aceste întrebări nu putem răspunde decât într-un singur fel: a fost luminată de harul lui Dumnezeu ca să facă o astfel de ungere sfântă.

Și Domnul a confirmat acest fapt, spunând că ea a făcut ceva foarte important: L-a pregătit pe El pentru înmormântare.

Bineînțeles, Sfânta Maria L-a pregătit pe Domnul pentru înmormântare conform cultului evreiesc. Pentru că evreii ungeau trupurile celor morți cu miruri înainte de a-i îngropa. Lucru pe care L-au făcut și cu Domnul înainte de îngropare. Iar Sfintele Femei Mironosițe, alături de care era Maica Domnului, au mers la mormânt dis de dimineață, în ziua învierii Sale de morți, tocmai pentru ca *să desăvârșească* această ungere ritualică.

Însă Sfânta Maria a adus, de fapt, în fața Sfinților Săi Ucenici, imaginea ungerii și a pregătirii Lui pentru moarte. Ea le-a spus și

ne-a spus că mai întâi trebuie să împlinim poruncile care sunt în relație cu Dumnezeu și apoi pe cele care sunt în relație cu oamenii. Căci „pe săraci mereu îi aveți cu voi, dar pe Mine nu Mă aveți mereu" (v. 8).

De aici înțelegem că nu putem pune slujirea bisericească după ospitalitate și facerea de bine, ci mai întâi trebuie să Îi slujim lui Dumnezeu în toate zilele vieții noastre, pentru ca să avem puterea duhovnicească și bunătatea iubitoare de a le sluji oamenilor.

Centrul vieții ortodoxe e cultul Bisericii și învățătura ei sfântă și, din slujirea lui Dumnezeu și din învățarea voii Lui, ne vine toată puterea și înțelepciunea de a-i ajuta pe oameni.

Fără teologie și viață sfântă nu putem fi *filantropi*. Pentru că *filantropia*, adică *iubirea de oameni*, se naște din cunoașterea reală a lui Dumnezeu și din împlinirea voii Lui.

„Pe săraci mereu îi aveți cu voi", accentuează Domnul. Adică oricând îi puteți ajuta, numai să vreți acest lucru...Iar Sfântul Ioannis ne spune lucruri dureroase despre unul dintre Ucenicii Lui: despre Iudas, fiul lui Simon Iscarioteanul.

Ne spune că el era pe cale *să-L vândă* pe Domnul [v. 4], pentru că era *hoț* și *fura* din punga Domnului și a Apostolilor Lui [v. 6].

Și vedem că se poate *fura* și se poate *păcătui* mult și rău înaintea Domnului, în proximitatea Lui, dacă credem că păcatul e sursa noastră de îmbogățire.

Însă de ce *l-a îngăduit* Domnul pe Iudas? De ce nu l-a pedepsit imediat pentru patima

lui, de ce nu l-a mustrat ca pe Sfântul Petros, când l-a numit *satană*, ci l-a lăsat cu punga la dispoziție? Cum să îl lași pe un hoț cu punga la îndemână?

L-a lăsat pentru ca să își astâmpere patima. L-a lăsat cu punga la îndemână... pentru ca să nu facă lucruri și mai grave. L-a lăsat pentru că...*a așteptat* pocăința lui. Dar lui Iudas nu i-a ajuns punga ci „s-a împrietenit cu diavolul, care-l pierdea, și a vândut pe Iisus, Care-i făcea bine, ajungând el însuși *diavol prin voință*. La astfel de oameni dă naștere *pofta nesățioasă de bani*. Îi face nebuni, săriți din minți, *ahtiați cu totul după câștig*; așa cum a ajuns și Iuda”[545].

Iar vânzarea lui Iudas face parte din conținutul slujbei din Joia Mare[546], pe când ungerea Sa cu mir din conținutul slujbei din Miercurea Mare[547].

De aceea Evanghelia de azi e *un pasaj* spre Săptămâna Sfintelor Patimi ale Domnului, pentru că acum se pune la cale marele și cutremurătorul deicid.

Pe Sfântul Lazaros nu l-au omorât, dar L-au omorât pe Domnul, Cel care S-a dat de bunăvoie spre moarte. Sfântul Lazaros a fost Episcop de Chitios, în Cipru, și a adormit în pace, ca un făcător de minuni[548]. Însă pe

---

[545] Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilii la Matei*. Scrieri. Partea a treia, trad., introd., indici și note de Pr. D.[umitru] Fecioru, în col. PSB, vol. 23, Ed. IBMBOR, București, 1994, p. 919.

[546] *Triodul*, ed. BOR 2000, p. 585.

[547] Idem, p. 569.

[548] A se vedea:

Domnul L-au urât și L-au invidiat enorm de mult evreii, batjocorindu-L și omorându-L cu cruzime demonică alături de romani.

De aceea, când vorbim despre *crimele împotriva umanității* și ne înfiorăm, pe drept motiv, de atrocitățile imense la adresa celor fără sprijin, nu trebuie să uităm de *deicidul cutremurător* al Golgotei, de *cea mai mare crimă* și *nedreptate* a istoriei. Pentru că pe Golgota nu a fost răstignit un om, ci Fiul lui Dumnezeu întrupat.

Și această *crimă fără precedent* s-a petrecut la Ierusalim[549], pe Cruce, unde s-a petrecut și *o restaurare fără precedent*: restaurarea firii umane în slava lui Dumnezeu. Căci din Crucea Lui noi primim viață și nemurire, pentru că Cel răstignit pe lemn a înviat ca un biruitor stricând Iadul și băgând în Rai pe toți Sfinții Lui.

De aceea, drumul Domnului spre Ierusalim, intrarea Lui triumfală în cetate, e *o prefigurare* a înălțării Lui la dreapta Tatălui.

Căci dacă acum, oamenii, luminați de Dumnezeu, au luat în mâini ramuri de copaci și au ieșit întru întâmpinarea Lui, recunoscându-L drept *Împăratul lui Israil*, la înălțarea Sa la cer, Puterile cerești L-au întâmpinat și înconjurat pe Fiul Tatălui, Care a ridicat în persoana Sa umanitatea noastră în Treime. Însă cum și-au dat seama ierusalimitenii să

---

http://www.synaxarion.gr/gr/sid/903/sxsaintinfo.aspx

549 A se vedea:

http://www.teologiepentruazi.ro/2015/04/02/ierusalimul/.

iasă *tocmai atunci* cu ramuri în mâini? Și de ce L-au elogiat în termeni mesianici? Pentru că L-au recunoscut drept *Mesia și Împărat al lui Israil*. De aceea au ieșit cu ramuri în mâini. Și L-au recunoscut drept Hristosul cel așteptat de ei, prezis de Profeți, pentru că au fost luminați de Dumnezeu.

Sfântul Ioannis, Evanghelistul, recunoaște în mod smerit în v. 16, că *nimeni nu a înțeles* ce s-a petrecut la intrarea Lui în Ierusalim. Nimeni nu a înțeles că s-a împlinit atunci o profeție...iar asinul adus Domnului n-au înțeles ce reprezintă.

Însă Domnul venea „blând și călărind pe asin și pe mânzul cel tânăr" [Zah. 9, 9, LXX]. El venea ca Împărat al păcii...într-un oraș care îi omorâse pe Profeții Lui [Mt. 23, 37, GNT].

Și prin venirea Lui smerită, ne-a arătat că *adevărata măreție* a omului e *măreția lui interioară*. Că nu hainele, nu proprietățile, nu demnitatea socială, nu anturajul indică *valoarea* unui om, ci valoarea omului e dată de *sfințenia* și *înălțimea* cugetării și a operei sale.

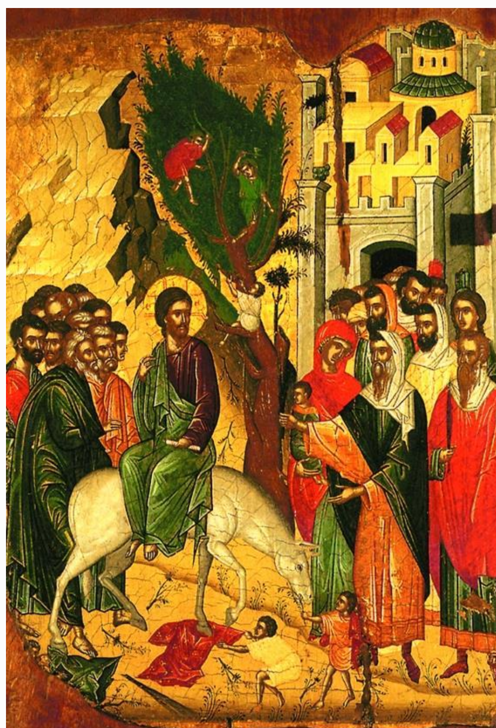
Și, cu toată smerenia Lui, cu toată copleșitoarea Lui simplitate, Domnul a fost primit cu strigăte de bucurie: „Osanna! Binecuvântat [este] Cel care vine în numele Domnului, Împăratul lui Israil" [In. 12, 13, BYZ]. Și *Osanna* [Ὡσαννά] din greacă e transliterarea expresiei הוֹשִׁיעָה נָּא אָנָּא [Hoșiah na ana] [Ps. 118, 25, WTT], din limba ebraică, care înseamnă: [*O, Doamne,*] *mântuiește-ne pe noi acum!*

Și nu poți cere *mântuire* de la Împăratul lui Israil dacă nu Îl crezi *Hristos*. Pentru că

Hristos era așteptat ca Cel ce „va mântui pe poporul Lui din păcatele lor” [Mt. 1, 21, GNT].

Sfântul Evanghelist Matteos ne spune că „mulțime multă [de oameni] își întindeau/ așterneau veșmintele lor în cale, iar alții tăiau ramuri din copaci și le așterneau în cale” [Mt. 21, 8, GNT]. Dar și faptul că, „văzând arhiereii și cărturarii minunile pe care [Iisus] le făcea [după intrarea Sa în Ierusalim], și pe copiii care strigau în templu și spuneau: „Osanna, fiul lui David!”, s-au mâniat/ indignat și I-au spus Lui: „Auzi ce spun aceștia?”. Iar Iisus le-a spus lor: „Da! [Însă] nu ați citit niciodată că: «Din gura pruncilor și a celor care sug Ți-ai pregătit laudă?»”. Prin aceasta împlinindu-se profeția hristologică din Ps. 8, 3.

În imnografia zilei și în iconografia praznicului, copiii amintiți de Sfântul Matteos sunt prezenți. Și ei aduc *gingășie* praznicului.



Îi vedem în copaci, rupând ramuri, îi vedem în josul Icoanei, cu ramuri și cu haine puse înaintea Domnului, dar și în brațele mamelor lor. Nu sunt numai prunci, ci și oameni maturi. Și toți L-au întâmpinat fără să fie chemați de cineva, ci numai de harul lui Dumnezeu.

Prima cântare a zilei îi pune în relație pe copii cu Puterile cerești: „Șezând pe mânz, Hristoase, când veneai la Patimă, ai primit de la *pruncii cei fără de răutate* cântare de biruință, Tu, Cel ce ești lăudat de Îngeri cu cântare întreit sfântă”[550].

Pruncii care L-au întâmpinat seamănă cu El: sunt fără de răutate și blânzi. Iar dacă pruncii au adus stâlpări/ ramuri de copaci Domnului, noi trebuie să-I aducem „stâlpări de virtuți”[551]. Trebuie să aducem snopi de fapte bune Domnului. Dar nu în afara noastră în primul rând, ci în noi înșine. Căci facerea de bine se naște din curăția și bunătatea inimii și din iubirea față de oameni. De aceea, fără simțirile pe care le avem în suflet pentru Dumnezeu și pentru oameni, nu există milostenie. Pentru că milostenia e *revărsare* a inimii.

Tot dintr-o cântare a *Triodului*, de la *Vecernie*, aflăm că stâlpările pruncilor au fost o *vestire mai înainte* a biruinței învierii Sale[552]. Cu alte cuvine, că ei L-au întâmpinat ca pe *Împăratul cerului și al pământului* și nu ca pe un Profet oarecare.

---

[550] *Triodul*, ed. BOR 2000, p. 528.

[551] Ibidem.

[552] Idem, p. 531.

De aici, sintagma *Împăratul lui Israil* capătă valențe universaliste. Pentru că Hristos nu este numai al Israilului istoric, ci este *al tuturor* celor care cred în El. El este al tuturor și nu doar al unui singur neam.

Dar Cel care acum e primit cu stâlpări, va fi întâmpinat „cu săbii și [cu] ciomege”, ca un tâlhar [Mc. 14, 48, NA28]. Așa după cum ne spune și ipacoiul zilei: „cu lemne mai pe urmă au prins nemulțumitorii iudei pe Hristos Dumnezeu”[553].

Sfintele Evanghelii nu ne spun dacă aceiași care L-au aclamat, au strigat și *Răstignește-L!*, dar ne spun că și unii și alții *au făcut parte* din poporul lui Israil. Nu erau străini de Lege, nu erau unii care nu Îl auziseră predicând sau nu Îl văzuseră făcând minuni, ci erau cei care *L-au urmărit* pas cu pas și *s-au satanizat* pas cu pas.

Pentru că atunci când *nu suporți* binele făcut de altul e semn că ești învățat de demoni să urăști și să invidiezi, și nu de Dumnezeu. Cu atât mai mult, când stai față în față cu Fiul lui Dumnezeu întrupat, și gelozești și urăști faptele Lui, despre câtă satanizare vorbim?

Și dacă e să vorbim despre *cea mai mare acumulare de ură demonică față de cineva*, atunci acel cineva e *Hristos*. Pentru că L-au urât *pe nedrept* [δωρεάν] [In. 15, 25, BYZ]. Fără nicio îndreptățire, El fiind cu totul curat și cu totul bun față de noi.

Însă, urmând exemplul Lui, oricând suferim *pe nedrept*, trebuie să fim încredințați

---

[553] Idem, p. 535.

că El *suferă împreună cu noi*. El este de față și ne întărește, pentru că suferința noastră e pentru dreptate. Iar toate chinurile și înjosirile Lui au fost pentru *a înfrumuseța* firea noastră.

De aceea, văzând cât de frumoși și de mari și de minunați sunt Sfinții Lui, fiecare dintre noi spunem cu mâna pe inimă: a meritat în mod deplin suferința Lui! Pentru că El a băut până la fund paharul suferinței și al morții pentru noi și ne-a dat tuturor puterea să răbdăm suferința și moartea prin harul Lui. Să o răbdăm transfigurator. Pentru că în răbdarea noastră, harul Lui ne pătrunde și ne îndumnezeiește tot mai profund.

Astfel, chinurile noastre sunt mici pe lângă chinurile Lui trăite pentru noi. Și de aceea, într-o rugăciune a noastră, ne rugăm ca Domnul *să ne înmulțească* suferințele pentru El în mod proporțional cu răbdarea și cu harul Lui. Căci prin ele noi ne curățim, prin ele noi ne sfințim, prin ele noi ne înfrumusețăm pentru viața veșnică.

Așadar, iubiții mei, începând din această seară Săptămâna cea Mare, să avem și noi *o conștiință mare* și *o inimă mare*!

Să avem *conștiință teologică* și să vedem toate din perspectiva lui Dumnezeu și nu din perspectiva omului.

Să avem conștiință mare, plină de atenție și de bunătate, pentru ca inima noastră să fie mare, largă, încăpătoare și pentru Dumnezeu și pentru oameni.

Pentru că El vorbește inimii care Îl caută, El Se arată sufletului care tânjește după

El, El satură și adapă și învață pe omul care Îl iubește.

Să Îl însoțim pe Domnul, în fiecare zi, spre Patima și Învierea Sa din morți! Să Îl însoțim pe El murind pentru păcat și înviind pentru dreptate. Căci dreptatea Lui e tot adevărul și toată sfințenia Lui.

Dumnezeu să ne întărească pe fiecare în parte și pe toți laolaltă ca să trăim în slava Lui și să ne bucurăm în El pururea, în Tatăl, în Fiul și în Sfântul Duh, în Dumnezeul nostru treimic, a Căruia e slava, cinstea și închinăciunea în vecii vecilor. Amin!

Predică la Învierea Domnului [2015]



Iubiții mei[554],

pe când Domnul era pe Cruce, poporul și conducătorii lui Israil Îi strigau în batjocură: „să Se mântuiască pe Sine, dacă El este Hristos [σωσάτω Ἑαυτόν, εἰ Οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός]” [Lc. 23, 35, BYZ]. Iar arhiereii lui Israil Îi cereau lui Hristos, Cel răstignit, „să Se coboare acum de pe cruce, ca să vedem și să

[554] Scrisă în Vinerea Mare. Zi cu soare, călduroasă, 10 aprilie 2015.

credem Lui [καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν Αὐτῷ]" [Mc. 15, 32, BYZ].

Și Hristos *le-a ascultat* rugăciunea...chiar dacă era spusă în batjocură!

El *S-a mântuit pe Sine* dar și *pe noi* ne-a mântuit.

Însă S-a mântuit pe Sine în modul în care Dumnezeul treimic *a dorit* și nu oamenii.

Căci oamenii vedeau mântuirea doar ca pe o *rămânere în viață* a lui Hristos. În viața *în trup*, alături de ei.

Pe când Hristos le-a arătat, lor și nouă, că mântuirea nu înseamnă doar *prezervarea* vieții de acum, când suntem sănătoși și în putere, ci mântuirea înseamnă *transfigurarea* întregii noastre ființe.

Da, Hristos *S-a mântuit pe Sine* de moarte...acceptând moartea. El S-a mântuit pe Sine ca om și ne-a mântuit și pe noi, cei care credem în El, prin aceea că a murit pentru noi. Pentru că a suferit moartea și a învins moartea în umanitatea Sa.

El a trăit moartea *pentru noi* – căci El nu avea și nu are păcat – și a trăit suferința și moartea pentru noi nu numai în istorie...ci și în veșnicie.

Pentru că i-a căutat pe oameni nu numai *pe pământ*, ci și *în Iad*, unde coborâseră cu toții după căderea omului în păcat.

De aceea, învierea, pentru Hristos cel mort, a însemnat *învierea sufletului Său*. Căci sufletul Său, pe care Și l-a dat pe Cruce pentru noi, unit cu dumnezeirea Lui, a

coborât în Iad ca un Atotputernic și *a stricat* Iadul.

A stricat *stăpânirea* Iadului asupra oamenilor, pentru că i-a scos de acolo pe Sfinții Lui. A stricat Iadul și a redeschis Raiul, unde au intrat Sfinții Lui scoși din Iad.

Și El S-a arătat ca Atotputernic…pe când trupul Său cel nestricat zăcea în mormânt, înfășurat „în giulgiuri cu aromate [ἐν ὀθονίοις μετὰ τῶν ἀρωμάτων]" [In. 19, 40, BYZ]…și nu puține aromate ci…peste 32 de kilograme de aromate[555].

Cu care Sfinții Iosif și Nicodimos au uns trupul Domnului „*legându-l* pe el în giulgiuri [*ἔδησαν* αὐτὸ ἐν ὀθονίοις]" [Ibidem].

Și oricine ar fi văzut trupul Domnului cel prea mucenicit, astfel *legat* în giulgiuri și cu atâtea aromate pe el, nu ar fi crezut că…mai poate ieși dintr-o astfel de *lipire* a aromatelor și a pânzei de trup. Pentru că aromatele acestea, sub formă lichidă, uleioasă, obținute din smirnă și aloe, *se încleiază* pe trup…

Însă Hristos Se mântuiește pe Sine și pe noi nu rămânând în viață…ci transfigurându-Și umanitatea prin moartea și învierea Lui.

Căci El nu a mai răbdat să stea trei zile în mormânt…ci a înviat cu trupul mai înainte, fără ca să existe vreun *martor* al învierii Sale. Pentru că El, în fapt, a fost mort *doar cu trupul* timp de aproape trei zile, pentru că sufletul Său a fost viu tot timpul.

---

[555] A se vedea: http://www.teologiepentruazi.ro/2015/04/09/in-19-38-42-conform-byz/.

Și când a înviat din morți *și cu trupul*, l-a arătat pe el *plin de slava Lui*, de slava dumnezeirii Lui, așa cum îl arătase pe Tabor celor trei Sfinți Ucenici.

Cum a ieșit din giulgiuri Hristos, Cel înviat? Mai presus de fire.

Cum a înviat Dumnezeul slavei? Mai presus de înțelegerea noastră.

Căci umanitatea Sa înviată, făcându-se un mediu transparent pentru dumnezeirea Lui, a arătat în sine, la învierea Sa din morți, toată bogăția sfințeniei Sale. Bogăție pe care El o arată Bisericii Sale în fiecare clipă, pentru că în veci Hristos ne umple pe noi de bogăția slavei Sale.

De aceea, toată creația s-a umplut de lumina slavei Sale.

Și ea, slava Lui cea veșnică și necreată, umple Biserica și întreaga creație, pentru că Hristos este Atotțiitorul întregii creații, adică *punctul de legătură* al tuturor făpturilor, cerești și pământești, toți găsindu-ne fundamentul și susținerea în existență în slava Lui.

Din acest motiv, învierea Lui nu e doar un eveniment capital al trecutului, ci și al prezentului și, mai ales, al întregii veșnicii. Pentru că El, Hristos Cel răstignit și înviat, este *punctul de iradiere* și *de transfigurare* al întregii creații.

Prin El, slava Preasfintei Treimi va inunda și transfigura întreaga creație la a doua Sa venire în slavă, învierea Lui de acum 2.000 de ani fiind...doar începutul transfigurării creației și a oamenilor.

Așa stând lucrurile, înțelegem de ce *mântuirea noastră* nu este nici *consecința* fideismului, nici a moralismului, nici a asistenței sociale.

Mântuirea noastră nu înseamnă doar credință, nu înseamnă doar virtuți, nu înseamnă doar fapte bune...ci mântuirea noastră înseamnă *transfigurare*.

Mântuirea noastră înseamnă ca prin credință, virtuți, fapte bune, viață în Biserică...să ne curățim de patimi, să ne umplem de slava Lui și să devenim văzători și purtători de Dumnezeu, adevărate *potire* ale slavei lui Dumnezeu.

Pentru că Hristos nu S-a mântuit pe Sine *dându-Se jos* de pe Cruce, ci *interiorizându-și* Crucea. Și dacă *a dorit* Crucea, El a suferit moartea pe Cruce din imensă și inexprimabilă iubire pentru noi, ca să facă din umanitatea Sa izvorul nostru de înviere și de viață.

S-a mântuit pe Sine pentru că *Și-a umplut* și *desăvârșit* umanitatea Sa prin lumina Sa cea veșnică.

S-a mântuit pe Sine pentru că S-a făcut Soarele Bisericii, Cel care ne iradiază cu razele luminii Sale îndumnezeitoare.

Pentru că *lumina Sa* este *iradierea Lui firească*, e sfințenia și iubirea Lui pentru noi, e curăția și viața Lui cea veșnică.

Și dacă ne mântuim...atunci ne mântuim doar în acest fel: făcându-ne Sfinți prin umplerea de slava Lui, cea care ne transfigurează *din interior*, așa cum *s-a transfigurat* umanitatea Lui.

Așadar, iubiții mei, suntem chemați la o viață dumnezeiască, la o viață plină de slava Lui, care să ne îndumnezeiască continuu și nu la o falsă evlavie, care ia ochii lumii, dar cu care Dumnezeu nu este prieten.

Pentru că Dumnezeu e *prieten* cu cel în care El locuiește prin slava Lui, cu cel care împlinește poruncile Lui și se transfigurează prin ele, cu cel care vede lumea și pe oameni prin ochii Lui cei vii și curați și sfinți.

Dumnezeu e *prieten* cu cel în care El locuiește euharistic, pentru că se unește mereu cu Sine.

Și mă bucur că astăzi v-ați împărtășit mulți, cât și în acest dumnezeiesc post, și, mai ales, în Săptămâna Mare. V-ați spovedit și v-ați împărtășit mulți și e o mare bucurie acest lucru.

E o mare bucurie pentru dumneavoastră înșivă...Iar eu mă bucur...pentru că bucuria Lui, curăția Lui, lumina Lui, frumusețea Lui *s-au amestecat în mod neamestecat* cu fiecare dintre dumneavoastră și v-au făcut *să Îl simțiți din interior*.

Pentru că nimeni nu vă poate vorbi *mai convingător* despre Hristos decât El Însuși. Și El vă vorbește *din interior*, atunci când vă spovediți și vă uniți cu El, Cel euharistic.

Și El nu numai *ne vorbește*, ci și *ne schimbă*. Ne schimbă pas cu pas, în mod imperceptibil dar adânc, simțit de către noi în timp, așa după cum soarele și aerul și apa...schimbă iarna în primăvară în mod profund și de neînlăturat.

Acestea sunt *schimbările reale* ale mântuirii noastre!

Acestea sunt *primenirile interne* ale ființei noastre, *împrimăvărările* noastre, *înfrunzirile* și *înfloririle* ființei noastre!

Pentru că Dumnezeu ne schimbă și ne transfigurează interior prin slava Lui, prin lumina Lui cea veșnică și schimbările acestea sunt reale și preafrumoase.

Le simți cu ochii duhului, dar până la urmă le vezi și cu ochii trupești.

Și cel care *se îndumnezeiește* în mijlocul oamenilor nu se poate ascunde mult timp, pentru că *îl dă de gol* slava lui Dumnezeu care locuiește în el.

Căci Hristos, Cel astăzi înviat, e plin de lumină și ne face și pe noi duhovnicești.

El e plin de viață și ne face și pe noi *ascetic de frumoși*, cu frumusețe care *răsare* din post, din rugăciune, din teologie, din virtute, din fapta bună.

Iar dacă ne-am umplut de roadele postului și ale rugăciunii, atunci de azi și până la Înălțarea Lui cea de la 40 de zile, ne vom umple de *încântarea plină de veselie* a învierii Lui. Căci asceza de mai înainte ni se face *dulceața* care acum ne bucură.

Fiindcă *dulceața* Învierii Lui e rodul ascezei celei sfinte, al luptei cu patimile, al trăirii în har.

Hristos *a înviat* și ne-a umplut de *dulceața slavei Sale*!

Hristos *a înviat* și ne-a umplut de *încredințarea* învierii și a vieții noastre veșnice!

Hristos *a înviat* și ne-a arătat că viața noastră istorică *se împlinește* în viața noastră veșnică!

Hristos *a înviat* și ne-a învățat că viața sfântă are *consecințe îndumnezeitoare veșnice*!

Pentru că noi, cei adormiți, vom învia cu toții la preascumpa Lui venire întru slavă. Însă „vor ieși cei care au făcut cele bune, întru învierea vieții [εἰς ἀνάστασιν ζωῆς], iar cei care au făcut cele rele, întru învierea judecății [εἰς ἀνάστασιν κρίσεως]" [In. 5, 29, BYZ].

Iar *învierea vieții* înseamnă umplerea noastră de tot mai multă slavă dumnezeiască.

Dar pentru a fi în slava Lui, la învierea noastră din morți, trebuie să trăim de acum în slava Lui.

Domnul și Dumnezeul nostru Iisus Hristos, Cel ce a înviat a treia zi din morți, pentru noi și pentru mântuirea noastră, dimpreună cu Tatăl Său Cel Preasfânt și cu Duhul cel Preasfânt și atoatesfințitor, să ne binecuvinteze și să ne bucure pe noi în aceste zile sfinte de praznic și să ne dea să gândim *frumos* și *blând* unii față de alții!

La mulți ani, să aveți parte de multă bucurie și pace, de mese binecuvântate și de bucurie și veselie plăcute lui Dumnezeu!

Hristos a înviat!

Predică la *Izvorul tămăduirii* [17 aprilie 2015]



Iubiții mei[556],

Ce înseamnă *tămăduire*? Pentru că, dacă credem că înseamnă doar vindecarea de o boală a trupului, atunci nu așteptăm nimic

[556] Scrisă în *Joia Luminată*, pe 16 aprilie 2015. Zi cu soare, frumoasă, cu o adiere de vânt binefăcătoare.

pentru sufletul nostru. Și asta e grav! E semn de multă necredință. Pentru că vindecarea noastră începe *din suflet*, de acolo de unde a început și *îmbolnăvirea* întregii noastre ființe.

Căci tămăduirea, în primul rând, e o vindecare a sufletului, e o întinerire a conștiinței noastre, e o eliberare a noastră de patimi.

Tămăduirea adevărată este *atingerea* lui Dumnezeu de noi, tocmai pentru că ne-am întors cu toată ființa noastră, prin pocăință și dragoste, către El.

Și de aceea avem pentru azi Apostolul de la F. Ap. 3, 1-8, pentru ca să învățăm faptul că vindecarea e *darul Lui*, față de care trebuie să fim *recunoscători*.

Căci Sfântul Petros, văzând pe „bărbat[ul] [care era] olog din pântecele maicii lui [ἀνὴρ χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ]" [F. Ap. 3, 2, BYZ], i-a zis: „Argint și aur nu este la mine, dar ce am, aceasta îți dau ție. În numele lui Iisus Hristos Nazoreosul, scoală-te și umblă ['Αργύριον καὶ χρυσίον οὐχ ὑπάρχει μοι· ὃ δὲ ἔχω, τοῦτό σοι δίδωμι. Ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, ἔγειραι καὶ περιπάτει]!" [F. Ap. 3, 6, BYZ]. Și pentru că s-a făcut sănătos și a putut să umble pentru prima dată în viața lui, bărbatul „a intrat cu ei întru templu, umblând și sărind și lăudând pe Dumnezeu [εἰσῆλθεν σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερόν, περιπατῶν καὶ ἁλλόμενος καὶ αἰνῶν τὸν Θεόν]" [F. Ap. 3, 8, BYZ].

Fiindcă așa se manifestă un om vindecat, un om tămăduit de Dumnezeu: e plin de bucurie! Saltă de bucurie. E mereu cu Dum-

nezeu, se roagă mereu, este cu El și se bucură în slava lui Dumnezeu.

Iar noi, fiind azi în *Vinerea Luminată*, adică în praznicul *Învierii Domnului*, cel de multe zile, înțelegem foarte bine bucuria. Pentru că *ne hrănim tainic* cu bucuria și cu veselia Lui cea veșnică.

Sau fiecare dintre noi *ar trebui* să cunoaștem în mod real bucuria duhovnicească, bucuria lui Dumnezeu, cea care se revarsă de la Dumnezeu în noi înșine. Căci ea este *reala bucurie* a omului pe pământ.

Însă de ce *nu cunosc* oamenii *bucuria Lui*? Pentru că nu o caută acolo unde trebuie.

Mulți cred că banii, familia, cariera, posesiunile lor sunt cele care *le aduc adevărata bucurie* pe pământ. Însă având toate acestea, în cele din urmă își dau seama că *nu* aceasta e bucuria lui Dumnezeu.

Pentru că *bucuria lui Dumnezeu* se află în *viața curată*, în *ascultarea* de Dumnezeu și în *împlinirea* voii Lui. Bucuria curată se află în viața sfântă, în viața cu Dumnezeu.

Și după cum vedem din minunea făcută de Sfântul Apostol Petros, pomenită azi, viața cu Dumnezeu e plină de putere dumnezeiască și de vindecare. Ea ne vindecă pe noi, dar, prin ea, îi putem vindeca și pe alții.

Și dacă nu mulți dintre noi pot vindeca cu cuvântul și cu lucrarea, fiecare dintre noi putem să ne vindecăm de patimi și să îi vindecăm și pe alții de patimi, prin îndemnul la viața curată, la viața în ascultare de Dumnezeu.

În Evanghelia zilei [In. 2, 12-22], Domnul intră în templu și își face „un bici din funii [φραγέλλιον ἐκ σχοινίων]” [In. 2, 15, BYZ]. De ce? Ca să ne arate că păcatele noastre sunt *vrednice de pedeapsă*.

Iar Sfântul Ioannis, Apostolul, nu ne spune că Domnul *ar fi folosit* biciul, ci doar că *Și-a făcut* un bici din funii. Dar ne spune că, deși Și-a făcut un bici, El „i-a scos pe toți din templu, și oile și boii; și schimbătorilor-de-bani le-a vărsat banii și le-a răsturnat mesele [πάντας ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, τά τε πρόβατα καὶ τοὺς βόας· καὶ τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεεν τὸ κέρμα, καὶ τὰς τραπέζας ἀνέστρεψεν]” [In. 2, 15, BYZ].

La propriu, nu le-a făcut *mare lucru* Domnul: i-a scos din templu și le-a vărsat tarabele cu bani. Ei au ieșit…dar, cel mai probabil, s-au întors la loc…iar banii n-au suferit niciun *deranj*, pentru că s-au întors din nou pe mese.

Însă gestul Său, la nivelul judecății Sale dumnezeiești, ne-a arătat că Biserica e *incompatibilă* cu afacerile, cu politica, cu avariția. Biserica e pentru rugăciune, e pentru ascultarea voii lui Dumnezeu, e pentru sfințirea noastră și nu pentru ca să scoatem bani de pe urma ei.

Dar, – cel mai important –, ne-a arătat că El, Cel Preablând, este și *Judecător drept*. El va judeca păcatele noastre, ale întregii lumi, și le va găsi *incompatibile* cu sfințenia Lui și a Bisericii Sale.

Pentru că Biserica Lui propovăduiește despătimirea, învață virtutea, laudă sfințenia,

binecuvintează și se roagă pentru pacea și mântuirea tuturor și nu pentru îmbogățirea excesivă a unora în detrimentul altora.

Biserica se roagă pentru vindecarea oamenilor, pentru întoarcerea celor rătăciți la dreapta credință și pentru ca toți să creadă și să vină la unirea cu Biserica, pentru ca toți să fim *o turmă* a aceluiași Păstor, Capul Bisericii, Hristos Domnul.

Însă Biserica nu se roagă pentru proliferarea prostituției și a crimei organizate. Nu se roagă pentru răspândirea în masă a consumului de droguri și nici pentru înmulțirea avorturilor. Nu se roagă pentru ca oamenii să prefere libertinajul, concubinajul sau deviantele sexuale în locul căsătoriei și nici pentru ca oamenii să fie tot mai ușor de manipulat și mai exploatați la locul de muncă, unde, pe bani puțini, să muncească până le ies ochii din cap.

Pentru că Biserica e *Casa* lui Dumnezeu, e *locul* sălășluirii slavei Sale pe pământ, dar, în același timp, noi, fiecare creștin-ortodox în parte, suntem *Biserica Dumnezeului Celui viu* și orice *atentat* la adresa fiecăruia dintre noi e *un atentat* la Biserica Lui.

Însă, tot în Evanghelia de azi, după scoaterea vânzătorilor din templu – unde n-aveau ce să caute –, iudeii, cei continuu-ispititori, I-au cerut *semn*. Și I-au zis: „Ce *semn* ne arăți nouă, că faci acestea [Τί *σημεῖον* δεικνύεις ἡμῖν, ὅτι ταῦτα ποιεῖς]?” [In. 2, 18, BYZ].

Acestea care?...

Însă întrebarea lor plină de răutate era greșit formulată, într-adins greșit formulată,

pentru că era cu subînțeles. Ei aveau ce aveau cu *autoritatea* Lui, cu cine *L-a trimis* pe El să facă...*acestea*...pe care le făcea. Adică: cu Dumnezeu...

Căci, pe Profeții de mai înainte, care fuseseră trimiși tot de El, îi omorâseră. Pentru că problema iudeilor era tocmai aceasta: nu mai *suportau* autoritatea lui Dumnezeu. Nu mai suportau pe cei care veneau să vorbească în numele Lui.

Și așa vedem, în Evanghelii, câteva întrebări răutăcioase, negativiste, *aiurea* din partea iudeilor...tocmai pentru că *n-aveau chef* să Îl asculte și nici să Îl întrebe. Dar nu îi lăsa inima...

Iar la non-întrebarea lor, Domnul ne vorbește despre *templul* Lui, adică despre *trupul* Lui și, prin extensie, despre *Biserica* Lui [In. 2, 19-22].

De aceea, când El înviază din morți, Ucenicii Lui și-au adus aminte că cele trei zile de *ridicare* ale templului [In. 2, 20] însemnau *învierea Lui cea de a treia zi* [In. 2, 22]. Pentru că El a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și a făcut din trupul Său *centrul de iradiere* al Bisericii Sale și al întregii creații.

De aceea, toate din Biserica Lui, după învierea Lui cea de a treia zi, sunt *pline de lumină*, de lumina Lui cea necreată și veșnică, pentru că orice slujire a Bisericii e *revărsare de har* din Dumnezeul nostru treimic.

Adevăratul Soare al Bisericii e Dumnezeu și slava Lui cea veșnică este *adevărata tămăduire* a sufletelor și a trupurilor noastre.

Astfel, azi, când am sfințit apa cea mică, apa sfințită *cu harul* Preasfintei Treimi, ca un dar primit prin *mijlocirea* Maicii Domnului, pentru ca să fie *spre vindecarea* patimilor noastre[557], am făcut aceeași slujbă pe care ne-o cereți în casele dumneavoastră, în mod *exagerat* numai în luna martie, când ea se poate face oricând, în orice zi și în orice lună. Adică am făcut *Sfeștania*[558]/ *Sfințirea apei*.

Căci această *sfințire mică* a apei se poate face oricând în an, pe când *cea mare*, de la Botezul Domnului, doar atunci, pe 6 ianuarie.

Și cu apa aceasta care s-a sfințit astăzi, se sfințesc casele, curțile, câmpurile, lucrurile, oamenii, animalele, pentru că e apă plină de har. E apă care „spală întinăciunea patimilor...și tămăduiește...bolile noastre cele sufletești și trupești"[559]. E apă nestricăcioasă, ca și cealaltă, de la Botezul Domnului, semn că harul necreat al lui Dumnezeu *a coborât* în ea și *a rămas* în ea. Și a coborât în apa aceasta nu pentru că noi am fi *Sfinți*, ci pentru că *avem nevoie* de sfințenia lui Dumnezeu cu toții.

De aceea, iubiții mei, să beți apa aceasta sfântă cu pace și cu bucurie dumnezeiască, bucurându-vă întru slăvita și preafrumoasa înviere a Domnului!

Căci prin apa aceasta pomenim „*Izvorul cel de viață purtător*" al Maicii Domnului cât și „*minunile cele mai presus de fire*, care s-au

---

557 *Penticostar*, ed. BOR 1999, p. 48.

558 A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Sfe%C8%99tanie.

559 *Molitfelnic*, ed. BOR 2002, p. 196.

săvârșit de către Maica Domnului în acest sfânt locaș"[560]. Despre care, Patriarhul nostru, într-o predică a sa, ne-a învățat că se află *lângă Constantinopol*[561].

Însă prin sfințirea apei, evenimentul sfințitor și mântuitor, datorat rugăciunilor Maicii Domnului, s-a universalizat în Biserică.

Cu toții bem din apa harului lui Dumnezeu și ne vindecăm de patimi și de boli pe măsura credinței, a vieții noastre și a voii lui Dumnezeu cu noi.

Pentru că apa cea sfântă nu ne sfințește *automat* și nici nu ne vindecă *automat*, numai pentru simplul fapt că *o bem*, ci ne vindecă pe măsură ce lăsăm harul lui Dumnezeu din ea *să ne inunde interior* și *să ne transfigureze interior*.

De aceea, Doamne, Dumnezeul nostru, Fiul Tatălui Celui Preaiubit, împreună cu Tatăl Tău Cel fără de început și cu Duhul Tău Cel dumnezeiesc și atoatesfințitor, vindecă-ne pe noi de patimile noastre, de neputințele noastre, de neștiințele noastre, pentru rugăciunile Preacuratei Maicii Tale și Stăpânei noastre, de Dumnezeu Născătoarea, Pururea Fecioara Maria, și pentru rugăciunile tuturor Îngerilor și ale Sfinților Tăi, că Tu ești pacea și bucuria noastră cea veșnică! Întărește Biserica Ta și lumea Ta întru pacea și bucuria Ta și nu ne judeca pe noi, Dumnezeul nostru, după

---

[560] *Penticostar*, ed. BOR 1999, p. 49.

[561] A se vedea: http://www.teologiepentruazi.ro/2012/04/20/pfp-daniel-ciobotea-predica-la-izvorul-tamaduirii-2012/, la min. 3. 56.

păcatele noastre, ci după mila Ta cea mare și nesfârșită, ca să Te lăudăm pe Tine, Fiul Cel fără de început, și pe Părintele Tău Cel fără de început și pe Duhul Tău Cel dumnezeiesc, Cel împreună fără de început, și Care din Tatăl purcede, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica a 2-a după Paști [2015]



Iubiții mei[562],

duminica aceasta și următoarele ale praznicului Învierii Domnului sunt duminici

[562] În seara zilei de 17 aprilie 2015. Vinerea Luminată. O seară plină de pace și călduroasă.

care *ne încredințează* de Învierea Sa cea de a treia zi. Sunt duminici care *ne subliniază* iar și iar acest mare și atotcuprinzător adevăr al mântuirii noastre: că Hristos Cel mort a înviat și este viu, *veșnic viu* și *veșnic lucrător* al mântuirii noastre, El fiind Fiul Tatălui Celui Preaînalt, deoființă cu Tatăl și cu Duhul Sfânt.

Căci „dacă Hristos nu a înviat [εἰ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται], deșartă [este] propovăduirea noastră [κενὸν ἄρα τὸ κήρυγμα ἡμῶν], dar deșartă [este] și credința voastră [κενὴ δὲ καὶ ἡ πίστις ὑμῶν]" [I Cor. 15, 14, BYZ].

Iar dacă Dumnezeiescul Pavlos, Apostolul, a mărturisit acest lucru, l-a mărturisit pentru a arăta că *propovăduirea* noastră, a Bisericii, se bazează pe *iconomia* mântuirii lui Hristos și la fel și credința noastră. Adică se bazează pe ce a făcut Hristos pentru noi.

Și ce-a făcut Hristos pentru noi și pentru mântuirea noastră? S-a întrupat din Sfânta Fecioară Maria și S-a născut din ea nestricând fecioria ei. A trăit printre oameni, în Israil, acum mai bine de 2.000 de ani. A propovăduit, a făcut minuni, a scos demoni din oameni, S-a lăsat maltratat și răstignit pe Cruce...dar a treia zi mormântul Lui a fost găsit gol și Îngeri au vestit învierea Lui, pentru că El a înviat nesesizând nimeni învierea Lui din morți. Și pentru ca să îi încredințeze pe Apostolii Săi de Învierea Lui din morți, pe care le-o profețise de mai multe ori, li s-a arătat în ziua Învierii Sale din morți, duminica...la ceasul serii [In. 20, 19, BYZ].

Și pentru că Sfântul Apostol Tomas [Θωμᾶς] nu era dimpreună cu ceilalți 10 Sfinți Apostoli [In. 20, 24], Domnul li S-a arătat din nou, după opt zile [μεθ’ ἡμέρας ὀκτὼ] [In. 20, 26, BYZ] și astfel avem conținutul Evangheliei de azi [In. 20, 19-31].

Căci *prima parte* a Evangheliei de azi a fost Evanghelia din *Vecernia Lunii Luminate*, cea la care avem Evanghelii în multiple limbi ale lumii, dar, de la versetul al 26-lea, avem narată *a doua Sa arătare* în fața Sfinților Săi Apostoli. La o săptămână, tot duminica.

Și atunci, Sfântul Tomas *s-a încredințat* că Hristos Cel înviat este *Domnul* și *Dumnezeul* lui [In. 20, 28].

Iar Biserica vrea *să ne încredințeze pe toți* că nu e nicio *înșelătorie* la mijloc, că nu nu e niciun *hocus-pocus*, că nu e vorba de *o moarte aparentă*, că nu e vorba despre o înviere *iluzorie*, ci Hristos Cel mort și îngropat, a înviat a treia zi ca un biruitor, ridicând din Iad pe Sfinții Lui și umplându-ne de slava Lui cea veșnică, care iradiază din umanitatea Lui cea transfigurată.

De aceea, noi nu propovăduim un Hristos „de ultimă generație”, un Hristos *inventat* în academii sau în laboratoare, un Hristos *tehnologizat* sau *robotizat*, ci Îl mărturisim, cu inimă smerită și bucuroasă, pe Hristosul Apostolilor, pe Hristosul pe care ei L-au văzut, L-au auzit, au mâncat cu El, L-au văzut murind și L-au văzut înviat și apoi L-au văzut înălțându-Se la cer întru slavă.

Noi Îl propovăduim pe *Hristosul apostolic*, Care este același cu Hristosul propovăduit

de Sfinții Profeți, cu Hristosul pe care L-au mărturisit Sfinții Părinți ai Bisericii și toți Sfinții până azi, și despre Care sfintele dogme ale Sfintelor Sinoade Ecumenice au vorbit *la modul definitiv*.

De aceea, Biserica nu se poate *muta* din această mărturisire. Ea nu se poate *reinventa*. Nu putem să o părăsim și să facem alta „mai bună", pentru că *nu poate să existe* o alta mai bună.

Pentru că Biserica noastră, Biserica Ortodoxă, cea una, sfântă, catolică și apostolică, nu e o Biserică *inventată de oameni*, nu e inventată de vreun eretic, nu e inventată pe baza vreunei năluciri demonice, nu a inventat-o un păgân și nici un înger.

Ci Biserica noastră este Biserica la care Prea Sfânta Treime, Dumnezeul nostru, a pus *piatra de temelie spirituală*. Și asta la Cincizecime. El, Dumnezeul nostru, la Cincizecime, a coborât slava Lui în oameni, în acei oameni care credeau în toată viața și în toată propovăduirea lui Hristos pentru noi.

De aceea, când o parte din Biserică *cade* în erezie și *se rupe* de *adevărata mărturisire* și de *adevărata comuniune frățească* în Tainele Bisericii, Biserica e *amputată*, e *îndurerată*... dar ea este *vița vie*...pe când joarda care se taie singură de la ea *se usucă*...

Și e dramatică această *uscare* a vieții duhovnicești în oameni! Această *secătuire de viață*...chiar dacă oamenii *își inventează* o altă religiozitate, paralelă cu Biserica...

Însă Biserica e vie prin slava Dumnezeului nostru treimic, prin viața Lui cea

veșnică și nemuritoare, și *hrana noastră zilnică* e formată din *harul* Slujbelor Bisericii.

Har care ne înviază, care ne scoală din moarte, care ne vindecă, care ne pacifică interior, care ne umple de râvna dreptei credințe și a dreptei viețuiri.

Căci nu e de ajuns doar *să crezi drept*, ci trebuie să și *trăiești* după dreptatea lui Dumnezeu, după aceea pe care o propovăduiești, fiind plin de har și de faptele sfințeniei lui Dumnezeu.

Nu e de ajuns *să fim* în Biserica lui Dumnezeu, ci trebuie să fim *făclii aprinse* ale sfințeniei Lui, care să luminăm *în întunericul* acestei lumi, ca *luminile Lui* aprinse în lume.

Altfel, mărturia noastră pascală, ce spunem noi în aceste zile: *Hristos a înviat! – Adevărat a înviat!*, nu are *tărie*.

Căci dacă Hristos *a înviat*...trebuie să arătăm că *ne-a înviat* și pe noi! Trebuie să arătăm tuturor orbilor și tuturor șmecherilor și tuturor care ne batjocoresc și ne bagatelizează credința că noi suntem niște oameni *vii*, suntem *dumnezeiești*, mirosim *a sfințenie*, mirosim *a veșnicie* și nu a hoitul materialismului, nu a pungășii de tot felul, nu a invidie, nu a intoleranță, nu a fetișism sentimental, nu a grandomanie.

Căci dacă *una* spuneam și *alta* facem nu suntem decât niște *bucurii dezolante* pentru demoni și pentru cei care caută nod în papură Bisericii.

Pentru că omul necredincios vrea „să demonstreze” continuu că a te duce la Biserică e „o pierdere de timp”. Că e o pierdere de

timp *să crezi* în Dumnezeu, să citești, să postești, să te rogi, să fii drept...pentru că totul, după mintea lui, se câștigă prin compromisuri și prin fofilări și prin lipsă de demnitate.

Iar dacă te vede pe tine, ortodoxule, că *faci*...ceea ce el, în mod aprioric, spune că *faci*, tu îi fundamentezi și mai mult falsa lui necredință, falsa lui părere de sine, falsa lui egolatrizare. Și abia așteaptă *să calci pe bec*, ca el *să se bucure*. O bucurie prostească, *micuță* la cap...dar asta e bucuria lui...

Însă noi nu trebuie *să ne bucurăm* când vedem că cineva păcătuiește, pentru că nu știm *nici motivul* și nici *ce va face* după ce păcătuiește.

Uneori Dumnezeu *îngăduie* căderea noastră, păcătuirea noastră, pentru ca să scoatem *aur* de înțelepciune, de echilibru, de bun simț din căderea noastră.

Dumnezeu e *Pedagogul abisal* pentru fiecare în parte. Pe unul îl lasă să păcătuiască o viață întreagă, câte 40, 50, 80 de ani, pentru ca să îl mântuiască *într-o clipă*, pe când pe altul îl pedepsește *imediat*, pentru ca să nu fie *delăsător*.

El știe *la ce folosește* căderea, sminteala, păcatul, nesimțirea pe care o facem azi sau ce auzim azi sau ce facem azi...

Aziul de azi, clipa de bine sau de rău, va fi mâine o *mustrare* sau o *treaptă* spre altceva.

Și recalculând toate lucrurile din viața noastră, observăm cu vârf și îndesat, imensa, necuprinsa, nemeritata milă a lui Dumnezeu,

Care nu a dat imediat cu parul, ci ne-a lăsat *să ne coacem* întru *fruct bun*.

Așa Îl vedem și pe Sfântul Tomas, Apostolul, Părintele nostru, pe care Domnul l-a lăsat 8 zile în așteptare...

Nu putea Domnul *să i Se arate* imediat? Cum să nu! Era nevoie doar de câteva secunde...

Însă l-a lăsat să aștepte zile...zile întregi fără încredințare. Fără încredințarea învierii Lui din morți.

De ce? Ca să îl învețe pe el și pe noi că nu Dumnezeu trebuie *să ne aștepte* pe noi...ci noi trebuie *să Îl așteptăm* pe El. Și că așteptarea noastră trebuie să fie *plină de dor*, plină *de dragoste*, pentru ca revelarea Lui să fie *în inimă de îndrăgostit* și nu *de indiferent*.

Și cum a așteptat Tomas *8 zile*...tot așa ne-a lăsat pe noi Domnul, de peste 2000 de ani, *să așteptăm* a doua Sa venire întru slavă.

Dacă ne-ar fi spus ziua, ceasul și clipa, noi am fi făcut totul în ultimele zile. Așa cum învață studenții *doar în sesiune* sau în noaptea *de dinainte*...

Până atunci am fi trăit ca niște *golani*, ca niște *indiferenți*, fără *grijă* pentru mântuirea noastră.

Dar El ne-a poruncit să priveghem, să așteptăm *cu dor* venirea Lui...venire care la mulți Sfinți Părinți a fost *mistică*, tainică, ei *trăind deja* venirea și vederea Lui întru slava Sa.

Însă Domnul *îi fericește* și pe cei care *n-au văzut* viața lui Hristos în trup, dar au

crezut în El [In. 20, 29], datorită propovăduirii Apostolilor Lui și a Sfintei Lui Biserici.

Domnul *îi fericește* pe toți cei care au crezut, cred și vor crede în El, pentru că viața *adevărată* a oamenilor e viața *în credință*. Iar viața în credință e viața plină de slava Treimii, e viața plină de sfințenie și de bucurie dumnezeiască, e viața care ne împlinește pe noi toți.

Așadar, iubiții mei, dacă credem că Hristos *a înviat* și *am experimentat* învierea Lui în viața noastră, pentru că și pe noi *ne-a înviat duhovnicește*, atunci să credem nesmintit în faptul că Hristos s-a făcut *„începătură* celor adormiți [ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων]" [I Cor. 15, 20]. *Începătură a învierii lor* din morți.

Și să îi tratăm pe morții noștri ca pe niște *vii* – căci sufletele lor sunt *vii* – și să îi pomenim mereu la slujbe și în rugăciunile noastre. Să nu ne comportăm față de ei ca și când ar fi niște *foști*...ci niște *actuali membri* ai familiei noastre.

Iar dacă fiecare masă pe care o mâncăm o socotim *o pomenire* făcută pentru toți cei pe care i-am pomenit vreodată, vii și adormiți, atunci fiecare masă a noastră este *o masă comunională*, o masă *iubitoare* și nu una egoistă, închisă în sine.

Să ne arătăm, așadar, *inima*, iubiții mei! Să ne arătăm conștiința, să ne arătăm ajutorul, să ne arătăm bunul simț, să ne arătăm munca în folosul oamenilor și al societății!

Să se vadă, iubiții mei, că suntem *înviații* lui Hristos, *înfrumusețații* de către Hristos, *minunații* Lui și nu niște *caricaturi umane*!

Prin tot ceea ce faceți, prin tot ceea ce vorbiți, prin zâmbetul, prin fața, prin mersul vostru, prin renumele vostru, propovăduiți *viața veșnică* oamenilor, viața Împărăției lui Dumnezeu, viața Prea Sfintei Treimi și nu amărăciunea Iadului.

Pentru că numai astfel lucrurile se schimbă: când noi dăm mărturie vie, când noi arătăm prin tot ceea ce facem, că suntem oameni schimbați de Dumnezeu, curățiți și sfințiți de către El!

Dumnezeu să ne umple pe toți de înțelepciunea de a ne trăi viața frumos și cu folos veșnic. Hristos a înviat! La mulți ani și numai bine! Amin.

Predică la Sfântul Mare Mucenic Gheorghe [23 aprilie 2015]

Iubiții mei[563],



În Sfânta Icoană de față, Sfântul Mare Mucenic Gheorghe[564], purtătorul de biruință,

[563] Scrisă în seara zilei de 20 aprilie 2015, zi de luni. Liniștită, cu o ușoară adiere de vânt.

[564] Am preluat-o de aici:

http://www.mesagerulromanesc.info/wp-content/uploads/2014/04/sf-gheorghe.jpg.

este pe un cal alb, al curăției, este imberb, și străpunge cu sulița un balaur. Sulița îi trece direct prin gură și îi străpunge gâtul. El e îmbrăcat în *soldat roman* pentru că a fost soldat roman, fiind martirizat la vârsta de 23 de ani, în ziua de 23 aprilie 303[565].

Însă Icoana sa ne îndeamnă cumva la *masacrarea* animalelor? Ne îndeamnă cumva la *terorism*, la *uciderea* celor care nu au credința noastră?

Pentru că extremismul islamic al ISIS[566], pe baza *Coranului*, consideră că trebuie *să distrugă* Sfintele Cruci și Sfintele Icoane din Irak și din Siria[567].

Și, la noi, numai niște extremiști ortodocși ar putea ajunge la concluzia că Sfânta Icoană a Sfântului Gheorghe e un îndemn la *a lua pușca în mână* și a-i ucide *pe ceilalți*, care nu sunt *ca noi*.

Însă, un ortodox evlavios, care stă în fața Sfintei sale Icoane, îl cinstește pe Sfântul Gheorghe ca pe *un făcător de minuni*. Căci el este *un mare* și *preaslăvit făcător de minuni*, prin harul lui Dumnezeu dat lui. Pentru că aici avem pictată iconic una dintre multele

---

565 A se vedea:

http://www.teologiepentruazi.ro/2014/04/22/predica-la-pomenirea-sfantului-mare-mucenic-gheorghe-23-aprilie-2014/.

566 Idem:

http://ro.wikipedia.org/wiki/Statul_Islamic.

567 Idem:

http://www.mediafax.ro/externe/campanie-a-statului-islamic-impotriva-crestinismului-biserici-si-icoane-distruse-cruci-inlocuite-cu-steagul-si-reactia-vaticanului-foto-video-13999211.

sale minuni. Pe care el a făcut-o în Palestina, nu departe de Lida, unde se află Sfintele sale Moaște[568].

Balaurul iconizat trăia într-un lac mare...și mânca oameni[569]. Astfel aflăm *de ce l-a omorât* Sfântul Gheorghe: pentru că *mânca* oameni.

Sfântul Gheorghe nu a început să omoare jivine *la întâmplare*, ci a omorât această fiară care *făcea rău* oamenilor.

Iar locuitorii cetății, fiind idolatri, erau învățați de către demonii din idolii pe care ei îi cinsteau *să își dea copiii spre mâncare* balaurului. Astfel, balaurul era bine hrănit, cu carne de om, după sfatul demonilor.

Însă Sfântul Gheorghe, în mod minunat, în vedenie, s-a arătat la locul acela și l-a omorât în numele Prea Sfintei Treimi. Apoi locuitorii cetății au ars trupul balaurului și s-au convertit la dreapta credință 25.000 de bărbați, fără să fie numărați aici și femeile și copiii lor[570].

Iar minunea aceasta măreață, convertitoare, a devenit *paradigmatică* până azi pentru Icoana Sfântului Gheorghe, deși el a făcut, face și va face minuni în viața noastră.

Iar Sfânta Icoană a Sfântului Gheorghe, în concluzie, nu îndeamnă nici la *a omorî animale*, la a le schingiui și omorî în mod nemilos, și nici la *a omorî oameni*. Nu ne

---

[568] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsapr/04-23-minuni_sf_gheorghe.html.

[569] Ibidem.

[570] Ibidem.

îndeamnă la *înarmare*, la *război sfânt*...așa după cum, pe jihadiștii musulmani, îi îndeamnă fanatismul lor religios. Aceia ucid oameni cu cuțitul ritualic, în timp ce îi filmează fără remușcări, tratându-i pe oameni ca pe niște animale.

Însă oricine *omoară* oameni, motivând că o face *pentru credință*, nu are de-a face cu credința și nici cu Dumnezeu, ci slujește *idolului fanatismului*.

Crimele împotriva umanității – pe care terorismul musulman le produce, ca și cel creștin, din Ucraina, unde rușii îi omoară pe ucraineni pe motive teritorialiste, deși sunt *ortodocși* și unii și alții –, nu au de-a face cu *normalitatea* ci *cu decadența umană*.

Iar Sfântul Gheorghe, din Icoana lui, ne învață *să omorâm în noi patimile*, acestea care ne stăpânesc și ne îndeamnă la extreme și nu pe oameni sau pe animale în masă. Pentru că războiul nostru duhovnicesc nu este *teritorial*, ci *interior*.

Adevărata victorie asupra ta o ai când *îți stăpânești* mânia, când îți domolești pofta, când scoți din tine iubirea de bani, invidia, răutatea, dorința de a bârfi și de a face rău altora, toți acești *șerpi* veninoși și perfizi.

Acolo ești adevăratul *general*, adevăratul *infanterist*, adevăratul *detonator* de bombe artizanale: când știi să pui *bombe* patimilor tale și *să le stârpești* în tine.

Adevăratele victorii sunt cele prin care *domolim* fiarele sălbatice din noi înșine, patimile noastre și nu când *stăpânim* lumea. Căci cei care *îi stăpânesc* pe alții îi stăpânesc doar

trupește, prin anumite legi și oprelişti, ei neavând *stăpânire* asupra gândurilor și a inimilor lor.

Pentru că iubirea *se dăruie* și *nu se ia cu forța*!

Iar cine crede că credința și iubirea pentru Dumnezeu trebuie *băgate pe gât* oamenilor, fie că vor, fie că nu vor, nu Își cunosc deloc Dumnezeul.

Pentru că Dumnezeul nostru vrea să Îl iubim pentru că Îl cunoaștem și vrea să Îl cunoaștem, pentru că El e adevărata viață și împlinire a oamenilor.



Într-o altă Icoană a sa[571], Sfântul Gheorghe e îmbrăcat de asemenea *ostășește* și are *cununa biruinței* pe cap.

[571] Preluată de aici:

Cunună a biruinței care simbolizează faptul că, prin martirizarea sa, el *a învins* moartea, păcatele și pe pe demoni și a moștenit Împărăția cea veșnică a lui Dumnezeu.

De aceea, el este *un biruitor*, un învingător, dar nu în sensul că *i-a omorât pe toți* pe câmpul de luptă. Nu în sensul *eroic* al termenului. Ci el este *un învingător*, paradoxal, prin faptul că *s-a lăsat...omorât de un tiran*.

Așa cum Domnul *S-a lăsat omorât pe Cruce*...toți se bucurau și credeau că *au scăpat de El*...și, presupusul *învins*, înviază a treia zi ca un Biruitor, având trupul transfigurat, plin de lumină. Da, *același trup* care suferise moartea și pentru care toți considerau că este *un învins*! Unul care *nu Se poate mântui pe Sine*.

Tot la fel și Sfântul Gheorghe devine *biruitor*...un biruitor *duhovnicesc* când suportă moartea până la capăt pentru Hristos și, murind pentru El, s-a făcut *viu* în vecii vecilor.

Pentru că și noi suntem chemați *la aceeași viață*, începând de la Sfântul Botez. Unde *am murit* și *am înviat mistic/ tainic cu Hristos*, pentru ca pe fiecare zi, întăriți de slava Treimii, să facem *același lucru*: să murim pentru El luptându-ne cu patimile noastre, pentru ca să înviem continuu întru El, trăind în slava Lui, prin împlinirea poruncilor Sale.

Iar Sfântul Gheorghe are în dreapta sulița și în stânga sabia pentru că și noi

---

http://www.sfanta-maria.ro/templates/img/ico_detail.jpg.

trebuie să avem mereu în noi înșine *rugăciunea* și *atenția* la ce intră în noi. La ce gânduri și la ce patimi *se foiesc* în noi.

Și când intră gândul rău în inima și în mintea noastră, aidoma unei jivine, mintea noastră trebuie să fie *ca o suliță* care îl străpunge, iar rugăciunea noastră trebuie să fie *ca o sabie* care îi taie capul gândului celui rău. Pentru că pruncii cei răi ai gândului rău trebui zdrobiți de piatră, de piatra numelui lui Hristos Dumnezeu [Ps. 136, 9, LXX], către care trebuie să strigăm fiecare, în noi înșine: *Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul!*

Și iarăși nu avem *motiv de ceartă* și *de crimă* dacă ne uităm la Icoana Sfântului Gheorghe.

Cum, de altfel, nu putem lua vreo Sfântă Icoană sau vreun text al Scripturii, așa, pe nepusă masă, și să facem din el *un tun* îndreptat împotriva oamenilor.

Nu putem să facem asta dacă suntem oamenii lui Dumnezeu!

Pentru că primul scop în viață al creștinului ortodox nu este acela de *a schimba lumea*, ci de *a se răstigni pe sine* prin harul lui Dumnezeu. De a se curăți de patimi, de a se înfrumuseța. Și dacă *te vindeci* pe tine, apoi *vei vindeca* și pe alții, fără doar și poate. Dar dacă nu te vindeci pe tine de patimi, de care patimi vrei *să îi vindeci* pe alții? Căci pentru a-i vindeca pe alții trebuie să le spui cum te-ai vindecat pe tine. Ce ai făcut, în mod pragmatic, ca să scapi de patima mândriei, de patima curviei, de patima beției, de patima

lăcomiei, de patima iubirii de argint, de patima lenei etc.

Iar *duhovnicia* în asta constă: în *a transmite* altora modul în care tu te-ai vindecat de patimi, pentru ca și alții să se vindece. Să transmiți experiență vie, reală, veridică.

Așadar, iubiții mei, fiind noi în praznicul cel mare al Învierii, Sfântul Gheorghe este pentru noi *o mărturie a învierii*.

După ce Maica lui Dumnezeu ne-a întărit prin apa izvorului său în Vinerea Luminată, după ce, duminică, Sfântul Toma *ne-a încredințat* de faptul învierii Sale, astăzi, în zi de joi, Sfântul Gheorghe ne bucură prin *frumusețea sa duhovnicească,* ca unul care s-a învins pe sine și i-a învins și pe demoni.

La numai 23 de ani el a ales *partea cea bună a mărturisirii* și a făcut din viața lui o Icoană vie peste veacuri, care *trezește* în noi dorința de *a ne curăți viața*.

Căci nu putem *să ne bucurăm* de slava lui Dumnezeu cea veșnică decât dacă ne curățim simțirile, întreaga noastră ființă, pentru a vedea, atât pe cât El ne îngăduie, frumusețea slavei Sale celei veșnice.

Hristos a înviat!

La mulți ani și multă bucurie celor care astăzi își serbează numele...și îi mulțumim Sfântului Mare Mucenic Gheorghe că ne *întărește* în toate prin preasfintele lui rugăciuni. Amin!

Predică la Duminica a 3-a după Paști [2015]



Iubiții mei[572],

Mironosițele, pomenite azi, sunt Μυροφόροι[573], *purtătoare-de-mir*.

---

[572] Scrisă în ziua de vineri, 24 aprilie 2015. Zi cu soare, călduroasă, cu o adiere de vânt înviorătoare.

[573] A se vedea: http://glt.xyz/texts/Pen/Myrophoroi.uni.htm.

Sunt Sfintele Femei purtătoare de mir, care au venit dis-de-dimineață, în ziua Învierii Sale din morți, ca să ungă, în mormânt, trupul Domnului.

Pentru aceasta *cumpăraseră* mirurile: ca *să ungă* trupul Lui și nu pentru ca *să se parfumeze* pe ele.

Și exemplul lor *îl urmăm* și noi, cei care ne ducem la cimitir, în haine negre, cernite, de doliu, ca să tămâiem mormintele și să dăm milostenie pentru cei adormiți ai noștri.

Pentru că la cimitir nu te duci în roșu, în galben, în alb, în culori vii și seducătoare, ci în culorile care exprimă pocăința, durerea, grija ta pentru cei adormiți.

Mergem la cimitir ca să ne spunem inima. Să ne rugăm pentru cei ai noștri, să plângem pentru ei și pentru păcatele noastre, să ne contemplăm sfârșitul, să ne aducem aminte de viața noastră împreună cu ei, să ne îngrijim de mormintele lor.

Pentru că mormintele lor arată *grija* și *iubirea* noastră pentru ei.

Mergem la cimitir ca și când am fi *duși* noi la cimitir, pe ultimul drum.

Pentru că, inevitabil, și pentru noi va fi *un ultim drum*...mai devreme sau mai târziu... uneori când ne așteptăm cel mai puțin...

Sfintele Femei Mironosițe, Ucenițele Domnului, între care era și Maica Domnului, ca prima dintre ele, ca cea care conducea acest grup plin de evlavie, au venit la mormânt ca să ungă trupul Lui. Pentru că așa era datina la evrei.

Trupul Lui fusese uns din destul cu miruri de Sfinții Iosif și Nicodimos, dar ele au dorit ca să primească *și din partea lor* o ultimă ungere.

Numai că *ultima ungere* nu s-a mai produs...însă Domnul *le-a mulțumit* pentru dragostea lor.

Căci atunci când au ajuns la mormânt, s-a făcut cutremur mare, Îngerul Domnului s-a coborât din cer, El *a rostogolit* [ἀπεκύλισεν] piatra de la ușa mormântului Domnului și a stat deasupra pietrei [Mt. 28, 2, BYZ]. Și el le-a spus că Domnul *a înviat* [Mt. 28, 6; Mc. 16, 6].

Însă pe când ele mergeau spre Ucenicii Lui cu frică și cu bucurie mare [μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης] [Mt. 28, 8, BYZ], Domnul Cel înviat le-a întâmpinat pe ele [ἀπήντησεν αὐταῖς], zicând: *Bucurați-vă* [Χαίρετε] [Mt. 28, 9, BYZ]!

Și astfel *le-a mulțumit* celor care *Îl iubeau nespus*.

De aceea, pentru că au fost *martorele* învierii Sale din morți mai înainte de Sfinții Săi Ucenici și Apostoli, Sfintele Femei Mironosițe sunt pomenite azi ca unele care *ne încredințează* despre învierea Lui din morți.

Și, mai ales, ne arată că învierea Lui le-a făcut *purtătoare de bucurie* pe cele care erau *purtătoare de mir*.

Pentru că nu numai întristarea lor a preschimbat-o în bucurie, ci învierea Lui ne-a schimbat nouă, tuturor, întristarea și durerea în bucurie și veselie dumnezeiască.

De aceea, în praznicul acesta preasfânt al învierii Domnului noi simțim din plin care este *bucuria* Bisericii lui Hristos. Pentru că bucuria Bisericii Lui e bucuria pe care ți-o aduce viața sfântă.

Bucuria Lui este bucuria pe care o izvorăște în noi slava lui Dumnezeu. E bucurie dumnezeiască, e bucurie tainică, e bucuria pe care viața sfântă o trăiește și o propovăduiește cu smerenie.

Astfel, înainte ca să trăim curățirea, luminarea și sfințirea pe care ni le aduce Domnul în Biserica Sa, nu putem să ajutăm pe altul cu adevărat. Pentru că ajutorul pe care trebuie să îl dăm oamenilor e tocmai *ajutorul pentru a-și sfinți viața*.

Dar dacă Domnul e Cel care ne curățește, ne luminează și ne sfințește continuu, atunci putem *să aprindem* și în alții slava lui Dumnezeu, ca lumină din lumină, pentru ca și ei să se nevoiască pe drumul îndumnezeirii personale.

Însă, dacă Mironosițele Bisericii sunt *Sfinte Femei* și ele sunt *știute* și *pomenite* pe nume[574] de Biserică, în limbajul curent *mironosiță* a ajuns să aibă un înțeles depreciativ.

Pentru că, pentru mulți, *mironosiță* înseamnă *o femeie prefăcută*, una care mimează curăția și modestia [DEX 2009]. Și dacă *le mimează* înseamnă că pretinde că e

---

[574] A se vedea aici numele lor: http://www.teologiepentruazi.ro/2007/04/21/cine-sunt-sfintele-femei-mironosite-femeia-in-biserica/.

femeie *credincioasă* în societate, dar ea, în realitate, este o *desfrânată*.

Însă cum de s-a ajuns de la *Mironosiță*... la *mironosiță*? Cum de s-a ajuns să se *asocieze* acest cuvânt evlavios tocmai cu *prefăcătoria*? Datorită păcatele noastre...

Căci dacă nu am mai mima evlavia, sfințenia, curăția, nu s-ar mai râde pe seama noastră.

Însă evlavia nu e *un lucru de râs*!

Evlavia reprezintă tot modul nostru iubitor în care împlinim voia lui Dumnezeu și ne raportăm la Dumnezeu.

Evlavia e însăși expresia mântuirii noastre. Pentru că toate faptele și cuvintele evlaviei sunt faptele și cuvintele mântuirii noastre.

Iar evlavia se revarsă *din lăuntrul* iubirii noastre spre *în afară*. Evlavia este iubirea noastră care devine cuvânt, faptă, frumusețe duhovnicească spre folosul tuturor.

Și când nu mai avem *evlavie curată* față de Dumnezeu, tot comportamentul nostru devine *fariseic*. Pentru că relațiile noastre cu oamenii sunt relații *principiale* și *corecte* atâta timp cât conștiința noastră e *vie*, cât noi suntem *plini de iubire* față de Dumnezeu și *ne temem să îndurerăm* iubirea Sa față de noi.

Degeaba așteptăm de la o societate să fie *corectă* în afara evlaviei față de Dumnezeu. Corectitudinea societății democratice e consecința, cel mai adesea, *a fricii* față de pedeapsă, față de sancțiune.

Adevărata corectitudine însă e *consecința firească* a evlaviei față de Dumnezeu, în

cadrul căreia împlinim poruncile lui Dumnezeu și legile statului datorită relației noastre cu Dumnezeu și nu datorită legilor coercitive ale statului. Dumnezeu e Cel care *ne izvorăște* în ființa noastră *reala raportare* la oameni și la legi și la bunurile altora.

De aceea, *evlavia față de Dumnezeu* este *adevărata raportare*, plină de demnitate și de responsabilitate, față de om și bunurile sale și adevărata *atitudine ecologică* a umanității.

Respect și îngrijesc și apăr mediul ambiant și animalele și păsările și vietățile și copacii și ierburile și florile pentru că *iubesc* creația lui Dumnezeu, căreia El îi poartă de grijă.

Am relații principiale, oneste și frățești cu oamenii pentru că *respect* și *iubesc* chipul lui Dumnezeu din om și scopul lui Dumnezeu cu oamenii. Din acest motiv, *grija mea* pentru binele duhovnicesc, sufletesc și trupesc al oamenilor e o grijă *constantă*, pentru că oamenii au nevoie și de adevărurile teologice și de informații și de scrieri profunde despre viața oamenilor și de salariu și de casă și de o viață decentă.

Iar când îl luăm pe om *ca un întreg* și când *îl respectăm cu adevărat*, îi dorim *să se mântuiască*, adică să își împlinească *traiectul său soteriologic personal*.

Numai că oamenii se mântuiesc *în lume*, într-o lume proprie lor, care trebuie păstrată cât mai necontaminată de nesăbuința noastră. Se mântuiesc în lumea pe care *a creat*-o Dumnezeu pentru noi și în care ne-a cerut să fim *lumini vii*, aprinse, duhovnicești.

Așadar, dacă *ne batem joc* de evlavie, ne batem joc de binele nostru istoric și veșnic.

Dacă ne batem joc de ceea ce fac oamenii *în cadrul* relației lor cu Dumnezeu, ne batem joc de noi înșine.

Iar oamenii care trăiesc dimpreună cu Dumnezeu se roagă neîncetat, trăiesc în Biserică frumos, sunt milostivi, sunt iubitori, sunt iertători, se curățesc pe fiecare zi de patimi, sunt onești, sunt deschiși, sunt doritori *să învețe continuu* și *să comunice continuu ceea ce învață*.

Perspectiva lor de a fi e perspectiva transfigurării interioare. Pentru că frumusețea lor țâșnește dinăuntru după cum țâșnește vegetația din pământ.

Iar pământul, într-o contemplare duhovnicească a creației, e asemănat adesea cu *inima* noastră. Din care iese ori grâu, copaci plini de roade, izvoare de apă rece ori pălămidă și neghină și miros urât.

Din lăuntrul nostru iese *viața* sau *moartea*. Pentru că noi alegem cu cine *ne aliem*: cu Dumnezeu sau cu demonii.

De aceea, întreaga noastră viață, clipă de clipă, e *o alegere continuă*. Alegem să facem într-un fel și nu într-alt fel. Alegem continuu...

Numai că alegerile reale sunt alegerile care ne sfințesc interior. Și vom vedea, pe parcursul vieții și, mai ales, la sfârșitul ei și veșnic, *ce impact* au avut alegerile noastre asupra propriei noastre existențe.

Căci dacă ajungem să ne secătuim interior, să fim devastați de urât și de singură-

tate, e semn că nu am ales bine cel mai adesea. Dar dacă pe fiecare zi înflorim în frumusețe, în curăție și în sfințenie, e semn că trăim cu Dumnezeu continuu și El e sursa noastră de *frumusețe ontologică*.

Da, acesta e motivul pentru care Biserica nu laudă *podoaba exterioară* ci *cuviința*! Pentru că *adevărata podoabă* a omului nu e formată din hainele și bijuteriile pe care le îmbracă și le poartă, ci din dreapta credință și sfințenia vieții. Dacă nu avem teologia adevărată, revelată de Dumnezeu, la baza vieții noastre și dacă nu trăim sfânt în Biserica Lui, orice am îmbrăca ne dă de gol *întunericul* din noi.

Pentru că *întunericul din noi* sunt *patimile noastre vii*, rele, adevărata robie și boală a noastră, și ele *ne dezgolesc* de toată frumusețea lui Dumnezeu, de toată slava Lui.

Așadar, iubiții mei, fiecare dintre noi trebuie să ne dorim să fim *purtători-de-mir* și *purtători-de-bucurie-pascală*!

Căci dacă suntem plini de *slava Lui*, avem în noi *mirul cel ceresc* și *bucuria cea veșnică*. Iar dacă slava Lui cea necreată și veșnică nu este în noi, suntem în întuneric și suntem un întuneric ambulant, un întuneric viu, care va fi aruncat într-un foc veșnic viu.

...Ascultam de curând un pastor adventist care spunea credincioșilor săi că „Bisericile *tradiționale* înspăimântă cu iadul pe oameni și prin asta *au falsificat* adevărata imagine a lui Dumnezeu”. Și când a spus *tradiționale* s-a referit la *Biserica Ortodoxă* și la *Biserica Romano-Catolică*.

Însă în *imaginea* lui Dumnezeu intră și teologia Raiului și a Iadului, ambele *veșnice*. Pentru că El ne-a revelat faptul că atât Iadul cât și Raiul sunt *veșnice* și nu noi am inventat aceste *două stări* și *locuri de existență veșnică*.

De aceea, dacă nu ne trăim viața de acum în ritmul *întregii teologii* revelate de Dumnezeu, nu putem să ne bucurăm și să ne împlinim cu adevărat, adică *să ne mântuim*. Pentru că El ne-a revelat multe lucruri tocmai pentru ca *să le cunoaștem* și *să le împlinim* pe toate după puterea noastră.

Să ne bucurăm, iubiții mei, să ne bucurăm de voia lui Dumnezeu cu noi! Să ne cinstim unii pe alții în fața lui Dumnezeu și să ne rugăm unii pentru alții mereu, ca unii prin alții să ne întărim. Căci numai astfel putem trăi cu toții bucuria simplă și profundă a învierii Domnului, care ne-a dat tuturor puterea să ne bucurăm întru El.

Hristos a înviat!

Dumnezeu să binecuvinteze pe toți cei care fac din viața lor *o carte de vizită* a Bisericii Dumnezeului treimic, prin care Tatăl, Fiul și Sfântul Duh, Dumnezeul nostru, e slăvit și cinstit în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica a 4-a după Paști [2015]

Iubiții mei[575],

după cele două duminici anterioare în care am fost *încredințați* de realitatea învierii Domnului, astăzi, prin Evanghelia de la In. 5, 1-15, suntem încredințați de faptul că El este *Cel care ne vindecă*.

Și ne vindecă de toate bolile noastre, de cele sufletești și trupești, dacă ne pocăim pentru păcatele noastre, pentru că El S-a făcut om pentru noi, din iubire imensă pentru noi, ca să ne fie *aproape* fiecăruia în parte.

Iar marea mângâiere pe care o avem în durerea și în așteptarea noastră, atunci când suntem bolnavi și lipsiți și necăjiți e aceasta: că *Aproapele nostru* cel mai grijuliu cu noi este Hristos, Care S-a coborât la nivelul nostru pentru ca să ne ridice pe noi la comuniunea cu El și cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, cu Dumnezeul nostru treimic.

Pentru că numai Dumnezeu putea face acest lucru, desăvârșit și cu totul iubitor, acela de a Se coborî până la noi, de a veni la noi în trup, ca Dumnezeu și om, pentru ca să ne vindece și să ne umple de dragostea Lui.

Textul evanghelic de la In. 5, 1-4 e aidoma Vechiului Testament: o *prefață* a întrupării Sale:

---

[575] Scrisă în dimineața zilei de 29 aprilie 2015. Zi înnorată dar calmă. Zi de miercuri, cu dezlegare la pește.

„1. După acestea era o sărbătoare a iudeilor, și Iisus S-a suit întru Ierusalim.

2. Iar în Ierusalime [ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις] este, lângă a *oii* [τῇ προβατικῇ], o scăldătoare [κολυμβήθρα], care se numește pe evreiește *Bitesda* [Βηθεσδά], având cinci pridvoare.

3. În acestea zăceau mulțime multă de bolnavi, orbi, șchiopi, uscați, așteptând mișcarea apei [ἐκδεχομένων τὴν τοῦ ὕδατος κίνησιν].

4. Căci Înger cobora, după o vreme, în scăldătoare și tulbura apa [Ἄγγελος γὰρ κατὰ καιρὸν κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ, καὶ ἐτάρασσεν τὸ ὕδωρ]; atunci, cel care intra întâi după tulburarea apei, se făcea sănătos, oricare [ar fi fost] boala de care era ținut [ὁ οὖν πρῶτος ἐμβὰς μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος, ὑγιὴς ἐγίνετο, ᾧ δήποτε κατείχετο νοσήματι]" [*Cf.* BYZ].

Și aceste 4 versete vorbesc despre lumea Vechiului Testament, despre timpul când Dumnezeu lucra prin Îngerii Săi la vindecarea oamenilor. Căci Îngerul Lui tulbura apa, o umplea de harul vindecării și se vindeca numai un singur bolnav, indiferent de bolile pe care le avea.

Însă acum El Însuși este Vindecătorul și Binefăcătorul nostru, căci El ne ridică din patul suferinței, din patul morții, din durere și ne dă viață. Asta dacă viața noastră devine *o slujire* a Lui și nu o altă etapă de indiferență și de dezmăț.

Căci mulți înțeleg viața ca pe o existență egoistă, în care vor să își împlinească toate poftele, toate fanteziile, toate frustrările. Numai că viața nu e pentru excese, nu e pentru

închidere în sine, nu e pentru mumificare, ci pentru *deschiderea iubitoare continuă* către Dumnezeu și către oameni.

Viața și timpul *au valoare* dacă facem din ele *un mod de sfințire* a persoanei noastre, de înveșnicire a ei. Altminteri, trăim degeaba, trăim murind continuu, trăim o viață care e *un preambul* al Iadului, pentru că Iadul începe de aici, începe cu fiecare păcat pe care îl facem și față de ale cărui consecințe suntem indiferenți.

Însă, pentru a vedea atât de profund realitatea propriei noastre persoane, trebuie să o privim cu ochii credinței, cu ochii pocăinței. Și e *un mare dar* de la Dumnezeu puterea duhovnicească de a ne vedea păcatele, de a le conștientiza gravitatea și de a ne pocăi pentru ele.

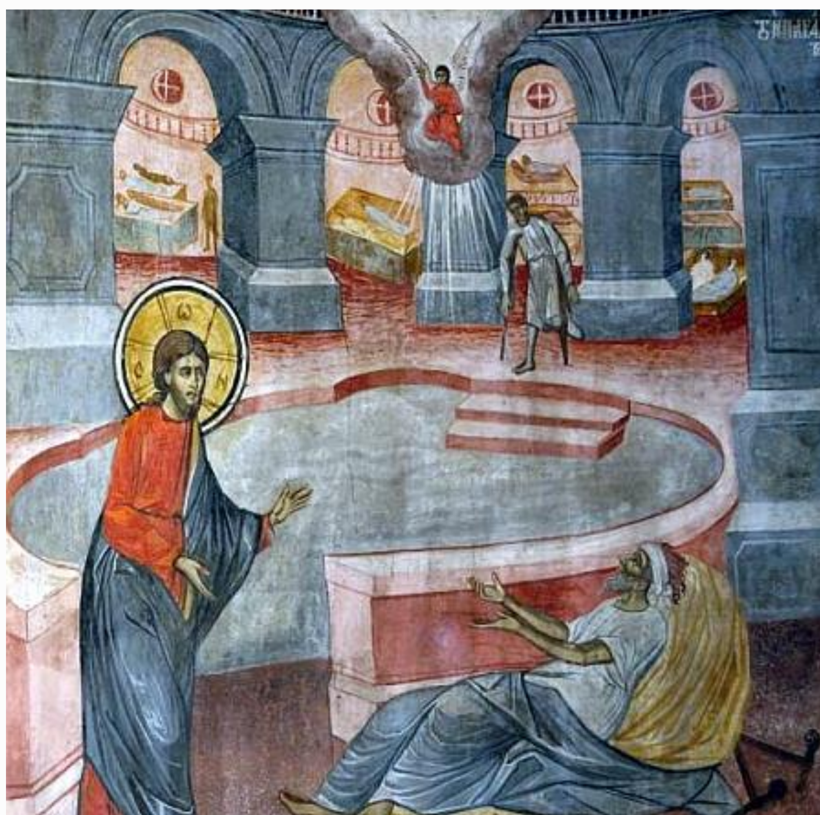
Și este un așa mare dar, încât anumiți Sfinți Părinți considerau vederea de sine, vederea interioară, vederea păcatelor noastre, un dar mai mare decât acela de a face minuni și de a învia morții. Pentru că a-i învia pe alții e *spre folosul lor*, dar a te învia pe tine din moartea sufletească, din iadul păcatelor, înseamnă *a-ți face ție un enorm bine*.

Însă de ce Se duce Domnul la Bitesda? Pentru că „era un oarecare om acolo, 38 de ani având în[tru] boală [τριάκοντα ὀκτὼ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ]” [In. 5, 5, BYZ]. Se duce la un om bolnav cronic, care știa din destul ce înseamnă *durerea* și *neputința*, pentru ca să îl vindece. Dar prin asta să ne arate tuturor că nu există boală de care Dumnezeu nu ne poate vindeca. Și că nu avem niciun motiv *să*

amânăm vindecarea noastră, adică pocăința noastră, pentru că viața și sănătatea sunt darurile Lui pentru noi, dacă dorim să trăim duhovnicește viața noastră.

Căci viața are sens dacă e plină de frumusețe, de fapte frumoase, de iubire pentru Dumnezeu și pentru oameni.

Viața are sens dacă trăim bolile și neputințele și lipsurile noastre ca *moduri de apropiere* de Dumnezeu și de oameni. Ca pe niște *continue trepte* pe care le urcăm pentru că dorim să fim cu El.



Însă[576] boala, durerea, sărăcia, indiferența altora față de noi *le depășim interior,*

[576] Am preluat Sfânta Frescă de aici: http://str.crestin-ortodox.ro/foto/1408/140766_duminica-a-iv-a_pasti.jpg.

biruindu-le înăuntru nostru, prin aceea că ele ne fac să fim tot mai blânzi și tot mai curajoși în relația noastră cu Dumnezeu și nu dispre-țuitori, reci și revanșarzi. Le biruim frumos, ortodox, pentru că prin ele ne sfințim interior și nu ne dezumanizăm.

Pentru că boala, sărăcia și neiubirea îi dezumanizează pe cei care nu le trăiesc ca pe *curățirea lor de patimi*.

Și cei care *nu se văd* și *nu se simt păcătoși*, consideră orice durere, neîmplinire, dezamăgire și stare de boală ca pe *un atentat* al lui Dumnezeu la adresa lor. La adresa inte-grității și a situației lor sociale. Pentru că vor să fie „lăsați în pace” de Dumnezeu, vor să nu fie „deranjați”.

Numai că Dumnezeu *îi deranjează* pe oameni! Ca un Părinte mult prea iubitor, Care privește toate nu în orizontul scurt al istoriei ci al veșniciei, Dumnezeu *mișcă* nu numai apele și munții și pământul dar și conștiințele oamenilor. Dumnezeu *lovește* în mânia și în urgia Lui inimile oamenilor și constituția lor fragilă – mânie și urgie care nu au nimic de-a face cu patimile noastre și care converg cu iubirea și cu mila Lui față de noi –, pentru că El dorește *un răspuns clar* de la fiecare om în parte.

Și chiar și atunci când află răspunsul nostru interior, când află că noi *nu dorim* iubirea Lui, El *nu ne abandonează*, ci continuă la nesfârșit *să ne invite* la viața cea fericită și netrecătoare, la comuniunea veșnică cu El.

De aceea, purtarea Lui vizavi de noi e întotdeauna *curtenitoare*, e plină de iubire și

de atenție, pentru că El *nu e niciodată indiferent* față de vreun om sau față de vreo creație a Sa. Ci, dimpotrivă, singurul cu adevărat atent față de orice vietate este Dumnezeu, ca Unul care a făcut toate, de la planete și până la om, de la firul de praf și până la sufletul uman și Sfinții Îngeri.

Iar dacă El a făcut toate și le susține în existență pe toate și le conduce pe toate la împlinirea lor, atunci El este *punctul de convergență* al întregii creații. Și în El *se unesc* toate cele pe care El le-a făcut pentru că El este *împlinirea* lor veșnică.

Cum se comportă Domnul în relație cu omul care era bolnav de 38 de ani? Cu multă considerație față de starea lui de sănătate. Nu îl socotește „un rebut uman" ci îi dă nespus de multă atenție. Pentru că Se apropie de el și îi vorbește:

„6. Iisus, văzându-l pe acela zăcând, și cunoscând că deja multă vreme are [de când e bolnav], îi zise lui: <Vrei să fii *sănătos* [Θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι]?>.

7. Bolnavul I-a răspuns Lui: <Doamne, om nu am ca [Κύριε, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω ἵνα], [atunci] când se tulbură apa, să mă pună întru scăldătoare [ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ, βάλῃ με εἰς τὴν κολυμβήθραν]; ci, [până în clipa] în care vin eu, altul înaintea mea se coboară [ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγώ, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει] [în apă]>.

8. [Dar] Iisus îi zise lui: <Scoală-te, ia-ți patul tău și umblă [Ἔγειραι, ἆρον τὸν κράββατόν σου, καὶ περιπάτει]!>.

9. Și îndată omul s-a făcut sănătos, și și-a luat patul lui și umbla. Dar era sabat în acea zi [Καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιὴς ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἦρεν τὸν κράββατον αὐτοῦ καὶ περιεπάτει. Ἦν δὲ σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ]" [*cf.* BYZ].

Nu face minunea *cu forța* ci îl întreabă pe bărbat dacă *își vrea* sănătatea. Pentru că la fel face cu fiecare dintre noi: ne întreabă dacă vrem să fim sănătoși, dacă vrem să ne mântuiască, dacă vrem să ne bucurăm veșnic împreună cu El.

El *nu optează* în locul nostru pentru mântuirea noastră, chiar dacă a făcut și face toate pentru mântuirea noastră. El ne dăruie întreaga Sa iubire și iertare doar dacă noi o acceptăm și conlucrăm cu El la mântuirea noastră, adică la curățirea noastră de patimi, la umplerea noastră de har, la îndumnezeirea noastră. Căci nu e de ajuns *să primim* harul Lui la Botez, ci pe el trebuie *să îl facem lucrător* în toată fapta cea bună. Pentru că noi, ajutați de harul necreat al lui Dumnezeu, facem tot binele mântuirii noastre.

De aceea, El vine și îl întreabă...iar omul îi răspunde că e *singur*, că nu are cine să-l ajute. Pentru că el și-ar dori vindecarea, dar nu are pe cineva care să îl pună în scăldătoare.

Însă omul *nu se aștepta* la ceea ce va urma...Omul nu aștepta de la Domnul *vindecarea* lui...însă Domnul îl vindecă numai cu cuvântul Său cel atotputernic, cu care a zidit toate câte sunt.

Și bărbatul care suferea de 38 de ani, deodată, se vede sănătos și în stare să umble.

Cine ar putea să spună însă *bucuria* lui? Cine ar putea să spună *cât de mulțumit* era pentru acest *mare dar* de la Dumnezeu?

Însă…atâta timp cât fusese bolnav, nu fusese văzut de nimeni. Și nu o săptămână sau un an…ci 38 de ani fusese lăsat *să sufere* și *să aștepte*…

Poate că, pentru mulți, așteptarea lui era *ridicolă*. Nimeni nu îi mai dădea *vreo șansă* de vindecare, ci singurul său traseu era chinul continuu, care se sfârșește cu moartea.

O viață *deja pecetluită* pentru societatea în care trăia…

Toți știau, cum știm și noi, astăzi, că un om cu o boală terminală este un om *mai mult mort* decât viu. Și tocmai de aceea toți îl abandonaseră…

Însă societatea care *te abandonează* la greu e o societate care *nu prețuiește* viața și nici omul. E o societate care *nu se valorizează* pe sine. Căci atunci când omul e *mai puțin important* în comparație cu cotizarea sa la fondul de sănătate și când *valorizarea* lui este direct proporțională cu puterea lui de muncă sau cu poziția sa socială, nu ne interesează *omul*, ci *instituțiile*.

Însă instituțiile sunt *pentru oameni*, pentru binele lor, și nu împotriva lor!

Instituțiile pot să devină *mai importante* decât oamenii doar într-o societate în care vrem să spălăm aparențele dar, în fapt, *nu ne pasă* de om și de împlinirea lui.

Tocmai de aceea, *intriga* Evangheliei de azi începe în In. 5, 9, când Sfântul Evanghelist Ioannis ne spune că era *zi de sabat*, de

odihnă, ziua în care l-a vindecat pe bolnavul... *aruncat la coș* de 38 de ani.

Iar evreul se odihnea și nu făcea nimic sâmbăta. Societatea evreiască *se odihnea*...dar *nu prăznuia*!

Pentru că atunci când *prăznuiești*, când te bucuri *cu* și *de* Dumnezeu, prăznuiești împreună cu alții și nu de unul singur. Prăznuirea e bucurie, e întrajutorare, e împlinire în comuniune.

De aceea, sabatul pe care îl dorise Dumnezeu pentru Israil nu fusese rânduit pentru ca ei să lase oamenii să moară într-o indiferență funestă.

Sabatul era lăsat pentru om, pentru odihnirea trupească a omului, pentru ca să se bucure de odihna duhovnicească. Căci, ca și noi, astăzi, am lăsat toate acasă și am venit la Biserică pentru ca să ne bucurăm împreună în fața Domnului, și pentru ca să trăim adevărata odihnă: odihna duhovnicească, odihna în care ne umplem de harul lui Dumnezeu.

Sabatul adevărat e sabatul duhovnicesc. Pentru că poți fi la muncă și te poți simți prăznuind, plin de pace și de bucurie, după cum poți fi la Biserică și, dacă n-ai chef de Biserică, vii și pleci de la Biserică plin de enervare. Fără niciun folos interior.

De aceea, starea interioară e adevărata noastră stare. Noi prăznuim sau nu în măsura în care avem sau nu avem pacea lui Dumnezeu în noi înșine.

Și cum *au reacționat* iudeii în fața acestei minuni pline de atenție față de starea gravă a unui om?

„10. Deci ziceau iudeii celui vindecat: <Sabat este; nu îți este îngăduit să îți iei patul>.

11. [Și el] le-a răspuns lor: <Cel care m-a făcut sănătos, Acela mi-a zis: Ia-ți patul tău și umblă!>.

12. Atunci l-au întrebat pe el: <Cine este omul care ți-a spus ție: Ia-ți patul tău și umblă?!>.

13. Dar cel vindecat nu știa cine este; căci Iisus S-a dat la o parte, mulțime fiind în [acel] loc" [*cf.* BYZ].

Și când Dumnezeu ne arată *ce spuneau* iudeii despre minune, ne arată cât de urâți interior sunt cei care *fariseizează* cuvioșia. Cât de urâți interior sunt oamenii care par *să apere* legea lui Dumnezeu dar, în fapt, se acoperă în mod fals cu cuvintele legii pentru ca să nu lucreze binele în favoarea oamenilor.

Pentru că, în aparență, ei pretindeau că sunt „mari apărători" ai sabatului, ai poruncii lui Dumnezeu, când Însuși Dumnezeu le arăta că ei sunt *indiferenți* față de om și că se bucură de odihnă în mod egoist, fără să facă bine la cineva.

Însă Dumnezeu vrea binele Lui, binele autentic și nu împlinirea formalistă a poruncilor Lui. El vrea o împlinire *de fond*, esențială a poruncilor Lui, care să aducă un progres real umanității, dar și îndumnezeirea noastră. Pentru că poruncile lui Dumnezeu sunt *viață profundă*, reală, duhovnicească pentru noi și nu o *gâtuire* a tot ceea ce e frumos și bun în ființa noastră.

Iar aici Dumnezeu arată cu degetul întreaga noastră *nepăsare* vizavi de om și vizavi de întreaga creație. Cât *de indolenți* suntem când vine vorba de a împlini voia Lui și cât de mult cerem *recompense* pentru statul nostru degeaba.

Însă Domnul ne arată că binele trebuie făcut *cu discreție*. El Se retrage, intră în mulțime, Se pierde din vedere în mulțime și cel vindecat nu află numele Său. Dar el, plin de recunoștință, Îi împlinește porunca, aceea de a-și lua patul și a umbla, chiar dacă i-a scandalizat pe iudeii ritualiști. Și nu avea cum să nu Îi împlinească voia, atâta timp cât ea era plină de fericire pentru el. Căci Domnul îl vindecase și el putea umbla...și asta după 38 de ani de neumblare și de nevedere a lui de către alții!...

Iar iudeii îl văd tocmai când el *se bucura*...fără ca să dorească *să participe* la bucuria lui! Se bucură de unul singur, așa cum suferise de unul singur, în tăcere și nebăgat în seamă.

Însă ce fel de oameni *nu se bucură* și *nu se entuziasmează* în fața unei *minuni palpabile*, atâta timp cât oamenii se entuziasmează pentru lucruri mult mai mici, ca, spre exemplu, un truc făcut la circ, o acrobație, o interpretare a unei piese muzicale sau din cauza unei execuții profesionale de gimnastică? Cine nu se înfioară însă în fața unei minuni, când minunile nu sunt pe toate drumurile?

Căci atunci când ești în fața unei minuni te umpli deodată de entuziasm, de iubire, de

exaltare, rațiunea ta se înflăcărează, ieși din tine însuți de bucurie și nu rămâi rece ca gheața.

Însă iudeii nu numai că rămân reci în fața minunii...dar căutau să afle care e „capul răutăților”, adică cine a făcut minunea. Dar nici cel însănătoșit nu-L cunoștea pe Vindecătorul său. Pentru că Vindecătorul lui a dorit *mântuirea* lui și nu *publicitatea*. El i-a dorit binele, pentru că binele e *adevărata împlinire* a odihnei. Căci odihna trebuie să se împlinească în bine, pentru că binele trebuie să fie pacea odihnei.

Ultima parte a Evangheliei de azi este formată din întâlnirea celui vindecat cu Domnul:

„14. După acestea, Iisus îl află pe el în templu, și i-a zis lui: <Iată, te-ai făcut sănătos [”Ιδε ὑγιὴς γέγονας·]! Să nu mai păcătuiești [μηκέτι ἁμάρτανε], ca nu [cumva] ceva mai rău ție să ți se facă [ἵνα μὴ χεῖρόν τί σοι γένηται]!>.

15. [Și] s-a dus omul, și a vestit iudeilor că Iisus este Cel care l-a făcut pe el sănătos [Ἰησοῦς ἐστιν ὁ ποιήσας αὐτὸν ὑγιῆ]” [*cf.* BYZ].

Însă iudeii nu s-au bucurat nicidecum că au aflat cine este *Făcătorul de bine* al oamenilor ci „pentru aceasta iudeii *Îl prigoneau* pe Iisus și *căutau să-L omoare pe El*, căci acestea le făcea în sabat [διὰ τοῦτο *ἐδίωκον* τὸν Ἰησοῦν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ *ἐζήτουν Αὐτὸν ἀποκτεῖναι*, ὅτι ταῦτα ἐποίει ἐν σαββάτω]” [In. 5, 16, BYZ].

Și așa *se scrie* istoria: cu fapte, cu vorbe, cu diverse gesturi, bune sau rele! Adevărata istorie se scrie în conștiința noastră și cu ea

vom sta înaintea Dreptului Judecător și a întregii creații, pentru ca să luăm răsplată pentru toate faptele, gândurile, cuvintele, gesturile, atitudinile și consecințele vieții noastre.

Degeaba falsificăm istoria, degeaba vrem să o rescriem, degeaba îi minimalizăm pe Sfinții, pe eroii, pe geniile lui Dumnezeu: tot ceea ce s-a petrecut, se petrece și se va petrece e *de neșters* în fața lui Dumnezeu. Fiecare cuvânt, fiecare lacrimă, fiecare porție de mâncare oferită, fiecare avort, fiecare glonț tras spre altul, fiecare mârșăvie la adresa altora, cum a murit fiecare, cum a trăit, ce s-a petrecut de fapt în istorie sunt *vii* în ochii lui Dumnezeu.

Iar încercările noastre bezmetice și răutăcioase de a schimba lucrurile, de a da o altă turnură istoriei și existenței umanității sunt copilărisme. Pentru că istoria și umanitatea și timpul și întreaga creație merg spre împlinirea lor veșnică, se scurg spre veșnicie prin puterea lui Dumnezeu și nimic nu se petrece fără voia Lui.

În loc să ne muncim toată viața să luptăm împotriva lui Dumnezeu mai bine ar fi să ne vedem păcatele și să vedem în noi, foarte adânc, dorința de a trăi veșnic cu Dumnezeu. Pentru că nimeni nu își dorește *să moară*, dar nu mulți doresc să moară acum pentru păcat pentru ca viața lui Dumnezeu să vieze întru ei.

Însă nu există o altă cale spre veșnicia fericită decât împlinirea voii lui Dumnezeu. Voie a lui Dumnezeu care e fundamentul

comuniunii, al iubirii, al înțelegerii reciproce. Fără voia Lui, fără poruncile Sale, *nu progresăm*, nu ajungem nicăieri, ci ne afundăm în mlaștina dezumanizării noastre.

Așadar, iubiții mei, *Paștiul este pentru om* și el este *prăznuire veselă*, bucuroasă, plină de milostivire și de iertare!

Paștiul nu înseamnă *odihnă egoistă* ci *odihnă activă*. Odihnă în folosul Bisericii și al umanității.

Paștiul Bisericii e o continuă trecere spre fapte și mai mari de iubire și de responsabilitate.

Pentru că ne bucurăm cu Dumnezeu de faptele Lui cele preaminunate în praznic și nu dorim un bine limitat, teluric, doar pentru noi, ci un bine veșnic pentru toți.

Cine dorește o veșnicie *doar pentru el* nu este ortodox decât cu numele.

Cine dorește să fie *mai mare* decât toți Sfinții nu este ortodox decât cu numele.

Cine consideră că există vreun om care *nu e vrednic* de mântuirea lui Dumnezeu nu este ortodox decât cu numele.

Pentru că ortodocșii sunt oamenii comuniunii. Ortodocșii sunt oamenii smereniei. Ortodocșii sunt oamenii sfințeniei.

Iar sfințenia e *pentru toți*, pentru că e *dar dumnezeiesc*, e darul Dumnezeului Celui Preasfânt pentru noi toți, pentru cei care suntem *mădulare vii* ale Bisericii Sale.

Să prăznuim, dar nu ca iudeii și nici ca păgânii! Să nu prăznuim împiedicându-ne de păcatele mici ale altora și, datorită lor, să nu mai vedem binele tuturor, al întregii Biserici!

Ci să prăznuim cu sfințenie, cu lărgime de inimă, cu conștiință bună, slujind și lucrând pentru binele tuturor.

Pentru că numai astfel ne putem bucura cu adevărat: când facem totul spre binele tuturor. Iar Dumnezeu Se bucură de noi când ne vede dorind binele, iubind frățietatea dintre noi, îngrijindu-ne de unitatea Bisericii.

Hristos a înviat!

Vă doresc multă pace și împlinire în tot ceea ce faceți! Amin.

Predică la 10 ani de la adormirea Fericitului Ilie văzătorul de Dumnezeu [4 mai 2015]

Iubiții mei[577],

când vorbim despre *experiență mistică* vorbim despre simțiri, vederi, auziri, atingeri ale sufletului nostru de ceea ce vedem în slava lui Dumnezeu. Vorbim despre ceea ce ne revelează Dumnezeu pentru a-L cunoaște personal și pentru a cunoaște bogăția negrăită a slavei Sale necreate și a Împărăției Sale celei veșnice.

Iar toate aceste trăiri ale noastre sunt mistice/ tainice/ profunde, tocmai pentru că ele se trăiesc în duhul nostru, fără ca nimeni dintre oameni să fie martor la trăirea lor, și nu lângă noi, nu terestru. Ele se trăiesc în

[577] Scrisă în dimineața zilei de 30 aprilie 2015. Cer înnorat, frig, zi de joi.

slava lui Dumnezeu, în Împărăția Lui, și nu aici, pe pământ, deși noi trăim încă pe pământ.

De aceea, când Dumnezeiescul Ilie spune într-un poem al său: „În lume cerul am adus...și l-am purtat la piept, supus"[578], ne spune că vederile dumnezeiești le-a păstrat în inima lui și, aflând prin ele voia lui Dumnezeu, s-a supus voii lui Dumnezeu cu el.

Însă odată cu publicarea integrală a operei sale, în 10 volume[579], experiența sa mistică a fost *deschisă* lumii. Din experiență *privată* a devenit experiență *publică* dar, mai întâi de toate, a devenit *parte componentă* din imensa experiență mistică a Bisericii.

Pentru că așa au fost toate *Viețile* Sfinților noștri: ele au fost odoarele cele de preț lăsate ucenicilor, cunoscuților, martorilor vieții lor. Unele au fost scrise doar de un ucenic, altele de mai mulți, pe când altele s-au făcut pe baza mărturiilor a sute de oameni.

Însă ele ne aduc, ca o *icoană scrisă*, chipul lor până la noi. Pentru că Viețile Sfinților *ne pictează* în cuvinte persoanele și experiențele lor. Și avem nevoie neapărată de

---

[578] *Scrierile complete ale Fericitului Ilie văzătorul de Dumnezeu și viața sa, comentate de către ucenicul și fiul său întru Domnul, Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș*, vol. 8 (al 6-lea caiet manuscriptic), Teologie pentru azi, București, p. 182, *cf.* http://www.teologiepentruazi.ro/2011/06/06/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-8/.

[579] Care poate fi downloadată de aici:

http://www.teologiepentruazi.ro/2012/05/29/despre-omul-imparatiei/.

datele tradiționale despre Sfinți, pentru că ele *explică* Sfintele lor Icoane, care altfel ar rămâne picturi simbolice.

De aceea, încep *să simt nevoia* de a vedea iconizat chipul Dumnezeiescului Ilie, Părintele nostru. Pentru că am început *să uit* înfățișarea lui fizică, chiar dacă o am păstrată în puținele fotografii cu el.

Și am început *să o uit*…nu pentru că *aș putea să o uit* vreodată…ci pentru că înfățișarea lui începe *să se transfigureze* în ființa mea. Peste el, cel din mintea mea, și peste el, cel din fotografii, începe să se suprapună el, cel care mi s-a arătat într-un fel sau altul după adormirea lui și el, cel pe care îl simt când mă rog *pentru el*, dar, mai ales, când *mă rog lui* ca unui Sfânt al lui Dumnezeu.

Ce știam eu despre el…după adormirea lui a devenit tot mai complex…pentru că chipul lui, în lăuntrul meu, s-a amplificat și s-a transfigurat.

Și aș avea nevoie de un iconar al lui Dumnezeu care să fie în stare *să mi-l redea* pe el iconic, așa după cum eu *îl văd* în mine. Pentru că am nevoie *să văd* chipul lui de acum, chipul lui duhovnicesc, care *să mă mângâie* și *să mă întărească* întotdeauna, așa cum mă întărește chipul Maicii lui Dumnezeu și al altor Sfinți.

Pentru că cuvintele nu sunt niciodată *fără chip*, ci ele sunt *întotdeauna* ale unei persoane. Iar cine își închipuie că poate *să iubească* cuvintele persoanei și să nu dorească *chipul ei*, comuniunea cu el, trăiește o schizofrenie interioară de tip protestant.

Însă eu *am nevoie* de chipul lui iconizat, deși am cuvintele sale, am cărțile sale, am haine și lucruri ale sale, am experiența vie a trăirii pe lângă el, am destul de multe elemente care mi-ar putea potoli dorul de el.

Dar când dragostea crește, când ea se maturizează tot mai mult, când înflorește dragostea în noi, atunci crește și *nevoia vie* de *a-l vedea* pe cel iubit. De a-l avea în fața ochilor întotdeauna.

Iar Icoana este *fereastra noastră* spre realitatea dumnezeiască a Împărăției lui Dumnezeu. Este *o surprindere duhovnicească* a persoanei Sfântului, care e cu Dumnezeu, și Icoana lui reprezintă *o alinare* pentru noi dar, în același timp, *un imbold puternic* pentru a ne sfinți viața.

Pentru că el ne sprijină și ne întărește și ne luminează, prin sfintele lui rugăciuni și prin prezența lui lângă noi, ca să ne curățim și noi de patimi și să plăcem lui Dumnezeu.

Însă *distanța* dintre *Sfintele Icoane* și *idoli* este enormă și nu pot fi puse în ecuație. Pentru că, prin idoli, păgânii doreau *să Îl înlocuiască* pe Dumnezeu, să-L reducă la *o anume înfățișare* pe Cel necuprins. Și idolul era considerat *Dumnezeu* și nu *o reprezentare* a lui Dumnezeu.

Pe când Sfintele Icoane sunt *bunevestiri vizuale* ale lui Dumnezeu, așa după cum ni S-a revelat El prin Profeți și apoi prin Fiul întrupat, sau ale Sfinților și Îngerilor Lui. Ele sunt *calea* către Dumnezeu și către Sfinții Lui, ca și cuvintele și faptele Lui și cuvintele și

viețile Sfinților, pentru că noi avem nevoie de Dum- nezeu și de Sfinții Lui.

Și nu putem iubi cărțile unui Sfânt, Icoanele Lui, Sfintele lui Moaște, viața lui, dar nu și persoana Lui. Ci iubim *toate* ale lui tocmai pentru că *îl iubim* pe el.

Iar la întrebarea *de ce îl iubesc* pe Fericitul Ilie văzătorul de Dumnezeu, Părintele nostru, am argumente solide și veșnice.

Pentru că s-a sfințit pe sine și s-a făcut un autentic isihast și mistic și Părinte duhovnicesc al Bisericii și a primit de la Dumnezeu revelații dumnezeiești copleșitoare, spre zidirea noastră, a tuturor.

Pentru că a prețuit enorm de mult oamenii și dialogul profund cu oamenii.

Pentru că a fost de o sinceritate copleșitoare și de o bunătate debordantă în relația de paternalitate duhovnicească vizavi de mine.

Pentru că a fost un exemplu de asceză, de muncă și de erudiție, care a trăit în cele mai vitrege condiții posibile până la o austeritate casnică autoimpusă.

Pentru că a fost un bărbat demn, care nu și-a călcat pe conștiință, chiar dacă a suferit enorm, și care și-a transformat fiecare înfrângere, fiecare umilire, fiecare boală, fiecare neputință în *victorii veșnice* asupra răului și a tot ce e pământesc.

Și îl iubesc nespus, mai ales pentru faptul că a făcut toate acestea într-o tăcere deplină, nevorbind aproape deloc despre cine este, ce a trăit și ce face zi de zi.

De aceea, eu îl consider un sculptor duhovnicesc de geniu, care nu a sculptat *coloana infinitului* dar *s-a sculptat pe sine* ca *suire nesfârșită* în slava lui Dumnezeu. El s-a sculptat pe sine, interior, după chipul lui Hristos Dumnezeu, pe Care Îl striga în miile de rugăciuni zilnice către El.

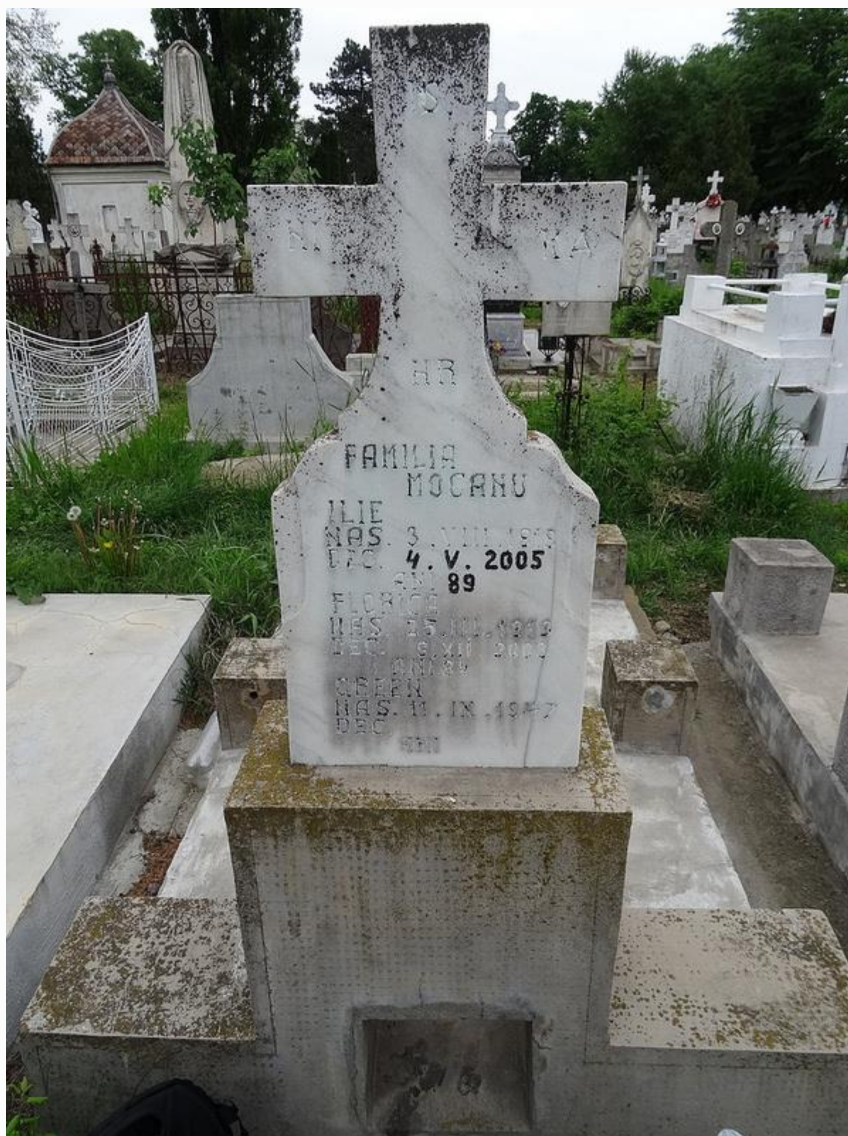
Pentru că tăcerea lui era plină de rugăciune, ochii lui se rugau cu lacrimi și cu bucurie dumnezeiască, mâinile sale te îmbrățișau cu toată dragostea, pentru că el alerga continuu spre Dumnezeu, nedorind slava lumii, cea care se dă pentru favoritisme și favoruri.

Și de aceea a câștigat din plin slava lui Dumnezeu, cea netrecătoare, în care s-a sălășluit și din care *ne umbrește* și pe noi cu harul său.

Pentru că îi simt *dulceața* ființei lui, îi simt bunătatea, îi simt calmul, îi simt delicatețea, îi simt bucuria lui pentru bine, pentru a face bine tuturor și, mai ales, pentru a-i învăța pe oameni.

Iar de multe ori simt cum mă ajută la propriu, cum îmi dă putere să slujesc, să predic, să muncesc, să călătoresc, să mă înving continuu, să nu deznădăjduiesc, să nu mă las biruit de gânduri demonice și de tentații prăpăstioase. Lucruri pentru care sunt *bucuros*...dar pentru care *mă simt nevrednic*.

Pentru că sunt *nevrednic* față de mulțimea de bunătăți dumnezeiești pe care el le-a revărsat, le revarsă și le va revărsa, cu harul lui Dumnezeu, în viața noastră.



…Astăzi se împlinesc 10 ani de când a adormit…după ce 10 ani i-am fost ucenic.

10 ani cu el, 10 ani…tot cu el…dar în alt fel. Într-un fel bucuros, într-un fel profund, pentru că îl știu *fericit*, îl știu *cu Dumnezeu* și îl știu *mijlocitor* pentru noi toți.

De aceea, astăzi, la pomenirea sa de peste an, mă rog Dumnezeiescului Ilie ca să ne ajute pe toți să facem voia lui Dumnezeu. Să ne ajute să fim atenți și profunzi în relațiile noastre cu oamenii, pentru binele Bisericii și al națiunii române.

Hristos a înviat!

Dumnezeu să ne întărească pe toți în tot lucrul cel bun! Amin.

Predică la Duminica a 5-a după Paști [2015]

Iubiții mei[580],

miercuri, la *înjumătățirea* praznicului Învierii Domnului (socotită și *înjumătățire a Cicizecimii*[581], „ca...[zi] care le unește și le leagă pe amândouă”[582] praznicele), s-a vorbit despre *apă*...

Evanghelia zilei a fost In. 7, 14-30[583], dar cântările zilei au cuprins și In. 7, 37-38, fapt pentru care avem următorul text imnologic:

„Stând în mijlocul templului, la înjumătățirea Praznicului, ca un Dumnezeu ai grăit: Cel însetat să vină la Mine și să bea; că cel ce va bea din această dumnezeiască apă a Mea, [îi] vor izvorî din pântece râuri ale învățăturii Mele; iar cel ce crede în Mine, Care sunt trimis, Care sunt de la Dumnezeiescul Părinte, împreună cu Mine va fi preaslăvit”[584].

Și astfel înțelegem că *apa*, adică râurile care vor izvorî din pântecele celui credincios, este *harul* lui Dumnezeu. Că apa de aici e *harul* Lui și nu apa de la robinet.

Iar harul Lui Îl primim, începând de la Botezul nostru, în orice slujbă și rugăciune a

---

[580] Scrisă în după-amiaza zilei de 7 mai 2015, zi de joi, cu ploaie dimineața și seara și timp frumos la mijlocul zilei.

[581] *Cf. Penticostar*, ed. BOR 1999, p. 159.

[582] Ibidem.

[583] Idem, p. 165.

[584] Idem, p. 156.

Bisericii, în orice clipă a vieții noastre, când facem voia Lui și cerem luminarea Lui. Harul Îl primim de la El, de la Dumnezeul nostru, ca *o coborâre* a slavei Lui la noi, în ființa noastră.

De ce Domnul însă ne spune că râuri de apă vie vor curge *din pântecele lui* [ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ] [In. 7, 38, BYZ], al celui care crede? De ce nu ne spune că el, harul dumnezeiesc, curge *din Dumnezeu*?

Însă harul curge veșnic din Dumnezeu. De la nimeni altcineva nu se revarsă spre noi și în noi harul Lui decât din ființa Dumnezeului treimic. Iar harul este slava/ lumina Lui cea veșnică și necreată, care nu e văzută cu ochii, care nu e detectată de nicio aparatură umană, ci numai de sufletul și de trupul omului care s-au curățit de patimi și s-au făcut locaș al lui Dumnezeu.

Dar Domnul spune aici că ea curge *din pântecele* celui care crede, pentru ca să ne spună ceva și mai minunat: că harul Lui, care coboară în noi, *rămâne* și *se odihnește* în cel care crede și din el se revarsă și spre alții. Tocmai de aceea noi folosim adesea sintagma de *purtător de Dumnezeu*, pentru *purtător de har*. Cel care Îl poartă pe Dumnezeu în el însuși e cel plin de slava Lui, e plin de sfințenie, e plin de candoare, e plin de bunătate.

Iar Domnul ne cheamă la credință, la credința în El, pentru ca să ne facă *purtători de Dumnezeu*.

Tocmai de aceea noi avem repulsie față de credința înțeleasă ca ideologie. Ca știință învățată după foaie, care nu are nimic de-a

face cu tine și cu viața ta. Pentru că, așa cum vedem din In. 7, 38, credința adevărată e credința care te umple de slava lui Dumnezeu. E credința care te sfințește. E credința care înseamnă curățire de patimi, luminare, îndumnezeire.

Și de aceea, atunci când vine vorba *să dialogăm* despre credință, nu dialogăm doar la nivel de versete și citate (pentru că experiența altora e *în afara* noastră și nu *în noi*) ci și la nivel de experiență. De experiență personală.

Căci dacă experiența suferinței sau a îndrăgostirii sau a bolii sunt experiențe despre care putem vorbi doar atunci când *le-am trăit*, când suntem în cunoștință de cauză, tot la fel experiența credinței care te sfințește este o experiență despre care putem vorbi cu recunoștință și cu mărime de inimă, dacă ea e *o realitate* în noi înșine.

Și Domnul ne vorbește tocmai despre *realitatea* credinței și nu despre *filosofia* credinței.

Nu ne vorbește despre o stare perpetuu neatinsă ci despre o stare interioară continuă, cotidiană în ființa noastră, dacă *ne odihnim* continuu în Dumnezeu și Dumnezeu – cât de cutremurător dar realist sună! – *Se odihnește* în noi.

Da, Sfinții lui Dumnezeu erau *conștienți în mod continuu* de ceea ce se petrecea în ființa lor! Erau conștienți de *îndumnezeirea lor continuă*, zilnică.

Revărsările continue de har din ființa lor, luminările și vederile dumnezeiești pe

care le aveau, toate mișcările și schimbările duhovnicești din ființa lor erau conștientizate de către ei.

Nu s-au sfințit în mod inconștient!

Nu s-au sfințit la întâmplare, ci în modul personal în care au fost luminați de Dumnezeu ca să trăiască! Pentru că mântuirea e conștientă și liberă, e plină de veselie și împlinire veșnică, dar și de crunte și numeroase dureri, necazuri, lipsuri și ispite.

...Și am legat înjumătățirea praznicului de duminica de azi, pentru că și azi vorbim despre aceeași *apă*: despre apa harului.



În Evanghelia zilei [In. 4, 5-42], Domnul îi vorbește Sfintei Mucenițe Fotini[585] despre *har* ca despre „izvor de apă săltătoare/ curgătoare întru/ spre viață veșnică [πηγὴ

---

[585] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Fotini_samarineanca.

ὕδατος ἁλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον]" [In. 4, 14, BYZ].

Care izvor, ca și în In. 7, 38, e unul *interior*. Pentru că apa pe care ne-o dă Domnul, adică harul Lui, se face în noi *izvor de har*.

Însă cum se transformă *harul Lui* în *izvor de har* în persoana noastră? Prin aceea că noi înmulțim continuu binele în noi, prin împlinirea poruncilor lui Dumnezeu. Pe măsură ce noi ne afundăm în bine, făcând binele lui Dumnezeu, pe atât harul Lui se înmulțește în noi și devine, din pârâiaș, *izvor* și, din izvor, *fluviu*. Fluviu de har. Dar asta pe măsura curățirii noastre reale de patimi și a înaintării în sfințenie.

Domnul ne-a vorbit despre semnele progresului nostru în sfințenie, despre semnele *reale*, adică despre înmulțirea harului în noi înșine, pentru ca nu cumva să socotim aceste simțiri și experiențe duhovnicești ale harului drept unele demonice. Pentru că, din păcate, unii oameni neinstruiți teologic, *se tem* de mișcările harului din ei crezând că sunt *un lucru rău*...când ele sunt *cel mai mare bine*.

Dar pentru a cunoaște diferența dintre *mișcările* harului în noi înșine, *săltările* și *izvorârile* lui în noi înșine și *înșelări demonice diverse* trebuie să cunoaștem teologia experiențială a Bisericii. Adică ce au trăit Sfinții noștri în drumul mântuirii lor. Ce au învățat ei din ce au trăit ei înșiși.

Așa aflăm de ce e *absolut important* să citim Dumnezeiasca Scriptură, Filocaliile, Patericele, Viețile Sfinților, cărțile de teologie

și de slujbă ale Bisericii: pentru ca să înțelegem cum arată reala curățire, luminare și sfințire a omului și cum arată schimonositele și deplorabilele experiențe ale înșelării demonice.

Pentru că cel înșelat de demoni se consideră „un atotștiutor”, „un sfânt” în viață, „un mântuit”, un om care „nu are probleme”, pe când cel care se mântuiește în mod smerit e conștient de păcatele lui, de patimile pe care le are, de greutățile de tot felul și știe că harul lui Dumnezeu, pe care îl simte, e darul bunătății Sale și nu „o proprietate” a lui pentru că „le-a făcut pe toate”.

De aceea avem nevoie să cunoaștem, să cunoaștem din plin, să cunoaștem *în amănunțime* Tradiția Bisericii, pentru că avem nevoie de fiecare detaliu pe care îl citim sau îl aflăm în experiența noastră duhovnicească. Citirea zilnică, rugăciunea continuă, pocăința continuă, munca continuă ne fac să ne *lămurim interior* pe fiecare zi. Adică să liniștim lumea din noi, să aducem pacea în noi, pentru ca să vedem, prin apa harului, adâncul ființei noastre.

Acesta a fost motivul pentru care Domnul i-a vorbit femeii samaritise (de la forma gr. Σαμαρεῖτις [In. 4, 9, BYZ]) despre apa harului: pentru că mântuirea noastră ține de prezența harului în viața noastră.

Mântuirea înseamnă viața noastră în harul Treimii.

De aceea, mântuirea nu este și nu poate fi o realitate *obținută de-a gata*, așa cum pretind cultele neoprotestante, pe care oame-

nii, odată intrați în cultul lor, „o primesc” și „nu o mai pierd”, ci mântuirea e *un proces divino-uman continuu* de curățire interioară, de luminare și de îndumnezeire, realizat prin harul Treimii, prin slujbele Bisericii și prin toată fapta bună prin care împlinim voia lui Dumnezeu cu noi. Mântuirea e creșterea continuă în comuniunea cu Dumnezeu și în sfințenie. Sfințenie care e *o realitate interioară personală continuă* și nu una *ipotetică* sau *eshatologică*.

Pentru că, ce nu se petrece cu noi acum, nu se va petrece nici în veșnicie. Pentru că mântuirea e realitatea care *a început să se dezvolte* în noi odată cu Botezul nostru, adică odată cu clipa în care am devenit *membri reali* ai Bisericii.

Iar sfințenia reală, sfințenia ortodoxă are *amprentele* ei, care pot fi văzute în toate viețile Sfinților noștri și nu are nimic de-a face cu pseudo-experiențele mistice pe care le trăiesc romano-catolicii, protestanții, neoprotestanții, armenii, monofiziții, nestorienii, greco-catolicii sau păgânii.

Adică noi nu avem Sfinți care „primesc stigmate”. Nu avem Sfinți care „văd cu ochii fizici” vedenii mariologice. Nu avem Sfinți care cred în reîncarnare sau în zeități, în soartă sau în predestinare. Nu avem Sfinți care primesc „glosolalii ininteligibile”. Nu avem Sfinți care să fi ajuns la imensa satanizare de a considera că pot „să reînființeze” Biserica, așa cum a făcut Martin Luther și cei de după el. Nu avem Sfinți care să nege Tradiția Bisericii. Nu avem Sfinți care să fi

dorit „să schimbe” învățătura Apostolilor și a Părinților Bisericii, ci care au apărat-o cu sârguință toată viața și mulți au murit din cauza mărturisirii ei.

Tocmai de aceea noi, ca ortodocși, știm că *adevărata* Biserică și *unica*, Biserica Cincizecimii, e *Biserica Ortodoxă* și de aceea nu dorim „o altă biserică”, pentru că „o altă biserică” nu poate exista.

Ci noi, aici, în Biserica lui Hristos, încercăm fiecare în parte *să ne mântuim* prin pocăință și prin toată fapta bună, sfințindu-ne în credința cea una, a tuturor Sfinților Lui.

Iar în această săptămână s-a vorbit despre apă, despre apa lui Dumnezeu, despre slava Lui veșnică, pentru că *lumina* învierii Lui e *apa* Lui.

S-a vorbit despre *apă* pentru că creația în întregime este *avidă* de această apă.

Toți suntem *însetați* de apa Lui, chiar dacă nu mulți știu *să își formuleze* nevoia! Avem nevoie de apa Lui, care e tot cuvântul Lui, toată voia Lui cu noi, tot harul Lui, toată bucuria Lui.

Iar dacă *apa Lui* e *harul dumnezeiesc*, *mâncarea* [βρῶμά] lui Dumnezeu este *împlinirea* voii Lui [In. 4, 34, BYZ].

Așadar, dacă harul Lui e *izvor de apă veșnică* în noi, atunci suntem *înfometați* de a face voia lui Dumnezeu.

Foamea după bine, după creație, după întrajutorarea oamenilor e o foame care *ne satură* interior. Ne satură nu orgoliul, ci dorința curată a inimii!

Căci atunci când suntem în harul Lui nu facem lucrurile *din orgoliu* ci *din dragoste*, din nevoia, resimțită interior, de *a ajuta*, în mod real, profund, pe oameni.

Și simți *să îi ajuți* pentru că harul lui Dumnezeu te îndeamnă să faci acest lucru, lucru care e bineplăcut lui Dumnezeu.

Iubiții mei, să ne umplem cu toții de harul Lui, pentru ca să simțim cu toții foamea după împlinirea voii lui Dumnezeu! Foame sfântă, foame dumnezeiască, prin care oamenii sunt luminați interior de harul Lui care rămâne în noi.

Însă ce se întâmplă când din noi, în loc de har, emană *miresmele* Iadului? Ce simt oamenii, credincioși sau nu, când din noi iese moarte și nu viață?

De aceea, în loc de a ne propune drept *doctori* ai lumii, trebuie mai întâi *să ne vindecăm pe noi înșine* de patimile de care vrem să îi vindecăm pe alții.

Pentru că adevăratul Doctor al sufletelor și al trupurilor noastre e Dumnezeul nostru treimic, Cel care ne umple pe noi de tot harul și de toată vindecarea Lui. Și El ne vindecă prin fiecare spovedire a păcatelor noastre, prin fiecare împărtășire cu El, prin fiecare rugăciune, prin fiecare milostenie, prin fiecare lacrimă pentru alții.

Dumnezeu să ne întărească pe toți ca să facem voia Lui!

Hristos a înviat!

Binecuvântarea lui Dumnezeu să fie peste noi toți, cu al Său har și cu a Sa iubire

de oameni, totdeauna acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Duminica a 6-a după Paști [2015]

Iubiții mei[586],

dacă duminica trecută harul lui Dumnezeu ne-a fost prezentat de Domnul ca *apă veșnică*, apă vie, apă îndumnezeitoare, care izvorăște în noi continuu, în Evanghelia de azi [In. 9, 1-38] el ne este prezentat ca cel care *ne deschide ochii* și ne dă *să vedem cele ale Lui*. Ne deschide ochii la modul fundamental, ochii inimii, ai sufletului, pentru ca să vedem slava Lui. Pentru că cel mai important lucru nu e să vezi *cu ochii* ci *să vezi cu sufletul*.

Căci prin vindecarea orbului din naștere, prin faptul că i-a dat să vadă pentru prima oară în viața lui, Domnul ne spune că așa va face și cu noi, cei care n-am văzut până acum slava Lui: ne va dă să vedem slava Lui, dacă ne lăsăm vindecați de El de patimi.

Vindecare *de patimi* care înseamnă vindecare *de orbire*. Pentru că patimile sunt cele care ne-au făcut orbi pentru *vederea* și *simțirea* lui Dumnezeu.

Iar Evanghelia de azi e pusă strategic aici, pentru că ne pregătim pentru două praznice mari ale Bisericii în care vederea duhovnicească e în prim-plan.

Pentru că la Înălțarea Domnului și la Cincizecime avem de-a face cu Înălțarea Lui

---

[586] Scrisă în dimineața zilei de 15 mai 2015, zi de vineri, călduroasă.

duhovnicească la cer pentru ca să coboare în noi, împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, prin slava Lui, la Cincizecime. Iar ambele praznice ne cer să fim *duhovnicești* și nu *trupești*, să fim *Sfinți*, pentru ca să Îl vedem pe El cu ochii inimii curați, cu ochii inimii plini de credință, de nădejde și de dragoste în El.

De aceea, după *apă*...vine *vederea* Lui: căci vederea Lui e o consecință a faptului de a fi plini de apa Lui, adică de slava Lui. Slavă a Lui veșnică care la Înălțare e ca *norul* – pentru că „S-a înălțat și *un nor* L-a luat pe El de la ochii lor [ἐπήρθη καὶ *νεφέλη* ὑπέλαβεν Αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν]" [F. Ap. 1, 9, BYZ] – pe când la Cincizecime e ca *focul* – „și li s-au arătat lor, împărțite, *limbi ca de foc*, și au șezut peste fiecare dintre ei [καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι *γλῶσσαι ὡσεὶ πυρός*, ἐκάθισέν τε ἐφ' ἕνα ἕκαστον αὐτῶν]" [F. Ap. 2, 3, BYZ].

Însă slava lui Dumnezeu ni se arată pe măsura noastră duhovnicească și ea lucrează în noi atât curățirea, cât și luminarea, cât și îndumnezeirea persoanei noastre. Slava Lui Dumnezeu e *fundamentul dumnezeiesc* al mântuirii noastre, împreună cu care noi lucrăm tot lucrul cel bun. Pentru că nu putem să facem vreun lucru bun fără ajutorul harului dumnezeiesc, adică al lui Dumnezeu Însuși, Care lucrează în noi, împreună cu noi, toate ale mântuirii noastre.

De aceea, eu subliniez mereu prezența energetică/ harică a lui Dumnezeu în viața noastră, pentru că ea e *singura modalitate* a lui Dumnezeu de *a fi* în noi și *cu* noi. Căci

atunci când ne împărtășim euharistic, când bem apă sfințită, când suntem unși cu ulei la Sfântul Maslu, când mâncăm cele binecuvântate de ierarhia Bisericii, când citim cărți sfinte, când ne rugăm, când postim, când ne nevoim în chip și fel, harul lui Dumnezeu e cel care *coboară* în noi și el e bucuria, pacea, liniștea, încrederea, curăția, frumusețea noastră duhovnicească.

Toate Tainele și Slujbele Bisericii și toate minunile care se petrec în Biserică sunt rodul prezenței lui Dumnezeu, a harului Său.

Așa că, atunci când vorbim despre *viața* Bisericii, vorbim despre *slava* Dumnezeului treimic în Biserică. Pentru că slava Lui e viața reală și sfântă a Bisericii, prin care toți devenim *una*, prin care întreaga catolicitate/ universalitate a Bisericii, fundamentată pe credința Sfinților Apostoli și a Sfinților Părinți, e o comuniune sfântă și plină de iubirea Dumnezeului treimic.

Fără slava Lui în noi nu ar exista nicio *legătură reală* între noi, ci doar o legătură firavă, la nivel de idei și de practici religioase, așa cum există în alte confesiuni și religii. Însă în Biserica Dumnezeului Celui viu, slava Lui, viața Lui cea veșnică și necreată, e cea care ne unește pe unii cu alții, la nivel profund interior, pentru că ea inundă pe fiecare membru al Bisericii. Pentru că ceea ce s-a petrecut la Cincizecime, cu Sfinții Apostoli, se petrece cu fiecare dintre noi: slava Lui coboară în adâncul persoanei noastre începând cu Botezul nostru, pentru ca ea să fie

rădăcina, tulpina și rodul fiecărui gând și al fiecărei fapte bune.

Pentru că binele care răsare din noi e binele pe care îl facem în conlucrare/ în sinergie cu slava Lui. Și putem să lucrăm binele lui Dumnezeu, pentru că rădăcina a tot binele mântuitor a fost sădită în noi, de la Botez, de Însuși Dumnezeu.

Și de aceea El ne cerem *să rodim*, pentru că El Însuși *a aruncat* sământa slavei Lui în noi și *ne ajută* să săvârșim tot binele. Adică Dumnezeu ne cere ceea ce *putem* să facem, pentru că El Însuși ne-a creat toate condițiile ca noi să fim *buni* și *sfinți*.

...În orbul din naștere, Hristos Dumnezeu Și-a arătat lucrările [τὰ ἔργα] Lui [In. 9, 3, BYZ]. A arătat că El e Fiul Tatălui [„Eu trebuie a lucra lucrările Celui care M-a trimis pe Mine” (In. 9, 4, BYZ)], că El lucrează numai binele în viața oamenilor și că le dă lumină duhovnicească și reală vedere/ cunoaștere a lui Dumnezeu, dar și reală vedere de sine, pentru că El este „Lumină a lumii [Φῶς τοῦ κόσμου]” [In. 9, 5, BYZ].



Vindecarea orbului din naștere are, în același timp, o parte văzută și alta nevăzută. Văzut a fost de toți faptul că El „a scuipat jos și a făcut tină din scuipat, și a uns tina peste ochii orbului [ἔπτυσεν χαμαί, καὶ ἐποίησεν πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος, καὶ ἐπέχρισεν τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ]" [In. 9, 6, BYZ]. Dar nimeni n-a văzut cum harul Lui, amestecat în mod neamestecat cu tina făcută de El, a vindecat niște ochi...care n-au văzut niciodată. Pentru că orbul nu s-a vindecat pentru că s-a dus și s-a spălat în scăldătoarea Siloamului [In. 9, 7], nu s-a vindecat din cauza apei de acolo, ci pentru că a fost *uns* de Făcătorul omului și *a ascultat* de porunca Lui.

Tot la fel în toate Tainele, Slujbele și viața Bisericii, avem lucruri care *se văd*, pe care le facem în fața oamenilor, dar *nevăzut* cu ochii fizici, ci văzut și simțit numai cu ochii inimii curați, e harul lui Dumnezeu care sfințește toate.

Căci la Botez mulți nu văd decât un copil sau un adult afundați în apă de trei ori, în numele Dumnezeului treimic. Însă în ei se coboară slava lui Dumnezeu, care e nevăzutul Botezului, și îi curățește și în sfințește pe ei.

La Mirungere trupul nostru e uns, dar, în același timp, e umplut de har. Când ne împărtășim cu Domnul ne unim cu Trupul și cu Sângele și cu dumnezeirea Lui, fiind umpluți de slava Lui. Nu primim doar pâine și vin, ci și viață dumnezeiască. De aceea, creștinul ortodox nu este doar un simplu cetățean al unui stat, ci vocația lui e aceea de a fi cetățeanul Împărăției lui Dumnezeu, îm-

preună moștenitor și locuitor cu Sfinții și Îngerii Lui.

Nunta nu înseamnă doar punerea verighetelor pe degete și a cununiilor pe cap, după cum Hirotonia nu înseamnă doar punerea mâinilor episcopului pe capul nostru. Ci în ambele Taine ale Bisericii se coboară slava lui Dumnezeu în noi, pentru ca să ne întărească în iubirea și în căsnicia noastră, după cum, în a doua, să ne pună în starea de slujire și să ne întărească în slujirea noastră pentru Biserica Lui.

Pentru că preotul se căsătorește odată cu soția lui iar a doua oară cu Biserica lui Dumnezeu. Cu soția lui el se căsătorește înaintea altarului, dar cu Biserica lui Dumnezeu el se căsătorește în altar, pentru că pe el îl înconjoară cu veselie în clipa hirotoniei lui.

La Sfântul Maslu nu uleiul ne vindecă, ci slava lui Dumnezeu prin ulei! Așa după cum, în minunea de față, tina a fost doar elementul văzut care îl purta pe cel nevăzut.

Iar la Dumnezeiasca Liturghie și în toată slujba, sfințirea și rugăciunea Bisericii, noi primim același har dumnezeiesc, care este viața și respirația noastră duhovnicească.

Însă, după cum vedem în Evanghelia zilei, orbul s-a vindecat [In. 9, 7], știa cine l-a vindecat [In. 9, 11], considera că Iisus e „de la Dumnezeu [παρὰ Θεοῦ]” [In. 9, 33, BYZ], adică Îl considera un Sfânt, dar nu știa că Iisus este *Fiul lui Dumnezeu*. Cu alte cuvinte, nu credea în El ca în Dumnezeu, ci Îl socotea doar un Sfânt al lui Dumnezeu.

Pentru că vindecarea ochilor trupești nu îți aduce și credință. Nu îți aduce și vindecarea sufletului, a ochilor inimii.

Tocmai de aceea am subliniat faptul că adevărata vedere nu e cea fizică, ci cea duhovnicească. Poți să ai ochi buni, să vezi bine...și, cu toate acestea, să nu Îl cunoști și să nu Îl vezi pe Dumnezeu, pentru că nu crezi în El. Poți să vezi și totuși să nu Îl recunoști pe Dumnezeu. Iar dacă nu Îl recunoști pe El, atunci nu ai viață și nu ai lumină în tine însuți, ci ești un mort care umbli prin întuneric...

Căci vindecarea de azi a orbului și... conștientizarea duhovnicească a persoanei Domnului e sinonimă cu cea din ziua învierii Lui. Când Domnul merge împreună cu cei doi, pe cale, iar „ochii lor [erau] ținuți [ca] să nu-L cunoască pe El" [Lc. 24, 16].

Le-a vorbit, L-au văzut...dar nu L-au înțeles! Însă persoana și cuvintele Lui i-au umplut de viață. Pentru că ei înșiși mărturisesc că *ardeau* [καιομένη] inimile lor atunci când le vorbea și când le explica Scripturile [Lc. 24, 32, BYZ].

Însă când s-au împărtășit cu El euharistic, atunci „s-au deschis ochii lor, și L-au cunoscut pe El. Și El S-a făcut nevăzut de la ei [αὐτῶν διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἐπέγνωσαν Αὐτόν· καὶ Αὐτὸς ἄφαντος ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν]" [Lc. 24, 31, BYZ]. Pentru că Domnul dorește să Îl vedem duhovnicește pe El, în slava Lui, așa după cum este El acum, cu inima noastră curată și plină de slava Lui.

Din acest motiv se întâlnește și cu cel care fusese orb și care fusese exclus din sinagoga iudeilor [In. 9, 35], tocmai pentru că Îl mărturisise ca Vindecător al lui: pentru ca să îi spună că nu e doar *un Profet*, ci este *Dumnezeu*. Și în fața lui, a celui vindecat, Domnul vorbește *în mod explicit* despre Sine, ca și în fața Sfintei Mucenițe Fotini de duminica trecută: „Cel care vorbește cu tine Acela este [Ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ Ἐκεῖνός ἐστιν]" [In. 9, 37, BYZ].

I-a spus că El este Fiul lui Dumnezeu, iar orbul vindecat a crezut în El și a spus: „„Cred, Doamne!". Și s-a închinat Lui [Πιστεύω, Κύριε· καὶ προσεκύνησεν Αὐτῷ]" [In. 9, 38, BYZ]. Iar adevărata vindecare a orbului s-a produs tocmai acum! S-a produs atunci când a văzut *și cu sufletul*, nu numai cu ochii trupului. Pentru că poți orbi la nivelul ochilor, dar să fii văzător cu duhul tău.

Poți vedea departe cu ochii duhului, până în veșnicie, pe când cu ochii fizici vezi până la orizont. Ochii de carne sunt *miopi* în comparație cu ochii sufletului. Pentru că ochii trupești văd cele trupești, pe când ochii sufletului văd cele sufletești ale oamenilor și pe cele duhovnicești, pentru că văd ajutați de slava lui Dumnezeu, care ne face *văzători de Dumnezeu*.

De aceea și Domnul ne-a spus: „Eu întru judecată întru lumea aceasta am venit, ca cei care nu văd să vadă, și cei care văd să fie orbi [Εἰς κρίμα Ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἦλθον, ἵνα οἱ μὴ βλέποντες βλέπωσιν, καὶ οἱ βλέποντες τυφλοὶ γένωνται]" [In. 9, 39, BYZ].

Și ce înseamnă *judecata* Lui de acum, din lumea aceasta? Înseamnă *separare interioară* a oamenilor. Separare de adâncime. Separare între cei care *văd* și cei care *nu văd* pe Dumnezeu.

Căci El, pe cei care cred în El îi face *văzători de Dumnezeu*, pe când pe cei care cred că văd, că sunt știutori, că știu ce trebuie, îi face să fie *orbi*, adică *îi lasă în buna părere* despre ei înșiși. Pentru că însăși necredința lor e orbirea lor.

Și de aceea oamenii sunt, în mod fundamental, de două feluri: oameni care cred în El și experiază slava Lui ca vedere reală, dumnezeiască, și oameni care nu văd nimic duhovnicește și de aceea sunt orbi. Și pentru că nu sesizează nimic mai presus de plăcerile grosiere ale acestei vieți (mâncatul, băutul, distracția, sexul, sportul, somnul, relaxarea, adrenalina etc), ei neagă existența plăcerilor și a împlinirilor duhovnicești cum sunt vederea și simțirea lui Dumnezeu, curăția, sfințenia, citirile duhovnicești, cântarea duhovnicească, slujbele Bisericii, faptele cele bune. Însă, dacă ei nu le sesizează importanța sau nu le văd repercusiunile în viața lor, asta nu înseamnă că ele nu există. Ele există și sunt *desfătarea* oamenilor duhovnicești ai Bisericii.

Astfel, iubiții mei, am înțeles cu toții că Dumnezeu dorește *să ni Se arate* și *să ne confirme* prezența Lui în viața noastră. Însă dorește să ne arate sfințenia Lui pe măsură ce noi ne sfințim. Pentru că El ni se revelează tocmai pentru ca noi să creștem în sfințenie.

Toate revelațiile Lui față de Sfinți sunt pentru a crește încrederea și iubirea lor în El. Nu s-au făcut la întâmplare, nu s-au făcut în mod gratuit, ci pentru că era nevoie de *un spor de conștientizare* a voii Lui cu noi.

De aceea, fiecare în parte, avem nevoie să cunoaștem voia Lui cu noi. Să o cunoaștem și să o acceptăm. Și *a accepta* voia Lui cu noi înseamnă ca fiecare să ne asumăm *vocația/ chemarea* pe care am primit-o de la Dumnezeu.

Adică muncitorul să fie muncitor, profesorul să fie profesor, medicul să fie medic, preotul să fie preot. Fiecare să facă ceea ce a fost chemat să facă. Și în munca și în viața pe care o avem, în acelea ne mântuim și ne împlinim viața noastră. Pentru că mântuirea este personală și cu fiecare dintre noi Dumnezeu are relația Lui vie și profundă.

Așadar, iubiții mei, în ultima duminică a praznicului Învierii Domnului, vă spun *Hristos a înviat!*...și vă îndemn la a vă curăți continuu de patimi pentru a-L vedea pe Dumnezeu în marea și bogata Sa slavă dumnezeiască. Căci El este bucuria, pacea și frumusețea noastră sfântă, acum și în vecii vecilor. Amin!

Predică la Înălțarea Domnului [21 mai 2015]

Iubiții mei[587],

a 4-a cântare de la *Litia* praznicului de față ne vorbește, la modul cuprinzător, despre prăznuirea de azi:

„Cânt Te-ai suit pe Muntele Măslinilor [τὸ Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν], Hristoase, ca să împlinești bunăvoința [τὴν εὐδοκίαν] Tatălui, Îngerii cei din ceruri s-au uimit [ἐξέστησαν] și cei de sub pământ s-au cutremurat; iar Ucenicii stăteau de față cu bucurie [și] cutremur, când le vorbeai lor; iar norul, ca un tron pregătit, aștepta de față; iar cerul deschizându-și porțile [πύλας δὲ ὁ οὐρανὸς διαπετάσας], strălucea în frumusețe [τῷ κάλλει ἐφαίνετο] și pământul își dezvăluia ascunzișurile [καὶ ἡ γῆ τοὺς κρυπτῆρας ἀνακαλύπτει], ca să facă cunoscută coborârea lui Adam și ridicarea lui din nou. Dar picioarele [Tale] se înălțau, ca [ridicate] de o mână [ἀλλ’ ἴχνη μὲν ὑψοῦτο, ὡς ὑπὸ χειρός], iar gura [Ta] mult binecuvânta, precum se auzea; norul Te ridica și cerul înăuntru Te-a primit. Lucrul acesta mare și minunat, Doamne, l-ai făcut întru mântuirea sufletelor noastre [εἰς σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν]”[588]. Pentru că din

---

[587] Scrisă în după-amiaza zilei de 19 mai 2015, zi de marți. Zi foarte călduroasă.

[588] *Cf. Penticostar*, ed. BOR 1999, p. 247/ *Penticostar*, ed. gr., *cf.* http://glt.xyz/texts/Pen/p65.uni.htm.

această cântare aflăm *de unde* S-a înălțat Domnul la cer: de pe Muntele Măslinilor; că prin înălțarea Lui, Fiul a împlinit bunăvoința Tatălui, implicit și pe cea a Duhului Sfânt – pentru că niciodată Fiul nu face nimic fără Tatăl și fără Duhul –; că Puterile cerești au fost uimite văzându-L înălțându-Se cu trupul la cer, pe când demonii s-au cutremurat; că Sfinții Apostoli au fost *martorii*, dimpreună cu Maica Domnului, ai Înălțării Lui la cer și că erau bucuroși să Îl vadă înălțându-Se; că pe norul slavei Sale S-a înălțat la cer, de-a dreapta Tatălui, cu umanitatea Sa luată din Pururea Fecioara Maria; că înălțarea Lui la cer reprezintă desăvârșita îndumnezeire a umanității Sale și că înălțarea Lui face parte din iconomia mântuirii. Pentru că Înălțarea Lui a fost *întru mântuirea* sufletelor noastre.

Evanghelia zilei [Lc. 24, 36-53] confirmă datele acestei cântări: Domnul cel înviat li se arată Sfinților Apostoli și le adeverește învierea Lui din morți (36-43), El *le deschide mintea* ca să înțeleagă moartea și învierea Lui (44-46), îi trimite la propovăduire pentru că ei sunt *martorii* [μάρτυρες] Lui (47-48), le profețește îmbrăcarea lor cu *putere de sus* [δύναμιν ἐξ ὕψους] la Cincizecime (49), merge cu ei până întru Bitania...„și a ridicat mâinile Lui, [și] i-a binecuvântat pe ei [καὶ ἐπάρας τὰς χεῖρας Αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούς]. Și a fost pe când îi binecuvânta El pe ei, [că] s-a despărțit de ei și S-a înălțat întru cer [καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εὐλογεῖν Αὐτὸν αὐτούς, διέστη ἀπ᾽ αὐτῶν, καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν]. Și ei s-au închinat Lui [și] s-au întors întru Ierusalim cu bu-

curie mare [καὶ αὐτοὶ προσκυνήσαντες Αὐτόν, ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης]; și erau întru totul în templu, lăudând și binecuvântând pe Dumnezeu [καὶ ἦσαν διὰ παντὸς ἐν τῷ ἱερῷ, αἰνοῦντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Θεόν]" [Lc. 24, 50-53, *cf.* BYZ].

Tot Sfântul Luca, dar în *Faptele Apostolilor*, ne reconfirmă înălțarea Lui la cer [1, 2] și ne spune că, „văzând ei S-a înălțat și nor L-a luat pe El de la ochii lor [βλεπόντων αὐτῶν ἐπήρθη, καὶ νεφέλη ὑπέλαβεν Αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν]" [F. Ap. 1, 9, BYZ].

Și pe când ei priveau către cer, văzându-L înălțându-Se, li s-au arătat lor doi Îngeri care le-au profețit că: „Acest Iisus, Care s-a luat de la voi întru cer, astfel va veni, precum L-ați văzut mergând pe El întru cer [Οὗτος ὁ Ἰησοῦς, ὁ ἀναληφθεὶς ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανόν, οὕτως ἐλεύσεται ὃν τρόπον ἐθεάσασθε Αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν]" [F. Ap. 1, 11, BYZ]. Pentru că El va veni, la a doua Sa venire, cu același trup îndumnezeit cu care S-a și înălțat la cer. Și astfel va judeca întreaga lume.

Și va judeca întreaga lume, cerând de la toți faptele pe care El le-a propovăduit oamenilor. Pentru că El ne cere să împlinim cu fapta cuvintele Lui, adică să transpunem în viața noastră propria noastră credință.

Dar pentru ca să învățăm să facem voia lui Dumnezeu trebuie să privim către El. Trebuie să privim *în cer*, așa cum îi vedem pe Sfinții Lui Apostoli că fac în Icoana praznicului de astăzi. Să privim către El și să cerem de la El să ne ajute să facem voia Lui.

Pentru că fără El nu putem face nimic [In. 15, 5].



Pentru că trebuie să fim învățați de către Dumnezeu cum să săvârșim binele în fiecare clipă.

Căci de aceea S-a înălțat Domnul la cer: pentru ca de la Cincizecime să coboare în noi, dimpreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, prin slava Lor, și să fie în noi pururea [In. 17, 21-23]. Să coboare în noi și să fie în noi duhovnicește, așa cum este El de-a dreapta Tatălui.

Și astfel înțelegem de ce acest praznic este *pentru mântuirea noastră* și de ce el nu înseamnă *depărtare* de Dumnezeu, ci *o tot mai intimă* legătură cu El.

Pentru că Fiul lui Dumnezeu nu Se închide în transcendența Sa odată cu înălțarea Lui la cer, ci El Se deschide față de toți, printr-o continuă și de profunzime coborâre duhovnicească în fiecare dintre noi, cei care suntem membrii Bisericii Sale. Căci El, de la Înălțarea Lui la cer și de la Cincizecime, Se coboară în adâncul ființei noastre pentru a ne ajuta la continua noastră înduhovnicire. Pentru ca să ne facă și pe noi duhovnicești, asemenea Lui.

Tocmai de aceea, Înălțarea Lui e și înălțarea noastră, pentru că venirea Lui în noi înseamnă continua noastră înălțare duhovnicească întru El. Iar fără înălțarea Lui, viața noastră ar fi însemnat o continuă aspirație spre veșnicie. Dar acum, pentru că El e în Treime cu trupul nostru, ne putem împărtăși continuu de veșnicie și ne putem înveșnici continuu. Pentru că slava Lui cea veșnică o coboară în ființa noastră și ea este *scara* pe care noi urcăm la El. Iar scara Lui e trainică și nu poate fi biruită de nimeni, pentru că e slava Lui cea veșnică și îndumnezeitoare.

Așadar, iubiții mei, praznicul de azi e praznicul care continuă Învierea Lui spre Cincizecime, adică spre clipa în care El va coborî în noi duhovnicește, dimpreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt.

Praznicul de azi e plin de bucurie cutremurătoare, pentru că Apostolii au văzut că Învățătorul lor e Domnul Puterilor cerești și de aceea I s-au închinat Lui.

L-au văzut înălțându-Se la cer întru slava Lui și au înțeles că și ei trebuie să urmeze același drum: al îndumnezeirii lor. Pentru că drumul vieții noastre e unul ascendent, e mutare de la viață la și mai multă viață, la viața veșnică, și nu înseamnă *drum spre neființă*.

Cine așteaptă *neființa* sau cine așteaptă *un Rai fără sfințenie* așteaptă în zadar.

Pentru că chinurile de aici, trăite pentru păcatele noastre, nu se încheie odată cu moartea, ci, dacă nu ne pocăim și nu ne curățim de păcatele noastre și dacă nu ne sfințim viața, ele vor fi veșnice.

Iar Raiul nu este *pentru oricine*, nu este unul *areligios* și *amoral*, ci el este pentru cei care împlinesc voia lui Dumnezeu și își sfințesc viața continuu.

Așadar, iubiții mei, să nu așteptăm lucruri hilare după moarte, ci să cerem și să așteptăm continuu mila Lui cu noi! Pentru că mila Lui e mai bună decât viața [Ps. 62, 4].

Hristos S-a înălțat!

Dumnezeu să ne întărească pe fiecare în parte și *la mulți ani* celor care astăzi își serbează ziua patronimică! Sfinții Împărați

Constantin și Elena să ne fie povățuitori și rugători continui pentru mântuirea noastră. Amin!

Predică la Duminica a 7-a după Paști [2015]



Iubiții mei[589],

suntem încă în praznicul Înălțării Domnului (a cărui odovanie/ încheiere e pe 29 mai 2015) și vorbim azi despre persoana Fiului lui Dumnezeu întrupat, unul din Treime, veșnic, fără de început, deoființă și egal cu Tatăl și cu Duhul Sfânt. Pentru că astăzi îi pomenim pe Sfinții Părinți de la Sinodul I Ecumenic, din 325, de la Nicea [Νίκαια], care au mărturisit adevărul despre Prea Sfânta Treime, pentru a sublinia divino-umanitatea persoanei Domnului. În predica din 2013 am tradus și

---

[589] Scrisă în dimineața zilei de 23 mai 2015, zi de sâmbătă, călduroasă.

comentat hotărârea dogmatică de la Nicea[590], unde Fiul e mărturisit ca născut *din ființa* Tatălui ca Lumina din Lumină. Dar totodată că El S-a întrupat și S-a făcut om pentru noi și pentru mântuirea noastră.

Fiul lui Dumnezeu Și-a asumat în persoana Sa veșnică firea noastră umană și S-a făcut *și om*, rămânând ceea ce era, *Dumnezeu*. Tocmai de aceea, la praznicul Înălțării Lui cu trupul la cer s-a subliniat faptul că El va veni pe norii slavei Sale celei veșnice așa cum S-a și înălțat: ca Dumnezeu și om, purtând trupul cu care a trăit pe pământ și pe care l-a îndumnezeit prin viața, moartea, învierea și înălțarea Lui la cer.

Însă și noi vom învia, atunci când El va veni să judece întreaga umanitate. Vom învia având tot sufletul și trupul nostru de acum, dar vom fi transfigurați integral de slava Lui. Pentru că Dumnezeu nu ne anulează persoana și personalitatea noastră, ci ni le potențează.

Numai că trupurile și sufletele noastre transfigurate, înveșnicite de Domnul, devenite nemuritoare, își vor păstra conținutul vieții lor pământești, care s-a amplificat tot mai mult în veșnicie. Sfinții vor fi *lumini dumnezeiești personale*, pe când cei păcătoși vor fi *un întuneric viu*. Pentru că *vor fi* ceea ce *au ales să fie*.

Și prin aceasta înțelegem *ce mare responsabilitate* avem, față de noi și față de cei

---

[590] A se vedea: http://www.teologiepentruazi.ro/2013/06/14/predica-la-duminica-a-7-a-dupa-pasti-2013/.

pe care îi învățăm și îi educăm, atunci când *alegem* să facem un anumit lucru. Pentru că alegerile noastre, pentru noi și pentru alții, au consecințe veșnice. Iar ceea ce noi trăim, gândim, acționăm au urmări veșnice și nu doar până la sfârșitul vieții noastre.

Nu, nu se termină totul odată cu mormântul! Mormântul îngroapă doar trupul, până la a doua Lui venire. Dar sufletul e viu în tot acest interval de până la a doua venire a Domnului, e veșnic viu și el primește, în parte, bucuria veșnică sau nefericirea veșnică, conform cu faptele lui.

Pentru că Sfântul Marcu Evghenicul subliniază, într-o scriere a sa, că Sfinții, după adormirea lor, au o fericire „nedeplină și cu lipsă, ca una care așteaptă reașezarea nădăjduită. [...] [Căci] este hotărârea judecății lui Dumnezeu ca sufletele să nu fie slăvite în chip desăvârșit fără de trupurile care s-au nevoit împreună cu ele”[591].

Iar într-o altă scriere a sa, Sfântul Marcu spune că „nici Drepții nu au luat desăvârșit moștenirea lor și acea stare fericită pentru care s-au pregătit pe ei înșiși de aici prin fapte, nici păcătoșii nu sunt duși îndată după moarte în pedeapsa veșnică în care vor fi chinuiți veșnic, ci amândouă acestea vor avea loc în chip necesar după acea din urmă zi a Judecății și după învierea tuturor”[592]. Ci Sfinții sunt în cer, împreună cu Sfinții Îngeri, dar

---

[591] Sfântul Marcu Evghenicul, *Opere*, vol. I, introd., note și trad. de Pr. Marcel Hancheș, Ed. Pateres, București, 2009, p. 455.

[592] Idem, p. 553.

sunt și cu noi în Biserici, lucrând minuni prin Sfintele lor Moaște[593], pe când cei păcătoși „sunt închiși în iad, întru cele întunecate și în umbra morții și în groapa cea mai de jos”[594] dar „nu au fost deja predați chinurilor veșnice și nu ard în focul cel nestins”[595]. Ci numai odată cu Judecata finală și păcătoșii sunt pedepsiți veșnic și Sfinții primesc moștenirea Împărăției[596].

De aceea e *nădejde de mântuire* pentru oameni prin rugăciunile Bisericii. Pentru că pomenirile Bisericii pentru cei adormiți sunt spre *ușurarea* lor de păcate și *bucuria* lor veșnică.

Așa se explică multele colive, multele prinoase aduse la Biserică, acatistele și pomenirile pentru cei adormiți: pentru că ele reprezintă *iubirea* și *grija* celor vii pentru cei adormiți ai lor. Pentru că cei vii sunt *responsabili* pentru tot neamul lor cel adormit.

Odată cu moștenirea genetică, intelectuală, duhovnicească și materială pe care au primit-o de la înaintașii lor, cei rămași pe această lume au primit și *grija* pentru viața lor veșnică și a neamului lor.

Și la fiecare Parastas și la fiecare Dumnezeiască Liturghie noi îi pomenim pe cei adormiți în mod nominal, dar și ca pe un tot cuprinzător, întregul neam pământesc cel adormit, pentru ca să se facă voia lui Dumnezeu în fiecare în parte și în toți la un loc.

---

593 Ibidem.

594 Ibidem.

595 Idem, p. 555.

596 Ibidem.

Căci pe măsură ce *ne obișnuim* să ne rugăm pentru cei ai noștri, din familia și din neamul nostru, creștem în conștiința responsabilității pentru mântuirea întregii lumi. Pentru că toți au nevoie de rugăciune, de pomenire, de punere a lor în fața lui Dumnezeu.

Iar această conștiință *a asumării* întregii lumi în rugăciunea noastră este *o luminare* din partea lui Dumnezeu, a Celui care ne-a învățat să iubim întreaga lume și să pătimim în rugăciune pentru ea.

Rugăciunea atotcuprinzătoare, ca și virtutea atotcuprinzătoare a iubirii de Dumnezeu și de oameni, sunt cele care trebuie să ne caracterizeze pe noi, creștinii ortodocși. Căci așa cum Domnul a asumat întreaga umanitate în Sine atunci când S-a întrupat, El ne cere și nouă să ne asumăm întreaga umanitate în noi înșine și să o purtăm în rugăciunea și în iubirea noastră.

Numai o grijă pentru fiecare în parte și pentru toți la un loc, numai o rugăciune care îi cuprinde pe toți într-o inimă exprimă relația noastră cu Dumnezeu.

Pentru că în relația noastră cu Dumnezeu noi nu putem să fim *indiferenți* și *închiși* față de oameni. Nouă trebuie *să ne pese* de oameni. Trebuie să ne pese de ceea ce mănâncă, de ceea ce beau, de ceea ce îmbracă, de ceea ce văd, de ceea ce învață, de ceea ce cred oamenii. Grija față de oameni și față de mediul înconjurător, responsabilitatea față de moștenirea materială, intelectuală și duhovnicească a umanității trebuie să se îmbine

cu grija față de *mântuirea* lor, a oamenilor; deopotrivă vii și adormiți.

Însă mântuirea nu se poate trăi decât în singura Biserică a lui Dumnezeu, în Biserica Ortodoxă, Care este locuirea lui Dumnezeu *în* și *cu* oamenii.

Ne apropiem de praznicul Pogorârii Sfântului Duh, de Cincizecime – pe care îl vom prăznui, cu harul lui Dumnezeu, duminica viitoare – și vedem cu ochii noștri *ce e Biserica*: e comuniunea continuă și dumnezeiască a lui Dumnezeu cu oamenii.

Pentru că în oamenii unde coboară slava lui Dumnezeu, harul Lui, e și credința autentică și deplină în El. Iar slava Lui coboară în noi, deși Dumnezeu e transcendent după ființa Lui și nu Se pierde în lume, pentru că slava Lui este *locuirea reală* a lui Dumnezeu în noi și cu noi. Pentru că El locuiește în noi prin slava Lui, El, Dumnezeul nostru treimic, Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt.

Pentru că noi mărturisim că există un singur har, dumnezeiesc și necreat, prin care ne mântuim și ne sfințim cu toții, și el este veșnic și al singurului Dumnezeu, al Dumnezeului treimic.

Noi nu mărturisim că există mai mulți dumnezei sau că există mai multe haruri sau mai multe vieți ale oamenilor.

Ci noi mărturisim că există un singur Dumnezeu în trei persoane și că harul Lui e veșnic și ne mântuiește și ne sfințește pe noi, iar noi avem o singură viață istorică, și nu mai multe, în care ne putem mântui. În viața de acum, de aici, noi ne mântuim!

Însă *mântuirea* pentru noi înseamnă *sfințenie*. O viață sfântă și bineplăcută Domnului. În care trupul și sufletul nostru sunt o biserică a slavei lui Dumnezeu, pentru că sfințenia noastră e sfințenie interioară, e sfințenie ca o consecință a ascultării de Dumnezeu și a locuirii Lui în noi prin slava Lui.

Dar sfințenia noastră se datorează lui Hristos. Iconomiei Lui dumnezeiești pentru noi. Pentru că El Și-a asumat umanitatea noastră și a îndumnezeit-o, pentru ca fiecare dintre noi să ne îndumnezeim asemenea Lui.

Căci în actul chenozei Sale, al smeririi Sale pentru noi, El *a întărit* firea umană[597] (pentru ca să poată lupta cu pactul și să-l biruie) și a făcut-o „mediu activ al iubirii dumnezeiești"[598]. El a făcut din umanitatea Lui o expresie a iubirii Lui nemărginite pentru noi, din care ne iradiază continuu slava Sa cea veșnică.

De aceea, iubindu-ne pe noi, El ne umple de puterea Sa pe măsura puterilor noastre limitate, dându-ne să trăim în iubirea Lui pentru noi puterea Sa dumnezeiască[599]. Puterea Sa, adică slava Lui, care ne întărește

---

[597] Preot Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. 2, ed. a II-a, Ed. IBMBOR, București, 1997, p. 49.

[598] Ibidem.

[599] Idem, p. 50. M-am referit la fragmentul în care Părintele Dumitru spune: „De aceea dumnezeirea [Lui] a rămas neschimbată în timpul chenozei. Chiar actul personal al lui Dumnezeu de coborâre *din iubire* este și el *un act de putere*. Dar un act de putere adaptat măsurilor firii omenești, ca să poată fi asumată de Fiul lui Dumnezeu".

în lupta noastră cu păcatul și cu patimile din noi. Din acest motiv, noi nu putem să ne plângem că în lupta noastră cu păcatul nu avem *ajutor puternic*, de nebiruit, atâta timp cât Însuși Dumnezeu luptă împreună cu noi.

Dar pentru ca *să biruim* împreună cu Dumnezeu trebuie să ne dorim foarte mult *să biruim păcatul în noi înșine*, așa după cum dorește Dumnezeu pentru noi. Căci El dorește ca noi să fim *biruitori* împotriva păcatului, să fim *vii duhovnicește* și *împliniți* în relația cu El.

Așadar, iubiții mei, astăzi, când îi cinstim pe Sfinții Părinți participanți la Sinodul I Ecumenic, îi cinstim pe cei care au fost una cu propovăduirea lor. Îi cinstim pe cei care au iubit revelația lui Dumnezeu, primită de Biserică, și nu au vrut să schimbe nicidecum adevărul revelat de Dumnezeu despre El Însuși.

Pentru că ei, împotriva ereticului Arios [Ἄρειος], L-au mărturisit pe Fiul că este deoființă cu Tatăl, prin Care toate s-au făcut întru Duhul Sfânt.

Căci Arios spunea despre Fiul că este „o creatură”, minimalizându-L deopotrivă și pe Duhul Sfânt.

Însă Sfinții Părinți sinodali au mărturisit ceea ce Însuși Dumnezeu a spus despre Sine: că El este Dumnezeu treimic, că El este Dumnezeu din veci, că El e Făcătorul întregii făpturi și că făptura Lui a fost creată de El bună, fără pată, curată.

De aceea, noi nu putem mărturisi o altă învățătură decât cea pe care Părinții noștri

Sfinți ne-au lăsat-o moștenire în Biserică. Noi avem Scriptura și cărțile lor sfinte și cărțile de cult și Viețile Sfinților și dogmele și canoanele și toată Tradiția noastră sfântă ca *îndreptar* continuu al vieții noastre, pentru ca să ne nevoim și să trăim precum ei.

Iar dacă astfel vom trăi și vom mărturisi ca ei, ne vom odihni veșnic alături de ei, de Sfinții lui Dumnezeu și de Îngerii Lui.

Hristos S-a înălțat!

Dumnezeu să ne întărească pe toți ca să facem voia Lui. Amin!

Predică la pogorârea Sfântului Duh [2015]

Iubiții mei[600],

la 50 de zile după învierea Domnului, Sfinții Apostoli erau împreună. Erau în Ierusalim. Erau toți într-un cuget la un loc [ἦσαν ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτό][F. Ap. 2, 1, BYZ].

Și nu erau împreună, în același loc și în aceeași cugetare, doar cei 12 Apostoli ai Domnului – căci în locul lui Iudas Iscariotis a fost ales Mattias [Μαθθίας] [F. Ap. 1, 26] – ci erau ca la 120 de persoane [ὡς ἑκατὸν εἴκοσι] [F. Ap. 1, 15]. Între care erau și Maica Domnului, cât și frații Domnului, adică frații Lui vitregi, care erau fiii și fiicele Sfântului Iosif, Logodnicul Maicii Domnului [F. Ap. 1, 14].

Cu toții formau o comunitate mică dar puternică duhovnicește. Și aceasta era singura comunitate de credință care mărturisea pe Dumnezeul cel în Treime slăvit, pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh Dumnezeu, așa după cum Fiul lui Dumnezeu întrupat, Iisus Hristos, le revelase.

Și ei așteptau...ca *să vină Sfântul Duh peste ei*, pentru ca să îi facă pe ei *martori* [μάρτυρες] ai Lui în toată lumea [F. Ap. 1, 8]... Domnul Se înălțase de 10 zile de-a dreapta

---

[600] Scrisă în dimineața zilei de 28 mai 2015. Zi de joi, înnorată și răcoroasă.

Tatălui cu umanitatea Sa îndumnezeită. Se înălțase de pe Muntele Măslinilor. Și Apostolii, dimpreună cu Maica Domnului, s-au întors în Ierusalim și s-au suit în camera de sus [ἀνέβησαν εἰς τὸ ὑπερῷον] [F. Ap. 1, 13]. La loc înalt...

Acolo erau în acea zi preasfântă, a Cicizecimii [τῆς Πεντηκοστῆς] [F. Ap. 2, 1].

Și nu stăteau degeaba! Nu glumeau și nici nu dormeau. Ci „erau stăruind, într-un cuget, în rugăciune și rugă [ἦσαν προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει]" [F. Ap. 1, 14].

Iar la ceasul al 3-lea din zi [ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας] [F. Ap. 2, 15], dimineața, „s-a făcut deodată, din cer, sunet ca aducând vânt puternic [ἐγένετο ἄφνω ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος ὥσπερ φερομένης πνοῆς βιαίας], și a umplut toată casa unde erau șezând [καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον οὗ ἦσαν καθήμενοι].

Și se arătară lor, împărțite, limbi ca de foc [καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι γλῶσσαι ὡσεὶ πυρός] și au șezut pe fiecare dintre ei [ἐκάθισέν τε ἐφ' ἕνα ἕκαστον αὐτῶν].

Și s-au umplut toți de Duhul Sfânt [καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες Πνεύματος Ἁγίου], și au început a vorbi [în] alte limbi [καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἑτέραις γλώσσαις], precum Duhul le dădea lor a grăi [καθὼς τὸ Πνεῦμα ἐδίδου αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι]" [F. Ap. 2, 2-4, BYZ].

Adică s-a petrecut ceea ce le prorocise Domnul la F. Ap. 1, 8: că va veni Duhul Sfânt peste ei și vor primi *putere* [δύναμιν], putere dumnezeiască, pentru a fi *martorii* Lui în toată lumea.

Ei, Apostolii Domnului, erau deja *martorii* Lui pentru că Îl văzuseră atât înainte cât și după învierea Lui din morți. Ei puteau să dea mărturie veridică despre El, pentru că Îl văzuseră, Îl ascultaseră, mâncaseră și vorbiseră cu El.

Însă la Cincizecime ei trăiesc un eveniment pe care nu îl mai trăiseră până atunci: ca harul Prea Sfintei Treimi să se *coboare* în ei și *să rămână* în ei, pentru ca ei, în toată profunzimea duhovnicească și încredințarea, să propovăduiască pe Dumnezeul cel adevărat, pe Dumnezeul slavei, pe Dumnezeul treimic. Căci de acum, de la pogorârea harului Treimii în ei, Apostolii și cei dimpreună cu ei, au vorbit despre Dumnezeu *din interiorul lor*, pentru că erau *purtători de Dumnezeu*.

În iconografia Bisericii nu apare *vuietul* care a însoțit pogorârea Duhului Sfânt, ci numai *împărțirea limbilor ca de foc*, după cum se vede aici:



Deasupra capului fiecărui Apostol este o limbă de foc. De ce? Pentru ca să ne arate că fiecare dintre ei au primit harul dumnezeiesc. Că nu li s-a dat doar unora iar altora nu. Ci cu toții au primit revărsarea de har dumnezeiască.

Însă în Sfânta Icoană a praznicului s-au pictat doar Apostolii Domnului, cei prezenți, dar și Sfântul Apostol Pavel (primul din dreapta, sus, ca unul care a fost și el umplut de har de către Dumnezeu), și nu toți cei care au participat la primirea harului dumnezeiesc. Pentru că Icoana vrea să ne arate evenimentul la modul esențial și abisal și nu la nivel de număr. Și de aceea s-a focalizat doar pe Sfinții Apostoli.

Însă, într-o altă Icoană a praznicului apare și Maica Domnului, ca una care era și este *cea mai sfântă* și *cea mai plină de har* în comparație cu toți Sfinții și Îngerii Lui.



Și care, pentru Sfinții Apostoli, era *mângâierea lor cea mai mare pe pământ*, pentru că atunci când priveau la ea Îl vedeau în ea pe Domnul, pe Fiul ei Cel preaiubit.

De ce doar limbile de foc sunt iconizate?

Pentru că vuietul și vorbirea în limbi felurite s-a făcut pentru cei din afara Bisericii. Căci pentru cei 120 evenimentul pogorârii harului în ei înșiși era unul interior și, în același timp, comunional și comunitar. Pentru că, pogorându-se harul dumnezeiesc în ei și făcându-i una cu adevărat, singura și unica Biserică a lui Dumnezeu, i-a arătat tuturor ca pe cei în care locuiește Dumnezeu.

Iar dacă ținem minte *definiția* Bisericii de la Cincizecime atunci nu mai păcătuim fără rost, lăsându-ne ispitiți și răniți de păcatele oamenilor.

Căci ce ne învață Dumnezeu acum? Ce ne spune Dumnezeu despre Biserică? Ne spune că definiția Bisericii e comunitatea care are aceeași credință și aceleași slujbe sfinte și în care locuiește Dumnezeu prin slava Lui. Că Biserica vine de la Dumnezeu, că ea a încorporat pe Sfinții Lui Apostoli și pe cei dimpreună cu ei și că ea se extinde continuu cu fiecare nou botezat.

Iar dacă știm asta, dacă știm că fiecare dintre noi ne unim cu Biserica prin Botez, care e Trupul Lui, adică cu El Însuși, atunci vedem fiecare păcat al nostru ca fiind îndreptat *împotriva* Lui, a Celui care este viața noastră. Și dacă doar acestea, păcatele noastre, sunt *problema* noastră, atunci nu ne mai uităm la păcatele altora, fie ele ale

episcopului, preotului, diaconului cutare și cutare, nu ne mai smintesc păcatele soției sau ale vecinului sau ale părinților noștri, pentru că noi suntem credincioși datorită *relației* noastre cu Dumnezeu, nu datorită relației noastre cu x sau y din Biserică.

Noi ne-am unit cu Hristos prin Botez și prin fiecare păcat al nostru rănim iubirea Lui față de noi. Tocmai de aceea orice spovedire a noastră și iertare de păcate prin duhovnic e *o împăcare* cu Biserica și cu Dumnezeu. Pentru că noi, prin fiecare păcat, Lui i-am greșit în primul rând. Și de aceea, cu El *ne împăcăm* în fiecare clipă prin rugăciunile noastre continue dar și sacramental, atunci când ne spovedim.

...Însă acest preamare și unic eveniment al istoriei – adică *întemeierea văzută* a Bisericii, care are fundament dumnezeiesc prin pogorârea harului dumnezeiesc în oameni –, nu a fost primit cu încântare de evrei. Căci pe când unii erau *uimiți* [F. Ap. 2, 12], alții credeau că Apostolii sunt *beți* [F. Ap. 2, 13]. Însă cum să fie *beți* niște oameni care sunt *plini de har* și, deodată, vorbesc în limbi pe care nu le-au învățat?

Dar atunci, ca și azi, unii *cred*, pe când alții se chinuie să dărâme, să astupe, *să nege* ceea ce alții seamănă și udă în inimile oamenilor. Pentru că propovăduirea adevărului este pentru ca fiecare dintre noi să trăim sfânt în Biserica lui Dumnezeu.

Iar dacă nu vrem să trăim *sfânt*, nu vrem, de fapt, să trăim *veșnic*. Nu vrem să trăim veșnic în slava lui Dumnezeu, ci în

chinurile veșnice ale Iadului. Și aceasta e *cea mai proastă alegere* a noastră. Pentru că alegem, în mod deliberat, *chinul veșnic* în locul *bucuriei veșnice*.

...Până acum am prezentat Apostolul zilei, care, astăzi, e adevărata Evanghelie. Pentru că în capitolul al 2-lea din *Faptele Apostolilor* se descrie evenimentul pogorârii Sfântului Duh.

Evanghelia zilei [In. 7, 37-53; 8, 12] e o *profețire* a acestui eveniment capital al istoriei. Pentru că Domnul ne-a spus că credința în El face ca să curgă din pântecele nostru [ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ] râuri de apă vie [ποταμοὶ ὕδατος ζῶντος] [In. 7, 38, BYZ]. Și când spune *pântece*, Domnul spune aici *sufletul* nostru. Pentru că *din sufletul* nostru simțim cum curge harul lui Dumnezeu *în trupul* nostru.

Căci cum altfel *s-ar sfinți* și *s-ar îndumnezei* trupurile Sfinților și ar rămâne *nestricate* peste veacuri și făcătoare de minuni, după ce sufletele lor merg la Domnul, dacă nu s-ar fi revărsat, în timpul vieții lor pământești, harul lui Dumnezeu din sufletul în trupul lor?

Iar Domnul ne-a spus despre *revărsarea* harului Lui ca despre *râuri de apă vie*, pentru ca să înțelegem că revărsarea e *continuă* în noi pentru că harul Lui e *veșnic* și *inepuizabil*.

Și pentru ca să nu fie vreun dubiu în ceea ce privește cuvintele Domnului de la In. 7, 38, Sfântul Ioannis Evanghelistul subliniază: „iar aceasta a zis-o despre Duhul, pe Care aveau a-L primi cei care cred întru El

[τοῦτο δὲ εἶπεν περὶ τοῦ Πνεύματος Oὗ ἔμελλον λαμβάνειν οἱ πιστεύοντες εἰς Αὐτόν]; căci încă nu era [dat] Duhul Sfânt, căci Iisus încă nu Se slăvise [οὔπω γὰρ ἦν Πνεῦμα Ἅγιον, ὅτι Ἰησοῦς οὐδέπω ἐδοξάσθη]" [In. 7, 39, BYZ].

Și *slăvirea Lui* înseamnă *învierea* și *înălțarea Lui* de-a dreapta Tatălui. Slăvirea Lui înseamnă *îndumnezeirea* umanității Sale, umplerea ei de slavă dumnezeiască.

Pentru că numai când El S-a dus la Tatăl, Tatăl a trimis, în numele Fiului, pe Mângâietorul, pe Duhul Sfânt [In. 14, 26], Care din Tatăl purcede [Ὃ παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύεται] [In. 15, 26] și Se odihnește în Fiul.

Însă despre pogorârea harului dumnezeiesc *peste* oameni și rămânerea lui *în* oameni, Domnul învățase lumea cu mult înainte de întruparea Sa, prin Sfinții Profeți.

Cele trei paremii ale praznicului dau mărturie despre acest lucru: prima este Num. 11, 16-17, 24-29, a doua este Ioil 2, 23-32; 3, 1-5 și a treia este Iez. 36, 24-28[601]. Paremii din care rezultă că harul dumnezeiesc *coboară* de la Dumnezeu și rămâne în oameni, în oamenii credincioși Lui.

Și când harul Treimii s-a pogorât la Cincizecime în cei care credeau în Dumnezeul treimic, atunci „limbile au fost înțelepțite pentru slava cunoștinței de Dumnezeu"[602]. Căci Sfinții Apostoli au primit darul să vorbească în limbile tuturor popoarelor lumii pentru că trebuiau să propovăduiască tuturor.

---

601 *Penticostar*, ed. BOR 1999, p. 315-316.

602 Idem, p. 317.

Și astfel, de la Cincizecime, filologia a devenit o roabă credincioasă teologiei. Pentru că prin limba unei națiuni se transmite teologia mântuitoare a lui Dumnezeu.

De aceea e foarte important să traducem corect, profund și înțelept Dumnezeiasca Scriptură și Sfinții Părinți și cultul Bisericii în limba noastră și în toate limbile pământului, pentru ca toți să înțeleagă adâncul de har și de înțelepciune al lui Dumnezeu și să nu se poticnească la nivel de grafie și de sintaxă.

Textul scris trebuie să fie *o fereastră* spre sfințenia și adevărul scrierii, spre care se trece cu sufletul curățit de patimi.

Pentru că și nouă, celor de azi, Dumnezeu *ne luminează* la fel lucrurile: ne face să trecem de la *scris* la *înțelegerea* a ceea ce e scris, căci El dorește ca noi să ne umplem de adevărul și de harul Lui și nu doar de o cunoaștere literală a textului.

Așadar, iubiții mei, în această zi *a începutului* Bisericii noastre, când Dumnezeu a binevoit *să pogoare* harul Lui în prima comunitate creștină a lumii, existentă la Ierusalim, să-I cerem lui Dumnezeu *să pogoare continuu* harul Lui și în noi!

Să pogoare slava Lui în toate Bisericile ortodoxe de pe fața pământului și în fiecare credincios ortodox în parte, pentru ca toți să înțelegem că Dumnezeu e cu noi în fiecare clipă a vieții noastre.

Dar, și mai mult decât atât, să ne rugăm ca fiecare om al pământului să fie *atras* și *luminat* de harul lui Dumnezeu la dreapta credință a Bisericii Ortodoxe de pretutindeni,

pentru ca toți să vină la cunoașterea și la experiența adevărului și a sfințeniei și a frumuseții lui Dumnezeu.

Pentru că noi nu ne împărtășim doar de *adevărul Lui*, ci și *de harul*, de viața Lui. Iar cine nu se împărtășește de harul Lui, prin sfințirea continuă a vieții sale, și crede că cunoașterea adevărului și aflarea lui în Biserică e de ajuns pentru a se mântui, a ajuns un cunoscător *neînțelept* al adevărului, pentru că nu s-a făcut și *un trăitor* al lui, un experimentator de zi cu zi.

Cunoașterea fără sfințenie ne face extremiști în credință.

Cunoașterea parțială a credinței noastre, fără o experiență mistică profundă, fără o continuă curățire a noastră de patimi și ascultare de Biserică, ne face răzvrătiți, separatiști, individualiști.

Întrucât cunoașterea teologică *se împlinește* în asceză, în nevoința zilnică, iar nevoința zilnică, efortul nostru de *a împlini* voia lui Dumnezeu, ne face să înțelegem *neputințele* noastre și neputințele altora.

Atunci când judeci lucrurile *în mod realist*, în parametrii *a cât se face* și *a cât se poate face*, atunci nu îți ceri de la tine și nici de la alții mai mult decât *se poate face*. Pentru că atunci cunoști lucrurile din interior. Și le cunoști pe pielea ta.

Dar când nu ești *angajat cu totul* în viața Bisericii, când nu aparții unei comunități, când nu ești *responsabil* pentru ceea ce spui și faci, atunci îți permiți să ai o viață laxă dar, în

același timp, să judeci superficial lucrurile, să ceri de la alții *mult* și de la tine *puțin*.

Numai că, în timp, lucrurile se lămuresc și toți văd *cine face*...și cine *doar vorbește*...

Pentru că cel care vorbește din experiența lui bisericească, vorbește din interiorul lucrurilor, pe când cel distant de viața Bisericii are doar păreri nefondate despre ea.

Însă noi, iubiții mei, să nu iubim slava deșartă, adică mințirea de sine, și să credem că *facem* lucruri pe care nu le facem în fapt! Ci să începem să ne nevoim și să lucrăm în viața Bisericii pe măsura noastră, în mod smerit, dar cu conștiința că vrem să-i ajutăm pe toți cu munca noastră.

Și numai astfel vom fi *împliniți*: când vom face lucruri *concrete* pentru mântuirea noastră și a altora. Când vom ajuta cu cuvântul și cu fapta, cu lucrarea și experiența noastră pe oameni ca să cunoască și să trăiască cu Dumnezeu.

Să ne bucurăm cu toții în această zi dumnezeiască și să ne unim tot mai mult cu Dumnezeu și între noi! Amin.

Predică despre Împărăția lui Dumnezeu [29 mai 2015]

Iubiții mei[603],

când Domnul a început să propovăduiască a cerut de la noi pocăință și ne-a vestit faptul că „s-a apropiat Împărăția cerurilor [ἤγγικεν ἡ Βασιλεία τῶν οὐρανῶν]" [Mt. 4, 17, BYZ]. Iar în rugăciunea domnească ne-a spus că *vine* spre noi Împărăția Lui [Mt. 6, 10]. Pentru că Împărăția Lui este acolo unde este El, iar El este „în ceruri [ἐν τοῖς οὐρανοῖς]" [Mt. 6, 9].

Pe când la In. 14, 2, Domnul ne-a spus că în Casa Tatălui Său sunt „multe locașuri [μοναὶ πολλαι]", numind *Casă* Împărăția Lui.

Însă în Împărăția Lui locuiesc Îngerii și Sfinții Lui. Tocmai de aceea sunt *multe locașuri* în Împărăție: pentru că sunt mulți locuitorii sfinți ai Împărăției Sale.

Sfântul Profet Isaias, în vedenie, L-a văzut pe Domnul „stând pe scaun înalt și ridicat și [era] plină casa de slava Lui [καθήμενον ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ καὶ ἐπηρμένου καὶ πλήρης ὁ οἶκος τῆς δόξης Αὐτοῦ]" [Is. 6, 1, LXX].

Căci Domnul a vorbit despre Împărăție ca despre *Casa Lui* pentru că o arătase, în vedenie, anterior, ca pe *o Casă*. Și în Casa Lui,

[603] Scrisă în după-amiaza zilei de 28 mai 2015, zi de joi, cu cer care se luminează.

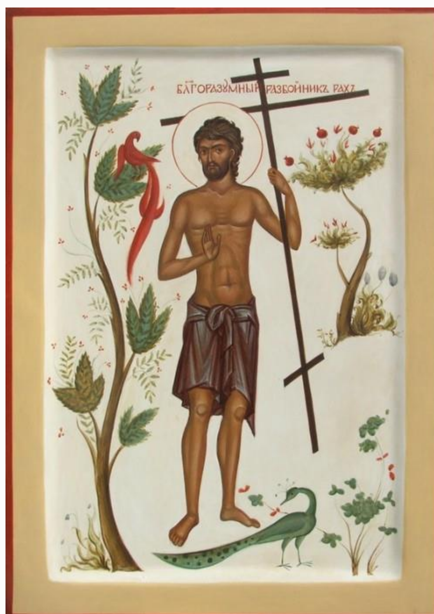
Sfântul Isaias a văzut cum „Serafimii stăteau împrejurul Lui [Σεραφιν εἱστήκεισαν κύκλῳ Αὐτοῦ]” [Is. 6, 2].

Sfântul Iezechiil a văzut în vedenie patru ființe cu înfățișare de om [Iez. 1, 5]. Care, ca și Serafimii, locuiesc în Împărăția lui Dumnezeu. Dar în Împărăția lui Dumnezeu locuiesc și Heruvimii și Tronurile și Domniile și Puterile și Stăpâniile și Începătoriile și Arhanghelii și Îngeri, lucru despre care ne-a dat mărturie Sfântul Dionisie Areopagitul încă din secolul întâi al Bisericii.

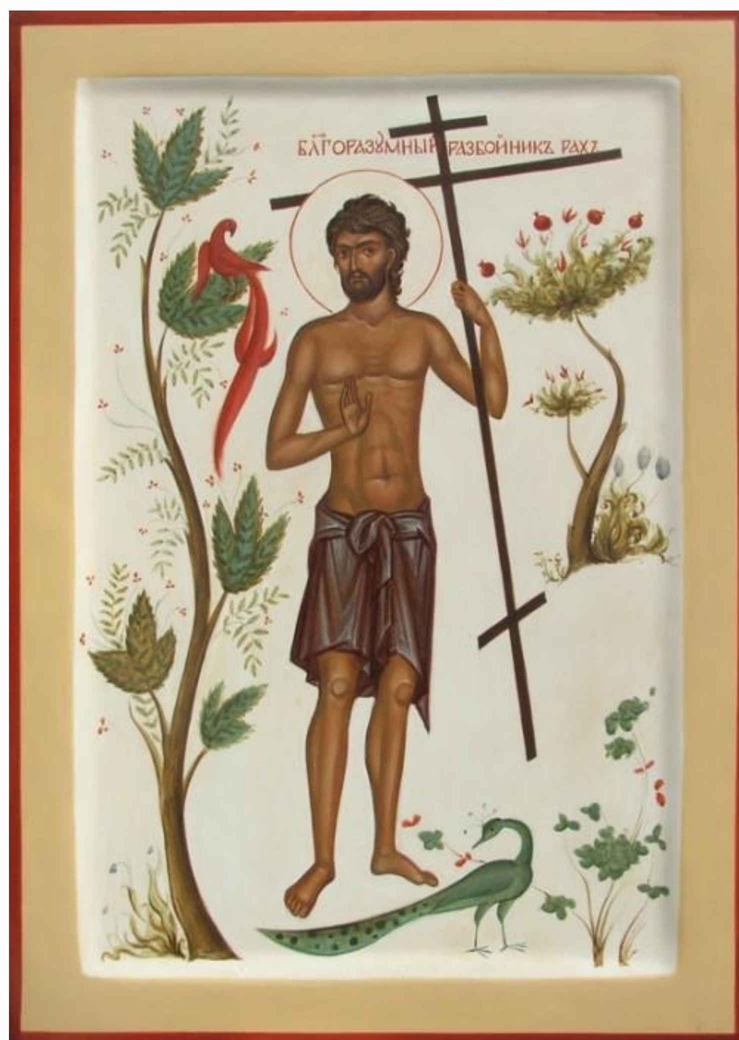
Toți Îngerii Lui sunt în Împărăția Lui. Numai îngerii *căzuți*, care au devenit *demoni*, sunt în Iad.

Însă în Împărăția Lui sunt și toți Sfinții Lui, din toate veacurile.

Domnul i-a promis Tâlharului celui bun, răstignit lângă El, că „astăzi vei fi cu Mine în Paradis [σήμερον μετ’ Ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ Παραδείσω]” [Lc. 23, 43, BYZ]. *Paradisul* sau *Raiul* sunt *corelative* ale *Casei* sau ale *Împărăției Lui*. Iar într-o Icoană a Tâlharului celui bun, îl vedem pe el în Rai.



Și în Raiul lui Dumnezeu sau în Împărăția Lui vedem că sunt *copaci*, că există *iarbă* și că există *păsări*. Pentru că Icoana aceasta ne vorbește despre alte vedenii ale unor oameni Sfinți, care au văzut cum este acolo, în Împărăția lui Dumnezeu.



Sfânta Muceniță Doroteia e pomenită pe 6 februarie. Și înainte de martirizarea ei, Teofil, un om *necredincios* pe atunci, i-a cerut *în batjocură* să îi trimită *mere* și *flori de trandafiri* din Rai[604]. Domnul i-a ascultat ru-

---

[604] *Viețile Sfinților pe februarie*, ed. BOR 1992, p. 64.

găciunea Sfintei Doroteia și i-a trimis lui Teofil un Înger „în chip de prunc mic, foarte frumos, aducând într-o basma curată trei mere preafrumoase și trei flori de trandafir roșii”[605] din Rai. Când le-a văzut și a conștientizat *de unde* sunt, Sfântul Teofil a crezut în Domnul și a primit să fie martirizat pentru El[606].

Pe 11 septembrie este pomenit Sfântul Eufrosin Bucătarul[607]. Iar Sfântul Eufrosin a fost văzut în vedenie, pe când încă era în viață, de un preot din Mănăstirea lui, că sălășluiește în Rai. Și acela i-a dat preotului, în vedenie, *trei mere* din Rai. Dar când vedenia s-a terminat, preotul care îl văzuse în Rai pe Eufrosin (care era viu și nu murise), a găsit merele în chilia lui.

Sfântul Andrei cel nebun pentru Hristos e pomenit pe 2 octombrie. Și el a văzut, în vedenie, un Înger care avea în mâini trei cununi: „una era împodobită cu aur curat și pietre scumpe, a doua cu mărgăritar mare și scump, strălucind, iar a treia era mai mare decât amândouă, din toate florile roșii și albe și din ramurile dumnezeiescului Rai împletită și neveștejită niciodată”[608].

Dumnezeiescul Ilie văzătorul de Dumnezeu mi-a dat detalii extinse despre cum a

---

605 Ibidem.

606 Idem, p. 65-67.

607 A se vedea: http://paginiortodoxe.tripod.com/vssep/09-11-cv_eufrosin.html.

608 Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsoct/10-02-sf_andrei_cel_nebun_pentru_hristos.html.

intrat și *a trăit zile întregi* în Împărăția lui Dumnezeu, în mod extatic, datorită rugăciunii și curăției lui [609]. De aceea, întreaga sa operă poetică și experiențială e plină de confesiuni extatice. Și el îmi vorbea despre vegetația duhovnicească a Împărăției lui Dumnezeu[610], aceea despre care cântăm la *Înmormântare*: „în loc luminat, în loc *de verdeață,* în loc de odihnă”[611]. Pentru că locul luminat, plin de verdeață și de odihnă e *Împărăția lui Dumnezeu* și nu *cimitirul,* așa cum cred unii, înțelegând literalist această rugăciune.

Sfântul Stefanos [Στέφανος], Arhidiaconul, fiind „plin de Duhul Sfânt [πλήρης Πνεύματος Ἁγίου]” [F. Ap. 7, 55, BYZ], „a văzut slava lui Dumnezeu, și pe Iisus stând de-a dreapta lui Dumnezeu [εἶδεν δόξαν Θεοῦ, καὶ Ἰησοῦν ἑστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ]” [F. Ap. 7, 55]. Și prin aceasta ne-a confirmat tuturor că El este *de-a dreapta* Tatălui cu umanitatea Sa transfigurată. Pe când Sfântul Apostol Pavlos „a fost răpit întru Paradis și a auzit cuvinte negrăite [ἡρπάγη εἰς τὸν Παράδεισον, καὶ ἤκουσεν ἄρρητα ῥήματα]” [II Cor. 12, 4, BYZ].

Dacă Sfântul Profet Daniil L-a văzut în vedenie pe *Cel vechi de zile* [παλαιὸς ἡμερῶν] [Dan. 7, 9, LXX] și că „mii de mii Îi slujeau

---

[609] Fericitul Ilie văzătorul de Dumnezeu, *Opere*, vol. 1, p. 32, *cf.* http://www.teologiepentruazi.ro/2010/03/03/fericitul-ilie-vazatorul-de-dumnezeu-opere-complete-vol-1/.

[610] Idem, p. 289.

[611] *Molitfelnic*, ed. BOR 2002, p. 204.

Lui [χίλιαι χιλιάδες ἐθεράπευον Αὐτὸν] și zeci de mii de zeci de mii stăteau înaintea Lui [καὶ μύριαι μυριάδες παρειστήκεισαν Αὐτῷ] [Dan. 7, 10], Sfântul Ioannis, în *Apocalipsis* [Ἀποκάλυψις], a văzut în vedenie „râul curat al apei vieții [ποταμὸν καθαρὸν ὕδατος ζωῆς], luminat ca cristalul [λαμπρὸν ὡς κρύσταλλον], ieșind din tronul lui Dumnezeu și al Mielului [ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Ἀρνίου]" [Apoc. 22, 1]. *Mielul* fiind *Hristos Domnul*, Cel răstignit și înviat.

Și tot acolo a văzut *pomul vieții* [ξύλον ζωῆς] [Apoc. 22, 2] și a aflat că „robii Lui Îi vor sluji Lui [οἱ δοῦλοι Αὐτοῦ λατρεύσουσιν Αὐτω]" [Apoc. 22, 3].

Adică e indescriptibilă atmosfera din Împărăția lui Dumnezeu și cum arată, de fapt, Împărăția Lui. Pentru că Sfinții au văzut *în parte* bogăția dumnezeiască incomensurabilă a Împărăției Lui.

Căci acolo Sfinții „vor vedea fața Lui [ὄψονται τὸ πρόσωπον Αὐτοῦ]" [Apoc. 22, 4] iar *lumina* lor va fi Domnul Dumnezeu [Apoc. 22, 5]. Pentru că Dumnezeu are o relație personală cu toți Sfinții și cu fiecare în parte. Dar și între ei Sfinții se iubesc și se pun în evidență unul pe altul, pentru că se iubesc curat, așa cum și pe Dumnezeu Îl iubesc în mod deplin.

Sfânta Irina Hrisovalantou e pomenită pe 28 iulie. Și ea a primit trei mere din Rai, care au răspândit o mireasmă nespusă[612].

---

[612] A se vedea:

Într-o altă vedenie a sa, Sfântul Andrei cel nebun pentru Hristos, a văzut cum „s-a deschis cerul ca o poartă și au ieșit o mulțime de rândunele frumoase care se îndreptau spre sfânt și între dânsele era un porumbel mare, alb ca zăpada și care avea în gură frunze de aur și de măslin și, vorbind omenește, a zis către dânsul: „Primeşte *frunzele* acestea, pe care Domnul Atotțiitorul ți le-a trimis ție *din Rai*, spre semnul darului Său, căci eşti *milostiv* şi *iubitor de oameni*, precum singur El este milostiv şi te va binecuvânta şi va mări mila Sa asupra ta, căci pe cei ce te bat îi ierți şi îi miluieşti şi te rogi pentru dânşii, ca să nu aibă pentru aceasta păcat”. Acestea grăindu-le, porumbelul s-a așezat pe capul Sfântului”[613].

Un Părinte a vrut să experimenteze ce înseamnă *o mie de ani* înaintea lui Dumnezeu.

Și i s-a arătat o pasăre minunată din Rai, după care a alergat, până într-o pădure. Și acolo a început să cânte un cântec dumnezeiesc, care a durat 300 de ani...iar cel care a avut această vedenie a crezut că *a durat o oră*[614].

---

http://www.doxologia.ro/vietile-sfintilor/sinaxar/sfanta-irina-hrisovalantou-care-primit-mere-din-rai.

[613] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsoct/10-02-sf_andrei_cel_nebun_pentru_hristos.html.

[614] Idem: https://luminapentrucandeladinsuflet.wordpress.com/2013/11/15/pasarea-din-gradina-raiului/. Nu mai știu sursa acestei minuni, însă cel care a reprodus-o aici, a reprodus-o identic.

Sfântul Savva Vatopedinul, cel nebun pentru Hristos, Îl vede pe Domnul în vedenie, împreună cu Îngerii Lui[615].

Sfinții 40 de Mucenici din Armenia, pomeniți pe 9 martie, au primit cununi din cer[616].

Sfânta Cuvioasă Teodora, după ce trece vămile cele cumplite ale văzduhului, se odihnește în Împărăția lui Dumnezeu, având „multe feluri de răsaduri cu frunze de aur și cu multe roduri și toată veselia duhovnicească"[617]. Pe când un credincios din Constantinopol are o vedenie despre Sfântul Cuvios Vasile cel Nou: „deschizând porţile acelea, se vedeau înăuntru palate preafrumoase și minunate, a căror frumuseţe covârșește toată mintea omenească, și Cuviosul Vasile ședea pe scaun împărătesc în mare slavă, înconjurat de mulţi bărbaţi şi tineri minunaţi şi luminoşi. Apoi se vedeau acolo și răsaduri preafrumoase și toate cele văzute erau pline de bucurie și de veselie"[618].

Așadar, iubiții mei, Împărăția lui Dumnezeu e o realitate duhovnicească profundă și preaminunată, pentru că e locul în care Dum-

---

615 *Studii de Teologie Dogmatică Ortodoxă* (vol. 2), p. 181, *cf.* http://www.teologiepentruazi.ro/2014/06/25/studii-de-teologie-dogmatica-ortodoxa-vol-2/.

616 A se vedea: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsmar/03-09-sf_40_mucenici_din_sevastia.html.

617 Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsmar/03-26-cv_vasile_cel_nou.html.

618 Ibidem.

nezeu locuiește împreună cu Sfinții și Îngerii Lui.

Odată cu transfigurarea întregii creații, toată creația și cerul vor fi locuința duhovnicească a Sfinților și a Îngerilor Lui, pentru că Dumnezeu va fi lumina și frumusețea întregii creații.

Iar la această frumusețe fără seamăn, fără comparație, suntem chemați cu toții!

Pentru că în Împărăția lui Dumnezeu e loc pentru tot cel care se sfințește pe el însuși.

Și am ținut să predic despre *Împărăția lui Dumnezeu* între Cincizecime și lunea Dumnezeului treimic pentru ca să subliniez *nădejdea* credinței noastre. Pentru că noi suntem chemați la această făgăduință dumnezeiască, la primirea în Împărăția Lui. Și de aceea ni se cere să ne umplem de har și de fapte bune și să trăim cuvios în fața lui Dumnezeu și a oamenilor.

Fie dar ca toți să ne bucurăm întru Împărăția Lui, pe măsura noastră, acum și în vecii vecilor. Amin!

Predică despre Prea Sfânta Treime, Dumnezeul nostru [1 iunie 2015]



Iubiții mei[619],

a vorbi despre Dumnezeu e *cea mai mare bucurie* a omului credincios. Pentru că noi dorim să vorbim despre Dumnezeu după cum El ni S-a revelat nouă, după cum ne-a propovăduit despre Sine prin Profeți, prin

---

[619] Scrisă în dimineața zilei de 29 mai 2015. Zi de vineri, însorită. Odovania praznicului Înălțării Domnului.

Domnul întrupat, prin Sfinții Apostoli și prin toți Sfinții Bisericii.

Căci nu noi am *inventat* teologia despre Dumnezeu, ci El Însuși *ne-a descoperit-o*. Și ceea ce El ne-a descoperit despre Sine noi trebuie să mărturisim întru curăția inimii și împlinind poruncile Lui. Căci prin aceasta arătăm că Îl iubim și Îl ascultăm pe Dumnezeu.

Și voi începe să vorbesc despre teologia trinitară pornind de la cele 7 rugăciunii ale Vecerniei acestui praznic. Pentru că în ele chemăm pe Dumnezeul nostru treimic, pe Tatăl și pe Fiul și pe Sfântul Duh Dumnezeu și din ele aflăm *cine este* Dumnezeul nostru.

În prima rugăciune, Dumnezeu Tatăl este numit preacurat, neîntinat, fără de început, nevăzut, necuprins, de nepătruns cu mintea, neschimbat, neîntrecut, nemăsurat și fără de răutate, Care singur are nemurirea [ἀθανασίαν] și Care locuiește în lumina neapropiată [φῶς ἀπρόσιτον][620]. Însă lumina neapropiată, adică slava Lui dumnezeiască, nu este o realitate *detașată* de El ci una care *izvorăște* din ființa Lui. Pentru că El este *Lumina cea întreit-strălucitoare*, adică tripersonală, după cum găsim adesea această sintagmă în cărțile de cult.

Și aceleași însușiri au și Fiul și Duhul Sfânt, pentru că aceste însușiri sunt *de obște* în Treime. Sunt *comune* persoanelor dumnezeiești.

---

[620] *Penticostar*, ed. BOR 1999, p. 329/ *Penticostar*, ed. gr. online, *cf.* http://glt.xyz/texts/Pen/p82.uni.htm.

Pentru că *însușiri personale* sunt numai acestea: Tatăl este *nenăscut* și *nepurces*, Fiul este *născut* din Tatăl și Duhul Sfânt este *purces* din Tatăl. În afară de aceste *însușiri personale netransmisibile*, toate celelalte pe care le auzim în Scriptură și la Sfinții Părinți și în cărțile de cult sunt *comune* celor 3 persoane dumnezeiești.

Dumnezeul treimic a făcut toată creația și l-a făcut și pe om. Și toate poartă *amprenta* Lui și sunt *deschise* spre El, pentru că toate *se împlinesc* în El.

Însă ființele raționale care nu vor să asculte de El, ca demonii și oamenii păcătoși, luptând împotriva Lui, ei luptă în primul rând împotriva propriei lor împliniri ontologice. Pentru că nedorind *să se împlinească* în iubirea de Dumnezeu, ei nu se împlinesc deloc, ci *se schimonosesc* interior într-un mod dramatic.

Dumnezeu Tatăl este Stăpân iubitor de oameni și Părintele Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Iar Fiul Tatălui, pentru noi, oamenii, și pentru mântuirea noastră, S-a pogorât din ceruri și S-a făcut om, întrupându-Se din Preacurata Fecioară Maria[621]. Și trebuie să știm toate aceste detalii și toată viața Domnului și cuvintele Lui din Evanghelii, pentru că prin El și prin învățătura Lui noi ne mântuim.

De aceea avem la fiecare Dumnezeiască Liturghie și la fiecare Sfântă Taină și la fiecare Slujbă de sfințire o Sfântă Evanghelie, adică *un pasaj* din Evanghelii, pentru

---

[621] Ibidem/ Ibidem.

ca să fim *familiarizați* cu viața și învățătura Domnului.

Domnul a răbdat pentru noi Crucea, dar tot pentru noi El a înviat și S-a înălțat de-a dreapta Tatălui. Și tot pentru noi va veni să judece întreaga umanitate, Judecată a Lui pe care noi *o actualizăm* la fiecare Dumnezeiască Liturghie. Pentru că *o trăim anticipat*, o trăim ca și când ea *s-ar fi petrecut deja*, pentru că *ne pregătim* pentru ea.

Și de aceea avem nevoie să Îl cunoaștem *continuu* pe Dumnezeu, atât în ceea ce ne spune Tradiția despre El dar, totodată, și în relația Lui personală cu noi. Pentru că în rugăciunea și în iubirea noastră pentru Dumnezeu, El ne luminează continuu cu privire la El și la raportarea noastră față de El.

În prima rugăciune de care ne ocupăm, persoana lui Dumnezeu Sfântul Duh apare în relație cu Cincizecimea. Cu praznicul de ieri. Și Duhul Sfânt e mărturisit aici ca *trimis* [κατέπεμψε] de Fiul peste Sfinții Lui Ucenici și Apostoli [ἐπὶ τοὺς Ἁγίους Αὐτου Μαθητὰς καὶ Ἀποστόλους][622]. Însă nu doar Fiul L-a trimis pe Duhul în lume ci și Tatăl, pentru că Tatăl nu face nimic fără Fiul. Dar, în același timp, și Duhul a dorit să vină în lume și să ne umple de slava Treimii, pentru că Tatăl prin Fiul întru Duhul Sfânt lucrează toate pentru mântuirea noastră.

Pentru că oriunde citim în Scriptură că *Dumnezeu* a făcut sau a spus ceva anume trebuie să fim *încredințați* că prin cuvântul *Dumnezeu* se indică *întreaga Treime*. Însă

[622] Ibidem/ Ibidem.

umanitatea a avut nevoie de sute, de mii de ani ca să primească revelația deplină prin Fiul, Care, atunci când S-a întrupat, ne-a vestit tuturor că Dumnezeul nostru este *Treime de persoane*.

Și de aceea noi nu spunem că în Vechiul Testament era *un alt Dumnezeu* decât al nostru, ci că în Vechiul Testament Dumnezeul nostru nu a fost *cunoscut deplin* ca Tată, Fiu și Duh Sfânt. Dar că, în mod tainic, mai mult sau mai puțin explicit, Dumnezeu a arătat încă din Vechiul Testament că El e *Dumnezeu treimic*.

Dumnezeu ne aude rugăciunea. El strică robia patimilor din noi înșine. El ne iartă păcatele, pentru că ne umple de îndurările Sale[623]. El ne umple de mila Sa, ne cercetează pe noi cu bunătatea Sa, ne curățește pe noi prin *lucrarea* [τῇ ἐνεργείᾳ] Sfântului Său Duh[624]. Căci nu *persoana* Sfântului Duh a coborât în Sfinții Apostoli (lucru imposibil) ci *slava* Sfântului Duh, care e slava întregii Treimi. Adică *lucrarea/ energia* Lui necreată și veșnică.

În a treia rugăciune, adresată lui Dumnezeu Fiul, ni se vorbește despre faptul că El a dat oamenilor pacea Lui și că El dăruiește pururea darul Preasfântului Duh [τὴν τοῦ Παναγίου Πνεύματος δωρεάν] celor credincioși[625]. Însă *pacea Lui* și *darul* Preasfântului Duh e unul și același lucru cu *harul Lui* sau cu *slava Lui* sau cu *lumina Lui cea neapropiată*.

---

[623] Ibidem/ Ibidem.
[624] Idem, p. 330/ Ibidem.
[625] Idem, p. 331/ Ibidem.

Iar persoanele dumnezeiești nu sunt una *lângă* alta, nu sunt *distante* una de alta, nu sunt *indiferente* una de alta, ci una *în* alta, fără amestecare, pentru că au în comun aceeași ființă dumnezeiască și aceeași slavă și lucrare și putere dumnezeiască.

De aceea vorbim despre Dumnezeu ca despre *Iubirea* și *Comuniunea tripersonală desăvârșită*, căci El este din veci și pentru veci Treime de persoane, care *Se iubesc* și *Se îmbrățișează* și *Se conțin* una pe alta în mod desăvârșit.

Există o singură Dumnezeire și Putere și Stăpânire [μιᾷ Θεότητι καὶ Δυνάμει και Ἐξουσίᾳ][626], adică Dumnezeul nostru treimic. Și El ne îndreptează continuu spre ceea ce ne este de folos, ajutându-ne să împlinim voia Lui[627].

De aceea, orice păcat Îl vizează pe El și Lui Îi cerem *iertare* pentru ele[628].

A cincea rugăciune ne vorbește despre coborârea Domnului la Iad și despre cum El l-a legat pe Satana în tartar [ἐν ταρτάρῳ] și l-a închis în focul cel nestins și în întunericul cel mai din afară [πυρὶ ἀσβέστῳ καὶ σκότῳ ἐξωτέρω][629]. Iar Fiul este Înțelepciunea Tatălui [Σοφία τοῦ Πατρός] cea ipostatică, Fiul Său Cel iubit, Lumină veșnică din Lumină veșnică [ἀΐδιον Φῶς ἐξ ἀϊδίου Φωτός], Soarele dreptății [Ἥλιε δικαιοσύνης], Cel care-i odihnește pe toți credincioșii cei adormiți[630].

---

626 Ibidem/ Ibidem.
627 Idem, p. 332/ Ibidem.
628 Ibidem/ Ibidem.
629 Idem, p. 333/ Ibidem.
630 Ibidem/ Ibidem.

Fiul Tatălui măsoară timpul celor vii și rânduiește ceasurile morții [καιροὺς θανάτου], El duce și scoate din Iad sufletele oamenilor, El îi leagă în neputință [ἐν ἀσθενείᾳ] pe oameni și îi dezleagă în putere [ἐν δυναστείᾳ] de păcate și de boli[631].

Și Fiul, în ziua Cincizecimii, ne-a arătat nouă „taina Sfintei, Celei deoființă și pururea veșnice, nedespărțitei și neamestecatei Treimi [τὸ μυστήριον τῆς Ἁγίας, καὶ ὁμοουσίου, καὶ συναϊδίου, καὶ ἀδιαιρέτου, καὶ ἀσυγχύτου Τριάδος]"[632], pentru ca să o vestim pentru mântuirea tuturor.

Și ne rugăm astăzi și pentru cei din Iad, pentru ca Dumnezeu să îi ușureze de păcate și să-i mângâie pe ei, și pentru ca ei să fie duși de Dumnezeu „în loc luminat, în loc cu verdeață, în loc de odihnă [ἐν τόπῳ φωτεινῷ, ἐν τόπῳ χλοερῷ, ἐν τόπῳ ἀναψύξεως]"[633], adică în Împărăția Lui. Pentru că numai Dumnezeu poate să facă acest lucru: *să scoată* pe cineva din Iad, pentru rugăciunile Bisericii Sale.

Într-o cântare a praznicului de azi se vorbește despre *vărsarea* întru tot trupul [εἰς πᾶσαν σάρκα] a Duhului Cel Mângâietor [τὸ Παράκλητον Πνεῦμα][634]. Pe când într-o altă cântare, se vorbește despre izvorul Duhului care împarte râuri purtătoare de foc, care i-a rourat pe Apostoli și i-a luminat[635]. Și aici se vorbește despre *harul* Duhului și nu despre

[631] Idem, p. 334/ Ibidem.
[632] Ibidem/ Ibidem.
[633] Ibidem/ Ibidem.
[634] Idem, p. 337/ Ibidem.
[635] Idem, p. 343.

persoana Duhului Sfânt, care nu se poate împărți.

Căci, după cum spuneam în anii trecuți, la Cincizecime nu *persoana* Duhului S-a pogorât în oameni, ci *harul* Sfântului Duh, care coboară în noi de la Tatăl, prin Fiul, întru Duhul Sfânt. Iar atunci când auzim pe anumiți Sfinți sau teologi vorbind despre *primirea Duhului* sau despre faptul că cineva e *purtător de Duh*, nu trebuie să înțelegeți că a primit *persoana* Duhului (lucru imposibil pentru orice creatură) ci *harul* Duhului Sfânt, care e harul întregii Treimi și nu numai al Duhului Sfânt. Dar e numit *harul Duhului* sau *al Tatălui* sau *al Fiului*, pentru că el e al tuturor celor trei persoane dumnezeiești.

În *Acatistul Preasfintei Treimi*, în rugăciunea către Dumnezeu Duhul Sfânt, El este numit Împărate ceresc, Mângâietor preabun, Duh al adevărului, Care purcede din Tatăl și Se odihnește în Fiul[636].

Și Duhul este Izvor *nepărtinitor* al darurilor celor dumnezeiești[637], adică dăruiește daruri tuturor celor care se sfințesc de patimi. Prin harul Duhului noi „ne-am sfințit și ne-am uns în ziua Botezului nostru”[638]. Și el, sălășluindu-se întru noi, *ne curățește* de păcatele noastre și ne face *locașuri* ale Preasfintei Treimi[639].

---

[636] *Acatistier*, editat cu binecuvântarea PS Iustinian al Maramureșului și Sătmarului, fără an și loc de tipărire, p. 57.

[637] Ibidem.

[638] Ibidem.

[639] Ibidem.

Sfântul Ioan Damaschin, vrând *să clarifice* însușirile personale ale persoanelor dumnezeiești, preciza că nașterea Fiului din Tatăl „este în afară de timp și fără de început”[640]. La fel este și purcederea Duhului Sfânt din Tatăl.

De aceea, *nașterea* și *purcederea* nu contravin afirmației că Dumnezeu este „mai înainte de toți vecii”[641]. Pentru că Fiul și Duhul nu au fost aduși de Tatăl „din neexistență la existență”, ci întotdeauna Fiul și Duhul au fost *împreună cu* Tatăl[642], chiar dacă Tatăl naște pe Fiul și Îl purcede pe Duhul. „Căci n-a fost cândva Tatăl, când n-a fost Fiul, ci odată cu Tatăl [a fost] și Fiul, Care S-a născut din El”.

Cum nu a fost vreodată Tatăl fără Duhul Sfânt, Care purcede din El, ci din veci și până în veci Tatăl a fost și este și va fi dimpreună cu Fiul și cu Duhul Sfânt. Referindu-se la Dumnezeu din perspectiva ființei Sale, Sfântul Ioan Damaschin spune că Dumnezeu este „singurul impasibil, neschimbabil, imuabil și totdeauna la fel”[643]. Iar referindu-se la ce înseamnă *naștere* și *purcedere* în Dumnezeu, el ne spune că sunt lucruri *de nepătruns* de mintea noastră[644]. Pentru că Dumnezeu nu ne-a revelat acest lucru. Și când Dumnezeu

---

[640] Sfântul Ioan Damaschin, *Dogmatica*, ed. a III-a, trad. de Pr. D.[umitru] Fecioru, Ed. Scripta, București, 1993, p. 24.

[641] Ibidem.

[642] Idem, p. 25.

[643] Ibidem.

[644] Idem, p. 27.

nu ne revelează ceva anume, speculațiile noastre pe acea temă sunt *lipsite de evlavie*. De aceea, nici noi nu trebuie să presupunem despre Dumnezeu lucruri pe care Tradiția Bisericii nu le mărturisește ca fiind *revelate* de El.

Așadar, iubiții mei, în această zi a lui Dumnezeu, în care L-am lăudat pe Dumnezeul treimic și am vorbit despre El din cele revelate de El Bisericii, să ne rugăm Lui ca să ne învețe și pe noi să trăim în iubire și în frățietate și în ascultare și în ajutor reciproc.

Să ne învețe să ne iubim unii pe alții, să ne socotim unii pe alții frați, să ascultăm unii de alții și să ne ajutăm unii pe alții.

Căci fără *unire* și *iubire* între noi nu putem să săvârșim lucruri mari și frumoase în Biserică și în societatea românească.

Certurile, invidiile, nemilostivirile dintre noi cauzează profund Bisericii și țării și doar noi putem să îndreptăm lucrurile.

De aceea să ne rugăm lui Dumnezeu să ne învețe să fim simpli în cugetarea și în comportamentul nostru, să fim îngăduitori, să fim smeriți, să fim milostivi, să muncim cu drag și să ne împlinim prin ceea ce facem, să ne lumineze întru toate, pentru ca să ne mântuim și noi, nevrednicii.

Căci de la El și întru El e tot darul care ne mântuiește și ne sfințește pe noi, de la Tatăl și de la Fiul și de la Duhul Sfânt, de la Dumnezeul nostru treimic, a Căruia fie slava, cinstea și închinăciunea în vecii vecilor. Amin!

Cuprins



Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș